

۱۲ گرامہ ساغزہ

شہرت ننگیال

دوولس گرامه ماغزه

شهرت ننگيال

۱۳۹۴ کال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دوولس گرامه ماغزه

ليکوال: شهرت ننگيال

خپرندوی: دانش خپرندويه ټولنه

د خپرېدو نېټه: وري - ۱۳۹۴ لمريز

چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپ نوېټ: لومړی

دیزاین: سپين سهار

چاپځای

اسد دانش مطبعه - کابل / ۰۷۰۰۴۴۹۲۹۸

د تر لاسه کېدو پټي:

(۱) میوند وات، پخته فروشی، کوڅې ته مخامخ، احمدي پلازا، څلورم پور،

دانش کتابخانه - کابل / ۰۷۷۱۱۴۴۳۱۷

(۲) میرویس میدان (کوټه سنگي)، بهزاد کورس ته مخامخ،

مینه یار مارکیت، دانش کتابپلورنځی / ۰۷۸۵۲۰۰۲۱۲

(۳) اسحاق زی مارکیت، ځمکتل، دانش کتابخانه - جلال آباد / ۰۷۸۶۹۸۸۶۵۵

د چاپ ټول حقوق له خپروونکي سره خوندي دي

د خپرنډويې ټولنې يادښت

دوولس گرامه ماغزه، د افغانستان د تاوجنو سياسي پرمختياوو پر منظره کشي او تحليل دواړو راگرځي. دغه تصويرونه له ټولو رښتيني او ژوندي دي، چې ليکوال راساً د خپلو سترگو لينز کې له راخيستو وروسته په تورو ټکو خورا په زړه پورې انځور کړي دي.

د هغو بورنوونکو پېښو او لړزوونکو پرمختياوو انځورنه چې له ميډيا پټې راپورته شوې، او د خلکو له سترگو الونيا غزېدلې دي. ليکوال د ډېرو پېښو او پرمختياوو خپله شاهد دی، څنگ ته يې پاتې شوی او له نژدې يې څارلې دي. ځکه خو د لومړي لاس موادو په توگه دغه يادښتونه د راتلونکي تاريخ لپاره د نغدو لاسوندو زيرمه برابره کړې ده.

بناغلی شهرت ننگیال له قضاوت تر ډېره ډډه کړې، په دې توگه یې
د لوستونکي دغه حق خوندي کړی دی.

نایلتوب ته یې هم خپله ژمنه پاللې لکه یو امانت پېښې او
پرمختیاوې یې پخپله اصلي بڼه او خبره زموږ مخې ته ایښی دی.
د دغو یادښتونو ارزښت په دې کې دی چې نن او د نن په رڼا کې نه
دي کښل شوی پرون یې په هماغه پرون کې د پرون په دود او موډ
قلمبند او محفوظ کړی دی.

هغه مهال چې پر هېواد د لومړنۍ تپلي جگړې اور لگېدلی و، دا
اور څنگه ولگېده، چا ولگاوه چا لمن ورته وهله، څوک یې تاو ته
پنډ وو، چا پرې اوبه، چا تېل غورځول ټول د دغه کتاب منځپانگه
گرځېدلې.

دانش خپرندویه ټولنه د دغه کتاب پر خپراوي ویاړي، بناغلي
شهرت ننگیال ته مبارکي وایي او لوستونکي یې لوستلو ته رابولي.

درښت

دانش خپرندویه ټولنه

هزاران سال با فطرت نشستم
از خود ببریدم و با غیر بستم
ولیکن سر گذشتم این سه حرف است
تراشیدم، پرسیتدم و شکستم

لړليک

١٥	سېلابي اوبو کې جل وهلې تنده
٢٠	نيمگري رښتيا
٢٦	له پردې تيري تر تنظيمي جگړو (مذاکرات)
٣٣	بې منزله لارې
٣٦	"آيا نجيب را ميشناسيد؟" کتاب خپراوې:
٣٨	د ډاکټر نجيب الله او روسيې تر منځ د بدگوماني واټن:
٣٩	د ايران رول:
٤١	له څلوېښتم لښکر سره اوربند:
٤٣	د رژيم دننه ډلبندي
٤٦	بې تعبیره خوبونه
٤٨	د واک لېوالتيا

- مشورتي شورا او د مولوي حقاني فارمول ۵۰
- د جنرال تني ناکامه کودتا: ۵۲
- د قوماندانانو سرتاسري شورا: ۵۹
- خوست د ټولو تنده: ۶۳
- ناکام بری: ۷۷
- بې پایلې اړیکې ۹۲
- ستو کنډو ۱۰۵
- د قوماندان عبدالحق ستراتيژي: ۱۱۶
- جبل السراج ائتلاف ۱۱۸
- شورای عالی جهادی: ۱۱۸
- گام په گام سقوط ۱۲۱
- گډه نماینده شورا: ۱۲۱
- د گردېز وضعیت: ۱۲۲
- د ماضي له ترورمۍ د مستقبل تیارو ته ۱۲۵
- له جنرالانو سره شپه ۱۳۶
- د شمال خپې د کابل پر خوا: ۱۳۹
- له ورځه تېرې اوبه: ۱۴۰
- نظامي عالي شوار ته د واک لېږد غوښتنه ۱۴۳
- درواغجن خوبونه: ۱۴۴
- د یوې لوبې پای د بلې پیل: ۱۴۸
- خام باور: ۱۶۲
- کابل کې د پاکستان شارژدافېر، سید فدا یونس: ۱۶۵

دولس

۱۷۱	د ټولو غاړو بایللي جگړه
۱۸۰	د ځمکنیو یتیم خانې ناکامه لوبه
۱۸۷	د ارگ پر لور - د مرگ پر لار:
۱۹۱	خاطره:
۱۹۱	له برخلیک سره لوبې:
۲۰۲	یو تخت څو پادشاهان
۲۰۶	تنظیمي جگړې او د سولې هڅې
۲۱۰	د خبرو او عمل توپیر:
۲۱۵	په جنتي وطن کې دوزخي لمبې
۲۲۴	جلال آباد جگړه
۲۳۸	ناکراره تلوسه:
۲۳۹	د مرگ کومۍ:
۲۴۰	خونړۍ منگولۍ:
۲۴۵	د مرگ سفر، د هوایي ډگر پر لور:
۲۵۲	د مرگ منظر
۲۶۳	مرگونې پوښتنه:
۲۶۴	د گرونکو شرنګ:
۲۶۶	درواغجنه هیله
۲۶۸	وېروونکې خوښي، د ویر په تیارو کې:
۲۷۲	د مرگ پر پوله:
۲۷۳	ترخې شپې، خواږه یادونه:
۲۷۵	د اندېښنو توپاني څپې:

۲۷۷	هغوی آزاد شول:
۲۷۹	د وحشت دېوان، د ښاپېریو په هوس کې:
۲۸۹	اسیر کابل، آزاد یادونه:
۲۹۲	له قانوني سره لیدل:
۲۹۴	ضایع شوي کتابونه، اسناد او خپرونې:
۲۹۷	اختر د ویر او غم په تیارو کې:
۲۹۸	په بې قانونه دستگاه کې قانوني اکتونه:
۳۰۱	په ارگ کې د واکمنۍ زېره پانه:
۳۰۴	دفاع وزارت کې د گټې او بایلات حقیقت:
۳۰۴	د مسعود ملاقات:
۳۰۹	د منډي د تالان گوانښ:
۳۱۰	په ناقانونه موقف کې:
۳۱۳	له خانقا تر شاهي ارگه:
۳۱۳	دوه بېل واقعیتونه؛ یو تریخ حقیقت:
۳۱۳	د حضرت صاحب سر مات و:
۳۱۶	د ارگ یو بل انتظار:
۳۱۶	د جنرال مجید راتگ:
۳۲۳	بیا هم د آمر صاحب ملاقات:
۳۲۹	وروستۍ پانه د مرگ گوانښ:
۳۳۴	د احمد شاه مسعود بلنه:
۳۳۸	پر حقاني برید:
۳۴۴	کابل هوتل که کاروانسرای:

- ۳۵۰ د مرگ په زېري کې د خوښۍ ډزې:
- ۳۵۲ د دوستۍ تجربه، د دښمنۍ ځکه:
- ۳۵۴ له مسعود سره يوه بله ناسته:
- ۳۵۴ د حضرت صاحب دماغ خراب دی:
- ۳۵۶ درنې ډزې؛ سپکې منډې:
- ۳۶۱ د گوليو په گډا کې:
- ۳۶۱ د ملگرو له قيامت، د وروڼو محشر ته:
- ۳۶۴ د فتحې په محشر کې لړزونکي انکشافات:
- ۳۶۷ کتابونه په لمبو کې:
- ۳۷۱ د تاريخ پور:
- ۳۷۴ يواځينی اتفاق:
- ۳۷۹ د کابل جمعه:
- ۳۸۱ د کابل دار:
- ۳۸۱ خپلمنځي غوسه او د استاد سياق «نه»:
- ۳۸۴ د پرون زندان- د نن امان:
- ۳۸۵ په ارگ کې د اقتدار يو بل څپرکی:
- ۳۸۹ د سولې ښوونځي کې د علماوو غونډې:
- ۳۹۰ بيا هم په ارگ کې:
- ۳۹۵ ترخه رښتيا:
- ۴۰۰ د علماوو اتحاد:
- ۴۰۰ د شپېتو برېڅو ورځ په ورځ کمې دي:
- ۴۰۴ د استاد رباني غوښتنه:

- د ډاکټر نجيب الله د ليدو تلوسه ۴۰۶
- د مولانا منصور نيول: ۴۱۳
- د حکمتيار ليک: ۴۲۰
- د سولي پر ښوونځي بريد: ۴۲۴
- کرايي جنگيالي ۴۲۶
- پر خره سپرېدل يو شرم کوزېدل بل ۴۲۹
- تفسير از کلمه (سوء تفاهم) ۴۳۲
- نگرشي کوتاه بر متن ورق پاره ای تحت عنوان (تفسيري از کلمه سوء تفاهم): ۴۳۷
- د ايډيالوژيو اغېز: ۴۴۰
- لوره بيه ۴۴۲
- پاکستان ته د جنرال دوستم بيول ۴۴۷
- د خبرو بل پړاو: ۴۵۰
- اصلاحي شورا ۴۵۰
- د حقاني صاحب له اړخه مخابره کې له حکمتيار سره اړيکه: .. ۴۵۵
- دا واري نوې پرېکړه: ۴۵۶
- مطبوعاتې کنفرانس کې د مولوي حقاني د وينا غټ ټکي: ۴۵۹
- همغېرۍ شورا کې د حکمتيار، دوستم او مجددي ائتلاف: ۴۶۲
- شرمېدلې ملگرتيا؛ وحشتناکه دښمني ۴۶۵
- د کفر بله فتوا ۴۶۹
- د پغمان او چهار اسيا کتنې: ۴۶۹
- د ارگ بله ننداره: ۴۷۳

د گوليو لېونی خندا:	۴۷۷
حل و عقد که د پول نقد شورا:	۴۸۱
د مولوی حقاني دريځ:	۴۸۱
له سده وتلي:	۴۸۹
زور حقيقت نه دی	۴۹۴
څه کېدی شي، څه کولی شو...؟	۴۹۴
د مولانا فهم بېدار:	۴۹۶
له پيسو خالي بانکونه:	۴۹۸
په يوه بڼه د څو کرنسيو چلښت:	۴۹۸
ناکامه تجربه:	۵۰۱
د حکمتيار ملاقات	۵۰۳
د کابل د ناپوڅي کېدو وړاندیز	۵۰۳
د تېښتې حقيقت	۵۱۰
د استاد رباني ملاقات	۵۱۵
چهار اسيا ته تگ	۵۲۱
ليک؛ زما کمزوري	۵۲۴
د يوې اوونۍ يرغمل	۵۲۸
له مزارې سره؛	۵۳۳
د خبرو ترجمه	۵۴۴
جنرال دوستم ته نوی وړاندیز:	۵۴۵
د تخريبي هڅو مرگونې بېلگه:	۵۴۷
فطرت	۵۵۰

- تريخ حقيقت: ۵۵۱
- د محمود ميستري او حقاني ملاقات ۵۵۳
- د حل او عقد ډرامې تمثيل ۵۵۸
- د مولوي حقاني دريځ ۵۶۷
- د جگړو بل پيل ۵۷۵
- د اسلام آباد تړون کې د قاضي حسين احمد او جنرال حميدگل رول: ۵۷۷
- اسلام آباد تړون ۵۸۲
- مصلحتينو شورا ۵۸۹
- د قصر نظر بندي ۵۸۹
- جلال آباد تړون ۵۹۸
- درس که فرش...؟ ۶۰۳
- لاسلېکونه- انځورونه...؟ ۶۰۸
- د ارگ شپه ۶۱۵
- مسلمان زړه؛ پښتون تفکر ۶۲۵
- جهاد هغسې فساد دغسې: ۶۳۲
- محکوم، مجبور او اسير کابل: ۶۳۵
- غله مخونه، د کاني زړونه ۶۳۹
- خدای پامان ۶۴۱
- غبرگون: ۶۴۴
- جرگې د جگړې اور گل کړ ۶۶۰
- سوځنده سيوری: ۶۷۰

- دوه جلا پيغامونه ٦٧٠
- يو ليک خو وړانديزونه ٦٨١
- د جنرال ليک ٦٨٢
- د پېښور صرافان؛ د کابل خبرونه ٦٩٢
- مړده به دست زنده ٦٩٦
- زېره کودتا ٦٩٩
- د جمعيت اعلاميه کې د نوي ٧٠٢
- مشرتابه اعلان ٧٠٢
- د پان پر ژي: ٧٠٤
- واقعي يې لا پاتې دي؟ ٧٠٤
- پېښليک ٧٠٧

سېلابي اوبو کې جل وهلي تنده

دا د هغه مهال يادښتونه، برداشتونه، انگېرنې، خاطري، يونليکونه او د سياسي سوچ خورې ورې نخچې او زاويې دي چې ژوند بایلله، مرگ گټله. د هغه وخت فکري مود او سياسي فېشن ډيزاين چې وخت يوازې د مرگ بربوکی الوزولې او د ژوندانه دنياگۍ يې د وحشت له دورو او خځلو ډکوله.

موږ برباد نسل هم دغو څپو په خورا بې دردی يوه بله خوا غورځولو - د ساحل په تمه مو کله سروڼه له کمرونو سره لگېدل، کله به د نهنگونو او مگرمچو خولو ته لوېدلو...

لکه د سېلاب اوبو کې جل وهلي تېري چې د سرابونو په لالهاندۍ او بې دمې ستومانۍ اوښتي وي...

دغو بربوکیو زموږ سترگې له خاورو خځلو ډکې کړې، خو له خپلې مخې يې کاره نه کړو، خپله لاره يې را نه ورکه نشوای کړای...

دا يوه کيسه هم ده - د يوه مجاهد ولس د مېړانې حماسه او پر دغه اتل ولس د تېليو مشرانو د ذهني پستۍ او سياسي خوارۍ شر مناک داستان ... هغه چې جهاد يې له لاسه پر فساد واوښت، پر اسلام او افغانيت يې بولي ولگوله، خپل خلک يې له يرغلگرو په زيات قساوت او شقاوت وځپل - د خپل مېړني ولس د عزت او عظمت شمله يې د پرديو پښو ته ټيټه کړه، ملي، ديني او افغاني ارزښتونه يې په خورا نامردۍ

ليلام کړل ...

په حقيقت کې دغه يادښتونه د اسلام او جهاد تر نامه لاندې د ملت پر مړۍ د چارې راکښلو د خونړي فلم د ځينو صحنو ننداره ده، د مرگونو پېښو او پرمختياوو نيمگړي او تن تصويرونه، د هغه پرون تصويرونه چې تر نن يې د وحشت تيارې غځېدلې او لا سبا شوی نه دی...

دغه يادښتونه هماغه وخت احمد ضياء بابرې په مکتاش کمپيوټر کې کمپوز کړي وو، هغو ورځو کې چې کمپيوټر پښتو توري نه لرل، د احمد ضياء په گوټو د دغو يادښتونو پروف له ما په لېږد را لېږد کې يې درکه شول - دوه کال وړاندې چې پر يوه بله ورکه پسې گرځېدم پر دغو کاغذونو ور پېښ شوم.

يا خدايه! اوس په دې څه وکړم ...؟

د دغو پاڼو په موندلو ما ته ځان داسې برېښېده لکه خپله لمن پر سر اړوم ...

له سره د پروفو کمپوز اسانه، نه وو، چې يو څو يې پښتو توري نلرل - بل د پروفو تصحيح له لوستو ايستي و.

روشنا وردگ خور ته مې مخ واراوه، له واره يې ښه کړه، په لنډ وخت کې يې پروف را وسپارل، خو زه لندن ته ولاړم، په راگرځېدو د ناروغۍ يوې بلې څپې لاندې کړم، تر هغې مې چې پروف لوستل د روشنا لپ تاپ ټول متن خوړلی و.

دا ځل مې اسد جان ته غاړه کږه کړه - ده قاري صاحب ته د پاڼو سپارلو حکم راکړ - ما په تلو کې قاري صاحب ته د پروفو پاڼې ولېږلې، خو له ولايت زما په راگرځېدو يې لا کمپوز بشپړ شوی نه و - نژدې کال

له گران عبدالهادي سره پاتې وو چې دی په لوست او ازموينو بوخت و،
ما د کتاب له کمپوز د ده لوست او کاميابي درنه گڼله ...

له پروفو کمپوز خورا زړه خوړينې چاره ده، زه له روشنا خور او
عبدالهادي منندوی يم. د کتاب د پيل برخه نقيب الله مل کمپوز کړې
دغسې حبيب جان هم د پروفو تصحيح کې ډېره خواري کړې د دوی
مننه پر ځان پور گڼم. زه دا منم چې دغه يادښتونه د پرون په مود او
منطق راگرځي - متن، موضوعات او اوډن پرېږده، سرليکونو کې هم ما
کوم بدلون نه دی را وستی، دا مې غوره بللې د پرون ناخوالې په هماغه
کاني تول ته کېږدم... لوستونکي بنيادي پرون، د پرون له زاويې و ارزوي
د نن له عينکو دې نه گوري، د پرون کاني تله دې پسې راواخلي هماغه
څپه او سياسي فېشن پام کې ونيسي، پرون ته خپل سر ور دننه کړي،
نن ته يې را نه ولي... قضاوت د لوستونکي حق دی - ځکه خو ما د ښه
او بد له قضاوت او احساساتو پرته خپل يادښتونه ليکلي او را غونډ کړي
دي.

وايي اختر چې تېر شي نکريزې پر دېوال تپي... که دغه پاڼې پر دېوال
تپلې نکريزې راخېژي، پر رنگ او سوروالي يې سترگې نه شي پټېدای ...
همدا سرخي د ملي مبارزې سورمخي ده. کتاب له ولسمشريزو ټاکنو
دمخه چاپ ته چمتو و، خو د ملگرو له دغې اندېښنې چې کېدای شي
منځپانگه يې د ټاکنيزو ټکټونو پر خلاف وکارول شي، له ټاکنو وروسته
کړ.

خو ټاکنو موږ يو ځل بيا د تاريخ د تکرار له نخرې سره لاس و گريوان
کړو. په کومه شرمېدلې بڼه چې جهادي مشران د پېښور گورنر هاوس،
بگراميو، اسلام اباد کې د ترکي الفیصل، جنرال حميد گل، اعجازالحق،

نوازشریف، غلام اسحق خان پر وړاندې گډ شول، د اوباما، جانکيري، يانکويچ، نیکولاس هایسم او ... په مخ کې هم په هغه بڼه نڅا تر سره شوه. د اسلام، جهاد، شريعت له شعارونو سره د ديموکراسۍ، مدني حقونو د خلکو ارادې ته د درناوي هغو حساب او انجام برابر وخوت ...

اوره دې په اوره منت دې په څه ...؟

د پروڼ لوبه د نن له ډرامې سره څومره ورته ورته وخته ...؟ يوازې د ريفري او پروډيوسر توپير ... له انلوگ ډيجيټل ته د لوبې او ډرامې د نندارې فرق ... زموږ ملت چې وار په وار د انقلاب، کارگر، خواریکښ ... جهاد، اسلام، شريعت او دموکراسۍ په نامه يرغمل دی، زاړه گنا کاران غواړي له سره د ملت اراده برمته وساتي ...

يو ځل بيا دغه يادون ته ورگرځم چې د دغو يادښتونو د چاپ يوازينۍ موخه په تورو ټکو د پېښو او پرمختياوو د انځورنې هڅه ده - نه د چا د محکوميت او برأت نيت ...

که دې کې کوم رنگ روښانه، شوخ او يو نيم تن او تياره راغلی وي لامل يې زما کمزوري ده چې پر يادون يې سترگې نه شوای پټېدای. دغه پاڼې زما د ژوند د ضايع شوې برخې هغه پانگه ده چې له مودو زما د زړه او اوږو بار گرځېدلی ... له لوستونکو مننه که د دغه باره په اوچتولو کې يې را سره مرسته کړې ...

له دغو يادښتونو ځينې ما خپل ځان لپاره کښلي، مانا د خپل پام غلطولو لپاره ... په بله وينا دا هغه وخت زما فېسبوک او ټويټر دی ... ۲۹ کتابچې، ډايرۍ مې له دغسې يادښتونو ډکې دي ...

يو ځل مې زړه کې راتېره شوه چې له سره يې و کارم ، نه پوهېږم همداسې به ښه وو، که له سره مې ليکلي وای ...؟

ډایري به څه ډول کارې ...؟ چې هر چوکاټ ته یې غورځوې په
هماغه یوه جولی کې به یې په راتلولو ځان اړ گورې، چې دا ستا ټکي
خبرې نه بلکې هغه څه دي چې تا لیدلي اورېدلي دي ... بیا هم له بده
بخته چې زموږ پرون سبا شوی نه دی، د نن خبره تته او پته ده، زموږ
ارزونه او قضاوت هله متوازن او رښتینې راختی شي چې پرون له ټولو
کردارونو او کرکټرونو سره له هغسې عینکو وگورو چې د راتلونکي لپاره
ترې د عبرت درسونه تر لاسه کړای شو - که نه د پرون د کرارې او وینو
تېرې دښتې ستومانه سفر به مو کله هم دمه شوی نه وي.

له لوستونکو د هر ټکي او خبرې د منلو هیله نه شم پاللی چې دا
کوم تاریخ نه دی، زما خپله مشاهده ده، د کمزوریو، تېروتنو اړخ یې
جوت دی، له لیدلیو هغو پرته نورې زما خپلې اندازې او اټکلونه دي،
ډېری سرچینې را نه هېرې دي، په تسلسل کې یې هم ستونزې گورم
ځینې پرمختیاوې له موضوع سره د اړیکې له مخې تکرار راغلې، چې
دغه یادښتونه ما په پانه پانه، لارو، موټرو - منډه او پته کښلي دي.
بې کمپوزه نور یادښتونه مې پرېښودل، که ژوند و، هغه به بل ټوک
کې را غونډ کړم - وگورو یوویشتمه پېړۍ کې د شلمې هغه څنگه
لگي...؟

ځکه خو له درنو لوستونکیو وار له مخه ښه غواړم.

یار زنده صحبت باقی

یاد ماضی عذاب ہے یا رب

چین لے مجھ سے حافظہ میرا

۶/۲۰/۱۳۹۳

ننگیال

نیمګري رښتیا

رضا علي عابدي په دې اند دی چې ژورنالست ښايي زړه ونلري...
ددې مانا دا نه ده چې بې زړه يا ډارن وي... مطلب د اچې د ده موخه
رپوټنگ او خبر دی، دا نه چې د غموونکو، بورنوونکو پېښو په لیدو له
خواشینۍ په اه، اوف لگيا اوسي.

زړه ونه لري، دا چې په چا بد نشي، دلته زړه هغه خنډ دی لکه
سياست کې سړی ورسره په جنجال اوښتی وي.

یوه نیمه لسيزه وړاندې د BBC فارسي څانګې لطف علي خنجي یو
حیرانوونکی لیک لوست:... تاسې په مرګونو، زخمونو او یجاریو کې
موندلې... پر همدې د خپلې روزۍ ګاډی چلوی، خدای (ج) به داسې ورځ
را نه ولي چې کراره کراري وي او تاسې د خبر لپاره څه ونه لری...؟
خنجي ویل: پر موږ دغسې ورځ وار له مخه راغلې... هغه ورځ
دومره په خیر او کرار تېره وه چې پروګرام خپراوي ته چمتو و، موږ خبر
نه و موندلی...

یو بهرنی ژورنالستې ته مې افغانستان کې د زیږون پر وخت د میندو
د میرنې کچه یو څه مبالغه ۴۵ سلنه ښوده... په لنډه یې راپرې کړه :
بچي دې نه راوړي...

لکه ژورنالستان رښتیا زړه نه لري.

ځینې حقیقتونه افسانه وګرځي، خو ځینې افسانې حقیقت خپري...

زه چې له کابل وتم، کابل ناګرار و، خو کابل اباد و.... چې بېرته ورته راوګرځېدم کابل ويجاړ و... زما په مخ کې وران شو، ما په خپلو سترګو د کابل ورانۍ لیده، زما پر وړاندې کابل وړانډه... د کابل بربادي ما په خپلو سترګو لیدله...

کابل د خپلو فاتحانو د هوس قرباني و، دا د کوم پردي هېواد یرغلګر نه وو، چې پر کابل یې د توغندیو، لوتماړیو او وحشت قیامت راتپ کړی و. د خپل هېواد، خپلو خلکو د فتحې په هوس کابل کې د مرګونو او بربادیو هنگاه ټوده وه. زه خپله د مرګ په منظره او تجربه اوښتی وم... زه مړ وم، خو د بیا بیا مرګ لپاره ژوندی پاتې وم...

د کابل کیسي ډېرې دي، یو وخت د کابل کوټوال مشهور و، بیا یې ښاروال یادېده... کوټوال په زور، ونیسه وتړه... ښاروال په خدمت...

ښاروال کابل ورغاوه- له پامیر سینما تر حضوري چمن یې واته ویوست دومره پراخ چې پامیر سینما سره به سړی ودرېد حضوري چمن یې لیدای شوای. د میوند واته یې نوم شو.

له میوند واته یې تر پښتونستان څلورلارې نادر پښتون واته وغزاوه. ښاروال به کړۍ ورځ په دورو خاورو کې له کارګروو سره لګیا و. غرمه به یې له ګندنې سره ډوډۍ تاووله... مرحوم غلام محمد فرهاد یادوم، د کابل لومړنی انتخابي ښاروال... ځکه خو کابل هر چا ته غېږه پرانیستی وه، ټول دغه غېږ کې بسیا وو. د هندو، مسلمان، پښتون هزاره، ازبک هتۍ څنګ په څنګ خوندي وې. د یو بل عقیدې او ژوند دومره درناوی چې د روژې غرمه کې هندوانو دوکانو ته پردې نیولې. هندو مسلمان پښتون، تاجک هزاره په ګډه په مینه د ژووند اړابې ته دیکه ورکوله- چا د بل سر کې مېخونه نه ټک وهل، د مړي رقص دود نه و، له چا غوږونه

پوزې نر پرې کېدې، په تازه مېوو کې يې زهر نه پيچکاري کول....
د کابل د وياړ او خوښيوو کيسې ډېرې دي، د ودان سمسور کابل
خاطري ژوندی دي، خو دا وخت کابل زخمي دی، د کابل بنایست
شهید دی کابل کنډواله دی، هدیره دی. ډار، وېره، وحشت د کابل
برخلیک گرځېدلی، لکه د مغولو، چنگیز هلاکو لښکر پر کابل
ورختلی...

د کابل فاتحانو نوم لگي، د هيبت او وحشت کيسې يې خپرې دي...
زه ظاهرا په وران ويجاړ کابل کې ژوندی گرځېدم، خو دننه مړ وم،
لکه فلمو، ناولو کې چې يو مری او لاش راپاڅېدلی وي، گرځي... چې
دلته «رقص مرده» دود و، ځکه خو زه تر اوسه مرم... کله په يو لاس
کله په بل، نن د يوه په گولی سبا د بل، لکه د بيا بيا مرگ لپاره ژوندی
پاتې وم... لکه هغه مجرم چې قاضي په يوار په شل ځلې اعدام محکوم
کړی وي.

ما د کابل همد غسې مرگ او محکوميت ليدلی... د شېرپور مرگ، د
ميوند وات جنازه د چندولو تالان، د دارلامان لوټمار، د چهلستون
بربادي.... هغه وخت چې شور بازار کې د ژوند مری زيندی وه، يواځې
د بارودو او گوليو انگولا گډه وه...

د ډاکتر صمد علي حکمت کتنځی کنډواله، د حسين حسرت معاینه
خانه ويجاړه وه... خرابات نړېدلی،، د استاد سراهنگ او استاد رحيم
بخش مېنې ويجاړې دي.... بارانه کوڅه کې تيغلي بگلامي بگلامي
چيغې نه وي، کافروشی کې د خليفه رازق دوکان دره پرمخې پرته وه...
سرچوک کې د ملا ازبک دواخانه د موتي سپنگ مطب نړېدلی، د
کرم چند د ټوکرانو دوکان لوټ دی...

د صدارت له څلور لارې د رام پرکاش عکاسخانه او د پانو ځای ورک
دی... د حضوري چمن سینه ټانکو شودیاره اړولې- د جشن سیمه
وحشت پر سر اخیستې، کابل نندارې، بهزا، د فرخي سیمنا کنډواله ده.
پر حبیبه، غازي، رحمان بابا، خوشال خان لېسو د توغندیو خولې
ښخې دي.

نادرشاه روغتون، ابن سینا... کې د مرگ اتن گډ دی، پر کابل
پوهنتون د وحشت دیوانو گونډه وهلې...

کابل له جگړو ویجاړو او له جگړمارو لوټ دی... د جنگیالیو،
ملېشو، مجاهدینو، جگړه مارو هر یوه خپل قیامت دی... کابل زخمي
دی، د کابل ښکلا پر هر ده.

فاتحان یو په بل پسې پر کابل، د کابل په واټونو، کوڅو راځغلي
کابل برباد دی...

کلونه تېره شول، خو زما د وطن د وینو داغونه تازه دي، وینې
بهېرې، زخمونه ناسور دي.... د پرهرونو خولې خلاصې دي.

د غمیزو، بربادیو او جنگیالیو یواځې ښې او خېرې بدلېرې، په نویو
شعارو او خبرو د مرگ او وحشت لوبه توده ساتي....

د ازما د وطن ټپلې برخلیک دی... خو زما ملت ژوندی دی، د نړۍ هر
هېواد چې دومره اوږده موده له مرکزي حکومت، نظام او سیستم بې
برخې پاتې شي، ژوندی او متحد نشي پاتېدای.

افغانستان د لوي هېواد او افغان د ستر ملت په توگه ژوندی، یو
موتی هېواد او ملت دی....

زما په سینه کې زړه دی... یوازې د سیاست سینه له زړه تشه
خېرې... ځکه خو په گرانه د زړه خبرو ته ورماتېدای شي... خو قلموال

د زړه له منلو نشي تېرېدای، د زړه اوري، له زړه وايي او د زړه مني، له زړه مجبور وي... چې قلمونه د زړو په وينو چلېږي... د قلم پر تقدس الله تعالى لوړه کړې. نه يوازې قلم بلکې د ټکو او لفظون پر حرمت هم...

پر دې جگړې همېشه له بري پرته غزېږي... د دغو جگړو بري هم ماتې راوځي هره غاړه ځان گټونکي گڼي، خو دواړو بايللې وي... دلته بري يوازې خوب پاتې شي، د حقيقت تعبير نشي ترلاسه کولای. د بايللې جگړې نيمگړي رښتيا!

دا زما خپل رښتيا دي، زه منم دلته د هر چا خپل رښتيا دي. خو زما رښتيا د بل درواغو له پاره نه دي... قضاوت د لوستونکي حق دی. د وخت جبر، مسلط اختناق، ترينگلي حالات او ډار زما هغه کمزوري او پړه گرځېدلی چې ددغو يادښتونو په ليکلو راغونډولو کې يې زما پر وړاندې کومي شلولې... ځکه خو لوستونکي ښايي ((بين السطور)) خپله را وباسي... دا د لټون تجسس او جستجو هغه صلاحيت دی چې لوستونکي خپلو راپورته کړيو پوښتنو ته پر ځواب اړباسي... د ((بين السطور)) د لوستو لپاره د سر پر سترگو سربېره د زړه سترگو ته هم اړتيا ده... هيله ده د زړه په وينو کښلې دغه پاڼې د زړه په سترگو وگورئ.

ښښه غواړم که د زړه خبرې پر مغزو ښې ونه لگي...

د بايللې جگړې نيمگړي رښتيا

درميان قهر دريا تخته بندم کرده ای

باز میگوی که دامن تر مکن هوشیار باش

پلان صلیح برای
افغانستان

اینها نقشه آمده بودیم با آن بودیم و چون بخارند

له پردې تيري تر تنظيمي جگړو

(مذاكرات)

ملگري ملتونه، سيمه ييز اړخونه

کورني مرکچيان

د افغان ربړې اواری لومړی پلا د ژېنو مذاکراتو تر سرلیک لاندې ۱۹۹۲ کې د ملگرو ملتو لخوا نژدې شپږ کاله وشاربل شو.

د خبرو پروسه د ملگرو ملتو سرمنشي خاوپر پېرېز ډېکوبلار ځانگړي استازي کوردوویز پر مخ وړه، د ۱۹۸۸ د اپریل ۱۴ مه یو تړون دریو سندو کې، څلورو تنو هر یوه د کابل له اړخه د بهرنیو چارو وزیر عبدالوکیل، د پاکستان بهرنیو چارو وزیر زین نوراني، د امریکا بهرنیو چارو وزیر جورج شولتز او د شوروي اتحاد بهرنیو چارو وزیر اېدوارد شېواردنادزې په لاسلیک اعلان شو.

ژېنو خبرو افغانستان کې د سولې په پرتله د شوروي پوځیانو وتلو ته د لارې برابرېدو موخه لومړۍ گڼله، پاکستان د مداخلې مخنیوي د ((رسمي پولو)) تر منځ د ډېورنډ تپلې کرښې د رسمیت پېژندلو په نیت د ربړې یو لوری برمه کړی و.

کابل له دغو خبرو سره د خپل مشروعیت ثابتولو هیلې پېیلې وې، امریکا خپلو اوږدمهاله موخو او گټو ته لار، لوري او گودرونه کتل -

ځکه خو د ربړې اواړي ته سالم میکانیزم او د جگړې د پای ته رسېدو لومړیتوب ته له هماغه پیل نه دا چې په ټیټه وکتل شول بلکې له سره د خبرو اترو کې نه و نیول شوې.

ژېنو خبرو اترو له افغانستان د شوروي لښکرو وتلو ته مخه ورکړی شوه، جگړه یې پای ته ونشوی رسولی، د دغه تړون په مهال د ۱۹۸۸ د می له پېنځلسمې د شوروي عسکرو وتل پیل او د ۱۹۸۹ د فبرورۍ پر ۱۵ مه بشپړ شول، خو جگړې دوام وموند، سوله را منځ ته نه شوه او یو ناپېیلی حکومت جوړ نکړی شو - د ژېنو مذاکراتو اترو کې د جگړې مخنیوي، د سولې ټینګښت او ناپېیلی حکومت جوړېدن ځای نه شوی لرلی، چې د خبرو اترو او بهرنیو ځواکونو خپلو گټو او موخو ته د رسېدو هیلې پاللې، ځکه خو د شوروي عسکرو له وتلو سره نه دا چې جگړه پای ته ونه رسېده بلکې لا پسې وغځېده او خونړۍ شوه.

د ژېنو مذاکراتو بهیر کې کوردويز افغان ربړه ۹۵ سلنه اواره اعلان کړه، چې له امله یې د کډوالو تر منځ د بېرته ستنېدو تلوسه دومره وغوړېده چې ډېری کډوالو د خپل بار بستري را غونډولو تابیا نه وکړه.

استاد پژواک له حقوقي او ډیپلوماتیک پلوه له هماغه پیل نه دغه پروسې ته گوته ونيوه، افغان مجاهد او مجاهد ولس کې یې په دې اړه په پاڅه سیاسي منطق او ملي لیدلوري ولارې لیکنې خپرې کړې چې د ولسمل په اهتمام هماغه وخت په کتابي بڼه چاپ شوې.

استاد پژواک په هر ډول منځگړیتوب او اواړي کې د افغانانو د ملي ارادې د درناوي غږ پورته کړ او د پاکستان له خوا یې د افغانانو استازیتوب مردود گاڼه. له بده بخته تنظیمو د استاد پژواک له سیاسي بصیرت، ډیپلوماتیک منطق او ملي درایت گټه پورته نکړی شوه، په وچ

او شعاري مخالفت ودرېدل. لکه څنگه چې افغانستان د امريکا له لاسه د شوروي کومي ته ولوېد، دغسې د ملگرو ملتو کاواکيو د افغانستان رېږه د يوه بل شر غېږې ته وروغورخوله.

استاد پږواک تر نړيوال نظارت لاندې يوه ځانگړي کنفرانس چې لاندې اړخونه پکې برخوال وي وړاندیز درلود...

۱- د ملگرو ملتو د امنيت شورا دايمي غړي.

۲- ټول افغاني گوندونه/ تنظيمونه د خلق، پرچم په گډون د گوند په توگه، نه د حکومت.

۳- د اسلامي کنفرانس استازي.

۴- د ايران، پاکستان استازي.

د وړاندیز له مخې ملگري ملتو بنيادي د سولې لپاره د تکر د مخنيوي په موخه خپل ځواکونه چمتو او د آزادو ټاکنو د څار لپاره يو پلاوي ټاکلی وای په دې شرط چې د افغانستان گاونډيان د ملگرو ملتو ځواکونه او ټاکنو پلاوي کې برخه ونلري، د ټاکنو پايلې بايد ملگرو ملتو تضمين کړې وای. عبوري حکومت بنيادي د اساسي قانون مسوده رامنځ ته کړي او د لويې جرگې جوړېدو ته مخه پرانيستې وای...

د امريکا او پاکستان هوس د شوروي په ماتې نشوی خړوبېدی، ځکه خو پخپلو ژمنو نشوی درېدی.

سيمه کې د شوروي او امريکا د موخو، گټو او غوښتنو توپير څه کېدی شوی...؟

سړی ویلی شي چې امريکا د بل پر اوږه د ټوپک اېښودو پالیسي پامور گوري...

لویدیز او امريکا وار له مخه د شوروي تيري پر ضد د افغانانو جگړه

د کمونېزم او اسلام جنگ گرځولی، ځکه څو جگړه د افغانانو له ارادې
د باندې وغځېده... امریکايي او لويديز سکالران - پروفیسوران د اسلام او
جهاد په لیکچر بوخت وو.

له همدې ځايه وه چې د نړۍ له گوت گوت څخه جنگيالي دغه جهاد ته راوبهېدل. هېچا ددغو جنگياليو سبا ته ونه کتل... که ددغو جنگياليو اجندا د افغانانو له هغې سره په ټکر کې راوځي، امريکا به د خير غوندې ته ختلې وي...؟

ضياءالحق غوښتل تړون د مجاهدينو مشرتابه لاسليک کړي، که نه وي لږ تر لږه د مجاهدينو پلاوی ژنيو کې وي، خو مولوی خالص د اتحاد د مشر په توگه نشوای چمتو کېدای ژنيو ته ولاړ شي. جنرال ضياء له ده وغوښتل د ژنيو سفر او د سند لاسليک ته غاړه کېږدي، خو خالص له رياست استعفا وکړه.

حکمتيار د اتحاد موقت مشر شو، خو وړاندې له دې چې د مجاهدينو پلاوی ژنيو ته ولاړ شي جونيچو د ژنيو تړون لاسليک کړ - ده د جنرال ضياءالحق د خوبنې پر خلاف په ټول گوندیز کنفرانس کې د ژنيو تړون د لاسليک موافقه تر لاسه کړې وه - له همدې امله ضياءالحق د ده حکومت ړنگ کړ. خو د ژنيو تړون لاسليک شوی و...

له دې دمخه د اوجرې کمپ «د افغان جهاد د وسلو او مهماتو «ډيپو» د چاودنې پر پلټنو د جونيچو ټينگار، د ملکي حکومت او جنرالانو تر منځ ترينگلتيا غورولې وه... خو د ژنيو تړون پر لاسليک بيرې د جونيچو حکومت تغر ور ټول کړ...

که ژنيو تړون کې د ناپېيلې موقت حکومت ټينگښت پامور بلل شوی وای، ښايي د وروستيو جگړو او بدمرغيو مخه نيول شوې وي. والله اعلم

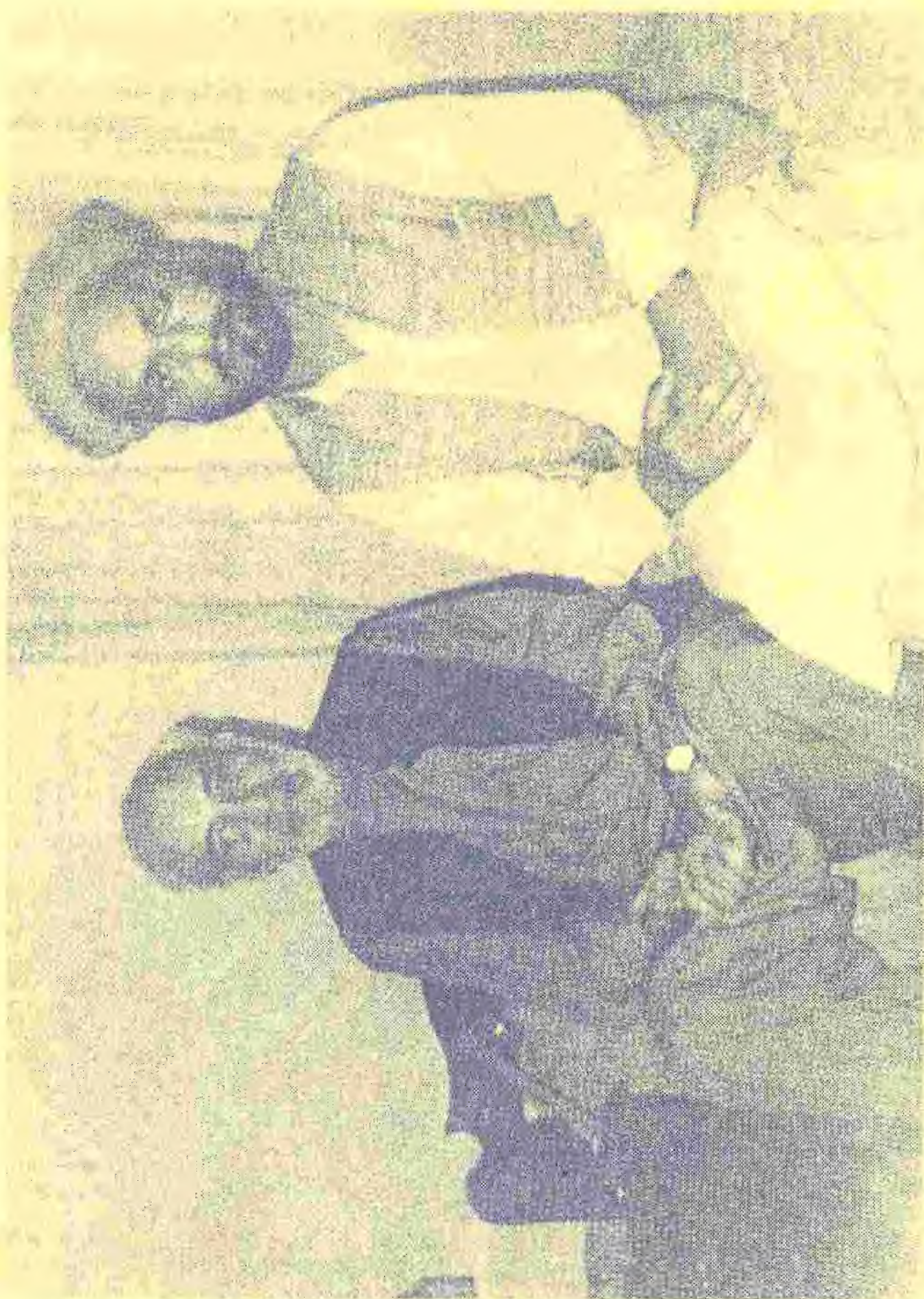
په دننه کې د پخلاينې او روغې جوړې هره هڅه د مقابل لوري پر حذف او تسليمېدو را گرځېده. د کابل سوله د مجاهدينو د تسليمېدو او واک کې د گډون په غوښتنه را ټوله وه، مجاهدينو کابل رژيم ايله د

بښنې وړ گڼلی شوی..

یوه غاړه هم په مناسب وخت د ناپیلي حکومت ټینګښت ته نشوی ورگرځېدی، هرې غاړې له سولې خپل ناسم تعریف او تصویر درلود، چې د سولې ټولمنلی او رښتینی تعریف نشوای گڼل کېدای.

مجاهدین او کابل رژیم دواړه داخلي اختلافاتو او دلبندیو د پټو معاملو او توطیو په شر او د ملي گټو او ارزښتونو پر سر د بې توپیری او سوداګرۍ په هوس اړولي وو.

استاد عبدالرحمن پژواک او شهرت ننگيال - پېښور / ۱۳۶۷ل

چې خبر په گمراهیو د رڼا شوم
زه د ستورو له کاروانه را جلا شوم
د سحر ستوریه پر پوځه چې سبا شو
زه په ټولو رهبرانو نایسا شوم
«تقویم الحق کاکا خېل»

بې منزله لارې

۱۳۶۵ لمریز کال د افغانانو د مقاومت د عروج کال و، روسانو زموږ
پر هېواد د پوځي تیري اوم کال پوره کاوه، وخت د روسانو پر زیان و -
هره شېبه چې تېرېده، له یوه نوي گوزار سره مخامخېدل، نړي د تیري
کوونکیو په توگه محکوم کړي وو. له بلې خوا د جگړې د ډگر تاوانونو د
روسانو پر اقتصاد ملا ماتوونکي گوزارونه کول.

د پخواني شوروي اتحاد د بهرنیو چارو وزیر شېواردنادزي وویل:
شوروي اتحاد کال کې لس میلیارده ډالر د افغانستان په جگړه کې
تاوان گالي.

روسان د عصبانیت او غوسې په حال کې وو. هغوی خپلو اسلافو او
په افغانستان کې خپلو اجنټانو ته په قهر وو او له هغوی یې له وضعې
نه د وتلو ابتکار غوښت، د هغه وخت شوروي واکمن گورباچوپ په
خپلو پوځونو فشار راوړ، د جگړې د چټکتیا او لا وحشي کولو قوماندې
یې ورکړه او د مقاومت خپلو لپاره یې د ټاکلې مودې کرښه تېره کړه. د
دې تر څنګ یې د خپلو گوداګیانو په منځ کې بدلونونه هم پامور کړل.

له همدې ځايه وه چې په کابل کې د کمونېست گوند مشرانو هم د قدرت لوبه توده کړه، هر مشر او د هغه گروپ غوښتل ځان گورباچف او د هغه نژدې ملگرو ته د نوې وضعې او حالاتو په غوښتنو او د روسيې د گټو په کاني پوره ثابت کړي. ډاکټر نجيب د خپل ځانگړي استعداد او مهارت له مخې د خاد شبکې له نژدې اړيکو په گټه پورته کولو د گورباچف مغزو ته د دغې خبرې په رسولو بريالی شو چې دی د راتلونکي پړاو لپاره له نورو زيات اغېزمن ثابتهدای شي. دا داسې وخت و چې په شمال کې د احمدشاه مسعود او روسانو د موافقې له مخې اوربند و او د جگړې ټول لنگر د هېواد په ختيزو، جنوبي او جنوب لوېديزو سيمو پروت و.

ډاکټر نجيب په ډېره ځيرکتيا له دې گټه پورته کړه او گورباچف ته يې د يوې غونډې د وقفې په منځ کې په داسې حال کې ځان ورساوه چې هغه د تفریخ لپاره قدم واهه.

نجيب الله گورباچف ته وويل: اوس ټوله جگړه او مقاومت د پښتنو په سيمو کې روان دی، دی (نجيب) له دې امله چې پښتون دی کولی شي د مقاومت شدت راکم کړي، په دې ډول نجيب له دغه فکتور د يوې مهمې نقطې په توگه د گورباچف د پام اړولو په برخه کې استفاده وکړه. له بلې خوا د شوروي زور قيادت د ماضي برخه گرځېدلې وه، گورباچوف د ځوان زعامت نوې خبرې راتولې کړې وې، افغانستان کې هم د دغسې تجربې له اړتيا سترگې نشوې پټېدې.

د ۱۳۶۵ په پسرلي کې د خلق دموکراتيک گوند اتلسم پلینوم جوړ شو، د دغه پلینوم په پايله کې ببرک کارمل لېرې او ډاکټر نجيب د گوند عمومي منشي وټاکل شو. که څه هم دغه پرېکړه په مسکو کې شوې وه

خو د گوندي پلینوم د پرېکړې پرتوگ ورواغوستل شو. په راډیو تلوېزیون کې د اشرارو نوم په اپوزیسیون واوښت. ډاکټر نجیب له اپوزیسیون سره د دیالوگ شعار خپل کړ. د نوې اساسي قانون او ملي پخلاينې پروسه یې رامنځ ته کړه او هغه ناپېیلي شخصیتونه چې دوی ته نژدې بلل کېدل په کابینه کې شامل کړل.

د بیرک کارمل پلویانو د نجیب دغه کړنې او تگلاره د گوند له اساسي تگلارې انحراف او په اصطلاح د کارگرې طبقې له اېډیالوژۍ سره خیانت وباله او تر همدې نامه لاندې یې د خپلو افرادو او پلویانو سازماندهي پیل او د نجیب د پرځولو لپاره په لیکو جوړولو لاس پورې کړ.

له دې سره په کابل کې د کارمل پلویانو مظاهره وکړه، مظاهره کې د ظاهر طنین رول څرگند و، یو شمېر نجونو ارگ ته په ننوتلو د گورباچف او ډاکټر نجیب پر ضد شعارونه ورکړل. په دې توگه د ډاکټر نجیب پر خلاف د کارمل ډلگۍ د څرگندې دښمنۍ لومړی گام واخېستل شو.

نجیب له دې پرته بله لاره نه درلوده چې د روسي پوځیانو له وتلو سره موافقه وښيي، خو د بیرک کارمل ډلې له افغانستان نه د شوروي پوځیانو وتل د ثور انقلاب ماتې او یو تاریخي خیانت گانه، سلیمان لایق بي بي سي ته په یوه مرکه کې وویل کله چې گورباچف له افغانستان نه د خپلو پوځیانو د وتلو خبره رامنځ ته کړه د کارمل خبره توره وایښېده، وارخطا شو، لړزه پرې گډه شوه، گورباچف ته یې وویل: اگر اکنون از افغانستان قطعات نظامي اتحاد شوروي فراخونده شود، رهبری شوروي بار دیگر مجبور خواهد بود تا یک میلیون سرباز به افغانستان داخل کند - دې ته ورته خبره ډاکټر نجیب هم په خپله یوه مرکه کې یاده کړه. بیرک کارمل درې میاشتې په شوروي اتحاد کې وځنډول شو، ډاکټر

نجیب ته په پوځ او نورو دولتي ارګانونو کې میدان خالي و، دغه وخت ډاکټر نجیب لپاره ضروري وه په ګوند او وسله والو ځواکونو کې خپله اتوریته پیاوړې او د هېواد د لومړني شخصیت په توګه ورته د تبارز زمینه برابروي، په دې توګه عملاً د ګوند او حکومت لومړی درجه شخصیت وګڼل شو.

ببرک کارمل د شمال لپاره یو ځانګړي پوځي او سیاسي تشکیل منظور کړی و، د دغه تشکیل نوم "د شمال قومانداني" و، "د شمال قومانداني" مشر سلطان علي کښتمند و چې د ستم او پرچم د اهدافو پلي کولو ته یې نوې لارې په نښه کولې.

د شمال قومانداني فوق العاده امکانات او امتیازات په واک کې لرل چې د شمال د ټولو فاشیستي کړیو د نښلولو پر پروسه یې کار کاوه.

مخکې تر دې چې په روسیه کې د ګورباچف مرستیال "ګینادي یانایف" په مشرۍ افراطي کمونېستان کودتا وکړي، د دې زمینه برابره شوه، چې کارمل بېرته هېواد ته ستون شي، چې کله افراطي کمونېستان په روسیه کې واک ترلاسه کړي د کابل واګې به کارمل ته سپارل کېږي.

ببرک له نجیب سره ژوره عقده درلوده، ده پوځ او ګوند کې خپل پلویان تنظیمول او غوښتل یې که ممکن وي د تشکیلاتو له لارې او که نه د پوځي اقدام له لارې نجیب له قدرت لېرې کړي.

"آیا نجیب را میشناسید؟" کتاب خپراوي:

په شوروي کې د یانایف د کودتا له خبر سره په کابل کې د پرچم او ببرک پلویانو دغه حرکت د خپل بري په توګه جشن ونيو، خو کله چې د

کودتا د ماتې خبر خپور شو، کارمل د شوروي کمونېستانو په مرسته د اقتدار له ترلاسه کولو نهیلی شو، خو واک ته د رسېدو له هڅو او یا لږ تر لږه له نجیب الله د غچ اخیستو له کوښښونو لاس په سر نشو.

کابل کې د واک شخړو د قومي او ژبنيو اختلافاتو بڼه خپله کړه - چې د وخت په تېرېدو یې د پېښور تنظیمو باندې هم خپل سیوری وغورځاوه - عبدالحمید محتاط (۱۹۸۸ دسمبر) فرخار کې له مسعود سره خپل درې ورځني ملاقات کې پر ډاکټر نجیب الله د قبيله سالاری د تورونو غوټه پرانیسته.

د دغو هڅو د ځنځیر یوه کړۍ د سمټي او ژبنيو تمایلاتو نه ګټه پورته کول وو، په کابل او پېښور دواړو کې دغه تمایل او حساسیتونه وپارول شول چې په لومړي سر کې یې د ستم او پرچم یا په بله وینا د رباني - مسعود او کارمل د ډلو تر منځ د ګډو کوښښونو مزي وغځول.

د ډاکټر نجیب الله ورور صدیق الله چې احمد شا مسعود له پنجشیره پاکستان ته ولېږد او، I.S.I ته وسپارل شو، ای. اېس. ای د جمعیت په همکارۍ پر صدیق الله "آیا نجیب را میثناسید" تر سرلیک لاندې کتاب وکیښ چې لومړی پلا آی اېس آی او دویمه پلا د جمعیت فرهنګي دفتر په لوړ شمېر چاپ کړ. دغه کتاب ظاهراً د ډاکټر نجیب پر خلاف لیکل شوی خو ډېر ځایه تر پلله لاندې اوبه تېرې شوې او دغسې مطالب پکې ځای شوي چې د پښتنو د کلتور، توهین او سپکاوی ګڼل کېږي. په دې توګه د ستم، پرچم او جمعیت یوه بله ګډه فلمي سناریو را منځ ته کړای شوه. ډاکټر نجیب الله، احمد شاه مسعود ته یوه لیک کې I.S.I ته د صدیق الله د سپارلو گيله او پېغور ورکړ. د ده په خبره صدیق الله به یې د ده پر خلاف کارولی و، خو د یوه افغان په توګه به

يې I.S.I ته د سپارلو ناځواني نه کوله.

د ډاکټر نجيب الله د ورور صديق الله له را تگ سره پېښور کې د احمد شاه مسعود ميرنی ورور ډگروال دين محمد تری تم شو- د ده ورکېدل ځينو پر حزب اړول، خو ډېری ورته د صديق الله له راتلو سره په اړيکه کتل.

صديق الله له پاکستان لويديز ته په کډه کېدو، د سياست او رسنيو له ياده ووت...

د ډاکټر نجيب الله او روسيې تر منځ د بدگوماني واټن:

د شوروي پوځونو له وتلو، امريکا کابل کې په ځانگړو مراسمو د خپل سفارت په تړلو غوښتل د رژيم سقوط باوري کړي ... ځکه خو يې د سفارت له انگر د خپل بيرغ په ډراماتيک کوزولو د ډاکټر نجيب الله نسکورېدل اعلان کړل... روسانو غوښتل د هېواد ختيز او جنوب سيمو د سولې تر نامه لاندې وسله وال ځواکونه کابل ته ولېږدول شي چې د کابل دفاع شونې شي که داسې ونشوه دغه ټول ځواکونه د هېواد په شمال کې ځای پر ځای او شمال د هېواد د پلازمېنې په توگه اعلان شي، په دې توگه به شمال د پوځي او گوندي ځواکونو فعال مرکز او د جنوب د ازادولو غښتلی سنگر وگرځي.

ډاکټر نجيب د دغه پلان په وړاندې منفي دريځ درلود او هغه يې په يوه بله بڼه د هېواد د وېشنې هڅه گڼله.

له همدې ځايه وه چې د ډاکټر نجيب او روسيې تر منځ د بدگوماني

واتن زیاتېده. ډاکټر د دلوې ۲۶ مه د ملي ژغورنې ورځ وگڼله او د ۱۳۷۰ لمریز کال د جدی په ۲۵ مه یې خپله وینا کې وویل: د بهرني یرغل پر وړاندې د افغانانو ملي پاڅون د دلوې په ۲۶ نېټه بریالی شو. په همدې مهال د روسیې سفیر له ډاکټر نجیب سره د بېړنۍ لیدنې غوښتنه کړه او دی یې د روسیې پر ضد په لمسون تورن کړ.

ډاکټر د ډیپلوماتیکي پوستې له پلټنې چې د روسانو له خوا کېده ډډه وکړه او د دغه پوستې د لېږد کړنښه یې د شوروي اتحاد پر ځای هندوستان وټاکه.

له بلې خوا د مسکو او ایران له نژدې کېدو ډاکټر نجیب ته داسې اطلاعات ورسېدل چې په روسیه کې له چاپېدونکو افغانیو یو شمېر په حیرتان کې ځینو دولتي او مخالفو قوماندانانو ته ورکول کېږي چې یو شمېر نورې پر ډالرو له بدلېدو وروسته زېرمه کېدلې. له دې پرته له قرارداد نه د باندې وسلې او مهمات هم حیرتان ته لېږدول شوي وو، له همدې ځایه وه چې ډاکټر نجیب په کابل کې د مسکو سفیر ته د مزار له قونسل شکایت وکړ...

د ایران رول:

ایران د تېلو د ناپایه زېرمو په لرلو روسیې ته لکه سعودي د امریکا لپاره حیثیت درلود ځکه خو د افغانستان په رېږه کې د یوه ځواکمن لاس په لرلو فعال پاتې شو.

په دې لړ کې له امریکا سره د ایران دښمني هم د شوروي اتحاد دريځ پیاوړی کاوه چې د ایران لپاره ښه چانس گڼل کېده.

فرانسه هم له مسعود او ايران سره د ښو اړيکو له مخې پر دغه ليکه مله شوه، همدا فرانسه وه چې خميني د شاهنشاه پر خلاف ترې د انقلاب قومانده ورکوله. ايران يوه بله کړۍ کې ((د سلطانعلي کښتمند، عوض نبي زاده، خادم بېگ او جنرال غلام سخي په ځايولو سربېره)) نصر، پاسداران، نهضت اسلامي، شوراي اتفاق، دعوت اسلامي، جبهه متحد اسلامي... ډلې په وحدت گوند کې راټولې کړې، ايت الله محسني د ايران فشار ته غاړه کېښوده... دده په خبره د وحدت ځينې مشران له کابل دستور اخلي... ځکه خو پېښور ته د خپلو تشکيلاتو په لېږد اړ کړل شو...

(۱۵ مارچ ۱۹۹۱ فرنټير پوسټ)

د سلطانعلي کښتمند ورور اسدالله کښتمند چې په ايران کې د ډاکټر نجيب شارژدافير و، بېله دې چې رژيم، سفير او د بهرنيو چارو وزارت په جريان کې واچوي له ايراني لوري سره د سلطانعلي کښتمند ځانگړي مراسم تاوده ساتل، پر دغه ټکي له خبرېدو سره ډاکټر نجيب، کښتمند له صدارت نه گوښه او فضل حق خالقيار يې د هغه پر ځای صدراعظم وټاکه، کښتمند هم له گوند نه خپله استعفا اعلان او په يوه مرکه کې وويل: ((له فکري اړخه له وحدت گوند سره تړاو لري خو تشکيلاتي اړيکي يې ورسره نه شته.))

په دې توگه يوې خوا ته امريکا، سعودي او پاکستان او بلې ته ايران، روسيه او فرانسه يوې نوې لوبې ته د خپلو لوبغاړو تر شا ودرېدل، مسعود او رباني له دواړو غاړو سره د تفاهم او اړيکو کانالونه پرانستي

له څلوېښتم لښکر سره اوربند:

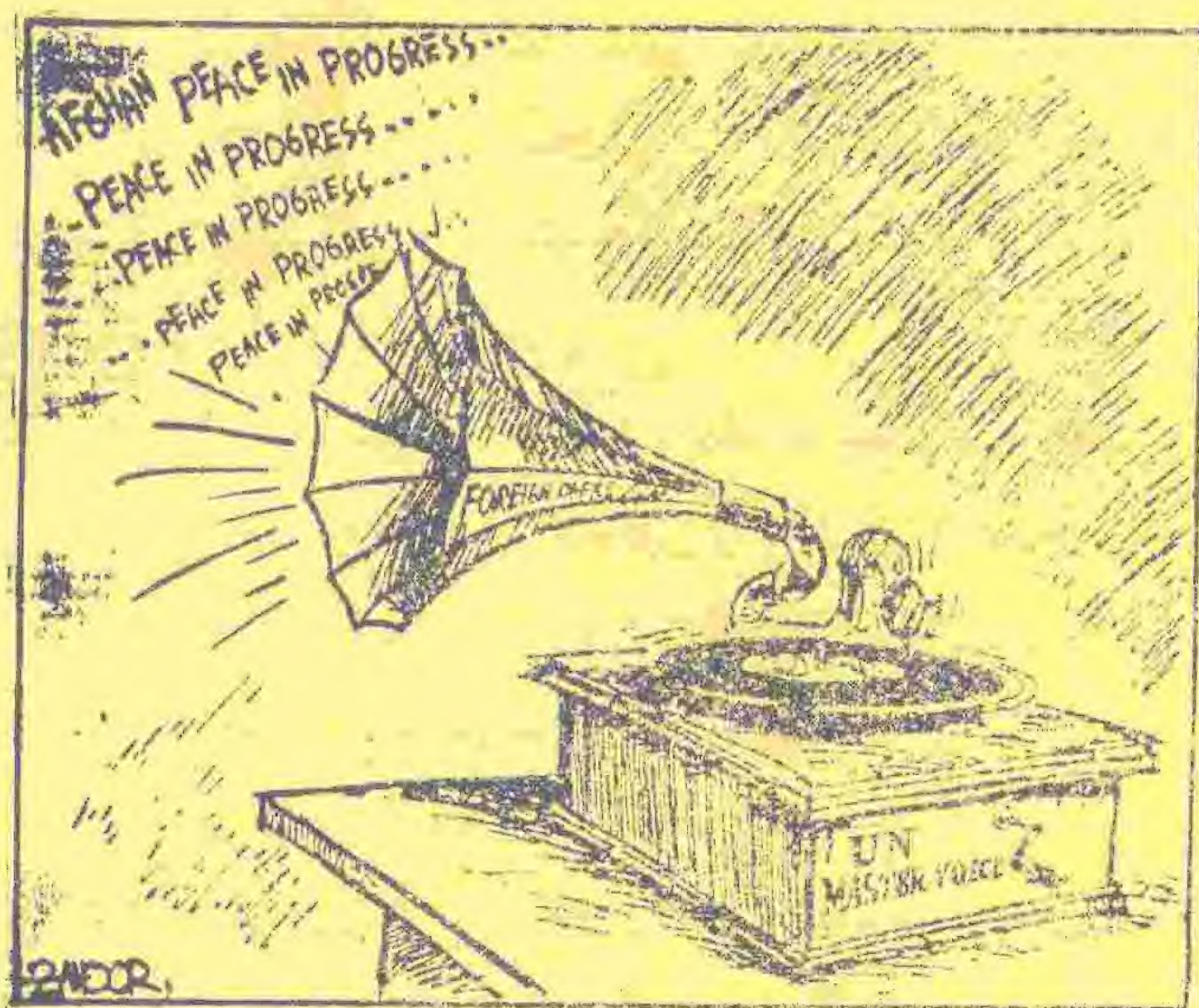
په ۱۹۸۰ کال کې احمدشاه مسعود له شوروي څلوېښتم لښکر سره اوربند وکړ - دا چې د اوربند زمینه د چا په هڅو را منځ ته شوه، منځگړي يې څوک وو، ډېرې خولې ډېرې خبرې - ځينې رپوټونه په دغه موخه کابل ته د احمدشاه مسعود راشه درشه په گوتو کوي، چې د تأمل وړ گڼل کېږي، خو د عبدالحميد محتاط، دستگير پنجشيري رول او اغېز پامور حقيقت را ختلی شي.

د مجاهدينو تر منځ له حکمتيار پرته له شوروي لښکرو سره د احمدشاه مسعود اوربند کوم غبرگون را منځ ته نشوی کړی، حزب اوربند د جهاد او د مجاهدينو پر ضد توطئه وگڼله، چې په مټ يې مسعود د مجاهدينو خپلو فرصت تر لاسه کړ.

دلته وه چې شورويانو، جنوب، لويديز او ختيز کې د جگړې اور ژبغړانده او دغو سيمو کې د نويو او پراخه بريدونو ستراتيژي پلې کړه. د اوربند تړون کې مسعود ژمنه کړې وه چې شوروي پوځي کتارونه به دده له واک لاندې سيمو خوندي تېرېږي، پر وړاندې يې شوروي اړخ مسعود ته د لوژستيکي او خوراکي توکيو مرستو ته خپله ژمنتيا څرگنده کړې وه.

لکه دمخه مو وويل له حزب اسلامي پرته جهادي تنظيمونه پټه خوله پاتې شول - په داسې حال کې چې له رژيم سره د اړيکو شک نه بښونکی جرم او ملي خيانت پېژندل کېده اودغسې يو تور د ژوند بيه او د رټلو او ترټلو نغد سند گرځېدی شوای، خو احمدشاه مسعود د مجاهدينو، پاکستان او نړيوالو لخوا له کومې پرې، گوتڅندنې او گوتنيونې سره

مخامخ نشو، له همدې فرصت په گټه اخیستو مسعود د نظار شورا
تشکیلاتو او جمعیت د برمه کولو مخه ومونده او د رژیم دتنه یې د
کودتاگانو زمینه تر لاسه کړه.

د رژيم دننه ډلبندي

۱۹۸۸ د دسمبر په لومړيو کې عبدالحميد محتاط له کابل مزار او له هغې د دريو څرخکو په بدرگه تخار ته ولاړ، د تالقان - په خواجه غار کې له کيناستو وروسته چورلکې بېرته مزار ته ستنې شوې - دلته محتاط او داؤد د ارباب سکندر په ملتيا د احمدشاه مسعود له يوه قوماندان گدا سره وکتل له يوې لنډې دمې وروسته يې د فرخار ورسج کې درې ورځې له احمدشاه مسعود سره تېرې کړې.

محتاط دنده لرله شوروي دکتورين احمدشاه مسعود ته تشرېح کړي - ده احمدشاه مسعود ته پر دې ټينگار کاوه چې د ډاکټر نجيب الله پر ځای له شوروي اړخ او رژيم له ځانگړيو کړيو سره اړيکي او پوهاوی پامور گڼي - ده مسعود دې ته ورمات کړ چې له شوروي لوري سره مخامخ لیده کاته وکړي - موافقه وشوه چې د گورباچوف له ځانگړي استازي جنرال ورينیکوف او کابل کې شوروي سفير يوري ورنيسوف سره وگوري.

محتاط ژمنه وکړه چې دوو اونيو کې به يې له شوروي لوري سره مخامخ ناستې ته زمينه برابره کړي، چې جنرال ورينیکوف او يولي ورنيسوف پنجشير کې له مسعود سره کيښي.

مسعود د کابل حيرتان لارې د پرانېستو ژمنه ورکړه - دغسې يې د تالقان ذخيره باغ کې د ځای پر ځای شوې پوځي قطعې کلابندي ماته کړه. جنرال ورينیکوف د يوه ماهر روسي نقاش په گوټو د احمدشاه مسعود جوړ شوی انځور چې پر سپين اس سپور لیده کېده او د يوې ښکلې تابلو بڼه يې لرله د سوغات په توگه چمتو کړ - انځور دومره ښکلی او طبيعي ښکارېده لکه ژوندی مسعود د سړي په وړاندې دی.

عبدالحميد محتاط د مسعود پر وړاندې نجيب الله د ده پر قومي او قبيلوي گرايشاتو تورن کړ - ده د مسعود پر وړاندې دا خبره راپورته کړه چې گني «نجيب الله با مبتذل ترين نوع غرور ملي که در ساختار عقب مانده نظام اقتصادي و اجتماعي جامعه قبيلوي پشتونها نهفته است اغشته است - وی همیشه به این مباحثات دارد که بگوید: تاسو د هغو ننگيالو پښتنو بچيان ياست ...»

محتاط، احمدشاه مسعود ته د ده په وينا له هغو توطئو پرده پورته کړه چې گني نجيب الله غواړي يو ځل بيا افغانستان کې د قبيلوي نظام پايښت باوري کړي، ځکه خو دا اړينه ده چې له شوروي اړخ سره اړيکو او تفاهم ته ور وگرځو او د نجيب الله د قبيلوي نظام د پايښت توطئه شنېده کړو.

۱۹۹۰ کې چې احمدشاه مسعود له تخار، پنجشير ته خپل هېډکوارټر ولېږداوه، بهرنيو چارو وزير عبدالوکيل ته يې ليک ولېږه - د ليک را ليک فضا محتاط برابره کړې وه - دلته وه چې د ډاکټر نجيب الله پر خلاف په کور دننه توطئو څپې توپاني کړي شوې.

د شوروي او احمدشاه مسعود تر منځ پوهاوی او اړیکې نورې هم
وغورېدې - د شوروي د څلوېښتم لښکر قوماندان جنرال گروموف مني
چې له افغانستان د عسکرو له وتلو دمخه له مسعود سره توافق ته
رسیدلي، خو د توافق پر څرنگوالي څه نه وایي، یوازې دا ټکی را اخلي
چې مسعود به نور پر شوروي پوځیانو برید نه کوي او شوروي به د ده
لوژستیکي مرسته کوي.

څومره چې د مسعود ځواکونو غوښتي وای له شوروي کتارونو
خوراکي لوژستیکي... مواد پخپله خوښه ترلاسه کولای شوای... اړیکې
دومره وغورېدې چې شوري قرارگاه د نظار شورا قوماندانانو په لاسلیک
د ټولو اسنادو په مجرا ورکولو مکلفه گڼل کېده...

بې تعبیره خوبونه

تنظیمونه د اقتدار په ناندريو او سياليو لگيا وو، ښاغلي سياف د جهادي تنظيمو دننه نويو انشعابونو ته په لمن وهلو د تنظيم زېږونې پروسه غښتلې کړه. د محمدي له حرکت انقلاب اسلامي، مولانا نصر الله منصور او رفيع الله مؤذن د ښاغلي سياف په مرسته د جلا جلا ډلو بڼه خپله کړې وه. مولوي محمد مير د نجات ملي جبهې په نامه د ښاغلي مجددي له تنظيم نه د رابېلې شوې ډلې مشري کوله، په حقيقت کې دغه درې واړه ډلې د ښاغلي سياف پر محور څرخېدلې.

د شوروي يرغل په لومړيو کې چې استاد سياف له زندان ازاد او پېښور ته رسېدلی و، استاد رباني د جمعيت لومړی مرستيال اعلان او له خپله اړخه د افغانستان د ازادۍ لپاره اسلامي يووالي مشرتابه ته کاندید کړ - د ده په گټه يې د مجددي تنظيم يوه رايه راټيوه.

استاد سياف د اتحاد رياست په مټ د جلا تنظيم پلان له جمعيت د مخکښو کسانو په را بېلولو پيل کړ، دغسې يې د مجاهدينو پر دغه اتحاد هم چې په اووگونې مشهور و گونډه ووهله.

((د افغانستان مجاهدينو اسلامي اتحاد)) په دوه نيم کلن ژوند کې ښاغلي سياف ته د منشعبو ډلو ډېر افراد په ميراث ورسېدل، مولوي محمد مير له خپلې ډلگۍ سره د اتحاد په تنظيم ورگډ شو، مولانا منصور او رفيع الله مؤذن د ښاغلي سياف له کړۍ نه په واټن نيولو دې ته اړ شول د ايران په مرستو خپل موجوديت ژوندی وساتي، دلته وه چې د اتحادونو او ائتلافونو تجربې يو پر بل پسې له ناکامۍ سره مخامخ

شوې، د روسي پوځونو له وتلو وروسته د نوي پړاو لپاره جهادي مشرانو او قوماندانانو د بېلا بېلو پلانونو او دريځونو په غوره کولو ځانونه د وروستۍ گټې لپاره چمتو کول - له رژيم سره له پټو او ښکاره اړيکو راواخله له ډاکټر نجيب سره تر ليدنو کتنو پورې هڅې په تېزۍ روانې وې. حزب لومړی په عراق او دويم وار ليبيا کې د نجيب رژيم له استازو سره خبرې کړې وې، پير گيلاني هم له نجيب سره بغداد او سويس کې کتلي وو. د صبغت الله مجددي ورور قدرت الله مجددي فرانسه کې له نجيب الله سره پټې ناستې لرلې... ددغو پټو اړيکو لړۍ په دې راتوله وه چې ډاکټر نجيب الله پخپله گټه د واک پرېښودو جوړجاړي ته ور مات کړي. په بله وينا تنظيمي مشرانو د ځان په گټه د واک لپاره له کابل سره د پټو اړيکو مسابقې ته دنګل، که وکړای شي له ډاکټر نجيب الله واک د ځان لپاره غصب کړي... په دې توګه د تنظيمونو مشران له وړاندې د اقتدار د خوبونو په تعبير پسې لالهانده وو.

د واک لېوالتيا

د شوروي عسکرو د وتلو اعلان تنظيمونه د حکومت جوړولو په نوي هوس واړول ... په داسې حال کې چې تنظيمي اتحادونو پايښت نشوای کړی، د هر اتحاد له گېډې د نوي تنظيم پېښې راوتلې ... ځکه خو د حکومت جوړونې د تجربې تر شا هم د يوه پراخ ملي سياست او لرليد پر ځای د انحصار منگول ټينگه وه ...

اتکل بلکې باور دا و چې د شوروي پوځيانو په وتلو د ډاکتر نجيب الله رژيم د څو اوونیو ميلمه دی، له همدې ځايه وه چې تنظيمو وار له مخه د واک تر لاسه کولو بېلابېل تمرينونه پيل کړي وو ...

دغسې فرصتو ته په کتو تر ټولو اړينه هڅه د مجاهدينو موقت حکومت جوړول و. جلا وطن حکومت يې ځکه نشوای بللای چې د هېواد نوي سلنه خاوره يې خپل واک کې گڼله ...

پېښور مېشتي تنظيمونه د خپل واک له احتمالي ننګونو هم اندېښمن وو، له همدې امله يې د تنظيمي انحصار او حاکميت د خوندیتوب په موخه د موقت حکومت لپاره يوه کمزورې اډانه را منځ ته کړه ... د دغه کاواکه گام له امله اعلان شوي حکومت نه د کډوالو، نه هيواد کې د ننه مجاهدينو او نه هم سيمه ييزه او نړيواله کچه کوم پرستيژ او باور تر لاسه کړای شو چې له امله يې حکومتي تشکيلات يواځې د کاغذ پر مخ او پېښور تر دوو دفترونو پورې محدود پاتې شول.

د ١٣٦٦ لمريز د جوزا په لومړيو کې د انجينر احمدشاه احمدزي په مشرۍ د مجاهدينو لومړی موقت حکومت اعلان شو ... انجينر صاحب د غبرگولي په ٢٩ مه خپله ١٢ کسيزه کابينه چې د دفاع، کورنيو، بهرنيو، ماليې، بيا مېشتېدنې او ودانولو، ښوونې روزنې، عدليې، پلان، دعوت او ارشاد، روغتيا وزارتونو راتوله وه، اعلان کړه ... د حکومت مشر پر دوو مرستيالانو سربيره ټولټال ٢١ وزارتونه او ٥٧ کسيزه شورا چې دوه دوه غړي يې له هر ولايت، ٩ تنه له کډوالو، ٩ تنه هېواد کې له قوماندانانو يا د هغوی له استازو او ١٩ له علماوو پوهانو جوړه شوې وي پام کې نېولې وه...

د شوروي لښکرو د وتلو په درشل کې امريکا او پاکستان د يوه جدي سياسي گام په توگه د مجاهدينو له دواړو اتحادونو د يوه پراخ موقت حکومت لپاره په ١٣٦٧/١١/٢١ نېټه د اسلام اباد مدينه الحجاج کې له هر تنظيم شپېته شپېته تنه د تنظيمي مشرانو په گډون مشورتي شورا کې راتول کړل.

٦٠ تنه ايران ميشتو تنظيمو ته سهميه وټاکل شوه، خو هغوی ١٢٥ چوکۍ غوښتې، تر هغې چې په ٨٠ سلا شول ...

د امريکا ځانگړی استازی ټامسن ... جنرال حميدگل او بېنظيربوتو په نژدې اړيکه کې وو ... تر دې چې د خپلو دفترونو ځانگړې يې حاجي کمپ کې پرانيستې وې ... ماته يوه دوست په دې اړه د بېنظيربوتو د ځانگړيو يادښتونو ويلي چې خورا په زړه پورې دي، خو ما تر اوسه نه دي موندلي ... د بېنظير چاپ شويو يادښتونو کې دغه پرمختيا ته مازې اشاره او سرسري يادونه شوې ...

مشورتي شورا او د مولوي حقاني فارمول

حاجي کمپ (مدینه الحجاج) کې د سلواغې له ۲۱ مې د کب تر لومړۍ غونډو کومه پایله ورنکړه ...

استاد سیاف ویل د انجینر احمدشاه احمدزي تر مشرۍ لاندې موقت حکومت شته بل ته اړتیا نه لیدل کیږي ... له اوږده بحث وروسته وپتیل شوه د انجینر احمدزي حکومت له مشورتي شورا د باور رایه واخلي، چې تر لاسه یې نه کړای شوه ...

یو ځل بیا ډب را منځ ته شو ... مولوي جلال الدین حقاني د هلمند نسیم اخوندزاده ته وویل چې مشرانو ته اخطار ورکړي ... نسیم اخوندزاده خپله وینا د مشرانو په غندلو پیل کړه ... په هغسې ټکو چې یوه مشر هم پورته نشوای کتلی ... ده مشران په سخت غبرگون و گواښل. د نسیم اخوندزاده وینا د شورا په غړو کې هم نیوکو ته مخه ورکړه. د امریکا سفیر، جنرال حمیدگل او بېنظیربوتو ستومانه شوي وو، د شورا گډونوال هم بې حوصلې وو ... ځکه خو یې د کب پر دریمه مولوي حقاني ته د وروستۍ پرېکړې او اواړي توی وړی واک ورکړ.

مولوي حقاني د کب پر څلورمه خپل فارمول وړاندې او پر همدغه ورځ ټاکنې ترسره کړې ..

ډب له دې امله غزېدلی و چې له هر تنظیم (۶۰) استازو د خپل

تنظيم مشر ته رايې ورکولې، ځکه خو اکثريت چا نشوای گټلای ...
مولوي حقاني خپل فارمول کې د شورا غړو ته د دوو رايو حق ورکړ،
طبعي وه چې يوه رايه يې د خپل تنظيم مشر او بله هر مشر ته چې
غوښتي وای ورکولې شوی ... په دې توگه هر مشر چې د دويمو رايو
ډېری تر لاسه کړې وې د حکومت مشرتابه او دويم هڅه د صدراعظم
چوکۍ گټلې شوی ...

حضرت صبغت الله مجددي ۱۷۴، سیاف ۱۷۳، مولوي نبي ۱۳۹،
حکمتيار ۱۲۶، خالص ۱۰۲، رباني ۹۹، گيلاني ۸۹ رايې واخيستې ...
ملي جبهې ته له مشرتابه سربېره روغتيا وزارت او اتحاد ته له
صدارت علاوه د مخابراتو وزارت ورسېد. د نورو تنظيمونو درې درې
وزارتونه په پچه وختل ...

دفاع، علمي تحقيقات او کرنې وزارتونه حرکت ته، سرحدات،
خارجه او عدليه حزب ته، داخله، حج او ملي امنيت خالص ته، بيا
ودانولو، دعوت او ارشاد او معادن جمعيت ته، ستره محکمه، ښوونه
روزنه او ماليه محاذ ته ...

مولوي خالص پخپل وړانديز سياسي زلزله رامنځته کړه - ده د ښځو
لپاره داسې وزارت وغوښت چې له A تر Z ټول کار کوونکي يې ښځينه
وي.

د کب پر ۲۶ د پکتيا شپوه کي کې (دکړښې ۱۳ کيلومترۍ کې)
کابينې خپله لومړۍ نمايشي غونډه وکړه ... خو حکومت داخل ته ونه
شوای لېږدېدې، چې جلال آباد يې ونشوای نيولی، هماغسې د پېښور
حويليو کې پاتې شو ...

د ۱۳۶۸ چنگاښ کې د تخار له پېښې سره چې د حزب سيد جمال

ولید په کې د جمعیت یوه ډله قوماندانان یوه کمین کې ووژل، استاد رباني حکومت کې د حکمتیار تعلیق وغوښت. حکومت د تخار پېښې پلټنې ته له لاندې کسانو پلاوی وټاکي: مولوي قلندر، مولوي محمد سرور، مولوي محمد عمر، مولوي عبدالصیر، مولوي عبدالرحیم چترالي او ډاکتر عبدالله عزام ...

ددغې پېښې وروستی پرېکړه د پلاوي او پلټنو پر ځای د محمد یونس قانوني تر مشرۍ ځانگړو تحقیقاتو کې چې د سید جمال په اعدام منتج شوه پلې کړی شوه ...

حکمتیار په دې تکی چې ټاکلې موده کې ټاکنې ونکړي شوې له حکومته ووت ... قاضي نجی الله د عدلیې وزیر په توگه د حکومت انحلال اعلان کړ ... خو حکومتي تشکیلات یې منحل نکړای شول ... حکومت راکد پاتې شو ... ادم نشته بوی یې شته ...

د جنرال ټني ناکامه کودتا:

د جنرال شهنواز ټني او ډاکتر نجیب الله تر منځ اختلاف د دافع هوا قوماندان جنرال ولي شاه ټني پر سر را پورته شو- ولي شاه له حکمتیار سره اړیکې ټینګې کړې وې، اړیکې د ډگروال سید نعیم شاه په مټ غزېدلې. ډگروال سید نعیم د ولي شاه یو لیک حکمتیار ته وړی و- څرنگه چې حکمتیار پاکستاني مقاماتو ته پوځ کې د خپل اغېز او نفوذ په مټ د کودتا تیر وهلی و، ځکه خو یې له I.S.I د ځانگړو شونتیاوو غوښتنه کوله- حکمتیار د جنرال ولي شاه لیک د خپلې مدعا د اثبات لپاره پاکستاني مقاماتو ته ورکړ- هغوی د خپلو چپلونو له لارې د لیک

کاپي د ډاکټر نجيب استخباراتو ته ورسوله، خاد د دغه ليک له مخې جنرال ولي شاه او ۳۶ پوځي افسران ونيول- د مرغومي لومړيو کې کابل راډيو يوه اعلاميه خپره کړه چې د کودتا د هڅو په تور يې ۱۳۰ ملکي او پوځي مامورين نيولي دي.

ډاکټر نجيب الله په دې اړه خپله وينا کې وويل: ... دغه ډله له حکمتيار سره پييلې وه، غوښتل يې دفاع وزير شهنواز تني ووژني د دوی په وينا دغو کسانو کې ۴۸ تنه گونديان هم برخوال وو...

جنرال تني له دې وړاندې نيوکه لرله چې دفاع وزارت منسوبين هغسې امتيازات نه لري چې د خاد کارکوونکي او گارد خاص افراد پرې نازولی شي- په داسې حال کې چې د جگړې بار د پوځ پر اوږو پروت دی، ده د لوړپوړيو افسرانو له ټاکنې او ترفيعاتو هم گيله لرله چې خوښه يې پامور نشي گڼل کېدی- دا ټول يې د خلقيانو پر ضد توطيه گڼله.

جنرال شهنواز تني په ټوله معنا يو عسکر و، پوځ کې د زړور، مسلکي او له فساد پاک جنرال په توگه پېژندل کېده - چې ټوله موده يې فېلډ يا د جگړې په لومړۍ کړښه کې تېره کړې وه، ده ځان د انقلاب رښتيني مدافع گانه او ځان ته يې حق ورکاوه خپلې مسلکي چارې د چا له مداخلې پرته ترسره کړي شي.

د جنرال تني او ډاکټر نجيب الله اختلاف مياشتې مياشتې دوام درلود- شوروي سفارت ظاهراً دوه واره هڅه وکړه د دوی تر منځ روغه وکړي، خو ونه توانېد.

شاهنواز تني ټينگار کاوه چې نجيب الله يې ځايه دفاع وزارت چارو کې لاسوهنه کوي- ده د جنرال ولي شاه تني خوشي کېدو غوښتنه کوله، خو نجيب ته خاد کره اسناد وړاندې کړي و چې له حزب سره يې

د کودتا لپاره د جنرال ولي شاه پييلتيا ثابته کوله.

د خاد تر څنگ اصف دلاور، نبي عظيمي او له احمد شاه مسعود سره پيلو جنرالانو هڅه کوله د جنرال تني او ډاکټر نجيب الله تر منځ ترينگلټيا وغزوي- له همدې ځايه وه چې ډاکټر نجيب ويل پښتانه جنرالان ورسره په مخالفت ولاړ دي- خو عظيمي، دلاور او بابو جان يې ننګې ته درېدلي- پښتانه مجاهدين ورسره په جگړه بوخت دي، دوستم او مؤمن يې دفاع کوي.

پر دې سربېره د جنرال تني او ډاکټر نجيب الله تر منځ د منځگړيتوب هڅو د دوی تر منځ اختلاف په دښمنۍ واړاوه - عبدالحميد محتاط ((د صدارت مرستيال)) ډاکټر نجيب الله ته ډاډ ورکړ چې کولی شي جنرال تني سمې لارې ته را وگرځوي - نجيب الله ومنله - محتاط کور کې جنرال تني مېلمه کړ، خو د روغې او پوهاوي پر ځای يې د اختلاف پر لمبو نور تېل وپاشل، دی وتوانېد جنرال تني د نجيب الله او نجيب الله د تني پر خلاف ودروي او د پوهاوي دروازې کولپ کړي.

جنرال تني اوس هم د دې خبرې منلو ته نه شي چمتو کېدی چې ګني د ده کودتا د نظار شورا او جمعيت پلان و، خو حقيقت دا دی چې د شاهنواز له کودتا پوځ کې د تصفيې پاڼه را واوښته او نظار شورا سره ترلي جنرالان د پوځ پر اعصابو واکمن شول...

له دې يو کال وړاندې پاچاگل وفادار پېښور کې له حزب سره يو ځای شوی و- ده د حزب له شهادت جريدې سره مرکه کې ويلي: ((يا مرد باش، يا در پهلوی مرد...))

لکه دمخه مو نغوته وکړه د جنرال تني له کودتا وروسته پوځ کې د خلقيانو رول بيخي کمزوری کړی شو، د کابل گارنيزيون سياسي امر

تورن جنرال امير محمد او جنرال عبداللطيف (د ډاکټر عبدالله عبداللہ ورور) پوځ کې بارز رول تر لاسه کړ. جنرال ټني له ناکامي کودتا وروسته په MU-17 چورلکه کې د بريد جنرال غلام رسول په پيلوټۍ د ۱۳۶۸ لمريز کال د کب په ۱۷ مه پاکستان ته واوښت. دی خپله د الوتکې دهشکې ته ناست و. کورني، دوه ياوران ډگرمن احمدشاه (د جنرال ټني باجه) ډگرمن احسان الله، نيازمحمد مومند او د کابل پوهنتون استاد جيلاني يفتلي په چورلکه کې ورسره سپاره وو. جيلاني يفتلي ددغې کودتا مغز متفکر گڼل کېده، چورلکه د پښتونخوا جمرود کې کوزه شوه. د ده مخې ته د پاکستان لوی درستيز جنرال ميرزا اسلم بيگ او د ISI مشر، متقاعد جنرال شمس الرحمن کالو ورغلي وو. له دوی د ملبشو يوه مېلمستون کې هرکلی وشو. لږ وروسته حکمتيار د مېلمستون پر وړاندې له موټره کوز شو.

جمعيت د کودتا له مسئوليت غاړه غړوله، خو حکمتيار د کودتا مسووليت ومانه. په يوه بله M.H-12 الوتکه کې د ټني کودتا نور ملگري جنرال عبدالقادر اکا، بريد جنرال مير حمزه، جنرال خواجه محمد، د جگړن گلاب الدين په پيلوټۍ له کرښې واوښتل ددغې الوتکې کشف محمد شفيع او انجنير حاجي سيف الدين و.

پاکستاني رسنيو په هغسې تلوسه د کودتا خبرونه ورکول چې پر بري يې چا شک نه شوی کولی. د جنرال ټني ملگري په دې اند دي چې بگرام هوايي ډگر شوروي الوتکو بمبار کړ. نجيب الله داسې انگېرله چې گڼې د ټني کودتا کې د شوروي اتحاد لاس و.

فقير محمد ودان ((دشنه های سرخ)) کې د نيازمحمد مومند له خولې کارې: کابل کې شوروي سفير زموږ غوښتنې او نېوکې معقولې او

پر خای بللی- زموږ په کودتا کې د ده له ډاډ سترگې نه شي پټېدلی چې ورسره جوخت به د کارمل پلویان هم پر پوځي عمل لاس پورې کوي. دواړه خبرې بنایي حقیقت ولري، شونې ده شوروي، جنرال تنی کودتا ته هڅولی یا لږ تر لږه شنه اشاره ورکړې وي- دغسې یې د کودتا ناکامۍ کې خپل اغېز کارولي وي، چې د کودتا له ناکامۍ پوځ کې تصفیې ته مخه خلاصه او له پلان او پروگرام سره سمې پرمختیاوې گړندی کړي شي. که څه هم په ظاهره شوروي سفارت د جنرال تنی او ډاکټر نجیب الله تر منځ د روغې په نیت دواړه سفارت کې مېلمانه کړل- خو د زړونو خیرې دې کچې ته رسېدلې وو چې دارالامان کې له دفاع وزارت تر شوروي سفارت لار د جنرال تنی گارد نیولې وه، جنرال تنی له سفارته په ناوړه حالت راوړل شو- ډاکټر ولایت خان خوستی یې درملنې ته وغوښتل شو. ډاکټر نجیب الله ویل چې تنی ته مې مېلمستیا وکړه- مېرمن مې سره له دې چې ناروغه وه اشک پاڅه کړل - خو تنی دې ته ونه کتل ... نجیب الله پر پرچم تکیې ته اړ شو- دا هغه څه و چې پرچم او ستم پر اسمان غوښتل خدای پر ځمکه ورکړل. د جنرال تنی یاوړ ډگرمن احسان الله چې د خاد افسر ډگروال حبیب الله وراره دی، د خاد او جنرال تنی د اړیکو په ترینګلتیا کې رول درلود- دا خبره ما ته ډگرمن احسان الله خپله وکړه.

دوی جنرال ته د خاد اجراء د ده او ملگرو پر ضد توطیه ور پېژندل- دغسې یې د خاد له کړنو جنرال ته معلومات ورکول چې له امله یې د جنرال تنی باور تر لاسه کړي و.

ډاکټر نجیب الله د امین پلویان ډاکټر محمود سوما، عبدالرشید جلیلي، جنرال محمد دوست او ... له زندان ازاد او یوه ملمستیا کې

جنرال تني په ناځوانۍ او پاکستان ته په تېښته پر او له دوی د همکارۍ په غوښتلو د تېر په هېر هيله وکړه ... خو دوی نېوکو ته وروگرځېدل، فضا ترېنگلې شوه ... چې د لسو کالو زندان کړاوونو هغوی همکارۍ ته نه شوای چمتو کولی ...

پاکستان ته د جنرال تني په اوښتو له جمعیت او نظار شورا سره احسان الله او احمد شاه نژدې اړیکې ساتلې د احسان الله مستعار نوم احمدضیا و- دوی دواړو ته استاد رباني لويديز کې د سیاسي پنا لپاره پخپل لاسلیک مکتوبونه ورکړي و.

احمدشاه مسعود له یوې فرانسوۍ خپرونې سره مرکه کې منلی چې د جنرال تني له ناکامې کودتا وروسته یې پوځ کې د عملي او پراخ نفوذ او نفوس په موندلو نوي فرصتونه او چانسونه تر لاسه کړي شول.

جنرال تني د ۱۳۶۸ د کب پر ۲۳مه له ناکامې کودتا اته ورځې وروسته له پېښوره چورلکه کې ترې منگل او له هغې د لوگر د ویندۍ کې د حزب یوه قوماندان انجنیر احسان الله مرکز کې مطبوعاتي کنفرانس ورکړ- له ده سره جنرال عبدالقادر اکا، نیازمحمد مومند، برید جنرال غلام حضرت مله وو- ده وویل پاکستان ته نه دی تللی- ډاډ یې ورکړ چې عملیات یې روان دي او د هېواد دننه د دغو عملیاتو مشري پر غاړه لري...

جنرال تني خبريالانو ته وویل: زموږ پاڅون په رڼا ورځ د کب پنځلسمه یوه بجه د لور پوریو ملکي او پوځي کدرونو په ملتیا پیل شو- د پلان له مخې ټیټي پلازمېنه او لویو ښارونو کې ملي قیام پیل شوی وی، په دې توګه به زموږ پلویان له ځایي مجاهدینو سره واک تر لاسه کړی وی.

د ده په خبره له مجاهدينو سره يې د پاڅون گډ پلان نه درلود، خو د حکمتيار له پيغام په گټې اخيستو له هغو افسرانو سره چې له حزب سره پېيلي وو په اړيکه او تفاهم خپل پاڅون پيل کړ.

ښايي ووايو چې له مياشتو د جنرال تني د کودتا خبرې خوله په خوله گرځېدې- نژدې دوې مياشتې دغه اوازې خپرې وې، تر دې چې جنرال تني وار له مخه د اضطراري حالت قومانداني ايجاد او کابل کې د سنگرونو په جوړولو کار کار کاوه. خو دا چې دغسې يوه افشا شوې کودتا وار له مخه څرنگه شنېده نه شوه د يوې پوښتنې په توگه پاتې ده.

بن بېلا د الجزاير ولسمشر و، ده ته يې د خپل ملگري حواري بومدين د کودتا راپور ورکړی و، د بن بېلا زړه نه شوای منلې چې انقلابي ملگري دې پرې ور وغورځي- د يوې غونډې پای کې يې له جنرال بومدين په ټوکه وپوښتل د کودتا چارې کوم ځای ته ورسېدې- بومدين په خندا ځواب ورکړ روانې دي...

څو ورځې وروسته بومدين کودتا وکړه، خو بن بېلا يې په درناوي له هېواده رخصت کړ. د جنرال تني کودتا اوازې په همدې کچه خپرې شوې وې په دومره توپير چې د بومدين هغه بريالۍ را ووته او د جنرال تني ناکامه...

د دې لپاره چې جنرال تني په حتمي توگه د کودتا پلان پلي کړي دوې ورځې وړاندې اوازې شوه چې گني نجيب الله د جنرال تني د گوښه کېدو پرېکړه کړې- ويل کېدل نجيب الله غواړي ده ته د ستر جنرالۍ ترفيع په ورکولو د سياسي بېرو پر اصلي غړيتوب د جمهوري رياست مرستيالي هم ورکړي. لوستونکي ښايي دا پوښتنه پامور وگني چې که د جنرال تني کودتا د جمعيت د پلان له مخې غځېدلې بيا څرنگه د دغه ناکامې کودتا

مسئولیت حکمتیار ومانه؟

د دغې پوښتنې په ځواب کې ویل کېدی شي چې حکمتیار پوځ کې د خپل نفوذ او اغېز ادعا په زیات رسولې شوای او له بلې خوا یې د خوست په نیولو کې د جنرال ټنې رول ته سترگې اوښتې.

حکمتیار د امریکا مخالفت د شوروي اتحاد لپاره اړین باله - ده داسې ګڼله چې د امریکا شدید مخالفت به روسان دېته ور مات کړي چې واک لپاره یې پامور وګڼي.

د ټنې له ناکامې کودتا وروسته نجیب الله د پښتنو ټکولو ته ور وګرځېد - ده د شمالي له خلکو مننه وکړه، شمال یې وستایه په دې ټکو چې: ... شمال در سراسر تاریخ کشور ازین خاک مردانه دفاع کرده ... دغسې یې له پیرنګي سره دریو جګړو کې د شمالي مېړانه یاده کړه.

ددغې ناکامه کودتا له لارې پرچم او ستم وکړی شول نجیب الله ته د خوب گوليو په ورکولو خپلو موخو ته د رسېدو لار تېره کړي.

د جنرال ټنې له کودتا، د حکمتیار د ننگې او ملاتړ له امله حزب کې د لوړې کچې مخالفت رامنځته او د اجرائیه شورا یو شمېر غړو لکه قاضي نجی الله، ډاکتر انور، مزمل، فیضان، رحمانیار او ډاکتر حنیف... په دغه پلمه له حزب سره پرې کړه...

د قوماندانانو سرتاسري شورا:

قوماندانانو هم چې د هېواد په پوځي او سیاسي حالاتو کې د نویو بدلونونو نښې لیدلې د نوښت په فکر کې وو، دوی داسې ګڼله چې د جګړې زور او فشار پر دوی دی، خو لاسته راوړنې یې د جهادي مشرانو

د اقتدار غوښتنې له سياستونو قربانېږي، مخکښو قوماندانانو د قاضي امين وردگ کور کې خپلې لومړنۍ ناستې پيل کړې - تر هغې چې ١٣٦٩ لمريز کال د ثور په ١٧ مه د پکتيا سرحدې سيمه (ژوره) کې د مولوی جلال الدين حقاني جهادي مرکز کې د قوماندانانو غونډه جوړه شوه په دغه غونډه کې نژدې ٤٠ قوماندانانو برخه لرله او د قوماندانانو د سرتاسري شورا په نامه يې د خپلو فعاليتونو اعلان وکړ.

قوماندان عبدالحق خبريالانو ته وويل: موږ خپل کار له غرونو، سنگرو او ميدانو کې له جگړې پيل کړ... له مشرانو مو هم هيله وه چې خپله دنده او مکلفيت تر سره کړي... خو اوس داسې گڼو چې دا کار هم خپله وکړو... موږ خپلو مشرانو ته غاړه ايښې وه، خو دوی چې متحد نشول موږ مجبور يو خپله د ژغورنې لار ولټوو...

I.S.I له دغه پرمختيا هرکلی وکړ، خو شورا ته يې د سياسي رول مخه ورنکړه.

تنظيمو د يوې نوې ننگونې په توگه د قوماندانانو شورا مخالفت وکړ...

مولوی خالص پيټر تامسن د قوماندانانو شورا په جوړېدو پر او دغه شورا د جهاد د تجزيې هڅه وبلله... دده په خبره امريکا پر هغه رهبري چې جهاد يې پيل کړی غواړي سترگې پټې کړي...

شيخ آصف محسني کوټه کې مطبوعاتې کنفرانس کې وويل: مولوی جلال الدين حقاني د سرتاسري شورا تر نامه لاندې جلا گوند هڅې پيل کړې دي.

د ده په خبره د امريکا سفير رابرت اوکلی وار له مخه کوټه کې ملا ملنگ سره کتلي او پر حقاني، عبدالحق، احمدشاه مسعود، قاضي

امين وردگ او... يې د جلا گوند جوړولو لپاره گوته ايښې...

(فرنټير پوسټ ٢٤ فبروري ١٩٩١)

د قوماندانانو سرتاسري شورا خپل تشکيلات ورغول د سياسي کمېسيون مشري يې احمد شاه مسعود ته ورکړه چې د ده په نيابت محمد يونس قانوني د کمېسيون چارې پر مخ وړې، د شورا سرپرست او د نظامي کمېسيون مشر مولوي حقاني وټاکل شو.

د شورا عمده موخې پر يو وخت ټول هېواد کې پر ټاکلو پوځي تاسيساتو د گډو عملياتو لپاره همغږي وه.

قوماندان عبدالحق، انور خان جگدک، اختر محمد ټولواک، امين وردگ او گڼ د سراسر قوماندانانو په غونډه کې برخه لرله.

د قوماندانانو شورا دويمه غونډه چې د حکمتيار له تنظيم پرته د ټولو تنظيمونو ٣٠٠ مشهورو قوماندانانو برخه پکې لرله د ١٣٦٩ لمريز کال د چنگاښ پر دويمه بيا هم په نوموړي مرکز کې جوړه شوه، غونډې درې ورځې دوام درلود، قوماندانانو هر يوه په سياسي او پوځي پرمختگونو خبرې وکړې او د يوې ټاکلې ستراتيژۍ په جوړولو يې اتفاق راغی.

شورا پېښور کې دفترونه پرانيستل، مخابراتي چپنلونه يې فعال کړل او د چارو پرمختگ لپاره يې د فعاليت هسته کېښوده، په ټول هېواد کې د پوځي پرمختگونو د همغږۍ لپاره ضرور وه له احمد شاه مسعود سره مخامخ خبرې وشي. هغه دې ته چمتو شو د پاکستان چترال ته نژدې په شاه سليم کې د شورا د کمېسيون غونډه کې برخه واخلي. د دغه کمېسيون مشر مولوي جلال الدين حقاني و، له ده سره په کمېسيون کې قوماندان عبدالحق، قاري بابا، انور خان جگدک، سيد جگړن،

قاضي امين وردگ، اختر محمد ټولواک او گن نور قوماندانان شاه شليم ته ولاړل. د پاکستان آي اېس آي په څار کې و، په دغه غونډه کې د هېواد په ځينو برخو کې د گډو عملياتو خبره وشوه، چې پر يوه وخت به د هېواد په څو برخو کې همغږي بریدونه ترسره کېږي.

احمد شاه مسعود باوري و چې د قوماندانانو شورا به د خپلو پلانونو او اهدافو لپاره استعمال کړي، ده ظاهراً پاکستان ته له تلو ځان غړاوه، گویا پر آي اېس آي يې خپل قيمت زیاتاوه. د ده دغه ډول نازونو وزن پیدا کړ، مسعود، د مولوي حقاني او نورو قوماندانانو د ټينگار او احترام په ښوولو اسلام آباد او پېښور ته ولاړ، اسلام آباد کې يې له پاکستاني مقاماتو سره د پوځ دننه د خپل رول او نفوذ خبرې شريکې او هغوی د دغه راز په شريکولو دده ممنون شول.

د پوځ دننه د رول لوبولو او نفوذ پر سر مسعود له آي اېس آي، درانه امتیازونه او امکانات تر لاسه کړل.

مولوي حقاني په حیات آباد کې احمدشاه مسعود او د ده ۲۰۰ ملگرو ته درنه مېلمستیا کې یو زغروال لنډکروزر سوغات ورکړ.

د باخبره ذریعو په وینا احمد شاه مسعود په اسلام آباد کې له امریکایي مقاماتو سره هم د خولې او تر یوه بریده د زړه خبرې شريکې کړې، ده په اسلام آباد کې د نورو غربي او عربي هېوادو له سفيرانو او رسنيو سره هم د هغوی د مزاج او طبعي بندارونه ترسره کړل.

مسعود پاکستان ته په تلو دوې نه بلکې ډېرې گټې وکړې:

ملنګه دوې گټې دې وکړې

یو دې خیر ټول کړ بل دې وکړل دیدنونه

ده له پاکستان نه د پرېمانه امکاناتو او امتيازاتو په تر لاسه کولو سره د ډېرو نورو اړخونو پام هم ځان ته واړاوه.

مسعود په لومړي سر کې د قوماندانانو شورا تائيد او ټينگ ملاتړ وکړ، تر دې چې په يوه مرکه کې يې وويل: د قوماندانانو سرتاسري شورا په جوړېدو د نظار شورا فعاليت او تشکيلاتو ته اړتيا نه ليدل کېږي.

خوست د ټولو تنده:

په شمال کې کارمل او ځينو نورو فاشيستي کړيو پوره کار کړی و، هلته د دوستم مليشه د پرسونل او تجهيزاتو له مخې خورا ځواکمنه او عملاً د يوې فرقې تشکيلاتي پولو ته رسېدلې وه.

نجيب چې په اوبو کې په لوټه اېښودو او تېرېدو عادت و، داسې تلقين شو چې په جنوب او ختيځ کې پښتانه د ده پر خلاف جنگېږي خو د شمال ازبک او تاجک يې دفاع کوي، له همدې ځايه وه چې د دوستم او شمال نورو مليشو ته يې زيات امتيازات منظور کړل.

د بېرک کارمل پلويانو لا پخوا دا خبره کوله چې شرق، جنوب او جنوب غرب جنرالان زېږوي او شمال عسکر، دوی د خوست له سقوط وروسته دغه تبليغات تاوده کړل چې له خوست پښتانه جنرالان ژوندي او سلامت راغلل خو د دوستم د مليشو افراد مړه يا بنديان شول.

په خوست کې ۱۷۰۰ تنه پوځيان ژوندي نيول شوي وو، په دوی کې ۶۰ تنه پوځي افسران او جنرالان هر يو د دفاع وزارت مرستيال ډگر جنرال محمد ظاهر سوله مل، د خوست ۲۵ فرقې قوماندان برید جنرال گل اقا، د دفاع وزارت سياسي چارو مرستيال برید جنرال مصطفی، د

N٣٢ الوتکو د غونډ قوماندان برید جنرال محمد عظیم، د ملي گارد د توپچي رئیس ارکان برید جنرال محمد قاسم، په خوست کې د دوستمي ملیشو قوماندان برید جنرال عبدالحبیب او د خوست د ملي امنیت مرستیال برید جنرال جلیل شامل وو.

موږ له فرهنگي کمېټې خوست کې د نیول شویو پوځي افسرانو، عسکرو او ملیشو نوملړ له تصویرونو سره چاپ او کابل ته په لېږلو د دوی کورنۍ ډاډه کړې... له همدې ځایه وه چې کورنیو یې د لیدو مخه وموندای شوای. له دغو اسیرانو گڼ یې د بېلابېلو مناسبتونو له مخې پرېښودل شول، پاتې ۱۰۰۰ تنه د ۱۳۷۰ لمریز کال د جدی پر ۳۰مه ژوره کې د ځانگړو مراسمو ترڅ کې په داسې حال کې چې یو جوړ جامې، خپلۍ، خادر او ۲۰۰ کلدارې هم ورکړای شوې ازاد شول: مولوي حقاني په هغه غونډه کې چې په دې اړه جوړه شوې وه وویل: په تېرو لسو میاشتو کې دغو افرادو د زده کړې په څنگ کې د مجاهدینو خدمت هم کړی، موږ دغه ټکي په هغو مکتوبونو کې لیکلي چې دوی ته مو ورکړي دي. مولوي حقاني زیاته کړه، مجاهدینو په خوست کې د نیول شویو پوځیانو او ملېشو پر وړاندې له مهربانۍ او مرحمت کار واخیست، حقاني دغو ملېشو، عسکرو ته په خطاب کې وویل، زموږ ستاسې مخالفت د رژیم له امله و چې هغه دلته ښه رنگ شو زموږ تاسې دښمنۍ ته نور ځای نه لیدل کېږي- موږ او تاسې د یوه وطن او گډ کور غړي یوو. ښایي ووايو چې زخمیان په هماغو لومړیو کې د ارماکورا په لاس سره صلیب ته سپارل شوي وو.

۱۹۵ تنه افسران او جنرالان د نجیب رژیم له نسکورېدو وروسته ازاد شول په دې توگه هېڅ نیول شوی پوځي او ملیشه نه دی وژل شوی او

په دې اړه د ازيك، تاجك او پښتون توپير او امتياز نه دي شوي.

حقيقت دا دي چې خوست له سختې كلابندۍ او څو كلنو درنو جگړو وروسته فتحه شو. د شوروي پوځونو سرلښكر جنرال گروموف په دې اړه خپل كتاب كې كاري: ((د ١٩٨٧ په مې كې د پكتيا، خوست حالاتو افغاني او شوروي پوځي قوماندانان ډېر اندېښمن كړل، مخالفينو د خوست كلابندي بشپړېدو ته نژدې كړې وه يوازې ترانسپورتي الوتكو هغه هم د شپې له خوا خوست ته خوراكي مواد رسولې شول، د دغه سيمې د مخالفې وسله والې ډلې اصلي برخه د ځدرانو قبيلې له پوځي ډوله ځواكونو جوړه وه، دا ډېر مغرور قام دي او د خپل تاريخ په ټوله موده كې يې هېڅ حكومت ته غاړه نه ده ايښې او څنگه يې چې زړه غوښتي همغسې يې عمل كړي دي. د دوي ستر قوماندان جلال الدين حقاني دي چې خپله هم په قام ځدران دي، څلوېښتم لښكر د خوست محاصرې ماتولو ته تيارې نيوله چې دغه كلابندي په سوله ييزه طريقه ماته شي، ان چې زه د لښكر د قوماندان او راتلونكو عملياتو د لارښوونكي په توگه اړ شوم د تفاهم او خبرو لپاره خپل امكانات په كار واچوم، سره د دې چې زه د هغه غاښي سر ته چې جلال الدين حقاني د واكمنۍ سيمه د افغانستان له نورې خاورې بېلوي وختلم خو له هغه سره مې مخامخ كتنه ممكنه نه شوه، هغه له شورويانو نفرت درلود، له ده سره زموږ مراوده د څو ليكونو له لارې وه خو د ده ځواب منفي او هغه يو نه پخلا كېدونكي قوماندان و، د جلال الدين حقاني پر ضد د شوروي د څلوېښتم لښكر له خوا په دغو عملياتو كې ١٠٨ او ٢٠١ موتريزه فرقې، ١٠٣ نومره هوايي كومانډويي فرقه، د يرغليز ديسانټ ٥٦ نومره مستقله لوا د ٣٤٥ نومره مستقل كومانډويي

پراشوتې غونډ او يو شمېر نورو قطعو او جزوتامونو گډون کړی و. د افغانستان له وسله وال پوځ د اتمې، يوولسمې، دوولسمې، څوارلسمې او پنځه ويشتمې فرقې، د ټانگ پنځلسمې لواء، يو شمېر گوزاريزه قطعو او همدارنگه د څارندوی او ملي امنيت له ارگانو څه د پاسه لسو کنډکونو برخه درلوده، موږ د عملياتو لپاره له تياري سره دا تمه درلوده چې له جلال الدين حقاني او نورو مشرانو سره د خبرو له لارې کلابند خوست ته په سوله ييزو بارونو ډک موټر بې له کوم خنډ نه د تگ امکان ومومي، خو څرنگه چې له مخالفينو سره زموږ د سوله ييز تېرېدو پر سر موافقه ونه شوه، نو له پلان سره سم د نومبر پر ۲۳مه مو خپل جگړه ييز عمليات پيل کړل. خبره دومره جدي او خطرناکه شوه چې له کابل نه د سرحدونو وزير سليمان لايق هم سيمې ته راغی، ده هم د خپلو ټولو امکاناتو او هڅو له مخې له جلال الدين حقاني وغوښتل خوست ته د تلونکي کاروان مخه پرانيزي موږ د حقاني خلاف په څو جبهو کې جنگېدو، دا ځل مو د ده پر ضد تبليغاتي او سياسي جبهه هم پرانېستې وه موږ د پوځي استخباراتو له لارې په پاکستان کې يو داسې ليک خپور کړ چې گنې جلال الدين حقاني د لانجې د حل لپاره له شوروي قوماندان سره توافق ته رسېږي او له خپلو نژدې پلويانو سره د جگړې له ډگر نه د خپلو ځواکونو د ايستلو لار لټوي، موږ غوښتل د جلال الدين حقاني پرستېز ته زيان ورسېږي او که ممکن وي له منځه يووړل شي، بله دا چې لږ تر لږه به هغه د دغو تبليغاتو سره د مقابلي لپاره د جگړې له لومړيو کړنو ليرې شي، د دې لپاره چې څوک د دغه ليک پر صحت شک ونه کړي په هغه کې مو د ده د ځواکونو د په شا کېدو دقيقه نېټه هم نښودلې وه.

د دغو جگړو سختوالي له دې ټکي څرگندېږي چې کلابند خوست ته د اکمالاتو په اوږدو کې څلور څلوېښت $۷\text{ N} - ۳۲\text{ N}$ ۲۶N ((ټولې ۵۱)) الوتکې له منځه تللې دي.

د خوست فتحه د یو بريالي تاکتيک پایله وه چې د دښمن د کمزوري ټکي په پېژندنې تر برید لاندې ونيول شو، د خوست د ۲۵مې فرقې قوماندان جنرال گل اقا ما ته وویل: کله مې چې د فارم باغ په استقامت په دوربين کې د مجاهدينو پک اپ موټران وليدل چې له ټانکونو سره یو ځای اکمالات کوي پوه شوم چې نوره د خوست دفاع ناشونې ده. له بلې خوا مولوي حقاني د خوست له فتحې درې ورځې مخکې د دې لپاره چې له خوست نه کډې او ولسي خلک ووتلی شي دوه ورځينی اوربند اعلان کړ، دغه مهال له يوې مخې له خوست نه کډې او ولسي خلک ووتل او په هغه لاریو کې میرانشا او گوربزو ته لېږدېدل چې مولوي حقاني له خوا ورته برابرې شوې وې، حربي ښوونځي، منبع العلوم مدرسه او یو شمېر نور ښوونځي مدرسې او دفترونه وار له مخه د دوی استوگنې لپاره تخلیه شوي وو. د دوو ورځو په تېرېدو خوست له خلکو خالي شو، د سیمې پوځي افسران او ملېشه له خپلو کورنیو سره ووتل، په دې توگه د پوځ په لیکو کې نامريي ماتې گډه شوه.

کابل رژیم د ملگرو ملتونو د سرمنشي په نامه لیکونه واستول او په خوست کې یې د جگړې د مخنیوي په اړه د مداخلې غوښتنه وکړه، د دې په څنگ کې رژیم تبلیغات کول چې له مجاهدينو سره پاکستاني ځواکونه مرسته کوي، خو مولوي حقاني د جگړې له لومړۍ کړنې په یوه مخابراتي پیغام کې وویل: ((موږ اعلان کوو چې د ملگرو ملتونو هیئت دې راشي د روسانو او نجیب رژیم هیئت دې هم ورسره وي، زموږ

No
Date

٩٣-٤-٤

محرم مولوي صاحب حقاني حفظه الله
 اسبوم عظيم در رحمة الله در كاته د بعد!
 فتح خوست را به شهادت عجم قوماندانان
 ولادت يکتيا قديم نموده، د از بارگاه
 قدس الله برست دعا و نياز مندم که
 دين فتح را عقد مس فتح جبين د سرخسني رزم
 ملکه کامل قرار بدهد، د ما ذلک علی الله عز و جل
 برادران ک ~~الله~~
 به هان الدين رباني

سید محمد رفیع

The Norwegian Committee
for Afghanistan (NCA)

کمیته ناردی برائے افغانستان

8 Old Bara Road University Town Peshawar N.W.F.P Pakistan

Peshawar 016 April 1991
NCA/AB/103

To Commander Dawood Khan
Apost
Pakista provided

INTRODUCTION LETTER

Let me congratulate you at the warmest with the great victory of you and your compatriots in the battle of Andai city. It is a good step towards a liberated Afghanistan where the citizens are deciding themselves.

This letter is to introduce to you Mr. Yanya Shashko, director of Tajik Western Survey, and Eng. Mohammed Ismail, field supervisor for Norwegian Committee for Afghanistan. They are visiting your area on my request to make a preliminary assessment of need and project possibilities.

We are mainly interested in future possibilities within the fields of health and agriculture. The general situation is of course related to what you told me it might be of interest to be to come up for discussion in the area.

I hope that you will provide the best support for our representatives for this purpose. I am thanking you in advance for your good suggestions and look forward to a good relation also in the future.

Best regards,

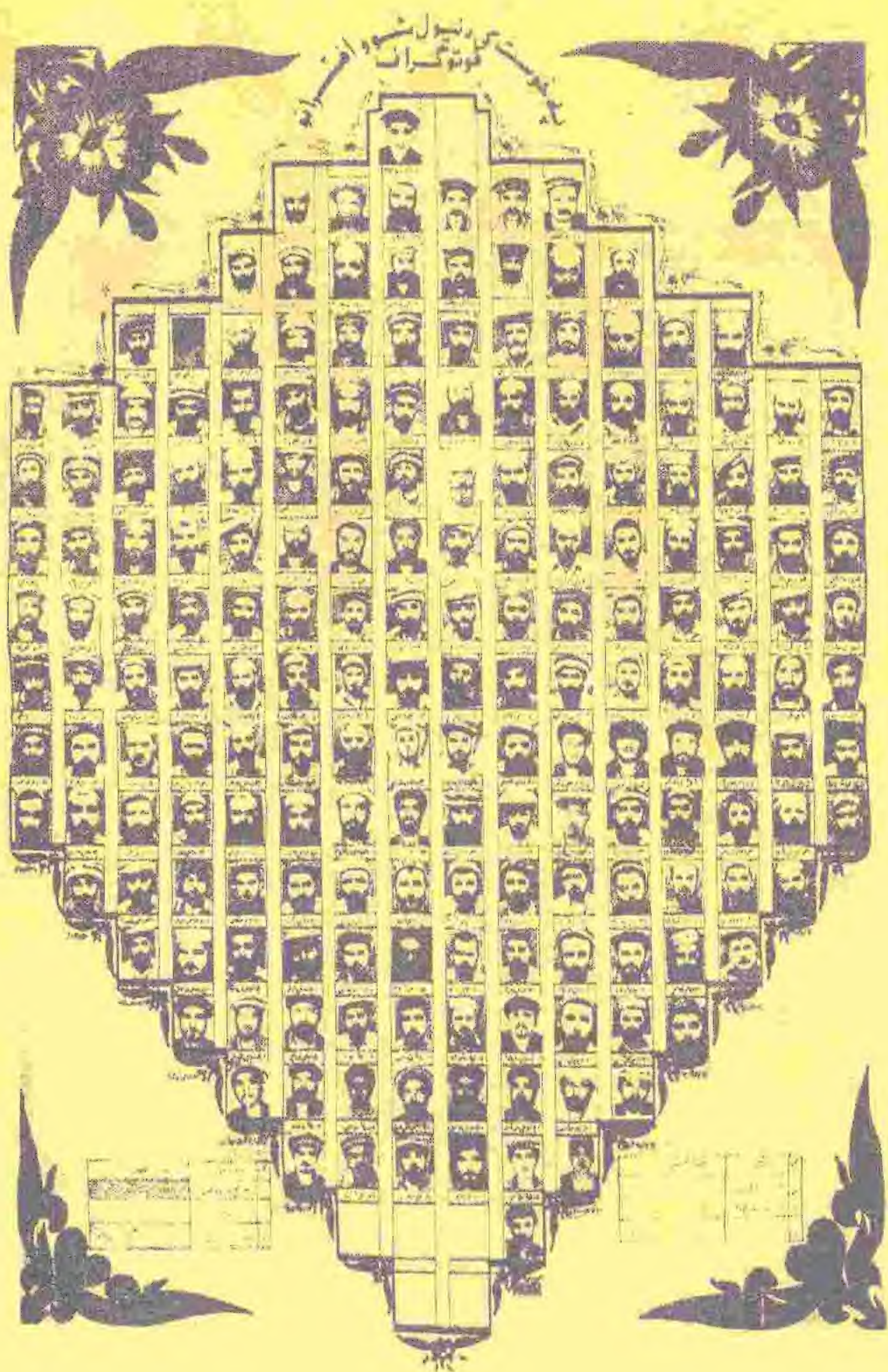
Andreas R.
Andreas R.
8 Old Bara Road,
Peshawar, NWFP

Office
8 Old Bara Road
University Town Peshawar.

Tel: 42517

Bank:
Grindlays Bank, Peshawar
A/c 1131 351 745009

د هغو پوځي افسرانو په وينا چې د خوست په فتحه کې نيول شوي، د جمهور رئيس مرستيال نظرمحمد او دفاع وزارت مرستيال ډگر جنرال سوله مل ارزښتناک اسناد له منځه يووړل د زاس مخابرې دستگاه چې لوی درستيز سره يې محرمانه اړيکي درلودې، ويجاړه کړه، نظرمحمد او جنرال فاروق يوې او سوله مل بلې خوا ته روان شول، ډگر جنرال سوله مل د مجاهدينو له خوا تر پېژندنې وروسته ونيول شو، خو نظرمحمد او جنرال فاروق پاکستان او له هغه ځايه کابل ته په تلو بريالي شول، ډگر جنرال سوله مل چې کابل ته د مجاهدينو له ننوتو وروسته خوشي شو د ښاغلي مسعود د دفاع وزارت مرستيال وټاکل شو، وروسته نظرمحمد په کوټه او سوله مل هلمند کې د نامعلومو کسانو له خوا ووژل شول. د خوست سقوط ډاکټر نجيب، ملي ماتم وگانه، نوموړي دوې ورځې بې درکه و، ده څو ځله دا غوره کړې وه که خوست سقوط وکړي نو واک به پرېږدي. د حمل پر ۱۹مه نېټه په نيولې خېره د وسله والو ځواکونو د اعلي سرقوماندانۍ قرارگاه ته ورغی، په يوه غونډه کې يې د خوست سقوط په اړه وويل: ((خوست په يوه نا اندوله جگړه کې سقوط وکړ، موږ له خپله اړخه په هېڅ اقدام درېځه ونه کړه، د هوا حالات هم زموږ په زيان و، په سوق او اداره کې هماهنگي او گډه مرسته نه وه، مورال کمزوری و خو له دې ټولو سره موږ بايد دا ومنو چې خوست نور زموږ په واک کې نه دی.

خو موږ خوست داسې نه شو پرېښودی، پر خوست ښايي داسې گوزارونه وکړو چې هلته هېڅوک ژوند ونشي کړای دا ډول چې که خوست زموږ نه دی د بل چا هم نه شي.

د ژوره او ځدرانو سيمې چې حقاني پکې اوسي تر سختو گوزارونو لاندې ونيول شي هوايي عکسبرداري وشي او په ستو کې ژر تر ژره

گارنيزيون جوړ شي.) داکتر نجيب په يوه اعلاميه کې د الجزاير، سوريې، مصر، ليبيا او څو نورو عربي هېوادو له مشرانو وغوښتل چې د افغانستان د حالاتو په اړه سياسي او ډيپلوماتيک گام پورته کړي.

د خوست جگړه او فتحه د مقاومت په تاريخ کې يو بل باب را واراوه، د جلال اباد د جگړو له امله را منځته شوی ډب يې مات او مجاهدين يوه فاتحانه دريځ ته وڅېړول. موږ د خوست جگړې له پيله جهاد هېنداره اوونيزه په اوونۍ کې دوه ځله خپروله، کتونکو د خوست د جگړو جريان دومره دقيق څاره چې د امريکې قونسل به د معلوماتو لپاره زموږ دفتر ته راتی، ما به چې هغه ته د نويو پرمختگونو په اړه معلومات ورکړل لکه د ده سوال نيمگړی پاتې وي، ويل دا هغه معلومات دي چې اژانسونه او خپرونې يې هم په واک کې لري، زه هغه څه غواړم چې د اژانسونو او خپرونو لاس ورته نه وي رسېدلی...؟ خوست د مجاهدينو تر منځ هم تنده او رقابت رامنځته کړی و... شهادت اونيزې د حکمتيار صاحب يو مضمون چاپ کړ چې گڼې مولوي حقاني د خوست سقوط مخه ډب کړې، دده په خبره خوست حقاني ته لنگه غوا گرځېدلې، چې په ټينگه کلابندۍ يې ځانته خوندي کړی دی... حکمتيار صاحب خپله ليکنه کې نورې نيوکې هم کتار کړې، دا چې حقاني ځان پسې په درنو وسلو سمبال د موټرو کتار لگولی... مجهول الهويه کسان يې را ټول کړي غوري مجلې- کتابونه، اخبار ورته راباسي... ما د شهادت دغه گڼه له يوه ليک سره حقاني صاحب ته ولېږله چې خپلو نشراتو کې ځواب ورکړو... حقاني صاحب خپل ليک کې د شهادت پر ليکنه د اغماض او سترگو پټولو کښلي...

په دې توگه زموږ تر منځ د مطبوعاتي ناندري مخه چې جهادي خپرونې ورسره مخامخ وې ونيول شوه...

دوولس گرامه ماغزه / ۷۵

۶۵
۶۶

Hezb-e-Islami Afghanistan

Shri Jalaluddin Haqqani Office

For Afghan Al Mujahidin Affairs

Internal Affairs

U.P.O. Box 1033 Peshawar Pakistan

Tel 810482 42204

Date _____

الجهاد ماقر الى يوم القيامة

ترب اسلامي افغانستان

كتب الشيخ جلال الدين حقاني

مشورون المجاهدين الافغان

شؤون الداخلية

ب. ب. ۱۰۳۳ : U.P.O. Box

لینفون: ۸۱۰۴۸۲-۴۲۲۰۴

شاور، پاکستان

لتاریخ

محترم سیدال صاحب اسلام علیکم
ورحمت الله وبرکاته!

قدر منده عزت او کامیابی د غولپر
محترمه ستاسو د نیتو او نیتو حساسانو څخه ډیر
منده کوم کوی بدی او بی حایم خبری څه په شهادت
ورځیا په کی نشر شوی دی څه په بدی باید حقیق
ځان پوهه ترکه اوی پر وایي وگني ځکه څه څه موز
جواب ورکړو موز هم ځنکو او جهان ته سپک
مطلوبی و نو باید دا خبره یی تفاوت وگني
که څه په پښتو کی منل دی کاروان څه ترتری = =

الحاج مولیٰ حاکم الله حقاني

(Signature)

۱۳۷۰ / ۵ / ۷

مولوي حقاني او استاد رباني د خوست له فتحې وروسته

انجنير حمتيار او مولوي حقاني په بري کې

دوولس گرامه ماغزه / ۷۷

مولوي حقاني، جنرال عبدالرحيم
وردگ او قوماندان عبدالحق د
خوست له فتحې وروسته

حضرت صيفت الله مجددي،
مولوي حقاني، حاجي نعيم
کوچی، د خوست له فتحې
وروسته

د بي بي سي خبريال له ليزدويست، حامد علمي، شهرت ننگيال په
بري کې له مولوي حقاني سره (د خوست د فتحې دويمه ورځ)

ناکام بری:

د خوست فتحې په پوځي او سياسي برخو کې نويو پرمختگونو ته لار پرانيستله. د کارمل گروپ او د شمال نورو فاشيستي کړيو د خوست سقوط يو ملي سازش او د نجيب له خوا پښتنو مجاهدينو ته يو امتياز ورکول وگڼل، دوی دغه موضوع ډېره زیاته وشاربله چې مطبوعاتو ته هم را ووتله، محبوب الله کوشاني او د گروه کار ډلې لکه هاشم پیکار، فضل احمد طغیان، عبدالوکیل د دغو تبلیغاتو مخکښان وو، ((سازا)) او ((سفرا)) دوی نورې کوچنۍ فاشيستي ډلې وې چې د شمال ملېشو، کارمليانو او احمد شاه مسعود تر منځ یې د پله رول درلود. دوی داسې تبلیغات هم کول چې سلېمان لایق له حکمتیار سره ټنگرهار ته څېرمه کتلي او د حزب اسلامي په زرگونو کارتونه یې ورکړي چې گوند کې یې پر پښتنو وويشي، ځکه خو بنایي دوی هم په جدي او ورته اقدام لاس پورې کړي، دغه ټکی د جمعیت نشراتي ارگان مجاهد هم یوه گڼه کې خپور کړی. د دغو کړيو د گډ تفاهم په نتیجه کې تخار ولایت احمد شاه مسعود ته وسپارل شو او دا کار یې د خوست د سوبې ځواب وگاڼه خو نجیب الله د جنرال جمعه اخک تر قوماندانۍ لاندې تخار ته نوي قطعات ولېږل په دې توگه تخار بېرته له احمد شاه مسعود ونيول شو. اخک د عبدالرؤف بیگي تر مشرۍ لاندې پوځونه په تخار کې ځای پر ځای کړل خو هغه بېرته د تخار د تسلیمۍ زمینه برابره او تخار یو ځل بیا احمد شاه مسعود ته وسپارل شو. دغو کړيو په داسې تبلیغاتو لاس پورې کړ چې گواکي حکمتیار غواړي د ډاکټر نجیب په مرسته د یوه کودتايي اقدام له لارې واک تر لاسه او د پښتنو واکمني وساتي.

ددغه منفي او ناوړه روحيې د خپرولو اهداف پر نورو برسېره دا و چې د ببرک کارمل گروپ او د رژيم هغه عناصر چې د شمال دي پر نجيب الله بې باوره کړي.

کارمل ډلې له افغانستان د روسي پوځونو وتل د ثور انقلاب ماتې او يو تاريخي خيانت باله- روسي لښکرې بايد ونه وځي د انقلاب گټې او پايلې له پامه ونه غورځي- او د څلوېښت زرو گونديانو د وينو ضايع کېدو غلطې ونه کړي.

کارمل گروپ له افغانستان د روسي لښکرو د وتلو په غلطۍ نجيب الله پر باله او دا ټکی يې د نجيب الله خلاف د واک په اخ او ډب کې تبليغاوه، د قدرت دغه سيالي به کله تته شوه کله ښکاره- چې د نجيب له څارگرې ادارې پټه نشوای پاتې کېدی.

کارمل روسيه کې د ياناييف کودتا پر ناکامي د واک له تر لاسه کولو نهيلی شو، ځکه خو يې ټولې هڅې له نجيب الله غچ او انتقام ته را ټولې کړې. کارمل ډلې د خوست له سقوط د نجيب الله د اتوريتي په کمزورۍ کولو کې گټه واخيسته- په دې توگه يې په شمال کې د تشکيل او سازماندهۍ مخه پرانيسته.

ميهن جريدې وليکل: په خوست کې پښتانه جنرالان ژوندي وساتل شول خو د دوستم مليشې ووژل شوې.

پوښتنه دا ده چې ډاکټر نجيب الله څرنگه له دې جريان ناخبره و؟

خبره داسې وه چې خاد دغه ټول انکشافات له نژدې څارل او خپل معلومات يې لوړو ادارو ته لېږل خو يعقوبي او نجيب ته نه رسېدل، د دولتي امنيت وزارت اووم اداري رياست د مرکزي نظرياتي رياست په

توگه دنده درلوده د هېواد د پوځي او سياسي وضعې په اړه د ټولو رپوټونو له تر لاسه کولو، څېړنې او تحليل وروسته جمهور رئيس ته ولېږي.

لکه دمخه مو وويل، د دولتي امنيت رياست چې د شمال په اړه کوم راپورونه تر لاسه کول- يعقوبي او نجيب الله ته نه رسېدل.

د دغې ادارې رئيس (نصير) چې د دولتي امنيت لومړی مرستيال يارمحمد له خوا ټاکل شوی و- دغسې رپوټونه يارمحمد ته سپارل، خو يارمحمد هغه راپورونه چې د شمال په اړه و، جمهور رئيس ته نه لېږل.

دغه راپورونه به د يارمحمد او فرید مزدک تر منځ له تبادلې وروسته ساتل کېدل.

يو کال وړاندې دغه ادارې ته شک پيدا شو چې له دې مخکې به پر رپوټونو د يعقوبي او نجيب الله يادښتونه و، چې گڼي هغوی کتلي- دلته وه چې پوه شول راپورونه يې پټ ساتل کېږي له همدې ځايه يې له يعقوبي سره د اړيکو مخه ولټوله.

پر يارمحمد، يعقوبي باور درلود- خو له دې وروسته يې له ادارې نېغ په نېغه راپورونه تر لاسه کول- خو دا هغه وخت و چې پر يعقوبي ناوخته شوې وه- نه يې د تصميم وخت درلود او نه يې د اساسي چارې وس- هڅه يې وکړه په شمال کې د قطعاتو قوماندې کې بدلون راولي.

دلته وه چې په حيرتانه کې يې د اويایمي لوا قوماندان جنرال مؤمن

تبدیل کړ- د دولتي امنیت د کدري چارو مرستیال زمان ارزو ته دنده ورکړل شوه جنرال مؤمن مرکز ته راوغواري.

يارمحمد، رشید دوستم او جنرال مؤمن ته خبرداری ورکړ که کابل ته راشي نجیب الله به یې د خیانت په تور بندي او محاکمه کړي. نجیب الله د رسول قهرمان په نامه یو جنرال د اتلسمې فرقې قوماندان او بشیر پیوستون د بلخ والي وټاکل- خو دوی ونشو کړی د شمال سرکښه پرمختیاوې ایل او یا یې د خپرېدو مخه ډب کړي، جنرال مؤمن هم کابل ته له تلو مخ واړاوه.

د دولتي امنیت وزارت کې یوه ستره دوسیه د ازاد بیګ په نامه ترتیب شوې وه، ازاد بیګ د شمال اتحاد روحاني بنسټګر ګڼل کېده، ده په پېښور کې د خراسان په نامه د شمال مهاجرو ته ځانګړی کمپ جوړ کړ، هغه وخت داسې اوازې خپرېدې چې ازاد بیګ له جنرال اسلم بیګ سره نژدې اړیکې لري.

احمد شاه مسعود چې د قوماندانانو شورا په برمه کولو ونه توانېده، د شورا د درېیمې غونډې په جوړېدن کې ناغېرې ته مخه کړه. چې له امله یې غونډه وځنډېده.

په ۱۳۷۰ لمريز کال کې چې جنرال رحمت الله ساپی د مولوي جلال الدين حقاني له خوا د قوماندانانو سرتاسري شورا د درېیمې غونډې د جوړېدو لپاره د شمال له قوماندانانو سره د تفاهم لپاره ولېږل شو د ازاد بیګ، مسعود، دوستم او نورو فاشیستي ډلو تر منځ له ګډ او خطرناک سازش پرده پورته کړه، جنرال ساپی په شمال کې د یوې خطرناکې لوبې ګواښ په ګوته کړ چې څه وړ هلته د تعصب، پرچم او ستم تر منځ د اړیکو مخابراتي کانالونه او چینلونه په فعالیت بوخت دي.

په وروستيو کې ولي خان د ډاکټر نجيب يو پيغام حکمتيار ته ورساوه چې له را روان گوانبه يې پرده پورته کوله، په پام کې وه د حکمتيار استازی ((بناغلی...)) د هندوستان له لارې کابل ته ولاړ شي- خو بناغلي نه غوښتل د هند له لارې کابل ته ولاړ شي.

دی د ازري لوگر له لارې کابل ته ولاړ، له ډاکټر نجيب الله او يعقوبي سره يې وکتل- خو وروسته د ده پر ځای د حزب د مخابرې يو مامور ته د دغو خبرو لړۍ وسپارل شوه- چې ددغسې يوه ماموريت ظرفيت يې نشوای لرلی.

شمال د روسانو له خوا وار له مخه د هېواد د دويم پايتخت لپاره پام کې نيول شوی و، له همدې ځايه وه چې د صدارت يو مرستيال د هېواد شمال کې خپل دفتر پرانيستی و. روسان په دې فکر وو چې که ټول افغانستان يې ونشو خوړلی لږ تر لږه خو يې څه برخه د شمال په نامه لاندې کړی شي.

گورباچوف ډاکټر حسن شرق ته په ډاگه کړې وه چې که احمدشاه مسعود په شمال کې د خودمختارۍ پراخه سيمې په ورکولو جنگ پرېږدي او له تاسې سره همکاري وکړي تاسې په دې اړه څه فکر کوئ؟ ډاکټر نجيب الله د دفاع وزارت چوکۍ درې کاله تشه پرې ايښې وه، په دغه موده کې جنرال رفيع د وسله والو ځواکونو د اعلي قوماندانۍ د رئيس ارکان په توگه ټاکل شوي و. ويل کېږي د يوه ځانگړي چينل او شبکې په وينا نجيب الله درې کاله دغه څوکۍ د احمدشاه مسعود لپاره ساتلې وه.

په افغانستان کې د ((شمال حکومت)) جوړولو او احمدشاه مسعود د رول په هکله ډاکټر محمد حسن شرق ځينې نورې څرگندونې هم

کړې: د ۱۹۸۸ په لومړيو کې ډاکټر نجيب الله دې ته وهڅول شو چې د افغانستان شمال حکومت جوړ کړي، ډاکټر شرق په دې اړه کاري: ((با آنهم مشاورين شوروي با تلاش های اخيرين همزمان با بر آمدن عساکر خویش از افغانستان تحت زعامت دوکتور نجيب الله رئيس جمهور و سلطان علي کشتمند صدراعظم طرح افغانستان شمالي و جنوبي را بميان گذاشت و ۹ ولايت سمت شمال: میمنه، شبرغان، بلخ، بغلان، کندوز، تخار، بدخشان، سرپل و باميان را بنام حکومت واحد مرکزي افغانستان در کابل جدا نموده و آقای نجيب الله مسير عضو کمیته مرکزي ح.د.خ را در حوت ۱۳۶۶ به حيث کفيل صدراعظم شمال با ۱۶ نفر معاونين وزارت های کابينه او مقرر و در مزارشريف شروع به کار نمودند...))

بناغلی رباني چې د صبغت الله مجددي په موقت حکومت کې د بيا ودانولو وزير و د ۱۳۷۰ لمريز ليندۍ کې، له مسکو نه له راستنېدو وروسته ايران ته ولاړ او د فارسي ويونکو په ټولنه کې يې پر برخې اخيستو د ايران او تاجکستان د بهرنيو چارو له وزيرانو سره گډسند لاسليک کړ.

په همدغه کال بناغلي رباني د چترال له لارې افغانستان ته ولاړ، ده له چترال نه بدخشان ته ختلې لار ((کافر کوتل)) باندې د اسلام کوتل نوم کېښود. له دې مخکې بناغلي حکمتيار هم هېواد ته د خپل سفر په ترڅ کې ((سرخ پارسا)) پر سبز پارسا اړولی و.

استعمار چې کله هم په کومه سيمه کې د مقاومت څپې په مخه کړي داسې ربيې په ميراث پرېږدي چې کلونه د ولسونو په منځ کې ناکراريو ته لمن وهي، د شوروي پوځيانو د وتلو پر مهال يوه روسي

جنرال ويلي و: موږ له افغانستان څخه وځو، خو زموږ له وتلو وروسته به له افغانانو سره خپله خاوره په جگړه اخته وي.

کتونکو داسې گڼله چې د جنرال مطلب هغه ماینونه دي چې شوروي لښکرو په دغه هېواد کې کرلي، خو د جنرال هدف انساني ماینونه وو چې د جگړو او وینو تویولو د دوام لپاره یې په یو شمېر څېرو کې تعبیه کړي وو.

د جنرال جمعه اخک او جنرال مؤمن اړیکي له وړاندې ښه نه و، د دې یو لامل دا و چې جنرال اخک له احمدشاه مسعود نه تخار بېرته ونيو، جنرال مؤمن له احمدشاه مسعود سره اړیکي لرل. احمدشاه مسعود، مولوي جلال الدین حقاني ته هماغه وخت مخابره کې له جنرال مؤمن سره په اړیکو اعتراف درلود.

د دولت اباد د بېرته نیولو پروسه اوږده شوه، له جمعه اخک سره د دوستم ځواکونو همکاري نه کوله، اصف دلاور شبرغان ته ولاړ، دوستم دې ته چمتو شو په عملیاتو کې برخه واخلي، په دې توگه د کلفت بندر له لارې د دوستم ځواکونه بې له کوم مقاومت نه دولت اباد ته ورسېدل او جنرال دوستم یو بل امتیاز هم تر لاسه کړ، جنرال دوستم وړاندیز وکړ چې د یوې ځانگړې قطعې منظوري ورکړي چې په دولت اباد کې یې ځای پر ځای کړي، اصف دلاور یې د وړاندیز ملاتړ وکړ، مایوکی منگل او جمعه اخک مخالف وو، دوی استدلال کاوه که هره ورځ د نویو قطعو د منظوري په اړه د دوستم وړاندیزونه منل کېږي ډېر ژر به دغه سیمې د دوستم د ځواکونو تر ولکې لاندې شي، بیا لیرې نه ده چې له مرکز نه هم سرغړونه پیل کړي.

له بلې خوا په شمال کې عملاً د ملکي او پوځي ادارو واک د کارمل د

پلويانو په منگولو کې و، جنرال مؤمن، جنرال جمعه نظيمي، جنرال بلال، جنرال احمديار د پرچم په اشاره د جمعه اخک اوامر نه عملي کول، له همدې ځايه وه چې مانوګي منگل او جمعه اخک په شمال کې د يوې خطرناکې لوبې د مخنيوي لپاره دا ضروري گڼله چې د شمال په پوځي او ملکي ادارو کې تغيرات راشي.

د نورو بدلونونو په لړ کې جنرال ستار د جنرال مؤمن په ځای ټاکل شوی و، جمعه نظيمي، احمديار او هلال نويو بدلونونو ته غاړه کېښوده خو جنرال مؤمن، جنرال ستار بندي او د مرکز له امر نه سرغړونه وکړه، په دې توگه د تغير او تبديل عادي اقدام داسې لوری غوره کړ چې د ستم او پرچم د اهدافو پلي کولو ته يې بشپړه مخه پرانيستله، په دې ټولو هڅو کې د پلان جوړولو نقش د بيرک کارمل و، که څه هم کارمل د کوم نوښت وړتيا نشوای ښودلای - ده پر خلکو د اغېز څه نه لرل، د شوروي او برېښنېف دکتورين پلي کولو ته يې کار وايه - خو نجيب الله د ارادې، وينا او عمل په ډگر کې د نويو تجربو وړاندې کولو ابتکار له ځان سره خوندي ساته. د کارمل گروپ لومړی په دې کار وکړ چې د شمال دولتي قوماندانان له ځان سره همغږي او په دويم گام کې نظار شورا د ځان په گټه د نجيب الله په تسکوروکو کې وکاروي.

د ژبنيو اختلافونو له راپورته کولو د بيرک کارمل هدف دا و چې د ځان لپاره يوه تکيه پيدا کړي، له دې پرته يې بله داسې وسيله او کارټ نه درلود چې د دغسې اهدافو په لار کې يې وکاروي، په دې توگه يې د شمال د دولتي قوماندانانو او مجاهدينو په نامه د ځينو فاشيستي ډلو تر منځ يو گډ شعار او موخه را مخې ته کړه.

د شمال له پېښو درې مياشتې دمخه د بيرک کارمل گروپ غوښتل

په کابل کې د یوه پوځي اقدام له لارې د نجیب رژیم نسکور کړي، ځکه خو یې داسې اوازې خپرې کړې چې حکمتیار د جنرال وطنجار، راز محمد پکتین، سلیمان لایق او مانوګي منگل په مرسته د کودتا پلان لري، د کابل ګارنیزون قوماندان نبي عظیمي چې د کارمل له نژدې انډیوالانو و.

د ښار په کمربندونو باندې د دښمن د احتمالي برید د خطر په پلمه لومړۍ درجه احضارات اعلان کړل، خو د ډاکټر نجیب الله پلویانو یې مخه ونیوله، د دغه پلان تر ماتېدو وروسته کارمل پر خپله درېیمه نقشه چې سناریو یې بشپړه شوې وه جدي کار پیل کړ، هغه دا چې خپل افراد د نظار شورا او جمعیت تر پوښ لاندې په یوه بل چینل کې فعال وساتي.

ډاکټر محمد داؤد جنبش کاري: د ۱۹۹۵ کال په اګست کې ((د روسیې پارلمان د مشرانو جرګې (فدراسیون شورا) یو پلادوي د احمدشاه مسعود او دوستم د پخلا کولو لپاره په شبرغان کې د دوستم مېلمه و- د روسیې قونسل مرستیال شف چنگه د دوستم یوه جنرال محمد یوسف ته له پښتنو سره د مخالفت پارولو په روحیه ویلي: ... د ظاهرشاه وخت کې مو پر شمال د پښتنو ظلم هیر کړی چې بیا له هغو سره نژدې کېږئ- او بیا یې د هوښیار اوسئ په لهجه زیاته کړه: په اوسني پړاو کې د ناپښتنو ګټې د پښتنو پر وړاندې د هغوی یووالی غواړي...)) له دې څرګندېږي چې روسانو د پښتنو پر خلاف د دښمنۍ څومره اوږد جال او د ډلبنديو لومې غځولې وې.

د جنرال جمعه اڅک، مانوګي منگل او جنرال مؤمن اختلافاتو ته نوي رنگ او مخه ورکړل شوه، جنرال مؤمن مرکز ته د خپلې بې اطاعتۍ

پیغام ولېره، دا وخت د سید کیان زوی چې د حکومتی ملېشو له تشکیل او امتیازاتو سره یې د مجاهدینو پر ضد له عملیاتو ځان لېرې ساته، د ببرک کارمل او سفزا د هڅو په نتیجه کې پر دغه جریان ورگډ شو.

نبي عظیمي او فرید مزدک په مسکو کې له ډاکټر نجیب نه ناراضی کړی راغونډې کړې، ځکه خو په شمال کې د جنرال مؤمن، دوستم او حسام الدین ملېشو نجیب الله ته گډه کرښه تیره کړه، له همدې ځایه وه چې فرید مزدک د مسکو په یوه مېلمستیا کې ویل: بچه اختر ((اختر محمد د ډاکټر نجیب د پلار نوم دی)) کور خوانده بود، در مزار چنان آتشی بر پا کنم که خشک و تر را بسوزاند بچه اختر را چنان درسی بدهم که تاریخ آترا فراموش نکند و دیگر این گستاخی را مرتکب نشود که نامی از تفوق طلبی پشتون را بگیرد.

نجیب الله د جنرال مؤمن د پخلا کولو لپاره بېلابېل هیئتونه ولېرل خو نتیجه یې ور نه کړه، مانوکی منگل ډاکټر نجیب ته د شمال وضعه له کنټرول نه بهر او د انفجار په حال کې وبلله، لوی درستیز اصف دلاور چې نجیب الله د شمال د ناراضی جنرالانو د پخلا کولو لپاره په یوه بیرني سفر لېرلی و، ناراضی جنرالان نور هم تشویق کړل او نجیب یې د دوی لپاره د نورو او نویو امتیازونو ورکولو ته هڅاوه.

نجیب الله د دوی پخلا کولو ته جنرال رفیع او د خاد پوځي رئیس په جرگه ولېرل- خو پایله یې ور نه کړه.

دویمه پلا یې نبي عظیمي او سید اکرم پیکر ورولېرل- خو دوی په بل اور نور تېل ور تویې کړل.

جنرال نبي عظیمي د نظار شورا ځواکونو سره په اړیکه کې هڅوی

ته وويل: چې ځانونه د بلخ لويې لارې او كمر بندونو ته ورنژدې كړي. د ده په وينا بلخ كې د دولت ځواكونه په خپلمنځي سيالي كېوتې له مزاره د دفاع وړتيا نه لري.

جنرال نبي عظيمي نجيب الله ته وويل: كه جمعه اخك او د بلخ دولتي امنيت رئيس تاج محمد او نور نوي لېږل شوي كسان كابل ته ور وغواړي كېدای شي جنرال دوستم خپل ځواكونه له جوزجان د بلخ د دفاع لپاره ولېږي. نجيب الله د عظيمي وړانديز ومانه، اخك، رسول قهرمان او تاج محمد يې مركز ته وغوښتل.

له جوزجان نه بلخ ته د مېلېشو په رسېدو جنرال دوستم، نظار شورا او حزب وحدت وسله والو ته هم د ننوتو اجازه ورکړه، شمال كې د رژيم قوماندانانو د ښار دواړه لويې دروازې نظار شورا ته پرانيستې.

دوستم ته د جنرال نبي عظيمي او اكرام پيگير په ورتگ وضعه لا هم پېچلې شوه د دوستم شرايط نورهم زيات شول، نجيب الله د جمعه اخك او ملگرو را غوښتو ته غاړه ايښې وه خو دوستم دوه نور شرطونه وړاندې كړل، ده د شمال د اوپراتيفي گروپ د قومانداني د غوښتنې تر څنگ دا شرط هم كېښود چې پوځي كدرونه د دوستم او ملكي د كاوياني، مزدك، پيگير، او محمود بريالي پر وړانديز منظور شي، ستم او پرچم د دوستم په خوله دا هم وغوښتل چې د شمال سيمې د افغانستان په جمهوريت كې د فدراسيون په توگه ومنې، ډاكټر نجيب الله له دې غوښتنې سره پرېكړه وكړه چې د زور له لارې لاندې حل كړي خو ځينو كړيو ډاكټر نجيب د ازبكيستان د دغه گواښ له امله چې پخپله پوله كې به پوځي تحركات او مانورې ونه زغمي له دغه كار نه ډډې كولو ته اړ كړ.

نبي عظيمي کابل ته په رسېدو ډاکټر نجيب ته وړاندیز وکړ څرنگه چې د مجاهدينو ځواکونو ځانونه د بلخ لويې لارې او کمربندو ته نژدې کړي په بلخ کې دولتي ځواکونه په خپل منځي اختلاف اخته او له مزار نه د دفاع وړتيا نه لري ما ((عظيمي)) جنرال دوستم چمتو کړی له جوزجان نه خپل ځواکونه مزار ته ولېږي او د مجاهدينو د بريدونو پر وړاندې له هغه ځای نه دفاع وکړي، ډاکټر نجيب يو ځل بيا تېر ایستل شو، ده سملاسي د عظيمي وړاندیز ومانه، جنرال جمعه اخک، جنرال رسول او تاج محمد يې مرکز ته وغوښتل او له دې سره جوخت د دوستم ځواکونو له شبرغان نه د مزارشریف پر لور حرکت وکړ، د دوستم د ځواکونو قومانداني د جنرال عبدالمجيدروزي پر غاړه وه چې مزار ته په ننوتلو يې د تیمورک په سيمه کې د څارندوی قطعه يې وسلې او په دويم گام کې يې د ۱۸ مې فرقې گڼې پوستې هم بې وسلې او افراد يې رخصت کړل.

جنرال عظيمي ډاکټر نجيب ته يو بل وړاندیز هم وکړ چې جنرال دوستم د شمال د اوپراتيفي گروپ قوماندان وټاکل شي، دغه پوست د جمعه اخک و، نجيب الله دې ته غاړه کېښوده چې دوستم د اوپراتيفي گروپ سرپرست وټاکل شي.

لکه وړاندې وويل شول جنرال دوستم چې مزار کې خپل ځواکونه ځای پر ځای کړل، حزب وحدت او نظار شورا ته يې هم ښار ته د ننوتو مخه ورکړه، د بېرک کارمل له خوا د دغې روحيې او تگلارې پر خپرېدو چې که نظار شورا ته لاس ورنکړو او د هغوی په کارولو او د شمال د نورو کړيو په مرسته گام وا نخلو، پښتانه به يو ځل بيا د حکمتيار، نجيب او... په څېرو کې په واکمنۍ کې پاتې وي، ځکه خو پرچم او ستم

ان له پخوا احمد شاه مسعود د يوه منځلاري او لېبرال شخصيت په توگه تبليغاوه او داسې يې بنودله چې پر مسعود ډېر کار شوی او هغه يو مجاهد مسعود نه بلکې د اقليتونو د حقونو بيرغ وړونکی او زموږ د اهدافو پلي کوونکی گرځېدلی دی.

تر دې دمه په وطن گوند کې دوه متضاد جهتونه را منځته شوي وو، د يوې ډلې مشري چې د اقليتونو د استازيتوب ادعا يې لرله د نجم الدين کاوياني، فرید احمد مزدک، محمد نبي عظيمي، ډاکټر عبدالکریم بها پر غاړه وه چې ببرک کارمل يې لارښوونه کوله، د دغې ډلې پر وړاندې سلېمان لایق، محمد اسلم وطنجار، مایوکی منگل، جنرال رفیع او څو تنه نور ولاړ وو چې ونه توانېدل د لومړۍ ډلې د ستمي فعاليتونو او اهدافو پر وړاندې برياليتوب تر لاسه کړي، دوی ونه شوی کولی د مقاومت له پښتنو مشرانو او قوماندانانو سره د خبرو او تفاهم مناسب او په وخت کانال ومومي.

د مقاومت پښتنو مشرانو او قوماندانانو هم له وخت او فرصت نه لازمه گټه پورته نشوی کړۍ. حکمتیار او مولوي حقاني ته داسې فرصتونه برابرېدی شوای خو له هغو نه د پر وخت استفادې لپاره يې نوښت ونشوی بنودلی. حکمتیار که څه هم له رژیم او حتی روسانو سره د اړیکو کانالونه تر لاسه کړي وو، خو هر څه ترې په نیمایي لار کې پاتې کېدل چې بیا احمدشاه مسعود ترې بشپړه پایله تر لاسه کړه.

ما حقاني صاحب ته د نجيب الله لیکونو کې د اړیکو او پوهاوي د وړاندیز یادونه وکړه په دې ټکو چې ځیني دوستان نیوکه کوی چې حقاني صاحب یو وړ فرصت او چانس چې ښایي هېواد او خلک یې له وروستیو مصیبتونو ژغورلي وای له لاسه ورکړ...

حقاني صاحب وويل، كه ما له ډاكټر نجيب الله سره په دغسې
بنیادونو جوړ جاري ته هوکړه کړې وې، کېدی شوای د احمدشاه
مسعود په څېر جگړو ورگډ شوی وې.

ما په یو څه جدي لهجه ورته وويل: داسې نشوای کېدای د
احمدشاه مسعود ائتلاف د تشکيلاتو او موخو له اړخه پر منحرف او
کاره نیت را منځته شوی و - بله دا چې ستا او ډاکټر نجيب الله تر شا د
اکثریت تکیه او ځواک ولاړ و...

حقاني صاحب هېڅ ونه ويل دواړه پټه خوله له ځایه ولاړ شوو.
کله برياليتوب د غاړې غوړ وگرځي... پر ځينو د بري بار دومره دروند
پړېوځي چې اوچتول او پورته کېدل يې گران شي... د ځينو لپاره
برياليتوب ناکامي بلکې رسوايي گرځېدلې وي... کله بري له هماغه پيله
ناکامي او رسوايي راپورته کړې وي... ناکامي يې تقدير گرځېدلې وي...
له تگي، بدبیني، دوکې رامنځته شوی بري ناکامي ده، رسوايي ده...
د جگړو بري تلپاتې نشي پاتېدای... کومه امپراتوري، بنکېلاک، زورواک
په لاندې کړيو سيمو او ولسونو واکمن پاتې دی...؟
کابل کې پر يوه وخت د ډاکټر نجيب الله او ملگرو ملتو پر ضد
رامنځته شوې کودتا که څه هم بريالۍ شوه، خو په حقيقت کې يې د
ناکاميو او رسوايو خونړی تاريخ رامنځته کړ...

هر احمق چې په دنيا خاوند د جاه شي

نور وتلی ځنې نشي جاه يې څاه شي

بې پایلې اړیکې

۱۳۶۶ لمريز کې ډاکټر نجيب الله له مولوي جلال الدين حقاني سره ليکنې اړيکه نيولې، د دوی تر منځ څو ليکونه تبادله شوي، خو دا چې دغه اړيکې څرنگه پرې شوې، د اختلاف کومو ټکو دغه لړۍ تر يوه توافق وڼه شوی غځولې څرگنده نه ده - لږ تر لږه ما داسې کوم درک ونشوی لگولی. عابد خان، حاجي غلام حسن او حاجي گلبدت خان چې دغه ليکونه يې په منځگريټوب يو بل ته رسېدلي ما ونشوی موندای، زه کونښن کوم له دوی سره وگورم او خپلو پوښتنو ته ځوابونه تر لاسه کړم.

حقاني صاحب په دې اړه په لنډو هغه ځواب راکړ چې ما يې وړاندې يادونه وکړه.

البته ډاکټر نجيب الله بهر کې يو شمېر يادو افغانانو ته هم ليکونه استولي، خو رابرسېره شوي نه دي...

خو د ليکونو د تبادلي دغسې يوه لړۍ ښايي په دغه بڼه نه وي غځېدلې، د ډاکټر او حقاني صاحب تر منځ تبادله شوي ليکونه په زړه پورې دي - د يو بل موقف او موقعيت نه دا چې پامور بلل شوی بلکې دروند تلل شوی، که څه هم کله نا کله خبره ستوغه شوې او د گواښ بڼه يې خپله کړې، خوله چوکاټ نه ده وتلې، د ډيپلوماسۍ رنگ يې څرگند دی.

د حقاني صاحب ليک کې دسولې لپاره د يوې سيمې غوراوی، چې

دواړه خواوې ترې خپل جنگي ماشين وباسي د سولې پر وړاندې د هڅو د عملي اړخ بريا او ژمنتيا په ډاگه کوي.

د خوست، گردیز، ارگون يا بلې سيمې نومونه د سولې لپاره د عملي نوښت لومړی خو پوخ او دروند گام ختلی شوای. په هر صورت پر لیکونو د حذف او نفيې دريځ سيوري نه دی غورلی، چاپېريال او فضا يې دوستانه يا لږ تر لږه د دښمنۍ پاللو نه ده.

لیکونو کې له ناندريو، تورو نو پېغورونو ډډه شوې، پر مطلب راگرځي، لنډون د دغو لیکونو بله ځانگړتيا ده. د ډاکټر نجيب الله لیکونه له دې امله پاموړ گڼل کېدی شي چې په بشپړو دوستانه ټکو او درنښت لیکل شوي، حقاني صاحب موعظې، پند او نصيحت پسې نه دی تللی، د کفر ټاپه يې نه ده وهلې بلکې په روښانه ټکو يې خپل وړاندیزونه او غوښتنې مخې ته کړې دي.

بله دا چې لیکونه په پټو اړیکو، مادي غوښتنو، وړاندیزونو او مخفي کارۍ نه راگرځي، بلکې د معقولو وړاندیزونو، عملي طرحو او څرگند دريځ نمايندگي کوي.

لیکونه د خبرو او پوهاوي شونتيا او اړتيا را مخې ته کوي، زغم او د يو بل منلو ظرفيت د لیکونو بله ځانگړتيا ده، جرگې، نرخ او کاني ته ژمنتيا د لیکونو محتوا گرځېدلې، د اوازي موندلو ټکي يې څرگند دي. د دښمن يا مخالف درناوی د لیکونو تر ټولو بارز خصوصيت دی، چې له دواړو خواوو ځليدلي دي.

د سولې لپاره د يوې سيمې يا زون ځانگړي کول او غوراوی د جرگې د برياليتوب او خبرو په رښتينتوب د بشپړ ياوړ څرگندوی بلل کېږي.

لیکونه يو په بل پسې له کنگال شوې فضا او ترينگلتيا راوځي -

حقاني لومړی ليک په السلام علی من التبع الهدی پيلوي. په را وروسته لیکونو کې جناب ډاکټر نجيب الله خطاب کوي، ده او ملگرو ته احترام وړاندې کولو ته ورگرځي. ډاکټر نجيب الله، حقاني صاحب ته درنښت وړاندې کوي، د ده سلامتيا غواړي، او د ميرني او اسلامي مشر په نامه يې يادوي. لیکونه د متن او محتوا له اړخه خپلې ځانگړتياوې لري، چې د دوو مخالفو بلکې دښمنو مشرانو له خوا ملي او قومي ارزښتونو ته د دوی ژمنتيا ثابتوي.

د يادولو دا چې لیکونو کې د معاملې او سازش خوا ته کومه نغوته نه تر سترگو کېږي. بلکې له دواړو اړخونو پر سوله ټينگار، له جگړو وتل او ملي اواړي ته تعهد او پوهاوی اړين گڼل کېږي.

ليکونو کې د يو باور د زرغونېدا څرک هم ليدل کېږي - ډاکټر نجيب الله د ۲۰ وزيرانو او لويانو د برمه ورکولو وړانديز لري، حقاني صاحب له ډاکټر سره د ليدو هوکړه کړې، گويا جرگه، نرخ او ولسي کودونه، نه يوازې پامور بلل شوی، بلکې ډاډ پرې څرگند شوی او تکیه پرې شوې ده. دواړو غاړو خپل لیکونه په لېټر پېډ نه دي کښلي، ډاکټر نجيب الله د رسمي مکتوب پاڼې نه دي کارولي - درې لیکونه ټيپ او نور په قلم کښل شوي دي، حقاني صاحب هم خپل لیکونه پر رسمي پاڼو نه دي کښلي - ځان لپاره يې کوم القاب نه دي کارولي - جلال الدين حقاني يې ليکلي دي.

ډاکټر نجيب الله لومړني ليک کې له خپل نامه سره د ا. خ. د. ک سکرتر جنرال او نورو کې د افغانستان جمهور رئيس نجيب الله کښلي. حقاني صاحب د ډاکټر نجيب الله پر وړاندې د تسليمۍ پر ځای له جهاد سره د ملگرتيا خبره ايښې، دومره دروند يې تللی چې خپله يې

دفاع ته د درېدو ټټر وهلی دی.

د حقاني صاحب لومړني ليک کې چې ما نه دی تر لاسه کړی، ښايي د شوروي پوځونو په وتلو ټينگار شوی وي، چې ډاکټر نجيب الله پخپل ليک کې هغه ټکي را غبرگ کړي دي. د ډاکټر نجيب الله له لومړي ليک داسې برېښي چې له شوروي اړخ او خپلو ملگر سره يې په احتياط کښلی وي، خو نورو هغو کې يې د خپلې مدعا په وړاندې کولو کې سړی آزاد گوري ...

د مودو لتون سره مې دغسې يو ځواب تر لاسه نه کړی شو چې د دغو اړيکو په شلون ما قانع کړی شي، په داسې حال کې چې ليکونه د اړيکو د شلون کومه نغوته نشي وړاندې کولی. د دغې پروسې ناکامي گڼې پوښتنې را ولاړولی شي، دا چې د سولې دغه هڅې چا څرنگه له بري را گرځولي دي؟

د دغې لړۍ ټول ليکونه ما نه دي تر لاسه کړي زه کوښښ کوم هغه وموم. د حقاني صاحب او ډاکټر لومړني دوه ليکونه نشته د ډاکټر يو ليک چې د پرمختگ وروستی پړاو پکې په گوټو شوی له ما بې درکه دی، کيدی شي نور ليکونه هم تبادله شوي وي، چې د حقاني صاحب له خوا د دغې لړۍ لومړي ليک کې د ((ليکونو)) خبره شوې، خو هغه چې ماموندلي د مهمو تاريخي اسنادو په توگه يې دلته وړاندې کوم.

۱۳۶۶ د حوت ۲۵مه

محترم مولوي جلال الدين حقاني!

السلام عليكم ورحمه الله و برکاته

ستاسې ليک را ورسېد، د ملي سولې په هکله ستاسې له نظرياتو څخه ستاسې په نيت پوه شوم - ستا او زما په روان جنگ کې بېگناه

مسلمانان وژل کيږي، د پښتنو کلي او کورونه ړنگيږي او زموږ وطن ته سخت زيانونه اوږي، د وطن او ملت له بربادۍ څخه د ژغورنې په خاطر زه د خپل گوند له پلوه له تا سره د روغې جوړې ذمه پر غاړه اخلم - ته د اسلام د مقدس دين په هکله پاده اوسه، زما انقلابي حکومت العياذ بالله بې دينه نه دی او د اسلام د مقدس دين د بې ارزښته گڼلو او له نظر څخه غورځولو بيخي اراده نلري - د قانون په دويمه ماده کې راغلي چې د دين په حيث د اسلام احترام او درنښت پر ټولو واجب دی او اوس خو د حکومت په نافذ کړي شويو قوانينو کې اسلام ته په زړه پورې مقام ورکړ شوی دی - پر دې سربېره حکومت د ينې شعائرو ته د ترجيح ورکولو په چارو لگيا دی.

پاتې شول روسي پوځونه - کله چې د سولې باوري امکانات څرگند شي نو زموږ له سلا مشورې ورکولو به د شوروي اتحاد محدود قطعيات بېرته ولاړ شي - بايد ووايو چې روسي پوځونه په افغانستان کې د بهرنيو لاسوهنو د ختمولو لپاره راغلي خو ژر تر ژره افغانستان يو خپلواکه او ناپېيلي هېواد شي.

ځکه خو هغه ورځ لېږي نه ده چې دغه حقيقت د رڼا ورځې په څېر څرگند او درواغجن پروپاگنډچيان پخپلو کړو شرمنده شي.

زما له خوا ښاغلی استاد سلېمان لايق زما استازی دی ما هغو ته له تاسې سره د ليدلو دنده سپارلې ده، هغوی به تاسې له نور تفصيل او زما له ښه نيت نه خبر کړي - تاسې مهرباني وکړئ په بشپړ ډاډ او اعتماد له ما سره د ملاقات لپاره تشریف را وړئ.

تاسې ته به دا خبره هغه وخت ثابته شي، چې تاسې له موږ سره د خبرو اترو په نتيجه کې کوم حل ته ورسېږئ او کله چې دغه کار وشي نو

بيا دغه جنگ هم بندېدلی شي او بيا به موږ او تاسې په گډه د وطن د
تعمير او پرمختگ لپاره سلا مشورې کوو، موږ ستاسې د شخصي حيثيت
او عزت د خوندي ساتلو ډاډ درکوو، د الله تعالى په فضل سره موږ هوډ
لرو يو داسې اسلامي حکومت جوړ کړو چې هوسا او سپېڅلی وي داسې
هېواد چې په هغه کې د بشري حقونو، ناموس او شرافت د ساتنې
حاکميت وي.

درناوی

د ا. خ. د. گ. سکرتر جنرال

ډاکټر نجيب الله

*

بشاغلی ډاکټر نجيب الله!

السلام علی من تبع الهدی

ستاسې لیک له تفصیلي تګو سره را ورسېد - زه باور لرم چې زما له
اړخه د درلېږل شویو لیکونو په ذریعه به تاسې زموږ پر اصلي اهدافو
پوهېدلي یاست.

بيا هم ستاسې د لیک په ځواب کې خپل دریځ په لاندې توګه په
ډاګه کوم:

تاسې په کمونېستي ګوند کې د شموليت اوږده سابقه لرئ - په تېره
د خاد د مشر په توګه مو ماضي ټولو ته معلوم دي.

ستاسې د مفکورې او ګوندي کړنلارې له امله په هېواد کې د جګړې
اور بل دی - او په زرګونو بېګناه هېوادوال، بوډاگان، تورسې او
ماشومان پکې سوځيږي - چې تر اوسه نژدې يو ملیون افغانان په دغو

جگړو کې شهیدان شوي او په ملیونو نور مهاجرت ته اړ شوي دي - ستاسې د ژمنو پر خلاف افغانان د کور پر ځای گور - د کالیو پر ځای کفن او د ډوډۍ پر ځای د خاورو خټلو ته اړ شوي دي. دا یوازې زما او ستا کرکېچ نه دی چې په دومره اسانۍ حل شي دا به خوب او خیال وي چې له عملي گامونو پرته یوازې د خولې په خبرو او دعاگانو هوار شي.

موږ پوهېږو پر هغه ورځ چې خدای مه کړه د سره بنکېلاک منگول پر هېواد ټینگه شي نو روسي پوځونه به خود بېرته ستنېږي.

له دې دمخه ما د هغو هڅو یادونه وکړه چې په افغانستان کې د کمونېزم د حاکمیت لپاره ترسره شوي دي - که هر څو یې تېر په هېر وگڼو نو اوس ستا لپاره اسلام او وطن ته د خدمت لارې چا نه دي تړلې، لارې ډېرې دي خو په دې شرط چې تاسې په رښتیا سره د هغې په لټه کې شئ. یوازې د قانون یوه ماده نشي کولی له دین سره د ضدیت او دښمني ماضي او روحیه له منځه یوسي او د روسانو د تېري، وحشت او بربریت کیسه پټه کړي.

روسان د خپل وحشیانه تېري له امله د ټول ملت او نړۍ د کرکې ور دي - که چېرې تاسې هم د خپل وطن پېښو او حالاتو ته په غږېدلو سترگو وگورئ - ښایي په همداسې کرکه ورته وگورئ - که داسې نه وي نو بیا ستاسې نظر علاج ته ضرورت لري.

له هېچا پټه نه ده چې روسانو پر افغانستان د څه لپاره یرغل کړی او څه نیت لري؟ - د روسانو په سیاست، پالیسي او نیت هېڅ باور نه دی په کار - چې ستا د اسلافو برخلیک یې ژوندی مثال دی.

ځکه خو تاسې ښایي د خبرو اترو اصلي تکو ته پام وکړئ که چېرې

په رښتيا هم اسلام او وطن ته د خدمت او کمونېستي افکارو د پېرېښودلو هوډ لرئ، نو زما دغه لاندیني وړاندیزونه ومنه!

۱- بې قیده او شرطه د روسي يرغلگرو د فوري او يو مخيز وتلو اعلان وکړه.

۲- يوه سيمه لکه خوست، گرديز، ارگون يا بل ځای د مرکز په توگه وټاکه، هلته به پوځي فعاليتونه بند کړو چې له هماغه ځايه د سولې پروسې عمليه پيل شي.

۳- پر خپلو تېروتنو او ماضي اعتراف وکړه او د جهاد ملگرتيا ته را وگرځه - مجاهدين به ستا د ژوند ضمانت وکړي.

په دې اړه چې په موږ هر څه کېږي هغه نه در څخه سپموو.
زه د وزارتونو او واکمنۍ وړی نه يم خو د وطن په خاطر تاسې ته ډاډ در کوم چې په دې صورت کې به زه شخصاً ستا دفاع کوم.

جلال الدين حقاني

۱۳۶۷

د حمل لسمه

*

محترم مولوي جلال الدين حقاني سلام!

خبره دا ده چې ما تر اوسه له بل هېڅ فرد سره قلمي اړيکه نه ده نيولې، ما د وطن، اسلام او غيرت په خاطر تا ته ستا بېنېليک درلېږلی دی.

قدرمنه!

خبره دا ده چې له دې وروسته د وينو هغه لمبې بايد مړې کړای شي

چې تر اوسه زموږ په هېواد کې بلبډې - د دې کار لپاره زما او ستا لیده که هر ځای وي خورا ضروري دي - دغه لیده کاته به ستا لپاره هم زبست زیات گټور وي - ته چې هر څه غواړې زه هغو ته چمتو یم زه نه غواړم چې ستاسې د ځدراڼو د پگړۍ شمله ټیټه شي.

موږ د نویو سیمو لپاره یو لږ تصمیمونه نیولي، غواړو چې د سټو کنډو، وازه خوا، بهرام خېل او سپېرې سیمې بېرته ابادې کړو - البته کله چې زه او ته پر یو تېغر سره کېږو، د دې په باره کې به هم خبرې اترې وکړو - زما د لیدو کتو په دغه غوښتنه کې هېڅ راز دوکه او چل نه شته خو بیا هم ستاسې د اندېښنې په خاطر له ملاقات دمخه د خپل حکومت شل تنه وزیران او لوړ رتبه افسران تا ته د یرغل په توګه درلېږلو ته چمتو یم - دا هر څه به تاسې پخپلو سترګو وګورئ، دغه لیک د پکتیا والي د ټینگار له امله په بیره سره لیکم.

زموږ پوځونه د سټو کنډو پر سر ځای پر ځای شوي دي د ۱۳۶۶ کال د لیندۍ میاشتې له پنځلسمې څخه موږ جگړه او بمباري درولي، ځکه موږ غواړو دغه مسئله د خبرو له لارې حل کړو، که داسې وشوه نو موږ به خپل پوځونه له سټو کنډو څخه بېرته راوغواړو.

پر دې هم پوه شه چې حکومت ډېرې زیاتې او ډول ډول وسلې لري چې تر اوسه ما د هغو د استعمال اجازه نه ده ورکړې.

هیله ده د دغه لیک ځواب ژر تر ژره را ولېږي - لیک تایپ نه کړی شو ځکه وخت نه و، تاسې هم څومره چې ژر کیدی شي ځواب یې را ولېږئ. له دې وروسته به د حالاتو د خرابتیا د سیمې د کونډو او یتیمانو ذمه واري زما پر ځای ستا پر اوږو وي.

بله خبره دا چې د کومو بندیانو خوشي کول غواړئ د هغوی ټول

کوايف را ته وليکه زه به ټول خوشي کړم.

۱۵/۳/۱۳۶۷

*

جناب ډاکټر نجيب الله او ملگرو ته يې

احترامونه!

ستاسې ليک را ورسېد زه يې په مطلب پوه شوم.

تاسې چې زما په باره کې د ۱۳۶۵ کال د غبرگولي په لومړۍ نېټه (۱۹۸۶ جولای) د اعدام د تفسیخ حکم د یوه فرمان له لارې د ۱۳۶۶ کال د لیندۍ په ۱۱مه (۱۹۸۷ کال د دسمبر ۲مه) د قانون د دویم ټوک د ۷۵ مادې له مخې صادر کړی او د هغه یوه کاپي مو ما ته هم را لېږلې ده - ما ته د اسلام او وطن په مقابل کې کوم ارزښت نه لري. ځکه چې د اسلام او وطن په لار کې شهادت د مسلمان ستر ویاړ دی. همدارنګه د روسي ښکېلاک تر واک او سيوري لاندې ژوند که څه هم د مادي اسانتیاوو او اقتدار له مخې بیساری وي خو زما پر وړاندې سپک او طوق لعنت دی.

تاسې لیکلي چې په هېواد کې د وینو د اوچتو شویو لمبو سرول په کار دي - دا ښه خبره ده، پوښتنه دا ده چې د وینو دغه سېلاب د روسانو د تیري او کمونېستانو د ظلمونو له امله روان دی، که تاسې دومره صلاحیت او ځواک لرئ چې د روسانو د تېري مخه ونیسئ او کمونېزم ته خاتمه ورکړئ په دې صورت کې د وینو دغه بلې کړی شوې لمبې سربېدی شي.

تاسې دا هم لیکلي چې نه غوړئ د ځدرانو د پکړۍ شمله ټیټه شي، په داسې حال کې چې له سلگونو زیاتو روسي الوتکو، توپونو او توغندیو

په ځدراڼو د اور باران اورولی او په سلگونو تنه يې شهيدان کړي دي.
د بنديانو په اړه زه دومره ويلی شم چې د افغانستان ټول بنديان زما
ورونه دي که ستا مطلب د پکتيا يا ځدراڼو بنديان وي نو يوازې د هغوی
خلاصون گټور نشم گنلی.

د لاندېنيو شرطونو د منلو په صورت کې زما او ستا په ليدو کتو
خبرې کيدی شي:

- ۱- د ځدراڼو له سيمې د روسانو او رژيم ټول پوځونه سملاسي وباسی.
- ۲- هغه کسان چې موږ يې لازم بولو او فهرست يې در استوو د
يرغمل په توگه موږ ته وسپاری.

اوس هم ستا لپاره حالات مساعد دي د پېهوبنۍ او خوب نه ځان
وباسه او د سره ټينکېلاک له سحر نه ځان ازاد کړه.

جلال الدين حقاني

۱۱/۴/۱۳۶۷

*

۱۳۷۰/۰۷/۲۴

بسم الله الرحمن الرحيم

محترم او عزتمند ورور حاجي صاحب!

السلام عليكم ورحمه الله و برکاته!

د تاسې ليک چې د حاجي گلبيت، عابدخان او حاجي غلام حسن په
لاس مو را لېږلی و په ۱۳۷۰/۰۷/۲۳ را ورسېده او ومې لوست، دا چې
تاسې سلامتې لرئ خوښ شوو او د خدای ﷻ څخه تاسې ته د قوم،
وطن او د خدای د بنده گانو د خدمت کولو لپاره لا نوره سلامتې غواړو.

تاسې ته معلومه ده چې زموږ په سياسي پېشنهادونو کې د داخلي قوماندانانو ونډه او دا چې هغوی (د جهادي قوماندانانو شورا) د جنگ لوی پېټي پر غاړه وړي او هغوی وطن ته د سولې په را وستلو کې لویه ونډه لري، طرحه شوي او د اول وار لپاره هم موږ د قوماندانانو شورا سولې ته د رسېدو لپاره مذاکرې ته رابللي او اوس هم د موږ دریځ هماغه دی چې یوازې افغانان پخپل منځ کې په کېناستو سره سوله راوستی شي، دا چې خدای تعالیٰ ﷻ زموږ او ستاسې په زړونو کې د تگ او راتگ او یو بل ته د خط لیکلو خواهش پیدا کړ دا د حق سبحانه و تعالیٰ د رحم نېټې دي، خدای د زړونو مالک دی او یوازې دی کولای شي چې په زړونو کې مینه یا کرکه پیدا کړي، د مینې نه وروري، اخلاص او اعتماد پیدا کېږي لېکن له کرکې نه دښمني، بدگوماني او شرارت پیدا کېږي باور لرم چې خدای تعالیٰ به په موږ او تاسې رحم وکړي او موږ به د حرب او ضرب له غضب نه خلاص شو وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بَعِزٌ

موږ خو له پخوا له تاسې سره د ملاقات کولو خواهش درلود لېکن له بده مرغه تر اوسه دا ملاقات نه دی شوی. اوس یو وار بیا د ټولو غټو او وړو خبرو د حل لپاره تاسې مېرني او اسلامي مشر ملاقات ته دعوت کوو تر څو له نژدې سره خبرې وکړو دا د یوه پښتانه او مسلمان خبره ده په هر څه مطمئن اوسئ، نورې خبرې به حاجي گلېت، عابد او حاجي غلام حسن درته وکړي.

وَمِنَ اللَّهِ تَوْفِيقٌ

نجیب الله

د افغانستان جمهور رئیس

ستو کنډو

د جگړې له لیکو:

خپله ژبه هم کلا ده هم بلا:

له دوو میاشتو ستو کنډو کې يم ...

حقاني صاحب د ستو کنډو د غره پر سر د قوماندې مرکز جوړ کړی...

کری ورځ له یوه دوربین چې قیچي دوربین یې بولي د عملیاتو څارنه قوماندانانو او سرگروپانو ته قومانده ...

...دې له هغه اړخه وروگرځي ... لس متره وړاندې یې ونیسه ... د شمال له اړخه گلاب کوچي سره یو ځای شي ... خلیل دې د غرب پوستې تر اور لاندې ونیسي...

په قیچي دوربین کې له پاسه گوري - خو زه چې ورته کسم څه نشم لیدی ... د پرمختگ شیبو کې چې عبدالعزیز جامو کې نه ځایېږي،

له داد او شاباس سره لگيا وي ... هغه دی ... پوستې اور واخيست، له تانگ لمبې خپږي ... په منځ کې ولگېد، ما بيا هم دوربين کې څه نه شوای ليدی ... دلته به نو له شرمه په درواغو اړ شوم ... بالکل، بالکل ... لمبې خپږي ... او هوو...

کله کله بمبار دومره زيات شي چې سړی سر نشي پورته کولی - اکمالات گرد سره کيدی نشي، د خوشه يي بمونو له امله په گز او پل مردکي، پارچې موبيلي - دا داسې نمونه دي چې پر ځمکه له غورځېدا په لسگونو واړه نمونه چوي، پنځوس په پنځوس متری کې اور پورې کړي...

زما دنده پر رپورټينگ سربېره لومړۍ ليکې او د قوماندې مرکز ته د بهرنیو خبريالانو د رسولو ده ...

د اسماني غونډ په مخه کې مو کوټه ده ... پيرصاحب، فوتوگرافر احمد سينا او هدايت الله را سره ملگري دي...

د ورځې له ژورنالېستانو سره د قوماندې مرکز او کله کله لومړۍ کړنې ته ځغلو... پر کومه ورځ چې خبريالان نه وي، ورځ د قوماندې مرکز کې له حقاني صاحب سره اړوم... جنرال رحمت الله ساپی هم د قوماندې مرکز کې دی ... جنرال سوله مل، جنرال مصطفى، جنرال قاسم او ... هم کله کله پېښه کوي.

له لومړۍ ليکې د دغو جنرالانو په راگرځېدو له حیرانۍ خولې خلاصې پاتې وې... جنرال قاسم په وارخطايۍ لگيا دی ... د مجاهدينو پر جنګي تاکتيکونو او ستراتيژۍ زموږ سر نه شي خلاصېدی ... هغه څه چې موږ لوستي او تجربه يې لرو دغه تکتیکونه ستراتيژي ورسره اړخ نه شي لگولی... د خدای تعالی مرسته ده که نه د عسکري اصولو کوم

درک سړی نشي لگولی، توکلي روان دي...

دلته مې داسې بهرني ژورنالېستان هم وليدل چې پر نصورو روږدي دي - امريکايي ژورنالېست راب شولتايږ کپ، کپ نصور اچول...

د بېلابېلو هېوادو ... برتانيې، امريکا، فرانسې، جرمني، ايټاليا او ... خبريالان رومات دي... هدايت وايي د دوی هغسې دغسې ټول جاسوسان دي ... زه ورته وایم د څه شي جاسوسان زموږ څه له چا پټ دي چې تر دغو غرو او خطرو يې را واړوي...؟

ما ته له ژورنالېستانو د دوی افغان ژباړن مشکوک بلکې مرموز ښکاري... دوی د ژباړونکي په پرتله د نوکر څېره خپله کړې وي... ځينې په ناسمه ژباړه لگيا وي - يو شمېر له ناپوهۍ، ځينې کيدی شي قصدي...؟

له يو ځوان فرانسوي ژورنالېست سره يو فعال او خندنی ځوان يوازينی ژباړن دی چې پخپل ځانگړي کړيکټر يې پر هماغه لومړۍ ورځ له موږ سره اشنایي ټينگه کړه ... دی د فرانسوي خبريال په پرتله له موږ سره نژدې شو... ځان يې ميرويس جليل معرفي کړ - لغمانی، خو د کابل اوسېدونکی...

ميرويس جليل دوی به چې سهار له موږ سره کلکه مخه ښه وکړه - ماښام به بېرته راگرځېدلی وو، له خندا ډکه خوله به د کوتې دروازه کې ولاړ وو... ورته وایم ميرويسه! دا نېک دي را ته خطرناک ښکاري...؟ وايي له تاسې زړه نشي راټولولی...

سهار چې له لمانځه وروسته پر بستره وغځېدم، دوی بيا د تلو تاييا لرله... ما ويل پرېږده يې، ماښام به بيا دره کې ولاړ وي...

سترگه مې سره ورغلې وه... که گورم فرانسوي لاس په سينه ولاړ

دی - په ملاقات شي - بيا ودرېږي، بېرته لاس په سينه په ملا کور شي
... درې وارې يې دا کار وکړ او له کوټې ووتل ... ماښام را ونه
گرځېدل...

د ستو کڼدو ساره په نامه دي، منی يې د کابل له ژمي سور... له
ماسپښين وروسته سخته سيلۍ لگېږي...

مازيگر چې پتو کې غونج شم حقاني صاحب را ته خير شي، يوه
شېبه ژور را ته گوري... وايي: ... ته ولوپېره...

زه هم د ده له خولې دغو دوو تکو ته انتظار وم...

د حقاني صاحب خېرې له ساره پوست اچولی...

نيم ساعت د ستو کڼدو سرک ته په راکوزېدو او يو ساعت پکې
کې د اسماني غونډ کوټې ته تر رسېدو...

ژوند ښه دی، اسانتياوې شته... خو د ورځې له حقاني صاحب سره
خورا سخته تېرېږي... دلته دودۍ پر تېۍ چې تېغنه يې بولي پخوي...
لکه ربر ... پيتره او منځ کې خام اوږه ... شکنه او کله کله بېخونده
ښوروا...

جنرال ساپي وچې شيدې او کافي ورسره راوړي... يو کوټی يې پکې
يوازې په پټه وهلی... د خالي دې په ليدو په لټه کې شوم، تر هغې چې
لاس په لستونې مې ونيو... ورته وایم ملگرتيا داسې وي...؟ په خندا را
ته وايي: راسره شریک يې، خو چا ته به وايي نه...

د بيگا کټوۍ مور خپله پخوو... زياتره غوښه وي... احمد سينا د وچ
چای بدل کې له شا و خوا کورو مستې او هکۍ تر لاسه کړې وي... له
تازه مېوې اوونۍ کې يو کرېټ انگور رارسېږي...

مور ته د حقاني صاحب په سپارښتنه غوره رارسېږي چې د غوند

مسوولينو ته يې وار له مخه زموږ د ناز اخيستو ټينگار کړي...

د غونډ مسوولين د زړه د پاسه ځان په دغسې لورينه اړ کني... وايي له مرگ سره دوی مخامخ دي مزې دفتریان کوي...

د دوی په خبره دفتریانو ته يې پر زړه نه اوارېږي - زموږ په اړه خو بيا هم لږ ډېره حوصله او زغم لرلی شي... خو خوست کې چې د نيول شويو جنرالانو ناز اخيستو ته گوري تر بدو ردو او کنځلو يې خوله خلاصه کړې وي.

د حقاني صاحب يو گروپ د طالبانو دی - لکه هغه چت طالبان، خپله ډله يې ده، خپله خوښه...

حقاني صاحب موټر ته خېژي... له ستري مشې او پوښتنې سره يې يو بد تمیزه وايي حاجي صاحب جنرالان خو دې پر سر خېژولي، چې ښه بوت دي د دوی په پښو وي، چې ښه چمپرونه وي دوی اغوستي وي...

د مجاهدينو په پيسو سگرت وهي... اوس دې له ځان پسې روان کړي وي... دا بنديان دي که قوماندانان ...؟

د دوی جرأت ما ته يو ډول گستاخي ښکاره شوه... حقاني صاحب يې خبرو ته داسې غوږ نيولی، چې پر خبره يې د ناخوښۍ هېڅ ښه نشوی څرگندیدی...

ورته وايي ستاسې څه شی کم دي... وايي زموږ هېڅ کم نه دي... خو پر دوی ستا مهرباني زياته ده...

له منځه يې يو ژنی را وړاندې شو... ته خو يې درسره گرځوې... موږ مين ورته ږدو بيا که ستا موټر پرې وړپېښ شو له موږ نه...!

لومړني ژني په لاس وروسته تېله کړ...

حقاني صاحب ورته وايي چېرې ځې...؟ وايي تا ته درتلو... دا خبره مو درته كوله...

.... خبره نه خبرې مو وكړې... اوس ولاړ شئ - غونډ كې به چاى وڅښئ دمه به جوړه كړئ... په مخه ښه، خداى پامان...

علي جان ته وايي... شريف ته ووايه چې دوى څه شى غواړي ور برابر يې كړئ....

د ستو كنډو په سپېرو غرو كې زموږ له دغسې مزو او اسانتياوو سره سړى د بلا خوله كې هم غورځېدى شوى...

يو ماسپښين حقاني صاحب خداى خبر څرنگه يو په يو د لومړۍ ليكې د ليدو پرېكړه وكړه، كه څوك ورته وايي: ... حاجي صاحب مه څه... لنډه ورپرې كړې: ته راسره مه څه.... زه پټه خوله ولاړ يم... زما دې خبرو كې څه كار دى...؟ خپله ژبه هم كلا ده هم بلا... ما ته خپله ژبه بلا شوه... ما داسې گڼله چې هرو مرو به وايي نه... خو ما ته خپله ژبه بلا گرځېدلې وه... حقاني صاحب را ته كړه: هو!

لكه پر ځمكه ميخ شوم، شا و خوا مې وكتل د تېښتې لاره، لورى نشواى موندل كېداى... پر ځمكه د ننوتو شونتيا نه وه...

بس غاړه مې كړه كړه... خداى چې چا ته پېښه كا... ځان دې ورته مېښه كا....

علي جان پكې اپ چالان كړ... حقاني صاحب مخكني سيت كې كېناست... دويم سيت كې زه يوازې ناست يم....

له كنډو په اوښتو د هاوان تر بريد لاندې راغلو... ډز - غورمب د پكې اپ مخ، څنگ او شاته هاوان لگېږي... شگې خاورې پر موټر موشلي... له علي جان موټر يوه بله خوا شي، پښه يې پر بريک ښخه شي، خو بېرته يې

پر اکسلتر ورتینگه کړي، نه پوهېږې ودرېږي که څه وکړي...؟ لکه زړه یې
دی بېرته راوگرځي... حقاني صاحب ته وگوري، پک اپ مخ پر وړاندې
ځغلي...

زما سترگو لکه کار پرېښی - تپه تیاره ده ... روند شوم که څه بلا...
ما سترگې پټې نیولې... مرگ مې سترگو کې په گډا دی... د مرگ کومي
کې په خورا سختی سا اخیستل کېدی شي... خو زه مرگ خپل کومي
کې ژوندی ساتلم... مننه مرگه...؟

د قوماندې مرکز کې د حقاني صاحب له خوا لیکونه هم زما پر غاړه
دي... یو ماسپښین حقاني صاحب له جیبه د کاغذونو د بندلونو په را
ایستو را ته کړه: ... دا ولوله، که د کار کومه خبره یې لرله را ته ووايه...
نور لېږې کړه...

لکه پر یوه خزانه اوښتی یم - په زړه پورې او عجیبه لیکونه مې
موندل... د لیدرانو، قوماندانانو، سرگروپانو او زموږ روښاندو ...
حیرانوونکې غوښتنې، نظرونه، شیطاني او چوغلی...

مازیگر دی... سیلی هماغسې انگولي... بربوکی چورلي... ما خپل
پتو کې ځان نغښتی، د حقاني صاحب له خوا دوو ټکو ته په دوو پښو
ناست یم... چې اوس به وایي... ته ولوپړه! د مازیگر لمر په غرغړو
دی... ته ولوپړه ته مې غوږونه ځک نیولي... خو... ای بسا ارزو که
خاک شد...

یو پنډ سړی چې چته ږیره یې خړبیلې، کوراخ شناوي بریتو یې
شونډې لاندې کړي، له یوه ځوان سره را وخوت... له گربوان یې لویشت
سپین وښته راوتلي... پر سرو سترگو یې بېرې وروځې را پرتې دي...

له شخې رنگې بنگې لونگې يې د شنو ځنو کلوختې را وتلې... پند سړي په درانه او لرزانده غږ ستړي مشې وکړل... هر يوه ته په څير گوري...

ما کې يې تر دېره سترگې بنځې کړې... زه بل خوا گورم... د ده کتل ځوروونکي دي، ځکه خو له ځايه ولاړ شوم...

حقاني صاحب ورسره تود روغېر وکړ... ځوان پاتې شو... پند سړي له حقاني صاحب سره د يوه کمر ډډ ته کېناست...

نيم ساعت پس حقاني صاحب را غږ کړ... زه ورغلم... له سلام وروسته کېناستم...

پند سړي يو ځل بيا د خپلو مرموزو، زورورو کتو تر گوزار لاندې را وستم... پته خوله دی... خو د سرو سترگو کتو يې لکه قيامت را تپت کړی... چې يو ځل يې سړي کې بنځې کړي ته به وايې له زړه دې پورې وورې خيژي...

حقاني صاحب را ته کړه: ... ته يو خط وليکه...!
ما له خپلې اوږې بکسه را کوزه کړه... قلم کاغذ مې را ويستل...
... حقاني صاحب را ته وايي... زه يې ليکم...
نحمده و نستعينه...

د گرديز قول اردو قوماندان جنرال عبدالقادر مياخيل او لوړ رتبه صاحبمنصبانو، مامورينو او مشرانو!

ديارلس کال وړاندې افغانستان کې ځينو له ولس خپله لار جلا کړه - د روسانو لمن کې يې ځانونه واچول، يو شمېر فهميده يا نافهميده د هغوی څنگ کې ودرېدل، په مقابل کې يې ملت قيام وکړ، جهاد پيل شو، اوس بايد په دغو دواړو لارو قضاوت وکړو چې د چا لار صحيح

ستاسې بېخايه مقاومت د بېگناه خلکو تلفات زياتوي، ابادي وړانوي،
طبعي ده چې زموږ انساني عاطفه هم په قهر او غوسه اړوي.
د گردیز په نیولو کې زموږ تصمیم قاطع دی. د مقاومت په صورت
کې به د ټولو عواقبو مسئولیت ستاسې پر غاړه وي، خو که تاسې د
مجاهدینو طرف غوره کړ، نو موږ د افغانانو په صفت تاسې ته ډاډ
درکوو چې که ستاسې منځ کې، خلقیان، پرچمیان هر څوک وي - زموږ
له طرفه عفو ده.

له دغه لیک سره موږ تاسې ته د ورورۍ پیغام درلېږو او ډاډ درکوو،
راځئ د تشو احساساتو څخه تېر شئ، د وروڼو په څېر له موږ سره
ودرېږئ - په دې کار به د مرګ ژوبلې مخنیوی وشي، الله تعالی به
راضي او زموږ تاسې ټولو عزت او ابرو به پر ځای وي.

د خدای په لحاظ او د گردیز د مظلوم ولس په خاطر فکر او سوچ
وکړئ، تصمیم ونیسئ او موږ ته ژر تر ژره اطمینان راکړئ.
موږ د دغه اعلان په وسیله خپل مسئولیت د خدای په حضور او د
گردیز اوسېدونکو په مقابل کې رفع کړ.

احترام

مولوي جلال الدين حقاني

مولوي جلال الدين حقاني - شهرت ننگيال - ستو کنډو

شهرت ننگيال خدای بښلی مېرويس جليل او يو فرانسوي خبريال
ستو کنډو (۱۳۶۹ ل)

مولوي حقاني، جنرال ساپي او شهرت ننگيال - ستو کنډو

مظلوم

د قوماندان عبدالحق ستراتيژي:

قوماندان عبدالحق د کابل نيولو ته خپل پلان په کتابي بڼه وار د مخه چاپ کړی و، چې د تيوري له اړخه د کابل نيولو بڼه نقشه گڼل کېدای شوی.

((کابل د ازادۍ پر لور)) کتاب په ۱۳۶۸ لمريز کې خپور شو. کتاب کې، کابل د افغانستان زړه او د تحرک مرکز گڼل شوی - د کابل پر تاريخي او ستراتيژيک موقعيت له لنډو خبرو دا اړتيا راپورته شوې چې کابل نيول هم غواړي او ودان ساتل هم.

کتاب په جوته را اخيستی چې کابل بايد له وړاندېدو او تباهي پرته د رژيم له منگولو ازاد شي - د دې لپاره يې د يوه گډ پلان او پروگرام په جوړېدو د ټينگار تر څنگ دا په ډاگه کړې چې په يوازيتوب دغسې پلان نشي پلي کېدی. قوماندان عبدالحق کابليانو ته دغه ډاډ اړين گڼي چې د دغسې پلان او عملياتو موخه دوی نه بلکې د رژيم پوځي ماشين دی. قوماندان عبدالحق جگړه يوازې پوځي اهدافو ته را ټوله کړه - د کابل د ننه يې پر پوځي اډو او تاسيساتو خپل عمليات و غځول، د دښمن د کرښې تر شا يې خپل ځواکونه ځای پر ځای کړل ...

ده پر وخت او ځای د دغسې پلان د جوړېدا اړتيا را مخې ته کړه - چې د قوماندان عبدالحق ملي لرليد او څرگندې ستراتيژۍ څرگندويي کوي. پر سازش او توطيې د تکیې پر ځای يې په ښکاره د کابل نيولو پلان او پروگرام را پورته کړ، دا چې يوازې د کابل نيول هدف نه بلکې ودان ساتل يې هم د مجاهدينو مکلفيت وگڼل شي، ده د همدغسې ژمنتيا لپاره دا کتاب چاپ کړ - خو له بده بخته د سازش او توطيو خونري

توپان کابل داسې ويجاړ کړ چې تر ننه يې لمبې ژبغړانده دي.
قوماندان عبدالحق پر کابل د عملياتو دقيق پلان او ستراتيژي لرله
چې په مټ يې ۱۹۸۶ کال کې د روسانو د پوځي مهماتو ډيپو قرغه کې
له دننه ويجاړه کړه.

حاجي عبدالحق د پوځي عملياتو موخې له دقيقې مطالعې وروسته
په خورا ځيرکتيا ټاکلې، ځکه خو يې ډرامايي برياليتونه تر لاسه کولای او
په فلمي بڼه پای ته رسولی شوای...

له همدې ځايه وه چې لويديز ژورنالستانو د هاليوود حق په نامه
ياداوه...

له بده بخته قوماندان عبدالحق هم د کډوالو او افغانانو تر منځ
سياست ته پام نشوای اړولی... د افغان فرهنگيانو او ځوانانو تر منځ يې
د اړيکو او سياست کانالونه ونشوای غځولی... د بهرنۍ ميديا او اړيکو
يرغمال پاتې شو...

ځکه خو د افغانانو د آزادۍ غوښتنې داعيه يواځې تر جنگ او
جگړه ييزو پرمختياوو محدوده کړای شوه... چې له امله يې زموږ دويم
هم نسل د جگړې هغه وگرځېد...

جبل السراج ائتلاف

شورای عالی جهادی:

دا چې د پرچم خانگري فرکسیون نظار شورا خپل څنگ ته ودروله، که امر مسعود هغوی د ځان مله کړل، خو د ((شورای عالی جهادی)) په نامه یو داسې حرکت رامنځ ته شو چې مشر یې احمدشاه مسعود او مرستیالان یې جنرال عبدالرشید دوستم او عبدالعلي مزاری وټاکل شول، د خبرو لپاره جنرال دوستم یو پلاوی دریو څرخکو کې پنجشیر ته ولېږه جنرال مؤمن، جنرال حسام الدین، سید منصور نادري، فضل احمد طغیان او نجیب الله مسیر دری ورځې له مسعود سره د ائتلاف پر سر خبرو تېرې کړې. شورا کې د ((سازا او کجا)) استازو هم برخه لرله، ددغو دلگيو گډ دریځ پر هماغه سمتي او ستمي اهدافو راگرځېد، په حقیقت کې د کابل ټول واک له جنرال نبي عظیمي سره و، چې کابل ته یې د نظار شورا او دوستم د ځواکونو مخه پرانیستې وه.

جنرال ابراهیم خان چې د حزب وحدت له لوړ رتبه مسوولینو دی په ۱۳۷۱/۳/۸ نېټه د یوې پوښتنې په ځواب کې وایي: در ماه دلو ۱۳۷۰ بعد از نصب جنرال رسول بیخدا که از طایفه پشتون بود بجای جنرال مؤمن که سید منصور نادري، رشید دوستم و جنرال مؤمن، سید جعفر بچه سید کیان، غفور پهلوان و غفار و غلام حسین خان و خودم مخالفت خود را اعلان نمودیم و نامه عنوانی جمعیت اسلامي و حزب وحدت نوشتیم.))

په دې اړه د هغې رسالې ځينې برخې دلته را نقلوم چې د ((اسناد و فيصله های نخستین مجمع عمومي مؤسسان جنبش ملي اسلامي افغانستان)) تر سرليک لاندې په ۱۳۷۱/۳/۱۰ د کابل د دولتي چاپخونې کې چاپ شوې.

په دغه رساله کې د ډاکټر نجيب رژيم د قبيلوي او فاشيستي، قبيله سالار حاکميت په نامه ياد شوی، په دويمه ماده کې د فدرالي دولت جوړېدل عنوان شوي او په نهمه ماده کې کاري: ((افغانستان کشریست کثیر المیت، بنابرین جهت تأمین حقوق انان سیستم فدرالي برای اداره کشور لازم دیده میشود. کله چې سړی د جنبش اساسنامه او سياسي اهداف مطالعه کوي فکر کوي ببرک کارمل په زرنګار پارک کې له ستيج نه د کارګر او عقب د درېيمې په ورځ وينا کوي.

احمدشاه مسعود جنرال دوستم ته په مخابره کې ويلي وو: ... ديگه اګه ما طبق فيصله به عمل آمده حکومت نجيب را سقوط و حاکميت دولتي را خود بدست بگيريم به مقاومت احزاب جهادي خارج از تشکيل خود مواجه خواهيم شد، بناً ديگه جهت دفع خطر ايشان بايد اعلان نمايم که رهبران احزاب هفت گانه مستقر در پاکستان به خاطر به وجود آوردن حاکميت اسلامي در کشور ترکیب دولتي يي را در ظرف ۴۸ ساعت به وجود آورده، اداره امور را بدست گیرند، درین صورت ديگه مه يقين دارم که تضادهای موجود در میان ايشان سبب مي شود تا جهت ایجاد چنان هسته يي به توافق نرسند انگاه ديگه ما خود اعلان خواهيم داشت که رهبران موصوف استعداد اداره کشور و تأمین صلح در وطن را نداشته و اینک شورای عالي جهادي وظیفه مذکور را بدوش میکشد و اگر احیاناً

آنها موفق به تشکیل دولت شوند اتحاد میکانیکی ایشان در مدت کوتاهی
از هم پاشیده و اسباب بروز چنان حالتی را تهیه میدارد که در اثر آن
مردم عادی کشور جبراً به شورای ما مراجعه نموده و خواهان بدست
گیری قدرت توسط خود مان می شود. آنگاه ما میتوانیم با منطق مؤجه
سیاسی وارد پروسه گردیده و با برخورداری از حمایت مردم خویش به
پیش برویم.))

بسم الله الرحمن الرحيم

شورای عالی محترم، سند

تقریرم در حواله عبدالرشید رستم بحیث معاون نظامی

شورای عالی محترم، سند منظره یک از خداوند سبحان

برای ن توفیق خدمت می طلبید

رئیس شورای عالی محترم، سند

۱۶ شوال ۱۳۴۴

احمد

گام په گام سقوط

کابل وارخطا او تلوی و، نجیب الله تصمیم ونيو مرکز ته د جبار قهرمان ملبشې را ولېږدوي - خو د هوايي ډگر قوماندان د کندهار پر ځای الوتکې بلخ ته واستولې او له هغې ځای یې د جنرال دوستم نور افراد خواجه رواش او بگرام ته شپوه کړل...

لکه وړاندې مو وویل، احمدشاه مسعود د رژیم له ځانگړيو کړيو سره پخه کړې وه - د جنرال تني له ناکامې کودتا وروسته یې د مخې ډېرې خنډونه ليرې شوي وو، د شمال لړزوونکو پرمختياوو د کابل رژیم د پایښت ستني لړزولې وې...

شمال کې د رژیم قوتونه یو په بل پسې د شوي ائتلاف په چوکات کې یو ځای کېدل، خو د جنوب او ختیز حالات دغسې نه وو - که څه هم له حکمتیار سره د رژیم یوه اړخ څه نا څه د پوهاوي مخه موندلې وه خو هغسې انگیزه لکه شمال کې چې را منځته شوې وه جنوب او ختیز کې ایجاد شوې نه وه.

حکمتیار کابل ته نژدې لوگر کې و، د جنوب، لوېديز او ختیز له جهادي ځواکونو او رژیم له قوتونو سره یې پخپل وخت او ځای همغږي او اړیکي را منځته نشوی کړی.

گډه نماینده شورا:

مولوی حقاني د ((نماینده شورا)) په مټ له رژیم د واک پر لېږد کار

کړی و. خو د شمال چټکو پرمختیاوو هر څه په بل مخ واړول او پر قومي، سمټي، ژبنيو تمایلاتو ولاړ ائتلاف نویو غمیزو ته لار پرانېسته، د ملگرو ملتو د سولې پلان یې په اوبو لاهو کړ.

د تېر کال (۱۳۷۰) په مني کې پر گردیز درانه عملیات وشول - گردیز د مجاهدينو تر ټینګې کلابندۍ لاندې و - د گردیز والي محمد انور حاصل او یو شمېر پوځي افسران په دغو عملیاتو کې ووژل شول.

د مولوي حقاني ځواکونو له ستو کنيو او مېلن ښه پرمختګ وکړ.

د رژیم پښې د گردیز په دفاع کې لږزېدې - د میزان په اتمه یې صحرایي محکمه کې د گردیز له پوستو او موقعیتونو په شا شوي افسران محاکمه کړل.

د گردیز جگړو کې پر یوه ورځ د رژیم د ټانګ ګڼېک قوماندن ډګرمن محمد اعظم، ډګرمن سلطان محمد له ۲۹ پوځي افسرانو سره ووژل شول په همدغه ورځ د وسلو دوه ډیپوګان وسوځېدل.

جنرال نبي عظیمي پخپلو یادښتونو کې کاري:

((... تمام پوسته ها بدست حقاني می افتد، جنرال صیفور که زخم کوچکی برداشته بود به مرکز جهت تداوي انتقال میابد. حقاني بعد از گرفتن و اشغال تمام پوسته های دفاعي تعرض خود را توقف میدهد. معلوم نیست برای چه منظور؟ زیرا اگر در همان موقع آنرا انکشاف میداد بدون شک گردیز را تصاحب میکرد.))

د گردیز وضعیت:

مولوي حقاني بیا هم گردیز ته د ننوتو بیره ونه کړه، بلکې د ګډې او

نماینده شورا پلان ته یې لومړیتوب ورکړ - په دې اړه یې دوې اعلاميې چې د وړاندیزونو بڼه یې لرله خپرې کړې، یوه د قوماندانانو او مجاهدینو او بله د جهادي مشرانو په نامه وه. د مجاهدینو او قوماندانانو اعلامیه کې راغلي: ... مجاهدین ښایي پر گردیز، غزني، لوگر، وردگو... د پوځي برید او یرغل پر ځای د جهادي قوتونو د بشپړ تفاهم او یووالي له مخې د گډ شورايي سیستم له لارې له پوځي قطعاتو واک واخلي - داسې چې پوځ منحل نشي او تر هغې چې کابل کې مرکزي حکومت جوړېږي دغه گډې او نماینده شوراگانې د باصلاحیته مراجعو په توگه کار وکړي.

د جهادي قیادتونو اعلامیه کې مولوي حقاني له مشرانو غوښتي چې مشران څومره ژر کیدی شي پر یوه واحده اداره او موقت حکومت سلا شي - که نه، د دوی له اختلاف به هېواد د کورنیو شخړو، قومي او ژبنيو تریکنيو کومي ته ولوېږي.

په اعلامیه کې راغلي: د گډو شوراگانو له جوړېدو وړاندې مجاهدین ښارونو ته له ننوتو ډډه وکړي.

اعلامیه کې پر پوځي قطعاتو غږ شوی چې بېلابېلو قوماندانانو او اړخونو ته د تسلیمېدو پر ځای د مجاهدو گډو او متحدو نماینده شوراگانو سره خپل پیوستون اعلان کړي - یوې ډلې او تنظیم ته له تسلیمېدو را وگرځي.

د دغو شوراگانو د تشکیل او جوړښت په موخه یې ۱۲۱ مادو کې د نماینده شورا طرحه مشرانو ته ولېږله.

حقاني صاحب د جنرال اسلم وطنجار یو پیغام تر لاسه کړی و چې که بې وسلې مجاهدین کابل ته ښایي دوی به یې مسلح او ستراتیژیک

موقعیتونه ور وسپاري، خو حقاني صاحب دا کار ونکړ، چې بېلا بېلو تنظیمو، ډلو او قوماندانانو ته یې د رژیم د ځواکونو تسلیمېدل کورنۍ جگړې ته مخه ورکول گڼل.

د حمل پر ۳۱مه یې د سیمې قوماندانانو شورا کې گردیز ته په ننوتو کې د بیرې عواقب څرگند کړل.

ده په ډاگه کړه چې غنیمت په هغسې مفهوم لکه دمخه چې تفسیر کېده جواز نه لري - ټول دولتي تاسیسات که ملکي دي که عسکري تر بیت المال اړه لري او ملي شتمني بلل کېږي.

په همدغې ورځ یې له ستو کنډو، جهادي مشرانو سره مخابروي اړیکه کې غږ وکړ چې د یوې ملي شورا په ترکیب خپل توافق څرگند کړي او ټولو جهادي ځواکونو ته د هغوی د قناعت او تناسب له مخې غږیتوب ورکړي - چې تر واحد مشرتابه لاندې گډه نمایندګه شورا له ملګرو ملتو سره په تفاهم کابل کې د مرکزي حکومت واګې تر لاسه کړي.

حقاني له احمدشاه مسعود سره هم په اړیکه کې و - مسعود غوښتل حقاني د غزني له لارې کابل ته د ننوتو پروګرام پلي کړي - خو د غزني له لارې کابل ته د ننوتو لار اوږده وه - چې نشوای عملي کېدای - له همدې ځایه یې حقاني ته وویل: دی به د گردیز ځواکونو ته ووايي کابل ته د ننوتو لار ورکړي...

د گردیز ځواکونو ته د ویلو خبره خپله یوه اندېښنه وه... ځکه خو مولوي حقاني کابل ته ننوتل وځنډول...

د ماضي له تروړمې د مستقبل تيارو ته

شاوخوا سپينو خېمو نيولې... د دوو دريو خېمو پر سر يوه شصت
لارې ولاړه ده... له څو ورځو خلک له پريوسره انتظار دي...
پر گردېز د ورختو انتظار...

د ځمکې مخ واورې نيولې... خو پل يې نشوای پتولې... د ونو بوټو
پر څانگو، بڼاخونو لکه سپين گلان راختلې...

د سر سترگو ته په زړه پورې منظره، خو د زړه پر سترگو تپه تياره...
ساره دى خو چيچلې هغه نه... له ماښام وروسته يخني زور اخلي.
دلته نو د ستو کنډو ساره کومى شلولى وي... زما ډېرى شپې موټر کې
وي... دا زما کور، خونه، بستره هرڅه دي. د موټر سيټ مې نور هم
شاته هوار کړ...

په ټک ټک راکېناستم... هېنداره مې کوزه کړه... سيلۍ لکه څپرې په
مخ لگي... علي جان پتو کې نغښتى خوله راوايسته... څو! کوم ځاى،
چېرې...؟ د پوښتنې وخت نه و... ډېرى همداسې وې، بېله دې چې
سره پوه شو منډه...

که گورم پير صاحب راوخوت.

چېرته...؟

په لنډو په خندا کې خوده...

گادې له ستو کنډو واوښتل، لاندې يې د کين لاس شېلې وټېوې...
له نيم ساعت مزل وروسته ښي اړخ ته وگرځېدل... وړاندې تته رڼا ليدل

کېده... موټران ورو او بيا تم شول... باديگاردان يو يو له موټرو الوتل
خه پټه نشوای لگېدای...

هېچا خه نه ويل.... د خوست جنرالان هم پټه خوله وو.

هر يوه ته خير خير گورم لکه خولې يې گنډلې... له دوی سره مې
اړيکې د اشنایي هغه گرځېدلې... داده يو بل سره د راز خبرې
راسپړو... خو دلته يې لکه خولو ته کولپ اچولی.

جنرال سوله مل مې په کراره وپوښت... ايله يې د جنرال امام الدين
په نامه خوله چوله شوه. په خبره ورسېدم...

دوه مخالف بلکې دشمن يو بل ته مخامخ وو... خولې بيا هم
گنډلې، خوله پوزو براس لکه لوگي خوت... ما د خپلې دمې راکښلو غږ
اورېدای شوای...

سپوږمۍ پر واوره نقریې وړانگې غوړولې، اسمان تک شين او له
ستوريو ډک دی... سړی داسې گڼي لکه خپله سایې هم سينه کې کولپ
کړې وي...

حيرانوونکي ناڅرگنده چوپتيا د څو شېبو لپاره پر ونو بوتو د سيلۍ د
څپو په لگېدو ماته شوه... سړي ته به احساس شو چې ژوندی دی...

د جنرال امام الدين دنگه ونه دوړين چمپر لاندې له ليرې جوته وه،
دواړه لاسونه يې د څر عسکري پتلون جيبو کې هغسې نغښتي چې کين
اړخ ته يې د څرېدلې تفنگچې څوکه برېنډه کړې وه.

ده خپلو پلو ته کتل، لکه خپل گامونه شماري، تر غټو عسکري بوتان
لاندې د واورې زېږوي ختل...

حقاني صاحب او جنرال امام الدين يو بل ته مخامخ ودرېدل،
جنرال د پتلون له جيب لاسونه راوايستل... د ده لاسونه رپرېدل.

وخت

ستري مشي او له هغې وروسته د جوړپخیر لنډه پوښتنه...
حاجي خليل پر واوره خپل پټو وغوراوه... حقاني صاحب او جنرال
کېناستل... د خوست جنرالان هم د پټو څنډو ته تکیه شول، په ترڅه
موسکا یې د یو بل لنډه پوښتنه وکړه.

زه ظاهرا د ستو کنډو یوه خور په ژۍ چوپ او هک حیران ولاړ یم،
پر کېمره پورې مې ګوتې نښتې... ايله مې د یوه تصویر لپاره تنې کېکاږل
شوه، چې زړه او ذهن مې ډېر وړاندې د ماضي تیارو کې ورک دی... د
پنجشنبې له غرمې وروسته هغه بدمرغه ورځ چې کابل کې تانکو
او ماشینګو له خولو اور غورځاوه، د الوتکو غوړمبی و، پر ارګ د بمباریو
لوګي ختل...

امام الدین ددغه بدمرغۍ هغه کردار چې پر ولسمشر سردار محمد
داود خان یې د ګولۍ چلولو په ویاړ د کودتا او انقلاب د بري تیکه خپله
ګڼله...

امام الدین پر سردار د تسلېمېدو امر کړی و، خو د تسلیمۍ لغت
سردار د خپل ژوند ډکشنري کې نشوای موندلی.
سردار ددغسې غوښتنې ځواب د تومانیچې له خولې پرته نشوای
لیدای...

سردار شهید شو... امام الدین زخمی... سملاسي یې څلور سویزه
روغتون ته ورساوه... او بیا شوروي ته....

امام الدین ژوندی پاتې شو، جنرال شو، د قول اردو قوماندان دی...
د ثور کودتا د اغار او انجام یو بدمرغ کړېکټر... چې نن یې د ملګرو په
خبره د ثور پرتمین او په شا نه تلونکي انقلاب جنازه خاورو ته سپارله...

دیناں الدین له الحاج «حقانی» سره د خبرو په حال کی

د گردېز وروستی پرمختیا

مولوي حقاني د ثور پر لومړۍ (سه شنبه ماښام) د جنرال رحمت الله ساپي، ډگر جنرال محمد ظاهر سوله مل، برید جنرال مصطفی، حاجي خليل الرحمن په ملتیا له ډگر جنرال امام الدین او تورنجنرال نبي جان سره مخامخ خبرې وکړې.

حقاني دوی ته ډاډ ورکړ چې نه غواړي د چيغې په صورت کې گردیز ته ننوځي - بلکې غواړي د تفاهم او همکارۍ له مخې د یوې نمایندې شورا له لارې گډه اداره را منځته کړای شي - چې امنیت ټینګ او د بې نظمۍ او گډوډۍ مخه ونیسي.

د دې لپاره یې دوی ته یوه یوه ټاكي واکي مخابره ورکړه - خو ډگر جنرال امام الدین له نمایندې شورا سره پیوستون وځنډاوه... د ثور پر دویمه د گلم جم مېلېشې له گردیز، کابل ته ولېږدېدې - جنرال امام الدین د سبا وعده پوره نه کړه.

تا چې سبا وکړ، سبا نه راځي
راشي په هر چا خو په ما نه راځي

ده له حقاني سره اړیکه ټینګه نه کړه - په دې توګه د ثور پر درېیمه د گردیز قطعاتو امنیتي کمربندونه پرېښودل او د مجاهدينو او ولسي خلکو بېلا بېلې ډلې ښار ته ننوتې ...

یوازې د گارد قوماندان تورنجنرال احمد علي اقتاش مقاومت وکړ - دغه قطعات چې د گردیز د رباط سیمې پر یوه غونډۍ ځای پر ځای شوي وو - د مجاهدينو پر وړاندې ودرېدل، تورن جنرال احمد علي

اقتاش په ډاگه کړه چې له حقاني پرته بل چا ته وسله نه شي اېښودې.
له همدې ځايه حقاني له خپلو ملگرو سره د گارد قومانداني ته ولاړ
- جنرال اقتاش د وسلو، مهماتو او وسايلو لست ورکړ. مولوي حقاني
پوځي افسرانو او عسکرو ته لنډه وينا وکړه چې غټ ټکي يې دلته را
اخلم:

زما عزتمندو!

تاسې گورئ لوی ښارونه فتحه شوي، ځکه خو پخوانۍ بدۍ او
دښمنۍ له منځه ولاړې، الحمد لله د هغې ځای دوستۍ او ورورۍ ونيو
- ځکه خو موږ تاسې يوه صف کې ودرېدو...

... زموږ دا نظر و چې نور وسله وال پوځونه څوک له مجاهدينو سره
جگړې ته نشي اړ کولی - ځکه خو دا وسلې، مهمات او وسايل غنيمت
نشي بلل کېدې - ستاسې صاحب منصابانو او عسکرو تکليف،
مجاهدين خپل تکليف گڼي...

... موږ گرديز ته په ننوتو کې ځکه له عجلې کار وانخيست چې څوک
د چيغې په صورت کې ښار ته د داخلېدو مخه ونه ويني - چې ملي
شتمني خوندي پاتې شي او دولتي تاسيساتو ته زيان ونه رسېږي، ځکه
خو موږ د قول اردو قوماندان جنرال امام الدين او د ده ملگرو ته وويل
چې اول خط مه رنکوئ، بايد د گډ اقدام او تفاهم په نتيجه کې
مجاهدين ښار ته داخل شي، موږ داد ورکړ چې مجاهدين ستاسې د
عزت او ناموس دفاع کوي، داسې دفاع لکه له خپل عزت او ناموس چې
دفاع کوي - موږ د نماينده شورا د طرحې يو نقل هم ورکړ - چې د
وسلو ډيپوگانو، دولتي تاسيساتو حفاظت او ساتنه وکړي شي.

موږ دوی ته وويل: هغه څه چې په موږ حل کېږي، موږ به يې حل

کړو او هغه چې په تاسې حل کېږي، تاسې به اقدام کوئ او هغه چې په گډه حل کېدای شي، ټول به یې په حل و فصل کې برخه اخلو، متأسفانه چې هغوی په خپله وعده وفا ونه کړه او خبره یې تعویق کې واچوله.

کله چې خلک ښار ته داخل شول - موږ بیا هم خپل ملگري وځنډول - خپلو مجاهدينو ته مو وویل: موږ له هغوی سره خبرې کړي. باید ارتباط ورسره ونیسو خو چې خبر شو دوی له گردیز وتلي وو... موږ خپلو مجاهدينو ته وویل: چې پوځي قطعاتو ته هېڅ ډول تکلیف او زیان ونه رسوي، قطعات ټول سلامت پرېږدي، د بیت المال او ملي شتمنیوساتنه وکړي. زما عزتمندو!...

... تاسې ته به معلومه وي له موږ سره داسې اشخاص هم شته چې له رژیم سره یې ډېر کار کړی - بیا یې له موږ سره لکه تاسې اسلامي اخوت پیل کړی. موږ د خوست فتحې پر وخت هم دا کار وکړ چې هېچا ته تکلیف ونه رسېږي، موږ د خوست ۴۰۰ زخمیان روغتون ته انتقال کړل - شخصي ډاکتران مو ورته ونيول، سره صلیب ته مو ورکړل که څه هم مجاهدينو دغه پوځیان په سخت او خونړي جنگ کې نیولي وو - د دوی له لاسه د مجاهدينو شهیدان لا دفن شوي نه وو - خو موږ دوی په عزت له ځان سره وساتل او له څه مودې وروسته مو خوشي کړل.

خو تاسې چې بې جگړې موږ سره یو ځای شوي یاست، حتی زه دا وایم تاسې خدمت کړی او یوه قرارگاه مو حفاظت کړې، ځکه خو زه تاسې ته زنده باد وایم او ډېر درځڅه خوشاله یم موږ او تاسې به خپله وروري پالو، دعا کوم چې الله تعالی د دنیا او اخرت نېکبختي در په

برخه کړي...

دلته مولوي حقاني د سنډې ټايمز او واشنگټن پوسټ د خبريالانو پوښتنو ته لنډ ځوابونه ورکړل.

سنډې ټايمز: د کابل شاوخوا ځينې قوتونه پراته دي، غواړي پر کابل حمله وکړي، تاسې په دې هکله څه نظر لرئ؟

حقاني: کابل رژيم له سقوط سره مخامخ دی - اوس دغه رژيم د جنگ لپاره هدف نشي گرځېدی - که اوس جگړه کېږي دا به د قدرت لپاره وي.

واشنگټن پوسټ: هغه پوځيان چې گردیز کې مجاهدينو سره يو ځای شوي د افغانستان پوځ کې به ځای ولري؟

حقاني: راتلونکې اردو کې د دوی له نقش سترگې نه شي پټېدای. علی احمد اقتاش ريښتینی او با کرکټره جنرال برېښېده، د ده روحيات لوړ، هېواد پالنه او ملي غرور څرگند و ... خپل غوند او تاسيسات يې وساتل ... کله چې عرب خبريال احمدزیدان ده ته کامره مخامخ کړه، لاس يې ورته ونيو ... ما ته يې وويل: ننګياله! دوی ته ووايه دا د عکسونه وخت نه دی ... ما زیدان له عکسونو منع کړ، جنرال اقتاش زما څنگ ته راغی ... ويې ويل: د دوی هغسې دغسې د وحشي عربو ... زما عکسونه اخلي ... ما ته د ده غبرگون او خبرو خوند راکړ، غېږ مې ترې تاو کړه ... ده پر تندي ښکل کړم...

د شمال له پرمختياوو سره مولوي جلال الدين حقاني ستو کېدو کې څو ځلې له مسعود سره په مخابره کې خبرې وکړې خو مسعود ده ته د زړه خبره ونه کړه، مسعود له مولوي حقاني غوښتل له گردیز واوري او کابل ته نژدې خپل ځواکونه ځای پر ځای کړي، مسعود مولوي حقاني

ته ويل: چې دی به د گردیز ځواکونو (جنرال امام الدين) ته ووايي چې لار در کړي.

مسعود په دې فکر و، چې که وتوانېږي حکمتیار او حقاني پخپلو کې ولوېږي او یا لږ تر لږه د مولوي حقاني ځواکونه د هغه په مخه کې خنډ وگرځي. همدغسې یو پلان ائتلاف په ننگرهار کې هم درلود چې سلفیان خپل ځواکونه له کونړ نه جلال کوټ ته را وړاندې او د حزب قوماندان انجنیر غفار له ځواکونو سره چې د کونړ په مخه (بښوه) کې ځای پر ځای وو په جگړه بوخت شي.

سړی نیوهېږي جنرال امام الدين څرنگه ونه غوښتل په گردیز کې موجود امکانات او مهمات یوې گډې ادارې یا په بله وینا د مولوي حقاني د پلان او پروگرام له مخې نمایندې شورا ته وسپاري، امام الدين د ښار کمربندونه پورته کړل او پر گردیز د مجاهدینو او ولسي خلکو لښکر چې همدې گړۍ ته منتظر وو ور مات شو.

د احمد شاه مسعود لخوا گردېز ته د لارې ورکولو خبره دغه راز رابرسېره کولی شي...؟

بسم الله الرحمن الرحيم

د افغانستان د جهادي قوماندانانو د سرتاسري شورا اعلامیه

د محترم الحاج جلال الدين ((حقاني))

پیغام

د دوو هفتو را پدېخوا د پکتیا ولایت مرکز د مسلحو قواوو سره اخري او مخامخ ملاقات کې د جنوب د سمت عمومي قوماندان الحاج مولوي جلال الدين ((حقاني)) ډگر جنرال رحمت الله ((ساپی)) ډگر جنرال محمد ظاهر ((سوله مل)) برید جنرال مصطفی او د مسلحو

قواوو له طرفه د قول اردو قوماندان ډگر جنرال امام الدين د څارندوی قوماندان تورن جنرال نبي جان او د هغوی د نورو ملگرو په موجودیت پرون شپه ۱۳۷۱/۲/۱ اخري مجلس وشو او څلور ساعته يې دوام وکړ د هرج و مرج او گډوډۍ د مخنيوي او ملي شتمنيو د ساتنې په غرض د سيمه ييزې نماينده اسلامي شورا طرحه ورته قرأت او تسليم شوه خو مقابل لوري د گډې ادارې اعلان سبا ته پرېښود او په دغه وعده يې وروستی فيصله وځنډوله- له بده بخته د ۱۳۷۱/۲/۲ په شپه کابل ته د جنرال امام الدين او يو شمېر نورو جنرالانو په لېږد د ښار امنيتي کمربند مات او پر سهار يې نا منظم مجاهدين پر ښار ور وختل. همدارنکه د جنوب ټولو ولاياتو په گډه فيصله وکړه چې د امنيت له تامين وروسته خپلې قواووې چې د مجاهدينو سابقه قوت او نوي فتحه شوې سلاح او وسايط په کې موجود دي کابل کې د سولې لپاره د الحاج مولوي جلال الدين ((حقاني)) تر مستقيمي قوماندې لاندې د کابل په لور حرکت وکړي.

والسلام

د افغانستان د جنوبي سمت عمومي قوماندان

او د قوماندانانو سرتاسري شورا رئيس

الحاج مولوي جلال الدين ((حقاني))

له جنرالانو سره شپه

شپه مو د جنرال اقتاش بلنډاژ کې شوه، دا يوه وسپنيزه کوټه ده له باندې لکه جونگره، دننه په چپرکتونو، بسترو، بریښنا او نورو وسایلو سمبال- ځان مې د جنرالانو تر منځ کلابند لیده لکه یوې جلا نړۍ ته ننوتی وم، یا کومه نوې وچه مې موندلې... دېری څیزونه راته نوي وو، له رازونو او اسرارو ډک...

غوښتل مې د زړو خبرې واورم، خو اوس یې هم پرانیستې خبرې نه کولې - یوازې د جنرال ساپي توکو د مجلس مالگه برابرولی شوی... پر جنرال اقتاش او جنرال ساپي سربېره، جنرال مصطفی، جنرال محمد قاسم، جنرال گل اقا او جنرال محمد عظیم هم شپه دلته واړوله. د غونډ مربوطاتو کې پوځي حاکمیت او دسپلین حاکم دی، د جنرال اقتاش حکم او امر ټینگ چلېږي... د شپې ما سترگې پټې نه کړای شوې چې جنرال مصطفی کړۍ شپه خورېده بلکې غورېده...

جنرال باید جنرال وي، چې جنرال تر اخره جنرال پاتېږي، له تقاعده بلکې، مرگ وروسته هم... ځکه پوځ بنایي سیاسي نه اوسي...

چې هر جنرال سیاست بایللی... سیاست جنرالان له پوځ لېرې کولی شي، سیاستوال یې نه شي گرځولی... پوځیان باید د سیاست له حق محروم اوسي... نه یوازې پوځي جنرالان بلکې جنگیالي او مجاهدین هم... که دوی ته یې په لاس ورکړي له خاورو، شگو یې ډکوي... د پوځ پوست چې هر جنرال غورځولی، د سیاست پوست نه دی پرې زرغون

شوی، لغریان شوي... چې جنرالان او جنگيالي سياست کې هم له جنگ
او زور لاس نه شي نيولی... دوی له خپل مزاج او طبيعت مجبور دي...
نیش عقرب نه از پی کین است
مقتضای طبیعتش این است

خو افغانستان کې سياست نه شته که وي جنگي سياست دی... د
جنرالانو، جنگياليو او مجاهدينو... سياست د خدای قهر دی... ما له
دوی افغانستان کې د تانکونو، الوتکو او پوځي وسايطو د ارقامو پوښتنه
وکره...؟ نه یې شوی ښوولې که نه یې ښوول...

د پاکستان د تانکو، الوتکو له شمېر مې چې ورته ياده کړه... خولې
خلاصې پاتې شوې، نه یې شوای منلی چې دا گني د یوه هېواد اشد
محرم رازونه دي...

... را ته وایي تا دا احصایه له کومه کړه...؟ ورته وایم جنگ ورځپاڼه
هر کال د هند و پاکستان د پوځي وسايطو دغسې ارقام خپروي...
د تانکونو شمېر، نوعیت، گوزاريز څرنگوالی... نه دې شوای پرې
منلی... جنرال ساپی هم زما د خبرو له تائید غاړه غړوله ځکه خو زه
وايم جنرال چې هر څه شي بیا هم جنرال دی... باید جنرال وي...

جنرال اقتاش په ټوله مانا جنرال و، دده څېره او شخصیت کې د
ماتې، اسارت، تسلیمې، هېڅ نښه او اغېز نشوای تر سترگو کېدی
هماغسې ډاډه، فعال او با ډسپلین... د ده دغه د یوې شپې ورځې
ملتیا او بندار د جنرالانو په اړه زما ټول سوچ واراوه...

سهار مې له غونډ لېرې خور کې حقاني صاحب پر یوه گوبنې چوکۍ
یوازې او خواشینۍ ناست وموند، ساتونکي لېرې ولاړ دي... لکه زما راتلو

ته يې له سره پام نه وي... ناخاپه يې زما سلام، عليک کر... بېرته خپلو
سوچونو کې ډوب شو... له لږ ځنډ وروسته زه بېرته وگرځېدم - که
ددغې خواشينوونکې چوپتيا پته ولگوي شم... د ساتونکو خولې مې بوي
کړې، خو څه مې ونشوي موندلې...

څرنگه چې پېښور ته مې د تلو خبره غوټه کړې وه، بېرته حقاني
صاحب ته ورستون شوم... ورته وایم حاجي صاحب زه به پېښور ته ولاړ
شم... وايي ولاړ شه... دا يې نه ويل د څه لپاره؟ څه وکړه... څه کوي
...؟ له لږ ځنډ وروسته بې له دې چې حقاني صاحب مې پوښتلي وي
لکه له ځان سره وایم: ښه به وي پکتيا، خوست او... ته قوتونه راتول
شي...

ما د جنرال ساپي له پېگانيو څرگندونو دا پته لگولې شوي چې دی به
هرومرو حقاني صاحب ته د کابل سلا ورکړي... ده د کابل جگړو
مخنيوي کې د حقاني صاحب رول او منځگريټوب اړين گانه... خو ما ته
خدای مې دې غاړې نه بندوي د جنرال صاحب دغه هيله کې د چوکۍ او
مقام هوس ښکاره شو...

حقاني صاحب را سره په همدغسې نيولې څېره سره مخه ښه
وکړه... ما هم له دې زيات څه نشوای ويلی... لاهور کې قوماندان گل
حسن په تليفانه خبر کړم، چې حقاني صاحب په جرگه کابل ته تللی...
جنرال ساپي د احمدشاه مسعود له خوا د ملي دفاع وزارت بېواکه بې
امتياز مرستيال شو... خو مېلېشو د ده پک اپ وتښتاوه، ده يوازې د
استاد رباني په لاسليک يو فرمان تر لاسه کړای شو... په عملي ډگر کې
يې مخه ډب وه...

جنرال صاحب پر دغه فرمان خورا خوښ ښکارېده... ما ته يې

احوال راکړ کاروان روان دی...

حقاني صاحب ته مې په دې اړه يو ليک وکيښ... درې ورځې وروسته ځواب را ورسېد:

محترم ورور ننگيال صاحب!

السلام عليكم ورحمه الله وبركاته!

تاسې ته بهتره معلومه ده چې تر اوسه د حکومت استقرار او سياسي اهداف نه دي واضح، ائتلافي شکل لري، چې ملي اسلامي صېغه يې هم مشکوکه ده. ما هم تر اوسه حکومت کې برخه نه ده اخيستي، يو وار دې وضعه معلومه شي بيا به په درنښت سره د فرهنگي اموراتو په ارتباط حکومت کې رسماً شامل شي، په دې مورد کې تاسې وروڼه ښه پوهېږئ، نور مو په خدای سپارم.

جلال الدين حقاني

وروسته چې د کابل له نويو جگړو جنرال ساپي پلچرخي ته سر وايستی شوای، هر يوه ته به له دې خبرې سره ولاړ و، چې که تر ماهيپر يې واړوي... ما ورته کړه جنرال صاحب کاروان څنگه شو روان دی که تم...؟ ده په خندا راته کړه: ... روان دی خو په شا...

د شمال څپې د کابل پر خوا:

په شمال کې د مسعود وروستي سوقيات پروان کې وو چې ځواکونو يې بې له کوم مقاومت چاريکار لاندې کړ، له همدې ځايه وه چې د نظار

شورا ۸۰۰ وسله وال د جنرال بایه جان د قومي ملیشو په پرده کې کابل ته ننوتل او د گارنیزون قوماندان جنرال نبي عظیمي د پلان له مخې په حساسو ځایونو کې ځای پر ځای شول. که څه هم په وروستیو کې ډاکټر نجیب الله، نبي عظیمي ته ویلي و چې په مزار کې سکاد شند او الوتکې بگرام ته ولېږي خو هغه دې کار ته بیا هم پلمه جوړه کړه.

په شمال کې همدا یو شعار خوله په خوله گرځېده: ((نجیب میخواهد فاشیزم پشتونها را برای صد سال دیگر بر کشور مسلط نماید)) داسې تبلیغات روان وو چې ډاکټر نجیب، وطنجار، پکتین، جمعه اخک، مانوکی منگل، لایق په جهاد کې د پښتنو ځواکونو په همکارۍ یو گډ پلان او پروگرام تر لاس لاندې نیولی او غواړي واکمني د پښتنو په لاس کې پاتې شي...؟

له ورځه تېرې اوبه:

د ۱۳۷۰ لمریز کال د کب پر ۲۷مه ډاکټر نجیب د دوستم ټول شرایط منلي وو د حیراتان لار تړلې، کابل د بشپړې کلابندۍ په حال کې و په همدې مهال سمنگان د جمیعت په لاس سقوط وکړ.

شمال کې د رژیم ځینې نور اړخونه د پرله پسې تبلیغاتو تر اغېزې لاندې و، دوی داسې گنله چې د حکمتیار پر ځای له مسعود سره ښه چلېدلی او د گډې ژبې پیدا کولو وړتیا لرلی شي.

د مزار له سقوط وروسته جنرال نبي عظیمي کابل ته ستون شو که هر څو یې د ډاکټر نجیب او وسله والو ځواکونو د قوماندانۍ غونډه کې په اوښلنو سترگو او له غریو ډک اواز د مزار د سقوط جریان په

خواشینوونکو تګو څرګنداوه خو له باطني حرکاتو یې د یو فاتحانه ماموریت د ترسره کولو څرک له ورايه لګېدی شوی، ډاکټر نجیب یوه کمېټه د کاویاني، مزدک، بریالي، یعقوبي او وطنجار په ګډون جوړه کړه چې له دوستم سره اړیکې وساتي که د رژیم له مخالفت نه لاس په سر نه شي لږ تر لږه خو د حل تر مهاله ناپېیلي او خودمختاره حیثیت خپل کړي.

نبي عظیمي ډاکټر نجیب ته همدا یوه خبره کوله چې دی به د نوي کال پر ورځ د روضې جنډه د رژیم په نمایندګۍ پورته کړي. نجیب الله مزار ته د دوستم د ځواکونو د لېږلو تېروتنه ومنله او په دې اړه یې د ټولو پرېکړو مسئولیت پر غاړه واخیست.

ډاکټر نجیب له یوې بلې تېروتنې سره مخامخ کړی شو، ده ته داسې ښودل شوي وو چې د مسعود برید پر کابل ځکه ناشونی دی چې پروان کې یې د حکمتیار ځواکونه په مخه کې دي، خو د مسعود ځواکونه لا مخکې د جنرال بابې جان له هغو سره کابل ته ننوتې وو، د حزب قوماندان معلم فرید او فتح محمد هم د مسعود مخه ډېر نه کړې شوه یا یې نه غوښتل د ده مخه ونیسي، پر ډاکټر نجیب ناوخته شوې وه ښايي په وروستیو کې یې د مسعود پر ځای حکمتیار غوره بللی وي خو اوبه له ورځه تېرې وې.

حکمتیار وروسته دا خبره د ننگرهار پوهنتون محصلینو یوه غونډه کې په ډاګه کړه: د نجیب له اړخه را ته پرله پسې پیغامونه را تلل، ده له استعفا پېنځه ورځې د مخه یو لیک را ولېږه چې حزب به د مشر ورور په توګه په حکومت کې مني، په نظام کې چې هره څوکۍ غواړي په واک کې مو ده خو له موږ نه سترګې پټول بې انصافي ده.

گونډ څلور لکه غري لري له يوې مخې زموږ حذفول ناشوني دي، که
حزب اسلامي زموږ دغه خبرې او وړانديز ونه مني بيا به وگورئ چې د
اقتدار واگې د چا لاسونو ته لويږي...

نجيب الله لکه تکان خورلی وي او يا له يوه درانه او ويروونکي خوبه
پاڅېدلی وي، پرېکړه کوي کابل ته د جنرال جبار قهرمان ملېشو د را وړلو
لپاره کندهار ته څلور الوتکې پلان کړي، خو د هوايي ډگر قوماندان جنرال
فتاح د کندهار پر ځای الوتکې مزار ته واستولې او د دوستم ملېشې يې د
بگرام او خواجه رواش په هوايي ډگرونو کې ځای پر ځای کړې.

نظامي عالي شوار ته د واک لېږد

غوښتنه

د حمل پر ۲۷مه د بېنين سپوان مرستيال حسين بوستالي يوې نظامي شورا ته د واک سپارلو خبره د رژيم له پوځي مسئولينو سره شريکه کړه، جنرال عظيمي په جريان کې و، داکتر نجيب پوځي شورا ته د واک سپارلو هرکلی وکړ، د پوځي شورا غړي لاندې کسان په پام کې نيول شوي وو:

لوی درستيز ستر جنرال اصف دلاور د شورا مرستيال، د هوايي او مدافع هوايي قوماندان دگر جنرال عبدالفتاح، دگر جنرال عبدالعظيم زرمتمی د کورنيو چارو وزارت معين او د انقلاب د دفاع عمومي قوماندان، د دولتي امنيت مرستيال او د ملي گارد عمومي قوماندان دگر جنرال سيد عظيم، د سرحدې قواو عمومي قوماندان تورن جنرال غلام فاروق، د کابل ښار د څارندوی قوماندان تورنجنرال ولي، دگر جنرال عبدالرشيد دوستم د ۵۳مې فرقې قوماندان، د ۸۰مې فرقې قوماندان تورن جنرال حسام الدين، د ۷۰مې فرقې قوماندان تورنجنرال مؤمن.

همدارنگه به په پاکستان او ايران کې د تنظيمونو يو يو نماينده هم په پوځي شورا کې برخه ولري. د پوځي شورا مشر ستر جنرال محمد نبي عظيمي په پام کې نيول شوی و.

په دې ټولو پرمختگونو کې کابل کې د فرانسې سفارت چې له ارگ

سره نژدې موقعيت لري فعال نقش درلود، دغه سفارت د پېښو په اړه د لومړنيو خبرونو د سرچينې په توگه د يوه اژانس بڼه غوره کړې وه، د ډاکټر نجيب د استعفا خبر هم تر ټولو دمخه د فرانسې خبري اژانس AFP ورکړ، په دې توگه سفارت د پېښو په اړه لکه يوه محوري اداره فعاليت درلود.

درواغجن خوبونه:

فرانسې سفارت د مدرنو مخابراتي او جاسوسي وسايلو په لرلو سره د مسعود او پرچم همدارنگه د دوی او بهر تر منځ د اړيکو په ټينگولو کې مهم رول درلود.

ډاکټر نجيب نور محاصره و، د ملگرو ملتونو د سولې پلان د سبوتاژ او تخريب عمليې د بشپړېدو په درشل کې و چاره هډوکي ته رسېدلې. د مارچ پر ۱۸ مه نجيب الله د لومړي ځل لپاره اعلان کړه چې اقتدار پرېږدي او په راتلونکي حکومت کې هم له ونډې اخيستلو تېر دی، مجاهدينو په دې ټينگار کاوه چې ملگري ملتونه خپله د پېنځو ټکو طرحه پر نجيب الله نشي منلې، که منلې يې شي نو د دې خبرې ضمانت څه کېدی شي؟!

له همدې ځايه وه چې ملگرو ملتونو د يوه داسې سند تر لاسه کول غوښتل چې د مجاهدينو خوله ور پټه کړي.

د ملگرو ملتو مامورينو فکر کاوه چې د ډاکټر نجيب د استعفا له اعلان سره به د مجاهدينو د پروپاگند او پلمو تر ټولو خطرناک او زهرجن غشي له اغېزې ولوېږي او دوی به د ملگرو ملتونو له خوا

وراندي شوي حل ته غاړه کېږدي او که مخالفت يې وکړ نو ټوله نړۍ به ورته د ملامتيا گوته ونيسي او يوازې به پاتې کېږي. په حقيقت کې د ډاکټر نجيب همدغه اعلان د ده د حکومت لړزانده ستې ونيولې ملگرو ملتونو هماغه تېروتنه وکړه چې د سترگو په رڼ کې يې د لوبې لوري واراوه.

بنين سيوان په دې پوه شو چې د ده له لاسه د فشار او تهديد هغه وسيله ووتله چې مجاهدين پرې ووپروي ځکه خو يې ډېر ژر د ۱۵ کسو نومونه: ډاکټر صمد حامد، سيد شمس الدين مجروح، پوهاند عبدالسلام عظيمي، سلطان محمود غازي، ډاکټر يوسف نورستاني، زهره يوسف، عبدالستار سيرت، محمود حبيبي، عبدالجبار ثابت، عزيز الله واصفي... (ليست دقيق ندی چې تر اوسه مې باوري لاسوند ندی موندلی) اعلان کړل چې مجاهدين په تېره سخت دريځه تنظيمونه بېرته يو گام شاته واخلي.

د اپريل پر لسمه ډاکټر نجيب يو ځل بيا اعلان کړه چې که عبوري حکومت جوړ شي که نه، دی به د اپريل تر پايه له اقتدار نه گوښه شي د باوري اشخاصو په وينا پاکستان دغه وخت له منافقت نه ډک دريځ خپل کړی و.

پاکستان د مجاهدينو له مشرانو سره په خبرو کې هغوی ته ويل: د ملگرو ملتونو چارواکي احمقان دي، هغوی چې څه کوي، کوي يې دي، بلاخره ناکامېږي، پاکستان د مجاهدينو د مشرانو ملاتړی دی.

له بلې خوا يې د ملگرو ملتونو له چارواکيو سره خبرو کې هغوی ته نه يوازې د پاکستان له خوا د بشپړ ملاتړ وعده ورکوله بلکې په مهاجرو يې د راشن بندولو او د تگ راتگ محدودولو خبره هم کوله چې کابل ته

يې د لس زره ټنه غنمو د مرستې وعده د خپلې ژمنې او ملاتړ د ثبوت په توگه وړاندې کوله.

هلته په اسلام اباد کې د مجاهدينو مشرانو تر منځ ناندري روانې وې د دوی په غونډه کې د پاکستان صدراعظم نواز شريف، د ای اس ای مشر تورن جنرال جاوید ناصر او بهرنیو چارو کې د دولت وزیر صدیق کانجو برخه لرله.

د پنجشنبې په غونډه کې د استاد رباني دریځ گونگ و، داسې ښکارېده چې له احمدشاه مسعود نه د څه پیغام تر لاسه کولو انتظار کوي.

په همدې وخت کې نواز شريف له استاد رباني وپوښتل: که په کابل کې څه بدلون راشي او ستاسې د تنظیم قوماندانان په کې برخه ولري ستاسې عکس العمل به څه وي؟

په غالب گومان نواز شريف به ای ایس ای په کابل کې له پېښېدونکو بدلونو خبر کړی وي. استاد رباني په ځواب کې وویل: زه به هغه وخت په دې اړه د پریکړې تصمیم ونیسم چې دا کار ترسره شي.

نواز شريف خپله خبره تکرار کړه، خو رباني صاحب یو ځل بیا ځان تېر کړ، پر همدې مهال رباني ته د خپل تنظیم د نظامي کمېټې رئیس انجنیر ایوب تېلفون راغی، د تېلفون له اورېدو وروسته رباني په داسې حال کې چې خوله یې له خندا نه ټولېده وویل: مبارک مو شه کابل فتحه شو، د نورو خبرو ضرورت نه شته.

په داسې حال کې چې تر دې دمه ټول د بنین سېوان هلوځلو او پېنځه فقرییزه طرحې ته سترگې پر لار وو چې د ملگرو ملتو د پلان له مخې به ۱۵ کسيز هیئت ته واک تسلیمېږي، هېچا هم دا نه وه اټکل کړې

چې پرچم او ستم به په دومره اسانۍ د ملگرو ملتونو پلان تخریب کړی شي.

حکمتیار له غونډې په وتو او قطب الدین هلال د باصلاحیته استازي په توګه پرې ایښی و.

په حکمتیار پسې یوه ځانګړې الوتکه پېښور ته ولېږل شوه حکمتیار به اسلام اباد کې درې طرحې وړاندې کړي وې:

- د کابل شاوخوا قوماندانانو ته دې عبوري اقتدار وسپارل شي، د دوی لپاره د ۵۰ او حتی سل کیلومترۍ واټن ټاکل کېدای شي.

- د جهادی مشرانو قیادي شورا دې جوړه او له غیر متنازع اشخاصو دې عبوري حکومت جوړ کړی شي.

- له هغو کسانو چې په پېښور کې پرې موافقه شوې وه عبوري حکومت جوړ شي.

وخت په چټکۍ تېرېده په دومره چټکۍ چې د دغسې طرحو د عملي کولو فرصت او حوصله یې نه لرله.

ایران هم پر لوبه له ورګډېدو د «انقلاب صدور» نړیوالې اجنډا ته چانس موندلی و... په پاکستان کې یو ایراني دیپلوماټ ((نجفي)) له یوه پلاوي سره له ایران نه مزارشریف ته تللی و او هلته یې له دوستم، نبي عظیمي، جنرال مؤمن او احمدشاه مسعود سره خبره پخه کړې وه.

ایران ځکه دغه لوبه په مهارت سره په مخ یووړه چې د مسعود او عظیمي په څېر لوبغاړي یې په لاس کې لوېدلي وو د لوبې بله څنډه داسې وه چې مسعود د کابل تخت تر لاسه او نور مجاهدین یې پر خلاف وسلې ته لاس کړی او یا هم د پښتون او تاجک مسئله ترې جوړه کړي.

د یوې لوبې پای د بلې پیل:

څرنگه چې د مجاهدینو اتحادونه د بهرنیو مرستو د ژمنو په موخه را منځته کېدل، له همدې ځایه دغسې اتحاد له میاشتو کال زیات نشوای پایښادای. دلته به بیا د اتحاد په وسایلو داسې چور جوړ شو چې یوه به پر مالي کمېټه خېټه واچوله بل به پر نظامي کمېټه ګونډه وهله. تر مېز چوکیو پورې به یې ورسره تېښتول، ډېری دغسې اتحادونه د نویو تنظیمو سټه ګرځېدل.

په اتحادونو، ائتلافونو پسې د حکومتو وار را ورسېد. پاکستان کې چې نژدې تر سلو زیات تنظیمونه جوړ شوي وو، اوو جهادي تنظیمو کې را ټول کړی شول، تنظیم هغه پېژندل کېده چې وسله وال ولري جنگیالي وړاندې کړي. ځکه خو د جهاد سیاسي اړخ له سره پاموړ و نه بلل شو، لویديځ او په سر کې امریکا د جهاد سیاسي اړخ ته پام ونه کړ، ستراتیژي یې دا وه چې د جګړې له امله شوروي ته سرخوړی ومومي، چې د مجاهدینو په بري او د شوروي په ماتې یې باور نه شوی کړی، امریکا د استاد پژواک په څېر سیاسي ملي شخصیتو ته په رول قایل نه شوه، له اوو تنظیمو، دری هغه چې بنسټپال بلل کېدل او د مرستو ډېری برخه یې تر لاسه کوله ښه جنگېدل، د جنگیالیو او جبهو شمېر یې زیات و.

له همدې ځایه ملي ایډیالوژي زیندی شوه، روناډو د ټولېدا مخه ونشوای موندای، د ملي عناصرو او روناډو په ځپلو او ترور مهاجرت کې تنظیمي اختناق او استبداد واکمن شو.

منځلارو هغو کې د حرکت او محاذ جبهې غښتلې وې، خو مجددي

پر هوایي جبهو او تشکیلاتو چلېده- چې په مرستو کې یې هم برخه خواره وه- دلته وه چې مجددي یو ځل د استعفا خبره را پورته کړه- خو له څه شي استعفا او چا ته باید استعفا وړاندې شوې وی؟! هغه و چې د حمیدگل یوې پټکې یې خوله پټه کړه.

عربي شیخانو او حکومتونو له سخت دریځو سره اړیکې پاللې- سعودی د استاد سیاف د ټینگ ملاتړ کانا لونه وغځول- ده ته یې د ملک فیصل جایزه ورکړه او پر پاکستان یې فشار راوړ چې د تنظیم په کچه یې ومني- عربي سخت دریځه وهابیان یې په ننگه ودرېدل او عربي شیخان او اخونیان یې پخپلو ویناوو مسحور کړل، سعودی د تنظیمو مشرانو ته خپل پاسپورټونه ورکړل او د دغو تنظیمو مخکښان یې د رابطې او دارالافتا په ډبلو معاشونو نازول.

د سعودی استخباراتو یوه چارواکي جنرال بادیب په دې غاړه هسکه وړه چې د مجاهدینو یوه مشر نوم یې اصلاح یا د ده په وینا اسلامي کړ... استاد سیاف چې د اسلامي یووالي مشر په توګه پخپل قلم، خپله سوانح فرهنګي کمېټې ته اتحاد اسلامي جریدې لومړۍ ګڼه کې د خپراوي لپاره راولېږله خپل نوم عبدالرسول د فقیر محمد زوی کښلی و، چې وروسته یې په (عبدرب الرسول) تصحیح کړ... خو له هغه وخته بیا تر دې دمه رسنیو سم ونه شوای لیکلی (عبدالرب الرسول، عبدالرب رسول، عبدرب الرسول) به یې کینې چې... د دغسې تېروتنو له امله یو وار نسیم ستانیزی او د وحدت اسلامي څو کارکوونکي کسر معاش شول...

حزب له عراق او لیبیا سره هم د اړیکو او مرستو تر لاسه کولو محور موندلی و، په داسې حال کې چې دغو هېوادونو له جهاد د ملاتړ دریځ

نه شوی نیولی.

د افغانستان شعيه گان چې په گڼو تنظيمو او ډلو ويشلي وو، ايران حزب وحدت کې را ټول کړل - خو شيخ محسني له دې اتحاد د باندې پاتې شو او خپل مرکز يې پېښور ته ولېږداوه...

ايران له کابل سره د اړيکو له غځولو پر يوه نوې لوبه ورگډ شوی و. ايران له شعيه گانو سره د مذهب او له جمعيت سره په ژبني بنسټ لوبه غځولې وه.

احمدشاه مسعود له روسانو سره پر اوربند د رژيم له يوه ځانگړي فرکسيون سره اړيکي ټينگې کړې وې. ايران نه غوښتل نړۍ د افغانستان له لارې د مرکزي اسيا مارکېټونو ته ورسېږي، بلکې خپله يې د سوداگريزه راهدارۍ هيلې پاللې چې د ازربايجان له لارې منځنۍ اسيا ته لاره تېره کړي.

روسيې ته د استاد رباني پر سفر ډاکټر نجيب الله ويل: زه يې له روسانو سره په اړيکو کافر گڼلم، اوس خپله د مجاهدينو مشران د کرمليڼ پر دسترخوان ور ټول دي او زارۍ ورته کوي چې له نجيب الله واک واخلي او دوی ته يې ورکړي... خو زه يې چې په واک کې شريکوم نه يې مني...

شوروي ته د رباني سفر مولوي خالص، سياف او حکمتيار وغانده - له ده سره مولوي محمد نبي ملگري وو - استاد رباني او پلاوي يې د روتسکوي په مشرۍ روسي پلاوي سره خبرې وکړې، د روتسکوي الوتکه پکتيا کې مجاهدينو غورځولې وه، د ده کلاکوف له حاجي خليل الرحمن سره و، - خو روتسکوي پاکستاني مقاماتو د روغ نيتۍ په نامه شورويانو ته ورکړ، استاد رباني مسکو کې بې خونده اعلاميه لاسليک کړه، د راتلو

پر وخت يې رسنيو ته وويل: روسانو سره مو د جگړې تاوان خبره وکړه،
دوی وويل: تاسې گورئ موږ په فقر اخته يو، په دې وخت کې څه ډول
تاوان درکولای شو؟ ما ورته وويل: دا خبره را سره د يوه اصل په توگه
ومنئ دا چې څه وخت يې را کوئ بېله خبره ده، ځکه دا خبره په
اعلاميه کې ځای نه کړی شوه.

له دې وړاندې استاد رباني (۱۹۸۸ کي) د لومړي ځل لپاره طايف کې
د روسي حکومت له استازو سره مخامخ خبرې کړې وې- حکمتيار څو
ځله په پټه دغسې هڅې او اړيکي پيل کړې وې، خو د غځيدا او پايډلو له
اړخه يې منگول تشه وه...

استاد رباني ايران، تاجکستان سره فرهنگي تړون لاسليک کړ- ډاکټر
نجيب د دوستم ملېشې د نجات فرېسټې گڼلې- د مدافعان صلح و وطن
کتاب سريزه کې يې د ډاکټر نجيب الله لوړه خبره د وجېزې په بڼه را
اخيستې ده...

ددغو ملېشو ځواک دومره پراخ شو چې د نجات فرېسټې د ډېوانو
گواښ وگرځېد.

له شوروي راغلي تجهيزاتو، پوځي لوژستيکي وسايلو ډېری برخه د
دې پر ځای چې کابل ته ولېږدول شي، مزار او حيراتان کې زېرمه کېدل-
په دې توگه د شوروي له وتلو او توبه کېدو وړاندې شمال کې پرېمانه
وسلې او مهمات ځای پر ځای شوي وو.

نجيب الله له زړه غوښتل له دوستم، کيان او جنرال مؤمن سره
اختلاف له منځه يوسي- د دې لپاره يې جنرال نبي عظيمي دوستم ته
ولېږه، خو هغه د اختلاف پر دغه اور نور تېل وغورځول، دويمه پلا يې د
حق مراد شرکت خاوند ورولېږه، خو هغه کابل کې خپل شرکت د تلوالې

د فعالیت مرکز وگرځاوه.

نجیب الله د بنین سیوان غوښتنو ته غاړه ایښې وه- په دې هیله و چې د واک له پټې یې اوږې سپکې شي، په دغو ورځو کې ډاکټر نجیب الله تر فشار لاندې و چې واک د نظار شورا په مشرۍ تلوالې ته وسپاري. پرچم فرکسیون ډاکټر نجیب الله له پښتون توکم سره په پېلتیا نه شوای زغملی، مجاهدینو له خاد او کمونېزم سره په پخواني تراو محکوم گانه- دلته وه چې نه یې په رژیم کې دننه د ټکيې لوری لیدای شوای- نه یې له مجاهدینو سره د کور کلي مخه موندای شوای- له بده بخته مجاهدینو د ډاکټر نجیب الله د وروستي دریځ پر وړاندې د سم قضاوت ظرفیت ونشوای ښودی. د ده موقعیت یې سم درک نشوای کړای، پر یوه وخت یې د پرچم ستمي فرکسیون، خلقیانو او مجاهدینو دښمني غاړې ته لوېدلې وه. د کب پر ۲۸مه ډاکټر نجیب الله یوه اعلامیه خپره کړه. چې په هغې افغاني جرگه کې چې د ملگرو ملتونو سرمنشي بطروس غالي په کوربتوب جوړېږي پخپل گډون ټینگار ونه کړي- د اعلاميې په ټکو غونډه کې چې کوم انتقالي حکومت جوړ شي په هماغه لومړنۍ ورځ به اجرائي ځواک ورته وسپارل شي. په اعلامیه کې د ډاکټر نجیب الله له خولې راغلي چې دی د خلکو گټې تر شخصي هغو لوړې گڼي او له نورو هم دا هیله لري.

د مجاهدینو له خوا استاد سیاف د ملگرو ملتو پښځه فقريزه طرحه له یوې مخې رد کړه- ده له بنین سیوان سره له لیدو ډډه وکړه- استاد سیاف ویل: سیوان ته چا دا واک او صلاحیت ورکړی چې زموږ په قضیه کې مداخله وکړي او موږ ته د څه کولو مشوره را کړي؟

پرچم فرکسیون ((محمود بريالي، کښتمند، نجم الدين کاوياني،

فرید مزدک، سید اکرام پیگر...) په مټ شمال کې وار له مخه سیاسي پوځي پانگونه کړې وه- سرپل یې د جلا اداري واحد په توګه را منځته کړی او د مزار شریف د پایتخت کولو پروسه تر لاس لاندې وه.

کله چې ډاکټر نجیب الله د ملګرو ملتو د سولې پلان د منلو پرېکړه وکړه دغې ډلې داسې طرحه وړاندې کړه چې راتلونکي میکانیزم ښايي د قومونو، یا د دوی په وینا ملیتونو پر بنسټ را منځته شي دلته به کښتمند د هزاره په استازیتوب له حکومت او ګوند په جلا کچه را مخې ته شي، دوستم د ازبکو، احمدشاه مسعود د تاجکو او هاتف یا کوم بل د پښتنو په نمایندګۍ حکومت کې ونډه ولري.

دوی پر نجیب الله هم په پیل کې منلې وه، ان چې د وطن ګوند اساسنامه کې هم ځای کړې وه چې د افغانستان دولت به د نژادي، قومي ژبنيو بنسټونو له مخې د اداري واحدونو جوړولو هڅه وکړي.

دوی لومړی د فدرالي سیستم خبره را پورته کړه- تر دې نامه لاندې یې د تجزیه غوښتنې ټکي په میهن جریده کې خپاره کړل.

د روسانو له وتلو د مجاهدينو او ټوله کې مقاومت تر منځ واحد دریځ را منځته نشو د جهاد سیاسي اړخ کمزوری پاتې و- پخواني پاچا ته که څه هم د هیلو سترګې اوښتې خو ور دریځ او موقعیت یې خپل نشوی کړی، بلکې د یوه پراخ ملي سیاسي خوځښت په مخه کې یې د کاذبو هیلو له اړخه تشه را منځته کړی وه.

ډاکټر نجیب الله چې ۱۳۶۹ لمريز کې د افغانستان ناپوځي کولو پلان وړاندې کړی و، د مجاهدينو موقت حکومت د جهاد پر ضد توطئه وبلله ...

پخواني پاچا د هغسې رول زړه ونه کړای شو چې شهزاده نوردوم

سهانوک د فرانسې له تبعید وروسته کمبودیا ته په ستنېدو د کورنۍ جگړې مخه ډب کړې وه.

د بنین سیوان د سولې پلان پر وړاندې رژیم کې دننه یوې کودتا مقدمات چمتو شوي وو. د سیوان ټوله هڅه د ډاکټر نجیب الله له خوا د استعفا پر اعلان او د مجاهدینو له خوا د لست پر ورکولو راگرځېده. په داسې حال کې چې د مجاهدینو او رژیم دننه ډلو د واک لپاره په ځانگړو نخچو او پلانونو کار کاوه، تنظیمو هم له یو بل پټ کابل ته پلاوي لېږل.

لکه د مخه وویل شول د مخالفت پیل د ډاکټر نجیب الله له خوا شمال کې د جنرال جمعه اخک ټاکل وو، چې د ملیشو د خپلسریو مخه یې نیوله- که څه هم ډاکټر نجیب الله، اخک بېرته کابل ته وغوښت، خو دا د ائتلاف پلمه وه، له حیراتانو وروسته مزار سقوط وکړ او تلواله د چاریکارو د سقوط په نتیجه کې د کابل پر برید درېدلې وه. احمدشاه مسعود په لومړي سر کې د مزار ائتلاف د سیمې په کچه د ځایي قوماندانانو او ملیشو تفاهم وگانه، خو ډېر ژر یې له دوستم سره په گډ مطبوعاتو کنفرانس کې پر ائتلاف اعتراف وکړ.

د پېښور ناندري هماغسې روانې وې- حکمتیار پر زره خورلې وه چې که ځواک د دوستم او مسعود په واک کې وي، هر څه چې وغواړي په تنظیمي مشرانو منلی شي- له همدې امله لوگر ته ولاړ- چې له یوې خوا پروان کې خپلو قوماندانانو فرید او فتح په مت د ځمکې له لارې کابل ته د نظار شورا د پرمختگ مخه ونیسي او له بلې خوا د جنوب له لارې کابل ته د خپلو ځواکونو د ننوتو لار پرانیزي.

حزب د سید جمال الدین افغان لېسې زده کوونکي پر کابل ور شپوه

کرل- زده کوونکي په سخته یخنی کې بې له کوم چمتو والي او لوژستيکي وړتیا له پېښور، سپینې شگې، لوگر، چهار آسیاب ته یوورل شول...

کابل کې حزب وحدت د قوم او مذهب په نامه له کلاي شاده، پل سوخته، سرای غزني- درېیمې کارتې چې مزاری یې ملت غرب کابل بولي کرښه تېره کړې وه او د دغه سیمې د پوځي تاسیساتو او وسایلو تر لاسه کولو په څار او څاو کې و. تر ائتلاف پورې اړوند پوځي، امنیتي ځواکونه او ارګانونه په داسې موقعیت کې وو چې یوازې خپلو انډیوالانو او مؤتلفینو ته وسلې، پوځي دولتي تاسیسات وسپاري. عظیمي کابل کې پوځي قطعاتو ته له حکمتیار پرته نورو تنظیمو له افرادو سره د غاړې وړو ویلي و.

پر دې سربېره د هوا له لارې د ټلوالې ځواکونه د کابل په حساسو برخو او هوایي ډگر کې ځای پر ځای شوي وو- ۱۵ ترانسپورتي الوتکو له مزاره د دوستم ملیشې کابل ته لېږدولې.

بنین سیوان د وري پر ۱۳مه له کابل څخه اسلام آباد ته په رسېدو خبریالانو ته وویل: د افغانستان په اړه د ملګرو ملتو په استازیتوب د افغان ربړې له اواړي ډاډه دی- ځکه خو به چا ته اجازه ور نه کړي د سولې او لېږد په لار کې خنډونه را منځته کړي.

ده د حمل پر ۱۵مه له مجاهدینو د ناپېیلو شخصیتونو لست تر لاسه او په توحید یې بوخت و.

پاکستاني مقاماتو وویل: ډاکټر نجیب الله غوښتي څومره ژر چې کېدی شي د انتقالي شورا د جوړښت پروسه بشپړه کړي- ډاکټر نجیب اندېښمن دی چې کېدی شي وضعه او حالات له کنټروله ووځي.

سيوان که څه هم تلولی و، خو زړه يې ته و غورځولی، ځکه خو يې د وري پر ۲۶مه اسلام آباد کې وويل: د ملگرو ملتونو پلان پر مخ روان دي- پر وړاندې يې کومې ستونزې نه ليدل کېږي، بري ته هيله من دی. ائتلاف کابل کې کودتا ته چمتو و، خو سيوان ته داسې ښودل کېده چې را منځته شوې پرمختيا وې د سولې پلان ته لا زياته زمينه برابرولی شي...

ډاکټر نجيب الله کابل کې يوه هندي خبريال سره مرکه کې په ډاگه کړه چې د ملگرو ملتونو د پلان پر اساس د موقت حکومت تر جوړښت انتظار نشي کړای- د اپريل په وروستيو کې به خپله استعفا اعلان کړي. د استعفا متن د ملگرو ملتو اداره کې ليکل شوی و چې څو واره د ډاکټر نجيب الله او کابل، نيويارک کې د ملگرو ملتو ادارې تر منځ تبادله او تصحح شوی و.

دغه متن د لوی اختر پر شپه د ۱۹۹۲ اپريل ۴مه وړاندې شو. د متن له مخې به د اپريل پر ۸مه واک موقتې ادارې ته سپارل کېږي.

د جمعیت لخوا د پرمختګ لومړنۍ اعلامیه

اظهارنامه

حسروشان عزیز و مسلمانان!

طوریچه همه اطلاع دارید، در الریک سلسله عملیات منظم مجاهدین، فتوحات پس مېمی از سالنگ جنوبی به استقامت شمال کابل صورت گرفت که در اثر آن سالنگ جنوبی، فرقه (۲)، مرکز قول اردوی شیراز، جبل السراج، جاذبیکار مرکز ولایت پروان، فرقه (۱)، میدان هوایی بگرام، یاهسه تاسیساتش به تصرف مجاهدین جمعیت اسلامی درآمد.

اکنون مجاهدین آمادگی کامل سوفیات به طرف شهرکابل جهت سقوط نهائی، رژیم در حال زوال کابل را دارند. وئی درین لحظه سرنوشت سازمتاسلک حزب اسلامی (حکمشا)، تمام قوت های متشکونی خود را جمع و درمخه بین شهر جاذبیکار و دوسر که بگرام جایانوده و مصمم است که مانع پیشروی برادران مجاهد تنها بسوی شهرکابل شود. وشلالاتا به همه نیروهای خود اکیدا دستور داده است که دست به یکه تهاجم شدید بالایی میدان هوایی بگرام که همین اکنون در تصرف مجاهدین جمعیت اسلامی قرار دارد، بزنند.

گریچه شکستادن موانع حزب اسلامی از لحظه نظر نظامی مشکلی نیست ولی جمعیت اسلامی فیهواید درین شرایطی که به پیروزی نهایی جهاد فاصله کوتاهی داریم، درگیری میان مجاهدین صورت بگیرد باعث خون ریزی درمیان مسلمانان شود.

برادران مجاهد و مهاجرین و جرح کشنده کشور!

از همه شما برادرانه خواشتمندیم تا با دادرک حساسیت این لحظات سرنوشت ساز دست جمع و منفردانه بالایی آفای حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان برادرانه فشار وارد نمائید تا از هیچو اعمال غیر مسئولانه و خلاف منافع مسلمین و مجاهدین دست بکشند.

آیا لازم است برای مجاهدینی که سالهای متواتر برای رسیدن به آرمان های والایی شان دو سنگرها یا برهنگی و گرسنگی سپری کرده اند در هیچو سریع حساس برای رسیدن شان به هدف مشکلات ایجاد گردد؟ و به دشمنان جهاد افغانستان این بهانه داده شود که مجاهدین دامنه به آشوبگری و درگیری های داخلی نمایند؟!

ما بسوی آرمان شرک خویش که هدف عامه مجاهدین و ملت مسلمان و جرح کشنده افغانستان است، بیش خواهیم وقت و مسئولیت هر نوع اخلال گری و اعمال ضد جهادی متوجه کسانی خواهد بود که در برابر مجاهدین خود را قرار میدهند والسلام

وما علینا الالباع

نجیب الله له ملگرو ملتونو ۱۰۰۰ سوله ساتي عسکر غوښتي وو چې کابل کې یې ځای پر ځای کړي. سپوان دا غوښتنه له دې امله رد کړه چې د دغو عسکرو د لگښت مخه یې نشوای لیدای.

د ډاکټر نجیب له استعفا سره دولت سقوط وکړ ... مجاهدینو دولت او حکومت جوړ نه کړای شو ... افغانستان یې دولته یې حکومته کوڅه واکيو او ملوک القوماندنیو ته پاتې شو ...

استعفا د ډاکټر نجیب الله ستره تېروتنه وگرځېده- په دې توگه یې خپل لاس کې وروستی کارت هم له لاسه ورکړ، ده بیا هم هڅه کوله گوند کې د اختلاف کچه را ټیټه کړی شي- خو عملاً د رژیم ارگانونو کې واک ویشل شوی و- پوځ کې واک له جنرال نبي عظیمي، اصف دلاور، بابو جان، دوستم، جنرال مؤمن او کیان له ملېشو سره وو، د کارمل، مزدک، پیگیر، کاویاني، وکیل له خوا د سیاسي ستراتیژۍ ټول اړخونه غصب شوي و.

نجیب الله یوازې پاتې و، نژدې ملگرو هم ترې مخ اړولی و- دغه ملگري د واک په خامه تمه پر اومري تار پېیل شوي و، ان چې ښاغلی لایق یې هم په بېلا بېلو القابو د ډاکټر مخالفت ته اړ کړی و... د وري پر ۲۵ مه کابل سختو ډزو د کودتا د لومړني گام په توگه ولرزاوه.

د کودتا د بري اعلامیه د وري پر ۲۶ مه جنرال نبي عظیمي ولوسته... به نماینده گی از قوای مسلح به ایجاد دولت اسلامی خیر مقدم گفته و بحکومت اسلامی جناب حضرت صبغت الله مجددی، دوش بدوش نیروهای جهادی در جهت تامین صلح و امنیت در کابل و کشور مبادرت می ورزد... قوای مسلح، جنرالان و افسران در تشریک مساعی با نیروهای جهادی و اوامر محترم انجنیر احمد شاه مسعود وزیر دفاع

وظايف خود را انجام دهد...

پښتو ته د اعلاميې ژباړلی متن د نجيب الله مجددي لخوا چې وار له
مخه کابل ته رسېدلی و، په ناسمو ټکو او کړکېچنه لهجه وړاندې کړای
شو...

جنرال نور الحق علومي، نبي عظيمي، آصف دلاور او... د نظار
شورا قوماندانانو گدا، فنا او... نجيب الله مجددي سره د کودتا د بري
زيري غبرگ کړل.

ډاکټر نجيب الله په دې تورن وپېژندل شو چې غوښتل يې له هېواده
وتښتي- پر ده يې د سياسي بې غيرتۍ تور پورې کړ- واک د څلورو
جنرالانو نبي عظيمي، آصف دلاور، بابه جان او مؤمن په لاس کې دی. د
سفارتي تعاملاتو نوښت له اسلام آباده تهران ته لېږدېدلی، اسلام آباد
کې د ايران سفير مزار کې و- کابل کې د فرانسې سفارت د اطلاعاتو
مرکز و- د حمل پر ۲۸مه د بهرنيو چارو وزير عبدالوکيل چاريکار کې له
احمدشاه مسعود سره وکتل.

پر سبا يې بهرنيو چارو وزارت کې مطبوعاتي کنفرانس ورکړ - نجيب
الله يې پر فرار نافر جام پر وباله. د اپريل پر ۱۸مه عبدالوکيل يو ځل بيا
جبل السراج کې له احمدشاه مسعود سره کېناست.

احمد شاه مسعود يوازې استاد سياف ته له پرمختياوو خبر ورکاوه-
د انجنير احمدشاه احمدزي په وينا مسعود وايي کمونېستي جنرالان
استعمالوم- واک به مجاهدين تر لاسه کوي.

انجنير احمدشاه احمدزي ويل: مسعود د نويو اطلاعاتو شريکولو
داد ورکړی و- خو خپله وعده يې پوره نه کړه، مسعود له سياف او
مجددي سره اړيکي ساتلې- ده ټينگار کاوه څومره ژر چې کېدای شي

مسعود سیاف او مجددي ته پر کابل د حکمتیار د برید خبر ورکړ-
پوښتنه یې وکړه د حکمتیار د برید پر وړاندې څه وکړم؟
ورته وویل شول: مخه یې ونیسه، له ملېشو او پوځي قطعاتو کار
واخله.

حکمتیار د حمل پر ۲۶ مه له داخله د شمشتو غونډې ته ویلي و:
وروستی پېښې یوه ډرامه ده چې د جهاد دښمنانو را منځته کړې- د ده
په وینا نجیب الله بېواکه دی- واک د کښتمند او کارمل له ملاتړو سره
دی خو له دې وړاندې لکه دمخه مو وویل حکمتیار د شهید استاد
احمدزي فاتحه کې د شمال له خوځښتونو ننگه وکړه- شهادت ورځپانې
په ۴۶۴ گڼه کې د حکمتیار د دغې وینا بشپړ متن خپور کړی- چې د ده
په خبره شمال کې کوم قوتونه له مجاهدینو سره یو ځای شوي موږ یې
ملاتړ کوو او په نورو برخو کې د دښمن وسله والو ځواکو ته وایو چې د
شمال د پرمختیاوو تقلید وکړي...

د حکمتیار د هغې وینا له مخې: د شمال پرمختیاوې د تجزیې
تحریک نه دی- دده په خبره زه وروڼو ته ډاډ ورکوم چې دغه پرمختیاوې
د قوم، ژبې او سمت پر بنسټ نه دي را منځته شوې- بلکې د دښمن
ځواکونه د مجاهدینو تر څنګ درېدلي او په صریحو تګو وایي چې
منتخب اسلامي حکومت غواړي.

دلته حکمتیار صاحب یو وار بیا له اوبو دمخه ګاولې کښلې ځکه خو
وروسته د دغو پرمختیاوو پر مخالفت ودرېد او د شمال پرمختیاوې یې د
دښمن توطیه وګڼله.

ملګرو ملتونو د نوي دقیقو په پېړۍ غونډه کې له ټولو ښکېلو اړخو د
زغم غوښتنه وکړه- حکمتیار اعلان کړه که د ثور تر پنځمې کابل رژیم

مجاهدينو ته واک ونه سپاري نو مجاهدين به پر کابل برید وکړي، خو دا نه وه څرگنده کومو مجاهدينو ته؟

خام باور:

پر سيوان باور خام وخوت- د ده الوتکه د شپې پر دوولسو بجو کابل هوایي ډگر کې کېناسته - هوایي ډگر د دوستم ملېشو واک کې و چې وار له مخه پنځلسو الوتنو کې راوړل شوې وې، ملېشو سپوان ته له الوتکې د کوزېدو اجازه ورنه کړه. د شپې پر لسو بجو له نجیب الله سره اړیکې قطع شول - ډاکټر نجیب الله، شاپور احمدزی، اسحق توخی، جنرال جفسر له خپل دفتره د ملگرو ملتو ودانۍ ته ننوتل، د کابل گرځېندیز سفر یې تر لاسه کړی و خو هوایي ډگر ته د ننوتو لپاره ځانگړی سفر ویشل شوی و، چې په عمومي سفر څوک نه شوی ننوتی. ډاکټر نجیب د شپې پر دوولس نیمو بجو د ملگرو ملتو دریو موټرو کې د هوایي ډگر پر لور حرکت وکړ.

د ملگرو ملتو یو مامور کاروي له یو بل کارکوونکي کویرک او د نجیب الله له دوو ساتونکیو سره یوه لنډکروزر کې تر مخ شول. دویم موټر اوني چلاوه، ډگروال تاولن مخکې او نجیب الله له خپل ورور شاپور احمدزي سره وروستي سیت کې ناست وو.

درېیم گاډی پېرېیر چلاوه چې د ملگرو ملتو اسماني رنگه خولی یې پر سره وه، له څو پوستو د عمومي سفر په ویلو تېر شول، خو د هوایي ډگر لومړنۍ پوسته کې یې تم کړل، جنرال جفسر له موټره په کوزېدو له ملېشو سره خبره واروله - غالمغال پورته شو د ملېشو قوماندان رزاق

موټر درولي وو- پوښتنه يې وکړه چېرته ځئ؟ نجيب الله ورته وويل بهر ته.

رزا ق وويل: ستاسې د رسمي سفر امر نه دی راغلی- ډاکټر نجيب وويل همدا اوس رسمي امر درکوم.

رزا ق ځواب ورکړ: مهرباني وکړئ بېرته ستانه شئ- تاسې جمهور رئيس ياست- کله چې موږ ته رسمي خبر راکړل شي، موږ به لازم امنيتي تدابير ونيسو، هغسې چې د يوه جمهور رئيس له حيثيت سره برابر وي.

نجيب سم لاسي وگرځېد او بېرته د ملگرو ملتو پر دفتر ننوت، دلته يې له يعقوبي سره پر تېلفون خبرې وکړې، جنرال يعقوبي ډاډ ورکړ خو لږ وروسته د يعقوبي د مرگ خبر خپور شو. نجيب الله له خپلې استعفا وړاندې څلور مرستيالان هاتف، سرابي، رفيع، محتاط ليرې کړي و- ملي شورا د محمود حبيبي په رياست دغه برطرفۍ ناقانونه وبللې.

ډاکټر نجيب الله وروستيو کې لکه تجريد شوی وي، د خبرو او مذاکراتو لپاره ورسره د اړيکو پر ځای د سياسي بيرو غړي پامور گڼل کېدل... ډاکټر د لويې جرگې د راغونښتو پلان درلود، خو مخه يې ونه لیده - وروستيو کې يې چې ليکلي، استعفا مرکزي کمېټې ته ولېږله - غوښتل يې له راډيو تلویزيون خلکو ته وينا وکړي، خو دا چانس يې هم تر لاسه نکړای شو...

نيويارک کې د افغانستان د څېړنو مرکز مشر سيليوان هم کابل کې و، غوښتل يې له احمدشاه مسعود سره وگوري - له ده سره يو لنډ فارمول و چې ظاهرشاه له ځان سره کابل او نجيب الله روم ته بوځي.

بين سپوان د اپريل پر ۱۵ مه د وطن گوند له مشرانو سره چې واک

کې شامل وو وکتل - ده له کابله د نجيب الله د خوندي وتلو په غوښتنه
تينگار کاوه - د ده او سلېمان لايق تر منځ خبرې ترخې شوې.

- لايق: ... له بده بخته تاسې غوښتل له گوند او حکومت سره له
سلا مشورې پرته نجيب الله بهر ته ولېږدوئ - ده هم له چا سره دا خبره
نه وه شريکه کړې، په پټه او غلا يې غوښتل له هېواده وتښتي، بيا هم له
بده بخته چې تاسې دغسې يوه تېښته کې له ده سره مرسته کوله. اوس
ښايي نجيب الله خپل کور ته ولېږدول شي، موږ يې د خونديتوب
ضمانت کوو، تر هغې چې د ده لپاره په سلا يو ځای خوښ کړو... که دا
ممکن نه وي، دی تاسې سره دفتر کې پاتې شي تر څو د ده په باره کې د
ټولو په مشوره پرېکړه وشي، خو دمگړی د وتلو اجازه نه شي ورکول
کېدی.

- سېوان: کابل کې د ډاکټر نجيب الله پاتې کېدل تاسې ته کومه گټه
نه، بلکې د سولې په مخ کې خنډ را منځ ته کولای شي.
نجيب الله د ملگرو ملتو دفتر کې وويل: د خپلو خلکو محاکمې ته
چمتو دی، خو په دې شرط چې د محاکمې ميز ته دی او بل ته د وطن
گوند دغه غري ناست وي...

سېوان ونشوی کړی ډاکټر نجيب الله وژغوري - په دې کې ستر خنډ
د پرچم کودتايي فرکسيون و - سېوان درې کاله د کابل، اسلام اباد،
تهران، واشنگټن په منډو واړول - داسې ښوول کېده چې شوروي له
مجاهدينو او امريکا له ډاکټر نجيب الله سره وگوري - شپواردنادزی او
جيمزبېکر د دغسې ناستې پر سر سلا شوي وو، د افغانستان رېږه کې
ملگرو ملتو ناکامي څرگنده وه. بينن سېوان د ناکامي دپلوماسۍ بيه
افغانانو ته خورا گرانه پرېوته، سېوان د رېږې په اواړي کې په ناغېږۍ او

نارامی تورن دی.

دی عراق کې ((تېل د خوړو بیه)) د ملگرو ملتو پروگرام کې پر بدو اخیستو پر و - له کابله یې هم ځولی له سوغاتونو ډکه وړه - وایي له کابله به د بینن سپوان د ستنېدو پر وخت د ډالرو بیه لوړه او د پیسو مارکېټ کې د ډالرو کاڅتي گډه شوه...

کابل کې د پاکستان شارژدافېر، سید فدا یونس:

د ملگرو ملتو دفتر ناسته ((میتېنگ)) کې لاندې کسان برخوال وو:
د هندوستان سفير ښاغلی کمارتمبیا، د فرانسې شارژدافېر ښاغلی ژانگ برنا ډیک، د چین ښاغلی ژانگ، د اېتالیا ښاغلی پیرهنګی، د ایران ښاغلی ابراهیم طاهریان، د ښاغلي بینین سپوان امریکایي سلاکار ښاغلی پېلېف کورون، د ترکیې ښاغلی ایکوت چترک، د پاکستان ښاغلی فدا یونس، د سپوان سیاسي سلاکار ښاغلی بوتسالي... ما ته وار دمخه ویل شوي وو، چې د انساني خواخوږۍ له امله ډاکټر نجیب الله ته د سیاسي پنا وړاندیز وکړم.

بینین سپوان خوښي وښوده، مننه یې وکړه، خو هندوستانی سفير سترګې واړولې.

ستونزه دا وه چې ډاکټر نجیب د ملگرو ملتونو له دفتر څرنگه ایستی او پاکستان ته اړولی شو؟

د ترکیې ښاغلی چترک د خپل بولټ پروف موټر وړاندیز وکړ چې ډاکټر نجیب پکې خوندي ایستلی شو.

• ډاکټر نجیب ښایي په کاروان کې ونه ایستل شي.

- زما موټر به ورسره نه ځي.
 - ډاکټر نجيب به نه زموږ سفارت کې مېشتوو - نه د ملگرو ملتو کوم دفتر يا بل ځای کې، چې د اختطاف مخه يې نيول شوي وي.
 - له ډاکټر نجيب او ملگرو سره به وسلې نشي لېږدېدلې.
- د ماښام په اوو بجو پېنځه څلوېښت دقيقو بېنين سېوان وويل اوس بايد ډاکټر نجيب د پاکستان له وړانديز خبر کړو.
- ډاکټر ته څو ورځې وړاندې هند د سياسي پناه تير دېولی و چې اوس يې ترې مخ اړاوه. له ډاکټر نجيب سره جنرال توخي ناست و- زه، بېنين سېوان - ښاغلی نمبيا، طاهريان او بوتسالي د ډاکټر نجيب خونې ته ننوتو - دی مو مخې ته را ووت.
- د هندوستان سفير له سلام وروسته بېرته ووت - د پاکستان له خوا د سياسي پناه وړانديز لومړی بېنين سېوان او بيا ما ياد کړ.
- ډاکټر په احساساتي لهجه مننه وکړه، په دې پسې يې په لنډو وويل: ده د ملگرو ملتو د پلان په منلو استعفا ورکړې - غوره گڼي د ملگرو ملتو په ودانۍ کې پاتې وي. دلته ځان خوندي گڼي.
- اوس دا د ملگرو ملتو مسئوليت دی چې خونديتوب يې باوري کړي. د دغه خبرې په اورېدو بېنين سېوان او بوتسالي ووتل - زه او طاهريان ناست وو.
- طاهريان ښايي د خواخوږۍ په څو ټکو خوله پرانيسته چې ډاکټر په ترڅه لهجه ورته وويل:
- سفير صاحب طاهريان!
- ايران تل د افغان قومو او مذهبونو ((سني شعيه)) اختلاف ته لمن وهلې او دوه مخی سياست يې لرلی، د ملگرو ملتونو د پلان په اړه يې د

تگی پالیسي غوره کړې - د اهل تشيع او تاجکو لپاره يې د زيات واک او
ونډې چنو ته مخه ورکړې.

ښاغلی سفير!

خو ورځې وړاندې چې ښاغلی موسوي کابل ته راغلی و، ستاسې پر
وړاندې يې وويل: د بهنن سېوان نوملړ چې د ناپېيلو افغانانو په اړه يې
چمتو کړي د امريکا او پاکستان په خوښه دی، موږ بايد د امريکا-
پاکستان پر خلاف بل نوملړ ولرو...

ښاغلی سفير!

تاسې ته ياده ده چې ما ښاغلي موسوي ته په ډاگه کړه چې د ملگرو
ملتونو له نوملړ سره کوم اختلاف نه لرم

پاکستان له ۱۳ کالو زموږ پر خلاف په جگړه بوخت دی خو دا وخت
يې د افغانستان ربرې اواړي کې په اخلاص گام پورته کړی دی.
طاهريان وويل: همدا اوس له ايران سره اړيکه نيسي له دې سره له
خونې ووت.

فضا ترينگلي وه - لږ وروسته چې د ډاکټر غوسه سره شوه ما
پوښتنه وکړه؟

د خپلې پراخې تجربې په مټ افغانستان کې د سولې ټينگښت
څرنگه گڼئ؟

ده له کتابچې يوه پاڼه را پرې کړه - لاندې کړښې او ډايرې يې پرې
تېرې کړې.

- د پلازمېنې کابل شا وخوا دې د امن سيمه *Peace zone* را
منځ ته کړی شي، چې پراخوالی يې ۳۰ - ۳۵ کيلومتره ته غځېدلی وي.
- د کابل شمال/ جنوب کې دې د ملگرو ملتو پوځ ځای پر ځای

شي.

• د مجاهدينو له قوماندانو سره اړيکي ټينگ شي چې کومو سيمو کې مېشت دي هملته اوسي - له نژدې حکومتي ادارو سره دې مرسته پيل کړي.

• د مجاهدينو قوماندانو په مرسته دې وسله توله يا وپېرل

شي.

• لويه جرگه دې جوړه شي.

• که امنيت وي ټاکنې دې وشي.

• له دې لارې چې کوم حکومت راغی د ټولمنلي حکومت په توگه

دې وپېژندل شي.

• د لوړو ټکو په پلي کېدا کې دې د زور او وسلې کارولو مخنيوی

وشي.

د ډاکټر د لاسي نخچې کاپي زما د افغانستان کتاب اتم ټوک کې

چاپ شوې. د اپريل ۱۹۹۲ پر اولسمه مې له ډاکټر نجيب سره يو ځل

بيا د ملگرو ملتو ودانۍ کې وليدل. بيا مې ورته د پاکستان له خوا د

سياسي پناه وړانديز وکړ - ده په مننه زياته کړه: د ملگرو ملتو دفتر کې

ځان خوندي گڼي - که ووت سياسي راتلونکې به يې خپله تياره گرځولې

وي.

دی په راتلونکي سياست کې خپل رول ته هيله من برېښېده.

ما در چه خيالم و فلک در چه خيال.

وروستی هڅې:

بنین سیوان کابل کې د حمل پر ۲۸مه بیا یو ځل د رژیم له نویو خبرو سره اضطراري غونډه وکړه چې وکړی شي ډاکټر نجیب له کابله ورسره وباسي.

د دې لپاره سیوان د ثور پر لومړۍ نېټه مزارشریف ته ولاړ، خو دوستم یې دغه غوښتنه ونه منله.

ښایي یاده کړو چې د حمل پر ۱۵مه چې زه د پېښور فقیر آباد کې د جمعیت فرهنگي دفتر ته ولاړم د مسعود او استاد رباني تصویرونو او فتحو شعارونو دفتر نیولی و- داسې ښکارېده کابل همدا اوس د دوی منگولو ته لوېدلې، قانع صاحب په مات زړه، نیولې خبره راته کړه کابل نیول شوی...

د جمعیت یوه ډله وار له مخه د هوا له لارې کابل ته رسېدلې وه، د مجددي زوی ډاکټر نجیب الله کابل کې له جنرال عظیمي نورالحق علومي، آصف دلاور سره ناست وو... پوښتنه داده، چې د پاکستان له خوښې پرته د هوا له لارې کابل ته دغه سفر شوني بلل کېدای شوای...؟

د حمل پر ۲۹مه واشنگټن اعلان کړه چې متحده ایالات افغانستان کې ځانگړې گټې او علاقه نه لري- چې سره جگړه پای ته رسېدلې او پخوانی شوروي اتحاد د فارس خلیج په نقشه کې نظامي شتون نه لري. د حمل پر ۳۱مه د تلوالې تازه دم ځواکونه د کابل جنوب ته وخوځېدل چې د حکمتیار د احتمالي برید مخه ونیسي.

بنین سیوان د غويي پر دویمه چاریکار کې له احمدشاه مسعود سره

وکتل، چې که وتوانېږي له هېواده د ډاکټر نجيب الله ايستلو ته لاره پرانيږي- ده چې د نوبل د سولې جايزې خوب ليدلی و د لهيلۍ خيبرې خورلې وې، نواز شريف هم د دې جايزې کانديد و.

د جنرالانو څلور کسيزه پلاوي چې له بېاغلي لايق سره د مشرتابه ژمنه کړې وه عبدالرحيم هاتف خپل مشر اعلان کړ، هاتف اعلان کړه چې داسې قانوني مرجع نشته چې څوک دې دغسې يوه پوست او چوکۍ ته وټاکي. احمدشاه مسعود په مخابروي اړيکه کې له حکمتياره وغوښتل د کابل لپاره د جهادي مشرانو د توافق له مخې د واک لېږد ته چمتو شي- ده ونه شوی کولی حکمتيار پر کابل له بريد را وگرځوي- په دې ټکو چې دی هم اړ دی ځان چمتو کړي چې له کابل دفاع وکړي.

ايران له احمدشاه مسعود او تلوالې په ننگه ودرېد، پاکستان پېښور کې پر تنظيمي توافق ټينگار کاوه خو د کابل لوبه يې له لاسه وتلې وه.

دا چې څرپرې مخامخ درته په دار سرونه

په دې وطن کې بس همدغه وو د کار سرونه

(دروېش درانی)

*

د ټولو غاړو بایللی جگړه

تنظیمونه په ناندريو بوخت دي. پاکستانی مقامات په منډو را منډو ستړي دي، د (ای ایس آی) مشر جنرال ناصر جاوېد د تنظیمو، نواز شریف او غلام اسحاق خان تر منځ د اتصال کړۍ توگه په حرکت کې دی، د پاکستان صدر اعظم گورنر هاوس کې د وروستۍ فیصلې انتظار کوي. د امریکا سفیر او د مقاومت لپاره یې ځانگړی استازی پيتر تامسن هم وضعې او حالاتو ته ځیر دی، ددغه هېواد د پوځ لوی درستیز (جنرال جوزوف پي هاور) پاکستان کې د خپل فعالیت تناوونه غځولې دي.

کابل کې ایتلاف هر څه په بل مخ اړولي د بینن سېوان د میاشتو خواړي او منډې تررې یې په سیند لاهو کړې. د ناپیلو شخصیتونو د غوراوي په اړه د تنظیمي مشرانو په اوږدو بحثونو او جنجالونو پورې په کرس کرس خاندې، سېوان د استاد رباني په وړاندې په گوندو دی، چې د ټولو له خوا منل شوی لیست تسلیم کړي خو هغه د ایتلاف په پچه، ختلی د دیلي په ننداره بوخت دی کله چې له غوندې د یوه ضروري تلیفون لپاره ووت په راگرځېدو یې په هر څه چلیپا راکښله، نور هغه پخوانی استاد رباني نه و چې له هر څه سره یې په جینگو دارو د موافقت سر خوځاوه.

له اسلام آباد یې ځان د کابل ارگ کې لیده په ذهن کې یې دغه تصور منگولې ښخې کړې وې چې تلویزیون، رادیو، اخبارونه او د نړۍ دله

ييزې رسنۍ يې د اسلامي افغانستان ولسمشر يادوي، ده په دولتي ادارو کې خپل لوی لوی عکسونه ليدل خو په دومره توپير چې دا ورته هغسې ښکاره نه شول لکه د پېښور دفترونو کې د معصومو کتلو تصويرونه، بلکې دا يې د يوه مقتدر واکمن عکسونه گڼل.

ځکه خو يې د غونډې خونې ته په ننوتو د پادشاهي له روحيې او اکت سره وويل: خبره خلاصه ده نور په دا ډول بحثو وخت مه ضايع کوئ. نور هغه د جينگو دارو استاد نه و چې هره ترخه خبره دې په موسکا تېره کړي، په عمر خورلی له وجوده کمزوری او له خپرې معصوم استاد رباني ته ځان داسې ښکارېده لکه پاکستان کې د ځايېدو نه اوسي- سېوان هک پک ودرېد، حيران پاتې شو چې اخر دغه يوه لحظه کې څه وشول کونښن يې وکړ استاد رباني ته قناعت ورکړي خو د اقتدار حرص د قانع کېدو وي؟

سېوان دا څو ورځې خوشحاله و چې له شپږو مياشتو وروسته يې ايله د بې طرفو کسانو په معرفي کولو اووه ليدران قانع کړي وو، ددغو کسانو ليست د تکميل په وروستۍ مرحله کې و او له دغو اشخاصو ځينې پاکستان ته رسېدلي وو.

د ناپېيلو شخصيتونو د امنيت او خونديتوب لپاره ملگرو ملتو پر قوماندان عبدالحق هوکړه کړې وه- ده په دې اړه خپل امنيتي پلان بشپړ کړی و.

له مسعود، رباني نه سېوان د خطر احساس نه کاوه ځکه هغه لا پخوا د ملگرو ملتونو له طرحې سره په سلو کې دوه سوه خپل توافق ښودلی و، دده سترگه له حکمتيار سوځېده چې دی يې ددغو اشخاصو په انتخاب او د ليست په ورکولو کې ځورولی او ښه ستړی کړی و، دی

بېچاره غافلگیر نه بلکې اغفال شوی و، په یوه عجیبه خوشبختۍ کې د اسلام آباد، کابل او تهران په منډو تررو بوخت و، خو هلته له شمال نه دده په هلو ځلو پسې یو توند شمال خپلې سرې بربوکی راالوزولې وې. ویل کیږي سېوان په ډېر عجز له استاد رباني هیله کوله پخپل ملت زړه وسوځوي- د ناپېیلو کسانو لیست وروسپاري- دی به له دغو اشخاصو سره سبا کابل ته ولاړ شي او له ډاکټر نجیب به واک تسلیم کړي.

ښایي ووايو د اپریل له ۱۸مې وړاندې تنظیمو د بېطرفه کسانو پر لیست توافق کړی و، سېوان کابل ته د تلو پروگرام درلود، چې له ډاکټر نجیب بېطرفه کسانو ته د واک لېږد بشپړ کړي.

نجیب الله د سېوان د طرحې په مټ ناپېیلو کسانو ته واک سپارلو شېبې شمېرلې، کورنۍ یې وار دمخه ډیلي ته لېږدولې او نژدې انډیوالانو یې هم هند کې د مېشتېدنې لار جوړه کړې وه.

ډاکټر نجیب هڅه کوله واک یوې ډلې یا گروپ ته د پرېښودو پرځای یوې متفقې او متحدې ادارې ته وسپاري، دې ته ورته غوښتنه له گردېز مولوي حقاني د رسنیو له لارې څرگنده کړه، ده وویل: کابل رژیم ښایي د ائتلاف په بڼه نه، بلکې د مجاهدینو مجموع ته واک وسپاري، نه یو تنظیم - ډلې او جریان ته، جهادي مشران باید ډېر ژر د صادقانه تفاهم په نتیجه کې پر یوه واحد اداره توافق وکړي او په کابل کې د واک لېږد ته چمتو شي.

د ډاکټر نجيب وړاندوينه:

ډاکټر نجيب الله له دې وړاندې پخواني پاچا ته هم د واک سپارلو وړانديز کړی و، چې پاچا نه و منلی. ده له پاچا د دغسې وړانديز په نه منلو ولسمل ته په تليفانه گيله کړې وه، ولسمل له پاچا د سپيناوي په غوښتلو دغه جريان مجاهد ولس کې خپور کړ، پاچا له ولسمل خوا بدي وښوده، ولسمل ورته کړه، ما خپله غاړه خلاصه کړه، پاچا وويل، تا خپله خلاصه، خو زما بنده کړه...

ډاکټر نجيب الله له وړاندې په ټوله مانا د واک لېږد ته چمتو و، په همدې موخه يې پخواني پاچا سره اړيکه ونيوه، چې له بده بخته پاچا ونه منله ... له افغان سياستوالو او مخورو سره يې د پوهاوي هڅه وکړه، خو دلته يې هم هغسې ځواب تر لاسه نکړی شو چې د واک بريالی لېږد عملي کړای شي. له پخواني پاچا په نهېليټوب يې لويديځ ميشتو سياستوالو او مخورو ته مخه کړه، د رئيس ... په مشرۍ يو پلاوی له ډاکټر سره د خبرو په موخه هند ته ولاړ ... ډاکټر د واک لېږد ته خپل چمتوالی وښود، خو پلاوي د داسې چا (...) وړانديز وکړ چې د ډاکټر په وينا دغه جامې پرې خورا لويې او اوږدې ختلې...

د ۱۹۸۹ د جون په لومړيو کې ډاکټر نجيب الله له نيو يارک (د ملگرو ملتو عمومي غونډه کې له گډون) واشنگتن کې استاد پږواک ته تليفون وکړ... لومړی خبرې د شاه محمد دوست وي...

دوست: محترم پږواک صاحب سره خبرې کوم...

پږواک: بلې...

دوست: محترم نجيب الله غواړي تاسې سره خبرې وکړې.

پژواک: کوم نجیب...؟

دوست: د افغانستان جمهور رئیس

ډاکتر نجیب: کاکا جانہ سلام د جمهور ئیس په توگه نه د وراره په

توگه درسره غږېږم، روغتیا مو څنگه ده...؟

پژواک: ښه یم.

نجیب: ستاسې له نظریاتو خبر یم، شعرونه مو رارسېږي، ستاسې

راتلو ته سترگې پر لار یوو.

پژواک: حقیقي وراره نعمت الله سره مې د خپلو اصولو له مخې ونه

لیدل...

نجیب: موږ هېواد ته ښه نیت درلود او لرو یې.

پژواک: ممکن خو په عمل کې...

نجیب: هیله ده زما عرض ومني.

پژواک: د منلو نه دي.

له دغه یادونې زما موخه دا ده چې داواري په اړه ډاکتر نجیب الله

خپلو هیلو ته د رژېدا لوری ونشوای موندای... د زرونو مالک خدای دی،

خو د ډاکتر له خوا د سولې غږ ته هیچا د زړو دروازې بېرته نشوا

کړای...

د کودتا اعتراف:

د مسعود ځواکونو د اپریل پر اتمه گلبهار او پر نهمه بگرام هوایي

دگر لاندې کړ.

د حمل پر شلمه د شورای نظار او رشید دوستم ځواکونو د مخکني

جورجاري له مخې گډ مطبوعاتي کنفرانس کې په ډاگه کړه، چې نجيب الله بايد سمدستي له واکه لاس واخلي - دوستم وويل موږ، حزب وحدت او نظار شورا په دې اړه توافق ته رسېدلي يوو...

د دوستم په خبره... ما از سابق نقشيه ميکشديم که حکومت کمونستها در افغانستان صلح در وجود آنها برقرار نمیشود... ما بخاطر حکومت اسلامی تصميم خود را گرفته بوديم... تا که یک زور و یک قوت نباشه راه حل ممکن نیست... همان بود که شصت هزار نفر در فرقه بسیج و در جاهای مختلف جابجا شد... به همکاری غفار پهلوان، رسول پهلوان، سيد حسام الدين عليه دولت ايستادگی بکنيم، آمر صاحب احمد شاه مسعود اطمینان داد گفت ما پهلوی شما هستيم... همان بود که طرفداران نجيب را درستگیر و از بين برديم... گفتم بايد کابل را فتح کنيم... همان بود که ما را بصفت رئيس شورای نظامی مقرر کرد...

احمد شاه مسعود «المسلمون» ته وايي: ... همه بحالت نومیدی بوده، در عين زمان دشمنان اسلام دست بکار بودند حکومت غير اسلامی بوجود آورده...

ما از تحركات ملل متحد و بينن سيوان آگاهی داشتيم، در حالیکه همه به طرح نماينده ملل متحد چشم دوخته بود و طرح حکومت بیطرف را تنظيم ها پذيرفته بود، ما پلان استقرار حکومت اسلامی مجاهدين را بموفقیت عملی نموده، حکومت اسلامی مجاهدين بمیان آوردیم...»

دغه څرگندونې کابل کې د کودتا او ملگرو ملتو د سولې پلان د ناکامولو څرگند اعتراف دی، له بده بدبخته چې ملگرو ملتو کله هم

ایتلاف ته د پرې او ملامتی گوته ونه نیوه...

نجیب الله لا استعفا نه وه ورکړې، چې د دوستم ملېشو د کابل هوایی ډگر او ستراتیژیک موقعیتونه نیولی و، په دې توگه د حمل له ۲۴ مې وړاندې کابل د ائتلاف منگولو ته لوېدلی و.

استاد رباني چې تر دې وخته له هېڅ شي سره پرېکنده برخورد نه ورکړی، جدي او قاطع بڼه ونيوله، له دې مخکې ده نه د ظاهر شاه د راتلو د گرمو اوازو پر وړاندې د څرگند مخالفت کوم دریځ غوره کړی و او نه هم د بېطرفه او درېیم گړي حکومت په هکله، همدا لامل و، چې ده هم په اخوانیانو او د چا خبره بېخ نراندو او افراطیونو کې ځان شمېرلای شو او هم یې له مینځلارو سره سر خوځاوه، په دې توگه یې له دواړو سره په گوزاره او ملگریټوب کې څه ستونزې نه لرلې، له همدې ځایه وه، چې ځینو کتونکو او خبریالانو ماهر سیاستمدار یاداوه او ځینو بیا له ارادې او قاطعیت یې برخې محتاط مشر.

ده په هر لوري کې ځانته د قدم اخیستو مخه پرې ایښې وه، له امریکا سره یې د خپل سفر پر وخت د اړیکو له امله لار تېره کړې وه، له ظاهر شاه سره یې اړیکې د ښاغلي سیرت په مت پرانیستي ساتلې، په مجددې خو یې دا احسان و، چې جبهه نجات ملي دده په کوښښونو تاسیس شوې، له اخوانیانو سره یې په مصر کې د تحصیل له وخته روابط وو، پیر صاحب او محمدي یې هم په خپله ساحرانه موسکا داسې ډاډه کړي وو، چې ټولو ته یې ازاره مرغی ښکارېده.

دغه پالیسي یو دوه واره ده ته څه ستونزې هم راوړې کړې، یو ځل هغه وخت (۱۳۶۵ لمریز) چې پر ایراني حاجیانو سعودي پولیسو گولی وچلولې او په لسگونو یې ووژل په دې توگه د سعودي او ایران مناسبات

خراب شول، بل دخليج جگړې پرمهال.

په سعودي کې د ايراني حاجيانو د وژنې په هکله ده سعودي او ايران دواړو ته د خواخوږۍ او د دوی د دريځونو د تائيد پيغامونه لېږلي وو، خو سعودي د تلگرام متن په عکاظ او ايران په اسلامي جمهوري ورځپاڼه کې خپاره کړل، په دې توگه خبره رسوايي ته وخته او شهادت اوونيزې بيا دواړه متنه په خپله يوه گڼه کې د ټولو مخې ته کېښودل.

خليج جگړه کې څنگه چې د پاکستان جماعت اسلامي د امريکې پر ضد موقف غوره کړی و، ځکه خو يې د اخواني دلو په گډون لاهور کې يوه غونډه جوړه کړه، په دې کې يې له افغاني دلو حزب، اتحاد او جمعيت ته هم بلنه ورکړې وه. حزب او اتحاد خو په خپل امريکي ضد موقف ټينگ و، ځکه خو يې غونډه کې پراخه برخه واخيسته، خو استاد رباني حيران و، که غونډه کې برخه اخلي، د امريکا سعودي پر ضد حرکت دی او که يې نه اخلي، په اخواني حلقو او جماعت اسلامي کې ميدان حکمتيار، سياف ورځخه وری.

له همدې ځايه و، چې په نه زړه يې، غونډه کې گډون وکړ، تصويب شوې قطعنامه يې لاسليک او مطبوعاتو خپره کړه، خو د سعودي او کويت واکمنو په نامه يې خپل تلگرام کې د عراق د موقف او سياست په کلکه غندلی او پر عراق د غربي قواوو د حملې ملاتړ کړی و، چې مطبوعاتو ته په راوتو يې يوه بله رسوايي جوړه کړه.

په همدغو شپو ورځو کې چې هېواد گام په گام د يوې خونړۍ فاجعې خواته نژدې کېده، تنظيمي مشرانو د پاچاهۍ، صدارت او وزارت خوبونه ليدل، ذهن تصور، او سوچ يې د کابل په ارگ کې د گلخانې خيالي ننداره کوله، د دلکشا په تصور کې به يې زړونه په ټوپو شول او

دغه ور به يې د اورېدلو کيسو او خبرو له امله د ذهن په پرده د مور
سرې غالي تېرې شوې، بې اختياره به يې خولو اوبه وکړې او د تصور په
همدغه خوند کې به هر يو ځانته جلا پادشاهي صدارت او وزارت جوړ
کړی و، دوی به همدا يوه خبره تکراروله، چې مجاهدينو روس ته ماتې
ورکړه، کمونېزم يې له مينځه يووړ، د برلين دېوال يې ونړاوه، د نړۍ يو
وحشي ښکېلاکي ځواک يې په گوندو کړ، ځکه خو يې حکومت خپل حق
گانه... له دې ناخبره چې څرکاري هنر دازه سبق نيست که پر پر
بخوانی...

دا بېخودي ده که هوس دی که عشق انتها
گوره ته خپل قاتل ته هم وايي جانان زرگيه
(سایل)

د ځمکنیو یتیم خانې ناکامه لوبه

د ۱۳۷۱ د ثور پر ۶مه استاد سیاف سهار وختي د خپلو بېگانو
خوبونو په تعبیر پسې راوتلي و، په هغو خوبونو پسې چې د ملت د
تباهی او بربادۍ تصویر یې په تعبیرونو کې پروت و. استاد سیاف په
ځمکنیو کې هغه یتیم خانې ته ځان ورساوه، چې نن یې په کې د افغان
مظلوم ملت د برخلیک ټاکلو یو خطرناک پیل او انجام سره غوټه کاوه،
په دغه ورځ د افغان مجاهد ملت سرنوشت د ځمکنیو په یتیم خانه کې
ټاکل کېده...؟

افغان ملت په رښتیا هم یتیم و، داسې یتیم چې تر ننه د یتیمۍ
څپېرې پرمخ خوري، ځکه خو باید د دغه یتیم ملت سرنوشت هم په
یتیم خانه کې لکه د ظالمو او ور سترگیو تربورانو په مینځ کې د یوه بې
اسرې یتیم د مال د تقسیم په څېر په بیره او د حرص له عینکو وېشل

شوی وای.

استاد سیاف په خپل ځانگړي مهارت یوه لیکلې پاڼه هر لیدر ته چې په بېلابېلو کوټو کې کینول شوي وو، په حق جانب اکت له دې ډاډ سره وړاندې کوله، چې له تاسې پرته نورو ټولو رهبرانو منلې ده، هر ښاغلي به فکر وکړ، چې نورو رهبرانو منلې، نو له ده به هم د مخالفت او انتقاد جرئت سلب شو، که به یې زړه وکه نه، د قلم په څو واړه خوځولو به یې د یوه مجاهد ملت په ټولو قربانیو او عظمتونو چلییا راکښله. له دې ناخبره چې په دغه څو واړه قلم کښولو د یوه ملت، یوه مجاهد او قهرمان ملت له قربانیو او وینو سره د څومره سترې جفا او ناخوانۍ پاڼه اړول کېږي.

په لږ وخت کې دا هرڅه پای ته ورسېدل او په څو دقیقو کې یې د افغان مجاهد ولس سرنوشت او د سر په قیمت گټلی حیثیت او عظمت په خپلو کې د وزارتونو صدارت او ریاست پر سر داسې سره تقسیم کړ، چې د پلار میراث او جایداد به هم څوک داسې په اسانه په خپلو کې ونشي وېشلی، په داسې عباراتو چې د یو جریب پټي قواله به هم څوک دا ډول ونه لیکي.

د پېښور د لوژنامې په نامه داسې څه لاسلیک شول، چې هیڅوک په دې پوه نه شول، څنگه به څو ساعتو کې دغسې کار چې څوارلس کاله ناشونی گڼل کېده، ترسره شوه...؟

په دغه پرېکړه کې مجددې د دوو میاشتو لپاره د دولت د ممثل په توگه له (۵۱) کسيزه هیئت سره موظف شوی، چې له رژیم واک تر لاسه کړي، خو د ممثل مفهوم او تعبیر نه و څرگند شوی، چې دا ممثل به څه کوي؟

د ممثل له دوو مياشتو تېرېدو وروسته به د ۴ مياشتو لپاره استاد رباني د اسلامي موقت دولت رئيس او د رهبري شورا مشر وي، دی به هلته خپل کار رسماً شروع کوي، چې د قدرت د انتقال دوه مياشتې پوره شوې وي، خو دا تعين به يوه ورځ هم نه اوږدېږي.

که څه هم د مجددې د دوو مياشتو په اړه ليکل شوي، چې دغه هيئت به له دغه مودې وروسته د عبوري دولت تر اړخ د اسلامي موقتې شورا په حيث پاتې او رياست به يې د مجددې پر غاړه وي، د دې شورا موده به هم څلور مياشتې وي، خو دا معلومه نه شوه، چې په دغه دوو مياشتو کې چې ملت په يوه مطلقه خلا کې واقع او کوم قانوني حکومت نه لري، دا دوې مياشتې به دولت او حکومت څوک چلوي او څنگه به يې چلوي، د فيصلې له عبارته خو دا معلومېږي، چې په دې وخت کې به اقتدار له يوې خوا سره هم نه وي او هرڅه به راکد پاتې وي، د قيادي او جهادي شورا په نامه داسې څه رامينځته شول، چې بيا يې هم په تعبير، مفهوم، صلاحيت او مسووليت څوک پوه نه شول.

د استاد رباني څلور مياشتنۍ حکومت چې په پرېکړه کې د عبوري دورې په نامه ياد شوی، د هغې له پاي ته رسېدو د بل عبوري حکومت معنا څه ډول گڼل کېدای شي؟ د عامو انتخاباتو - او حل او عقد په نامه کشالې خو له هماغه وخته د داسې يوې سطحي فيصلې له امله رامينځته شوې رېږې وگرځېدې، چې غميزه يې غځولې ساتله...

د دولت او حکومت ترمينځ توپير او ددې مفهوم او معنا هم ددغې پرېکړې له مخې د خپلو قانوني او حقوقي اړخونو له پلوه له واحد تعبير او تفسير بې برخې ده، بله دا چې ډاکټر نجيب خو له دې مخکې استعفی ورکړې وه، نو بيا د کابل له واکمنانو د قدرت انتقال څه معنا

لري؟ همدارنگه د دوه مياشتني مودې لپاره هيڅ ډول عنوان هم نه شي موندل کېدی، چې دا موده په څه نامه ياده شي؟

په فيصله کې د صدارت او وزارتونو وېش هم دا ډول شوی، چې وزارتونه په تنظيمو وېشل شوی، په دې ډول چې صدارت حزب ته ورکړ شو، د صدارت معاونيت او خارجه وزارت محاذ ملي اسلامي ته، او... پرېکړه د استاد سياف په ابتکار دده په قلم ليکل شوی او منظوره کړی شوه، سبا يې چې د شنبې ورځ وه، د پېښور په گورنر هاوس کې د پاکستان صدراعظم نواز شريف او د سعودي عربستان د استخباراتو وزير امير ترکي دا پرېکړه د خپل تائيد په څرگندولو په زړونو کې توشېح او له استاد سياف يې ددغه سترې کارنامې له امله مننه وکړه، په دې توگه د جهاد اهدافو او د ملت قربانيو ته د درناوي لپو د افغان مجاهد ولس د هيلو مخونه تک شنه کړل.

په پرېکړه کې بايد د جمعيت امتياز جوت وي، دوه حساس پوستونه، جمهوري رياست او دفاع وزارت، که نه نو بيا بلې هرې پرېکړې هيڅ ډول اجرائيوي او قانوني ضمانت او حيثيت نه شوی غوره کولی، حتما بايد همداسې شوي وای، ځکه د شمال ائتلاف د مسعود په تکیه د کابل په پوله د اقتدار مخه پرانيستي وه.

جمعيت ټينگار کاوه، چې دفاع وزارت به ځکه له مسعود سره وي، چې دده په مت د ډاکټر نجيب د پرځولو لپاره يو ستر پوځي قوت راوړل شوی او د هېواد جمهور رئيس ځکه بايد استاد رباني وي، چې دغه ائتلاف د جمعيت په چوکات کې دده د سياسي رهبرۍ او بصيرت له کبله بڼه نيولې او د دغو اوو مشرانو کابل ته په اصطلاح فاتحانه داخلېدو چانس او زمينه يې برابره کړې ده...؟

د مجددي په مشرۍ د ۵۱ کسيزه جهادي شورا په ټاکل کېدو، وپتېل شوه، چې احمد شاه مسعود به له همدې نېټې دفاع وزير او استاد رباني جمهور رييس وي.

لنډه دا چې قدرت بايد دا ډول تقسيم شوی وي، چې دفاع وزارت د مسعود او جمهوري رياست د رباني وي، نور نو دی د پېښور رهبران سره جوړ شي، چې څنگه يې تقسيموي اختيار لري.

حکمتيار چې لوگر کې و، خپل غير مسلح افراد کابل ته ننېستلي او هلته يې د خلق فرکېسيون په همکارۍ ځينې تاسيسات تر خپل کنترول لاندې راوستلي و.

په پېښور کې جماعت اسلامي او قاضي حسين احمد پوره ترتيبات نيولي وو، چې د ثور د پېښمې نېټې پر ماښام به له کابل راډيو د حکمتيار وينا په خپرېدو د کابل فتحې جشن لمانځل کېږي، په دې اړه پېښور کې گڼ پوسترونه لگېدلي وو، له بلې خوا تلوالې خپل تازه دم ځواکونه د کابل پر لور مارش کړل، د ثور پر پېنځمه کابل کې د حزب اسلامي او نظار شورا ډلې ښکر په ښکر شوې.

د غويي پر ۵مه له يوې خوا د حزب اسلامي قواوې ښار ته په ننوتو د کورنيو چارو وزارت د ارگ يوه برخه او د ښار ځينې ناحيې او سيمې ونيولې، له بلې خوا د رشيد دوستم ځواکونه چې له دې مخکې په هوايي ډگر، راډيو تلوېزيون او ځينو نورو سيمو کې ځای پر ځای شوې وې، د هوا له لارې د نورو تازه دمو ځواکونو په وړ استولو نوي سنگرونه ونيول، که څه هم دا ورځ له اخ و ډب پرته تېره شوه، خو... دا چوپتيا له توپان مخکې چوپتيا ته ورته وه.

د اپريل پر ۲۵ مه چې د حزب مجاهدين کابل ته ننوتي وو، حکمتيار

د دغې ورځې پر ماښام د مخابرې له لارې مطبوعاتي کنفرانس کې ددغې ورځې مبارکي ورکړه، ده کابل رژیم نسکور شوی وېاله، د پېښور شورا په اړه یې وویل: چې نور هغې ته ضرورت نه شته.

د حزب وحدت ډلې هم د ښار دننه گڼ تاسیسات ونیول او له شمال څخه په وار، وار د دوستم ملېشې د هوا له لارې کابل ته راوړل شوې. پر سبا یې ائتلافي ځواکونو د حزب تر کنټرول لاندې تاسیساتو حمله وکړه، په دې توگه له یوې خونړۍ جگړې وروسته د حکمتیار قوتونه په شا شول.

په دې خونړۍ جگړه کې د کابل بالاحصار شاوخوا، د شاشهید او سید نور محمد شاه مېنې کورونو او ودانیو ته زښت زیان ورسېد، څرنگه چې په دغه استقامت د حکمتیار مجاهدینو موقعیت نیولی و، د جگړې له تلفاتو پرته د حکمتیار د قوتونو له په شا تگ وروسته ملېشې، د دغه سیمې کورونه چور او لوټ کړل او د خلکو نقد او جنس یې په ډېره بهرحمی ولوټل، همدارنگه د گذرگاه په استقامت ډېری کورونه له مینځه ولاړل، دلته هم د گلم جم ملېشو د لوټ تالان له امله د هېچا شتمني خوندي پاتې نه شوه، حتی د خلکو پر عزت او ناموس هم د دغو ملېشو له خوا تېری وشو.

مسعود له حکمتیار سره د ناکامو مخابروي اړیکو وروسته د اپریل پر ۲۶ مه د ملېشو په مت پر چهلستون، برید وکړ، له شینېدو د حزب په پلوۍ پورته شویو الوتکو، بگرام او د مزار دهادی بمبار کړل.

د چهلستون تاریخي مانی غالی او نور قیمتي سامان او وسایل دملېشو له خوا چور او لوټ شول، له دغه تالان وروسته یې د خپلو جنایتونو د پټولو په خاطر قصر ته اور واچاوه.

لکه مخکې مو چې وویل، د ثور پر پینځمه پیښور کې جماعت اسلامي د حزب له خوا د کابل د فتحې په رابطه د جشن پروگرام درلود، دا اعلان له مخې د ثور د پینځمې نېټې پر پینځو بجو به حکمتیار له کابل رادیو خبرې کوي، خو د شمال ائتلاف توپاني شمال دا هرڅه په مخه واخیستل او دا ډول پروگرامونه او پلانونه یې له یوې مخې شنډ کړل.

د دولت د ممثل په توگه د مجددي انتخاب تش په نامه او یو داسې کار و، چې د نړۍ هېڅ هېواد او سیستم کې یې سابقه نه لرله، د دغه ضعیف فورمول پر اساس اداره ځکه فلج او ناکامه وه، چې له یوې خوا د قدرت اصلي مرکز د مسعود، رباني، دوستم، پرچم په لاس کې بیا هم تقسیم شوی پاتې کېده او له بلې خوا د دغه ناقص فورمول په اساس مینځته راغلي ارگان کې هم داسې موثر قوت او جهت نه و، چې حالاتو ته په یوه نېغ سمت د حرکت مخه پرانیزي.

د مجددي خوله د تېر عبوري حکومت په خوند خوره وه، ده به چې سترگې پټې کړې، هماغه کونجاره یې په خوب لیده... لکه د پیښور عبوري حکومت دا به یې هم تر دوو کلونو غځیري او نوم به یې په تاریخ کې د اسلامي افغانستان د لومړني ولسمشر په توگه یاد پاتې شي.

خو دا ځل لکه بخت ورسره بله نڅره را اخیستې وه، پر کومه ورځ چې دی له پیښور کابل ته روانېده، حکمتیار گواښ وکړ، چې د ده الوتکه به وویشتل شي، د پیښور په هوایي ډگر کې له ده سره تلونکی پلاوی تلولی وو، هر یوه په ویښه د وزارت خوبونه لیدل، کړی ورځ یې کابل ته د تلو او وزارتونو په خیال پلو کې تېره کړه، خو مجددي د هوا له لارې سفر ته زړه ټینګ نه شو کړی.

په دې توگه یې د خپلو ملگرو د کړۍ ورځې د وزارتونو د خیال پلو

مزه په خوله کې وچه کړه.

په کابل کې د دلو تپلو له بنکر په بنکر کېدو مخکې حکمتیار پر ښار د ورختلو او دگلم جم ملېشو د وتلو گوټخندنه او غوښتنه کوله، خو د تکر د مخنيوي په موخه د قاضي حسين احمد په هڅو د مسعود او حکمتیار ترمنځ مخابروي اړيکه د اپريل پر ۲۴مه ټينګه شوه، د خبرو پيل دوستانه و، چې ستونځې به شوې قاضي حسين احمد به په مينځ کې ورولوېد، مسعود غوښتل حکمتيار پېښور ته ولاړ شي، د عبوري حکومت جوړښت او شورا په تشکيل کې له مشرانو سره برخه واخلي، مسعود وويل: پر کابل د بريد اړتيا نه شته، د بريد گواښ دې واخله، که نه همدا اوس اقدام کوم، حکمتيار وويل: کابل بايد له ملېشو وژغورل شي، دده په وينا دى به له ملېشو د کابل دفاع وکړي، د لوت تالان مخه به ونيسي، مسعود هم د کابل د دفاع خبره وکړه، چې خپل چمتووالى نيسي، حکمتيار پوښتنه وکړه، د څه چمتووالى...؟ مسعود وويل: دفاع مرد و زن کابل... مسعود دا هم وويل، له ملېشو او جنرالانو سره يې ملګرتيا، له خپلو مشرانو زده کړى، دده اشاره جنرال تڼي ته وه...

د ارگ پر لور - د مرگ پر لار:

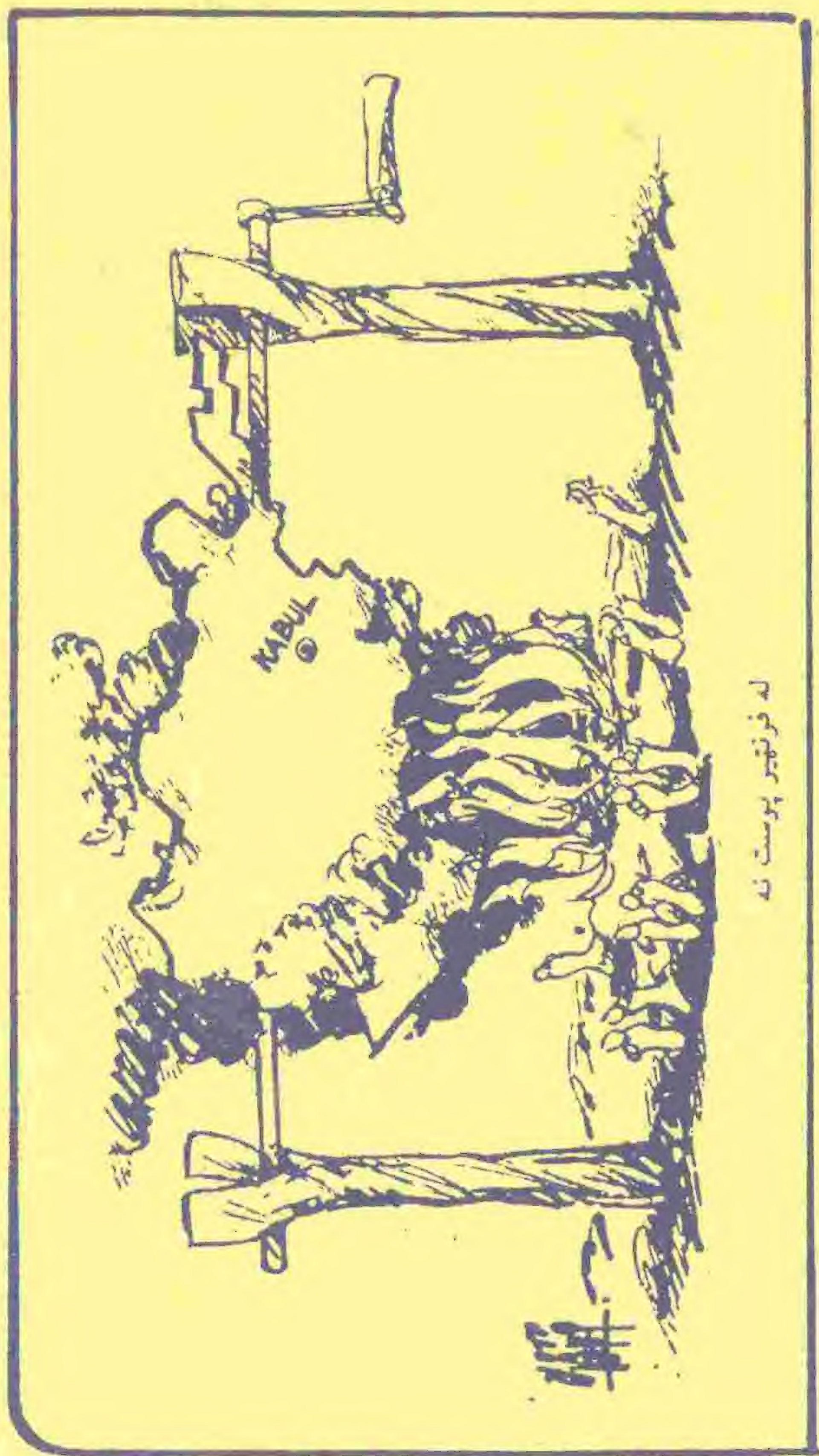
د مجددي د زړه په درزا کې له يوې خوا د کابل تخت پستو ټالونو هنگامه جوړه کړې وه، له بلې خوا د حکمتيار د گواښ له امله يې مخې ته د مرگ وپروونکې هيولا درېدلې وه، مجددي او ورسره د سفر ملګرو يې چې د ورځې په شان دغه شپه هم د اقتدار په مينه کې رڼه تېره کړه، سبا يې د ځمکې له لارې د کابل ارگ ته د تخت په هوس غېږه خلاصه

کره، ارگ یا مرگ، تخت یا تخته...؟

مجددي له پېښور د موټرو په يوه اوږده کتار کې په مزه مزه د سفر لار لندوله، د اپريل پر ۲۷ مه د مجددي د سپرلی موټر د پاکستاني پوليسو د ځانگړي گارد له خوا بدرگه کېده، د ISI مشر جنرال جاوېد ناصر د تورخم په ځنځير ورته مخه ښه وويله، ثمرخېلو کې يې حاجي عبدالقدير سور هرکلی وکړ، همدلته دده سترگې د پاچاهۍ يوې تنې ځلا وېرېښولې او په همدغه تنه ځلا کې يې د کابل ارگ هر گوت او د اقتدار ټول حلاوتونه او گردې ښکلاوې وځکلې.

عبدالوکيل، عبد الواحد سرابي، جنرال نبي عظيمي او د پرچم ډلې يو شمېر غړو څرخې پله کې د مجددي هر کلي ته ولاړ وو، په دې توگه د قدرت د انتقال د دارمې د لومړنۍ پردې تمثيل ترسره شو.

مجددي د ثور پر ۸ مه د کابل له رژيم ظاهراً واک ترلاسه کړ، ده له ځان سره لوړه پورته کره، واک ښايي هاتف لېږدولی وي، خو ټوله پروسه کې د جنرال عظيمي رول جوت و.

له فرنتهیر پوست نه

د اپريل پر ۲۸مه له غرمې وروسته عبدالحميد محتاط د واک لېږد ته د نجيب الله پر ضد د کودتا مشهورې خبرې راتولې کړې، وېرې، اضطراب او وحشت پر خپرو اتن گډ کړی و، خو محتاط ډاډه و، ده هر يوه ته تسلا ورکوله، دوی ښايي مجددي ته د ښه راغلاست او د اسلام مجاهدينو ته د واک د انتقال په اړه غور او پاسته ټکي راتول کړي وي.

د بهرنيو چارو وزارت کې د واک د لېږد د ډرامې وروستۍ صحنه ده، عبدالحميد محتاط د ډرامې د دغه ټوک د پروډيوسر په توگه د پردې شاته ناست و، مجددي دتوپکو په سيوري کې د ستوري ماني تالار ته ننوت، په ټاکلې چوکۍ کېناست، يوه اړخ ته يې عبدالواحد سرايي، بل ته فضل حق خالقيار...

لومړۍ وينا د سرايي وه، بيا خالقيار، خليل ابوي، محمود حبيبي د اسلام مجاهدينو برياليتوب او ښاغلي مجددي د واکمنۍ مبارکۍ وړاندې کړې، دوی حضرت مجددي د وتلي پروفيسور، اسلامي سکالر، د حق لاروی ستر مجاهد، روحاني لارښود... په ټکو او القابو ياد کړ، وينا د اسلامي نظام د ټينگښت، د مجاهدينو په بري او د حضرت صاحب د شخصيت، ژوند، مبارزې د درنښت په ځلاينه راتوله وه.

مجددي د احساساتو په توپاني څپو کې خپله وينا پيل کړه، کله فارسي، کله ماته گوډه کرکيچو پښتو او کله هم انگرېزي، عربي، پر پنځو بجو ډرامه پای ته ورسېده.

په دې توگه د رامینځته شوي حکومت پوځي طاقت د دوستم او سياسي د بېرک وگرځول شو. د بېرک پرچم د دوستم له جنگي قوت او د مسعود او جمعيت له جهادي صبغې د گټې اخيستلو لار اواره کړه.

خاطره:

غلام سرور اخونزاده ظاهراً ډرېور خو دننه عالم دی، هندوستان کې یې له دیوبند مدرسې د قضیلت دستار تړلی، خو له ملایي زړه توری دی، ژوند یې د موټر په ارابو چلاوه، د ده خپل منطق دی، پوخ منطق حیرانوونکی منطق...

دی له خپلې کورنۍ سره مهاجر و، د کمپ په خټینو کوټو کې یې ژوند تېراوه، خو کله هم په جهاد باوري نه شو، دده دا خبره لکه د کاني کرښه وخته... داسې وخت به راشي چې د حضرت صاحب لمسي د محمود بريالي لور پارک کې ترلاس نیولې وي، یو بل ته وايي... چغه مردمای احمق بودند که بخاطر ما و این شعارها یکی دیگه ای خوده میکشتند...

ځینو کتر کمونستانو چې څو ورځې جوماتو کې د خلاصه کیداني او قدوري پانې اړولې وې له خپلو نومو سره مولوي تکی ونښلاوه... د شوروي اتحاد راوري بریلیکونه یې را کوز او د دارالعلوم هغه وځړول...

له برخلیک سره لوبې:

د مجدي په حواسو د ارگ د سپینو زرو قبو او د دلکشا او گلخانې خیالونو منگولې ښخې کړې، دې ته لالهانده، چې څومره ژر کېدی شي، د گلخانې او دلکشا په غېږ کې د اقتدار د خمار ماتې خوښوونکې او ښایستوګي وړمې تنفس کړي، دی د ارگ تېري او تلولې و، دلته هره لحظه لکه د کال تېرېده، ده ته د افغانستان پادشاهي او اقتدار له ارگ پرته نیمګړې ښکارېده، لکه په خپلو حواسو شکمن وي، تک زړه به یې

ولوېد او دا به له امکانه وتلې او د نه منلو خبره ورته ښکاره شوه، رنگ به يې تک ژېر شو، خو چې شاوخوا به يې وکتل، نو په شونډو به يې د يوې فاتحانه موسکا خپه وغورېده.

دی ناکراره و، په ارگ پسې ناکرار، د کرس باور خبره د ارگ په مینه يې له مرگ سره سترگې جنگولې وې، نو اوس يې څنگه د هجران او انتظار ترخې زغملې شوی.

د مرحوم سردار نعیم خان کور کې دا یوه شپه پرده له کال اوږده، تېره شوه... دده پر خوله همدا خبره گرځېده، ارگ ته کله...؟
چې لمانځه کې يې هم د قبلي پر ځای مخ ارگ ته کور و...

مخ پر قبله مې د یار کور دی

لمونځ مې پلمه کړ د جانان دیدن کومه

دده انډيوالانو هر یوه ځانته یو وزارت خوښ کړی او ځان يې د هماغه وزارت په څو پوړیزه ودانۍ کې د ستر مېز شاته د اقتدار په ټولو نځرو سمبال لیده، دوی به په همدغه تصور کې د خپلې خوښې وزارت ته د باديگاردانو د ټوپکو په سیوري کې گړندي او ځانگړې خبره ننوتل، مامورین او منسوبین به يې راغونډ کړل، دفتر به يې په خپل زړه جوړ او نوې مقرري اعلان کړې، پر خپلو خپلوانو او انډيوالانو به يې حساس پوستونه او ریاستونه ووېشل، د خلکو په عریضو به يې ((ملاحظه شد)) او قانوني اجرات وکړئ ولیکل.

مجددي د ارگ پر لور حرکت وکړ، کله چې د ارگ مخې ته نژدې شو، اضطراب او هیجان په مخه کړ، له خوشالۍ و که له بل څه، داسې معلومېده چې د لارې په لیدو کې يې خپل قوت له لاسه ورکړی وي،

نژدې وه د گڼو ساتونکو او حتمي او احتمالي وزیرانو په بیروبار کې پریوځی، دی لومړی ژر ژر په ارگ وگرځېد، په گلخانه او دلکشا یې مینه ماته کړه، حرم سرای یې له نظره تېر کړ، کاسه برجونه او ټولې دروازې یې وکتلې، ده ته یوه غټ او پرېر لنډې سړي د ارگ د هرې څنډې د پېښو په رابطه د رښتیا او دروغو ګوډی پرانیستی و.

دلته خادم دین رسول الله وژل شوی، دلته نادر خان په ګولی ویشتل شوی، دلته امیر امان الله خان د قاضي عبدالرحمن سر مات کړ، دلته غلام نبي خرخي د توپکو په خولو وژل شوی، په دې ځای کې داود خان ویشتل شوی، دلته د نعیم خان په کورنۍ ګولی چلېدلې، په هغه وړاندې مانی کې یې د تره کي پر خوله بالښت ایښی او داسې نور. مجددي خبر نه و، چې ارگ وار له مخه د جمعیت او نظار شورا راغلو ښاغلو خپلو کې وېشلی، ان چې د ډاکټر نجیب الله پر پالنگ د خوب په هوس کې یې خپلو کې سره خورلي هم دي...

ده ته ايله درې کوټې رسېدې شوای لکه د ارگ زنداني...

مجددي د ارگ هغه برخې ته چې د گلخانې شاته د شاهنواز ټني کودتا په بمبارۍ کې وړانه شوې وه، ترڅه وخته ودرېد، په زړه کې یې دغې وېرې غځونې وکړې، هسې نه پر ده هم کوم وخت دفاع وزیر کودتا وکړي؟ چې په تېره څه دپاسه یوه لسيزه کې د دفاع وزارت پر کودتاگانو راگرځېده...

د مرګونو دغو کیسو مجددي په یوه ژور سوچ ډوب کړ، ده چې دغه لږ سوچ کې د لنډکي پرېر سړي خبرې راغبرګې کړې، نو ارگ په رښتیا له مرګونو پرته بل څه نه لرل او هغه خوار شوی هم په یوه دمه ده ته د مرګونو کیسې او واقعي کتار کړې وې، د ده سترګې وځلېدې او د

وارخطايی او وېرې سپرمغي يې وېښدل، پل يې ونيوه، له ارگه يې لږ کرکه په زړه کې وتوکېده، خو ژر يې دغه زمولوونکي خيالات د ولاحول... په ويلو شاته کړل، دتخت او اقتدار هوس يې بيا په زړه کې غځونې وکړې.

دده پلرونو په همدې ارگ کې امان الله خان، د سقو زوی، نادر خان او ظاهر شاه ته د پاچاهۍ کمربندونه تړلي وو او نن په دغه اوږده پسمنظر کې د خپلې پاچاهۍ پر واقعيت ولاړ و.

کاشکې د پاچاهۍ سلسله نه وی ختمه شوې، هماغه مراسم. کمربند تړل او هماغه د پادشاهۍ د ميراث سلسله وی، دا جمهوريت يې لا څه دی، داود خان يې په زړه کې وراته، څلور او پينځه کاله نو څه وخت دی؟ خوند پادشاهي کوي، چې د عمر کار دی او خبره اولادونو ته رسېږي.

کابل چې يوې خونړۍ جگړې يې پر حسن او جمال اور پورې کړی و، داسې منظره نه لرله لکه د يوه مملکت پلازمېنه او يا هم هغه کابل چې طبيعي ښکلا او موقعيت يې د پاريسونو او لندنونو سترگې سوځولې. وروستی خونړۍ جگړې د کابل د وحشت او بربادۍ يو گویا او ژرغونی تصوير وړاندې کاوه، کابل هغه کابل نه و، چې څوارلس کاله پخوا ليدل کېده، د خلکو ښې الوتې زېږې زېښلې وې، د فقر، خواری، لوږې، وېرې او دهشت ښې يې د سترگو او تندي گونځو کې له ورايه څرگندېدې.

خو په همدغه وېروونکي او جگړې خپلي کابل کې د اقتدار په هوس مست په لوکسو لنډکروزرو او پيجاروگانو کې داسې غور غور گرځېدل، لکه د ږيرې او سر له هر تار يې د زېږې غوا زېر غوري څاڅي.

کابل ښاريان حيران وو، هغوی فکر کاوه چې د هجرت او پردېسي ستونزو او د کمپونو او خېمو گرميو او د بې وطنۍ دردونو به اوس دوی داسې زهير او زمولولي وي، چې د تندي هره کرښه به يې د دغو دردونو او ستونزو بې شمېره رازونه سپري...

د اپريل پر ۲۸ مه حکمتيار له مولوي حقاني سره اړيکه ونيوه، چې د مسعود پرځای دفاع وزير شي، حقاني وويل: مسعود اوس پر دې څوکۍ ټاکل شوی، زه له څوکۍ او مقام سره علاقه نه لرم، دا کار ښه نه ښکاري، زه به د سولې هڅو ته په بېطرفه توگه دوام ورکړم.

AFGHAN PEACE PROCESS
IN PROGRESS — FOREIGN OFFICE

ZAHOR.

د ثور پر ۱۶مه مجدي خپله ۳۶ کسيزه کابينه اعلان کړه، خو د ده دا کار د استاد سياف او د استاد رباني له خوا ناقانونه او له صلاحيته لور وښودل شو، مجدي په خپل غبرگون کې وويل: څرنگه چې حکمتيار د شريعت پر خلاف جگړې ته دوام ورکړي، نو صدارت به په خوب کې هم رانه ونه ويني، حکمتيار وويل: دښمني يې يوازې له ملېشو او د رژيم له بقاياوو سره ده، دی به دا ځواکونه وېښي، خو په قدرت کې به يې شريک نه کړي.

د شپې د ۸ بجو خبرونه له يوې مخې د مجدي، ملاقاتونو نيولي، باختر اژانس د دې اړتيا نه لیده چې په خبرونو پسې د دنيا په يوه او بل کونج کې سترگې وتومبي او يا هم په بله حادثه او پېښه پسې څار و اوسي، د خبرونو ټول وخت د همدغو يکنواخته ملاقاتو تکراري جملو او عبارتونو نيوه، داسې معلومېده، لکه نه په دې پراخه نړۍ کې څه پېښه شوې او نه هم په دغه درنو وسلو نيولي او د اور او باروتو بټۍ پروت افغانستان کې څه بله خبره شته او که خبر وي، نو د مجدي، د ملاقاتونو خبرونه دې وي، نورې پېښې کله په دې ارزي، چې په راډيو تلوېزيون کې دې پرې نطق خوله چوله کړي.

يوه خبريال په ارگ کې ماته وويل: موږ يې نن سهار په اته نيمو بجو راغونډي يو، چې د دولت رئيس ملاقات لري، خو دا دی مازيگر شپږ بجې شوې او موږ د ارگ تر دغه لعنتي ونې لاندې په انتظار ولاړ يو.

حضرت صاحب چې کابينه اعلان کړه، نور وزيران د وزارتونو د کفيلانو په نامه ياد شول، خو مسعود د پاخه او دايمي وزير په توگه اعلان شو.

په حقيقت کې خبره داسې وه، چې کله شمال ايتلاف د مسعود په

مشری چاریکار ته ورسېد، نو د پېښور له لیډرانو یې غوښتنه کوله، چې ژر تر ژره د احمد شاه مسعود له وزارت دفاع او رباني له جمهوري ریاست پرته نور حکومت او اداره خپلو کې تقسیم کړي.

د مجددې په دې اقدام که څه هم له ده سره راغلي نور وزیران خوابدي شول، خو بیا هم د کابینې رسمي غړي او د وزارتونو د سرو سپینو مالکان وو، ځکه خو یې د څرگند مخالفت زړه ونه شوی کړی.

وزیران مخکې له دې چې د مطبوعاتو له لارې یې د ټاکنې خبر خپور شي، په وزارتونو ورمونده او په تشکیل او تعیناتو کې یې ریاستونه او نورو پوستونه پر خپلوانو، انډیوالانو او تنظیمي ملگرو په خلاص مت او سخاوت وېشلي وو.

د یوه وزیر په هکله مشهوره ده، کله چې د وزارت منسوبین د ده مبارکۍ ته ورغلل، یوې مامورې د خپلو خبرو په پیل کې وویل: (می بخشی که نتوانستم دسته‌گلی را در گردن مبارک تان اویزان نمائیم.)

وزیر صاحب چې له خوشحالی یې خوله نه سره ورتله، وویل: (...شما خودتان گل استید...)

یوه بل وزیر چې لا تر دې هم وارخطا و، د خپل وزارت مامورینې خپلې کوټې ته وغوښتې، وروسته له دې چې د هرې یوې د حسن او جمال جاج یې واخیست، هغوی ته چې د گوتو نوکان یې اوږده وو، وویل: (شما با این ناختمهای دراز در وقت استتجا اذیت نمېشن...؟) دی چې د چا خبره ماندني والا نه وه، پر سبا یې څو ټوپه توکر "رخت" وزارت ته خریداري او په خپلو مبارکو لاسونو هرې یوې ته ټیګری پر سر او پر اوږو ور برابر کړ.

مجددې پرېږده چې په ارګ کې د خپلې پاچاهۍ د دوام خوبونه ویني

او کابینه یې د خپلو خپلوانو د تقرر پر تشکیلاتو او تعیناتو بوخته وي، خو په واقعیت کې وضعه داسې ده، لکه مرکزي حکومت نه وي، د دستور اخیستلو هېڅ مرجع نه ده معلومه، پوځي قوتونه متلاشي شوي، اردو د دې پر ځای چې تصفیه، منظم او په یوه ملي اردو بدله شي، بېخي ړنگه شوې، او د هغې د نظم او دسپلین ځای یو ډول هرج او مرج نیولی، یوازې خاد، د دوستم، جنرال مومن، بابه جان او کیان قوتونه او ملېشې په خپل ټول وحشت او طاقت په ځای پاتې دي، هغه ملېشې چې له هېڅ ډول عسکري قانون او دسپلین سره یې اشنایي نه درلوده.

د پاکستان صدر اعظم نواز شریف د ثور پر لسمه کابل ته څو ساعته سفر وکړ، د هغه د سپرلۍ الوتکه په ډېره سختۍ په هوایی ډگر کوزه شوه، هر کلی له هر ډول دیپلوماتیکي نورمونو پرته حیرانوونکې بڼه لرله، نواز شریف ته د اوبو گیلانس هم له خپلې الوتکې راوړی شو، دوه قابه چاکلېت یې مخې ته کېښودل، نواز شریف ښاغلي مجددي ته د ۱۰ ملیونه ډالرو چیک ورکړ، مجددي د پخوا په څېر د خپلې چینې په جیب کې خوندي کړ او دعوه یې لرله، چې دا له ده سره شخصي مرسته ده. د بېرته تلو پر وخت، څو توغندي الوتکې ته نژدې ولگېدل.

د پاکستان لوی درستیز د یوه مرکزي وزیر په وارخطایي، هغه ته وویل: په داسې کارو کې دا شیان راځي...

جنرال حمیدگل د ځانگړي او خاص الخاص مېلمه په توگه کابل کې ډېره لگولې... راغلی ښاغلی ترې گرد چاپېر تاویري... سوغاتونه نذرانې ورته وړاندې کوي... ډالیو کې د وزیر محمد اکبرخان د تومانچې خبره هم کېږي... د ثور پر یوولسمه جنرال حمیدگل بابر بن کې د نظار شورا

د ټانکونو او تشریقاتي ټولي په بدرگه په انگلیسي وینا وکړه، چې جنرال سايي فارسي ژباړله... ډاکتر عبدالله یې د ځانگړي مېلمه پال په توگه مخ او خټ ته څغستل.

جنرال حمید گل خپله وینا د مجاهدینو اوجهاد په ستاینو پیل او افغانستان د اسلامي امت د اتصال کړی یاد کړ، د اسلامستان نوم په ورکولو یې د نړیوال جهاد پلازمېنه وگاڼه...

کابل کې د حمیدگل څه کار و...؟

په کوم عنوان یې له کوم دریځه وینا کوله د وینا لپاره یې بابر بن خرتکه خوښ کړ...؟

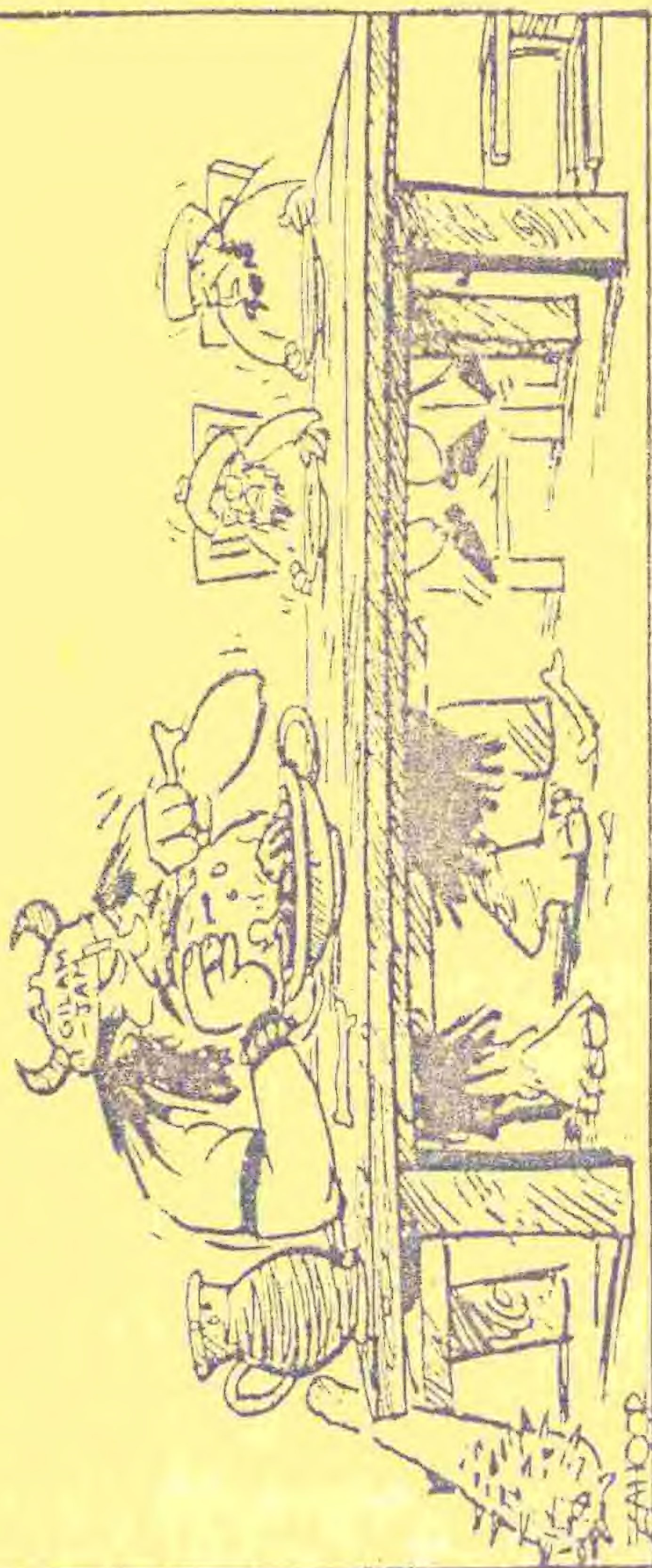
د هند له نیمې وچې د پېرنګي په وتلو افغانستان کې د برتانوي هند پر ملکیتونو دریو هېوادو، افغانستان، هند او پاکستان دعوا لرله... کابل ته د مجاهدینو په ننوتو حضرت مجددی او برهان الدین رباني د دغو ملکیتونو قواله د خپلې خوش خدمتی له مخې د پاکستان سفیر ته تقدیم کړه... ((ځاک فروختنده چه ارزان فروختند))

مجدددي یوازې د ترفیعاتو په لړۍ منگولې ښځې کړې، د هر ماښام خبرونه چې مخکې ملاقاتونو نیول، اوس یې نیمه برخه د ترفیعاتو اعلانولو ته وقف شوی، د جنرالانو او ستر جنرالانو شمېر دومره زیات شوی، چې په هیڅ هېواد کې یې سابقه نه شي پیدا کېدې.

داسې وگڼه، چې ټول جنرالان شول، هر قوماندان سرگروپ ته چې ترفیع ورکول کېده، د جنرالۍ په حساب ورکول کېده.

مجدددي که هر څو د قانوني جمهور رئیس د څېرې او اکت کوشنېن کاوه، خو په عمل کې ترې خبره ورځ تر بلې د کاواکۍ او بېواکۍ لوري ته کشکول کېده، واک عملاً د دوستم، مسعود او پرچم له ائتلاف سره و.

Tuesday, May 12, 1992

● تفاوت صلاحیتها و تفاوت قدرت، در حکومت انقلابی (کارتون از فریدون یوسفی)

يو تخت خو پادشاهان

استاد رباني ناکرار تلولى او اندېښمن و، هسې نه پر ارگ مجددي خېته واچوي او د پېښور عبوري حکومت غوندې دلته هم خيره تر دوو کلونو اوږده شي، هره شپه يې د ارگ او تخت له خيالونو او سوچونو سره په ويښه تېروله، ځکه خو يې د پرېکړې پر خلاف کابل ته مخه کړه او له ځان سره يې د قيادي شورا په نامه محمدي او استاد سياف هم ملگري کړل.

قافلي د ثور پر ۱۳مه د ځمکنیو له یتیم خانې، چې لوزنامه په کې لاسلیک شوې وه، د کابل پر لور حرکت وکړ، سروبي کې پرې زرداد روڼد کون شو، که نه نو سابه، به يې ور په مالګې کړي و، سرک کند و کپړ او

مزل ستړی و، خو د منزل تندي او تلوسې ستوماني نه شوی پېژندلای، ترهغې چې د شپې په ۸ بجو یې د اقتدار په غېږ کې د زړه درزا په کرار شوه، مجددي ته د استاد رباني د کابل تگ خوند ورنه کړ، دایې د خپل اقتدار لپاره گوانښ وگانه او په نویو حرکتونو، اعتراضونو او شکایتونو یې لاس پورې کړ.

د استاد رباني لومړی فرمان د خپل پوځي سلاکار په توگه د جنرال حمید گل د ټاکنې لاسلیکول وو، جنرال دغه فرمان پخپل داینېنگ روم کې په طلايي چوکات کې ځړولی.

استاد رباني کابل کې خپله لومړنۍ وینا کې وویل: ... همه جا را مایویست فرا گرفته بود... مذاکرات در جریان بود که جلو حکومت اسلامی مجاهدین را بگیرد... همه متوجه و چشم به راه بنین سیوان بود... تا این که روزنه امیدی پدیدار گشت و به اتکا آمر صاحب وضعیت طور انکشاف نمود که حکومت اسلامی مجاهدین به میان آمد...

مجددي ته یې زامنو، ورونو او خوریونو مشوره ورکړه، چې د ځان په پلوۍ د یوه قوت پیدا کولو اقدام وکړي، ځکه چې ده نه کوم جهادي ځواک درلود او نه کوم ولسي بنسټ، تر ټولو ستر قوت یې دوستم ځواکونه لیدل، چې خپل مت پرې مضبوط کړي، ځکه خو یې مزار ته عاجل سفر وکړ او دوستم ته یې د ستر جنرالۍ ترفیع او د اسلام فاتح (ستر مجاهد) او خالد بن ولید خطاب وکړ.

مجددي په دغه سفر کې مولوي نصر الله منصور او مولوي ارسلان رحمانی هم ملگري کړي وو، دوی دواړو په مینه او حرارت دوستم ته غېږ ورکړه او د هغه لاسونه یې په خپلو لاسونو کې تینګ کړل، مجددي،

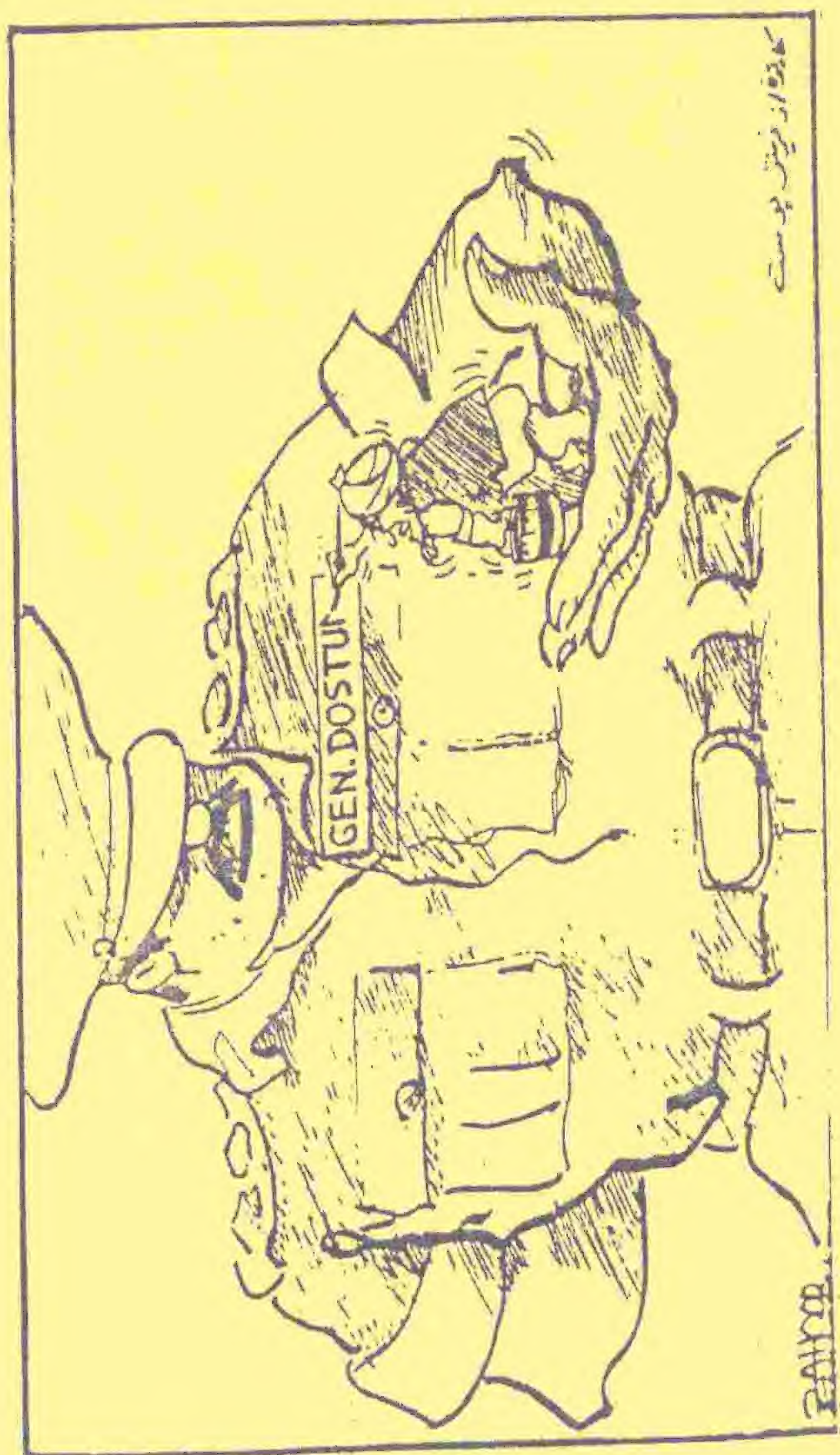
دوستم او حزب وحدت ته په قيادي شورا، جهادي شوراگانو کې په سهميه قايل شو.

حضرت صاحب خپله وينا کې وويل: ... ما بايد دگر جنرال عبدالرشيد خان دوستم را دگر جنرال عبدالرشيم دوستم نگويم، بستر جنرال عبدالرشيد خان دوستم بگويم...

مولوی منصور چې د پاکستان دېوالونه په بې وزته او بې معنا شعارونو ککر او د دېوالونو د پادشاه لقب گتلی و، په ټولو کړنې ايستلې وې.

د ده د سلگونو شعارونو يوڅو اوس هم زما په حافظه کې دي: ((موږ له کمونستانو، ظاهر شاه او غريبانو سره مخلوط حکومت په کلکه غندو او ردوو، بېطرفه حکومت د اسلام پر ضد د شرق او غرب دسيسه ده.

د باطلو د سر پېچ تي ايچ)) خو اوس يې دوستم ته د اسلام فاتح او قهرمان لقب ورکولو کې د يوې پرتمينې غوندې د شرکت وياړ په برخه

کادو از فرشته پوست

د حقاني په مشري د سولې هڅې

جگړو کابل د وحشت لمبو کې نغښتی، د توطئو او لوت تالان بازار
گرم دی، د عفتونو ليلام لگېدلي، جهاد د واک او اقتدار په خونري فساد
اوښتی.

دغه جگړې څرنګه پيل شوې، چا پيل کړې، د چا له لاسه، د چا په
اشاره...؟ لسګونه پوښتنې، يو ځواب...؟

مولوي جلال الدين حقاني چې د سولې په هلو ځلو بوخت دی، د
دغو پوښتنو ځواب کې خبريالانو ته وايي:

... د احمد شاه مسعود او حکمتيار ترمينځ جگړو پر هېواد له سره د
وير تېر خپور کړ، د رژيم ځينو اړخونو له وړاندې له تنظيمونو سره د

بېلا بېلو تمايلاتو له مخې ارتباطات ټينگ کړي و، د ټنې کودتا دا لار پرانيسته، ځينو له احمد شاه مسعود سره دا خبره شريکه کړه، چې حکومت د بل چا لاس ته لوېږي، موږ غواړو هغه تاته وسپارو، له ده سره يې رنده او گوډه معاهده هم وکړه...

پرچمي، کمونستانو، د کارمل طرفدارو يا په بله خبره فارسي وانو مسعود ته داسې ښکاره کړه، چې موږ به قدرت تا ته وسپارو... د خلق ډلې حکمتيار ته دا خبره ورسوله...

موږ وويل پر ښارونو حملې مه کوئ، له کابلې موږ ته هم پيغامونه راتلل، موږ رهبرانو ته وويل: مه سازش کوئ، مه جگړه، د واحدې ادارې او شورا غم وکړئ.

له مسعود سره مې هم تماس ونيو، دی پروان کې و، چې نوی ورته کمونستو افسرانو تسليم کړی و، ده په خوله له ما سره ومنله، په حکمتيار پسې وگرځېدم، پيدا مې نه کړ، مسعود ته مې وويل، مخابره کې خپله له حکمتيار سره خبرې وکړي، د يوه ساعت مخابروي تماس کې حکمتيار قناعت ونه کړ، پر سبا يې عبدالوکيل پروان ته ولاړ، جنرال رفيع لوگر کې له حکمتيار سره وکتل.

وطنجار څه مکتوبونه پکتيا ته رالېږلي وو، منصور صاحب دا خبره موږ ته وکړه، مکتوبونو کې ليکل شوي وو، کوم لوی پوستونه چې له دوی سره دي، تاسې يې وسلې مجاهدين کابل ته راولېږئ، موږ به وسله ورکړو، خو ما ونه منله، چې دا خپله گډ ودی او جگړو ته مخه ورکوي...

حکمتيار صاحب له مخکې د کابل نيولو تياري لرله، وړاندې تر دې چې د حضرت صاحب په مشرۍ پېښور کې جوړه شوې ناقصه اداره کابل

ته داخل شي، جگړه پيل شوه، ډېره بهرحمانه جگړه پر خلكو وټپل شوه. موږ د پكتيا، پكتيكا، وردگو، لوگر، غزني عالمان، قومي مخور او قوماندانان چې شمېر يې پنځوس تنو ته رسېده راغونډ او پر مسعود او حكمتيار د اوربند لپاره فشار راوړ، له موږ سره د مشرقي، كندهار او شمالي قوماندانان هم ملگري شول، له دواړو خواوو مو اختيار واخيست.

دغسې مو له جهادي او قيادي شوراگانو هم واک واخيست، مجددي صاحب راته وليكل، د سولې هيئت هره فيصله به من و غځي، مني، مسعود او حكمتيار خپل شرطونه وړاندې كړل، خو وروسته يې توی وړی واک راكړ، موږ له ۳۰۰ تنو علماوو، مخورو او قوماندانانو، ۳۶ تنه يوه پلاوي كې راټول كړل، چې د سولې مسوده تياره كړي، مسوده مو مسعود ته واستوله، ده قبوله كړه، د حكمتيار موافقه مو هم ترلاسه كړه.

زړه مو و، مطبوعاتې كنفرانس كې دغه مسوده اعلان كړو، دلته د مسعود پيغام راوړسېد، چې مسوده مه اعلانوئ، خو موږ خبريالان راغوښتي وو، له ده مو پوښتنه وكړه، چې ددې خبرې منشاء راته وښيي، مسعود وويل، د ملېشې پر تكي ملگري خوايدوي، دا مو دده په خوښه د جگړې پر اړخونو واړول، بيا هم ده، دغه مسوده له كابل راډيو او اخبار اعلان نه كړه...

مسعود ته مو هيئت وليږه، ده ومنله، چې د مليشو ۸۰ مه فرقه، ۵۳ مه فرقه او اويایمه لوا به يې وسلې شي، نور پوځي قطععات به پر خپل ځای وي، خو دا دده د خولې توافق و، د زړه نه و، ځكه چې د جنرال حميد گل، اعجاز الحق او يوه عرب پر مينځگريټوب مسعود او

حکمتیار بگرامیو کې کېناستل او زموږ له طرحې او خپلو وعدو یې غاړه وغږوله.

ما له دغو درې تنو وغوښتل، چې تاسې د افغانانو په مزاج او عنعناتو نه پوهېږئ، دا کار تاسې نه شئ کولای، زموږ پرېکړه مه بې ارزښته کوئ، ددوی د فیصلې ځینې ټکي زموږ د فیصلې پر ضد وو، دلته ده چې له دې دواړو فیصلو یوه هم تطبیق نه شوه.

موږ بیا له دوی سره ارتباط ونيو، چې د خبرو لپاره خپل استازي رامنځته کړي، حکمتیار دا کار وکړ، مسعود په خټه خپل استازي راوپېژندل، خو دوی عمل نه کاوه، دې کې د حزب وحدت او اتحاد اسلامي ترمینځ جکړه پېښه شوه، ما د دوی ترمینځ د اوربند او سولې هڅې پیل کړې، اوربند خو یو دوی درې ورځې ټینګ شو، خو سوله رامینځته نه شوه، چې له پوښتنې سره پر ما برید وشو، ما د دواړو غاړو مشران د خبرو لپاره راغوښتي او دوی راسره منلي وه، خو یوه غاړه هم په خپله وعده ونه درېده.

اوس چې کوم کمیسیون جوړ شوی، دا یو ناکام کمیسیون دی، چې د خپلو فیصلو د تطبیق له واک بې برخې دی، دا کمیسیون باید وسیع شي، د تنظیم پرځای ولایتونه پام کې ونیول شي، له هر ولایته دوه ستر قوماندانان، یو قومي مشر، یو عالم چې تعداد یې ۱۲۰ - ۱۳۰ تنو ته رسېږي، یوه شورا جوړه شي، دا یوه باصلاحیته شورا ومنل شي، بیا یو داسې فارمول رامینځته کړی شي، چې له ولسوالیو دوه تنه او له علاقداریو یوه تن راجمع کړی شي، دغه اشخاص به علماء، مخور او قوماندانان وي، یا دا چې د کمیسیون ۱۲۰ تنه د خپلو ولایتونو د شوراګانو د نفوسو په حساب نمر کابل یا د کابل شاوخوا راولېږي، له

دې څخه دى ۲۰۰ تنه ته غوره شي، چې پارلمان ته ورته بڼه به ولري، د دغه كمېسيون تر مراقبت لاندې آزاد انتخابات وشي، د دولت رييس دې وټاكل شي، د پارلمان دوره دې د دولت رييس له دورې سره برابر وي.))
ددغې پوښتنې په ځواب كې چې د حل او عقد، لويې جرگې او اهل الرى په اړه تاوده بحثونه كېږي، تاسې څه نظر لرئ، مولوي حقاني وويل:

دا ټوله يوه خبره ده، په دې شرط چې د تنظيمونو رعايت په كې نه وې شوى بلكې اهليت پام كې نيول شوى وي، داسې اشخاص په كې راشي، چې مسلمان وي، جهاد كې يې برخه لرلې وي، په ټولو قومونو ولايتونو پورې اړه ولري.

د خبرو او عمل توپير:

حقاني صاحب د حكمتيار او احمد شاه مسعود ترمينځ د جگړې په مخنيوي كې د سولې كمېسيون لخوا ديو پرېكړه ليك په وړاندې كولو خپل زغروال ځواكونه او مجاهدين د دواړو غاړو ترمينځ ځاى پرځاى كړل، په پرېكړه ليك كې راغلي: ختم و قطع جنگ بهر معنا و مفهوميكه باشد...

بعد از صدور اعلان فيصله در ظرف مدت يك هفته تمام قوت هاى متقابل و متخاصم از شهر كابل و كمربند اطراف شهر كابل خارج گردد.

تامين امنيت كمربند امنيتي شهر كابل و داخل شهر كابل در وقت عقب كشيدن قوت هاى درگير، تحت قيادت شوراي صلح

توسط قوماندانان کابل و حسب ضرورت یک تعداد مجاهدین متفق علیه صورت گیرد و بعداً به قطعات منظم وزارت دفاع و داخله تسلیم شود.

تمام سلاح ثقیله و وسایط حربی اردو مربوط بیت المال بوده، از کمربند امنیتی کابل خارج شده نمیتواند.

لور پرېکړه لیک د ۱۳۷۱ لمريز د ثور پر ۲۷مه چهلستون بن کې اعلان کړی شو، حقاني صاحب له حکمتيار او مسعود ليکلی ياد ترلاسه کړی و، چې د دوی له خوا شوې پرېکړې ته ژمن اوسي، د سولې پرېکړه د ۲۵۰ قوماندانانو، قومي مخورو، علماوو له خوا تصویب او لاسلیک شوه، د ثور پر ۲۶مه د پرېکړ لیک له اعلان یوه ورځ وړاندې حقاني صاحب له حکمتيار و مسعود سره رابطه وکړه او يوځل بيا يې د سولې د پرېکړې په اړه د دوی ژمنتيا ترلاسه کړه.

حقاني صاحب پنځوس زغروال ټانکونه او سلگونه مجاهدین د حزب او نظار شورا جنگياليو ترمينځ ځای پرځای کړل، مسعود ژمنه کړې وه چې د دغو افرادو اعاشه او د ټپلو لگښت به دولت برابروي، خو دوی ورځې وروسته يې له دې ژمنې غاړه وغړوله.

پر دې سربېره مسعود د سولې پرېکړې ته هم ژمن پاتې نه شو او د جنرال حميد گل، اعجاز الحق او سعودي شهزاده ترکي الفيصل په مينځگريټوب يو بل تړون ته په بتخاک کې کېناستل.

ددغې ناستې يوه برخه وال ماته وويل: احمد شاه مسعود حکمتيار ته په طنز وويل، حقاني ام کټی چند ټانک غورازه خود آمده که صلح میکنم...

د حکمتیار او مسعود تر منځ د اعجاز الحق او ترکي الفیصل په منځگړتوب د بگرامیو تړون

لومړنی سفر، لومړنی گوزار:

مجددي د جوزا پر ۵مه په دوه ورځني رسمي سفر اسلام آباد ته ولاړ، د اسلام آباد هوايي ډگر کې د پروتوکول له مخې غلام اسحق خان او نواز شریف دده هر کلي ته ولاړ وو، د سپرلي الوتکه د اسلام آباد پر هوايي ډگر کیناسته، مجددي چې له الوتکې راکورېده، نو دده باديگارد نورن جنرال (جگرن) خان محمد لکه سيوري ورپسې جوخت روان و، کله چې ده د غلام اسحق خان په ملتيا د تشریفاتو گارد سلامي اخیستله، نو باديگارد جنرال هم د مجددي او غلام اسحق په پله گام اخیست، پاکستانی مقامات چې ځینو یې پرېټونو کې خنډل، دې لوبې ته حیران ولاړ وو، خو کابل کې د پاکستان شاژدافیر ښاغلي فدا یونس له افغانانو سره د اوږدې سابقې له مخې نه غوښتل، دا شرم د کمره مین له خوا ثبت شي، ځکه خو یې هغه تر مت په نیوو ایسته کش کړ، له دې سره هغه لکه په هماغه ځای مېخ شوی وي، یې حرکت ولاړ پاتې شو.

د جوزا پر ۸مه د مجددي د سپرلي الوتکه له پاکستان څخه په بېرته ستنېدو د کابل پر هوايي ډگر په توغندي وویشتل شوه، خو پیلوت وتوانېد الوتکه روغه کوزه کړي، د توغندي په لگېدو د الوتکې د مخ برخه زیانمنه او د پیلوت مرستیال برسيرن زخمی شو، خبريالانو څرگنده کړه، چې مجددي په هوايي ډگر کې تلولی او الوتې بڼه څښتنل، ده لومړی د الوتکې ویشته تور پر حکمتیار ولگاوه، خو وروسته چې له مسعود سره یې د قدرت سيالي اوج ته ورسېده، وېل یې: دا کار دده دوستانو او د لستوټي مارانو کړی.

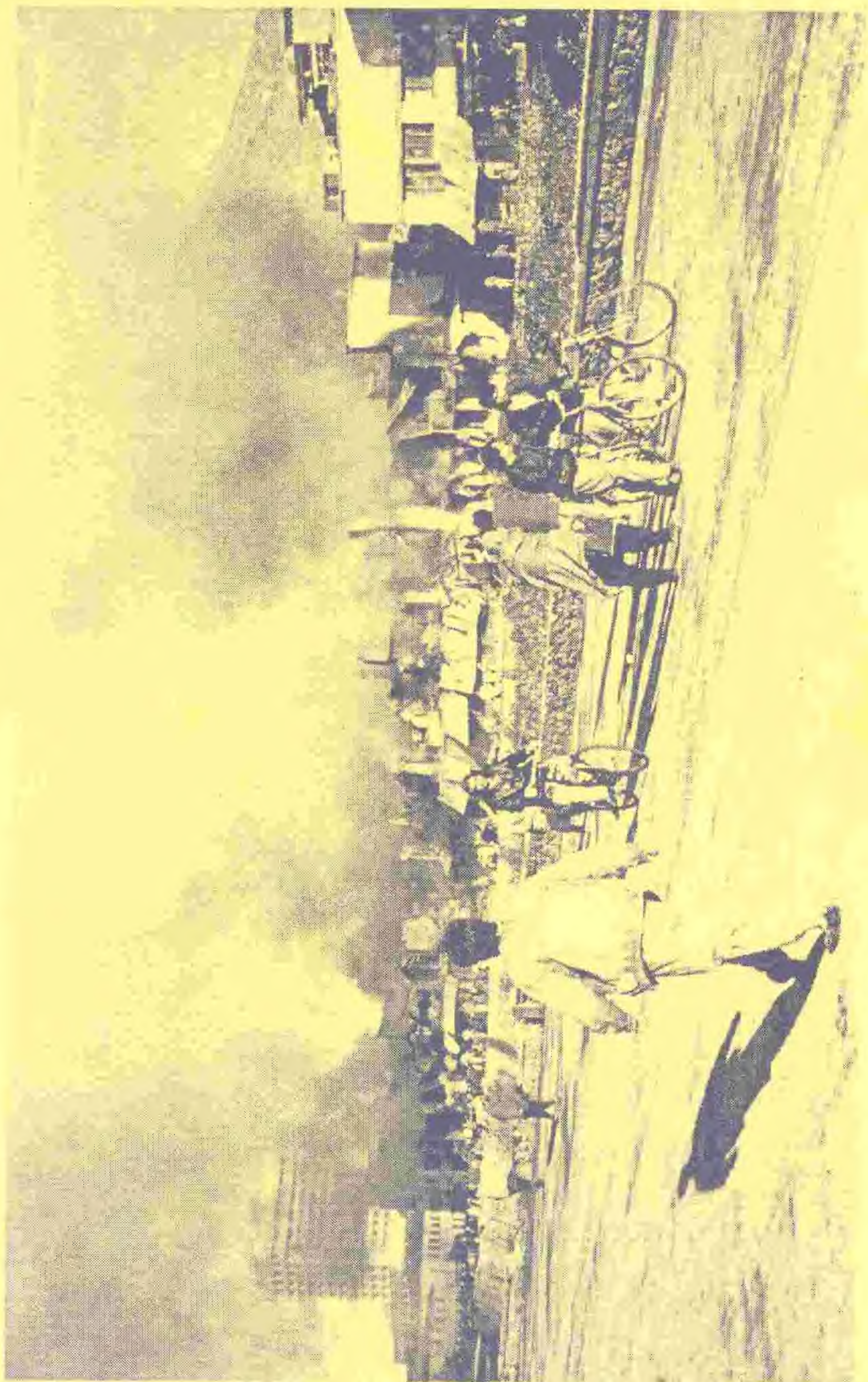
مجددي د پلويانو پيدا كولو په تمه د مامورينو معاشونه دوه چنده كړل، خو د وزارتونو بودجه يې كمې كړې، په دې توگه يې ټولې ادارې له يوه سخت بحران سره مخامخ كړې.

ده د پخواني باچا د ملاتړ تر لاسه كولو لپاره خپل زوی روم ته وليږه خو باچا دده، د ننگې خبره ونشوی منلي.

دلته وه، چې مجددي ته پر تنظيمي ډلو او وسله والو خپل مټ غښتلی كړي شوی او نه يې له هېواده بهر د افغان شخصيتونو او سياستوالو ملاتړ خپل كړي شو...

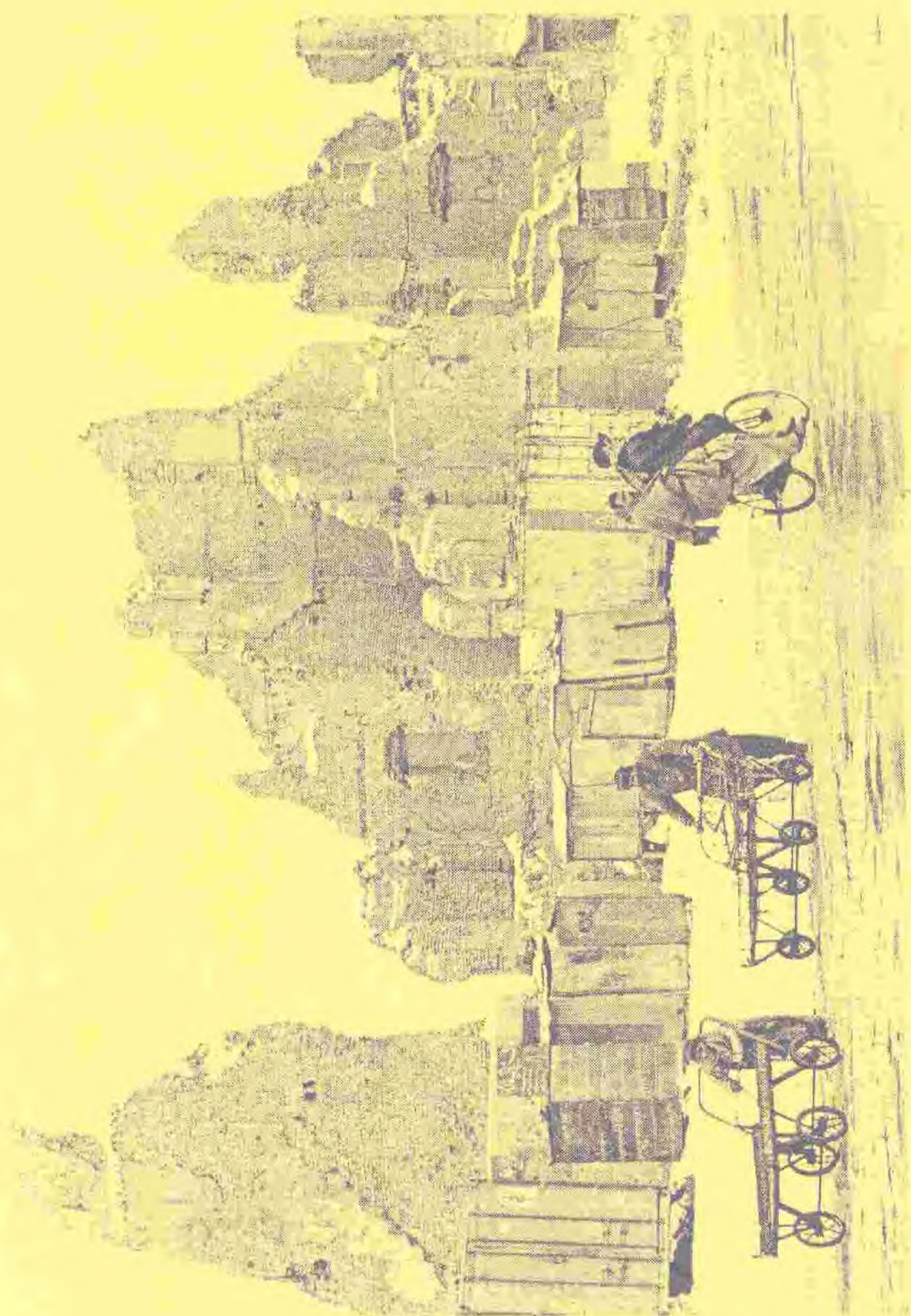
هغه وه چې د ارگ دريو كوټو کې له دوه مياشتني مساپرۍ وروسته يې له ارگ سره مخه ښه كړه...

په جنتي وطن کې دوزخي لمبې

د اژانسونو او رسنيو خبرونه تاوده دي، اخبارونو خپل غټ سرليکونه او لومړي مخونه همدې تبصرو او خبرو ته ځانگړي کړي، په کابل کې د مجاهدينو حکومت دی، د دغه حکومت له مشر تر وزيرانو د ټولو څېرې په لنډو او اوږدو ږيرو او مناسب لباس بڼکلي دي، مجددي ته د دولت د ممثل په توگه ظاهراً د قدرت واگي سپارل شوې وې، احمد شاه مسعود د دفاع وزير په توگه د قدرت پر اصلي مرکز منگول لگولې.

د اميدونو او هيلو غوټۍ غوړېدلې له خبرو د خوښۍ وړانگې په ځلېدو دي.

د پاکستان مسلم ورځپاڼې د ثور د ۹مې گڼه کې ليکلي: هغه مسلمانان چې په الجزاير کې د (اور کلا) صحرايي ښار گوټي کې له جدي مرگ سره مخامخ دي، د مجاهدينو له خوا د کابل د فتحې په خبر خوښي او الله اکبر نارې پورته کړې.

سودان چې د نړۍ له ډېرو خوارو هېوادو څخه دی، شپږ الوتکې غذايي مواد د لومړنۍ او بېړنۍ مرستې په توگه کابل ته ولېږل.

د مهاجرو کاروانونه دي، چې يو په بل پسې روانېږي، د وطن د مينې او مجاهدينو حکومت په خوښيو کې يې نه د ملگرو ملتو پروگرام ته انتظار کولی شو، نه په هېواد کې د ماینونو خطر او وېرې د دوی د تلو مخه او دتلوسو لوري بندولی شوی.

په يو دوو اونیو کې د پېښور شاوخوا پنډغالي خالي او کرايي کورونه

تش شول، د مهاجرو په کډو بار د لاریو اوږده کتارونه د تورخم، پاره چنار، وانه او میرانشاه له لارې هېواد ته روان دي، په دغو لاریو کې د کور سامان ان د کمپونو د خټینو جونگرو لرگي، کرکي او دروازې بار دي، د لاری دپاسه د تور سرو او ماشومانو له زمولېدلو خبرو د امیدونو پلوشې او له بسترگو د خوښۍ سپرمغې بادیږي، لکه د هیلو په خزان خپلو خانگو یې د وطن د مینې پسرلني بارانونه په اورېدو وي، له یو عالم هیلو او له یو جهان امیدونو سره یې د پردېسۍ له وطنه، د هجرت له خاورې او گرمۍ له دوزخه د خواره وطن په جنتي فضا کې د ژوند او مساپرۍ د درنو غمو د شاته کولو په تلوسه ټولې ناخوالې او دردونه د ماضي د یادونو د سیند په خپو لاهو کړي، له دې ناخبره چې د اقتدار شرمېدلي سازشونه او د قربانیو او قهرمانیو په سر د سیاسي سوداگرو تجارت به د دوی د ژوند وروستي امیدونه او د وینو په قیمت گټلی عزت او عظمت د خپلو هوسونو پښو کې په ډېره ناځوانۍ او بېرحمۍ قرباني کوي، بېرته به د دربدرۍ او کډوالۍ دور پیلېږي او د دغه قهرمان او مجاهد ولس قرباني به د سیاسي سوداگرۍ په تور بازار کې لیلام ته وړاندې کېږي.

د شهیدانو په وینو او د ملت او جهاد پر عظمت داسې سودا بازی او سازشونه چې د وطن او جهاد په تاریخ او لوړ حیثیت له یوې مخ اور پورې کړي.

د خوښیو په دغو شېبو کې موږ له دریو انډیوالانو احمد ضیا (ذهین بابري) احمد سینا او پیر نورعلي شاه سره د ازادۍ په خوشالۍ کې د کابل د سفر تیاري ونيوله.

زموږ سفر رسمي بڼه لرله، په دې معنا چې حقاني صاحب د سولې

کمېسيون په مشرتابه د اوربند د معاهدې د تسويد او جگړې په بېخي ختمېدو د دواړو متخاصمو ډلو توافق ترلاسه کړی، له کابل ظاهراً د جگړې گواښ او د گوليو ډلې خپل وېروونکی او تور خادر ټول کړی، موږ هم د هيلو او اميدونو له يوه خپاند بهير سره د کابل په لور د تورخم پر لار حرکت وکړ، ما د خپل کتابتون او خوارلس کلن مهاجرت په موده کې د راغونډ کړيو اثارو او اسنادو يوه برخه راسره لېږدوله، پردې سربېره دوې کامرې، يو ټيپ، يوه وړه راډيو زموږ د سفر په زاد، راحله او وسايلو کې شاملې وې.

له همدغې متاع سره موږ د تورخم په لار آزاد کابل ته وخوځېدو، د دغو ټولو خوشباوريو او خوشاليو تر څنگ د حالاتو په اړه يوې نامعلومه وېرې زموږ په زړو کې ځای نيولې، کابل ته له روانېدو څو ورځې مخکې مې لاهور کې د جمعيت اسلامي مطبوعاتي انجمن رئيس ښاغلی فاضل سره چې د مسعود، رباني د لويو وړو تصويرونو پر چاپ يې د شرکت مطبعه بوخته ساتله ليدلی وو.

دی په مزه مزه د کابل په کيسو لگيا و، داچې قانع د انيس، شمس د هېواد، ملکزاد د تلوېزيون، انديشمند د راډيو او سيد حبيب شاه د باختر اژانس رئيسان مقرر شوي، فلانی د دې شي او فلانی د هغه شي رئيس او امر ټاکل شوي، اخبار داسې چاپېږي، مطبعه دومره خرابه شوې او داسې نور...

ده وويل ستا لپاره مو هم يو ښه کار په نظر کې دی، وروڼو کوښښ کاوه پيدا دې کړي، خو ستا درک نه و او داسې نورې خبرې...

ماوې د کومو شعارونو لپاره چې دومره وينې تويې شوې، اوس مو سترگې ورته ټيټې نه دي؟ له دې په غوره دريځ او د ملت په گټه او خير

رامينځته شوی جور جاری په مخ اړولو مو د جهاد په نامه جگړه
وغځوله او له یوه ټولمنلي اواړي په گرځېدو مو دغسې یوه شرم او
سیاسي قمار ته زړه ښه کړ...؟

فاضل له خپل ټول معقولیت او زغم سره دا وخت دغسې نیوکې
معقولې نشو گنلې، اخر اقتدار او واکمني سړي دومره نشي بدلولی؟
ما ورته کړه غواړم د خپلو اسنادو او کتابونو یوه برخه راسره
ولېږدوم بیا به گورو چې څه کیږي.

بشارت صاحب هم لاهور کې حریت مجله چاپوله، فاضل صاحب
سره له لندن خپرېدونکې عربي "المجله" وه، چې د کورنیو چارو پر
وزارت یې د گلم جم ملېشو د برید تصویري رپوت خپور کړی و،
تصویرونو داسې صحنه ښودله، چې د کورنیو چارو وزارت یو منسبدار،
یوه تصویر کې ملېشو نیولی، بل کې یې لاس پرې تړلی، درېیم کې یې
کلاشینکوف ورته نیولی او څلورم کې یې له پښو غورځولی.

فاضل وویل: چې سړی له دې تصویرو یو پوستر چاپ کړي، ورته
وکاږي، اینست انجام مخالفت با دولت اسلامی...

ښاغلی فاضل سره مې د مدرسې انډیوالي ده د هجرت او پردېسۍ په
وخت کې مو زیاتره یوه دفتر کې فرهنګي چارو ته اوږه ورکړې.
په دې توګه زما او د ده پېژندګلوي، د معصومیت له وختونو
غځېدلی، مانا له مهاجرت او تنظیمي اړیکو سره پیلې نه ده...

پېښور ته په رسېدو لومړی د جمعیت مرکزي او بیا فرهنګي دفتر ته
ولاړم، مرکزي دفتر کې څېرې بېرې او پارېدلې وې، یوه جمعیتي وسله
والو ته زموږ د موټر د ایستو اشاره وکړه... پیر صاحب راته کړه ددې
خلکو د واک او نشه سرته ختلې څه چې پښې باسو... ماښام د فاضل

کور ته ورغلو، په يوه گرم فانټا يې ونازولو، ما کابل ته د تلو خبره وکړه، ده په ډېر اطمینان وویل، هېڅ خبره نه شته، په داده زړه روان شئ، ستاسې په مخه کې د شورای نظار کسان او خپل خلک دي چې ځان ورمعرفي کړئ، بیا خو به مو په سر سترگو خدمت وکړي، په روانېدو کې ما ورته په ټوکه کې وویل، هسي نه احوال ورکړي، چې درغلل، پرې يې نږدئ.

ده له خپلې همېشني موسکا په لږ بدل انداز وخنډل او زما خبره يې راسره تکرار کړه.

موږ د ثور پر ۲۷ مه غرمه له پېښوره حرکت وکړ، پاکستانی پولیسو ملېشو او چیک پوستونو زموږ موټر ونه دراوه، هرځای به چې ملېشې او پولیسو زموږ د موټر پلټ ته چې پریس پرې لیکل شوي کتل د تلو اشاره کوله، پر کرښه هم نه چا له موږ پوښتنه وکړه او نه مو د توقف اشاره ولیده.

له جمرود وړاندې د حاجي ایوب اړیدي کلا د یوې بلې دنیا ننداره وړاندې کوله، چې ډېرې کلاگانې که هرڅو برجورې او دېوالونه یې له مورچو ډک وو، خو دا ټولې خټینې وې، د حاجي ایوب هغه په داسې بڼه رغېدلې، چې د یو واړه ښارگوټي یا پخوانیو افسانوي کلاگانو یاد یې د سړي مخې ته ایښود، لکه د محبوبا کلا، لکه پخوانیو نکلونو او کیسو کې د دیوانو پېریانو کلاگانې...

دغې کلا زموږ د ډېرې جهادي لویانو زړونه وړي، پر دغه نقشه او بڼه یې د خپلو مانیو او محلونو د رغولو هوسونه زړو کې پالل....

پر کرښه چې اوبښتو، احمد ضيا وويل دلته ودرېږئ، چې موظف مامور د موټر نمبر نوټ کوي، خو چې زموږ موټر لږ ورو شو، موظف پوليس د تلو اشاره وکړه، ما خپلو انډيوالانو ته په ټوکه کې وويل: دا پوليس سړي ته گوري.

له کرښې په اوبښتو مو خپله تنده په سړو شرومبو ماته کړه، له لږ تم کېدو وروسته مو حرکت وکړ.

د خيبر دره خو لار د تلو راتلو ده

په کابل او پېښور کې افغان يو دی

د خيبر تاريخي لار مو د هيلو او خوشاليو د ناپايه سمندر په څپو کې تر شا پرېښوه، د خيبر درې مارپېچ سړک د کډوالو د بېرته ستنېدو کاروانو نيولی، په سامانو بار د تور سړو، بوداگانو او ماشومانو ډکې لارې يو بله پسې په يوه ليکه روانې دي، لکه د اوبښانو اوږدو کتارو نه شلېدونکي بهير، داسې چې هره لارې د ځنځير يوې کرۍ ته ورته ده.

په دغو لارو کې داسې ماشومان هم وو، چې د هجرت په سوځنده کمپو کې زېږېدلي او خپل وطن يې په سترگو نه دی ليدلی، داسې ځوانان هم چې د ځوانۍ پسرلي پرې پردېسۍ کې راغلي او د خپل شېب په خوند نه دي پوه شوي، داسې بوداگان هم چې يوازينۍ هيله يې خپل وطن کې له ژوند سره خدای پاماني او خپله خاوره کې ښخېدل دی.

له کرښې په اوبښتو مو نظر دوو لוחو جلب کړ: د افغانستان اسلامي جمهوريت ته ښه راغلاست، لوحې په دري او انگرېزي هم کښل شوې، دلته موټر د کين پر ځای ښی لاس ونيو، له دې سره سړی د وړانيو او برباديو له يوې اوږدې او نه ختمېدونکې لړۍ سره مخامخ کېږي.

احمد ضيا چې په دغه لار تللی راغلی، ویل یې: دلته لږ ودرېږئ چې دا مجاهدین بېسوره دي، هغه بله ورځ یې هم په یوه موټر ډز کړی و، خو موږ ته یې له واره د تلو اشاره وکړه، انډیوالانو ته مې کړه: ما درته ویل دا خلک سړي ته گوري...

له کرښې په اوښتو د استاد سیاف مربوط شمشاد غونډ دی... د دغه غونډ تاسیسات د غره په غېږ کې رغېدلي... مانا د دغه لوی غره د زړه پر را ایستو یې هورې یوه جلا دنیا اباده کړې... وايي د مرغه له پيو پرته یې د مرگ او ژوند زهر او خواږه ټول پکې راټول کړي دي...

په ډکه کې د یوولسمې فرقې د ۶۶ غونډ له کنډوالو چې مجاهدینو په ۱۳۶۷ کال د جلال آباد د حملې پر وخت نیولي و، تېر شوو له دې اخوا ځای ځای د مولوي خالص، محاذ ملي، حزب اسلامي او اتحاد مرکزونه او قرارگاوي پرته دي.

په کمکي خیبر کې د ۶۶ غونډ عمومي قرارگا او سرحدی لوا پرته وه، چې دا هم له دریو کلونو د مجاهدینو په لاس کې وه، او څه په کې پاتې نه دي، له دې مخکې د گردې غوث مشهور زیارت دی، د یوه پاڅه ښوونځي له ویجاړو کنډوالو وړاندې د غني خېلو سیمه ده، چې د مجاهدینو او روسانو د سختو جگړو مرکز و، غازي اباد فارم چې د روسانو په مرسته جوړ شوی او د څارندوی محافظ غونډ په کې پروت و، په ۱۳۶۷ لمریز کال کې مجاهدینو فتحه کړی، د احمد سینا په وینا د غازي اباد فارم د رژیم د تعرض له امله د دوو ورځو لپاره بېرته ونیول شو، چې مجاهدینو له سره لاندې کړ، د فارمونو سیمه داسې معلومېده، لکه د یوه خزان خپلي ځنگل وچه تابلو، د ښوونه، زیتون او مالتو ونې خو لږ او ډېرې تاندې وې، خو د نویو نیالگیو ايله ډنډر

معلومات، د امریکا د USAID په مرسته د سرک جوړولو غټې لوحې لگېدلې: ... تجدید ساختمان این شاهرا به کمک مردم ایالات متحده... خو د امریکا په ټکي او بیرغ تور رنگ غورځېدلی.... چا ویل د استاد سیاف په امر دا کار شوی چا ویل د عربو.....

ویالې وړانې او کروندې له ډبرو او څوزانو ډکې دي، موږ د ماسپښین لمنځونه همدلته وکړل، له دې وړاندې سرخ دېوال دی، ملگرو ویل چې د ثور کودتا پیل کې به کمونستانو اسیران دلته تر خاورو لاندې کول، دغه ځای د رژیم قرار گاه او پر جلال اباد د ۱۳۶۷ کال د حملې وروستی دفاعي کرښه او د ښار امنیتي کمربند تشکیلو، دغه سیمه په بېلا بېلو ماینو پوښل شوې.

له دې چې تېر شې د ثمرخېلو سیمه ده، چې د لومړي نمبر قول اردو اړوند د ننگرهار یوولسمې فرقې، جزوتامونه، کنډکونه، کورونه او تاسیسات په کې دي... او اوس پرې د مجاهدینو پیرې ولارې دي، خو پیره داران لکه د لوت تالان دېوان داسې بریښي، دلته پخوا د توکرانو څه ورې فابریکې هم وې، چې د ثمرخېلي کتان په نامه یو ډول توکر یې تولیداوه، چې له ململ لږ پرېر و، د ثور له کودتا وروسته دغه صنایع په تپه درېدلي او اوس یې ودانۍ هم له مینځه تللې دي، د ثمرخېلو غر د کیهان په نامه مشهور دی، چې د مجاهدینو تعرضي گروپونو په کې سنگرونه نیولي او رژیم ځواکونه یې تر اور لاندې و.

د زیتون تېلو فابریکه هم دلته ده، چې تولیدات یې روسیې ته صادرېدل، همدې ځای ته څېرمه پل سراجي کې د رژیم د توپچي اخري خط و چې د سي - ام - سي او بي ام ۱۶ په واسطه یې د مجاهدینو سنگرونه او مرکزونه تر اور لاندې نیول.

له دې کوز هوایي ډگر دی، چې موږ په کې ايله دوې چورلکې وليدی،
پر يوه چورلکه کښلي: این طیاره از خود حضرت علی است، هر کس که
دعوا کند...

وایي قوماندان حضرت علي دغه چورلکه کې کلی ته د خپلې مانی
لپاره پخې خښتې، سیمنت لېږدوي...
ورپسې لومړی نمبر قول اردو دی، چې بېشمېره ویجاړ ټانکونه د
ټېلرونو دپاسه پراته او په وسپنو او وړانو شویو وسایطو ډک دی، بیا د
ننگرهار عمومي محبس مخې ته راځي او ورپسې سړی ښار ته ننوځي، د
مازیگر څلور بجې، ښار ته ورسېدو.

جلال آباد جگړه

پر جلال آباد برید د شوروي عسکرو له وتلو دوی اوونی وروسته د I.S.I په سلا د مجاهدینو عبوري حکومت لېږد ته د مخې موندلو په موخه پیل شو، دا د مجاهدینو لومړنۍ جبهه یي جگړه وه، د امریکا سفیر پیترتامسن او بینظیر بوتو په گډه غونډه کې I.S.I ته د جلال آباد جگړې سپارښتنه وکړه. د پېښور ډینز او گرین هوټلان له بهرنیو خبریالانو ډک وو- لکه مچان چې په خوږو او گند راټول وي... پر پېښو پرمختگونو یې خپلو کې شرطونه لگول... افغان ژباړونکو رښتیا درواغ ورته ببادول... جنرال ضیاء الحق ۱۹۸۷ کې له امریکایي کانگریس مین چارلي ویلسن سره جلال آباد د کرسمس سوغات په توگه ژمنه کړی و، خو جنرال ضیاء ۱۹۸۸ کې د الوتکې په پېښه کې مړ شوی و... په لومړیو کې مجاهدینو پرمختگ کړندی و، خو د جلال آباد په لاندې کولو کې پاتې راغلل، چې له کابل ېې د رژیم اکمالاتی لار ونه شوای تړلی. جنرال حمید گل د جلال آباد نیول د دریو ورځو خبره بلله... استاد

سیاف د عرب جنگیالیو یو غونډ هورې ځای پر ځای کړ... هلته د دوی جلا هديره ده...

ISI د ۱۹۸۸ ټاکنو کې د جمهوري اسلامي اتحاد په رامنځته کولو: تم نه د ټهاکه دیا، هم نه کابل لیا «تا ډاکه بایلو ده، موږ کابل وگاټه» شعار په راپورته کولو د افغانستان پر ملي پېژنتابه د تیري نخچه وړاندې کړې وه... دغه شعار کې د افغانستان لاندې کولو هغه هوس نغښتی چې ISI له مودو د خپل ذهن او تصور ژورو کې پاللی و...

جگړه اوږده شوه، مولوی حقاني له خوست خپل ځواکونه د جگړې لومړۍ لیکې ته واستول، که څه هم دغو ځواکونو په لنډ وخت کې ښه پرمختګ وکړ، خو د ځایي سیالیو له امله له ستونزو سره مخامخ شول....

رژیم په رښتیا له جلال اباد مستقلانه دفاع وکړه، د اکمالاتو لار یې د ځینو قوماندانو په پلور او پېر پرانیستی وساتله.

جلال اباد جگړې په ډاگه کړه، چې رژیم د ځانگړې دفاع وړتیا لرلې، او جلال اباد ساتلې شوی دلته ده، چې سړی ویلي شي د ډاکتر نجیب الله رژیم په رښتیا هم یوې سکتارستي کودتا نسکور کړ.

کابل کې روسي سفير یولي وارنټسوف په وینا د جلال آباد جنګ کې د لیننګراد جگړو په پرتله څلور برابره پوځي توکي کارېدلي... خونړي جگړه، بريالی دفاع همدې ته وایي.

ماته د کابل یو یاد شخصیت (.....) وویل احمدشاه مسعود د جلال اباد جگړې پر مهال له رژیم سره پټه همکاري غځولې وه. دده په وینا په دې اړه د مسعود او ډاکتر نجیب تر منځ د لیکونو تبادلې کې د بدو په ښه او کچه امتیازونو درک لگېدلی شي.

ده يو جنرال غالباً واحد که وحيد ياد کړ، چې په مټ يې د ډاکټر او مسعود تر منځ دغه توافق رامنځته شوی. واللّٰه اعلم.

جلال آباد جگړې د کډوالو تر منځ د پاکستان پر نيت د شکونو څپې راپورته او په دې اړه د مطبوعاتو تر کچې نيوکو مخه ومونده. مجاهد ولس د جلال آباد دفاع کې افغان پوځ ته مبارکي ورکړه.

د بنار په منځ کې:

د جلال آباد بنار کې امنيت ټينگ دی، بازار او هټيو کې د پخوا په څېر جم او جوش دی، د ترافيکو پوليس په يونيفورم کې ولاړ دي... د هوايي ډگر، قول اردو، ناحيو او دولتي تاسيساتو درندو وسلو او وسايلو ته زيان نه دی رسېدلی، په بنار کې وسله وال نه ليدل کېږي، که سړي په وړانيو سترگې پټې کړي وای، لکه د ثور کودتا د مخه جلال آباد ته راغلی...

مجاهدينو د پاکستان په مينه او د پنجاب د خوښۍ په موخه پښتونستان څلور لاری نوم پر سيد جمال الدين افغان ... اړولی، ما د باچا خان د زيارت وويل، د احمد ضيا سترگې رډې وختې وایي، موږ ته کار گورې که څه کوې...؟

پاچا خان د پښتنو د ملي مبارزې د بري هيله گورته يووړه، خو هغه ارمان چې په ژوندوني يې ونه شوی رږېدی پر مرگ او خپله جنازه پوره کړ...

د ده د جنازې پر ورځ د ديورنډ کرغېړنه کرښه ماته وه...

نه خاصه دار، نه ايف سي، نه پاسپورت، نه وېزه، نه مه، نه ودرېره،

نه څوک يې، نه چېرته څې، د عدم تشدد يو بل پيغام دا چې له امله يې د هغه مهال مجاهدينو اووه گوني اتحاد مشر مولوی خالص پر مجاهدينو د درې ورځني او بند غږ وکړ...

موږ د احمد ضيا د کور مخې ته د بابريانو محلي د درېيمې ناحيې اړوند، موټر ودراره، هغه په بېره کور ته ننوت چې څو موږ د موټر دروازې بندولې بېرته راوتلې او کور ته د تلو خبره په خوله وه، ددغې محلي خلک نه وو مهاجر، د جگړې ټول کړاوونه او ستونزې يې همدلته د گواښونو غېږه کې تېرې کړې وې.

احمد ضيا د کور يوه گوت کې هغه سمخې ته اشاره وکړه، چې له توغنديو د کور د اوسېدونکو پټنځای و، که څه هم ځينې کورونه په توغنديو لگېدلي، خو محله له اوسېدونکو ډکه او ورانې يې زياتره ترميم کړې وې.

له چای څښلو او لږ دمې وروسته مو د بابريانو کلي لاندې په شنو فصلونو کې يو ساعت چکر وواهه، د (کوه پرچه) په برخه کې د کابل سيند مست او څپاند روان دی، په رڼو اوبو کې يې لکه هېنداره د سړي مخ ښکارېده، ځوانان او ماشومان لگيا وو، د ژوند له هر درد او دوک بېغمه يې د سيند مستو څپو ته په غېږ ورکولو تر لېرې لېرې په لامبو څغستل.

کب نيوونکو ځای ځای جالونه غوړول او هر ځل به يې له لويو وړو کبانو ډک جال راويوست، غټ کبان به يې ترې ټول کړل، واړه به ورپسې ماشومانو ونيول او بېخي واړه به يې بېرته سيند ته واچول، کبان به د خپلې دنياگۍ غېږ کې مخ پر وړاندې د ژوند په څپو ورگډ شول، دلته يوې زړه وړونکې منظرې د قدرت د شهکاری نماينده گي کوله، سيند

پلن او ځگن بهېده، د سیند پورې غاړې ته وړې او غټې غونډۍ او شا کې یې تور غرونه په یوه موازي لیکه پراته دي، د پراخ او پلن سیند په مینځ کې واړه ټاپوگان سپینو او مرمرینو ډبرو پوښلي، په ځینو ځایو کې سیند په دوو او څو لارو روان و، خو لږ وړاندې به دغه لارې بېرته سره یوځای شوې وې.

دې غاړې ته شنو فصلو او گورو ځنگلو کې مرغانو د څپو له شور او زور سره خپل خواږه اوازونه لکه په زېرو بم کې نغښتې نغمې مله کول. د مازیگر اودسونه مو د سیند په شگلنه لمن کې چې ښایسته کاني پرې غوړېدلي و، په همدغو رڼو اوبو تازه او د سیند غاړې په ښایستو کې چمن کې خپل رب ته د عجز او نیاز سجده ولگوله.

مازیگری شمال د ورځې گرمي په مخه اخیستې، نرۍ پسته هوا چلېده، موږ هم د دغې روح پالونکي نسیم سره د ښار پر لور مخه کړه. احمدضیاء! که لار راوښيي چې د غازي امان الله خان زیارت وکړو په لږ ځنډ لکه د زړه خبره چې خولې ته نه شي راپورته کولی وویل پر مخامخ سرک چپ اړخ ته... بس بس همدلته... ما په لوړو گومبزو پسې کتل، خو ده، پر یوه سپېره پارک وربرابر کړو... لار له خلو خټلو ډکه ده، نه گومبزه ښکاري نه کومه بله نښه... وړاندې تر یو چتر لاندې خر پر قبرونه دي چې د تورو مرمرو پوښ پرې غوړېدلی... د چت له پاسه د باران اوبو کېرې وېرې کرښې ایستلې، ځای، ځای چت رالوېدلی... ډبرلیکونه د عزیز الدین وکیلي پوپلزي دی، چې تر دورو لاندې په گرانه لوستل کېدی شوی...

ما له اوږې خادر راواخیست د قبر پاکولو ته ورکور شوم، پیر صاحب مې لاس ونيو چې خادر ده ته ور پرېږدم... ما خادر نور هم

ټینگ کړ چې زما خپله خوښه ده... وزیر صاحب محمد گل خان مومند
مرحوم د خادر ډېرې گټې په گوټو کړې دا یې یوه بله شوه...

دوی چې خادر نه لرل پیکه ولاړ وو، له قبرو مې دورې پاکې کړې،
فاتحه مو ولوسته، دعا مو وکړه... ژر ژر مې ډبرلیکونه نوټ کړل...

له کلمي شریفې لاندې

اماني نښان

الغازي امان الله پادشاه افغانستان

از ۱۲۹۸- الی ۱۳۵۷ هجری شمسی

مطابق ۱۹۱۹- الی ۱۹۲۸

تولد ۱۲۷۱ هجری شمسی مطابق ۱۸۹۲ میلادی

وفات ۱۳۳۹ هجری شمسی مطابق ۱۹۶۰ میلادی

نه القاب، نه خطابات- نه دکارنامو یاد... یو اړخ ته د نایب السلطنة
سردار عنایت الله خان او ملکه ثریا قبرونه په ورته بڼه او لنډو ډبرو
لیکونو سره...

لکه شاعر چې وایي:

بر مزار ما غریبان نه چراغ است نه گلی

نه پر پروانه سوزد نه صدایی بلبلی

د سراج الملة والدين امير حبيب الله خان قبر په بېله بڼه لږ لوړ جوړ

دی، ډېر لیک یې جلا بڼه لري، لیکنه یې هماغسې لنډکې ده، د واکمنۍ،

وفات او زېږون پر نېټو را گرځي... د کاتب نوم یې لکه نه دی لیکلی...

له احمد سینا سره د پیداگوژۍ انستیتوت انگر ته ننوتلو، د دروازې

په خوله کې څو تنه مجاهدین په یوه اوږده څوکۍ ناست دي، له په خیر

راغلي سره مو د انستيتوت ودانۍ خوا ونيوله، احمد سينا د انستيتوت د هرې برخې په اړه معلومات راکول، د ټولگيو، ادارې، ليليې او نورو... په دې کې به يې د خپلې زده کړې د وخت د شوخيو او ساتېريو خاطره هم ورغبرگه کړه، له لږ گرځېدو وروسته د انستيتوت د تدريسي ودانۍ تر شا چمن کې کېناستو، پخواني يادونه، د ستو کنډو خاطرې، د جنگونو او بمباريو کيسې مو سره وسپرلې.

ماښام جمهوريت باغ ته ولاړو، چې پخوا په شاهي باغ يادېده د داود خان جمهوريت کې يې د جمهوريت نوم پرې ايښی و، له ثور کودتا وروسته يې پرې د باغ خلق ټاپه لگولې، خو هيچا هم په دغه نامه نه ياداوه.

غوښتل مو ننگرهار والي ښاغلي حاجي عبدالقدير سره وگورو، خو هغه ولايتي شورا لرله، د انتظار ستغې مو تېرې نه شوی کړی بېرته مو د احمد ضيا د کور مخه ونيوله، په لاره کې مو د ننگرهار کميساري ته چې د مولوي خالص قوماندان پير بخش مرکز و، سر وربښکاره کړ، د ماښام لمونځ مو هورې وکړ، خو نه مو قوماندان پير بخش وموند او نه يې مرستيال فريد.

له لمانځه وروسته د ښار له هغې برخې چې د قلعه جواد حضرت بارگاه او جومات و تېر شو، د ښار په ځينو برخو گرځېدو، د ملي بس سرويسونه تر تېر ماخوستن د ښار بېلا بېلو برخو ته تلل، د ورځې له خوا تر تورخم، درونټې او سره رود ولسوالۍ پورې هم ملي بس چلېدل.

د ښار زياتره دوکانونه پرانيستي، هوتلونه له مېلمنو ډک دی خو ښار چوپ دی، لکه چا د ژوند سندرې په خوله لاس ايښی...؟ احمد ضيا

کور ته په رسېدو، وویل: وگورو تلویزیون څه خپروي، د تلویزیون په تڼیو یې گوټې ووهلې، د جلال اباد تلویزیون هره شپه له اتو تر لسو بجو دوه ساعته خپرونې لرلې، له دیني موعظې، د حالاتو په رابطه سیاسي تبصرې، خبرونو، جهادي ترانو او تمثیلي پارچې سربېره د کشمیر جگړې یو مستند فلم چې پښتو دوبلې شوی و، وښودل شو، همدارنگه د جهاد ځینې صحنې او منظرې یې هم د پروگرام په بېلا بېلو برخو کې ښکاره کولې.

د خپرونې په مینځ کې د ښاروالۍ او ملي بس اعلاميې او خبرتیاوې خپرې شوې، د تلویزیون دوه ساعته خپرونه د موسیقي د نه شتوالي له نیمګړتیا پرته په زړه پورې وه، که څه هم ملایي رنگ پرې غالب و.

په زړه پورې خبرتیا په دې ټکو وه... انجنیر عبدالغفار د... زوی دوی عرادي لنډکروزر موټر چې د انجن نمبر یې... او... دی پر انجنیر ګلبدين حکمتیار د... زوی پلورلی وه که څوک ورسره معامله لري، تر دریو ورځو پورې د ننگرهار ترافیکو نه خبر ورکړي...

همدا حال د هوتلونو او رستورانونو هم و، چې له یوې نیمې جهادي ترانې پرته په کې چوپتیا وه، ننگرهار ورځپاڼه خپرېده، په داسې حال کې چې د کابل ورځپاڼې هره ورځ نه شوی خپرېدی.

موږ د تلویزیوني خپرونو ترڅنګ د چلمچي او کوزې اواز ته هم د زړه غوږونه څک نیولي وو، څومره چې ځنډېده، هماغومره زموږ انتظار د زغم په ځنډېدو د وراوښتو ناکامه هڅه کوله، چې د دروازې د بېرته کېدو غږ به مو واورېد، سترگو ته به مو دسترخوان او لوبښي ودرېدل، موږ دلته د انتظار سختۍ یو ځل بیا په خپل ټول تریخوالي له ستونې تېرې کړې، همدا وخت و چې د مرحوم استاد الفت په خبره پر موږ د

رباب له ترنگ د کوزې او چلمچي کړنگ ښه لگېده.

دير آيد درست آيد، احمد ضيا دسترخوان دومره اوږد وغواړاوه، چې موږ يې له يوې بلې حيراني سره مخامخ کړو، داسې خواږه يې برابر کړي و، چې موږ يې تر خپلې وارخطايۍ او انتظاره ټيټ سترگي کړو، يوازې دا نه، بلکې حيران او تلولي يې هم، چې لومړی په کوم لوبښي گوټې پورې کړو، پر چای مو د احمد ضيا له يوه خپلوان سره چې تجربه کار دهقان و، د جلال اباد د ځمکو، کرنې او مالدارۍ په هکله خبرې وکړې، له لمانځه وروسته مو د خوب رنگين عالم ته پناه يوره، داسې د مزې خوب مو وکړ، چې ايله مو د سهار لمونځ ونيولی شوای، له لمانځه وروسته مو بيا په خپلو بسترو سرونه ولگول او دا ځل مو په ويښه د خيالونو او سوچونو په پراخه دنيا کې د خپلو هيلو او ارمانونو نيلۍ وزغلول.

تر هغې چې چای رارسېده، موږ هره يو د خپل ذهن په پرده په ازاد اسلامي افغانستان کې د خپلې راتلونکې او اميدونو رنگين جهانونه انځور کړي و، چای تر بېگانۍ دودۍ کم نه و، داسې يې وگڼه لکه موږ د غرمې دودۍ په همدې سهار کې نوش جان کړې وي، په دې توگه چای زموږ پوره وخت ونيو نژدې يې راباندې نيمه ورځ کړه، موږ چې حرکت وکړ، بازار او هتۍ پرانيستي او له پروانه په کې زيات جم او جوش و، په بازار کې گڼ دوکانونه د سکانو وو، چې تر خولې له مالونو ډک وو، د ښوونځيو ماشومان دلې دلې روان وو، په تېره سک ماشومان خورا ښکلي معلومېدل، د هرچا نظر يې جلباوه، د سرونو وېښته يې په خرو دسمالونو تړلي وو، نجونې هم ښوونځيو ته تللې، له سره تر پښو ټيکريو کې نغښتې وې.

د ننگرهار ورځپاڼې نوې گڼه چاپ او خلک يې په مطالعه بوخت وو،

ما له دوکاندار یوه گڼه واخیسته، که څه هم چاپ یې حروفي و، خو صحافت یې بد نه و، له شعر، تبصرې، سرمقالې او مضامینو سرېره په کې د ښاروالۍ اړوند د داوطلبۍ اعلانونه خپاره شوي و، په کابل کې د مجددې حکومت او ښاغلي چکري وزارت لا نه و توانېدلی ورځپاڼه چاپ کړی شي، سره له دې چې له پېښوره یې کمپیوټر ټیکنالوجي هم لېږدولې وه، خو ننګرهار کې د رژیم له سقوط ايله دوې ورځې ننګرهار ورځپاڼه ځنډېدلې او له هغې وروسته هره ورځ پر خپل وخت خپرېدله، د سرک غاړې پر دېوالونو لیکل شويو شعارونو سړی یوه شېبه بوخت ساته، هماغه د اسلامي شریعت او حکومت د ټینګښت ایډيال شعارونه، د مجاهدينو د ستاینې بې وزنه بې خونده بابولالې...

د کابل پر لار د څارندوی له قوماندانۍ په تېرېدو زیبا هوټل مخې ته راځي، دلته غرني غونډ او لږ وړاندې د قند فابریکه ده، چې له فعالیت لوېدلې، دا فابریکه د داود خان په صدارت کې رغېدلې، چې له گڼو یې د گورې پرځای بوره تولیدوله، خو له لږ فعالیت وروسته په تپه درېدلې. غالباً پاکستان به یې په خپل جادويي اغېز فعالیت شنډ کړی وي، کله چې طب پوهنځی جلال اباد کې پرانیستل شو، داسې تبلیغات کېدل، چې اوس به د شا و خوا هدیرو مړي دطبي ازموینو لپاره باسي، وایي خلکو تر ډېره په خپلو هدیرو د شپې پیرې کولې...

له دې وړاندې د کانال ریاست او لږ خوا سرخ اب پل دی، چې د مجاهدينو او روسانو د سختو او خونړیو جگړو ډگر پاتې شوی، له دې کوز د ننګرهار پوهنتون دی، چې اوس یې ورسره اسلامي ټکی نښلولی... له هغه وړاندې د درونټې بند مخې ته راځي، پر ډبرلیک د بریښنا کوت د جوړېدو نېټه... او تاریخچه ده، چې له ښه بخته انقلابیانو نه ده

نړولۍ...

په دې پسې د کابل جلال اباد لارې د امنیت قرارگاوي دي، چې د ويجارو موټرو او وسايطو انبارونه په کې پراته دي، په همدې ځای کې د کبانو د روزنې پروژې ده، دلته چې څومره سترگې څار کولی شي، له کنډوالو پرته په سمه نه لگېږي، بس د نظر په هر پېر کې د عصر د يرغلگرو د ستم داغونه دي، چې د ورانيو ويجاريو په بڼه پاتې دي، په دې پسې د سرخکانو پل او د لغمان په کڅ کې د جلال اباد کابل سړک غځېدلی، په دې وخت کې چې د پير صاحب د دمې لپاره موټر چلولو ته ما اوږه ورکړې وه، د يوې زړې لوحې په لوستو ناڅاپه زما پښه د موټر په بريک ښځه شوه، موټر ځای پرځای ودرېد، پر لوحه ليکل شوي ((د پښتو د نوميالي شاعر او اديب مرحوم گل پاچا الفت مزار) له موټر کوز شو، خو مزار ته د تلو په اړه ملگري دوه زړي وو، ځکه چې لاره نه معلومېده، داسې ښکارېده چې ډېره موده چا دېخوا پېښه نه ده کړې، لار اغزيو نيولې، انډيوالانو ويل چې په مينونو ورسېځ نه شو، چې سيمه کې يې خطر زيات و.

خو د عقيدت جذبه بل شان وي، زموږ زړه ته يو ډول کرکه لوېده، چې له زيارت کولو پرته ولاړ شو، د الفت صاحب د مزار احاطې ته ننوتلو، دده د مزار ډبرليک چې د وصيت شعر او د وفات نېټه پرې ليکل شوې، يو ځنډه ماته وه، لکه مرميو، مردکيو پرې خولې لگولې وي، په احاطه کې څو نور قبرونه هم وو، چې يو په کې د سيد فقير پاچا و، چې د هغوی پر لوحو هم ځای ځای گولۍ موبښتې وې.

د استاد الفت د ليکنو څرگند امتياز صداقت دی، ځکه خو يې ليکنې، شعرونه د واره روح ته لاره مومي او پر زرو پړيوځي... استاد د

سياست کړاړې دښتې ته د صداقت د رڼو او زمزمې اوبو د ورځ په ورماتولو سياست پر صداقت خړوب کړ، ژوند، مبارزې، ليکنو او سياست کې ملي صداقت د استاد الفت له فکر او قلم روحاني ادب پنځولی، ځکه خو د ادبي بزرگۍ او ولايت مقام ته رسېدلی، د برخې خاوند گرځېدلی دی...

له دې کوز د سرکنډو بابا زيارت مخې ته راځي، چې موټر هم اکثراً دلته درېږي، دلته مو مخ لاس پرېمينځل، سرې اوبه مو وڅښې او بېرته مو سفر ته دوام ورکړ.

خومره چې مخکې تلو، لار د سيند د مستو څپو پر غاړه تېره شوې، دلته ورو ورو غرونه سره نږدې کيږي، د غرونو په مينځ کې ايله دومره فاصله ده، چې سيند او سړک په کې تېر شوي دي.

موږ له دې خوا گړندي روان وو او د سيند څپو له هغې خوا لکه مست اوبښان څگونه بادول، سيند په مستې له کمرونو او لويو گټو سره دخپل سر تندي په جنگولو پر غورځنگو روان و، څپې وې چې يوه په بله پسې اوښتې، موجونه و، شور و زوږ او د حرکت يوه نه ختمېدونکې هنگامه او سلسله.

طبيعت دلته د خپل حُسن او کمال يوه تلپاته منظره انځور کړې، ځای ځای د سيند پر غاړه ونو او دواړو څنډو ته اسمانڅک غرونه داسې معلومېدل، لکه د يوه ماهر نقاش په گوټو جوړه شوې تابلو، چې چا د کوټې پر دېوال ځړولې وي.

موږ د همدغې زړه وړونکې منظرې په رنگينو نندارو کې ډوب يو، له جگړې لېرې له دردونو او غمونو گوښي، د بمونو او گوليو د لمبو او لوگي له تصور نه اخوا مو د خيالونو په زرغونه دښته کې د حُسن او

بنکلا په ساحل کې سترگې نه وې سره ورغلې، چې ورېښمين تنگي کې مو د يوې خونړۍ جگړې نښو او يادونو سترگې وسوځولې.

ورېښمين تنگي سوځېدلو ټانکو او عسکري ويجارو شويو وسايطو نيولې، لاندې په سيند کې گڼ ويجار ټانکونه پراته دي، د سرک غاړه خو له يوې مخې په سوځېدلو او وړانو ويجارو ټانکونو ډکه ده، د دغې صحنې په ليدو موږ يو ځل بيا د خيال له ارام ساحل د جگړې په څپو ورگډ شو، د اوږدې تپل شوې جگړې وړانې، بربادې، قربانۍ او سرلورۍ په سر واخيستو او په دغه اوږده موده کې د خپل لالهاند او له دغرو او مرگونو سره د متصادم ژوند په کنډوکپرو، کې په تيندکونو شو.

د سروبي فابريکه چالانه ده، خو د گوليو ږلۍ پرې ډېره زياته اوږېدلې، له دې پرته د برېښنا کوټ ودانۍ ماتو هېندارو او کنډوکپرو دېوالونو د يوې خونړۍ جگړې د ماضي وړانوونکي تصويرونه په خپله لمن کې ځای کړي و.

د فابريکې مخې ته د مولوي خالص مجاهدين ناست دي، چې په سترگو کې يې د ويرونو او ويارونو ډکه غوسه له ورايه ځلېده.

له دې وروسته بيا تر نغلو د اوبو يو شين ډنډ دی، چې د سترگو او نظر مارغه په کې د خلاص مت الوت کولی شوای.

څه کم يوولس بجې وې، چې سروبي ته ورسېدو، شهرک کې مو له مولانا عطا محمد سره دوې درې خبرې وکړې، د شهرک بنکلا د جگړې لمبو له يوې مخې سوځولې، نه هغه رنگين پارکونه وو او نه د ونو او گلانو هغه خياليگر کتارونه... چې دې ځای ته د کلونو مخکې راتگ نه مو په ذهنونو کې پاتې وو.

ختينو کږو وږو دېوالونو... د توغنديو په لگېدو ژورو کندو د شهرک

پر بنایستونو اور پورې کړی، اغزو او خوزانو د گلانو او زینتي بوټو لمن ورتوله کړې سپېره سیلی او بریوکی په کې په انگولا ده...

مولانا صاحب ته وایم... دا ولې...؟ سترگو کې یې اوبنکې ډنډ دي... پټه خوله یې د مخې بڼې غیر راکړه...

اوبنکې بېوسې او کمزوري ده که ځواک او قوت...؟
مولانا صاحب په دوو کې حیران کړم...

له جلال اباد وروسته سرک خراب او کنډ کپړ دی، موټر باید په ډېر احتیاط چلول شوی وای، د ماهیپر غاښی د پخوا په شان هیبتناک او پرتمین دی، لاندې سیند هماغسې خپاند او ځگن بهیږی، غرونه او ګرنگونه دي، چې په غېږو کې یې د اوبسانو اوږد کتار روان دی، د غره پر دنگه غاړه د سرک سپېرې لیکې او لاندې د سیند تګو سپینو اوبو او د سرک مارپیچ کرښې داسې معلومېږي، لکه د ځمکې او آسمان ترمینځ کومه لاره غزېدلې وي، د ماهیپر برېښناکوټ چالان دی، خو هغه پخوانی رونق یې نه دی پاتې، د جنگ سوځوونکو لمبو ایرې وړباد شوې، ماشینګنو او دهشکو پرې زړه یخ کړی، د جرمني انجینرانو کورونه چې د سیند پر غاړه له سرک لاندې جوړ او ګورې ونې په کې وې، له سپېرو خاورو او کنډوالو پرته هېڅ نه شوی لیدل کېدی.

له ماهیپر کوز سرک ښه دی، چې په دې وروستیو کې پرې له سره قیر اچول شوی، پلچرخي ته په نژدې کېدو چې یو وخت شین ځنګل او ګورو ونو د مساپرو هرکلی کاوه، سپېره ډاګ اوبنتی.

ناکراره تلوسه:

یوې ناکرارې تلوسې په مخه اخیستي یوو، د یوې اوږدې تندې ماتېدو ته مو شېبې شمارلې، او د یوه زمولوونکي بېلتانه له تیارو مو د راوتو مخه لټوله... د څرخي جېل وحشتناکو یادونو مو پر زړو زلزه گډه کړه، چې اوس تش تور دی.

د زغره والو ځواکونو تاسیسات سپرې کنډوالې پاتې دي، گورې شنې ونې، خو یا له سره وې نه او که کومه یوه پاتې هم وه، نو وچې لغړې خانگې یې داسې معلومېدې، لکه دخدای تعالی دربار ته یې له دغه وحشت او بربریت نه د خلاصون په دعا د عجز او نیاز لاسونه نیولي وي.

دلته دپوځ د لسو کلو لوژستيکي زېرمه وه، چې ټول مواد او وسایل یې چور او لوټ شوي، په بازارونو کې یې انبارونه پراته دي، عجیبه خو دا چې کابل ادارې دغه مواد په بیه له قوماندانانو پېرودل.

د حربي پوهنتون ودانې ښکته، او سوځېدلې، له دې مخکې د کابل صنعتي سیمه هم یوې وېراني ته ورته ښکاري، په دغه صنعتي پارک کې چې په لسگونو شخصي او دولتي فابریکې ودانې وې، ټولې په تپه ولاړې دي، ماشینونه، تولیداتي زېرمې او مواد یې له یوې مخې چور او تالا شوي، د دغو کارخانو تاسیسات د کلونو په اوږدو کې رغېدلي، خو په څو ورځو کې لوټ او پوپنا شوي دي.

فکر مو کاوه زموږ لپاره به هېڅ یوه خوا او دله گواښ رامینځته نه کړي، ځکه زموږ مشر د کومې ډلې، تنظیم او جریان په پلوي نه بلکې د سولې او امنیت د داعي په توگه د جگړې د بېخي ختمېدو په لار کې د

خير غوښتنې د قافلې رهبري کوله.

خو بيا هم موږ د مجاهدينو له يوه پاتک د وضعيت او حالاتو پوښتنه وکړه، خو هغه داسې مطمئن کړو، لکه خپل منزل ته رسېدلي
۹۹.

د مجاهدينو په وروستي پاتک کې مو يو ځل بيا پوښتنه وکړه، دلته يې له هغه زيات ډاډ راکړ، ځکه خو موږ هم په تګه زړه خپل مزل ته دوام ورکړ، کله چې د حکومت تر کنټرول لاندې سيمې ته داخل شو، هلته يې زموږ اسناد وکتل او بې له کومې پوښتنې يې بېرته راوسپارل، د گلم جمو له يوې پوستې مو ځان بچ او د پل محمود خان نه وړاندې د مراد خانۍ پر سړک د پلخشتي تر مخ سر چوک ته ووتلو، زموږ منزل چهلستون و، چېرې چې مولوي جلال الدين حقاني د سولې په کوښښونو بوخت دی او دا څه موده مخکې يې د جګړې د بېخي ختمېدو او سولې ټينګښت مسوده د طرفينو له خوا له ليکلې موافقې وروسته اعلان کړې وه.

د مرګ کومۍ:

زه دلته د مرګ پر تجربه اوښتی يم، ما د کيسه خوانی کتاب پلورنځيو کې يو کتاب "د مرګ منظر" په نامه لیده په زړه پورې مې کوت...

خو پانې يې د مرګ له تجربې تشې وې که چا د مرګ ځکه کړې وي څومره تريخ به يې موندلې وي، پر سړي مرګ څرنگه راځي او دغه کيفيت څه وړ نورو ته په تورو ټکو کې رسولی شي، که څه هم خيالي

وي، ماته د زړه يوه ډاکټر پر ځان د هارت اټيک عجيبه کيسه کوله، چې د ده په وينا د زړه له حملې د څو ثانيو لپاره مړ وه، خو د خپلو ملگرو ډاکټرانو په هاند د مرگ له کومې او منگولو راوايستل شو، خو د مرگ هغو څو شېبو انځورنه يې کله هم په تورو ټکو نشوای وړاندې کولای... زه داسې گنم لکه له مرگ وروسته په بعث بعد الموت اوبنتی یم، ځکه خو تاسې ته د مرگ کيسه کوم، د مرگ منظر درته وړاندې کوم. ددغو مرگانو شېبو انځور که په تورو ټکو کې ناشونی نه وي، په خدای چې گران ضرور دی، زه نه پوهېږم خپل او د خپلو ملگرو حالت او رواني وضعیت څه وړ کښلی شم، د ټکو لفظونو په موندلو کې حيران یم.

له ژوند لاس مينځل او د مرگ وېروونکی هیولا ته د ځان سپارلو تجربه سړی څرنگه نورو ته ښوولای شي...؟ د مرگ په خونړيو منگولو کې د سا اخیستو کيسه په تورو ټکو، جملو کې نه شي راټولېدی چې د دغو شېبو وېروونکي خيالونه لکه د څرموني وريځې په نري شمال خواره واره شي. تاسې ما په دغه کيسو کې د خپلو زخمي احساساتو په بغاوت پر مه گڼئ، په هغې کمزورۍ مې هم گرم مه بولئ، چې په تورو ټکو کې د دغو شېبو په نغښتلو کې يې زما پر وړاندې کومې شلولې.

خونړۍ منگولې:

د پلخشتي جومات ترڅنگ میوند څلي په لور روان یو، سرچوک ته په رسېدو نابیره مخې ته د گلم جمو ډله خدای خبر له ځمکې را وتوکېده

که له هوا راتوی شوه کلا بند کړو، ماته خوست رایاد شوه، چې ډلې، ډلې گلم جم د شرمېدلې ماتې له رسوایۍ سره غبرگ یوه او بله خوا خورند سرونه پند وو، موټر مو ودراره او دوی لکه وړي لېوان دموټر شاوخوا تاو شول، کارت مو ورکړ، خو په لوستو یې نه پوهېدل، پوښتنه یې وکړه، د چا کسان یې، موږ ویل د حقاني صاحب، بله یې نه زده: (تا شوین تا شوین) او له دې سره یې زموږ گړېوانونو ته لاسونه اوږده کړل. احمد ضیا د وخته له موټره کوز شوی و، موږ یې په تېلو تېلو د یوه محاربوي ماشین خواته بوتلو، ما فکر کاوه، که له کوم قوماندان سره یې خبرې وکړم، کېدای شي په خبره پوه شي، له یوه تن مې د قوماندان پوښتنه وکړه، ویل او خودش جنرال است، مطلب یې هغه څوک و چې موږ یې له موټر کوز کړي و.

د محاربوي ماشین تر سینه لاندې دمخې برخې دروازې یې خلاصې کړې، په قهرجنه لهجه یې وویل، بالا شو، هلته د وسپنو ټوټې د کیبل تارونه او څو د تېلو گیلنونه پراته وو، چې د یوه تن هم ځای نه په کې کېده، خو احمد ضیا وختي په کې ځان ځای کړی او له وحشت په ډکو سترگو یې موږ ته رڼه رڼه کتل، احمد سینا چې ټانک ته په ختو کې لږ ځنډ وښود د یوه تن د راکت له وار سره له ټانک سره جوخت شو، خو ده فکر کاوه، گنې موږ پرې شوي گوزار ته نه یو متوجه شوي، څرنگه چې موږ ټول د ټانک تر سینې لاندې نه شوی ځایېدی، ځکه خو یې د کلاشینکوف په څوکه د ټانک سرته د ختو قومانده راکړه، موږ هم اتومات د ټانک سره ته وختو، دلته زموږ په جېبونو اخته شول، ژر ژر یې د جېبونو تالاشي واخیسته او چې څه په لاس ورغلل، افغانۍ وې که کلداری له جېبونو وېستلې، خدای خبر یو بهرنی خبریال له کومه راپیدا

شو د خپلې کمرې سترگه يې تر ډېره زموږ د مظلوميت، د گلم جمو وحشت او د اسلامي حکومت د مشروعيت نندارې ته نيولې وه.

محاربوي ماشين ډېر گرندې راوگرځېد او پر ميوند واټ د چمن پر لور روان شو، د واټ په پای کې کين لاس ته د عيدگاه جومات پر لور وگرځېد، د جمعې ورځ او د غرمې يوه بجه وه، په دې ورځ استاد رباني د عيدگاه جومات کې د لمانځه او وينا پروگرام درلود، دده اواز چې له لوډسپيکر په زېر او بم خپرېده، زموږ د غوږونو پردې او د زړه تارونه ښه وتخنول، د رباني صاحب له خبرو، حرکاتو، اکتونو، خبرې او عادتونو سره زه ښه اشنا يم، ځکه خو مې دده د خبرو د انگازو تر شاه دده خبره او وضعيت ښه ليدلې شوی، چې څومره به يې د اسلام، جهاد، شريعت او مجاهدينو برياليتوب شعارونه تشرېح کړي وي.

کېدې شي پر دې ورځ د عيدگاه جومات کې خطبه هم دده په نامه ويل شوې وي، وروسته خبر شو، چې د کابل ځينو جوماتونو کې د استاد رباني، ځينو کې د مجددي او چهار اسيا کې د حکمتيار په نامه خطبې ويل کېدې.

ماته د شهيد عزيز الرحمن الفت ليکنه "دين را بايد از خدمت ارتجاع و استبداد نجات داد" په زړه شوه...

هغه ليکنه په همدغو ټکو راگرځېده چې دين څرنگه د سياستونو او اقتدار پايښت او ننګې ته د درباري ملايانو لخوا استخدام کېدای شي، محراب او منبر د واك د چوپړ او خدمت وسيله گرځي...

ټانک د مرنجان غونډۍ په خوا ځغاست، د استاد رباني د وينا انگازې زموږ ترمخ د هوا په وزرو ځغېدې.

د غونډۍ لمنې ته نژدې ټانک وگرځېد او په يوه احاطه ننوت، دلته

يو وخت د ممتاز په نامه د تېلو ټانکرو ترانسپورت و، چې د شاهي کورنۍ د ځينو افرادو د سهم او پانگې خبرې پسې کېدې.

ممتاز د پکتيا ځاځيو لويه او درنه کورنۍ ده، چې ترانسپورت کې يې درنه پانگونه لرله... پر ټانکرو يې پښتو کښلې وه، چې هغه وخت کابل کې له کولتوري تسلط د بغاوت انډول گڼل کېده...

د داود خان له جمهوريت سره ددغه ترانسپورت په ضبطېدو د پوليسو دويم نمبر منتظره قطعه په کې وه، موږ يې هلته په ننوېستلو له ټانک نه کوز او په داسې حال کې چې په هر يوه پسې يو يو کلاشينکوف والا روان و، يوې تنگې تروشي کوټې ته ودرولو.

د ودانۍ دريو خواوو ته پر يوه ليکه د کوټو وروڼه ختلي، قبلي يا لويديز ته د خښتو نوي ديوال دی چې دروازه کې يې بيلر ايښي، چې وداني يې پر دوو برخو وېشلې ده. د کوټې د دروازې په بېرته کېدو د بوی يوه لړه پورته شوه، کوټه به وه په اوږدو دوه نيم او سور يو نيم متر، موږ چې ورننوټو د کېناستو ځای نه و، له موږ مخکې لس تنه په کې له څو ورځو مېلمانې وو، خو له څه ځان ټولولو وروسته ايله دومره وشول، چې په ناستو په کې د پښو په سر ځای شوو ما بيا هم د قوماندان پوښتنه وکړه او لا تر اوسه په دې خيال وم، که له کوم په خبره پوه او باسواده سره مخ شم.

ټول پته خوله دي، لکه خولو ته يې کولپونه اچول شوي، نه يې خپلو کې خبره کوله، نه يې موږ په کومه خبره پوهېدلو، لکه په سپېرو او مرموزو کتو دې زړه خوري، گونگيان دي که څه بلا...؟

په کوټه کې مې موجود کسان يو يو له نظر تېر کړل، څلور تنه لوستي معلومېدل، خو نه يې غوښتل له موږ سره خبرې وکړي، د پاتې

نورو کسانو خبرې او حرکات، لکه د جوارگرو، چرسیانو... درې تنه په کې له ورايه گلم جم معلومېدل، په دې کې يو تن چې له عمره خام ښکارېده او ږيره برېت يې نه وو راغلي، خو غټ او پرېر وجود يې ښځينه خبره ښووله، له مور سره خبرې پيل کړې، خو د هغه خبره په ما بده ولگېده، ځواب مې ور نه کړ، زما چې خپلې په پښو وې، يوه تن چې د چرسو سگرتې يې لاس کې و، وويل قربانت شوم، چپلی ات بکش، چرت ته خراب نکن از ماره یک افته ميشه امينجه افتيديم ري نميزنيم.

شپږ نفري گروپ هر يو لگيا شو او څه چتياات نه وو چې ويې نه ويل، يوه شاه لوڅه کړه، چې له وهلو تکه شنه وه، بل خپلې مټې او پندې وښودلې چې وينې په کې پند وې، په زړه کې وایم له دې خو يې پته خوله ښه وه...

د کوټې کرکې او دروازه کلکه تړل شوې، هېڅ چاک او چوله نه په کې معلومېدل، ما ورته وويل مور له مطبوعاتو سره پېيلې يو، د حکومت له جمهور ريس، وزير دفاع او نورو سره بلد يوو. يوه په کې زما خبره غوڅه کړه ويې ويل: نام مسعوده نگی که حلاليت می کنه... ما فکر وکړ له دوی سره خبرې بېله دې چې گټه نه لري، مناسبې هم نه دي، غلې شوم، د خولو تروش بوی، گرمۍ او تندې داسې لوبه راخيستې وه، چې ژبې مو په تالو پورې کلکې نښتې، داسې راته ښکارېده لکه ژبه مې خوله کې نوره نه ځايېږي... د اوبو مې وويل، يوه شنه پلاستيکي په خپرو پته کوزه يې ونيوله، ويل بيگي قربان فانتا اس، ما چې په نه زړه کوزه خولې ته کړه، نو داسې يو تود او بوين محلول مې خوله کې و، لکه د تېلو گيلن مې پر سر اړولی وي، چې کوزه مې ژر بېرته کېښوده، هغه راغبرگه کړه، چرا... ايجه هر که امده اول امتو مياشه.

مور ته بيا وروسته معلومه شوه، په کوټه کې څلور تنه چې مذهب او تعليم يافته معلومېدل زموږ غوندي بنديان وو، هغوی يې هم له پیک اپ سره راوستلي وو څلور نور د دوی خپل د ملېشي افراد وو، چې د لوټمار پیسې يې له قوماندان پرته خپلو کې وېشلې وې او هغه د بنځینه خبرې خام غټ پرېر ځوان د گلم جم ملېشي يو ډگروال و، چې د قوماندان له خبرتيا او سهميې پرته يې مهمات او کلاشنکوف پلورلي او خپل يو ملگری وژلی و.

د مرگ سفر، د هوايي ډگر پر لور:

نیم ساعت لږ زیات وخت به وتلی و، چې د کوټې دروازه بېرته شوه څو تنه د دروازې په مخ کې بېرني ودرېدل، موږ څلورو ته يې د راوتلو اشاره وکړه، د یوه له خولې ووتل ((میدان هوايي)) له دې خبرې سره د هغه څلورو مذهبو بنديانو له خولې ناڅاپه ((اوف)) ووت، موږ يې کوماز لاری ته وخېژولو، د موټر په بادۍ کې دواړو خواوو ته کېناستو، یوه يې د کلاشنکوف قفاق کش او مرمۍ تېره کړه او موږ يې کتار د موټر یوې خواته کېنولو، دوی گوته پر ماشه زموږ مخې ته کلاشنکوفونه ونيول او کېدی شوی له یوه جمپ سره د کلاشنکوف دېرش مرمۍ زموږ په سینو کې تشې شوې وې، تر داسې کلکې څارنې لاندې، لکه د ډېر سخت جرم په تور نیول شوي يې د غرغړې په لور روان کړي وې، داسې لکه د جگړې په ډگر کې چا د دښمن ډېر غټ قوماندانان نیولي وې.

زموږ زړونو ومنله، چې دا مو د ژوند وروستۍ شېبې دي، د څرخي پله زندان کې د بنديانو د وژلو، او پولیگون کیسې رایادي شوې او دا مو

وگڼله چې موږ هم د دغسې وژل شویو زرگونو مظلومو هېوادوالو له کاروان سره یو ځای کېدونکي یوو، دلته له یوې مخې د مرګ تصور زما له سره ګډه وکړه، د زړه درزا مې ورکه شوه، د وېرې احساس مې له مغزو ووت او نور نو د مرګ او ډار ټول توهنات او سختۍ زما له زړه او ذهن ووتلې، یوازې یوه وېره او سختي مې په مخه کې وه، او هغه دا چې هسې نه زما ملګري یو یو زما تر مخې په کلاشینکوفونو غلبېل او ما ترې وروستی کړي، دغه تصور دومره تریخ او سخت و، چې د هغې تريخوالی او سختي اوس هم زما له خولې او مغزو نه ده وتلې.

موږ یې د هوایي ډګر له ختیزې دروازې تېر کړو، خو لږ وړاندې یې بېرته موټر وګرځاوه، په لار کې د احمد شاه مسعود او رباني عکسونو قیامت جوړ کړی، ښار ټول شعارونو او تصویرونو نیولی، د ازادۍ او فتحو مبارکۍ، د مسعود او رباني عکسونه وو، چې هر دېوال د ترافیکو غره او نږدې ودانۍ یې په سر اخیستې، مسعود قهرمان، فاتح اسلام او داسې نورې په غټو غټو تورو لیکل شوې کړنې، چې د سرکونو د یوې غاړې تر بلې په هوا کې څرېدلې، د رباني، مسعود بېلا بېل تصویرونه وو، چې د وړانو ودانیو دېوالونه، د برېښنا او تیلیفون ستنې دوکانونه او هوټلونو هېندارې یې نیولې وې، سړي فکر کاوه، لکه د ودانیو دېوالونه یې په تصویرونو پوښلي.

موږ یې د هوایي ډګر په لویه دروازه ننېستو، موټر کین لاس ته وګرځېد، ښي لاس د ترمینل اړخ ته اریانا الوتکې ولارې وې او کین لاس ته یې چې موږ وګرځولو، پوځي الوتکې درېدلې، دلته زموږ پیک اپ هم ولاړ و، موږ یې همدلته له موټره کوز او مخامخ روان کړو، هلته یو تورکی سړی بې نوره او غوړ بیجنه څېره له څو نورو پوځیانو سره

کومانډويي يونيفورم کې ولاړ و، موږ يې ور وړاندې کړو، هغه سملاسي امر وکړ، چې له موټره سامان کوز کړئ، د موټر سامان لا وختي لاندې باندې شوی و، زه لږ څه ډاډه شوم، چې گنې دا سړی به خبرې ته غوږ ونيسي، په ډېر ادب او عاجزی مې ورته وويل: که مهرباني وکړئ د دوو دقيقو لپاره وخت راکړئ، خو ده له غرور ډکه لهجه وويل: صبر کو ای کار خلاص شو باز معلوم ميکنم.

له موټر يې ژر ژر کتابونه کوز او په يوه کوټه کې يو پر بل انبار کړل، ډېری سامان په هماغه ساعت کې د ملېشو له خوا څه په پټه او ښکاره چور شو، کله چې سامان خلاص شو، ده زياته کړه: ميفامي يانی ای پشتونستان نيس اوغانستان اس، ما لومړی فکر وکړ، چې دا خبره په دې وخت کې له موږ سره څه اړه لري، دی لگيا و: شما خاينا می خاين از اوغانستان پشتونستان جور کنين، مه کت تان می فامم، په زړه کې مې وويل، دا په څه بلا واوښتې، له دې خو يې هغه بې تعليمه او بېسواده ښه وو، چې سترگې يې پيسو، مال او موټر ښځې وې او له دې نورو لانجو ناخبره وو.

ما وويل: زه ژورناليست او ليکوال يم، د پښتونستان مسلې مطرح کول دلته فکر کوم څه مناسبت ونه لري، بهتره دا ده چې په اصلي موضوع خبرې وکړو.

ده په ډېره غوسه، چې له خولې يې ځگونه بادېدل په يوه دمه خبرې کولې: گلبدین کت خود خلقپاره گرفته بگو تنی کجاس، وطنجار، رفيع کجا اس، وطنه شما خراف کدين، گلبدین کابله خاکستر ساخت اينجه نوکرای پاکستان و سعودی جای نداره... ما هم دده خبرې اورېدې او هم مې دده سترگو او څېرې ته کتل چې په ډېر هيچاني او عصباني

حالت کې دی، له سترگو یې د شرابو د نشې یوه پست هوس او له خولې یې د ددغې نشې بد بوی خوت، ده په بني لاس په ملا کې څرېدلې تفنگچه نیولې او ډېرې وړې عصاب خرابۍ کولی شوی د سوال او ځواب دا صحنه ختمه کړي، زه متوجه شوم که زما کومه خبره د ده په نېشه یې دماغ لږ هم بده ولگېږي، د هغې ځواب به حتماً ددغې تفنگچې په خوله راکوي، دلته زموږ او مرگ تر مینځ فاصله د سترگو د رپ په کچه وه، ځکه ما احتیاط کاوه، تاسې فکر وکړئ چې یو تش لاسی انسان په یوه ځنگل کې د کوم وحشي حیوان په منگولو کې گېر شي، څه به کوي، ځکه خو ما کوبنس کاوه، دده او تفنگچې تر مینځ یې رابطه کمه کړی شم.

لگیا دی... سیاف هزارای بیچاره را قتل عام کد، بدستور عربا، هزارای بیچاره تباہ و برباد شد... یا خدایه! دا خو د حکمتیار او سیاف په ځای په موږ زړه تشوي او لکه موږ د حکمتیار او سیاف د تنظیمو او کړو وړو مسوول اوسو، په زړه کې راتېره شوه، انجینر احمد شاه دې خپل وزارت کوي د استاد سیاف په گناه دې موږ نیولي یو...

ما یې خبره ور پرې کړه، چې زه په تنظیمي لحاظ نه له استاد سیاف سره منسلک یم او نه له حکمتیار سره، زه ژورنالیست او لیکوال یم، چې د مولوي جلال الدین حقاني له فرهنګي دفتر سره کار کوم، او هغه د سولې په هلو ځلو بوخت دی، ما فکر کاوه دا خبره به دده د عصباني مزاج په لمبو لږ اوبه توی کړي، خو له بده بخته دی یې نور هم مشتعل کړ ویې ویل: حقاني دیروز منطقه هزارا به توپ بست صدها هزاره را کشت، همراه گلبدین ششت که ملیشه ها خارج شوه، نباشه.

ما ورته وویل: څوک چې سوله کوي، هغه به ضرور دواړه خواوې

گذشت او د یوه بل د ځینو شرطونو منلو ته اړ باسي، خو ده وویل: مه میفامم اخبار و مجله شما بر ضد ملیشه مسلسل نشرات کرده، ده خوست ملیشه ها قتل عام شد...

ما ځواب ورکړ، در خوست هر کسی که زنده دستگیر شده رها گردیده، بعد از فتح هیچ کسی کشته نشده، زخمی ها به صلیب سرخ تسلیم داده شد، البته در جریان جنگ هر دو جانب تلفاتی می بیند. ده وویل: مسعوده ما ده کابل اوردیم اگر بخایم بیرون کشیده میتانیم...

بیا یې پوښتنه وکړه، ننگیال کیس، زه لا له مخکې حیران وم، چې ځان وروبښیم، که نه، په کومه کې به مو خیر وي، په همدغه تردد کې مې له خولې ووتل، زه، ده وویل: خوب ده گیرم امدی... او له دې سره یې بیا پر خپله تفنگچه گوټې کېښوې، غاښونه یې وچيچل، ویې ویل: میفامم که ادم سیاسی ستی خودته میگی که ده کله ام دوازده گرام مغز اس، ده کله مم دوزاده گرام مغز اس، بیست و پنج سال صاحب منصبی کدیم، می فامی، مارا خام کله می گفتین، مالوم میشه کی خام کله اس؟

مه تورن جنرال عبدالمجید روزی معاون اول عبدالرشید دوستم استم، جنرال صاحب دوستم هم مثل مه انسان اس، از مه کده مقبول و چاغ اس، شما را محاکمه میکنیم.

دلته یې زموږ لاسونه تر شا وتړل او یوې پوځي الوتکې ته چې ستارې ولاړه وه وخپړولو، نژدې یو ساعت په الوتکه کې ناست وو، خو الوتکه وانه لوتله، بېرته یې له الوتکې کوز او جنرال مجید ته لاس تړلي ودرولو، مجید بیا خپله خبره تکرار کړله، شما محاکمه میشین، شما بیخ و بنیاد

ما را کښدین، اوتوریته ما را از صفر هم پايین آورده به سويه جهانی بر ضد ما اقدام صورت گرفته...، اينا ره پس ببرين، تا محاکمه شون...
 موږ يې بېرته د خپل پیک اپ بادی ته وخېژولو، هغه قوماندان ته چې موږ يې نيولي وو، جنرال مجید وویل: تو خو زبان ایناره می فامی...
 ببرين... هلته د جمعیت ځینې افراد چې ما ورسره پېژندل ولاړ وو، ټولو ځان ناگار کړ، رڼه رڼه یې کتل د مجید او ملېشو پر وړاندې له خپلو اوږدو ږیرو، خړو پکولونو او جمپرونو سره ډېر حقیر او ذلیل معلومېدل.

د احمد ضیا خدای زده څه په زړه کې وگرځېدل، په ډېر ادب او حق په جانب خېره یې جنرال مجید ته وویل: زه په ننګرهار کې محصل یم او پاکستان مې په سترگو نه دی لیدلی، زه له دوی سره نه یم، دوی له پاکستان نه راغلل، شپه یې زموږ یوه دوست کړه وه، کله چې راتلل، نو ما وویل مفت موټر دی، زه به هم کابل ته ولاړ شم او...

خو جنرال مجید په دې دنیاګۍ کې د چا مظلوم خبرې او فریاد نه شوی اورېدی؟

د روانېدو پر وخت جنرال مجید هغه قوماندان ته چې موږ يې نيولي وو، په غوږ کې څه وویل او موږ يې روان کړو، دا ځل يې له یوې بلې لارې راستانه کړو، د دغې لارې په اوږدو کې بیا هم د جګړې په اور سوځېدلو او ویجاړو تاسیساتو باندې د رباني او مسعود رنگین تصویرونو، یو پر بل پسې د خپلې رنگینۍ جادوګري ښودله، پر ویجاړو او سوځېدلو ودانیو لګول شویو تصویرونو په لیدو زما په زړه کې داسې تعبیر وگرځېد، لکه ځانونه د دغو وړانیو قهرمانان ګڼي او یو وخت به یې تاریخ د ویجاړیو اتلان اعلان کړي....

په لاره کې له مکرويان سره د يوه گلم جم خولۍ باد يوره، موټر يې ودراره، په دې کې د جمعيت يو قوماندان چې له احمد ضيا سره بلد وو او د قوماندانانو سرتاسري شورا کې يې برخه لرله، موږ وليدو، کله چې موږ ته نژدې شو، يوه گلم جم بدې کنځلې ورته وکړې، خو چې د جمعيت يې ورته وويل خوشې يې کړ، موږ خوشاله شو، چې که مو مړه هم کړي، لږ تر لږه دومره خو وشول، چې احوال مو تر يو چا پورې ورسېږي.

موږ يې بېرته هغې قرارگاه ته راوړو، چې ترې بېولي يې وو، دا ځل يې په يوه بله خونه کې چې دوه زاړه شلېدلي چپرکتونه په کې پراته وو تېل وهلو، دچپرکتو وسپنيز سيمونه لکه تېره مېخونه راوتلي، د غرمې ډوډۍ مو نه وه خوړلې، خو په لوږه نه پوهېدو، که احمد ضيا د سهار چای داسې غوړ نه وای راکړی، نو بيا به مو دا حال نه و، د ماسپنبن لمونځونه رانه قضا شوي، په داسې حال کې چې د قصاب په غولي لاس ترلي ولاړ يو، د لمانځه قضا ډېر ځورولو.

زما په ذهن کې په مجاهد ولس کې د حميد بابا دا شعر لحظه په لحظه گرځېده:

دا جهان قصاب خانه کړ خدای و ماته
پا بسته ولاړ په غولي د قصاب يم

د مرگ منظر

شرنگ د دروازي زنځير خلاص شو، يو مليشه نېغ ودرېد، کاغذ ته گوري، زموږ نومونه يې واخيستل، موږ ور ولاړ شوو، لومړی يې زه تلاشي کړم، ورپسې احمدضياء، نور عlishا، احمدسينا... لاس يې تر شا راوتړل، زه يې تر مخ کړم، له شا يې د کونداغ پر يوه ټينگ گوزار له دروازي دباندې وغورځولم، چې پاڅېدم، يو مليشه تر مټ ونيوم، لږ وړاندې يې د يوې کوټې پرانيستې دروازي ته ودرولم، نور ملگري يې هم پر کونداغ دباندې راگوزار کړل، هر يو يې کوټه تر منځ يوې خونې ته ودراره، دلته يې زموږ هر يوه پر تندي گوته پر ماشه د کلاشينکوف شپېلۍ کېښوه، وايي کلمه تان بخوانيد، موږ کلمه تېره کړه، په لږ ځنډ يې کلاشينکوف لېرې کړل، پير نور عlishا يې يوې کوټې ته ننوېست، درې ډزې وشوې، سينا او ضيا يې هم يوې يوې خونې ته ننوېستل، بيا هم درې درې ډزې... راته وايي: حالا نوبت توست په زړه کې وايم څومره چې ژر کېږي ډز کوه... سترگې مې پټې کړې، وايم که پر غوږو مې څه نه اورېدی، په رښتيا څه نه اورم، پر خوله له يوې کلکې خپېرې سره مې غوږو کې کړنگی شو، سترگې مې پرانيستې، راته وايي ژوند دې رانيسه، پنځوس زره ډالر، بيخي ارزانه مفت...

ورته وايم، پنځوس زره ډالر پرېږده پنځوس هم نه شي راسره موندای، چې نه قوماندان يم، نه سوداگر... وايي موږ خبر يوو، چې لوی باي او سیت يې، وايم ټول عمر مې د قلم مزدوري کې تېر کړی چې

تشه گېده نشي ډکولای، وایي اوس به مزدوري در معلومه شي...

کرس پر کونداغ پر مخ ولگېدم، ونه غورځېدم، دویم گوزار مې د وليو تر منځ ولگېد، تندي مې له مخامخ دیوال سره ونښت، درېیم گوزار مې پر سر و، چې ورسره ښک شوم، ډز شو، د باروتو تريخ لوگی پورته شو، گولی زما پر ښي ولي ومښته، بل ډز پر مټ ولگېد درېیم ډز...

پوه شوی نه یم، تر هغې چې سترگی مې کوته کې وغړېدې، احمد ضیا، نور علیشا او سینا راته ناست دي، ما وې که اخرت کې راغونډ یوو، بعث بعدالموت دی...

که خوب وینم، لاس مې پر سینا کېښود، خوب نه و، په کوته کې مې سترگی واړولې، هماغه تنگه تروشه خونه، وسپنیز لغړ چپرکتونه... د نور علیشا له سترگو اوبښکې څاڅي، ضیا او سینا چوپ دي لکه دمه نه پکې چلېږي...

له پوزې خولې راغلیو وینو مې ږیره سرینس کړې، سینا تکیه کړم، احمد ضیا سترگی مخامخ کړکی کې ښځې کړې، نور علیشا پخپله لمن خوله، مخ راپاک کړل، له کوزې یې خوله کې اوبه راتوی کړې...

را یاد شوه شرنګ زنځېر خلاص شو، د مرګ قاصد له کاغذ نومونه اخلي، د ولاړېدا راته وایې، تلاشي مو اخلي، د کونداغ پر گوزار مو له کوتې دباندې غورځوي، درې ډزې کېږي، وژني مو، دادی له سره مو زړونه سینو کې غورځي، د مرګ دغه کیسه څو کرښو کې بشپړه شوه، له مرګه د بېرته راگرځېدو تجربه انځور شوه، خو دا کیسه دومره آسانه نه ده، چې دلته مرګ د وسله والو د ټوپکو شپېلۍ کې په نڅا دی، هره ورځ هر ساعت، هره شېبه د مرګ له پیغام سره تېرېږي، چې ژوند د مرګ په منګولو کې په سلګو دی، ژوند نیمه خوا، زندګي مړ ژواندې ده.

ملېشې او وسله وال يې د خپلو ټوپکو مرميو کې پېي، د سرونو په تسپو لگيا دي، ذکر کوي، جنت غواړي، د حورو غلمانو سره د لوبو شوق يې سر ته ختلی، هره گولۍ چې چلېږي د ژوند پر ځيگر موبنلي، د ژونديو پر زرونو لگېږي، ځکه خو ژوند ژوبل، زندگي پرهر او د ځوانيو لو گډ دی، هر ژوندي د خپل ژوند جنازه پخپلو اوږو اخيستي، پخپلو لاسو يې قبر ته ټيټوي، دلته خلک گرځي خو ژوند شته، د مرگونو حکمراني کې د ژوند سا ډوبه ده.

د مازيگر لمونځ مو په تيمم او د چپرکتونو دپاسه په ناستې وکړ، دلته يو ځل بيا موږ د ژوند او مرگ له کشمکش سره مخ شو، بېرته وېرې واخيستو او له مرگه ډار زموږ په مريو منگولې ښخې کړې.

يو ساعت مو په خپلو مينځونو کې په دې خبرو تېر کړ، کاشکې په گردېز راغلي وای، درېغه داسې مو کړي وی، څنگه او څنگه...؟

ماښام يو تن دروازه خلاصه کړه، ويې ويل: بيابين، موږ ورپسې شو، داسې مو گڼله چې پل اخلو، د مرگ پر لور يې اخلو، د ودانۍ په پراخه انگر کې د ملېشې هغه قوماندان چې موږ يې نيولي او د عبدالچريک په نامه مشهور و، مجددي صاحب د بريد جنرالۍ رتبه ورکړې، په يوه چوکۍ ناست دی، زما پکول يې پر سر، خپل باديگاردان يې په يوه ليکه کتار کړل، موږ يې ورته مخامخ ودرولو، ويې ويل، چا درنه ساعتونه او پيسې اخيستي، موږ هک حيران وو، چې هغه کسان وښيو که نه، ما دا ښه وگڼله ووايو، له موږ هېر دي، خو احمد ضيا جرئت وکړ، هغه ملېشه چې دده پيسې يې اخيستي وې وښود، تصادفاً ساعتونه هم ده اخيستي وو، له ما سره څلور لکه افغانۍ وې، ددې سړي مې پېژانده، خو د جېب د پيسو راڅخه هېر و، ما هم د هغه ملېشه په خوا اشاره

وکره، چې څلور لکه افغانۍ يې راڅخه اخیستې وې.

عبدل چریک ورته وویل: ولې مو زه خبر نه کړم، ماته مو ولې ونه ویل، چې موږ ترې پیسې او ساعتونه اخیستي، هغوی پټه خوله وو، ده وویل ورکړئ پیسې او ساعتونه یې.

موږ ته یې خپلې پیسې او ساعتونه راکړل، په زړه کې خوشاله شو، فکر مو کاوه چې زموږ پیسې یې راوسپارلې، نو غلا د ملېشو د افرادو کار دی، همداسې به موټر، کتابونه هم راکړي، دلته لږ په خپل ژوند ډاډه شو، چې که وژلی یې نو پیسې به یې نه راکولې...

د مابنام لمونځونه مو په تیمم او ناستې وکړل او د تورې سیلو یوه وچه ډوډۍ زموږ د استحقاق په توګه له دروازې راوغورځول شوه، یو تن چې د مزار هزاره و، وویل شما نفرای گلبدین استین...؟

موږ وویل نه ژورنالیستان یو، خو هغه په ډېره بده لهجه وویل، تاسې د گلبدین او سیاف نفر یاست، غواړئ د ۳۵ فرقې افراد ترور او اختطاف کړئ، اوس به در معلومه شي... د سپو په مرګ به وژل کېږئ او له دې سره یې خپلو ملګرو ته وویل، قوماندان ته وایم، چې ماته یې په لاس راکړي، چې لومړی خو ترې دا سترګې وباسم، بیا یې د پوزو او غوږونو حساب په لاس ورکړم، زه یې په چل ښه پوهېږم او داسې یې ډېرې کنځلې وکړې.

له دغه ځوان سره بیا وروسته زموږ لږ او ډېر تعلقات جوړ شول، د حزب وحدت متعهد و، پلندر یې عیسی خان نومېده، چې ده غوندې بېسواده و، خو اوس یې دلته د حزب وحدت، دوستم او مسعود په ائتلاف کې د تورنۍ رتبه ګټلې.

په دې قرارګاه کې د حزب وحدت ټوپکیانو د دوستم له ملېشو سره

گډ فعالیت درلود.

د بنديانو د پيره دارانو د ډلگۍ مشر شاه محمد نومېده، چې ظاهراً د بڼې وضعې او نرمې خولې خاوند د شلو کلو ځوان معلومېده، خو په حقيقت کې ډېر بدغونی انسان و، ماخوستن ده زموږ د کوټې د دروازې قلف خلاص کړ، کوټې ته راننوت، او موږ ته يې د تسلي خبرې شروع کړې، په موږ دده خبره لکه د توپک ډز داسې لگېده، خو له مجبوریته مو دده له هرې خبرې سره د توافق سر بنوراوه او د رضایت درې جينگې نيولې وې، ده وويل چې هر شي ته ضرورت لرئ، دروازه تګوئ، که قضای حاجت ته ځئ ټک ټک کوئ، دروازه درته بېرته کوم، ما ورته وويل، که زموږ د اوداسه غم دې وخوړ، دا به دې له موږ سره زیاته نېکي وي، ده ويل غم مه کوئ، هر وخت مو چې اودس کاوه اوبه درکوم او نور مو که چای ته شوق کېده هم غږ کوئ.

ده په یوه ځانګړي اکت او ژور خپګان سره وويل، دنيا تېرېږي، دا ورځې هېچاته نه پاتې کېږي...

په دې کوټه کې څو خنجرونه او کارتوس پراته وو، خنجر و ته زه ځکه خوشاله شوم، چې کېدی شوای په څه وخت کې مو په کار شوي وی، خو احمد ضیا داسې وېرې اخیستی و، چې شاه محمد ته يې وويل: دا خنجرونه له دې ځایه وباسه، هغه هم خنجر کوده کړل، له کارتوسو سره يې یو ځای له کوټې واېستل.

احمد ضیا ته مې وويل، خنجرونه بڼه و کار مو ترې اخیستی شوای خو ده ويل ورک کړه، هسې به يې په بل غم اړولي وو، که دا يې راته پلمه کړې وای، چې په دې مو څه کول څه او څه... دلته نو دلې دلې گلم جمان راځي او د کړکۍ له ورې هېندارې زموږ ننداره کوي، څوک یو

څه وايي او څوک بل څه، څوک وايي د گلبدين نفر دي، څوک وايي په کارته نو کې يې يوه پوسته کې نيولي، چا به ويل بمونه ورسره وو، او نور...

موږ د الله تعالى له ياده بله اسره او مشغولا نه لرله، په لوڅو او مېخ دارو چپرکتو وغځېدو، سترگې مو پټې کړې، خوب چېرې و، پر يوه او بل اړخ اوښتو، کله نا کله به مو د يوې شېبې لپاره سترگې ورغلې، خو بيا به وينې شوو، چې پيره بدلېدله، د دروازي قلف به يې بېرته کړ، موږ به يې په شمار نوي پيره دار ته تسليم کړو، دا چاره ځکه زموږ په گټه وه، چې د دروازي په بېرته کېدو به له باندې تازه هوا کوټې ته ننوتله او زموږ د زړونو بل شوی اور به يې د لږې شېبې لپاره غلی کړ.

غوماشو مو پښې، لاسونه او مخونه داسې کړي وو، لکه شري نيولي يو.

له سپېده داغ وړاندې موږ ټول وينې وو، د آذان غږ مو د استاد رباني اسلامي حکومت کې وانه ورېد...

په وېره وېره مو دروازه وټکوله، پيره دار ته مو د اوداسه وويل، هغه د يوه يوه تن د وتلو اجازه راکړه، د قضای حاجت ځای نه و او له هغو کوټو استفاده کېده، چې خالي او کرکۍ دروازي يې ايستلې وې، په دغو کوټو کې کاغذونه، د وطن گوند تبليغاتي پاڼې، دفتری کارتونه، د کلاشينکوف او تومانچو کارتوس، شلېدلې په وينو لړلې جامې او ... پراته وو او کله به چې څوک د قضای حاجت لپاره دغو کوټو ته ننوتل، دروازه کې به پيره دار ولاړ و، موږ هر يوه په خپل وار اودسونه تازه او لمونځونه بيا هم په ناستې وکړل او د خدای تعالی اروا پالونکي ذکر ته مو پناه يووړه.

هوا رڼا کېده، ښايي لمر به نوې د شېر دروازي او آسماني له څوکو
مچکه اخیستې وه، چې د انگر د لويې دروازي تر مخ چې سرک ته وتلې
وه، دوه گړندي موټر تېر شول، اوس نو يوه بله ورځ بره شوې، له
حوادثو او فاجعو ډکه ورځ او د افغانستان د مظلوم ملت د دردونو او
ويرونو يوه بله تياره ورځ.

ما د کوتې له زړې او وړې کړکۍ د انگر په لويه دروازه کې سترگې
ښځې کړې وې، خو له هغو دوو موټرو پرته پر هغه لوی سرک د هېڅ
شي نښه نه معلومېده، داسې ښکارېده، لکه يوې مرگونې چوپتيا په
کابل د غم او سکوت خادر غوړولی وي، لکه شپه لا نه وي سبا شوې، د
شپې وحشت او ترورمۍ لا خپل تناوونه، نه وي ټول کړي او په رڼا ورځ د
شپې وحشتناک سکوت خپور وي.

هو! په کابل کې ورځ هم شپه ده، تکه توره شپه لکه ددغو غلو،
قاتلینو او لوټمارو تور زړونه، په کابل کې ورځ نه لیدل کېده، هره خوا د
تورو شپو د وحشت او وېرې خونړۍ تیارې خپرې د انسانیت، انصاف،
ازادۍ، شرافت او عزت لمر د وحشتونو د تورو شپو په تل کې ډوب و،
یوازې د شپو توره او تیاره حکمراني چلېده.

د دروازي د ځنځير په شرنگېدو یو تنکی خو هدور ځوان کوتې ته
راننوت، دوه درې تنه نور هم په دروازه کې ودرېدل، تنکي ځوان ستړي
مشي وکړل، له ځان سره یې وویل: چه خوب جوانا اس، حیف بندی
کدن اینا، او بیا له موږ سره په خبرو شو، احمد ضیا او سینا ورسره
مجلس گرم کړ، زه او پیر صاحب د خپلو سوچونو، اندېښنو، او ارمانو
په سمندر لاهو شوو.

داسې معلومېده لکه ددغه ځوان له موږ سره څه خواخوږي پیدا

شوې وي، پر له پسې يې مور ته د خوشې کېدو خبره کوله، له دې سره به يې دا هم ويل: ((گوسفند نر اس برای قربانی)) دا خبره کېدې شي ده په ناپامۍ کوله، خو مور ته به يې سخت ټکان راکړ، په پای کې يې د خراباتيانو په اکت وويل، الا کدن تان ده وس مه نيس، ديگه هر خدمت تان باشد به سر چشم چای، نان، چرس، شراب، دختر، بچه هر چه دلتان خاست بگوين.

ده خپل نوم هم مور ته وښود، چې زما له ياده وتلی او راڅخه رخصت شو، دلته يې د تورې سيلو پوپنک وهلې ډوډۍ يو گيلاس او يوه توره چای جوش چې يوازې خوله يې لرله زمور مخې ته کېښول، که څه هم زړو نه اخیسته، خو په نوبت مو وڅښلو، هر يوه بل ته د چای ټينگ ست کاوه، داسې معلومېده، لکه يو پر بل ډېر مهربان وو، ما ځان له ټولو وروسته کړ يو دا چې له زړه مې غوښتل ملگري ورومبې چای وچښي او بل مې دا گټه هم وه، چې کېدې شوی په اخر کې مې دوه گيلاسه نصيب شوی وای، خو گټه په تاوان کېږي، تاوان دا چې کله به ايله نيم گيلاس را رسېده.

زما د چای څښلو خو دا حال و، چې له خپل مشر محترم رفيع صاحب مې هم د چا خبره وسله اخیستې او هغه راته د چايست په لقب قايل شوی و.

ورو ورو له پيره دارانو او نورو ملېشو سره زمور تعلقات جوړېدل، وخت ناوخت به يې دروازه بېرته کوله او د څه شېبې لپاره به د تازه هوا له نعمت برخمنېدو له پيره دارانو سره په اړيکو کې د احمد ضيا او احمد سينا لوی لاس و، دوی به ويل مور سياسي کار ورسره کوو، دا خبره يوه اصطلاح شوه، چې هر وخت به يې د څه هوښياری او چالاکی

مظاهره وکړه، نو دا خبره به یې کوله.

احمد ضیا له ځان سره بله منصوبه جوړه کړې وه، په زگېرويو یې شروع وکړه، پینځه، لس دقیقې وروسته به یې دروازه ټکوله او د قضای حاجت لپاره به له کوتې وت، له احمد سینا یې نصور اخیستل او ددې لپاره چې استفراق وکړي کپ کپ نصور له ستوني تېرول، خو تقدیر ته گوره چې د یو کوتي له خورلو سره یې هم د استفراق اشتها رانه غله، ده خپل پلان موږ ته داسې تشرېح کړ، چې که شفاخانې ته یې یووړ، کېدې شي له هغې ځایه چاته تیلیفوني یا د خط په ذریعه احوال ولېږلی شي، زما زړه نه منله، خو ورسره مې ښه کړه، ده مسلسل زگېروي کول، اواز یې هم لږزه پیدا کړه، سترگې به یې رډې وختې، خوله به یې وچه شوه، هر پیره دار ته به یې د گوليو نوم اخیست، چې که ورته رایې وړي، دده دغه وضعیت نژدې درې شپې دوام درلود، د حزب وحدت عیسی خان ته یې هم ډېرې خاورې په سر باد کړې، د احمد ضیا رنګ او څېره داسې شوې وه، لکه د نري رنځ ناروغ، اکتونه یې داسې طبیعي معلومېدل، چې اسمعیل شاهد سره یې سیالي کولی شوه.

د دوو ورځو په تېرېدو نور احمد ضیا هم له دې رول ستړی شوی و، موږ هم ورته وویل هسې نه نصور په رښتیا کومه ناروغي در پیدا کړي، هماغه وو چې ورو ورو یې د روغتیا خوا ته د صحت د علامو په څرګندولو قدم واخیست.

په پیره دارانو کې یو ځوان چې ډېر بدرنګه او تک تور و، سلطان نومېده، له څېرې او حرکاتو ډېر عاجز معلومېده، دده په څېره کې له مسلطې وضعې د شکایت نښې له ورايه لیدل کېدې، په کتو کې یې د یوې ژورې کرکې او نفرت اثار څرګند و، کله به چې موږ قضای حاجت

ته تلو، دی به د کوتې وره کې نه درېده، ویل به یې برن، برن ازاد استین، همدارنگه وخت په وخت به ده خپله د دروازي قلف بېرته کړ، دروازه به یې پرانیسته، وبه یې ویل باش که هوای تازه بیایه.

پر دغه ورځ چې له غرمې وروسته نور ملبشه خپلو کوتو کې په درنو خوبو ویده شول، سلطان زموږ د کوتې دروازه خلاصه کړه، د وره په خوله کې یې گوندې ووهلې او په کرار یې له موږ سره د خواخوږۍ خبرې شروع کړې.

ده ویل: خدای دې د دوستم او گلبدین کورونه وران کړي، زه هم کور کلی لرم، مور، پلار او خپلوان لرم، ده زیاته کړه، د گلبدین او دوستم بلا نشته، د نورو اولادونه وژل کېږي.

ده یوازي گلبدین او دوستم پېژندل، له بل هر څه ناخبره و، سلطان په ډار ډار خوله نوره هم کوتې ته دننه کړه، ویې ویل، زه یې په زور راوستلی یم، نه تنخوا شته، نه بل څه، شپږ میاشتې کېږي چې نه یې رخصت راکړی او نه کوم غیران، ټنگه.

دده د معلوماتو له مخې په موږ درېدلي پیره داران نه معاش لري او نه په خپل زړه په ملبشه کې داخل شوي، بلکې په زور له کورونو اېستل شوي او له دغې احاطې د باندې وتلو اجازه هم نه لري، په دوی کې هغه ملبشه، چې په خپل زړه داخل شوي، تنخواگانې لري، د چور او چپاول لاره هم ورته خلاصه ده او تر څه قید او بندیز لاندې نه دي.

بله ډله د قوماندانانو بادیگاردان یا د خپل زړه پادشاهان دي، څه چې غواړي د نه، مه څوک یې نشته، د سلطان چې څرنگه خبره خواره او بدرنگه ده، همداسې یې لباس خیرې او پیوند و، پایزار یې هم داسې و، چې مازې پنبې یې په کې بندېدې شوی، خو له بدرنگۍ او خیرنتوب سره

يې په خبره، خبرو او کتلو کې يو داسې اغېز و، چې پر سړي له ټولو عيبونو سره خوږ لگېدو، ماسپښين مو ددغو تعلقاتو له مخې وکولی شول، د څنگ په يوه بله کوټه کې چې لا د قضای حاجت مکان نه و گرځېدلی په ولاړه د لمانځه اجازت تر لاسه کړی شو، دلته احمد ضيا له يوه بل کمال کار واخيست او هغه دا چې هر گلم جم ته به يې ويل، چې يو ورور مې په مزار کې اوسېږي، د (ادينه مسجد) سيمه کې يې کور دی، خو که چېرې زما مخې ته راشي، نه يې پېژنم، ځکه دا لس دولس کاله مې نه دی ليدلی او يو ځل خو يې يوه ته له خولې ووتل، برادر مم گلم جم اس...

د تعلقاتو دايره مو دومره پراخه شوه، چې په جمع د لمانځه شرايط برابر شول او د هغې بلې کوټې څلورو بنديانو هم په کې برخه اخيستلی شوای.

له لمانځه وروسته چې موږ بېرته خپلو کوټو ته راغلو، لږ وروسته عبدالچريک راووت، شاوخوا يې ملبشه غونډ وو، لرگي يې راوغوښتل او يو تن يې داسې وواهه، چې تر يو نيم سل لرگيو ما وشمېرل، چې په وهلو ښه ستړی شو، څه خبرې يې ورسره وکړې، چې موږ نه شوی اورېدلی، په دې کې يې يو ځل له خپل باديگارد نه کله کوف واخيست او په هغه سړي يې درې درې وکړې، يوه گولی يې په کين مت، بله په ورانه او درېيمه له نامه سره ولگېده او په ځمکه ولوېد، ده دومره وويل کشش کو او له دې سره د خپلې کوټې په خوا روان شو، ملبشه وو کش کړ، موږ پوه نه شو، چې مړ شو او که يې روغتون ته يووړ، دا راز له سلطان او څو نورو ملبشو هم پټ و او يا يې موږ ته نه شوی ویلی.

له دې پېښې وروسته سلطان بيا زموږ د کوټې دروازه بېرته کړه، ويې

ویل، دیدین ظلمه، از دل ما خدا خبر اس، ما بخدا اگه به ای حال خوش باشیم، خدا مارم به وطن و خانه خود بیره و شمارم، ای چه حال اس، خدایا!

مانبام یې مور ته په داسې کاسه کې چې له میاشتو به چا اوبه نه وې پرې تېرې کړې، وریجې او ورسره هماغه توره سیلو راوړه، مور د وریجو له مینځه یوه مړۍ پورته کړه او نوره مو سیلو خپلو کې تقسیم کړه، سلطان چې د تشې کاسې وړلو ته راغلی و، کله چې کاسه ډکه ولیده، بېله دې چې له مور د نه خوړلو وپوښتي، وویل مور هم همدا ډوډۍ خورو، ده زیاته کړه، دلته درې دېگونه پخېږي، یو دېگ دا چې دا مور او تاسې یې خورو، دا خدای وهلې وریجې، بل د عبدالچریک لپاره ځانگړی دېگ او ډوډۍ او د هغه بادېگارډانو ته بیا جلا دېگ او ډوډۍ پخېږي.

مرگوني پوښتنه:

د قبلې اړخ ته دپخو خښتو نوی دیوال او په وړوکې دروازه کې ولاړ، بېلر پر هماغه لومړۍ ورځ مور ته پوښتنې راپورته کړې... دوه درې واړه مو چې د شپې له بیلرو د وسله والو اوښتو راوښتو ته پام شو داسې مو گڼله لکه د دېوال له شا د ښځینه وو ماشومانو چیغې اورو، ځکه خو دغه پوښتنې لکه د تلوسې بڼه خپله کړې وه... سلطان مو وپوښت، لکه تبه یې ونیسي، لړزه پرې راغله، په زاریو شو، چې دا پوښتنه له چا ونکړو، دده په وینا که چا ورڅخه واورېده ژوندی به ونه وځي...

څلورمه شپه وسله وال د نورو ورځو په پرتله زيات وتل ننوتل،
چيغې او ژړا انگولا څرگنده وه...

نيمه شپه پرله پسې ډزو ټول په ځای کې راکينولو، کړکۍ ته مو منډه
کړه، لږ وروسته يو کومار راغی، بيلر لرې شوي وو، د کومار د بادۍ شا يې
له دروازې سره ولگوله، څه کم يو ساعت به ولاړ و چې گړندی له دروازې
ووت.

څه خبر دا به د گلم جمو قصابخانه وه، که د جنرال مجيد
صحرايي محکمه کې د اعدام شويو قتلگا، او پليگون، خو د پخو خښتو
دغه دېوال شاته يوازې د مرگ حکم چلېده، څوک د حزب تورن، څوک د
خلق گناهگار، ځينې د پيسو صراف، تجار، پانگوال او... د ټولو پر
وړاندې د مرگ برخليک کومی شلولی و...

د مرگ پرېکړه په خورا اسانۍ د سترگو وروځو په اشاره او د خولې په
څو ټکو اعلانېدی شوای، آن چې د ټوکو مسخرو او تفريح لپاره هم د
مرگ پرېکړه صادرېدی شوای پاکستان روان کو... تيرش کو... او داسې
نورو شفرونو او نښو د مرگ حکم عملي کېده...

د گرونکو شرنګ:

سلطان له کوټې په وتلو لا قفل نه و اچولی، چې دوه موټر د ودانۍ
له لويې دروازې ننوتل، يو هماغه زموږ دوه سيټه پيک اپ او بل د هغه
بلې کوټې د بنديانو يو سيټه، له موټرو څلور ښځې چې رنگين لباسونه
يې اغوستي، کوزې او د عبدل د کوټې په خوا په يوه باديگارد پسې
گړندی وخوځېدې، دواړه پيک اپ په بيره بېرته له دروازې ووتل، نيم

ساعت وروسته موټر بېرته راوگرځېدل او د سازیندو څو تنه ترې کوز شول، لږه شېبه پس د گرونکو شرنگ او د ساز غږ پورته شو، خدای خبر د نخا او ساز دا لوبه څه وړ او څومره روانه وه، چې زموږ د کوټې تر مخ د پښو ښکالو، او کش او گیر موږ ته بیا پوښتنې پیدا کړې، د شپې پاو باندې دولس بجې وې، له کړکۍ مو چې وکتل، د عبدال څو بادیگاردانو، بندي ډگروال ورسره په مخه کړی، کېدی شي د څه پوښتنې او تحقیق لپاره به غوښتل شوی وي، د شپې دوه نیمې بجې وې، چې بیا مو گونگسۍ او د پښو ښکالو واورېد، موږ له کړکۍ دباندې د کتو هڅه وکړه، که گورو له ډگروال سره څوک خبرې کوي، ډگروال په بیره کوټې ته نښتل شو او دروازه ورپسې قلف شوه، سهار چې د جماعت لپاره بلې کوټې ته ولاړو، نو د ډگروال د کوټې څلورو بندیانو غوږونه نیول، توبې یې اېستلې، خو موږ لا د موضوع په حقیقت نه وو پوهېدلي او راز راز پوښتنې او شکونه راسره پیدا کېدل.

کله چې سهار شاه محمد دروازه بېرته کړه، داسې معلومېده لکه له چا سره یې د باندې څه ټوکه کړې وي، چې متوجه شوه خبره د ډگروال وه، احمد سینا پوښتنه وکړه، ډگروال یې تحقیق ته غوښتی و؟ شاه محمد وویل: چې تحقیق بادیگاردای عبدال از پیشش بوجی ساختن.

درواغجنه هيله

د سهار ۹ بجې وې، چې چا د باندې زما نوم واخيست، خوشاله شوم، لکه څوک راباندې خبر شوی...؟

ما خپلو ملگرو ته ډاډ ورکاوه، که کوم جمعیتی خبر شي، بیا هیڅ غم نشته، اخر دا څه خوشباوري نه وه، ما لس کاله جمعیت کې صادقانه خدمت کړی، د جمعیت مرکزي اخبار مې چلولی و، کتابونه مې ورته لیکلي او څو ځله مې ددغه خدمت په جریان کې مرگ هم په خپلو سترگو لیدلی.

استاد رباني او د جمعیت ټولو مسوولینو او غړو پېژندلم، د اخبار او مجلې داسې ګڼه نه وه چې زما په کې څه نه وو خپاره شوي، په تېره له فاضل سره خو مې د وختونو بلکې مودو اشنایي وه...

کوټې ته یو غټ او دنگ سړی راغی، له ماسره یې غور روغېر وکړ، ځان یې معرفي کړ، چې د عبدال معاون دی، د خوست د فتحې پر وخت نیول شوی، ده خپله خوله زما غور ته نژدې کړه، ویې ویل: ما له ډېرو خلکو سره کومک کړی، له تاسې سره هم کومک کوم، پوښتنه یې وکړه قلم کاغذ لرې، ما ویل نه؛ ده له جېبه قلم راویوست ویل: زه درنه ځم، ته چې هر چاته خط لیکې ویې لیکه، زه یې ور رسوم، ما ورته وویل: که استاد رباني ته یې ولیکم، ده خپله سینه وډبوله، چې ولې نه، حتماً یې ور رسوم او له دې سره له کوټې ووت، موږ له یو بل نفر سره چې د حزب وحدت غړی او ډېر ووت ننوت خبره کړې وې، چې که امکان

ولري، زموږ خط يوسې، ده وويل ولې نه خو چې په داسې سيمه کې وي، چې زموږ تگ امکان ولري، ما ورته وويل، دولتي مطبعه کې زموږ ملگري دي، خط مې د قانع، فاضل او... په نومو وليکه، ما ويل چې هر يو پيدا شي، خط به ورکړې، نور ته خلاص يې، ما فکر وکړ چې په دې کې يو هم پيدا شي، خبره جوړه ده.

قانع مې نېغ سترگو ته ولاړ وي... وايم دی دې د چوکۍ او رياست مزې اخلي، زه دې د مرگ کومي کې لاس پېښې وهم... به تېره چې نور عليشاه راته ووايي: چې کونې خبر شي، خبره خلوصه ده... ځکه خو مې د قانع هره ژمنه او خبره پر زړه اوري: که سپوره وي که پورې، گډه به وي... دده ژمنې، په وينو لاسليکونه د طاغوت پر وړاندې د مبارزې او بغاوت سوگندونه...

نادر خان چې کابل ونيو د لښکر ځينې مشران يې اعزازي جنرالان کړل... اعزازي دا چې فرقه او غونډ کې يې دنده نشوای ترسره کولای... يواځې جشن کې يې پوځي دريشي اغوستې او ځينې مراسمو کې برخه اخيستی شوای... د نادر خان له مړينې وروسته پخواني پاچا هم يو دوه کاله دغه دود پاله... او د خپل پلار دغسې انډيوالان يې دربار ته بلل... يوه ورځ د غرمې پر وخت کوم مشر په ناپامۍ او بېره مړۍ خولې ته کړه، دومره گرمه او سوځنده چې پر ژبه يې پولۍ راخېژولې... خو ده بيا هم خپله خوله تينگه کړه... له سترگو يې څک څک اوښکې راغلې... ددې لپاره چې خپلې اوښکې توجه کړای شي وويل: نودر خون دې تېرې خورې خوري مير دې دولته غوښې نغاړو...

حاجي نسيم راته کړه: ته له قانع مناسب غواړې...؟ له لېوني يې مه غواړه، مه يې ورکوه...

قانع به ټوله ورځ پر مېز له طبله وهلو سره سندره کوله:

الله گل دانه، دانه دانه دانه دانه

شهرت گله تېروه دې جېلخانه...

الله گل دانه دانه

وېروونکې خوبنې، د ویر په تیارو کې:

ماسپېنېن په داسې حال کې چې عبدالچریک په کوم ښکار پسې وتلی و، یوه ملبشه مور ته وویل، هغه سړی چې له دروازې راننوت پاکستانی دی، تاسې ورسره خبره وکړئ، که څه کار مو پرې وشي.

لږ وروسته په ونه مندری تک سور او کوسه سړی، کوټې ته راغی، له خېرې داسې معلومېده، چې گنې کوم عصري گلم جم وي، مور ته یې د میرانشاه والو په لهجه وویل: د کیم زوی یوئ، ما ویل، مور د بېلا بېلو ځایونو یو، خو له حقاني صاحب سره کار کوو، دده خېره په رښتیا وېروونکې وه، چې له گلم جمو سره یې پوره ورته والی درلود، ځکه خو مې ترې پوښتنه وکړه، تاسې د کوم ځای یاست، ده بیا هم د میرانشاه والو په لهجه خبرې کولې، خو خبرې یې گوډې ماتې راته ښکاره شوې، داسې لکه له ځایه پښتون نه وي، ده وې زه د میرانشاه یم او کور مې ډنډو کې دی، مور ته یې وویل تاسې څه ثبوت لرئ، چې د حقاني کسان یئ، ما ورته وویل ثبوت څه ډول وي، مور یې د فرهنګي دفتر مامورین یو، ده ویل خنکی پېژنې؟ ما چې هر څومره فکر وکړ، خنکی مې ونه پېژانده، پیر صاحب ته مې ویل، ته خنکی پېژنې، ده ویل خانکی پېژنم، خنکی نه.

بيا يې وويل خليل پېژنې، موږ ورته وويل، ولې نه، ويل څوك دى؟
 موږ ويل يو حاجي خليل خو د حقاني صاحب ورور دى، ويل منشي يې
 څه نومېږي، موږ ويل سرحدي، ده يو ځل بيا سر تر پښو راته ژور وكتل،
 بيا يې وويل تاسې يو خط وليكئ، زه يې ورسوم، كه خداى كول مازيگر
 مو بيا احوال اخلم.

خط مو وليكه، خو ډېر محتاط، كه عبدل يا مجيد ته يې وښيي زموږ
 د الزام څه ټكي په كې پيدا نه شي كړى.

كله چې دى له كوټې ووت، عبدل زموږ پيك اپ كې راوړسېد، له ده
 سره يې يو څه خبرې وكړې او بيا دواړه په موټر كې ووتل.

موږ كرل او رېبل، كله به خوشاله شوو، او كله سخت خواشيني او
 وارخطا، هسې نه دا سړى او خط مو د بلې بلا په خوله وركړي.

مازيگر چې د اوداسه لپاره وتلى وم، كوټه كې مې د كومې مجلې پر
 دوو پاڼو نظر ولگېد، بې اختياره پرې ور ټيټ شوم، شكېدلې پاڼې مې
 راپورته كړې، په غالب گومان د كابل مجلې د كومې گڼې پاڼې وې، د
 مرحوم استاد الفت شعر مې په كې ولوست:

وربل يې ما په خوب كې پرېشان ليدلى دى
 ستا بخت خو مې رقيبې دغه شان ليدلى دى
 له دامه كه دې خلاص كړم په قفس كې دې ايسار كړم
 صياده ما خو څو رنگه زندان ليدلى دى
 تعبير يې كړى ما په ظالمانو به چپه شي
 چپه كاكل مې خوب كې د جانان ليدلى دى

حسب حال شعر و، په رښتيا هم چې د استاد الفت شاعري د

عمرونو او زمانو شاعري ده، زه په همدې سوچونو کې وم، چې شاه محمد غر کړ، راوڅه؟ چې ورنژدې شوم، په گواښمنه لهجه يې وويل، هوښيار سړی يې دا څه کوې، نه گورې قوماندان راوتلی، اوس به ځان هم پرې څب څب کړې او موږ هم...

يو بل مېشه چې لطيف نومېده، د مزار اوسېدونکی او ډرېور و، له موږ سره په خواخوږۍ مخامخېده، دده خبرې که څه هم خوږې وې، خو په عمل کې يې له ناغېرۍ ځان ډېر ناتوانه ښوده، حتی د يوې عادي خبرې او ضرورت ښه مو پرې نه کېده، لطيف زموږ کوټې ته راغی، ويې ويل دا سړی قوماندان ته ډېر نژدې دی (مطلب يې هغه مخکېنی سور ږيري و)، کېدی شي ستاسې کار وشي، ده زیاته کړه: هغه بله ورځ قومندان يو موټر مهمات او کلاشینکوفونه دغه سړي ته ورکړل.

سړي چې مازیگر يې د احوال اخیستو وعده کړې وه، درک معلوم نه شو، سبا مو هم دده انتظار وکړ، خو څه پته يې ونه لگېده، موږ ته اوس د هغه په اړه ډېر شکونه پيدا شوي وو.

د بند په درېيمه ورځ يې قضا مازیگر يو بل ځوان هم زموږ کوټې ته راتېل واهه، خورا وارخطا معلومېده، ژبه يې په خوله کې داسې وچه کلکه وه، چې په ډېرې سختۍ يې ښورولی شوای.

په موږ چې دا حال تېر شوی و، ددې لپاره چې زړه ونيسي، د مينې او خواخوږۍ خبرې ورسره پيل کړې، که څه هم لومړی احمد ضيا او سينا غوښتل ټوکې او خدا ته زمينه جوړه کړي، خو د همدردۍ عنصر پرې غالب شو او له هغه سره يې د خواخوږۍ په لهجه خبرې راواخيستې.

ده په نه زړه او وېره خبرې کولې، ځان يې اصلاً د کندهار

اوسېدونکي او فعلاً په کابل کې د دفاع انقلاب په اوپراتيفي غونډ کې ضابط او نوم محمد صادق بشود، ښه دري يې ويله، داسې لکه د کابل اصلي اوسېدونکي وي، خپله کيسه يې داسې پيل کړه: ميوند وات کې روان وم، بايسکل راسره و، ملېشو ودرولم، راته ويل يې، بايسکل نه اخلي؟ ما ويل کوم، زما خپل هغه ته يې اشاره وکړه، ما ويل دا خو زما خپل بايسکل دی، په غوسه شو، ويل خبره خلاصوه په موږ مه ناوخته کوه، که نه يې اخلي لار دې وهه، ما غالمغال وکړ، په دې کې څو تنه نور راغلل، په کنډاغونو يې ووهلم، جېبونه يې راتش کړل، ساعت يې هم رانه واخيست او په هغه دو سيته ډاډسن کې يې راواچولم، پير صاحب ويل، زموږ په موټر کې يې راوړې، خو د صادق په خبره ملېشو ويل، دا موټر يې له حزبيانو يوه جگړه کې نيولی، لس تنه حزبيان وو، اووه کسه مو ترې ووژل او درې مو ژوندي ونيول.

احمد سينا چې زموږ د دفتر زنده دل او ظريف ځوان دی او په ډېرو سختو حالاتو کې به هم دده خوله په ټوکو خلاصه وه. پټه خوله و، لکه گونگه روژه يې وي، ده به پر ځان عسکري ستر کوټ اچولی او تر هغې لاندې داسې پټ و، لکه له سره په کې دمه نه چلېږي، موږ به که هر څو ورته وويل، چې څه درباندي وشول، ستا خو خوله له ټوکو او خندا نه ټولېده او دلته دې خوله نه چوله کېږي، دی به ايله تر عسکري وړين بالاپوښ لاندې، وښورېده او له نساوارو ډکه خوله به چوپ پاتې شو، ښه و د صادق په راتلو دده په زړه کې د خبرو او يوې نيمې ټوکې زړی زرغون شو.

صادق ښه ځوان و، هره ټوکه يې په خندا تېروله، دده خندا خپله يوه ټوکه وه، چې موږ به يې نور هم خندولو.

د جماعت په لمانځه کې مو په اشارو او سترگو سترگو کې له هغو
خلورو بنديانو سره پوهول، چې وضعه او حالات څه وړ دي او بېگا څه
تېر شوي، ځکه له دوی سره د گلم جم پينځه تنه او ډگروال بنديان وو.

د مرگ پر پوله:

د سهار ۸ بجې دي، چې د عبدال معاون مو له کړکۍ وليد، پيره دار
ته مو وويل، ورته اواز کړي، هغه راغی، زه يې بلې کوټې ته بوتلم او
هلته ورو ورو راته لگيا شو: زه خو پرون بل چېرې تللی وم، ستاسې خط
رانه پاتې شو، تا خط ليکلی ما ويل هو! د استاد رباني په نامه مې ليکلی،
ده خط واخيست او نور هم رانژدې شو او ډېر ورو يې راته ويل:

زه له دغو ازبکو سره گېر راغلی يم، څه وکړم، ځان نه شم ترې
خلاصولی، هلته مې په وطن کې بچيان د دوی په ولکه کې دي، خپل وار
ته به گورم، چې وار مې پرې برابر شي، کار به يې وکړم، بيا يې وويل
گورئ دا ډېر وحشي خلک دي، زه ډارېږم چې تاسې مړه نه کړي، د مرگ
له نامه سره زما په خوله کې لارې وچې شوې، رنگ خو مې نه شوی
ليدلی، چې څنگه به و، ماته دده خبرې يوه توطيه ښکاره شوه، ژر مې
ځان راټول کړ، په جدي بڼه مې ويل: زموږ مرگ دومره اسانه نه دی،
موږ داسې واړه خلک نه يو، چې له مرگه وروسته دوی څوک داسې کرار
پرېږدي، موږ علاوه له قومي او سياسي پشتيوانۍ له موجوده حکومت
مجددي، رباني، مسعود او ټولې حکومتي دستگاه سره روابط لرو، چې
موږ يو وار خوشې شو، بيا به معلومه شي.

ده د خپل ماضي يادونه وکړه، ويل يې گوره غر په غره نه ورځي او

بنيادم په بنيادم ورځي، زه درسره کومک کوم، خير که بيا کوم وخت په لوکس موټر کې زموږ له مخې تېر شي او خوا ته مو ونه گوري، ما ورته ويل انسان د احسان تابع دی، ستا ددغې خواخوږۍ او خبرو احسان به موږ هېر نه کړو.

ده راڅخه د استاد رباني په نامه ليک واخيست، ويې ويل: دا ټول ازبک يې چې ټول کړي په همدې يې ټول کړي، چې د غلا چور چپاول اجازه يې ورکړې، که نه څوک خو لېوني نه دي...؟

ده وويل: زه چې څه کوم يا مې کړي، وايم چې کړي مې دي، زه هم خلک لوټم، خو داسې خلک چې لږ چاغ او ښه غوښه ولري، په بېچاره وو لاس نه پورته کوم، ده وويل: زه درې وارې شوروې ته تللی يم، رتبه مې جگتورن ده، تر دوولسمه مې تعليم کړی، خو زه چې د دوی په زړه برابر نه يم، رتبه يې نه ده رالوړه کړې.

له کوټې د وتلو پر وخت يې په جگ اواز خبره بدله کړه: د مريض غم مو خورم، زه به قوماندان ته ووايم، تاسې بې غمه اوسئ.

ترخې شپې، خواږه يادونه:

که څه هم په کوټه کې ډېر تنگ او د پښو غځولو ځای مو په سختۍ پيدا کولی شوی، خو د هغو دريو کسانو په ملگرتيا چې زموږ کوټې ته يې رالېږدولي خوشاله وو، هغوی د لمانځه اوداسه پابند او د ښو اخلاقو خاوندان دي، ظاهراً يوه ځان ډرېور بل مستري او درېيم د کډې خاوند باله، هغه ځوان چې ځان يې ډرېور معرفي کاوه، خپل نوم همایون ښوده، ښکلی ځوان و، گردۍ توره ږيره، غټې سترگې او له رنگه

سپين و، د بني رويې خاوند او تعليم يافته معلومېده، ده ماته وويل، ستا مضامين مې لوستي او په غياب كې مې درسره معرفت درلود.

ده خپله كيسه داسې وكړه: د موټر پرزه مو لټوله، دا مستري هم راسره و او له دغه بل صوفي سره مو د هغه د كډې راوړلو بيه خلاصه كړې وه، كله چې له پرزه فروشي راووتلو، مېشه راڅخه تاو شول او دا پېنځلس ورځې كېږي، چې دلته پراته يو، په دوى كې هغه ځوان چې د كرايې والا په نامه يې ځان ښوده، ډېر وارخطا و، سترگې به يې له خبرو سره له اوبنكو ډكې شوې، داسې معلومېده، له ژوند يې تمه پرې شوې، خو ډرېور او مستري ډاډه معلومېدل.

همايون ويل، چې له موټر تېر يم، كه په موټر خلاصېږو، زه به خط وركړم چې دا موټر مې په ۴۰ لکه په عبدل خرڅ كړى دى.

شپې ته بيا د عبدل د نشو او تماشو پروگرام و، ښځې وې، ساز و نڅا او فحشا، موږ په دغه شپه كې له نويو ملگرو سره په خوږو خبرو د خوب په اسره سترگې پټې كړې، دوى كيسه كوله چې يو ماښام يې له يوه دوسته ډاډسن سره څلور كسه راوستل او له راوستلو سره يې په هغه چمن كې په گوليو غلبېل كړل.

دوى ويل عبدل هرې دوې يا درې ورځې وروسته د نڅا او فحشا پروگرام لري او دا نور يې په خپلو كې سره اخته وي، دوى به خپلې گوتې غوږو ته يووړې توبې يې اېستلې، بيا به يې په داسې انداز كې لكه نه شي ويلي او دا خبره پرې ډېره سخته تمامېږي، وويل قمار، چرس، شراب، زنا او لواطت د دوى كار دى. د شپې دوې بجې وې، چې د ځنځير له غږ سره دروازه په ډېر زور خلاصه شوه، درې كسان كوتې ته ننوتل، ويل يې هغه پيسې بېرته راكړئ، ژر كوى، ټول گوته په ماشه ولاړ وو، موږ هم

ژر ژر پیسې ورته کېښوې، ما یو بندل وگرځاوه، چې گنې پام یې نه شي او یا دومره پسې ونه گرځي، خو هغوی چې د پیسو بندلونه وگنل، ویې ویل یو بندل کم دی هله، او داسې مې هغه بندل هم وروغورځاوه.

موږ پوه شو، چې مخکنۍ لوبه او د پیسو راكول ددې لپاره و، چې بادیگاردانو پرې عبدل نه و خبر کړی او ټولې یې خپلو جېبونو ته کړې وې.

سهار ۹ بجې یې ددغو بندیانو پر پک اپ د جمعیت شین بیرغ ودراره، خو کسان په کې سپاره شول او له دروازې ووتل، همایون ویل: زموږ موټر یې مزار ته بوتی، ده وویل ښه شو، کېدی شي موږ هم خوشي شو.

همایون وویل تاسې باید هغه سره سړي ته چې له عبدل سره یې اشنایي ده، او دې بل ته خط نه وی ورکړی، ما ورته وویل خطونه مې په ډېر احتیاط لیکلي، داسې څه په کې نه شته، چې د کوم تور پلمه ترې جوړه شي، ده وویل دا خلک په پلمه مله پسې نه گرځي، موږ هم په خطونو پښېمانه او وېرې اخیستي وو، خو شوی کار و اوس مو هېڅ نه شوی کولی.

د اندېښنو توپاني خپې:

د پیر صاحب وضعې موږ ټول پرېشانه کړي یوو، داسې معلومېده چې کوټه کې یې دمه بندېږي، کله به وغځېد، کله به د پښو په سر کېناست کله به یې کړکۍ ته منډه کړه او کله به یې ور ټکاوه.

رنگ یې په هېڅ توگه د ژوندي نه معلومېده، کله کله به یې له ځان

سره لاسونه خوځول، په خوب کې به یې هم خبرې کولې، په تېره کله به چې زموږ پکې له دروازي دننه یا دباندې ووېستل شو، د پیر صاحب حال بېخي کوما ته رسېده.

په زړه پورې دا چې کله به د پښو په سر ناست او سر په گوندو تکیه کړی و، ناڅاپه به یې زه د پښې تر غټه گوته ونيولم، وبه یې ښورولم او چې ما به سترگې ور پورته کړې، ده به په وارخطایۍ سره وویل: چې غم ونکې ننگیول سویب: او بیا به یې بېرته سر په گوندو کېښود، لږ وروسته به یې بیا دا عمل تکرار کړ او کله کله به یې دا هم ورسره زیاته کړه، سر دې وڅوري پیسې، ښې شوې چې وایې خیستې، دغو پیسو ضرور میر ته غم جوړاوه. موږ اندېښمن وو، چې هسې نه کوم عصبي شوک پرې راشي، ځکه له نورمال او عادي حالت د باندې و.

یوه ورځ یې یو څه سپینه سیلو ډوډۍ راوړه، احمد سینا په خدا خدا کې وویل، نن موږ صاحب منصبان شوي یو، ما ویل څنگه...؟ ده وویل دا د صاحب منصبانو سیلو ده، خو د صاحب منصبانو سیلو په موږ داسې کانه وکړه، لکه گولۍ نژدې وه، تر کلمو مو پورې ورې وخېژي.

د مستري په نامه بندي په تاخچه کې دغه ډوډۍ، گولۍ، شیرینی او څه نور شیان ایښي وو او زموږ د پام غلطولو لپاره به یې ویل، دا زما دوکان دی، احمد سینا چې په وره کې له خپلیو او بوټونو سره پروت و، ویل زه د خپلو دوکان لرم، څوک چې د باندې وتل له ده به یې یوه جوړه خپلۍ رانیولې.

اوس نو موږ له پوره نهیلۍ سره مخامخ وو، د حزب وحدت ملېشه چې پیسې او خط مو ورکړي و، په خوږۍ کې گرځېده او هېڅ ځان یې

نه پوهاوه، د عبدال معاون هم درک نه و او د هغه سور ککي هم پته نه لگېده، موږ داسې گڼله، چې لا تر اوسه په موږ نه جمعيت خبر دی او نه څوک.

هغوی ازاد شول:

موږ هغو دریو تنو ته وویل، که تاسې خلاص شوی، زموږ احوال به رسوی او که موږ خلاص شو، ستاسې احوال به رسوو. په دغه ورځ بیا مزار ته زموږ د وړلو اواز شوه، سلطان ورو وویل: لکه تاسې مزار ته وړي، خو بیا یې ژر دا خبره ورسره مله کړه، مزار ښه دی، هلته که دوستم خبر شي، تاسې ضرور خوشې کوي، مازیگر درې بجې دي، چې د کوتې دروازه خلاصه شوه، موږ ته یې غږ کړ، چا ورته وویل دا نه هغه بله ډله، موږ یې بېرته کوتې ته ننېستلو او هغه درې تنه یې ورسره وایستل، موږ له کرکۍ کتل، عبدال چې د خپلو بادیگاردانو په مینځ کې ولاړ و، له دوی سره لنډې خبرې وکړې او له لږ ځنډ وروسته یې خوشې کړل، خو موږ پوه نه شو، چې له دوی سره به یې څه ویلي وي موږ د دغو دریو تنو په خلاصېدو خوشاله شو، چې زموږ احوال به هم تر یوه ځایه ورسوي.

له دغو انډیوالانو سره مو د مینې او ورورۍ داسې اړیکې ټینګې وې، لکه د کلونو پېژندګلوي او اشنایي مو وي، له همدې امله وه، چې د دوی د بېلتانه دوک مو هم تر مابښامه احساس کړ. موږ له صادق سره ډېرې کیسې کړې وې، د خوستوالو خبره ښه جمه مو جوړه وه، دلته په یوه ساعت کې د بنديانو ترمینځ داسې اړیکې جوړېدې، لکه عمرونه چې پرې

تېر شوي وي، ځكه خو زموږ ترمينځ هم د اخلاص لورپينې او صداقت يوه پخه رابطه ټينگه شوې وه.

دا شپه مو هم څه په وينه څه په خوب او ډېره په سوچونو او خيالونو کې تېره کړه، ما به چې خپلو ملگرو ته وکتل، نو هر يو به وينې پروت و، که زموږ پر ځای هرڅوک وای، همدا حال به يې و، موږ د ژوند له يو سخت امتحان سره مخامخ وو او د الله تعالی له دربار پرته مو د نجات هېڅ لوری نه لیده او هېڅوک مو په حال نه خبرېدل.

له سهاره تر غرمې د معمول مطابق وخت تېر شو، احمد ضيا پر دې ورځ ډېر ناكرار و چې هرڅوک به يې وليدل، په جان او قربان به يې د خپل خلاصون عريضه ور وړاندې کوله او چې هغه به ورڅخه ولاړ، نو ورو ورو به يې کنځل پيل کړل، عيسى خان چې اوس له موږ سره بلد شوی و وويل: د قوماندان عبدال ورور راغلی، که هغه مو څه غم وخور، د عبدال په ورور پسې يې غږ وکړ، هغه راغی ستړي مشي يې وکړل، احمد ضيا ورته پير صاحب وښود، چې مريض او وضعه يې خرابه ده، تور زېري نيولی، که تاسې مهرباني وکړئ، قوماندان صاحب ته سفارش وکړئ.

عيسى خان هم ورته وويل، دا بېچاره گان کومه گناه نه لري، پرېږده چې اختر په خپلو کورو کې تېر کړي، زموږ هر يوه چې څه زده وو، هغه مو وويل، د قوماندان عبدال ورور چې له ده مشر او څه معتدل مزاجه معلومېده، وويل، خوب شو یک چاره ميکنم.

د وحشت دېوان، د بڼاپېريو په هوس کې:

د شپې نهه نیمې بجې دي، د عبدال یو بادیگارډ چې عبدالقیوم نومېده، دروازه بېرته کړه، ویې ویل، راوځئ، موږ وارخطا شو چې په دې توره شپه کې بیا له څه بلا سره مخامخ کېږو، پوښتنه مو وکړه، ویې ویل، قوماندان غوښتي یاست، کله چې د قوماندان د اطاق په پورۍ مو پل کېښود، یوه څلور کنجه ستره کوټه مو مخې ته راغله، چې نوې رنگ شوې، له دې وړاندې بله کوټه ده، کله مو چې د هغه پر درشل پښه کېښوده، داسې مو وگڼله لکه بلې دنیا ته راغلي وو، سړي فکر کاوه، د کوم اروپایي کلب فلمي ننداره کوي او یا هم په کوم خارجي ناول کې د هغو کلبونو عیني تجسم ويني، دا نسبتاً لویه کوټه ده، دېوالونه یې تازه په شنه روغني رنگ ښکلي شوي، لاندې د مور غالی غوړېدلې، چې هغه ستره کوټه یې له یوه سره پوښلې، شاوخوا مدرن او ښکلې فرنیچر پروت دی، عبدال په یوه اوږده سیت، یوه ښکلې توس او بالښت ته ډډه وهلې، د کوټې په چت د څراغونو ډېرې قیمتي او ښکلې قېبې څرېدې، په چت او دېوالونو رنگینو څراغونو مسلسل سترگکونه وهل.

چې کوټې ته ننوتلو، عیسی خان هم په یوه کسيزه سیت کې بوخ ناست دی، سلام مو ورکړ، د ننوتلو اجازه مو غوښته، په ډېر ادب او مظلومیت کوټې ته ننوتلو. عبدال لاس را اوږد کړ او له هر یوه سره یې ستړي مشي وکړل، موږ ودرېدو، ده راته د کېناستو اشاره وکړه، موږ لاندې په فرش گوندې ماتې کړې، خو عبدال کوچونو کې د کېناستو اشاره وکړه، سینا وویل همدا ځای ښه دی صاحب، خو عبدال چیغه کړه: بر کېنئ، سینا له ټولو وړاندې پر کوچ وروغورځېد، په مېز یو

ترموس، خو پيالې او په قابونو کې خشتي قند او گاو چاپي پولندي چاکلېت پراته وو، عيسى خان ته يې د چای اشاره وکړه، هغه پاڅېده، خو ترموس تش و، قيوم ته يې غږ کړ هغه چای راوور او موږ ته يې يوه يوه پياله کېښوه.

زموږ نظر په کوټه کې ورک شو، په بر کونج کې د قبلې خوا ته، وي سي آر چالان دی، يوې ښځينه سندره ويله، په الماری کې ډېر ټيپونه ((ځينې په کې د موټر)) ايښي، زموږ هغه وړوکی ټيپ هم پکې ليدل کېده، د کوټې منظره فوق العاده جالبه او حيرانوونکې وه، شاعرانه نه وه، خو عاشقانه او مستانه ضرور وه.

عبدل په لاس کې د تلوېزيون ريموټ اړاوه را اړاوه ماته يې مخ کړ: نغمه دې ليدلې؟ ما که څه هم د نغمې د حسن اورېدلي وو، خو تر هغه وخته مې په وي - سي - آر څېره نه وه ليدلې، نغمې په وي - سي - آر دا سندره کوله:

ډکې لارې دي را روانې د خيبر نه
کله به راشي له پېښور نه

د نغمې سندره حسب حال وه، له خيبر ډکې لارې ځغېدې، له پېښوره زموږ غونډې دوزخي پردېسيان د جنتي وطن په مينه راستانه شوي وو، خو دلته د مرگ او ډار هيولا له پخوا زيات کومي شلولي، هماغه اووه دوزخونه وو، چې هرڅه يې ايرې کړي و.

ځکه خو له دې ځايه هم د خيبر په لور ډکې لارې يوه پر بله پسې روانې وې، داسې چې ددغو دوزخونو په مينځ کې څوک تلل او څوک راتلل.

عبدل خپلو خبرو ته دوام ورکړ: نغمه اوس ډېره چاغه او غټه شوې، پخوا ډېره ښکلې معلومه.

ده د نغمې د بدن د هرې برخې په هکله خبرې کولې او د هغې جوړښت او کچه یې تشرېح کوله، بیا یې خوله له خدا تر غوږو جینګه کړه، ویې ویل: زما یې دا غاړه ډېره خوښېږي.

زه حیران وم، چې دده د خبرو په رابطه څه ووايم، که چوپ پاتېږم، هسې نه بده یې وگني او غوسه شي او که څه وایم نو خدای حاضر دی، په دې هکله راسره د ویلو هېڅ نه و، ما دده سترگو ته کتل چې کله به له عادي حالت ووتلې، سترگې به یې وگډېدې، ټکان به یې وخوړ او د خبرو لړۍ به ترې گډه وده شوه، زه پوهېدم چې ددغسې وگړو جنايات، وژنې او ظالمانه اعمال دوی په نورمال او عادي حالت کې نه پرېږدي او هره لحظه امکان لري، وره خبره یې هم ډېر خطرناک اقدام ته اړ کړي، ځکه خو دده په اړه زما په زړه کې نوره وېره پیدا شوه.

خو احمد سینا د خبرو وار رومبی کړ، په وارخطایۍ یې له خولې ووتل، اوس "نغمل او منگه" هندوستان ته تللي، داسې سندرې یې ویلې او هغسې فلمونه یې ډک کړي، عبدل یې خبره غوڅه کړه، ښه ده چې تللي که نه اوس به یې له دغو ږیرورو خرو سره څه کول؟

ماته یې په کتو زیاته کړه: دا ږیرور خره ملایان گورې، کله چې په تلوېزيون کې د ښځې خبره راځي، په ځای یې گل ښکاره کوي، ما ویل گل ښه بدیل دی، ښه ده، بل څه نه ښيي، په زړه کې وایم کاشکې له احمد سینا سره یې سترگې مخامخ شي، زه دده د پوښتنو په رابطه څه ویلی شم؟

ده په ریموت فلم له سره کړ، یوه بله سندرغاړې چې ده ورته د

رحیمې نوم واخیست، سندرې ویلې د هغې په هکله یې هم ډیر څه وویل، خو ښه و، سینا ورسره لگیا شو، دروغ رښتیا یې ورته بادول.

ده بیا د نغمې خبره راواچوله، ویې ویل پخوا به چې زه کابل ته راغلم، حتماً مې ورسره لیدل، سینا ورته وویل، قوماندان صاحب نغمې تا سره خبرې کولې؟ ده په ډډ غږ او جدي ښه وویل: هو! زما له پیسو سره یې خبرې کولې، سینا به ضرور دده د خبرې په مقابل کې یو څه بادول ما په زړه کې ویل، خدای دې خیر کړي، په کومه خبره د سینا بریک ونه شلېږي او په غم مو وانه روي. ده بیا ماته سترگې ونيوې، که څه هم ما کوښښ کاوه، له ده سره مې سترگې ونه لگېږي، خو تصادف ته گوره، زما او ده سترگې به سره مخامخ شوې.

په دې وخت چې یوه بله سندرغاړې د تلوېزیون پر سکرین ښکاره شوه، دده خوله بیا تر غوږو جینګه شوه، ویې ویل: دا (ستاره) ده، یره دا م قلف مال دی، بیا یې ماته مخ راواړاوه، ویې ویل دا موټر حقاني تاته درکړی، ما ویل زما خپل دی... ویل، دا چې په گولایي کې په تېزۍ سره تاوېږي د چپه کېدو خطر یې څومره دی، ما ددې لپاره چې موټر یې تر پام بد کړای شم، وویل فوق العاده زیات، دغه ماډل ډېر ژر اوږي، له دې هغه مخکینی ښه دی، هغه چې کله په تېزۍ سره گرځي، ټایرونه یې پلن او مایل شي او نه چپه کېږي، ده وویل سرعت یې څومره دی څه نورې پوښتنې یې هم وکړې، ما ویل زه د موټر په رابطه ډېر معلومات نه لرم، ده ویل: چا شاره ((چلاوه)) پیر صاحب مو په گوتو ورکړ، څه پوښتنې یې ترې وکړې، خو هغه هم داسې ځوابونه ورکول، چې که دده زړه له موټر تور کړای شي، ده د موټر د قیمت پوښتنه وکړه، ما یې قیمت هم کم وښود، په دې وخت کې بلې سندرغاړې ته وار ورسېده،

ده بيا د تلوېزيون خوا ته اشاره وكړه: دا ژينوس ده (كېدى شي ما يې نوم سم نه وي اورېدلى او يا ده سم نه وي تلفظ كړى) او اوس يې له يوه سرمايه دار حاجي سره دوبي كې واده كړى.

ده په خبرو خبرو كې د خپل ژوند كيسه وكړه، ويل زما خور خوك دولتي يې وښودل، تنبتولي وه، زموږ زور ورسره برابر نه و، بيا چې تره كې راغى، زه له مجاهدينو سره شوم او د حزب اسلامي سرگروپ شوم، خو هغه زموږ دښمنان هم مجاهدين وو، زه له يوه ميل كلاشينكوف سره حكومت ته واوښتم، تر يوه وخته په يوه پوسته كې وم، خو بېرته له دريو كلاشينكوفو سره حزب ته تسليم شوم، دا ځل د يوې ډلې قوماندان شوم، خو څه موده وروسته بېرته له حكومت سره يو ځاى شوم او له دوستم سره مې انډيوالي شوه، دا دى تر جنرالۍ ورسېدم.

ده وويل: زه مخكې ډگروال وم، خو كله مې چې كابل كې له حزبيانو سره په جگړو كې هغوى ته ماتې وركړه، او له ارگه مې وايستل جنرالي يې راكړه، دده په وينا: دا خره دي، حكومت نه شي كولى، دوستم په مزار كې له ايران، شوروي او هندوستان سره روابط ټينگ او قراردادونه امضا كړي، موږ څه وخت گورو كه حالات ښه نه شول، بيا سالنگ بندوو، هلته مو خپل حكومت او واک دى.

د عبدل په وينا له كابل څخه حزبيان ده شړلي، اول دا ځاى دا غونډۍ ټولې حزبيانو نيولې وې، ما حمله پرې وكړه، كسان مې هم لږ وو، په يوه ساعت كې مې دا ټوله سيمه ترې پاكه كړه.

يو شمېر مې چې ژوندي ونيول... له دې خبرې سره يې له ډېرې غوسې څېره توره و اېشېده په لږ ځنډ يې په ټينگو ټكو وويل... ټول مې سلې خلا (خلع السلاح) او په هماغه ځاى چانماري كړل.

دده په خبره کله مې چې له ارگه حزیان وایستل، یو څو کورونو ته ورغلم، هغه کورونه د هندوانو وو، هندوانو ته مې ښه جزا ورکړه، خو دا یې ونه ویل څرنگه جزا؟

ده ویل: زما درې ښځې شته، خو دوې نورې هم کوم، یوه هندوه کوم او بله مې چې هر وخت قدرت ورسېد، که سپین ږیری هم وم، له هغه کورنۍ څخه چې زما خور یې تښتولې...

ده وویل: زه مو خوشې کوم، خو د فرقې معاون مو نه خوشې کوي، احمد ضیا دده په توصیف خوله خلاصه کړه، ویل چې تاسې وغواړئ د فرقې معاون هېڅ نه شي کولی، موږ ته معلومه شوه چې ستا په مخ کې جنرال دوستم هم نه شي درېدلی، ستا خپله پادشاهي ده.

ده له موږ د تنظیمونو پوښتنه وکړه، په ده د تنظیمو او د هغې د مشرانو غیبت ښه لگېده، ځکه خو سینا ته د خبرو وخت په لاس ورغی، یوه له غره او بله له سمې (له همدې ځایه وه چې احمد ضیا ورته د رحیم پوف لقب ورکړی و) دده په وینا ننگرهار کې یو سړی رحیم نومېږي، ډېرې لافې شافې او درواغ بادوي، خلکو پرې د رحیم پوف نوم ایښی، خو سینا مو چې ولیده، رحیم پوف یې په گرد پسې نشوای رسېدی) داسې څه یې بادول، چې نژدې وه په هغه خطرناک وخت کې له غمه په کرس کرس وخاندو.

سینا په خپل تقریر کې د سکتې قلب خبره وکړه، عبدال تکان وخوړ، فکر یې وکړ سکتې قلب به څه بده خبره وي، ویې ویل، سکتې څه...؟ سینا چې دده گډېدلې سترگې ولیدې، لارې یې خوله کې وچې شوې، په وارخطایۍ یې وویل، زړه زړه د، درېدل داسې معلومېده لکه په دې خبره هم د عبدال سر نه وي خلاص شوی، خو نور څه یې ونه ویل.

د سينا په خبرو عبدال من من غوښې اخيستې، ده وويل دا ډېر بېغيرته خلک دي، گوره دا خو شپې تاسې دلته بنديان يئ ته وايې دوی به نه وي خبر، ولا خبر دي، گوره ستاسې پوښتنه قدرې هم ونه کړه، سره له دې چې تاسې به د دوی لپاره څومره منډې کړې وي او څومره خطرونه او سختۍ به مو په ځان تېرې کړې وي.

سينا ته بيا د خبرو وار ورغی، ويې ويل: موږ ته معلومه شوه، چې دوستم تا دوستم کړی، تا هغه ته دا نوم گټلی، داسې دې کړي او هغسې دې کړي دي. ده له سينا پوښتنه وکړه، د کوم ځای يې، سينا ويل د جلال آباد، عبدال په جلال آباد کې د خپلو جگړو او ۸ مياشتنيو عملياتو يادونه وکړه، چې هلته مو داسې وکړل، داسې وجنگېدو او داسې مو اشرارو ته ماته ورکړه، يوه ورځ داسې وشول او بله ورځ هغسې. سينا لږ شاته چوپ شو، لکه په کوم ژور سوچ کې ډوب وي، په ډېر غور يې وويل: ولا ستاسې نوم مې اورېدلی، هلته ټول ستا له نامه سره اشنا دي، ټول دې يادوي او ټول دې پېژني، ستا کيسې کوي، عبدال په کوچ کې کېناست، ځان يې جدي ونيو، لکه دنيا ټوله دده پر ښکر ولاړه وي، ويې ويل: څنگه به مې نه پېژني، د اشرارو بېخ او بنياد خو په جلال آباد کې ما ايستلی.

ده ويل: مسعود دا دومره کاله ولې کابل ته نه شوای داخلېدی، دوی ټولو ښه زور وواهه، خو ويې نه شوی کولی، چې نجيب له مينځه يوسي، خو موږ وکولی شوای هغه ختم کړو، اصلي قدرت له موږ سره دی، مسعود هسې برای نام خبره ده، اوس که موږ وغواړو مسعود به نه وي او چې موږ د مسعود حمايت پرېږدو مسعود ختم دی.

ما خپله داسې گڼله، لکه د اور په تې ناست يم، هره لحظه مې

ساعت ته کتل، دولس بجې شوې، له جنرال عبدال مو اجازه وغوښته، خو ده ويل: کښې خبرې کوو، موږ ويل: تاسې به ستومانه وي، د ارام وخت به مو وي، خو ده بيا تکرار کړه، کښې؛ سبا مو خوشې کوم، دده له خولې د خوشې کېدو په اورېدو مو ځانونه داسې وگڼل لکه همدا اوس خپلو کورو کې اوسو.

دا وخت چې په وي- سي- آر يوې هزاره گۍ سندرې ويلې، عبدال عيسى خان ته وويل: په تاسې هزاره گانو کې هم د کندهاريانو خبره نامي ښخې شته، هغه په ذليل او حقير انداز وويل، صايب افتخار است، صايب افتخار است، بيا يې وخنډل، لکه دا خبره يې هسې په ټوکه او د ظرافت په حساب کړې وي.

عبدال د هزاره گانو د عسکري تعليم خبره راواخيسته ويې ويل، کله چې هزاره گان تعليم کوي، د يو - دوه په ځای يکک، دوکک، يک دوکک، واز جفت وايي، عيسى خان به له خدا شين شو، که به خدا نه ورتله هم خوله به يې داسې شکولې وه، لکه ښه د زړه له تله خاندې.

عبدال يو ځل بيا ماته خپلې خونکاره سترگې په يوه مرموزه ښه راواړولې، ويل: دا مردگاوان زموږ کسان ولې له ښاره تښتوي او وژني؟ ما ويل څوک؟ ويل: گلبدین او سیاف زه بيا وارخطا شوم، ما ويل لکه بيا يې د حکمتيار او سیاف په تور ونيوې، ومې ويل څه خبر؛ ښه نه کوي، ده ويل موږ هم کولی شو ان د سیاف او گلبدین د اوسېدو ځای په يوه مرمۍ ايرې کړو، خو دا کار نه کوو، په زړه کې مې ويل: دريغه دا کار مو کړی وی...

له يوې بجې هم څو دقيقې تېرې وې، ماته شکونه او اندېښنې رامنځ ته شوې، چې دا دومره کېږي څه معنا؟ عبدال له يوه لنډ

سکوت وروسته راته کړه: ما خو ویل چې سبا به مو خوشې کړم، خبره دا ده چې سبا موږ بیا پروگرام لرو، هغه مېله او سیل به راسره تېر کړئ بیا به ځئ، موږ ترې مننه وکړه، چې اختر ته دوې ورځې پاتې دي، ايله خپلو کورو ته ورسېږو.

احمد ضیا وویل، ما په کور کې د دوو شپو خبره کړې اولس ورځې ووتې، په کور کې به مو قیامت جوړ وي، عبدال ویل، داسې سات به مو تېر شوی وای، چې تر عمره مو یاد پاتې وی چې کابل څنگه کابل دی، نن مې هم موټر او سړي لېږلي وو، خو کار سر نه و نیولی.

عبدال عیسی خان ته مخ واراوه، ویې ویل: زه خو له دې خپلو کوکریو (بادیگاردانو) عذاب یم، چې کله څه مېله جوړه کړم، دوی په کرکۍ کې سرونه نېغ نیولي وي.

احمد سینا ورته ویل: قوماندان صاحب کرکۍ ته پرده ونیسه، ده لکه د سینا خبره له سره نه وي اورېدلې، خپلې خبرې ته یې دوام ورکړ، ته وگوره هغه بله شپه ما هېڅ ونه کړل، ته ماته گوره هر طرف به مې چې مخه کړه، نو دا کوکري به راپسې وو.

د چا نوم یې واخیست، ویې ویل هغه شپه ... اراموني خپل کار کړی و.

د ساعت عقربه دوو بجو ته نژدې کېده په داسې حال کې چې دده د خبرو په اړه مو هېڅ دلچسپي او معلومات نه لرل، پرله پسې، لگیا وو، ايله یې راډو گړۍ ته وکتل، ویې ویل: اوهو څومره وخت تېر شوی، موږ له ځایه پاڅېدو، ده ویل: اوس ورځئ، سبا مو خوشې کوم.

چې کوټې ته راغلو، صادق همدا پوښتنه کوله، څه یې ویل: موږ رښتیا خبره ورته وکړه، چې سبا مو خوشې کوي، ده په ډېر عجز او

مظلوميت وويل، زه به يو خط درته وليکم، د خدای لپاره چې هېر مې نه کړئ، موږ ډاډ ورکړ، بېغمه شه، ستا احوال به حتماً موږ په خپله رسوو او داسې د خوشې کېدو په خوشالۍ کې مو سرونه ولگول د خوب په تلوسه مو سترگې پټې کړې، خو خبره به د نه منلو راته ښکاره شوه، کله به مو زړه ښه شو او کله به بېرته د مايوسۍ خپو په سر واخيستو.

سبا له لمر خت سره ټول کړکۍ ته ولاړ وو، زموږ موټر چې عبدال خپله دده خبره شاړه، چالان شو، د عبدال ورور مزار ته روان و بايد تر هوايي ډگره يې رسولی وی، موټر له دروازې ووت، نجیسی خان راغی، ویې ويل چورت مه وهئ، خوشې کوي مو، قوماندان راگرځي، له ورور سره يې ولاړ.

يوولس بجې وې، چې موټر بيا راغی، عبدال خپلې کوټې ته ننووت او باډيگاردان يې خپلې ته، تر دريو بجو هېڅ پته ونه لگېده، تر دريو بجو پينځه دقيقې تېرې وې، چې عبدال موټر ته وخوت او له دروازې ووت، زموږ په زړه د نهيلۍ لمبې بلې شوې او دا مو يقين شو، چې د عبدال بېگاني وعده ډرامه او يا هم څه توطيه وه.

احمد ضيا خو داسې بې تابه و، چې نه يې په ناستې طاقت کېده نه په ولاړه او نه هم په کړکۍ کې په درېدو - ساره ساره اسويلي وو چې له سينې يې يو په بل پسې ختل، يو وار به ودرېد، لکه د لېوني کړکۍ ته به يې منډه کړه، بيا به ځملاست او بېرته به کېناست، ويل يې نور مې زړه چوي، دا ځل چې عبدال راشي په زوره زوره چيغې کوم.

څلور نیمې بجې وې، چې درې تنه راغلل او زموږ د کوټې دروازه يې بېرته کړه، عبدال چې زموږ له موټر سره وتلی و، لا نه دی راگرځېدلی.

په دوی کې يو تن هغه و، چې موږ يې پر لومړۍ ورځ له دې ځايه

هوایي ډگر ته وړي وو، دوه تنه نور مې له ياده وتلي، د همدې قرارگاه وه، که بهرني؟

موږ يې له کوتې وايستو، نه پوهېږم چا څه خبره وکړه، چې يوه تن ورته وويل، امر قوماندان صاحب اس، کله چې دروازي ته ورسېدو، هغه مېشه چې له ما يې پيسې اخيستي وې، هلته ولاړ و، ما نه غوښتل ورته وگورم، خو دی راوړاندې شو، ويل خدا حافظ، بخشش باشه.

اسير کابل ، آزاد يادونه:

د قرارگاه له دروازي راووتلو، خو نه پوهېدو پر کومه ولاړ شو، داسې معلومېده، لکه ماغزه او حواس راڅخه مرور شوي، يو ځل به مو يوه لار غوره کړه او بيا بله، ډار او وارخطايي اخيستي يوو، هسې نه د گلم جمو په بله ډله واوړو، ما خپل ملگري ټول له نظره تېر کړل، خو لکه د ازادۍ پر دې نېکمرغۍ شکمن وي، هغسې چې يو انسان خپلې ازادۍ ته خوشالېږي، نه معلومېدل.

د نندارتونو ودانۍ له يوې مخې نږدې، کابل نندارې سوځېدلې د ژوند پر مړۍ، د مرگ خپسې منگولې لگولې دي.

د جشن له سيمې د عيدگاه پر لور وخوځېدو، چمن ته چې ورسېدو، بېرته دوه زړي شو، چې پر کومه ولاړ شو، هېڅوک نه ښکارېدل، لارې واټونه تش دي، يو ځل مو د چمن د مينځ لار خوښه کړه، که گورو په چمن کې ټانکونه ولاړ دي، بېرته راوگرځېدو او مخامخ روان شو، د فرخي نږدې سينما له څنگه مو يو تکسي وموند، د چهلستون مو ورته وويل، دوه زره افغانۍ يې غوښتې، په ۱۸۰۰ سره سلا شو، حرکت مو وکړ،

چلوونکي ته مو وويل: په داسې لار مو بوځه چې گلم جم نه وي، څه يې ونه ويل، نبخ يې پر جاده روان کړو او په هماغه سر چوک تېر شو، چې موږ يې ترې نيولي وو، دوه ټانکونه او گن ملبشه ولاړ وو، په جاده کې يواځې د دوی جیپونه ځغېدل، د اپارتمانو له کرکیو د ښکار په تمه د شاوخوا په څار لگيا وو.

چهلستون ته غځېدلې لار له گذرگاه وړاندې جگړو په کنډواله اړولې، د ژوند ډيوه په کې وار له مخه گل وه.

لور مازیگر تکسي د چهلستون بڼ په مخه کې کوز کړو، د باغ له دروازې په ننوتو مو شاوخوا وکتل، څوک پېژندگلوي مو ونه لید، مخ په وړاندې روان شو، په لار کې د پیر صاحب یو ملگري ستړي مشي وکړل، له سوځېدلي قصره چې تېر شو، که گورو برنده کې ضابط اکبر شاه له څو نورو ملگرو سره ناست دی، زموږ په لیدو له ځایه پورته شو او په چا يې زموږ د راتلو زېږی وکړ، حاجي خليل الرحمن او نور انډیوالان برنډې ته راووتل.

چې کوتې ته رسېدو، بیا ټول مخې ته راوتلي وو، ډېر زیات خوشاله وو، په کوټه کې کېناستو، حاجي خليل چای راوغوښت او د خبرو سر مو راوښتو، پوښتنه یې وکړه، موټر کتابونه یې هم در کړل، موږ ويل نه، ده ويل خیر دی چې تاسې خدای تعالی راخوشې کړئ.

حقیقت دا و چې سور ککي سړي زموږ خط راوړی و، هغه په میرانشاه کې د وسلو سوداگر و، چې له گلم جمو یې وسلې پېرودلې، ځکه خو یې له عبدل سره هم یارانہ ټینگه وه، نوم یې نصرالدین او اصلاً د مزار و، نیمه کورنۍ یې ایران کې وه، کېدی شي د وسلې له تجارت پرته په نورو لینو کې یې هم لږ او ډېر اغېز او رول و.

هغه درې تنه چې له مور سره بنديان او ځانونه يې مستري، درېور او کډوال معرفي کول، زموږ احوال چهلستون ته رسولي و، چې که همدا نن مو غم ونه خوري، مزار ته وړل کېږو.

حاجي خليل دفاع وزارت ته اخطار ورکړی و، چې نور چهلستون درپاتې دی هغوی صبر او زغم ته باله.

موږ ته حاجي خليل او نورو ملگرو ډاډ راکاوه، چې په جهاد کې تکليفونه راځي، د الله تعالی فضل دی، چې تاسې ژوندي راووتلئ، په موټر پسې دې بلا وي، ټولو ويل چې تاسې شکر وباسئ چې عيبي کړي يې نه ياست، نور خو يې چې نيولي داسې يې وهلي چې سر او لاسونه يې پرې مات کړي، رانده کړي يې دي او د يوه تن خو يې يو لاس دوه ځايه مات کړی دی.

د خوستوالو په وينا غيوگينه پېژې يې ترې لنډې کړې...

له چای وروسته مو د ازادې هوا چکر په زړه وورېده، باغ ته راووتو، داسې معلومېده لکه سړی خوب ويني، موږ په باغ کې يوه بله خوا گرځېدو، خو ذهن او خيال مو اوس هم د گام چمو د محبس په هغه تنگه تروشه کوټه کې ايسار و، موږ د اوداسه په اوبو پسې شو، چې سینا په بېره را روان دی، په خندا خندا کې وايي: د باغ له دروازې وړاندې د دوکانو تر مخ د سرک پر غاړه پر تبخي د يني کباب دی، ماخو غاښونه پرې تاوده کړل، ستاسې څه زړه دی، زموږ ررونه داسې سولېدل، لکه څوک يې سوان کوي، ځکه خو مو په هغه لوري مخه کړه، که گورو دورو او خاورو کې يو ځوان لکيا دی، د يني ټوټې، پياز او رومي بانجان يې په پلته يي اشتوب ايښي سره اروي را اروي يې، ما او پير صاحب هم د دوو خوراکو وويل او هغه په يوه واړه پلاستيکي قابکي کې

يو دوې خمځۍ راواچول، د پاسه يې پرې د سرکې يوه کاشوغه تاو کړه او موږ ته يې ونيوه، موږ دده هغه د دوو خوراكو په حساب خواړه، په دوو دريو مړيو کې پوپنا کړل او دغه وړ مو د زړه سولېدل څه ناڅه په کرار شول.

پروگرام داسې شو، چې سبا به له قانوني سره گورو، زموږ جامې د خيريو او خولو له لاسه د کتلو نه وې سر او صورت مو هم داسې و، لکه بل پوست مو راباندې غوړولی وي، ځکه خو حاجي خليل الرحمن راته خپلې جامې راکړې، موږ ځانونه ومينځل جامې مو بدلې کړې دا شپه مو ښه د خوند او آرام خوب وکړ.

از آن دیار مرایـاد میدهد امروز

که مردمانش اسیرند و مملکت آزاد

(پژواک)

له قانوني سره لیدل:

ډگروال سید نعیم شاه له وړاندې قانوني سره ارتباط نیولی و، چې ابوحنیفه مدرسه کې مو یو ځای درس وایه، پلار یې یوسف خان د مدرسې د لیلې سر معلم و، یوسف خان د ټولو و، په ده هم گرد زده کوونکي منلی وو، ټولو ته یې لکه د پلار حیثیت درلود، هماغسې مینه او تلوسه یې ښوده، قانوني ډگروال سید نعیم ته زما د ملگرتیا ویلي و، خو د څه اقدام زړه یې نه و کړی.

ډگروال سید نعیم له جنرال مجید سره هم لیدلي و، خو هغه ورته ویلي و، چې موږ ورسره اسناد نیولي، زموږ پر ضد یې کتابونه خپاره کړي او اخبار، مجلې یې مسلسل زموږ پر خلاف مضامین چاپ کړي،

ځکه دا کار تحقیق او وخت غواړي.

موږ پرېکړه وکړه، تر ټولو وړاندې له قانوني سره وگورو، پير صاحب راته کړه، ډگروال صاحب دې يوازې ولاړ شي، ته ښار ته مه ځه.

خو ما له کتابو زړه نه شوی صبرولی. پير صاحب ويل: په دې خلکو باور نه شته، ځکه خو يې له خپلې ملتيا غاړه کړه کړه، چې نور داسې خطر ته اوږه نه شي ورکولی.

زه او قانوني همصنفیان او سره ملگري وو، خو قانوني له ما يو ټولگی وړاندې شو... دا چې څرنگه يو راز دی چې افشا کېدن ملي گټې زيانمنولی شي...؟

زه او ډگروال صاحب له چهلستون ووتلو، د ملي امنيت په مخه کې ډگروال صاحب له يوه سور رنگه سړي سره چې د تورن په نامه يې ياداوه، ستړي مشي کې، د قانوني پوښتنه وکړه، تورن ويل: نن نه دی راغلی، کورنۍ يې له پېښوره رارسېدلې، ممکن رانه شي. ډگروال ورته وويل: دا ننګيال دی، تورن ماته سر تر پښو ځير ځير وکتل، بيا يې وويل ښه دا ننګيال دی، لکه په زړه کې يې تېره شوې، دا خو چندان شی نه دی.

ډگروال صاحب د موټر او کتابو خبره ورسره وکړه، ده ويل زه ستاسې په کار پسې گرځم، خو دا ډېر رذيل خلک دي، منطق نه ورسره ويل کېږي، هغه بله ورځ چې دواړه هوايي ډگر ته تللي وو، له ما سره وېره پيدا شوه هسې نه تا رانه تاو کړي.

موږ بېرته چلهستون ته ستانه شوو، د پير صاحب سترگې د سر په کاسه کې له اندېښنې غار غار معلومېدې، زموږ په راتلو هومره خوشاله شو، لکه د گلم جمو له محبس نه په خوشې کېدو...

ضایع شوي کتابونه، اسناد او خپروني...

د کتاب شوق موږ ته په میراث پاتې دی، پلار مې له کابلې د هرې میاشتي انیس، اصلاح سټیپر کلي ته راوړل، تر پېښور، لاهور او ایران یې کتابونه څارل، چې له چا به یې د کوم کتاب ستاینه اورېدلې وه، له لتون او موندنې یې زړه نشوی راتلولی.

د مدرسې وختو کې له کوره را اخیستی جیب خرڅ په هماغو لومړیو کې د کتابو په رانیولو راڅخه لگېده، چې بیا به په میاشتو بې خرڅه سپېره پاتې وم.

د مهاجرت لومړیو کې یې موږ مجردانو ته د میاشتې ۳۰۰ معاش راوټاکي- سم نیمایي به مې په هماغه لومړۍ ورځ یونیورسټي بک

ایجنسي کې منشي عبدالرشید ته پر میز کېښوې، په څو میاشتو کې مې د کوټې الماری ډکې شوې.

یو وخت چې پولیس په هوټلونو، سرایو کې په مجردو افغانانو پسې لگېدلې وو، دغسې یوه چاپه کې زما کوټې ته هم راننوتل، خو چې پر کتابو یې سترگې ولگېدې، باور وکړئ چې د پېښور هغه بدغوني پولیسان یې داسې اغېزمن او رام کړل، چې نه یوازې له شره یې خلاص شوم بلکې احترام ته مې هم رامات شول، د کتاب د دغه هیبت او کرامت له امله ما ټول ژوند او امکانات کتاب- ته وقف کړل.

استاد رفیع دغه شوق پر یوه نشه او خمار راواړاوه، او د کتابو، پاڼو او اسنادو په ټولولو معتاد شوم.

تاسې ته دې وویل شي، چې د مهاجرت څوارلسو کالو کې داسې کتاب، مجله، اخبار، پوستېر نه و، چې ما نه وو، راټول کړي، ان چې د تنظیمو د خپل منځي ناندريو په اړه مې د دوی شېنمې او تبلیغاتي پاڼې او پوسترونه هم راغونډ کړي وو، پردې سربېره مې د پېښور، اسلام اباد او لاهور کبارخانو او د زرو کتابو ستالونو کې نایاب کتابونه موندلي وو، (تاج التواریخ) لومړنۍ چاپي نسخه مې د لاهور جمعه بازار له کتابپلورنځیو رانیولې، ما او هاشمي صاحب به د جمعې له سهار تر مازیگره د انارکلي بازار زرو کتابو کې اړوله.

استاد رفیع د کاغذي پیسو کلکسیون کې د سکوي دورې نوټ نه درلود، دا له ماسره و، له بده بخته چې ده ته مې ورنه کړ، دغه نوټ هم په دغه حادثه کې له لاسه ووت.

د تنظيمي مشرانو د خپل منځي ناستو، پرېکړو او دې ته ورته اسنادو لویه برخه د مجلو، اخبارونو ډېری کلکسیونونه د مهمو

تصويرو البومونه، خطی نسخې، د جهادي مشرانو ليکونه، کسټونه له منځه ولاړل.

د اخوانيانو له خوا داود خان ته د جاسوسۍ په تور نيول شوي انجينر جان محمد د پلټنو او صحرايي محاکمې دوسيه چې د اوازو له مخې يې ديگ کې د پخولو پر سزا محکوم کړی و، په ۱۳۵۴ لمريز کې پاکستان ته د اخوانيانو له اوبستو وروسته د دوی د فعاليتو، غونډو، پرېکړو او پلانونو ريکارډ، د غونډو د تصاويزو راجسټر، چې د استاد رباني په قلم ليکل شوی، داود خان ته د استاد رباني له ليکونه او بلا نور اسنادو سره...

د احمدشاه مسعود او حقاني صاحب د مخابروي اړيکو دوه کلن کليکسيون چې د حساسو پرمختياوو پر څرنگوالي (۲۱) کسټو کې راټول وو...

تنظيموته د ISI له خوا د وسلو د سهمي د لورتيا او ځورتيا د معيارونو کچه... د دغو وسلو د وېش د بېلا بېلو فورمو يوه يوه بېلگه... نظامي کمېټې ته يې د سپارلو د ثبت کتاب او رسيدونه او د دغې لړۍ نور اسناد او مدارک...

هغه کتابچه چې د مشهورو څېرو شخصيتونو، ليکوالو، شاعرانو، سياستوالو، سندرغاړو... د دوی پخپل قلم او لاسليک خاطرې او يادونې مې په کې راټولې کړې وې... له مېرمن رخشانې راواخله تر استاد پژواک، شهيد عزيز الرحمن الفت ډاکټر طببي، ډاکټر يوسف خان، ډاکټر صمدحامد، جنرال ساپي استاد رفيع، کشاف، فايز، کشکي، استاد پسرلي، حمزه بابا، مولوی خالص، استاد رباني او... د حاجي صاحب د ژوند او خاطرو په اړه زما د بېلا بېلو مرکو، ناستو،

مجلسونو کستونه «ځينې مې په پټه ثبت کړي وو» چې پر مختلفو پرمختياوو او پېښو زما د سختو، حساسو او گستاخانه پوښتنو راتول وو... د کستونو دغه کليکسونو په باور سره ارزښتناک تاريخي او لومړی لاس مواد برابرولی او گڼ نا ويلي رازونه، تاريخي واقعيتونه او حقايق برسېره کولای شوای...

د مولوی خالص د چاپ او ناچاپ شعرونو ټولگه، د عبدالهادي هدايت د مقالو مجموعه او ...

ما پنځلس کاله د دغو اثارو، مدارکو په موندلو راغونډولو اړولي او د مهاجرت په بې کوريو کې خوندي کړی وو، په حقيقت کې دغه اثار او اسنادو زما د ژوند بيه او يواځينی پانگه وه، ځکه خو مې ترې زړه نشوی راتلولی.

اختر د وير او غم په تيارو کې:

د اختر لمونځ د چهلستون بڼ کې وشو، يوه ملا په خپلو خبرو کې ويل: پخوا دلته چا کتلې نه شوی، له فسق او فساد پرته په کې بل څه نه کېدل، خو نن د الله تعالی فضل او کرم دی، چې مجاهدين په کې د اختر لمونځ کوي.

دغه ملا به څو رژيمونه، حکومتونه دغسې ستایلي غندلي وي... خو به نور ستایي غندي...؟ والله اعلم...

حاجي خليل د اختر په خاطر د مجاهدينو لپاره پسونه او غوايي رانيولي، هغه يې تقسيم او هر چا خپله کتوی بار کړه.

له لمانځه پرته داسې نه ښکارېده، چې د اختر د خوشالۍ کيفيت

ترې څرگند شي، د هېچا په خبره کې د اختر کومه نېټه نه معلومېده. پر موږ د اختر درې ورځې په سوچونو او اندېښنو کې تېرې شوې، داسې چې اختر هم راڅخه هېر و...

حاجي خليل ويل: ما زياتره اخترونه په سنگرونو او مرکزو کې، تر بمباريو لاندې په سختو جگړو کې تېر کړي، خو بيا به هم خوشاله وم، ده ويل، زه په خپل ټول عمر کې دومره نه وم خواشینی، لکه دا څه موده...

په بې قانونه دستگاه کې قانوني اکتونه:

محمد يونس قانوني د کابل ښار د امنيتي کمېسيون رئيس دی، ډېری ادارو ته بېلا بېل امرونه او سپارښتنې ورکوي... له يادو او ښادو حکومتي خبرو گڼل کېږي، ځکه خو له اختر وروسته د دولتي امنيت وزارت کې د ده ليدو ته ولاړو، له ښه بخته دا ځل مو ښاغلی قانوني لاندې کړای شو، که گورو د څو کسانو په منځ کې فاتحانه وزارت ته ننوت، زما په ليدو يې په موسکا وويل، نصيب دشمن، ستړي مشي يې وکړل، موږ يې خپلې کوټې ته بوتلو، غالباً دا به د جنرال يعقوبي دفتر و، په چوکيو کېناستو او دی له مراجعينو سره په خبرو بوخت شو، هره يوه ته يې يوه ورقه امضا کوله، چې ډېری يې پر سر کاري هوټلانو کې د مېشتېدنې پانې وې، داسې ده په دغه وزارت کې د ډېرو وزارتونو او ادارو کارونه اجرا کول، کله چې زموږ وار راوړسېد، بيا يې له سره پوښتنه وکړه، ويې ويل له تاسې سره خو د حزب اسلامي څه اسناد نه وو؟ ما ويل که له اسنادو مو مطلب له حزب سره د انسلاک او تعهد هڅه وي،

نه او که مو کومه نشریه، کلکسیون وي، کېدی شي.

د قانوني خبرې او اکتونه د دپلوماسۍ هغه وختل له دې امله چې یو خو مې د مدرسې ټولگیوال و او بل مو د هجرت په کلونو کې هم له نژدې لیدل، په ساده لهجه وویل: هیله ده، په تشه کاغذي کاروایی مو تېر نه باسې، ما خو دا گڼله چې تاسې به خپله قانوني اقدام وکړئ جنرال مجید ته به ورشئ کتابونه، موټر به را خلاص کړئ...

مدرسه کې د قانوني منلي کرکټر ما ته ډاډ راکاوه، چې خپل زړه پرې تش کړم، خو دا وخت زړو ته د زړونو خبرو لار نه شوی موندی زما خبرې د اقتدار د ادابو او پرنسپپ خلاف ښکارېدې، په لږ غوسه یې وویل! زه چې څومره امر صاحب ته احترام لرم، همدومره حقاني صاحب ته هم احترام لرم، زه چې دلته ناست یم، ستاسې او نورو خلکو د مشکلاتو په خاطر ناست یم، که نه څه مجبوریات نه لرم، زما چې له لاسه څه وشي، هغه کوم.

په دې کې یې پر کاغذ څو کرښې ولیکلې او ماته یې ونيو، په هغه کې یې جنرال مجید ته لیکلي و، د ننگیال د موټر او کتابونو د استرداد په هکله له خپل لطف او مهربانۍ کار واخلي، ما چې دده خبرې واورېدې او کاغذ مې ولوست، پوه شوم چې اشنا بل موډ کې دی، ځکه خو ما هم ځان کنټرول نه شوی کړی، ورته ومې ویل! تا زموږ د مشکلاتو د حل خبره وکړه، خو دا مشکلات پیدا کړي چا دي؟ دا مصیبتونه تاسې پر خلکو راوستي، اعتراف وکړئ، چې ستاسې له وسه پورته دي، زه دا نه وایم چې تاسې ائتلاف کړی او که هغوی درسره کړی، تاسې هغوی کابل کې تم کړي یا تاسې هغوی د کابل پر تخت کېنولي یاست، خو دا هرڅه چې دي مسوولیت یې ستاسې پر غاړه دی، دا مصیبتونه تاسې پیدا

کړي، تاسې خپله ويلي مېلېشه د اسلامي پوځ برخه ده، اوس څنگه د خپل وس خبره کوي...

ډگروال صاحب چې وضعه وليده، مينځ کې راولوېد او په يو دوو خبرو يې دې ته زمينه مساعده کړه، چې يو له بله خدای پاماني واخلو. زه له وزارتې راووتېم، ډگروال صاحب څه ځنډ وکړ، چې راغی ويې ويل: وروره حوصله کوه، مجبوريت دی، که نه ولا چې موږ له داسې خلکو سره خبرې نه کولې، ده ويل له ما سره هغه تورن وعده کړې، چې جنرال مجيد ته راسره ولاړ شي، هغه د څه عاجل کار لپاره د باندې ځي، خير دی، موږ به ورته انتظار وباسو.

دلته مو د بدخشان يو فرهنگي ځوان عبدالسلام چې د جهادي نشراتو د ټولولو په رابطه يې له ما سره تعلقات لرل او د مرحوم شارقي له مخلصينو و، مخې ته راغی، عبدالسلام د راډيو ټلوېزيون موټرو ته د تېلو لپاره بڼاغي قانوني ته راغلی و.

دی زموږ په کيسه نه و خبر، خدای شته له زړه خواشینی شو، ويې ويل قانوني چې کوم خط ليکلی په داسې خطو څه نه کېږي، ده وويل، جنرال مجيد مزار ته تللی، که نه ما به څه لاره ورته جوړه کړې وه... ما ده ته خپل ادرس د چهلستون د ټيليفون شمېره ورکړه، د فاضل او نورو پوښتنې مې وکړه، ويل هغوی کابل هوټل کې اوسېږي، د کابل هوټل شمېرې مې ترې واخيستې او خدای پاماني مو وکړه، تر دولسو بجو مو د تورن انتظار وکړ، خو درک يې معلوم نه شو، دا چې له قانوني څه نه جوړېږي، تورن هم په وعده ولاړ سړی نه و، ځکه خو مو نور انتظار بېځايه وگاڼه او بېرته چهلستون ته راوگرځېدو.

په ارگ کې د واکمنۍ زېره پانه:

سلا مو وکړه، له احمد شاه مسعود او مجدي سره هم وگورو، لس بجې ارگ ته ورسېدو د ارگ عمومي لويه دروازه تړل شوې، له هغې کوز ختيز اړخ ته يې بله دروازه پرانيستې، چې ترمخ يې د خلکو ډېره گڼه گونه ليدل کېده، ساتونکي خورا بي نظمه پند وو، چې شور او زوږ يې سړي ته د زنانه حمام اصطلاح ور په يادوله.

څلورو پينځو کسانو چې هر يوه جلا پوزېشن درلود، يوه يوه مخابره غوږ ته نيولې، له دوی نه يوه کوم چينل ته زموږ د راتلو خبر ورکړ، ويې ويل دلته دوه نفره راغلي وايي، موږ د مولوي حقاني نماينده گان يو. له دې سره يې موږ ته د وړاندې تلو اجازه راکړه، لږ وړاندې بله پيره ولاړه وه، هغوی زموږ موټر وکوت او د دې لپاره چې حتما بايد يو څه ووايي، څو لنډې پوښتنې وکړې، ساتونکو عجيبه دريشۍ اغوستې، د چا پر سر د وسپنې خولۍ، د چا پکول او چا به څه ټوټه له سره تاو کړې وه، دريشۍ تنگې لنډې او هسکې ټيټې، چا د ډگروالۍ او چا د جنرالۍ نښې لگولې.

موږ مخ پر وړاندې حرکت وکړ، ما تر اوسه ارگ نه و ليدلی، دثور کودتا سره يې خلکو ته د ارگ د نندارې اجازه ورکړې وه، ډېرو دوستانو ارگ په هماغه حالت کې ليدلی و، چې د وژل شويو وينې لا له ځمکې او فرش نه وې مينځل شوې، خو ما په هغه وخت کې هم ارگ ته لار پيدا نه شوی کړی.

د ارگ بڼه سپېره او الوتې، ما د ارگ په رابطه بل تصور درلود، زموږ موټر ورو روان و، د سړک دواړو خواوو ته د خښتو ټوټې، وچ خس او خاشاک او د کاغذونو ټوټې، پلاستيکي کڅوړې پرتې وې، چې باد يوه بله خوا ځغلول په يوه برخه کې چې موټر بايد بېرته پر يوه گرځندي د عمومي سترې دروازې لارې ته وگرځي، د ترافيکو يو افسر په نه زړه او بېزارو سترگو موټرو ته اشاره کوله، که څه هم هډور ځوان و، خو څېره يې داسې نه معلومېده، لکه په ارگ کې د يوه موظف افسر.

له گلخانې سره نژدې له موټره کوز شو، د گلخانې تر مخ تر لويه ونه لاندې پر سپېرو خاورو خلک پڼد وو، داسې معلومېده لکه پېښور کې د کوم تنظيم د دفتر مخه، يوې خواته لوکس فجارو او لنډوکروزر موټر درېدلي، د ترافيکو يو بل افسر داسې زموليدلی ولاړ دي، چې سړي به ورته کتل، زړه يې پرې درد کاوه.

سخت بيرو بار و، مراجعين دومره نه وو، خو ساتونکو غوبل جوړ کړی او ساتونکي هم بيا په يوه خوله نه، يوه به يوه خبره کوله، بل بله، له هر يوه سره مخابره ده، که په لومړۍ دروازه کې يې درته ويل حضرت صاحب له چا سره ملاقات نه کوي، دلته به يې ويل له خارجيانو سره گوري، بل به ويل له غرمې وروسته يې پوښتنه وکړئ، بل به بيا له سکرتر سره د رابطې خبره کوله.

عمر اثير چې يو وخت يې د محاذ او بل وخت د جبهې موسمي اخبارونو د مهتمم په توگه لاهور کې څو واره له موږ سره ليدلي او پېژندگلوي وه، د حضرت صاحب د سکرتر په توگه کار کاوه، ډېر بڼه قد او قواره يې ايستلې، رنگ يې په سپينوالي کې يو ډول غوره سرخي پيدا کړې، زموږ له مخې څو واره تېر و بېر شو، سترگې به مو هم سره

ولگېدې، خو کتل يې داسې و، چې د پېژندگلوی کوم اثر نه شوی په کې لیدل کېدی.

نژدې یو ساعت مو له ډېرو سره په تېر تېر کې وهلو وروسته معلومه کړه، چې له حضرت صاحب سره لیدل که د بل چا لپاره نه وي، زموږ لپاره ناشونی دی.

د ډگروال صاحب خو اعصاب داسې خراب و، چې نژدې وه له ډېرو سره خبره سوک خپېرې ته ورسوي.

دفاع وزارت کې د گټې او بایلات حقیقت: د مسعود ملاقات:

موږ له ارگه ووتو او د عمومي لویې دروازې سره مخامخ ودانۍ ته چې له خلقیانو دمخه دفاع وزارت او وروسته لکه د مرکزي کمېټې دفتر و، اوس بېرته د دفاع وزارت مقر او د احمد شاه مسعود دفتر دی ور وگرځېدو.

د دفاع وزارت تر مخ د اسلم وطنجار ټانک چې د ثور انقلاب د بری سمبول گڼل کېده، بې درکه دی، خو د ټانک لپاره ډیزاین شوی سټیج پر ځای دی، خو کودتا کې یې د وژل شویو کسانو د نومونو ډبرلیک راغورځولی...

موږ دلته بیا په دروازه کې له ساتونکو سره څو دقیقې بحث وکړ، ترهغې چې د تلو اجازه یې راکړه، په دې شرط چې موټر د باندي لېرې ودرول شي، چا موږ ته کیسه کړې وه، چې یوه ورځ د گلم جم ملېشي څو ټانکونه د یوه وزارت له مخې تېرېدل که گورې د مجاهدینو څو

ښکلي موټر ولاړ دي، ټانکونه يې ودرول کيبلونه يې راخلاص کړل موټر يې پسې وتړل او د سترگو په رپ کې پناه شول.

نه پوهېږم د ډگروال صاحب په رښتيا اعصاب خراب و او که اعصاب خرابي اکت يې وکړ، خو ساتونکي يې داسې ووېرول، چې سملاسي يې د موټر اجازه ورکړه.

موږ د احمد شاه مسعود سکرتریت ته ننوتلو په مخه کې يوه چوکاټ ډوله اله ايښودل شوې، له دې په وتو د سکرتر په کوټه کې کېناستو، مسعود درې سکرتران او يو ضابط امر درلود، د يوه سکرتر نوم يې همایون د بل نجيب او د درېيم رانه هېر دي.

د همایون په نامه سکرتر يې ښه رويه کوله، که به چا کومه ترخه خبره ورته وکړه، په موسکا يې تېروله، ستوغه او تونده يې په خوله نه راتله، په خبرو کې يې د غوسې او اعصاب خرابي ښه نه ليدل کېده.

ښاغلي همایون موږ ته وويل امر صاحب له چا سره ملاقات لري، ورپسې ستاسې نوبت دی، پنجشيريان او نظار شورا متعهدين احمد شاه مسعود ته امر صاحب وايي او اوس چې د دفاع وزير په چوکۍ ناست دی، دوی ورته هماغه د امر صاحب نوم اخلي.

د سکرتر پر مېز اته لس ټيليفونونه ايښي، کله نا کله به دې کې متردد شو، چې زنگ د کوم ټيليفون دی، ډېری به يې د هغه ټيليفون غوږۍ پورته کړه، چې زنگ يې نه و وهل شوی، د مسعود بل سکرتر نجيب، برگه پرانگي دريشي له يوه برگ جمپر سره اغوستې د جانب مقابل پر وړاندې د يو ډول غوراوي چلند لري، که به چا عريضه او د خپل کار په رابطه ټينگار وکړ او د ده په خبرو به يې سر خلاص نه شو، نو ده به ورته سترگې او وروځې وگډولې، لاسونه به يې لکه د اجراگانو

وښورول پر ځانگړې اکت او د تمسخر او غوسې په گډه لهجه ستغ
ځواب لکه دده عادت و...

کله به چې د وزیر د دفتر دروازه بېرته شوه، نو مخامخ به احمد شاه
مسعود ښکاره شو، چې د مثلث په بڼه ایښودل شوي مېز شاته ناست
دی، د مېز شاوخوا نورې چوکۍ هم پرته وې.

احمد شاه مسعود په خپل هماغه زاړه اکت خو نوي انداز د مېز تر
شا داسې معلومېده، لکه د وجود په رگ رگ څنگ ته د ناست سړي
خبرې اوري.

له لږ څنډ وروسته همایون مور ته اجازه راکړه، زه او ډگروال صاحب
چې شعبي ته ننوتلو، مسعود هماغسې پکول پر سر کور ایښی و، برگ
جمپر او شین چک پتلون یې اغوستی، د پتلون پایڅې یې په پولیسي
موزو کې نښتې، له مور سره یې په غېږو تود روغېر وکړ، ډگروال
صاحب ورته وویل، ننګیال د حقاني صاحب د فرهنګي دفتر مسول.

زموږ هېواد کې ځینې خبرې په غلطه مشهورې شي، یوه خبره چې
خوله پر خوله گرځېده دا وه چې حکمتیار له احمد شاه مسعود غوږ
پرې کړې، ځکه پکول کور ږدي، چې پرې کړی غوږ پټ کړی شي...

مسعود ماته داسې په ځیر وکتل، لکه عجیبه ورته ښکاره شوی وم،
داسې چې د خپلې توقع خلاف څه ویني، له ده سره زما لنډ ملاقات
هغه مهال شوی و، چې حقاني صاحب ورته پېښور کې مېلمستیا کړې
وه، ما په جهاد هینداره کې د ده له خولې دا ټکي را اخیستي و، چې د
قوماندانانو شورا په جوړېدا، نظار شورا ته اړتیا نه شته، خود ده تصویر
د اخبار لاندې برخه کې راغلي و، حقاني صاحب راته وویل: میلمه دی
دا عکس به دې لږ لوړ چاپ کړی و.

ما ورته خپل کیسه او په دې رابطه لیکلې پانه وړاندې کړه، دی لکه له وړاندې خبر وي، په یوه پانه څه ولیکل دا پانه یې له هماغه طلايي رنگه چاپي کتابچې بېله کړه، چې ښاغلي فاضل لاهور کې دفاع وزیر لپاره چاپ کړې وه، ده په خپل ضابط امر پسې څوک واستول، ماته یې په داسې لهجه چې ژور تاثر ترې معلومېده، وویل: زما چې ډېر بد راتلل، له بې نظمۍ او گډوډۍ مې بد راتلل، خو دا دی اوس خپله ورسره مخامخ یم، خیر دی موږ او تاسې به لږ حوصله وکړو...

په دې وخت کې د ده ضابط امر راغی، مسعود لیک ورکړ، ویې ویل دا لیک جنرال مجید ته ورکړه، ننګیال هم درسره بوځه، هغه باید ماته ولیکي، چې موټر ورکوي، که نه چې، زما لپاره سند شي.

موږ د مسعود له دفتره راووتو، ډگروال صاحب ورسره پاتې شو، په دهلیز کې یو تور رنگه او بدشکله سړی ولاړ و، چوغې پرسېدلې سترگې یې وې له ضابط امر سره یې خبرې وکړې، ویل یې د ۵۳ فرقې پېشنهادونه یې د احکامو لپاره راوړي، ضابط امر ترې د جنرال مجید پوښتنه وکړه، ویل: مزار ته تللی او په ځای یې جنرال فاریابي کار کوي.

ضابط ماته وویل؛ زه بېرته امر صاحب ته ورځم، چې له دې جریان یې خبر کړم، ضابط ولاړ، خو زر بېرته راووت، دا ځل یې د جنرال فاریابي په نامه خط ورکړی و، زه په ضابط پسې روان یم، هغه مخ راواړاوه ویې ویل: ډوډۍ به وخورو، پخلنځي ته ولاړ، اشپز ته یې وویل، موږ ته ډوډۍ همدا اوس راکړه، اشپز وویل: له وزیر صاحب سره یې نه خورئ؟ ده ویل: موږ چېرته روان یو، دلته هم درې ځایه ډوډۍ پخېده، د وزیر او د هغه د سکرترانو لپاره جلا دېگ او جلا اشپزخانه وه، د لوړ رتبه افسرانو لپاره جلا دېگ او اشپزخانه او بله عمومي اشپزخانه چې

انظباطانو او عادي کارمندانو ته يې ډوډۍ تياروله.

څرنگه چې ډوډۍ خوړلو ته لا څه وخت پاتې و، ځکه خو يې موږ ته د لوړ رتبه افسرانو خوړنځي کې د ډوډۍ ترتيبات ونيول، د اشپزخانې له څنگه يوه اوږده کوټه ده، چې د ډوډۍ خوړلو يو ستر مېز او دواړو غاړو ته يې چوکۍ پرته دي، په قابونو کې يې وريجې، غورمه او د وريجو په مينځ کې د غوښې يوه يوه بوټۍ ايښې، سلاد او کپلې هم ورسره وې، ضابط ماته ويل، موټر لرئ، ماويل زما په موټر پسې خو دا دی روان يوو، د ډگروال صاحب موټر کې کېناستو او په هماغه استقامت مو حرکت وکړ، چې موږ د جنرال عبدال مېلمستيا خوړلې وه.

د عبدال د قرارگاه سره نژدې کابل نندارې ته په غځېدلي سرک وگرځېدو، د برېښنا د يوه برج تر شا يوې ودانۍ سره له موټره کوز شو، دا يوازينۍ ودانۍ وه، چې څه نا څه جوړه وه، داسې معلومېده، لکه د مسعود سکرتر هم دلته له وېرې تخرگونه سوځېدل.

يو پند گلم جم پرې سختې پټکې وکړې، په دې وخت کې يو بل سړی راغی، هغه هم ورسره ترخې خبرې وغځولې، د دوی ترمينځ کومه خبره راغله، چې ضابط امر ورته په يوه دمه پينځه ځله قسمونه وخورل، موږ ته يې د وړاندې تلو اجازه راکړه، خو د جنرال فاريابي د کوټې دروازه کې يې بيا ودرولو، يو مليشه له موږ مخکې ننوت، چې بېرته راووت ويل ورشئ.

جنرال فاريابي برگه عسکري دريشي اغوستې، که څه هم له سر او صورته مهذب معلومېده، خو د جنرال مجيد چلند زه داسې وپېرولی وم، چې ده ته مې د لاس ورکولو زړه نه شوای کولی.

ضابط ورته د مسعود ليک ورکړ، ده ليک ولوست، ويل: سمه ده دا

موټر کتابونه او سامانونه له موږ سره شته، کتابونه سوځوو، نور به یې موټر ورتسلیم کړو، خو دا معامله له مجید خان سره ده، هغه مزار ته تللی، سبا بل سبا حتماً راځي، فکر مه کوئ.

د سوځولو په اورېدو، زما زړه ټینګه څړیکه وکړه، آخر کتاب سوځول کوم لامل لرلی شي...؟

د منډي د تالان گواښ:

په دې وخت کې هغه سړی راغی چې وزارت ته یې د ۵۳ فرقې پېشنهادونه راوړي و، له جنرال فاریابي سره یې په ازبکي خبرې وکړې، چې موږ پرې ونه پوهېدو.

جنرال فاریابي د تیلیفون غوږۍ پورته کړه، له خبرو پوه شو چې له لوی درستیز آصف دلاور سره خبرې کوي، ویل: مسعود ته مو پېشنهاد کړی، چې زموږ د افرادو لپاره د اعاشې او نورو مصارفو منظوري ورکړي، خو هغه ویلي تاسې د خپلو افرادو تعداد او قرارگاوي واضح کړئ، ده زیاته کړه، موږ مجبور یو چې همدا اوس خپلو قواوو ته امر ورکړو، چې له منډي نه مواد راوړي، موږ د آصف دلاور خبرې نه اورېدې، خو جنرال فاریابي وویل: نه پیسې مو له کومه کړې، په زور به یې له منډي راوړي.

کله یې چې د تیلیفون غوږۍ کېښوده، دمسعود لیک یې بېرته ضابط امر ته ورکړ، خو هغه لیک قات او د مېز پر سر کېښود، چې راووتو ضابط امر ویل: ډېر سپي او رذیل خلک دي، موږ یې بدنام بدنام کړو... بېرته دفاع وزارت ته راغلو، معلومه شوه، احمد شاه مسعود

ډوډۍ خوري، ضابط امر ورغی، زه په دهلیز کې ودرېدم، له لږ څنډ وروسته احمد شاه مسعود راووت، په ما یې غږ کړ، ډوډۍ مو خوړلې؛ ما وویل، هو! ده زیاته کړه ډوډۍ تیاره په مېز ایښې که اشتها مو وي مهرباني وکړئ، ما وویل مننه.

په ناقانونه موقف کې:

ډگروال صاحب د فرملي په نامه د جمعیت له یوه قوماندان سره د باندې وتلی، زه د مسعود د سکرتر په اطاق کې د هغوی په انتظار کېناستم، که گورم استاد موسی توانا چې د جمعیت لپاره د پندت حیثیت لري، له څو کسانو سره راغی، زموږ د ځای یو ضابط طاهرخان په کوټه کې د جمعیت نماینده، قوماندان انور خان جگدک او قانوني هم راغلل. قانوني قوماندان انور خان ته په مخ اړولو، ویل: دا ننګیال دی، د حقاني صاحب فرهنگي آمر، دی هم زموږ انډیوالانو نیولی، او لس پنځلس ورځې یې ښه مېلمستیا ورکړې، موټر، کتابونه یې ترې نیولي دي، انور خان د حال احوال پوښتنه وکړه، ویې ویل: په هغه قرارگاه کې زموږ څو تنه مجاهدین او یو قوماندان هم بنديان وو.

بیا قانوني، توانا ته مخ وایاوه، ویل: ننګیال صاحب زیات اثار لیکلي، په تېره وینه په قلم کې ډېر عالي اثر دی.

توانا صاحب وویل: هغه کتاب چې د شاعرانو او لیکوالانو سوانح یې په کې راوړې، قانوني وویل: هو.

توانا پوښتنه وکړه: بل ټوک دې نه دی بشپړ کړی؟ ما ویل کار مې پرې شروع کړی و، خو د ځینو مشکلاتو له مخې مې یې تکمیل ته

فرصت نه دی موندلی.

بیا قوماندان انور خان، قانوني او هلته ناستو نورو کسانو زموږ د مجلو او اخبار ستاینې ته راوگرځېدل، دا چې ډېر د لوړې سويې نشرات دي، ډېر ښه مطالب خپروي په عالي صحافت چاپېري تحليلي او تحقيقي اړخ يې له نورو دروند دی. داسې نورې ستاینې يې کتار کړې، ما ورته وويل: د هغې بدل دا دی په ازاد او ستاسې اسلامي افغانستان کې گورم، ټولو د افسوس په څرگندولو ويل: دا شيان نو راځي، يوه تن په کې لا دا هم وويل: دا دې نه دي اورېدلي، انقلاب خپل بچيان خوري... په دې وخت کې ډگروال صاحب راوړسېد، له دوی سره مو مخه ښه وکړه او له وزارت راووتو، اوس موږ ته دا پته لگېدلې وه، چې د کابل هره حکومتي ودانۍ يو زندان دی، يوازې د گلم جم مېلېشو دومره زندانونه دي، چې په هره قرارگاه او پوسته کې تر لسو شلو د خدای تعالی مخلوق له لوت وروسته، په شپو شپو اوونيو اوونيو بنديان ساتي، کانتینرونو کې يې غورځولي دگرځنده زندانو لړۍ يې غځولې، وزارت دفاع، امنيت دولتي او نورو ارگانو او لویو وړو قوماندانانو زندانو، کابل د زندانو پر يوه اوږده زنځير اړولی...

د څرخي پله زندان تش تور معلومېده، خو د کابل ښار په هر واټ هره کوڅه کې زندانو کومي شلولي...

يو راخلاص شوی بندي به دې چې ولید، ويل به يې بالاحصار کې وم، بل به ويل بيمارو کې وم، بل به پل محمود خان ياداوه، بل به ويل په جاده کې وم او بل به نور ځايونه ښودل، له دغه هر بندي سره به يې له کميس پرتوگ او بوتونو پرته نور هېڅ نه وو پرې ايښي، د ډېرو به چې خپلۍ او بوتونه نوي وو، هغه به يې هم ترې اخيستي و.

I'LL SEEK PEOPLE'S
MANDATE ON MY TENURE

له خانقا تر شاهي ارگه

دوه بېل واقعيتونه؛ يو تريخ حقيقت:

د حضرت صاحب سر مات و:

له ښاغلي مجددي سره ملاقات لرو، سهار ۹ بجې مو له چهلستون د ارگ په لور حرکت وکړ، داسې معلومېده، لکه زموږ ملاقات د يوه رسمي هيئت بڼه لري، د حاجي خليل الرحمن په مشرۍ د موټرو په يوه وړه قافله کې ارگ ته ننوتلو، ساتونکو د موټرو کتار په ليدو، له پوښتنې پرته لار خوشې کوله، د گل خانې دروازه کې د مجددي ټاډيگارې د جنرالۍ په يونيفورم کې ولاړ دی، د حاجي خليل يې تود هرکلی وکړ او موږ يې د انتظار سالون ته رهنمايي کړو، هلته څو کسه نور هم ناست وو، موږ کابو يو ساعت انتظار وکړ، خو د مجددي صاحب درک معلوم نه شو، د تشريفاتو له مسوولينو سره مو رابطه ونيوه، هغوی خپلې مخابرې چالانې او موږ ته اطمینان راکړ.

لږ وروسته د حضرت صاحب ورور حشمت الله مجددي سالون ته راغی، ښاغلي حشمت الله هڅه کوله، د حاجي خليل پر وړاندې د خپلې مينې او صميميت څرگندونه وکړي، ځکه خو يې هغه ته په مينه ناکه لهجه خليل جان خطاب کاوه، له تودې پوښتنې وروسته يې د حضرت صاحب معذرت وړاندې کړ، په دې ټکو چې، حضرت صاحب ډېره هيله لرله له تاسو سره ملاقات وکړي، ستاسې په راتلو ډېر

خوشحاله شو، خو متاسفانه تشناب کې د غسل پر وخت له ښويېدو سره ستوني ستغ لوېدلی او سر يې مات شوی دی، اوس ډاکټر ورته سيروم چالان کړی، زه يې راولېږلم، چې تاسې سره خبرې وکړم او دده معذرت درته وړاندې کړم.

موږ هم ژر ژر تودې پوښتنې وکړې، چې ډېر خو به ژوبل شوی نه وي، داسې او هغسې...

ښاغلي حشمت خپلو خبرو ته دوام ورکړ: گيله له خپلو کېږي، موږ له حقاني صاحب نه خپه يو، ده په هر مجلس کې زموږ خلاف موقف نيولی.

حاجي خليل لږ جدي شو، ويل: داسې کارونه چې د جهاد له روحيې او اهدافو سره مخالف وي، طبيعي ده چې بايد مخالفت يې وشي، د دوستم ترفيع کېدی شي حضرت صاحب خپل واک وبولي، خو هغه ته د اسلام د قهرمان لقب ورکول د حضرت صاحب واک او اختيار نه شي کېدی، مجاهدينو د همدغو ملېشو له لاسه په زرگونو شهيدان ورکړي، د هغوی ورته موږ له گروانه نيسي.

حشمت الله وويل: دا د جناب حضرت صاحب بصيرت او درايت و، چې په داسې يوه عمل يې د افغانستان د تجزيې مخه ونيوله، که داسې يې نه وای کړی، قسم په خدای افغانستان تجزيه و.

بله دا چې د سمت شمال په سلگونو علماوو حضرت صاحب ته ويلي، چې دوستم د دوی په فتوی له رژيم سره د همداسې يوه پروگرام لپاره يوځای شوی و. مولوي منصور او مولوي ارسلان هم په هغه مجلس کې حاضر وو، د دوی په فتوی حضرت صاحب دا کار کړی.

ده وويل، دا خو حقيقت دی چې که دوستم د نجيب کمونيستي

رژيم نه وای نسکور کړی، په خدای که د مجاهدينو له وسه دا کار پوره وای.

ما ورته وویل: هېڅوک افغانستان نه شي تجزيه کولای، تجزيه د هېچا په گټه نه ده.

بله دا که دوستم غوښتي وی، افغانستان تجزيه کړي، نو بیا په یوه کاغذي ترفیع او لقب نه ورڅخه تېرېده، یو وخت زه د جمعیت مرکزي ارگان ((مجاهد)) مسوول مدیر وم، دا هغه وخت و چې نوې د دوستم ملېشه تشکیل شوې او مطبوعاتو کې د جوزجاني ملېشې په نامه یادېده، موږ هم دمنابعو په حواله یو خبرکې د جوزجاني ملېشې نوم اخیستی و، همدغو ملایانو او د جمعیت واکمنو ویل دا ملېشې د جوزجان او سمت شمال نه دي، بلکې د روسي جمهوریتونو هغه ازبک نژاده روسان دي، چې د افغانانو لباس کې یې رالېږلي دي، دا ټکی استاد رباني خپله بیانیه کې هم څرگند کړ، بیا یې پرې څه مقالې هم ولیکلې. حشمت وویل: د افغانستان خلک باید پر حضرت صاحب شکر وباسي، دا حضرت صاحب دی، چې له برکته یې آرامي راغلې، که خدای مه کړه حضرت صاحب نه وي، بیا به تاسې ته معلومه شي، ده په پای کې وویل: حقاني صاحب ته موږ دومره احترام لرو، لکه زموږ د خپلې کورنۍ یو محترم غړی دی، موږ سره پخوانۍ اړیکې لرو، موږ په دې هم گيله من یو، چې حقاني صاحب نه راځي، تاسې هم نه راځئ، خو زه وایم که تاسې نه راځئ په ما پسې تیلیفون وکړئ، ما دروغواری، په والله چې په توره شپه کې ځان در ورسوم.

موږ متقابلاً ډاډ ورکړ، چې ستاسې ترڅنګ ولاړ او هر خدمت ته حاضر یو، کله هم چې د جناب حضرت صاحب امر وي، د حقاني

صاحب قوتونه يې په خدمت کې دي.

حاجي خليل يادونه وکړه: جناب حضرت صاحب بايد په مجاهدينو متکي وي، مجاهدين د ده له قوماندې او هدايت سر نه غروي، دی بايد په دوستم او نورو جنايتکارانو د اتکا په لټه کې نه شي، چې مجاهدين يې په کار رانه شي، دوستم ده ته وفادار نه شي پاتې کېدی.

په پای کې مو ورته د موټرو د نيولو خبره وکړه، ده وويل: د گلم جم په نامه اکثر زموږ خپل قوماندانان دي. حاجي خواني چې ۲۵ ورځې يې بالاحصار کې د گلم جم ملېشې بند کې تېرې کړې، موټر او هر څه يې لوټ شوي وو، ورته ويل: صايب تاسې چې د اختر پر ورځ هلته راغلي وئ، ما د دروازې له چاکه درکتل، ده وويل هوا! کنه هغوی زموږ خپل قوماندانان دي او بيا يې په دې رابطه يو خط وليکه، څه باندې يوه بجه وه، چې له اسلامي جمهوري ارگه راووتلو.

تشناب کې د حضرت صاحب له ښويېدو او سرماتي په زړه پورې خبرې جوړېدای شي... راشه کيسه ډنډوره کړه خو زړه مې زور نه اخلي...

د ارگ يو بل انتظار:

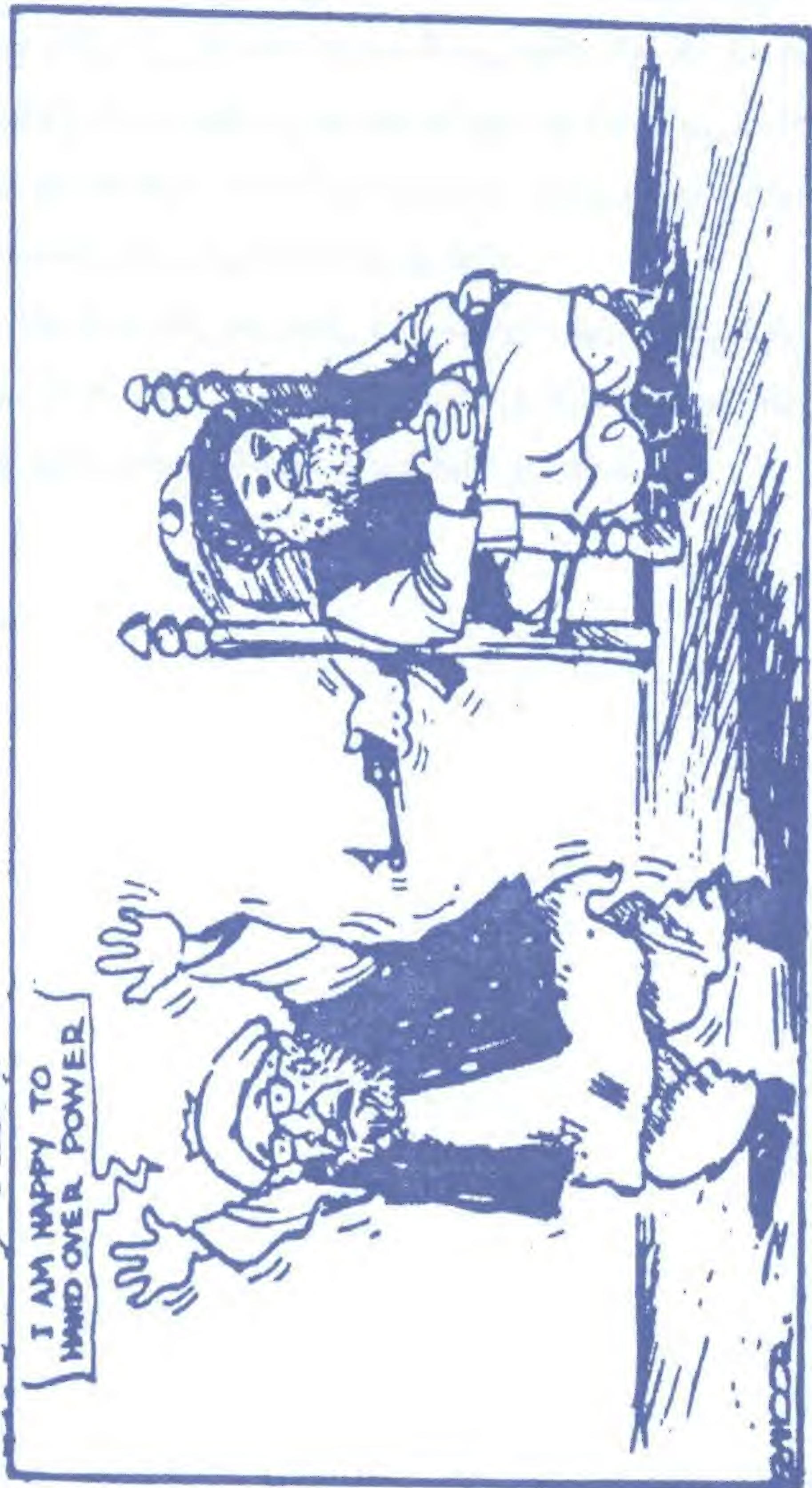
د جنرال مجيد راتگ:

بيا ارگ ته روان يو، مامور هاشم هم راسره ملگری دی، مامور با جرښته سړی دی، ډېر وخت يې گردیز کې اداري چارې پر مخ بيولې، جدي دی او د بحث پر وخت ښه استدلال کوي، ده د مجدي صاحب يو کارت هم درلود، چې ساتونکو ته يې ليکلي: مامور صاحب هاشم د

ستر مجاهد مولوي حقاني نماينده دی، هر وخت چې غواړي د ملاقات لپاره راتلی شي، ده دغه کارت د گیدرې قواله باله، که څه هم ددغې اصطلاح په پس منظر یې موږ پوه نه کړو، خو کله به چې محافظینو له موږ پوښتنه وکړه، ده به کارت ور وښود، هغوی به اجازه راکړه، ده به په موسکا وویل، ودې لیده د گیدرې قواله.

کله به ده ځان غلی نیولی و، ساتونکو به موږ ته پلمې کولې، ده به جیب ته لاس کړ: ته ودرېره، چې د گیدرې قواله وروښیم، کله به موږ ورته وویل، مامور صاحب د گیدرې قواله ور وښییه.

کارتون له فرنټیر پوښت نه

دغه ورځ مو بيا هم د گل خانې مائې کې د مجددي د ملاقات په هيله د انتظار ترڅې شېبې تېرولې، چې جنرال مجيد د باديگاردانو په يوه بې سر او پايه هجوم کې پر پوريو راوخوت، د حضرت صاحب له زوی ډاکټر نجيب الله سره په خبرو شو، داسې معلومېده، خبرې په زړه پورې دي، دواړو به ښه په کرس وخنډل، يوه بل ته به يې په لاس ورکولو پر اوږو وتپول...

جنرال مجيد چې په فاتحانه بلکې احمقانه غرور په پوريو راختلی و، په بې اعتنائۍ د مجددي صاحب زوی له مټ نيولی، هغه په دوو پښو لکه عسکر ولاړ دی، زه په باور سره ویلی شم، چې جنرال مجيد به په داسې غرور او کش فش د نجيب الله په وخت کې د ارگ له مخ هم نه وای تېر شوی، د هغه اعتبار، نفوذ او حيثيت دومره لوړ شوی و، چې جمهوري ارگ داسې ورته ښکارېده، لکه د خپلو افرادو پوسته. موږ ورنژدې شو، چې جنرال مجيد په همدې ځای کې ونيسو او د موټر او کتابو مسئله ورسره يکطرفه کړو، جنرال مجيد، نجيب الله مجددي ته وويل، تو کار مړه کو، مه کار توره ميکنم، تو مرا ملا بگو مه تورا حاجي... موږ پوه نه شو چې د دوی څه ډول کار و، چې يو بل ته يې د خلاصولو خبره کوله، جنرال مجيد ته مو ستړي مشي ورکړل، ماته يې ويل: ادم سياسي استي، ډگروال صاحب ورته د موټر وويل، ده ځواب ورکړ، خير دی د حقاني صاحب دا يو موټر چې له ما سره وي، څه کېږي، تاسې ډېر په کې گرځېدلي ياست، پرېږده څه وخت موږ هم په کې چکر ووهو، ډگروال صاحب ورته وويل: حقاني صاحب چې راشي، تاسې ته به يو ښه موټر ورڅخه واخلو، ده ويل، زه له ښه موټره تېر يم، په همدې قانع يم، ما ورته ويل: جنرال صاحب تاسې خو زما پر

مری پښه ږدئ، ده ته مو د حشمت مجددي مکتوب وښوده، پرې وې لیکل، محترم جنرال فاریابي در مورد استرداد موټر اقدام نمایند.

جنرال مجید ویل: کمره دې له ما سره لاندې په موټر کې ده، هغه خو نه درکوم، کتابونه دې ضبط دي، هغه ته په خپل لاس اور واچوه. ما داسې گڼله لکه راته وایي خپل ځان ته اور واچوه، په ژوندوني پر ځان اور بل کړه، په زړه کې مې تېره شوه، که کتابونه یې رانه کړل، دفاع وزارت تر مخ پر ځان اور پورې کړه... لا له را قسم دادم، که رادو را نسوزان، له کتابو وړاندې ځان لوخړه کړ...

سبا د جنرال فاریابي قرار گاه ته ورغلو، خو دا ځل یې یوازې ډگروال صاحب پرېښود، زه دروازې سره سیوري ته کېناستم، د خلکو گڼه گونه ده، عریضې په لاس ولاړ دي، د چا زوی تښتولی، د چا نور خپلوان بندیان دي، د چا یې موټر نیولی، د چا هټی لوت دي، د ځینو هغسې خبرې په خوله دي، چې زه یې لیکلو ته توري ټکي نه شم موندلای.

دلته مې د عبدال د قرار گاه څو ملېشه ولیدل، ووېرېدم، مخامخ د ونو په مینځ کې مې ځان ورک کړ، خو یو ملېشه راپسې راوړسېده، راته کړه یې که بل ځل مې ولیدې ددغه کلاشینکوف دېرش مرمۍ به دې سینه کې سړې کړم، د مسعود پلار دې نشي خلاصولی... درته وایم والوڅه- بیا دې ونه وینم... سړک ته په راوتو چا زما نوم واخیست، زړه مې درز شو وښویېده، ما ویل څه خبره ده، ویل دننه راشه، د جنرال فاریابي دفتر ته ورغلم، څو کسه نور هم ناست وو، ډگروال صاحب ته یې د چای پیاله پر مېز ایښې.

که گورم هغه د ملېشې ډگروال هم راغی، چې د عبدال په قرار گاه کې بندي و، ده عسکري دریشي اغوستې، اوږې یې له نښانونو ډکې دي،

جنرال فاريابي ته يې څه کاغذونه ورکړل او په ما کې يې سترگې ټنځې کړې، ما مخ بله خوا واراوه.

جنرال فاريابي له موږ سره يو منصبدار چې برگه عسکري دريشي يې اغوستې او صالح نومېده موظف کړ، چې د ملېشې په ټولو پوستو او قرارگاوو مو وگرځوي، يو ځل چې د موټر درک ولگوو، بيا يې اخيستل دومره سخت نه دي، که داسې ونه کړو هېڅوک هم په دې نه قانع کېږي، چې موټر ورسره دی، موږ لا له دروازې نه وو راوتلي چې د حاجي خواني پکې اپ راغی، عسکري رنگ يې ورکړی، خو لاندې يې سور رنگ جوت و، موږ ورته ويل، يو موټر خو همدا دی، هغه په کاغذ يو نوم وليکه، چې زما له ياده وتلی، بيا له موږ سره په موټر کې روان شو، يوه بله خوا يې وگرځولو، خو دا هسې زموږ د تېر ايستو ډرامه وه، چې له يوه يې بل ته پاس کولو، د وخت اړولو لوبه يې راسره را اخيستې وه...

صالح ماته په څير څير کتل، راته وايي: ما چېرې ليدلې يې، ما ورته ويل ستا څېره هم راته اشنا ښکاري، زه بيا وډار شوم، هسې نه د بل چا په گومان د هغه په حساب راسره چلند وکړي، خو ده ويل ممکن په تجارت خانو کې مې ليدلې وې، ما يو وخت له تجارانو سره کار کاوه، ما يوازې دومره ويل ممکن.

دی مو بېرته خپلې قرارگاه ته ورساوه، ماته يې د ټيليفون شمېره راکړه چې ورسره په تماس کې وم، موږ هم د موټر د رنگونو، نومرو او مشخصاتو په اړه ليکلی يادښت ورکړ.

بيا هم د آمر صاحب ملاقات

له احمد شاه مسعود مو د ملاقات وخت اخیستی ، د وزیر اکبر خان مېنې يوه کور کې دده لیدو ته روان شو، د کور مخې ته لسگونه گلم جم پند دي، ماني ته په ننوتو، پوه شو جنرال مجید، جنرال فاریابی او د ملېشې افسران له مسعود سره ملاقات لري، موږ په دویم پور کې د انتظار خونې ته بیول شو، خو هلته خالي چوکۍ نه وې، خو تنه کندهاري مجاهدین هم د ملاقات منتظر وو، موږ لاندې په غالی کېناستو، کندهاري مېلمنو ته چای ایښی، پر مېز کلچې، شیر پېرې، تازه مېوه او نور شیان پراته دي، دا ځل له موږ سره د مېنه گل په نامه یو څډران مجاهد هم ملگری دی، مازیگر لمونځونه مو په هماغه ځای کې وکړل، وروسته مېنه گل خپله له مېز چای کلچې راواخیستل، ویل: شرم مې کوت بیخ مې خوت...

محمود فاراني هم په یوه کونج کې ناست دی، ستړي مشي مو وکړل، ویل څه درباندي شوي، بېخي پېژندل کېږي نه، لکه کارونو له پښو غورځولی یې، ما څه ونه ویل، خو ده بیا پوښتنه وکړه، څنگه دي نشرات، دفتر مو رانقل کړی که نه، ما ځواب ورکړ، نشرات مو دوام لري، خو په هغه پخواني سرعت نه.

دفتر مو لا پېښور کې دی، موږ غوښتل کابل ته یې راولېږدوو، خو حالات سم نه دي، ده زما د اوسېدو پوښتنه وکړه، د چهلستون مې ورته ویل، فاراني صاحب وویل هغه بله ورځ مطبوعې ته تللی وم، ستا پوښتنه

يې كوله، بڼه شوې اوس دې درك وركوم، د اخبارونو وضعه خرابه ده،
ما ورته ويل فاراني صاحب! د مملكت او نظام وضعه چې خرابه وي، د
مطبوعاتو به څنگه سمه شي؟ داسې معلومېده فاراني صاحب زما د
شكايت او انتقاد خبرې دلته بڼې نه گڼي، خبره يې په بله واړوله،
پوښتنه يې وكړه؟ په څه شي كار كوي، ما ورته ويل هماغه د اخبار او
مجلې كارونه، ده وخنډل ويې ويل، له كومه وخته چې له حقاني
صاحب سره كار كوي، فنا في الاخبار او مجله درخه جوړ شوي.

فاراني د پښتو دري غوره ليكوال او پياوړی شاعر دی، دري شعرونه
ليكنې يې درنې، پخې او استادانه دي، مصر كې يې لوړې زده كړې كړي،
غالباً د استاد رباني ټولگيوال دی، ۱۳۵۹ لمريز كې استاد ورسره
فرهنگي كمېټې ته راووست، زړه يې و په جمعيت كې دنده واخلي، خو د
فاراني پر زړه نه اوارېده.

ډېری اسلام آباد كې اوسېده، د قلب آسيا په نامه يې يو اخبار
خپراوه، كله به دې مېړنو لوكسو گاوو كې لیده، كله به خر پر يوه بس
كې ورسره مخامخ شوې سړی نه پوهېده څه كوي، بوختيا يې څرگنده
نه وه...

د ثور له كودتا وروسته زنداني كړی شو، خو د څرخي پله له دوزخي
زندان وتښتېد.

دده په نيولو تره كي وويل: يو مجرم مو نيولی حيران يو، له مخه يې
حلال كړو كه له خټه...

له دغه ملاقات څو ورځې وروسته كابل كې اوازې خپرې شوې، چې
استاد فاراني د كودتا پلان درلود، خو څرنگه كودتا، له كومې لارې، د
كوم پوځ او پوځي ځواك په تكيه؟

هرڅه چې و، له دې وروسته استاد فاراني له مسعود لېرې شو او له مقربينو د معتوبينو لست ته وغورځول شو.

وايي د احمدشاه مسعود نه دوستي بڼه ده نه دښمني، د آس له شا مه تېرېږه د زورورو ترمنځ... له استاد فارابي علاوه گلاب الدين شيرزايي هغه پانگوال و، چې د مسعود يارانې شنه لوڅه کړ... شيرزايي، امر صاحب ته دومره نژدې شو، چې لومړنی بانک يې پرانيست... خو ډېر ژر يې تر منځ د تورې پيشو په تېرېدو داسې دښمني جوړه شوه چې شيرزايي ديواليه او ماشوم يې ټوپکيانو وتښتاوه... ښکر به گټې سر به بايلي خبره شوه...

قضا مازيگر و، چې مسعود برنډې ته راووت، له ده مخکې جنرال مجيد او جنرال فاريابي راوتلي وو، د جمعيت له يوه قوماندان ملا عزت سره يې خبرې کولې، لمر په لوېدو و، مسعود برنډه کې په لمانځه ودرېد، جنرال مجيد او جنرال فاريابي بې اعتنا ولاړ وو، مور بيا جنرال مجيد ته خپله خبره وکړه، هغه جنرال فاريابي ته مخ ور واړاوه، ويل: د دوی موټر عبدال نيولی، هغه ور تسليم کړی، فاريابي بڼه وويل او د سبا وعده يې وکړه، د ماښام له لمانځه وروسته ډاکټر عبدالله له مور سره کېناست، چې له احمد شاه مسعود سره يې د خپلو خبرو په جريان او تفصيل خبر کړو، ډگروال صاحب زه ورمعرفي کړم، هغه ماته وکتل، په شونډو کې موسک شو، ويې ويل، بڼه دا ننګيال دی.

ما په ده بڼه زړه تش کړ او د حاجي خليل الرحمن هغه ليک مو ور وسپاره، چې بايد چهلستون دوی ته، د حزب مورچې حزب او د دوی، دوی ته وسپاري، چې د سولې پروسه نوره تخريب شوې ده، ډاکټر عبدالله زموږ خبرې په غور او زغم واورېدې کوښښ يې کاوه، مور قانع

او ددغه د تصميم مخه ونيسي، ده وويل: په رښتيا هم تاسې له ډېرې حوصلې کار اخيستی له ډېرو مشکلاتو سره مخامخ شوي ياست او ډېر تاوانونه مو ليدلي دي، تاسې لږ حوصله نوره هم وکړئ، ان شاء الله حالات به ښه شي، ستاسې چې خومره موټر نيول شوي، موږ يو هيئت ټاکلی، هغه ته به خپل اسناد او کاغذونه وسپاري، هغوی به پسې وگرځي او ستاسې موټر به پيدا کړي.

منه گل په پښتو لگيا شو، داسې منطقي خبرې يې وکړې، چې د ډاکټر عبدالله خوله وازه پاتې شوه.

له دې وروسته له مسعود سره د ليدو لپاره د ودانۍ لاندني پور يوې کوټې ته ورغلو، دا کوټه د طعام خورۍ د کوټې له څنګه وه، مسعود له ستري مشي وروسته خبرو ته خوله جوړوله چې ډاکټر عبدالله ورته زموږ د خبرو لنډيز بيان کړ، مسعود دا ځل بل پوستکي په ځان راخپور کړی و، ويل زموږ نن څلور پينځه کسه وژل شوي او تاسې د موټر او کتابو په غم کې ياست.

ما ورته وويل: ستاسې کسان چې وژل شوي، پادشاهي مو نيولې ائتلاف مو کړی دغه بلا ستاسې له لاسه مينځته راغلې، زموږ په کې څه دي...؟

په دې وخت کې د ملکي هوانوردۍ وزير ډاکټر عبدالرحمن له جېب خط راويوست ويل: زما خپل موټر يې هم نيولی، ليک يې خلاص کړ، د جنرال مجيد له خوا چاته ليکل شوی و، چې موټر وروسپاري.

دلته مسعود، لکه له خوبه پاڅېدلی وي ويل: موږ هيئت ټاکلی، خو کوم موټر چې ملبشې خرڅ کړی، يا يې مزار ته وړی، هغه خو له لاسه وتلی او امکان نه لري، چې تر لاسه شي، هغه چې مزار ته يې بېولی او يا

يې خرڅ کړی، له هغې تاسې تېر شئ او په نورو پسې به وگرځو، ما ورته د جنرال مجيد امرونه وښودل، ده په غور ولوستل، ويې ويل: ته خو سند لرې، ستا په موټر خو نه شي منکړېدی، که يې خرڅ او يا مزار ته بېولی هم وي، بايد تاوان درکړي، مسعود وويل: له دې وروسته به دا ډول مسايل نه پېښېږي، دده په وينا خپله دوستم ښه سړی دی، له دې کارونو بد وړي، دوی ته يې توصيه کړې، چې نور دا ډول کارونه ونه کړي، مخامخ په مېزونو باندې ډوډۍ کېښودل شوه، مسعود د ډوډۍ وويل، ټول د مېز خواته وخوځېدو، ما او مامور هاشم غوښتل لاسونه ومينځو، خو د لاس مينځلو مخه مو ونه لیده، په اشپزخانه کې مو گوټې لمدې کړې، مسعود مخامخ او موږ د مېز يوې او بلې خواته کېناستو، پر مېز يې پلو، چرګان، د پسه قورمه، مستې، سلاد او تازه مېوې ايښې وې، د مشروباتو پر ډېو په عربي بيبيسي ليکل شوې، مامور هاشم ماته د تازه مېوې لوبڼی مخې ته کړ، ويې ويل: ماته بي بي سي ونه رسېده، خپلو ځانو ته يې کشکول، د مېلمه په کيسه کې نه دي....

حاجي صاحب د زړه غوښې ورته اېښودې...

د ډوډۍ پر سر خبرې د حضرت صاحب په اړه وې، چې په ټوکو او مسخرو کېدې، هر يوه به له مجددي سره د خپلو ملاقاتونو او دده د اقتدار د مينې يوه خندنۍ خاطره بيان کړه، ټولو به په کرس کرس وخندل، احمدشاه مسعود ويل: مجددي په رتبه بخشو څوک خپل نشوی کړی... افغانستان يوولس جنرالان او يو ستر جنرال درلود... ده له زرګونو وارول، په داسې حال کې چې ما خپله د جنرالۍ رتبه قبوله نه کړه...

د بانک رئيس راته وايي فزيکي پيسې نه شته، خو دې د مليونو

امرونه ورکوي...

جلال اباد کې يې يوه قوماندان ته د څو زره جريبه ځمکې فرمان ورکړی، د ده څه حکومت دی، حکومت هغه دي چې دملت په رايه ټاکل شوی وي، ده غوښتل د دوو مياشتو حکومت يې دوو کالوته وغځيږي، ما ډېره حوصله وکړه، خو ده زما له شرافت ناجايزه گټه اخيسته... خو زه مسووليت لرم که استاد رباني له څلورو مياشتو خپل حکومت وغځوي خلاف قانون دی، زه به يې مخه نيسم.

يو څوک راغی، چې له چهلستون د موټرو يو کاروان روان دی، وايي د (استاد سياف) اتحاد غړي دي، اجازه ورکړو، که نه؛ مسعود ورته وويل، ويې دروئ زه له انجينر احمد شاه سره رابطه نيسم.

ساعت ته مو چې کتل، د شپې يوولس بجې او له گرځېنديز دوه ساعته تېر شوي، ډاکټر عبدالرحمن ته مو وويل، چې يا خو موږ ته د شپې نوم راکړئ او يا څوک راسره ولېږئ، هغه چاته وظيفه ورکړه، چې له موږ سره ولاړ شي، په يوه زاړه روسي والگا کې څو تنه له موږ مخکې او موږ پسې حرکت وکړ، څو ځايه يې په لوړ اواز د درېش غږ کړ، موټر به چې ودرېد يو تن به ورکوز شو او په غوږ کې به يې څه ورته وويل او بېرته به موټر ته وخوت، موټر به روان شو، د گذرگاه پله ته په ورسېدو، د موټرو يو اوږد کتار ولاړ دی، چې ومو کتل د قاضي محمد امين وقاد قافله ده.

دوی يې له ډېر وخته درولي، زموږ موټر هم ودرېد، يو تن سر له موټره جوت کړ، ويې ويل: زموږ غم هم درسره وخوړئ، ډگروال ورته وويل، ښه موږ به ورته ووايو، چې په راگرځېدو له تاسې سره ولاړ شي. مڼه گل نه پوهېږم له توکې که رښتيا، په دې ټينگ و چې دا موټر ترې

گرځوو او دا کسان يرغمل نيسو، تر هغې چې زموږ موټر يې نه وي خلاص کړی، نه يې پرېږدو، خو موږ ورسره ونه منله.

وروستی پاڼه د مرگ گواښ:

د جنرال فاريابي قرارگاه ته ورغلو، پرونی خبره مو ور ياده کړه، د تيليفون غوړی يې راواخيسته، د عبدال د نومرې پوښتنه يې وکړه، نومره يې ډایل کړه، ويې ويل عيسى خان يې، عبدال، چېرې دی؟

د هغه لوري ځواب موږ نه اورېده، خو ده وويل پيش معاون صاحب رفته، غوړی يې کېښوده، نيم ساعت وروسته يې تيليفون وکړ، بيا لکه چې له عيسى خان سره مخ شو، ويې ويل، تاسې څه موده مخکې يو موټر او کتابونه نيولي وو، هغه موټر مو څه کړ؟

جنرال فاريابي په غوسه ويل، مجيد خان خط رالېږلی چې موټر ورته مسترد کړي او ته وايې له مجيد خان سره دی، د هغه لوري خبرې موږ نه اورېدې، خو جنرال فاريابي په غوسه غوړی کېښوده، موږ ته يې وويل تاسې خپله ورشئ، له جنرال مجيد سره خبره وکړئ، جنرال مجيد هسې ماته جنجالونه جوړوي، موږ د جنرال مجيد پوښتنه وکړه: ويل هوايي ډگر کې دی، له جنرال فاريابي سره د حربي ښوونځي د وخت دوه تنه همصنفیان ناست وو، چې يوه د استاد سياف په کچه ږيره درلوده، د پاکستان د هجرت ټاپه يې خوړلې او په جمعيت کې يې ډېر وخت کار کړی و، دوی په خپلو کې توکې کولې او د تحصيل د وخت خاطرې يې راسپړلې.

جنرال فاريابي وويل: گلبدين په څه موږ کافر بولي او په راکټونو مو

ولي، مور وايو تېر په هېر، ترڅو به يو بل وژنو، خو دی د قدرت لېونی دی او نه کرارېږي.

جنرال فاريابي چې د معقول او مهذب کرکټر څرگندونه کوله، د جنبش ملي اسلامي مرامنامه او د پرېکړو اسنادو مجموعه، ماته ونيوه ويل، وگوره په دې کې د کفر څه دي؟

ما د مجموعې پاڼې واورولې، لږ لږ مې ولوسته، پوه شوم اصطلاحات يې د پرچم له مغزو او د حزب او جمعيت د اخواني ستميانو له خولو راوتلې، ټکي لغتونه دي، چې د کابل په دولتي مطبعه کې د جوزا په مياشت کې چاپ شوې.

د کارملي پرچميانو سربېره د حزب او جمعيت اخواني ستميانو وکړای شول پر دوستم خپل سياستونه وټي، له حزب مهدي او له جمعيت کریمی او... پر دوستم ورټول شول، دوستم د لېږدۍ پر نشه او هوس واورول شو... خوله خپل جامد جنگي چوکاټ او تنگ چاپېريال ونشوی وتلی.

دوستم ته يې د سياستمدار نستوه، رهبر خردمند و دانشمند القاب وتورل، خو خپلې اجندا ته يې استخدام نه کړی شو... هغه وه، چې څه موده وروسته د يارانې غزېدلې مزې پرې شول...

دوستم خپله منله چې پوځي او جنگيالی دی... دروند ژورناليست او پياوړی ليکوال محمد نذير بشارت کيسه کوله، چې د همغږۍ شورا په جوړېدا مو مزار ته د تلو پروگرام درلود، غوښتل مې له جنرال دوستم سره د مرکې مخه ومومم... له عبدالعلي مزاری مې په دې اړه سپارښتپاڼه وغوښته... مزاری راته کړه: د دوستم بېسوادي پام کې نيسه او دا ژورناليزم چې دلته کوې، مه ورسره کوه، چې هغه د خپل

شخصیت او کنگال چاپیریال له کلا بندۍ نه شي وتلی...

مزار ته په رسېدو مې له دوستم د تلویزیوني مرکې وخت واخیست... جنرال یوسف راته کړه لیکلې پوښتنې ورکړم... ما ورته ویل: زه پوښتنې نه لیکم یواځې لنډ نوټ راسره وي... ویل یا به ټولې پوښتنې راسپاري یا به له مرکې تېرېږي...؟

پر لاره مې له کود برق تر جنگي کلا خپلې پوښتنې ولیکلې چې لومړی یې داوه:

جنرال صاحب!

کله چې پر هغو ورځو سوچ کوي، چې له روسانو سره به ګډ جګړې ته وتې او له هغه رژیم دې دفاع کوله چې د پرديو لپاره د خپل ولس پر خلاف جنگېده، څه احساس درته پیدا کېږي، ستاسې په نظر ملي خیانت څه شي دی، او پخپل تعریف کې بېرک کارمل چېرې دروې...؟ تر یو څه ځنډ وروسته د دوستم سکرتر راغی، ویل مرکه نه کېږي... څو شېبې وروسته جنرال دوستم چې کوم ځای ته روان و، برنډې ته راووت... پر ما یې غږ کړ... هی تو فکر کدی، فکت مه کدام سیاستمدار یا عالم باشم، مه یک جنگي ادم استم، اې ګپا راچه بفمم...

زما په فکر د دوستم خپل سیاست دی، تر هغې چې ده خپل سیاست پخپل اصلي رنګ سوچه او طبعي ساتلی، ډېری یې پر یوه ګوته ګډولي، خو چې د پرچمي او اخواني ستمیانو د اجندا وو پر ملاوت یې لړلی، سیاست یې زنگ نیولی ملي شر ګرځېدلی... د وینو پر سر سیاست یې د سرونو تجارت رامنځ ته کړي...

فاریابي خپل ږیرور ملګري ته وویل: تاته یې څه ترفیع او رتبه نه ده درکړې، هغه وویل درې کاله مخکې استاد د جنرالۍ ترفیع راکړې او

اوس په ارگ کې کار کوم، دا جناب له دغې اوږدې ږيرې او څو کلن هجرت سره د جنرال فاريابي پر وړاندې ځان دومره حقير گانه چې موږ له شرمه پورته نه شوی کتلی.

موږ ترې د يوه خط غوښتنه وکړه، چې ميدان ته مو پرېږدي، ده خط وليکه او موږ د عبدال د قرار گاه تر مخ د هوايي ډگر پر لور حرکت وکړ، هوايي ډگر ته په رسېدو د شوراي نظار پوستې زموږ موټر ودراره، د جنرال فاريابي ليک مو ورکړ، د تلو اجازه يې راکړه، وروستۍ پوسته د گلم جمو وه، هغوی هم ودرولو، ليک مو ورکړ، ويل د چا دی موږ ورته کړه د جنرال صاحب فاريابي.

ليک يې واراوه راواراوه او په نه زړه يې د وړاندې تلو اشاره وکړه، موږ چې د هوايي ډگر احاطې ته ورسېدو، ټوله سيمه فجارو، لنډکروز او لوکسو موټرو نيولې، په دغه ورځ استاد رباني له خپل بهرني سفر راستنېده او د هرکلي لپاره يې دا محشر جوړ شوی و.

د هوايي ډگر په دروازه کې د گلم جمو پيره ولاړه وه، زموږ د وړاندې تلو مخه يې ونيوله، خو د جنرال فاريابي د ليک له توضېح وروسته يې ايله ډگروال صاحب ته د ننوتو اجازه ورکړه، نژدې نيم ساعت وروسته ډگروال صاحب بېرته راوگرځېده، له غوسې وه که له وېرې رنگ يې تک تور اوښتی، ويل جنرال مجيد، راته کړه لاس مو خلاص موټر موږ سره نه شته... چې وي هم نه يې درکوم، که بل ځل مو وليدئ، ژوندي مو نه پرېږدم، که ژوند غواړئ له موټر تېر شئ پښې باسئ.

ما کله هم ډگروال صاحب دومره تلولی او وېرېدلی نه و ليدلی، ده به چې شوروي اتحاد او ختيزه اروپا کې د خپلو پوځي زده کړو، برياوو کيسې راسپړلې، داسې به دې گڼله لکه همدا اوس د دېرشو پنځه

دېرشو کالو کومانډو په تريننگ بوخت دی.

ورته خير شوم، خادر يې له ځان تاو کړی، له خولې يې پر وېنکي راغلي وينې ډنډ دي، ژر ژر پر شونډو ژبه تېروي، توکاني چې وغورځوي پېښه پرې کېږدي...

موټر ته په ختو پټه خوله دی، تر چهلستون يې خوله چوله نه شوه، کوټې ته په ننوتو پر بستره وغورځېد، مخ يې خادر کې ونغښت، زه پټه خوله له کوټې ووتم، لږ شېبه وروسته چې کوټې ته راغلم ده له جاغې خپله اوږه را ايستلې، تکه شنه ده، تنی يې شلېدلې... زه پوه شوم، نوره پوښتنه مې ونه کړه، لکه له سره مې ليدلی نه دی، ځان مې ناگاره کړ، بېرته له کوټې ووتم.

موږ بيا هم بايد د مسعود د څرگندونو له مخې خپل کاغذونه په گارنيزيون کې ټاکلي هيئت ته سپارلي وای، ځکه خو سبا گارنيزيون ته ورغلو، جنرالان او افسران يوه خوا او بله خوا گرځېدل، موږ يې يوې کوټې ته بوتلو، هلته مو د قوماندان گدا پوښتنه وکړه، گدا پنجشېر کې د مسعود قوماندان و چې اوس يې ورته د جنرالۍ ترفيع ورکړې، ويل په مجلس کې دې دغه کوټه داسې معلومېده، لکه د گارنيزيون د قوماندان سکرتریت، دوه کسه ژني چې برگې کومانډويي دريشي يې اغوستې، د مېز تر شا ټيليفونو ته ناست وو.

موږ د قوماندان گدا په انتظار کېناستو، چې يو سور ږيرې سکرتریت ته راغی، چا ويل قوماندان گدا دی، موږ ورته د خپل مشکل توضيحات ورکړل، ده يوه تن راوغوښت، کاغذونه مو ورکړل او هغه راته يوه اوونۍ وروسته د پوښتنې وويل: په دې کې يو غټ پرېر سړی راووت، قوماندان گدا ته يې په ستغه لهجه وويل، دا مسخرې نه دي چې ته هر ځای له

خلکو سره ولاړ وي، اوس گدا نه يې، جنرال يې، قوماندان گدا ورمندېه کړه او موږ هم له سکرتریت ووتلو.

د احمد شاه مسعود بلنه:

د چهلستون بن په هغه ودانۍ کې چې لانه ده نږدې، میشت یو، قضا مازیگر چې له ودانۍ بن ته راووتم، د دروازې تر مخ لس، دولس ځانگړي موټر سایکلونه ولاړ دي، دا د تشریفاتو هغه دي چې مېلمانه بدرگه کوي، تر یوې ونې لاندې محمد یونس قانوني ولاړ دی، له چا سره په تودو بلکې توندو خبرو بوخت دی، زما په لیدو رامخې ته شو، ویل ښه شوه چې ومې موندې، امر صاحب، مولوی حقاني صاحب ته مېلمستیا کړې، تر اوسه یې له کوم رهبر سره نه دي لیدلي غواړي تر ټولو دمخه له حقاني صاحب سره وگوري...

ما حقاني صاحب ته خبره وکړه، خو هغه له وړاندې په جریان کې و، چې څو بېرته راوتم د مابنام اذان وشو، قانوني ته مې کړه، له لمانځه وروسته حرکت دی...

د حقاني صاحب عادت دی چې بلنو ته یوازې نه ځي، دا یې هم نه خوښېږي، چې څو تنه له ملگرو ورسره بوځي او نور پرېږدي، چې څوک حاضر وي ورسره روان وي، نژدې دېرش، څلوېښت موټر او یو نیم سل کسان تگ ته چمتو وو، قانوني وارخطا شو چې دا څه وشول دومره کسان...؟

وړاندې له دې چې زه ځواب ورکړم یو ځدران ورته کړه: د پود شویونو ولمستیه دو، دیمره کسون نه دی، وور مه خطو کوه...

څلور موټر سایکل سواره د حقاني صاحب د موټر بني، څلور کين،
څلور تر مخ او څلور تر شا حرکت وکړ ورپسې د موټرو يو اوږده ليکه
جوړه شوه.

د قانوني په غوښتنه مو د دارالامان لار خوښه کړه، په لومړني پاتک
يې دريش کړو، له خبرو د ملبشو او دوستم کسان ښکارېدل، قانوني په
يوه بل پسې منډې وهلې که اجازه ورکړي، خوله وچه، رنگ زېر، شونډې
پتري، کله يوه ته ولاړ، کله بل ته... خټې خټلې... خجالت، زهير... زموږ
ملگرو داسې وگڼله چې له کومې دسيسې سره مخامخ شوي، ځکه خو
د مقابلي لپاره چمتو شول، نژدې په يوه لوی شر اوښتي وو، زه ډېر وډار
شوم، څلوېښت دقيقې معطل وو، تر هغې چې مخابره کې احمدشاه
مسعود د دغو ملبشو عمومي قوماندان سره رابطه وکړه، او بيا هغه
دلته خبر ورکړ او موږ ته د تلو اجازه، قانوني موږ د وزير اکبر خان يوه
کورته چې غالباً د شمالي کور يا سفارت و، او احمدشاه مسعود زموږ
انتظار کاوه، ورسولو، د سفارت کومه نښه او تصوير نشوی تر سترگو
کېدې، ودانۍ کې دومره لوی لښکر نه شوای ځائيدای يوازې موږ
پنځلس تنه حويلی ته ننوتو، ضابط عمر خان، اختر محمد ټولواک،
عبدالرحيم اخوندزاده او... دروازه کې د حقاني صاحب بادي گارډان.

نور ملگري يې له څه څنډ وروسته خاد ته بوتلل، هورې يې ورته له
کوم ځای د قراونې ډوډۍ راوړې وه.

احمد شاه مسعود د حقاني صاحب تود هرکلی وکړ، خپله يې د
دوستم، ملبشو او پرچميانو پر خلاف خوله خلاصه کړه، له حکمتيار يې
سر وټکاوه، له استاد رباني يې هم شکايت درلود، مجددي يې په ټوکو
ياد کړ، له حقاني صاحب يې وغوښتل عدليه وزارت کې په کار پيل

وکړي او د پکتیا قول اردو چارې سمبال کړي... مسعود له حقاني صاحب مننه وکړه، چې خپل قوتونه او مجاهدین یې د دوی او حکمتیار تر منځ ځای پر ځای کړي دي، ده د حقاني صاحب د سولې له پروگرام ملاتړ وکړ، له ډوډۍ وروسته اختر محمد تولواک وویل ښه به وي نورې خبرې چې د راز هغه به وي ځانگړي تر سره شي، هغه و چې مسعود او حقاني صاحب یوې بلې کوټې ته ولاړل یو نیم ساعت خپلو کې په خبرو
۹۹.

د شپې یوولس نیمې بجې مو له احمد شاه مسعود سره مخه ښه وکړه، دولس نیمې بجې چهلستون ته راوړسېدو.

تر دې وخت ما له حقاني صاحب د دوی د ځانگړي مجلس پوښتنه نه ده کړې، نه پوهېږم دغسې پوښتنه مناسب ده که څنگه...؟

خو ماته د احمد شاه مسعود له لومړیو خبرو ددې پته ولگېده، چې دی په خورا مهارت د خولې خبرې نورو ته د زړه د خبرو په ښه وړاندې کولای او د زړه هغه تر خپله ژبه او تالو لاندې ساتلی شي، خپل ټول احساسات او تمایلات تر خپل پوستکي لاندې په خورا هنر پټولی شي... ماته داسې وېرېښېده چې دی له هیچا سره د زړه خبره نشي شریکولی، یا یې نه شریکوي، دی دمخه ددې درک لگولی شي چې مخاطب یې څه غواړي، څه خوښوي، له همدې ځایه د هغه په خوښه د خبرو لاره او لوری ټاکلی شي....

مولوي حقاني او شهرت ننگيال - کابل، چهلستون

پر حقاني برید

اریکې د مخابرې له لارې نیول کېدی شي، تلیفون کله فعال، ډېری
چوپ...

عبدالعزيز د مخابرې مسوول لکه ځانگړې ژبه ایجاد کړې، جدول ته
گوري، بر بر لگیا وي، ځینې ټکي، توري ډېر کاروي، زه یې په مطلب نه
شم پوهېدای، یو له دې ((گوشت او پلو)) دی...

د ډلو مخابرې ځانگړي نومونه، سفرونه او نومرې لري، چې له
عبدالعزيز سره خوندي دي، عبدالعزيز ته وایم په دې گوشت او پلو بل
څه نه کوې زموږ د گېډو آزار اخلي...؟
دی وځاندي، پر ځواب ځان غلی کړي.

عبدالعزيز له مودو د مخابرې مسسول دی، د هېواد بل سر کې چې
وغواري اړیکه ټینگولی شي، د مخابرې خپله دنیاگی ده، دوی سره
لیدلي نه وي، خو یو له بل یې خورا توده پالي، کله کله مخابرو کې
مخالفي ډلې سره ونښلي، گیلو، پیغورونو، کنځلو او ترټلو ته خبره
ورسېږي.

د ډاکتر نجیب الله رژیم سره دغسې مخابراتي نښتې ما ډېرې په زړه
پورې موندلې یو ځل حاجي خليل الرحمن گردیز کې له یوه پوځي افسر
سره د مخابرې په شخړه واوښت، بیا به هر مازیگر په بحث کېوتی وو.
افسر خوږ او دروند غږ درلود، په سره سینه یې بحث کاوه، حاجي
خليل به کله جذباتي شو، خو چېرې هم ترې خبره ستوغه شوې نه ده،

يو مازيگر دغسې بحث کې حاجي خليل پر افسر غږ کړ... تاسې بيخي په بدې نه پوهېږئ... موږ چې ستاسې څوک ونيسو، په درنښت يې رخصت کړو او تاسې زموږ هغه راډيو تلويزيون کې کېنولی وي...
يا الله! بدې هم پوهه، بصيرت غواړي، اسلام او پښتونولي څومره نژدې دي...؟ پښتونولي دبدې پوهه اړينه گڼي، دښمني کې هم پولې بريدونه غواړي.

اسلام جگړو کې خپل اصول او قوانين لري، ښځينه خوندي گڼي، پر بوداگانو، ماشومانو به لاس نه پورته کوي، شنې ونې، کښتونه، ځنگلونه به نه ويجاړوي، بنديان به نه وژني...

اسلام او پښتونولي مينه او جنگ کې هرڅه روا نه شي گڼي، دواړو ته پولې بريدونه لري.

د حزب، نظام شورا او گلم جم جگړې څه دي، چې کابل کې د وحدت او اتحاد جگړو يو بل غضب او عذاب رامنځ ته کړ، لکه سعودي او ايران خپل زور دلته زموږ پر خاوره ازمويي، زموږ خلک، وطن د نورو جگړو او گټو قرباني کېږي، د حزب او اتحاد پر جگړو جمعيت او نظام شورا هم ورگډ شول، چند اول او افشار يې دوره کړل، وحدت خپلو پوستو قرارگاڼو کې د خميني تصويرونه لگولي، مزارې د ملت غرب کابل شعار پورته کړ...

دريغه موږ پر بدې پوهېدلی، د حاجي خليل خبره د کاني کرښه شوه، که موږ پر دښمني پوهېدلی دومره وړانې ويجاړې او بدمرغې به نه وی رامنځ ته شوې.

د وحدت او اتحاد شخړه څرنگه رامنځ ته شوه، غوڅه خبره گرانه ده، خو واقعيت دادی، چې غوښتل يې دغه بهرني او پردې-جگړه د

پښتنو او هزارگانو جگړه وگرځوي...

چا غوښتل، پوښتنه پر همدې ټکي راټوله ده...؟

يو مخکښ سعودي (پاکستان کې د رابطه عالم... مشر) کابل کې
و... ده کابل کې څه کول، پخپل سر راغلی و، که د سرکار او استاد
سیاف مېلمه و...؟

ددغه جگړې د اصلي لاملونو او پردې شاته لاسونو درک لگول گران
دي... چې غټان رښتيا نه وایي، اضافي خبرې کوي، له گېډې او کولمو
درته گډ وي... د ځان درنه د بل سپکه...

ښه ده، د عادي کسانو خولې بوی کړم له خلکو وپوښتم له ولس
ځواب ترلاسه کړم...

د معین خان وینا واقعیت ته نژدې مومم... دی د کابل له سقوط
وراندې ژمی د وردگو چک کې و... وایي کړي ژمی له هزاره جات ډلې،
ډلې خلک رامات وو، هره شپه جوماتونه له دغو مساپرو ډک وو...

چې پوښتل مو چېرې مو مخه اخیستې...؟ ویل ایران ته په خواري
مزدوري پسې...

له بهسودو هم دغه بهیر پر جرلیز او میدان ور ایله وو...

خو دوی ایران ته نه تلل ختیځ ته روان وو، لڼد به پر دشت برچي
واوښتل قومي غونډو کې ځای پر ځای کېدل... هغه چې د کشتند له
وخته ایجاد شوي وو...

هغه وو چې د رژیم له سقوط د مخه دغه سیمې چې مزاری ملت
غرب کابل باله د حزب وحدت جنگیالیو منگول ته لوېدلې وې... ځکه
خو یې د سقوط په درشل کې شاوخوا پوځي تاسیسات، وسلې او د
مهماتو زېرمې په اسانۍ لاندې کړی شوې...

خو جگړه څرنگه پیل شوه؟

میرویس میدان څلور لاري کې پر یوه ټانک د خمینې تصویر لگېدلی -
له پغمان د عرب جنگیالیو د پک اپ په رسېدو یو عرب پر ټانک دراکټ
ډز وکړ... ټانک ونه لگېد، خو د جگړې اور یې بل کړ...
وحدتیانو کابل کې سعودي سفارت چور کړ....

عرب جنگیالي کونړ کې د مولوی جمیل الرحمن او ځایو کې د
استاد سیاف لیکو کې جنگېدل، ځکه خو حکمتیار ۱۹۹۱ جولایي کې له
افغانستان نه د ټولو عربانو د وتلو غږ وکړ...

(فرنټیر پوسټ ۱۵ جولایي ۱۹۹۱)

عربانو د جلال اباد جگړه کې جلا غونډ درلود، چې د استاد سیاف له
شمشاد قرارگا بهېدل، هورې یې د وژل شویو هدېره ده... دوی کابل ته
له استاد سیاف دمخه رسېدلي وو.

له پغمان تر میرویس میدان یې پک اپ ځغېدل...

نظار شورا د وحدت او اتحاد پر شخړه د پښتنو او هزاره گانو د
دښمنۍ ایرې وتپلې، بیا یې د شیعه، سني ټاپه ورکړه، چې له امله یې د
پښتنو سرو کې میخونه ټک وهل شول، کورونه یې لوټ او د سیمې
زرگونه بې گناه اوسېدونکي ووژل شول... ابوالحسن هم د وحدت
منگولو ته ولوېد خو روغ رمت یې پرېښود... په دې توگه یوه بله بې
رحمه جگړه وتپل شوه...

له ابوالحسن سره یې افغان سکرتر اسدالله او د میاگل جان اغا
لمسی فرید هم نیولي وو... د میاگل جان اغا یو لمسی سعودي کې د
زده کړو پر وخت هورې واده کړی، د پیری مرید قایل نه و... بیا لندن ته
ولاړ او هلته وفات شو...

ویل کیزی د مېرمنې له خوا یې ابوالحسن سره خینې وه...
حقاني صاحب چې د دوی ترمنځ موقتي اوربند رامنځ ته کړ ډاډه نه
دی، غواري خبره پخه او کره شي.

د سهار ۸ بجې دي، د دايمي اوربند لپاره عبدالعزيز د حقاني
صاحب له خوا د مخابرې له لارې له وحدت، اتحاد او نظار شورا ترمنځ
د ناستې زمینه برابره کړې، چې د تلپاتې اوربند لپاره د سولې او جرگې
پر تېر راتول شي، ۹ بجې مو له چهلستون حرکت وکړ، حقاني صاحب
دوه سېته پیک اپ ته وخوت، دویم هغه د جنرال ساپي شو، دوه د
بادیگاردانو، پنځم زما دی، ورپسې د ساتونکو...

پر ښار ډاروونکې چوپتیا پرته ده، لکه ژونديو ترې وار له مخه پخپلو
اوږو خپلې جنازې لېږدولې او ښار یې د مرگ خاموشي ته سپارلې، لکه
د ژوند نښو او هنگامو خپل سر خورلی، واټونو کې یوازې د ملیشو او
مجاهدینو جیپان او پیک اپ ځغلي، څلور لارو کې رامنځ ته شوې
پوستې د مرگ زهر ویشي، کوڅه ډب سپي، په انگولا دي، نور نو ژوند
له ښاره کډه کړې، مرگ او وېرې په کې دېره اچولې...

له جوی شېر سره د سپو یوه لالهانده ډله وارخطا ودرېده، د گاډو له
تېرېدو یې بېرته په شا وڅغستل، د غره په لور یوه تنگه کوڅه کې ورک
شول.

ثانوي تخنیک چې پخوا یې کلای کلوخک باله د راتولېدو لپاره په
گوته شوی.

دهمزنګ کې د جنرال مؤمن ځواکو تم نه کړو، ثانوي تخنیک ته په
رسېدو د هېچا درک نه لگېده، کابو نیم ساعت تم شوو، اړیکه نه شوی
تینګېدای، ان چې د سمو معلوماتو ترلاسه کول هم ناشوني ښکارېدل.

څه وکړو، څنگه يې وکړو... چې برید پیل شو، مردکي دی چې راپریوځي، د درنو ډزو غورمبی پورته دی.

بادیگارډانو سملاسي مورچې ونيوې، حقاني صاحب د حرکت امر ورکړ، یوه شپه کې موټرو ته وختو، له ثانوي تخنیک په راوتو لاره کې نوی خنډونه غورځېدلي، ډزې روانې دي، گاډي تم شول، جنرال ساپی خپل پیک آپ له کتار راویوست د سړک ښي اړخ ته یې پر یوه لښتي وربرابر کړ، د دې لپاره چې موټرو ته یې د تېرېدو لار اواره کړي وي، گرندی، له لښتي واوښت، بېرته په شا راوگرځېد، په خورا چټکۍ پر مخ ولاړ، لاره جوړه شوه، موټران پر سړک وربرابر شول.

زموږ پیر صاحب وارخطا شو، لکه یخني نیولی وی، زامې یې گرېږي، موټر ترې ونښت، خو د بادیگارډانو د موټر له سختې دیکې سره راووت، جنرال رحمت الله ساپی د ټولو تر مخ په بلو څراغو لکه گولی ځغلي، لار باسي...

چهلستون ته په رسېدو څرگنده شوه، دوه ساتونکي لگېدلي، په موټرانو گولی موبښتې، د جنرال ساپی کوماندو په کار راغله، چهلستون کې مې ورته کړه، سردار ولي خو دې لاس تړلی داود خان ته وسپاره، ښه وه حقاني صاحب دې وژغوره... دا خبره اصل کې د ولسمل ده، هغه وخت چې جنرال ساپی د پیر گیلاني د امنیت رئیس و، مجاهد ولس کې یې پسې لیکلي و، "پیر صاحب ته دې خیر وی" رحمت الله خان ساپی خو جنرال عبدالولي لاس تړلی داؤد خان ته وسپاره...

برید چا وکړ، پر سړک خنډونه چا غورځولي وو، بریدگرو ته دا اطلاع رسېدلې وه، چې حقاني زغروال گاډي کې نه دی راغلی....؟

د اتحاد لاس دغه برید کې نه شي په گوتو کېدی، خو دا چې یو اړخ

هم له خپلې ژمنې سره نه و راغلی له دغسې شک غاړې نه شي خلاصولی.

دا یوه توطئه وه که تصادفي پېښه او ناسم پوهاوی... حقاني صاحب نه له رسنیو سره مرکو کې او نه هم له موږ سره ناسته کې په کوم لوري د برید پړه وغورځوله، خومره زغم، خو نې ظرفیت...؟

حقاني صاحب له B.B.C سره مرکه کې ايله دومره وویل: ... موږ د متخاصمو غاړو د ټینګې ژمنې له مخې غوښتل د جرګې پر تېر کینو، چې را منځ ته شوی اوربند و غځول شي، سوله ټینګه شي، خو متاسفانه دوی پر خپله وعده وفا ونه کړه... ماله موټر سره ورجوت کړ... بیا مې خپلو مجاهدینو ته وویل ډز ونه کړي.

(...) ډاکتر یوه لیک کې ماته کښلي: ... دلته د گاندي جي د سیاستونو ځای نشته...

زه چې میرانشا کې حقاني صاحب گورم د ایپي فقیر میرزا علیخان راته بریښي. (...) ډاکتر یې کابل کې گاندي جي ته ورته مومي؟

کابل هوټل که کاروانسرای:

عبدالسلام د کابل هوټل د دریو کوټو نومرې راکړې وې چې فاضل او د جمعیت فرهنگي کسان په کې مېشت وو، درې واړه کوټې بندې دي، له دې مخکې ما څو څو ځله له کابل هوټل پر ټیلیفون د دغو شمېرو کوټو سره دارتباط غوښتنه کړې وه، هغوی به کله ویل کوټې ټیلیفون نه لري او کله دا چې موږ ته امر نه شته، کابل هوټل افغانستان بانک ته مخامخ دروازه تړل شوې، هوټل پر لارو جوړو شویو دوکانو او سماوارو

ته ورته ښکاري، هرڅه يې پر بل مخ اوښتي، د نښوارو توکايو پر دېوالونو او دهلېزونو عجيبه رسمونه او نقشونه جوړ کړي، هيندارې ماتې او کوټې له چريکي بسترو ډکې دي، په مطلوبو کوټو کې دا نه معلومېده، څوک شته او که له دننه قلف دي، له منيجر مې پوښتنه وکړه، ويل يې، موږ ته هم درک نه لگي، مخکې به چې مسافر له هوټل وتل، کلې يې موږ ته راکوله، خو اوس موږ نه پوهېږو، په کوټه کې شته که چېرې تللي دي. منيجر زياته کړه، کابل هوټل اوس هوټل نه دی، د دېوانو کاروان سراي دی. د ده په خبره کابل هوټل پخوا ښه رونق او عايدات لرل، خو اوس په مياشتو کوټې بندې وي، داسې هم شوي چې يو تن کوټه بنده کړې بدخشان پنجشير... ته تللی، بل چاته يې کلې ورکړې او هغه په کې اړولي وي.

د قلف له سوري مې وکتل، د بټر کاغذونه تيت پرک پراته وو، يقين مې شو، د يارانو کوټه همدا ده، درې ليکونه مې وليکل، د تيليفون شمېرې مې هم په کې وليکلې او دروازې لاندې مې د کوټو دننه وغورځول.

يوه نيمه اوونۍ وروسته سهار اته بجې عبدالعزيز غږ راوگر، تيليفون دی، فاضل خبرې کوي، د تيليفون غوږۍ مې واخيسته، فاضل په هماغه پخوانۍ مينه خبرې کولې داسې معلومېده، د کيسې په زور او زېر خبر دی، خو په دې يوه مياشت کې يې ولې پوښتنه ونه کړه او اوس يې څرنگه د تيليفون تکليف وکړ؟

زما خبرې ترخې وې، خو ده ښه په اطمینان خبرې کولې، داسې معلومېده لکه په دې اړه يې ښه سوچ کړی وي، فاضل زما د احساساتي او انتقادي خبرو په ځواب کې وويل، پام کوه خبرې دې ثبتېږي.

ما ويل: پوهېرم، يوازې خاد سلامت او فعال پاتې دى...

فاضل دا هم وويل: تېره ورځ چې استاد رباني له خارجه كابل ته راتى، هوايي ډگر كې ستاسې له ملگرو يوه تن له جنرال مجيد سره د موټر خبره كوله، چې ورته كورټ منكر شو، په تهديد يې له هوايي ډگره وشاره، هغه خو به ستا د موټر معامله نه وه، ما ويل كېدى شي.

خبره داسې شوه، چې فاضل به په خپل ټول وس له خپل اثر او رسوخ استفاده كوي او احوال به هم د ده له طرفه وي، په دې كې ښايسته ډېرې ورځې تېرې شوې، خو د فاضل احوال معلوم نه شو، ځكه خو مې د ښاغلي فاضل د دفتر تېليفون شمېره پيدا او له دې په زيات كړاو مې ور سره د تېليفوني خبرو چانس ترلاسه كړ.

ښاغلي فاضل ادرس راكړ، له بهرنيو چارو وزارت سره لگېدلى د ميهن جريدې دفتر يې د جمعيت فرهنگي چارو ته ځانگړى كړى...

ما هم په بېره د فاضل او ميهن په لور مخه كړه، د دفتر په پيدا كولو كې له ستونزې سره مخامخ نه شوم، له فاضل سره مې په ټوكه كې وويل، عجيبه تصادف دى، چې د جمعيت فرهنگي چارې د ميهن دفتر كې غځېدلې، دا اړيكې موله پخوا وې كه څنگه؟ ده وخنډل، دفتر لا منظم نه و، مېزونه، كتابونه او الماري گډې ودې پرته دي، زه له فاضل سره كېناستم، دلته دا هم راته معلومه شوه، چې فاضل له دې دفتره علاوه په ټوله كې د (افسر به كار خاص) په توگه كار كوي.

فاضل كه څه هم خبر و، خو له ما يې بيا د موضوع په اړه توضيحات غوښتل، ما هم لنډ معلومات ورکړل، اوس نو د دفتر هر غړى راځي او پوښتنې كوي، څوك خاندې، څوك سر وخوځوي او ژبه وتكوي.

د بدخشانيانو هجوم و چې دلته يې مخه كړه، اجر الدين وويل هره

غرمه دا حال وي، دغه دفتر ته يې له دولتي امنيت پخه کړې ډوډۍ راوړه.

بناغلی انديشمند هم د ډوډۍ پر مېز حاضر و، د راډيو تلوېزيون او دولتي ادارو د بنځينه مامورينو او کارکوونکو کيسې مشغولا ده، يوه ويل فلاني رياست کې هغې فلانۍ نجلۍ له فلاني د واده غوښتنه کړې، بل به ويل؛ فلاني په فلاني وزارت کې له يوې مامورې سره کوژده کړې، بس همدا خبرې او د همدغو خبرو په رابطه خنداگانې وې، چې دوی ترې له هغوی زيات خوند او لذت اخيست.

له فاضل سره مې د دوستم د جنبش د مرامنامې په هکله خبرې وکړې، چې د ليکنې له اسلوب او د لغتونو او اصطلاحاتو له انتخاب معلومېده، بېرک او پرچم خپل مرام ته د دوستم د جنبش کميس او پرتوگ وراغوستی وي، خو فاضل جدي شو، چې داسې نه ده، په جنبش کې هم داسې ککړې شته، ما ورته کړه، د خام کله وو ماغزه داسې نه وي، دواړو وخنډل.

له فاضل سره مې پېژندگلوي ما قبل التاريخ وختونو ته رسېږي، که ووايم جمعيت ته مې د ده په سترگو غاړه ورکړې وه، بېځايه نه ده، د مدرسې دروند، لايق او ښايسته زده کوونکي، له اووم تر دولسم ټولگي اول نومره، له هماغه وخته له فرهنگ او ليکوالي سره پېيلې پر سياسي مسايلو او پرمختياوو خبر ځوان... د مدرسې ايډيالوژيک مسلط سياست متفکر ماغزه...

له نصابي کتابو د باندې يې پراخه مطالعه وه، پښتو ادبياتو سره يې هم پالل د استاد رباني د ترور زوی، چې له مهاجرت وروسته سعودي ته ولاړ، په بېرته ستنېدو د جمعيت فرهنگي کمېټه کې د ميثاق خون مجلې

چلوونکی او د فرهنگي انجمن رئیس...

له دغه مخینې سره مې خپل اخلاص او صمیمیت ته جمعیت کې د ده د زړه ډېره بېرته ونشوی موندی...

څارنوال عماد الدین وثیق په پېښه ډېره خواشینی وښوده، ده فاضل ته وویل که موږ نه توانېږو د ننگیال موټر، کتابونه ورته پیداکړو، دا به ډېره بده خبره وي، اخر حکومت له موږ سره دی، قدرت موږ نیولی په داسې حالاتو کې موږ د عذر لپاره هېڅ جواز نه لرو، خو پر ښاغلي فاضل لکه د ده خبرې ښې نه وي لگېدلې، په ټیټ غږ وویل زموږ چې څه په وس کې وي هغه به کوو.

وثیق صاحب دا هم وویل، عباس کریمي کولی شي دا کار وکړي، هغه له دوستم سره بلد دی او مزار ته ورغلی و، که موټر یې مزار ته هم بېولی وی کولی شي هغه تر لاسه کړي.

عباس کریمي د ابوحنیفه مدرسې فارغ او لومړی په جمعیت کې و، بیا حزب ته ولاړ او هلته یې په یوه غونډه کې جمعیت په اصطلاح جمعیت اسلامي بللی و، خو بیا بېرته جمعیت ته ولاړ، له یاسر سره هم د پایڅې رگ لري، له همدې امله هغه د خپل وزارت معین ټاکلی، اصلي نوم یې عبدالرحیم دی.

د مرگ په زېري کې د خوښۍ ډزې:

سهار له لمانځه وروسته په خپلو بسترو کې غځېدلي یو، چې له شاوخوا د درنو او سپکو وسلو ډزې پیل شوې، لکه ډېر سخت او خونړی جنگ نښتی وي، ډزو نژدې نیم ساعت دوام درلود، موږ ټول حیران شوو، چې څه خبره ده، په دې کې چا د امریکا غږ له خولې یاده کړه، چې د رشید دوستم او ببرک کارمل د سپرلۍ الوتکه غورځېدلې او دواړه له څو نورو پرچميانو سره وژل شوي دي، دا ډزې د همدې خوشالۍ ډزې دي، د مخابرې خونې ته مې منډه کړه... څه درک ونه لگېد... د ډزو په پای کې د تیلیفون زنگ راغی، غوږۍ مې پورته کړه، مقابل لوري بېله سلام په دري وویل، ښه شوه چې ستر کافران له مینځه ولاړل، ما وویل ستاسې په مطلب پوه نه شوم، ویل نه گورئ دوستم او کارمل وژل شوي، ډزې دې نه اورېدې، ما ویل اورېدې مې، خو له دې پېښې نه یم خبر، ویل نو دا ډزې چا کولې، ما ویل فکر کوم ډزې له هغو اړخونو کېدې، چې د حزب اسلامي او نظار شورا قوتونه پراته دي، ده ویل بېگا به له تلوېزیون د دوستم بیانيه واورې، بېغمه اوسئ او غوږۍ یې کېښوده.

په کابل کې اواز ه وه، چې ببرک او ډله یې د دوستم په ملتیا د کودتا لپاره کابل ته راغلي، په ښار کې ځای ځای د دوستم او جنبش شعارونه څرېدل، په ځینو دولتي موټرو هم د ۳۵ فرقي پرځای د جنبش ملي اسلامي ټاپې وهل شوې وې، د دوستم گڼ تصویرونه، پر موټرو او ودانیو لگېدلي، ځینو خلکو په مکروريانو او نورو برخو کې د ببرک کارمل تصویرونه او دده په پلوۍ شعارونه هم لیدلي و، زه نه پوهېږم دا خبره

به څومره حقيقت ولري، خو د تواتر حد ته رسېدلې...

بېگانه جنرال مجيد له کابل راډيو تلوېزيون او بي بي سي سره په دې اړه مرکه وکړه او په هماغه برکه دريشۍ کې يې په ډېر طمطراق د الوتکې خبر ترديد کړ.

که څه هم کارمل نوره بايللې وه، وروستيو کې د حيرتان ښارگوټي يوه کانټينر کې مېشت و، په همدغه کانټينر کې ومړ... حامد علمي لومړنی افغان ژورناليست دی، چې د حيرتان ښارگوټي لمنو کې يې دا مو پر غاړو پر تودو شگو ولاړ کانټينر کې د کارمل پل موندلی...

سوځنده لمر، يوازيټوب، دوپجن کانټينر د کارمل ژوند ته د پای ټکی کوټ...

د علمي په وينا د کارمل پر څېره د ناکامۍ، وېرې، غوسې، نهيلۍ، وحشت او يوازيټوب کړې وېرې کړېښې څغېدلې وې...

روسانو ته په غوسه، له خپلو ملگرو شاګې، له ژورنالستانو گيله من کارمل په مات زړه علمي ته وايي: د روسانو بنديخانه کې هېچا دده لپاره غږ پورته نکړ...

خپلو رټلي، پرديو شرلي کارمل هيڅ لوري ته د مخ اړولو سترګې نه شوي لرلي...

بشارت صاحب د جنرال حيدر خان اندرابي له خولې وايي... ببرک کارمل د ليدو نه و، هرشی يې بايللي و، حيرتان کې يې پالنه زما د دندې برخه وه، يوه ورځ يې راته ويل: د سيند خواته وزم...

زه (حيدر خان) څو گامه وروسته وم، ناڅاپه د سيند پر غاړه ودرېد، د وينا کولو پخپل دود يې آمو ته لاس ونيو، په ريردېدلي اواز وغوړمېد... ويږيږم چې تا به هم له ما د نفرت دومره کيسې اورېدلې

وي، چې خپې به دې خپله غېږ کې ځای رانه کړي...
دغه ټکي د پېغورونو د عذاب هغه نښې دي، چې دکارمل پر وجود
او څېره يې خپلې نښې لکه د چيچک او کال دانې داغونه پريښی...
هغوی چې پردي له خپلو ښه گڼې انجام يې له دې پرته بل څه نه شي
راختی...

د دوستۍ تجربه، د دښمنۍ ځکه:

د مسعود او مجددي اختلافات اوج ته رسېدلي، پر راډيو تلوېزيون
او اخبارونو د جمعيت او مسعود کنټرول دی، ټول خبرونه او
پروگرامونه د مسعود، رباني ملاقاتونو، ويناوو او بوختياوو په هکله دي،
کله نا کله د مجددي د وينا هغه برخې هم خپروي، چې يا خو ډېر
احساساتي دي او يا هم د مسعود او جمعيت رويې داسې په غوسه
کړی، چې دې ته يې پام نه وي، څه وايي او څه يې له خولې وځي.
مجددي جنرال عبدالرحيم وردگ لوی درستيز ټاکلی و، چې
احمدشاه مسعود ویتو او پرځای يې جنرال آصف دلاور لوی درستيز
اعلان کړ، کوم ۳۶ کسيز کمېسيون چې ټاکل شوی و، د مجددي دواړه
زامن او د تنظيم يوولس کسان يې غړي وو، چې جمعيت او احمد شاه
مسعود مسخره گانه.

د مجددي د خبرو دا برخه ځکه جالبه وه، چې د ليدونکو اورېدونکو
د يوې لنډې خندا او تبصرې لپاره يې زمینه برابرولی شوی، مجددي په
خپل ټول قوت دا هڅه کوله، په قدرت کې د پاتې کېدو جواز او ځواک
پیدا کړي، د ده سترگې دوستم ته اوښتې، چې گڼې د ستر جنرالۍ او د

اسلام فاتح لقب په صله کې يې پلوي شي، د اقتدار په لوبغالي کې د مسعود، مجددي ترمينځ د قدرت مسابقې يوه عجيبه وزلوبه روانه ده، خو بری د مسعود دی او مجددي ته يوازې د احساساتي انتقادونو او سپورو ستوغو مخه خلاصه ده.

حيرانوونکې دا چې حکمتيار هم مجددي ته د واک اوږدېدو پيغام او ډاډ ورکړی، مجددي له مسعود خوابدې دی، چې د ده لپاره يې د حکمتيار مخالفت وکړ، خو بيا هم دوی پوره واک ورنه کړ، رباني پرې وروغورځېد...

مسعود اندېښنه لرله، که دوستم په رښتيا د مجددي تر شا ودرېږي، ايران هم بنيايي حزب وحدت د دوی ننگې ته اړ کړي، ځکه خو يې ځان له يوې نوې ننگونې سره مخامخ گانه، له پاکستان د راگرځېدو پر مهال د مجددي پر الوتکه بريد په همدې موخه وشو، چې پړه يې پر حکمتيار ولوېږي او مسعود د مجددي له شره ځان وژغورلای شي.

د قيادي شورا يوه غونډه کې عبدالهادي ارغنديوال د حکمتيار په نيابت يوه طرحه وړاندې کړه، مجددي په احساساتي ټکو وويل: دا خو ټولې معقولې خبرې دي، اعتراض نه شي پرې کېدی...

استاد رباني پر مجددي غبر کړ: حضرت صاحب! لږ احتياط کوه، ته د حزبيانو د دوستۍ تجربه نه لرې.

مجددي په ځواب کې ورته وويل: ستا له دوستۍ مې څه ترلاسه کړل، ستا خو نه څوک پر هو پوهېږي، نه پر نه؛ حکمتيار چې هرڅه دی صراحت خو لري...

له مسعود سره يوه بله ناسته:

د حضرت صاحب دماغ خراب دی:

له حاجي خليل سره د مسعود ملاقات ته ولاړو، د وزير اکبر خان مېنې يوه کور په سالون کې يې کېنولو، نژدې يو ساعت مو انتظار وکړ، قاضي راز محمد دليلي لکه ستن خورلې ښکته پورته ځغلي... کله د مسعود خولې ته ناست، کله د ډاکتر عبدالله، ډاکتر عبدالرحمن او... کله موږ ته راغلی، کله بل ته گونډه ماته کړي... مضطرب، تلولی، غلی، غلی، غل، غل، په همدغسې وارخطايۍ او غلا موږ ته نژدې شو... د پښتنو پر تباهي يې خوله خلاصه کړه خو برگه دريشي کې د يوه ژني په راتلو ليرې وغورځېد....

د غرمې يوه نيمه بجه شوه، چې د مسعود سکرتر نجيب راغی، ويل يې تر اوسه ستاسې ملاقات نه دی شوی؟

لومړی ډوډۍ وخورئ، خو چې کتل مو چای او څه نخود او پسته يې پر مېز کېښودل، لږ وروسته مسعود راغی، خبرې شروع شوې، حاجي خليل ورته د کودتا د اوازو وويل، مسعود د پوره ډاډ او باور څرگندونه کوله، ځکه خو يې په يوه فاتحانه موسکا وويل، زه خو داسې قدرت نه وينم، چې د کودتا اقدام وکړي، ده زياته کړه، د دوستم ټول قوت او قدرت ور معلوم دی او هغه به هېڅکله هم دا کار ونه کړی شي، مسعود وويل، د کارمل پرچم ډلې په رابطه ما هم اورېدلي، خو د داسې اقدام امکانات نه وينم. د حزب په اړه يې وويل، حکمتيار يو ځل حمله وکړه ناکام شو، بيا يې حمله وکړه ناکام شو، که بيا حمله وکړي بيا ناکام دی، هغه هيڅوک نه لري، د مشرقي او شينواريو چې څومره

کسان ورسره وو، هغوی ټول ترې تللي، د تریاکو ټولولو وخت دی، یو هم نه دی ورپاتې.

ده وویل: خبره د افرادو د شمېر نه ده، اصلي خبره دا ده چې خومره افراد سوق کولی شي، مسعود د حزب د ټانکونو او درنو وسلو احصائیه بیان کړه او د حزب دننه یې د اختلافاتو په رابطه خبرې وکړې، د قاضي امین وقاد او مزمل ډلې چې استاد سیاف د تامیل پرانگان بلل له اړیکو یو اوږد داستان تېر کړ، د دوی پر ژمنو او تعهداتو وغږېد، دا چې له ده یې خومره پیسې او امکانات وهلي څرنگه وعدې یې ورسره کړې، د جلا حزب اسلامي د اعلان او حکمتیار د تجرید ټټر یې وهلی... چې حکمتیار، ختم دی، فیصله دی...

ماته په مخ اړولو یې وویل، معلومات مې څنگه دي، ما ویل بالکل کره چې دا معلومات نه، بلکې استخبارات دي، مسعود دا هم وویل، چې زه به له دې وروسته د وزارت دفاع کارونه شروع کوم، تر اوسه خو ما هسې د ملکۍ او اربابۍ کارونه کول، اوس مې پخواني افسران راغوښتي، چې د وزارت دفاع تشکیل وگوري، اضافي شعبې او څانگې چې رژیم پر سیاسي او نظریاتي بنیاد جوړې کړې، له تشکیله حذف کړي. مسعود پر حضرت صاحب انتقاد وکړ، ویې ویل د حضرت صاحب دماغ خراب دی، زه له تېرو څوارلسو کالو له حزب سره جگړې او جنجالونه لرم، نو چې زه حاضر یم، خپل جنجالونه ورسره حل کړم، دی یې ولې نه شي حل کولی، بیا که ورته وایې، چې سل تنه را معرفي کړه، چې له حزب سره وجنگېږي، یو هم نه شي پیدا کولی.

ده زیاته کړه، دا نه شي کېدی، چې حزب له یوې مخې ختم کړو، نو چې دا نه شي کېدی او حزب نه شي ختمېدلی، بیا ولې ورسره مسایل

حل نه کړو، ده حاجي دين محمد هم په ستوغو ټکو ياد کړ... چې په درواغجنو ژمنو وعدو او لطايف الحيل پيسې ترې وهي... د لښتي دواړه خوا وې خوري له حرکت او محمدي زامنو يې هم سر وټکاوه، چې امتيازات غواړي کار نه کوي...

ده د مجدي له ورونو او زامنو سر وټکاوه، چې حضرت صاحب ته غلطې مشورې او معلومات ورکوي، يوه ورځ د ده په وينا د حضرت صاحب زوی راديو تلوېزيون ته تللی و، د تلوېزيون منسويينو ته يې بد رد ويلي و، چې د حضرت صاحب په رابطه خبرونه نه خپروي...

مجددي د خپل زوی په لاس يوه ليکنه د اعلاميې په بڼه د دوستمي جنرالانو په ملتيا راديو تلوېزيون ته لېږلې وه، چې د لويې جرگې تر جوړېدا به د ده حکومت دوام ولري... دلته نو ما جدي اقدام وکړ، د دې مخه مې ونيوه، ورته ومې ويل چې موږ جگړې ته چمتو يوو، بيا به دومره وينې تويې شي، چې تر ټولو د مخه به حضرت صاحب ډوب کړي... د خداي په فضل د هغې فتنې مخه ونيول شوه...

درنې ډزې؛ سپکې مندې:

د جمعيت فرهنگي دفتر کې يم، په دې ورځ حفيظ منصور، سيد حبيب شاه، خليل هدف او څو تنه نور پېژندوی هم راغلي، سيد حبيب شاه له چا سره پټې خبرې کولې، غالباً د کومې مامورې د ټيليفون په اړه غږېدل او له هغې سره يې د کړې وعدې او خبرو په يادونو د خپلو سترگو سرولو هڅه کوله.

دلته يو کندوزی جمعيتي له وضعې ډېر سر ټکاوه، مسعود او رباني

يې ملامت کړل، ويې ويل مسعود او رباني ته دا نه وو په کار، بايد مسعود يو نظامي حکومت اعلان کړي وي چې مولوي حقاني جمهور ريس او دی يې وزير دفاع وای، که داسې شوي وای، د پښتو او فارسي مثله هم نه راپيدا کېده، د کمونستانو مخه هم نيول کېده او چاته د مخالفت جواز او فرصت نه پيدا کېده.

حفيظ منصور ويل، په هوايي ډگر کې يو اشنا لرم، له هغه سره به مشکل مطرح کړو، که څه يې له وسه پوره وي، نه يې سپموي، د تيليفون نومره يې ډايل کړه، خبرې يې ورسره وکړې، په پای کې يې ورته وويل، گوره ننګيال زموږ جنرال فنا دی، چې فکر دې وي، موږ هوايي ډگر ته ورغلو، هلته مو بيا هم د گلم جم ملېشو په يوه ډله سترگې ولگېدې، چې گډوډ ببر سرونه، څوړند برېتونه، سرې سترگې پراته وو، داسې معلومېده لکه له يوې مخې نشه او يا هم ښه ستړي او بې خوبه وي، موږ د دوی په مينځ مينځ کې تېر شوو، ډېری سل ډزي، او راکټ ته تګه وهلې وه، موږ ته يې په سرو سترگو کتل، داسې لکه زموږ جېبونو کې د دوی ورکه پرته وي.

موږ ته منصور له حبيب الرحمن سره د ليدو نښه راکړې وه، حبيب الرحمن مو پيدا کړ، د پنجشېر اوسېدونکی او هوايي ډگر کې د نظار شورا استازی او د قوماندان فنا سکرتر دی.

حبيب الرحمن دروند، او پاک زړی ځوان معلومېده، ما خپله کيسه ورته سر تر پايه تېره کړه، خواشینی شو، له وضعې او موجوده حالاتو يې شکايت وکړ، ويې ويل، په واللّه دغه وحشي ملېشې او د دوی قوماندانان له موږ سره داسې رویه کوي، لکه غلامان يا اسيران چې وو، چې څه ورته وايو په ډار ډار يې وايو.

ده وويل: زه به كوښښ وكړم، خو خداى خبر، بيا هم كه څه وشول
تاسې ته به خبر دركړم.

بله ورځ زه او پير صاحب بيا د جمعيت فرهنگي دفتر ته ورغلو، اجر
الدين وياړ هم هلته و، يو ځل بيا انټريو او استنطاق پيل شو... څنگه
چل و... چېرته، څه ډول او دې ته ورته نورې پوښتنې...؟

پوښتنې ښې نه لگېدې، ما يو ځل بيا ټوله كيسه له سره تر پايه په
يوه دمه تېره كړه، وياړ خوله رانژدې كړه، ورو يې وويل بربادي ده
بربادي څه به كوو...؟

په دې كې فاضل راغى، دى لېرې وغورځېد، ويې ويل پرون تلوېزيون
كې ستا پر كتاب تبصره وشوه، كه يوه ادبي مركه درسره وشي څنگه به
وي، ما ورته وويل، ستا له مهربانۍ مننه، خو په دغه فرهنگ دښمنۍ
كې ادبي مركه كېدى شي؟

په دې كې انديشمند هم راغى، ده هم پر كتاب د تبصرې خبره وكړه،
ويې ويل، كه له خپلو كتابو يو يو ټوك راكړې، نو بېلا بېلو پروگرامونو كې
به پرې تبصرې وكړو، ما ويل: كتابونه خو مېشو لوټلي، اوس بې كتابه
گرځم.

له غرمې وروسته دا سيمه د توغنديو پر له پسې ډزو ولځوله،
فاضل او نور به كله لاندې منزل ته كوز شول، كله پاس ختل، د تېليفون
شمېرې به يې ډايل كړې او له يوې بلې خوا به يې پوښتنې كولې.

نه برېښنا وه او نه هم اوبه، د ماسپښين د لمانځه وخت و، ځكه د
اوداسه لپاره د جومات په لټه كې شوم، نژدې مو يو جومات پيدا كړ
اوبه په پيسو وې، كوزه په (۵۰۰) افغانۍ... لمونځ مو وكړ، د توغنديو
ډزې په لږ ځنډ روانې دې، ځمكه او تعميرونه يې لكه د زلزلې ليرزول.

له لمانځه وروسته بېرته د جمعيت فرهنگي دفتر ته ولاړو، چې که څه درک ولگېږي، چې جگړه پر کوم طرف ده، له دفتره مو چهلستون ته تيليفون وکړ، له عبدالعزيز سره مو خبرې وکړې، ويل يې له دې طرفه جنگ نشته...

سيد حبيب شاه له ډاره داسې لږځېده، لکه د مني وچه پاڼه، د فاضل او نورو هم رنگونه تک زېر تېښتېدلي، لکه وينه ترې زېږېدل شوې وي. ما په ټوکه ورته وويل د پادشاهي، مزې څنگه دي؟

دوی يو بل ته په اشارو څه زېر زميني زېر زميني يادوله، هغه و چې له څو سختو ډزو سره ووتل، موږ هم ورپسې منډه کړه، چې کتل مو د وخته موټرو ته ختلي او داسې کش لگولی و، چې له سلنگسر يې لکه د بخارۍ نل لوڅرې ختې، ما اول فکر وکړ گنې د توغندي د کومې گولۍ په لگېدو اور بل شوی، موږ يې پر سړک بې اسرې پرېښوو، څه مو کړي وای، د توغنديو په لوگيو او غرمباکې مو منډه کړه...

نه موټر شته، نه ټکسي او نه څه بله وسيله، خلکو په لاسي کراچيو او شاوو زخميان يوه او بله خوا زغلول، موږ د ده افغانانو په وات ووتلو او له نو اباد سره مو ايله يو ټکسي پيدا کړ، څو توغندي له پل باغ عمومي سره د ارين هوټل لاندې د موټرو تم ځای کې لگېدلی وو، چې ډېره مرگ ژوبله يې کړې وه، ويل کېدل توغندي د ائتلافیونو له خوا ددې لپاره فیر شوي و، چې د حزب په وړاندې د خلکو کرکه او نفرت وپاروي. والله اعلم.

پر دې ورځ انجينر حکمتيار او استاد سياف د قيادي شورا د غونډې لپاره چهلستون ته تللي وو، خو استاد رباني د توغنديو ډزو داسې وېرولی و، چې د قيادي شورا، غونډه او ځای يې له ياده وتلی و.

د گوليو په گدا کې:

د ملگرو له قیامت، د ورونو محشر ته

د کابل پر ښکلاگانو د کمونستانو ناتار او شوروي تېری وحشتونو اور لگولی، خو د فتحې او ازادۍ په نامه چې کابل په کوم دوزخ کې سوځېده، هغه له تېر څوارلس کلن وحشت او بربریت څو برابره زیات خوت.

دلته ده چې د غويي اتمې وحشت د ثور د اوومې ناتار مخ سپین کړ. یو سړی چې ټوپکیانو د جیبونو په تشولو د ټوپکو په خولو او کونداغو واهه ډباوه، د اخ و آه پر ځای ویل: پر دې خوله مې وهی، دا خوله راماته کړی...

ټوپکیانو لاس ونيو، په خوله ولې، د خولې ماتولو څنگه...؟ سړی ورته وایي: په دې خوله مې ستاسې مجاهدینو د بري دعاگانې کړې، دا خوله ماته غواړم، ماته ښه ده.

په کابل کې یوازې د مرگ او ژوند جگړه روانه ده، خو بری د مرگ په طرف دی، پر هر لوری د مرگ بلا خوله وازه نیولې، په هر واک، دفتر، کوڅه او کور کې مرگ په کمین کې دی، له هوا د مرگ باران اورېده، له ځمکې د مرگ زړي زرغونېدل ژوندي بنیادمان یې د ځمکې زړه ته کشکول، ډېری شخصي ودانۍ ښوونځي، دفترونه، دوکانونه، پوځي پوستې گرځېدلې، راکټونو، ماشینګنو او کلاشینکوفو د مرگ ویر غږولو ته خپلې خولې خلاصې کړې دي.

کابل کې د هرڅه کاڅتي او قیمتي ده، یوازې د وینو او سرونو ارزاني او د مرگ پرېماني ده او هغه څه چې بې پیسو او بې قیمتته پیدا کېږي، د توپونو مزایلو، راکټونو او ماشینګنو ډزې دي، چې د ځوانیو او ژوند لو یې ګډ کړی دی.

خلک د جګړې بېګناه قربانیان په کورو او کوڅو کې ښخوي، کابل هدیره گرځېدلې، د سرې میاشتې عمله او امبولانسونه کاریزمیر کې ځغلي...

بله پرېماني په کابل کې د لیډرانو د عکسونو ده، داسې دېوال، دفتر، نږدې شخصي او سرکاري ودانۍ هوټل او ... نشته، چې دیوه یا دوو لیډرانو تصویرونه نه وي پرې لګول شوي، د مسعود او رباني تصویرونو خو بېخي قیامت جوړ کړی، سړي به چې په نږدلیو ودانیو او دېوالونو دغه بې شمېره عکسونه او د کابل ورانۍ او د جګړې په لمبو سوځېدلې ښې ته کتل، داسې برېښېده، لکه دغو کنډوالو خپل مجرمان د خلکو عدالت ته وړاندې کړي او د موست وینتېټ اشتهارونه لګېدلي وي...

د جګړې په لمبو د سوځېدلیو ودانیو په دود وهلو دېوالو لګېدلو

تصويرو د حال په ژبه د دغه واقعيت ترجماني کوله.

کابل کې که څه هم مسعود رباني او مجددي په ارگ، صدارت او وزارت دفاع کې ناست دي، خو له ارگ صدارت او وزارت د باندې د هغه چا حکمراني او پادشاهي چلېږي، چې ټوپک ورسره دی، په تېره هغه خو بې تاجه پادشاهان دي، چې يا يې د شوراي نظام کوماندويي دريشي او برگ دسمال پر اوږه پروت دی او يا يې لکه د گلم جمو ځورند برېتونه، گوپيچه او خادر له سره تړلي.

کابل کې د (ملوک گلم جمی) او (ملوک القومانداني) سیستم چلېږي.

د مجاهدينو حکومت په جوړېدو مکتبونه او پوهنځي تړل شوي، کابل پوهنتون، دارالمعلمين، پولتخنيک، د اجتماعي علومو انستيتيوت دا ټول د يوه او بل تنظيم له خوا اشغال او په نظامي پوستو بدل شوې، حتی د مجددي له خوا د لوړو ښوونو ټاکل شوی وزير ډاکټر موسی توانا، چې غوښتل وزارت ته داخل شي، د حزب وحدت له خوا شاگرځ او له دروازې بېرته گرځولی و، د کابل تورخم لار د يوه اوږده ځنځير بڼه لري، چې موټر په کې لکه لويې وړې کړی پېل شوي، له پاکستان د مهاجرو کورنۍ ازاد افغانستان ته يوه په بله پسې را روانې دي او له کابل د اسلامي حکومت له مرحمت نه په تېښته کورنيو پاکستان ته د هجرت هوا په سر لگېدلې، له پاکستان نه مهاجر تلل او له کابل نوي کډوال په نا معلوم لوري يوه او بله خوا تېښتېدل، هجرتونه او پردېسۍ په وصال بدلېدلې او د نويو هجرتونو او اوارگيو لړۍ پيلېدلې، له کابل نه د اوارگۍ په دغه سلسله کې د پخواني رژيم له ائتلاف نه د باندې وزيران، افسران او گونديان د امپريالېزم هغه ځالې ته پناه وړه، چې د

۱۴ کاله یې د خپلو ټوپکو قلمونو په خوله ورسره جگړه او مبارزه کړې وه.

له ټلوالې دباندې گوندیانو او هغوی چې د امینیانو ټاپه خوړلې وه، سر او مال خوندي نشوی پاتېدی، محمود سوما، عبدالرشید جلیلی او څو نورو حقاني صاحب ته پنا راوړه، ده ورته د خوندي میشتېدنې شونتیا برابره کړه، ډېره موده بښاغلو سوما او جلیلی له مور سره چهلستون کې تېره کړه.

حاجي محمد څمکنی چې څه موده جمهور رئیس و، له شاهي قصر نه د مهاجرو تر خېمو پورې لار ووهله، سندرغاړو هنرمندانو هم هغه وطن ته له خپلو ربابونو سره کډې وړې، چې کلونه یې په کابل رادیو کې مهاجرو ته د راستنېدو سندري ويلي.

د امین صاحب دفتر یې پرده دی، چې له افغان کمشنري زیات یې دغه نویو مېلمنو او د چا خبره تعلیم یافته اواره گانو هرکلی ته غېږ پرانیستی ده.

د فتحې په محشر کې لړزوونکي انکشافات:

میوند واک کې یو تن گلم جمو ودراره، وروسته له دې چې جېبونه یې تلاشي او تش کړل په واسکت یې هم مینه راغله، ورته وویل شول، په ارامۍ خپل واسکت تسلیم کړه، هغه له واسکت سره خپل کمیس او پرتوگ هم وایستل او لوڅ لغړ یې خپل لاسونه د کامیابی له علامې سره پورته او چیغه کړه، زنده باد اسلام، زنده باد حکومت مجاهدین! خبره تر میوند واک پورې راغله، د واک د دواړو غاړو اپارتمانو نه چې یو وخت

د کرایي اطاقونو په توگه استعمالېدل اوس یې د کوټو کړکۍ ایستلې، د خالي کوټو له کړکیو به د گلم جم ملېشو یو دوه تنه راڅرگند شول، داسې لکه دا کوټې او اپارتمانونه یې کمین ځایونه وي، څار کوي چې که کومه غوره گوله وويني، هره شپه د هټیو دروازي ماتېدې له چور وروسته یې اور ورته اچاوه.

پل محمود خان او چنداول کې خو د شورای نظار برېڅو دوکانونه، او هټۍ له یوې مخې چور کړي، جگړه د لوټ تالان پلمه هم ده هره جگړه کې یې د تجارانو او دوکاندارانو هم سټه ایستله.

په مکروریانو کې د برېښنا د نشتوالي له امله له اپارتمانولاندې د اوبو څاگان کیندلي، له هر اپارتمان سره پنځه شپږ واړه نخري او ورسره ناستې بنځینه لیدل کېدلې، چې د اور له بلولو سره به یې اوبنکې په مخ روانې وې.

وروسته جگړو او لوټماریو دا سیمه له خلکو تشه او تر مودو د ملېشو او جگړمارو سنگرونه گرځېدلې وو.

پاتک او زنځیر د لوټمار نښه سمبول او کلچر گرځېدلې، د نامشروع اقتصاد سرچینه پېژندل شوې، تر دې چې په دې نامه (پاتک واچوه ما واخله) یو ډول توکر راوتلی او نوم یې په صنعتي ډگر کې تر لیرې غزېدلی دی...

کتابونه په لمبو کې:

په ادارو، دفترو کې چې د مجاهدینو په نامه کومو ببر سرو اړولي، نه یوازې رسمي ریکارډ، اسناد او کتابونه یې د پخلي لپاره په نغړیو کې سوځول، له کتابتون او ارشیفونو سره یې هم دغه چلند کاوه، مېزونه، الماری او چوکۍ هم بخاریو کې سوځول کېدې.

د اسلامي حکومت په لومړیو کې وزیرانو مجلس د اطلاعاتو کلتور وزیر ښاغلی صدیق چکري په وړاندیز د کتاب سوځولو په پرېکړه خپله فرهنگ دښمني ټولو ته ثابته کړه.

اسلامي حکومت اعلان کړه، چې باید په تېرو څوارلس کلونو کې چاپ شوي کتابونه وسوځول شي، په دې کې بیا نه ښو ته کتل کېدل او نه بدو ته، نه د ارزونې او تدقیق لپاره ورته څوک وټاکل شول او نه دې ته پام وشو، چې په اصطلاح د کمونستي کتابونو په تور د سوځولو دغه کمپاین له ځان سره نور آثار هم ايرې کولای شي.

د علومو اکاډمۍ دفتر چې د مجاهدینو کومې ډلې په اصطلاح فتحه کړی، د دفتر له کار کوونکو پوښتنه کړې وه، تاسې په دې دفتر کې څه کول، له کارکوونکو یو تن ویلي و، کتابونه مو چاپول، بیا یې پوښتلي وو، قرآن شریفونه مو چاپ کړي، ورته ویل شوي و نه؛ دغه "نه" د کفر او رټلو څرگند تور ګرځېدلی و.

د جوزا پر ۱۴ مه یوه ډله وسله وال یوه کور ته ننوتل، د کور مشر ته یې ویل: ستا لور مو د دریو ورځو لپاره په کار ده، پلار ورته ویل: تاسې لږ صبر وکړئ، زه ستاسې غوښتنه منم، کور ته ننوت، لور ته یې وویل: ژوندی دې ور وسپارم او که مړی، لور چې د عفت مرګ په دغه ژوند

غوره گانه، وويل مری.

کله چې د هندوانو پر کورو د لوټ تالان هنگامه توده شوه، خو تنه دفاع وزیر احمد شاه مسعود ته ورغلل، په خپل عرض یې د غور هیله وکړه، خو هغه ورته وويل، زه نور څه نه شم کولی، وسله درکولی شم، که له ځانه دفاع کولی شئ.

د افغاني هندوانو پر مال، عزت د تېري خبره تر دې حده ورسېده، چې په ځينو ځايونو کې یې زاړه هندوان سنت (ختنه) کول او ډېر ځله یې د یوې او بلې ډلې نیول شوي افراد زخمیان او د جگړې اجساد په باغ وحش کې دوږو لېوانو، پراگانو پنډرو ته اچول.

د جگړې له پیلېدو به د افغاني سرې میاشتې رییس او منسوبین په خپلو لنډکروزرو کې کاریز میر او پاکستان ته واوښتل، خو د سره صلیب کارکوونکو د زخمیانو په دارو درملو پسې په واټونو او کوڅو کې یوه او بله خوا ځغاستل، په دغو دریو خونړیو جگړو کې د افغاني سرې میاشتې امبولانس چا ونه ولید، چې کوم زخمي یې روغتون ته رسولي وي، خو د سره صلیب منسوبین او امبولانسونه په سختو جگړو کې بېدفاع ښاریان روغتونو ته وړل.

تېری دا چې د سرې میاشتې امبولانسونه د نظار شورا پوځي فعالیتو ته استخدا مېدل پوځي توکي مهمات یې لېږدول.

په کابل کې د بي - بي - سي خبريال سوزي پرایس هم خپل موټر کې د جگړې زخمیان نقلول، خو د افغاني سرې میاشتې امبولانسونه د جگړمارو په چوپړ کې وو...

په کابل کې هر بیر سری او وسله وال گلم جم دی، د اسلامي دولت هر برېڅی او امنیتي مسوول د لوټ تالان په څار کې دی.

دېر ځله چې د راکټونو د ډزو په لږه وقفه کې یو سر وهلی، بر وهلی
کابلی د یوې گولې قوت لا یموت په خاطر له کوره په وتو ځان اړ لیده،
پر اوږه به یې چا لاس کېښود، د کلاشینکوف میل به یې ډډې ته ونيول
شو او په دې لږ وخت کې به یې جېب کې د یوې مړۍ هغه ټوله متاع
لوټ شوه.

خو د کورنیو چارو وزیر انجینر احمد شاه احمدزی امنیت قناعت
بښونکی گڼي کابل ښاریانو ته له ږیرې، ځنو او مجاهد له کلمې کانگې
ورځي.

په کابل کې د غلا لوټ، چور چپاول بازار گرم دی، نه د چا مال
خوندي دی، نه عزت او ناموس.

اویا کلن ارسه سنگ په سرو سترگو کیسه کوله، چې د ده تربور
پیاراسنگ گلم جم وتښتاوه، له څو ورځو بند وروسته یې د دېرش
ملیونو افغانیو په بدل کې خوشې کړ.

مهرسنگ هم چې گلم جم ملېشو تښتولی د شل زره ډالرو په بدل
کې خلاص شو.

سردار سرن سنگ سوداگر د اتیا زرو ډالرو په بدل کې گلم جم
ملېشو له تښتولو وروسته پرېښوده.

رنجیت سنگ چې یو زلمی او روشن فکر ځوان دی او له پاکستان نه
یې افغانستان ته مال وور وویل، یو ځل اتوگلم جم ونيولم، داسې پوخ
یې ووهلم چې له اخ او ټوخه ولوېدم له دې وروسته یې ټولې پیسې
راڅخه واخیستې مات او گوډ یې همغلته پرېښودم.

د گلم جم او نظار شورا قوماندانان نیول شویو کسانو په پلور، د
انسانانو تجارت رامنځته کړی دی.

د لوگر اوسېدونکي حاجي خواني کيسه کوله، چې گلم جم مېشو په ميوند وات کې ودرولم، له موټر يې کوز کړم، په جېبونو کې مې چې څه و، هغه يې راڅخه واخيستل، زما د بندي کېدو پر دويمه ورځ يې دوه تنه نور چې يو په کې ځوان او بل خام هلک و راوستل، دواړه وروڼه وو، د شپې پر لسو بجو دوه تنه گلم جم راغلل او دغه هلک يې زموږ له کوټې ويوست، زه پوه شوم چې د څه لپاره يې ويوست...؟

حاجي خواني وايي، د هلک ورور په ژړا شو او ما هم له شرمه خپل مخ په خادر پټ کړ، درې ساعته وروسته چې هلک بېرته راغی، ورور يې پوښتنه وکړه، څو تنه وو؟ هلک په داسې حال کې چې ستونی يې له غريوه ډک و ويل اته.

کابل د سياسي اقتدار د وزلوبې خونړی ډگر گرځېدلی، د مجدي، رباني، مسعود، حکمتيار، دوستم، سيف، مزاری ترمينځ د اقتدار په لوبغالي کې ډز او غپ روان دی، خو سر کاري راډيوټلويزيون د مرگ ژوبلې خبر نه لري، خبر يوازې د مسعود، رباني، مجدي ليدو کتو او ترفيعاتو لستونه دي، چې په لوستلو يې د خوارکي نطق په خوله کې لارې وچې شي.

د بېگناه بناريانو يرغمل نيول، بېله دې چې د حزب وحدت، شورای نظار او اتحاد له ډلو سره تعلق او تنظيمي تمايل ولري جريان لري، کله به چې دغو ډلو په خپلو مينځو کې گوټې واچولې، هغوی چې د خپرې، ژبې او قام له مخې له بلې ډلې سره ورته والی درلود وژل، پوزې او غوږونه يې پرې کول او په سروڼو کې يې مېخونه ټک وهل، ځکه خو په کابل کې د گرځېدو لپاره بايد سړي څو کارتونه او تذکرې له ځان سره لرلی وای، له څو څېرو او نقابو يې له مخالفو ډلو سره د مخامخ کېدو

پر وخت استفاده کړې وای.

د جمعیت مطبوعاتي انجمن کمپوزر ما سره روان و، له زمبق طلايي هوټل سره چې جمعیت د خپلې دارالانشا دفتر گرځولی، د شورای نظار یوې پوستې له دې کبله چې پوزه یې پټه او سترگې چوغې وې وگرځاوه، خو د کارت له لیدلو وروسته یې پرېښود، د پوستې ساتونکو ویل، حزب وحدت یې ډېر کسان نیولي، اوس د هغوی په مقابل کې هزارگان نیسو.

په کابل کې دولتي ترانسپورت په تپه درېدلی، خو د پوځي مصارفو دا حال دی، چې وزارت دفاع هر ولایت او ولسوالۍ ته د فرقو تشکیل منظور کړی، هر قوماندان ته یې دومره پیسې په رشوت کې ورکولې، چې په موټر کې یې په لېږدولو پورې حیران وو.

احمد شاه مسعود یوازې دفاع وزیر نه دی، هرڅه دی، صدر اعظم، جمهور رئیس او ښاروال، په هر وزارت کې یې واک او اختیار چلېږي، د والیانو تقرر، د سفیرانو ټاکنه د ولسوالانو مقرري، ولایتي اداري وېش دا هرڅه ده بیک جنبش قلم سره لاندې باندې کېږي...

کله چې مسعود غوښتل د خپل زړه سړی د روغتیا وزارت پر یوه مهم پوست وټاکي، د روغتیا وزیر ډاکټر نجیب الله مجددي ورسره موافق نه و، خو مسعود ویل، مه سر پدرش ری نزدیم ای خو بچه ایش اس...

د تاریخ پور:

کابل د قیامت ننداره وړاندې کوي، قاتلان، لوټماران، مجرمان، جنگي بدغوني او جهادي بدماشان د مرگ په ویش بوخت او د لوټ تالان په مسابقه لگیا دي...

۰۵ مار ۱۹۹۳ — خيال

د خلکو پر ژوند مال او برخلیک یې قبضه ټینگه ده...

جگړه مارو خپلو کې نه، د خلکو او هیواد پر ضد جگړه غځولې... د تاریخ پر وړاندې یې وسله پورته کړې، د تاریخ د دښمنۍ پور یې پر غاړه دی. د ملي موزیم اثار چې څه ناڅه د حفیظ الله امین وخت کې د لېږد له امله زیانمن شوي وو، د مجاهدينو له برکته د لوټ تالان کومې ته په غورځېدو د جگړو خوراک شول...

که د امین وخت کې بلې ودانۍ ته د لرغونو اثارو بهرنۍ لېږد ځینې اثار زیانمن کړل، مجاهدينو پرې د لوټ تالان هغسې قیامت راتپت کړ، چې زموږ له لرغونو تاریخي اثارو جنرال نصیر الله بابر، مولانا فضل الرحمن او نورو پاکستانی مقاماتو د خپلو مانیو ځانگړي موزیمونه ورغول او د دغو اثارو د قاچاق لړۍ یې تر اروپا او غرب پورې وغځوله... په دې توگه د افغانستان د لرغونو اثارو پېر، پلور او قاچاق یو ځانگړی نامشروع اقتصاد رامنځ ته کړ... پر دې سربېره یې د ناقانونه کیندنو سیالي هم وغوړوله...

د پېښور مالگې منډي مارکیتونه چې له دې وړاندې د بدخشان او پنجشېر د لاجوردو له سوداگرۍ ځلېدلي وو، د لرغونو اثارو تجارت په ټوله نړۍ مشهور کړ...

ځکه خو د ملي موزیم د فتحه کولو خونړۍ جگړې وغځېدې، د تاریخي اثارو د غلا او قاچاق بېلا بېلې مافیایي کړۍ پر هېواد راوختې... دغه ناولی هوس دومره دود او خپور شو، چې نه زیارتونه روغ پاتې شول نه نورې زرې تاریخي ودانۍ او قبرونه- د وزیر محمد اکبرخان تومانیچ، د خوشال خان خټک ټوپک او داسې نور تاریخي افتخارات لوټ شول... ان چې کندهار کې یې د مبارکې خرقې د غلا ناکامه هڅه

هم رامنځ ته كړه...

تر دې چې د جعلی لرغونو اثارو د دندې په غورېدا يې ډېر په دغسې تجارت دېوالیه کړل...

پر کابل سربېره ټول هېواد کې د لرغونو اثارو د پېر، پلور کیندنو او قاچاق گرځنده شبکو د تور مارکیت لمن خپره کړه... جعلی پیرانو، ملایانو، کوډگرو او نجومیانو دکانونه پرانیستل، تر ځمکې لاندې تاریخي آثار یې د ځینو نښو له مخې د ډبل فیس په مقابل کې ښودل... دغو کیندنو کې به چې کله کوم شی وموندل شو، اواز به یې تر لېرې خپره شوه... په دې توگه غونډۍ، زرې کلاوې، زیارتونه، قبرونه ان پخواني جوماتونه به دغو اثارو پسې نړول کېدل...

یواځینی اتفاق:

مشران یوازې د ښځینه وو پر ضد هلو ځلو کې متفق دي، ښځې او نجونه د ضروري کار لپاره هم د باندې نه شي وتلی، دوی هر چېرې چې په ښار کې ښځې ویني، نو په دومره ځیر او تعجب ورته گوري، لکه په سترگو کې یې خوري، خو له دغه ټول ضدیت سره به ډېر کم داسې وي، چې دوی درې یې نه وي په نکاح کړې...

د مجاهدینو حکومت وزیران او رئیسان د وزیر اکبر خان، خوشال خان مېنې نوي ښار او مکروریانو کورونو پسې څارو دي.

دغو ځایونو کې چې کوم کور خالي گوري، د وخته یې پیره دار پرې درولی وي، د چا چې د نظار شورا حکومت کې واسطه او وسیله نه وي، پر کور یې د خټې اچولو لپاره په یوه بله پلمه وژني، او کور پرېښودو ته

يې اړ کوي.

دبرزو وحشي وسله والو د صالح محمد زيري کورنی د معصومو ماشومانو په گډون ((غالباً)) په همدې موخه شهيدان کړل...

په خوشال مېنه، نوي ښار، وزير اکبر خان مېنه... کې چې په نقشه او ماسټر پلان کې ځينې ځايونه د پارک، جومات، کلينک، ښوونځي لپاره ځانگړی شوی، د اسلامي حکومت علمبردارانو په څو اوونیو کې دېوالونه ترې چاپېر کړل د ښاروالۍ له نقشې او ماسټر پلان پرته دولتي ځمکې وويشل شوې، ښاروالۍ ته له جمهوري رياست امر شوی، چې د وزير اکبر خان مینې او نوي ښار د کورونو د پېر او پلور قوالې د دوی له خبرتيا او امر پرته نه شي تېرېدې.

لومړيو پنځو میاشتو کې زمانخان کلا کې ۳۵۰۰ نومرې، رحمان مېنه کې ۳۰۰، وزیرآباد، خیرخانه، وزیر اکبرخان، خوشال خان، مېنو کې ۱۰۰، ۱۵۰ او ۱۶۰ د ځمکو نومرې وېشل شوې. کورونه او اپارتمانونه چې کور جوړولو وزارت وېشلي له دې، دپاسه ښودل شوې...

انټرکانټیننټل کابل، اریانا او نور دولتي هوټلونه له یوې مخې د جمعیت او نظار شورا په مجاهدینو ډک دي، په یو نفري کوټه کې پینځه شپږ چریکي بسترې غوړېدلې.

هېواد او انیس لکه مخکې مو چې وویل: داسې چاپېدل چې له رباني سره د ملاقاتونو له خبرونو او د مبارکیو له پیغامونو پرته یې څه نه لرل، عجیبه، لا دا چې د اشرارو د ځپلو یو نیم خبر اوس هم په کې خپرېده، د یوه خبر عنوان کې راغلي: په هرات کې د یوې بریالۍ حملې په نتیجه کې ۱۲۰ تنه اشرار وځپل شول او ۱۵ تنه مجاهدین شهیدان شول، د

مطبوعاتو، راديو، تلوېزيون ژبه فارسي ده، ايله د شپې خبرونو کې پښتو د څو دقيقو لپاره هغه هم ژباړل شوي متن مخه موندلی شوی.

عجيبه دا چې په کابل کې به د سختو جگړو او درنې مرگ ژوبلې، په رابطه مطبوعاتو، راديو تلوېزيون کوم خبر نه درلود، يوه ورځ استاد رباني په دې رابطه وويل: کله چې کوم کوچنی ماشوم يا باد او شمال د کوم اپارتمان يوه نيمه هينداره ماته کړي، دوی غوغا جوړه کړي، چې داسې شوي او هغسې شوي، د ده پر وړاندې د زرگونو انسانانو وژل، بې کوره کېدل او د کابل ټوله وراني د يوه اپارتمان د يوې نيمې هيندارې هومره ارزښت درلود.

د مجدي له خوا قوماندان عبدالحق د کابل امنيه عمومي قوماندان وټاکل شو، خو حاجي عبدالحق چې واکمنه دستگاه د نا امنۍ، لوټ تالان سرچينه لیده، دغه دنده ونشوی منلی.

راديو او مطبوعاتو د دې پر ځای، چې د جگړې په سختو شرايطو کې خلک له پېښو خبر کړي او يا ورته د ژغورنې لارښوونه او معلومات ورکړي، يوازې کلېشه يې او تکراري جهادي ترانې خپروي، د عبوري حکومت لپاره چې د حل او عقد په نامه کوم کمسيون اعلان شو، هغه خپله د جمعيت تنظيم يو داسې ترکيب دی، چې مصوبې يې سره له دې چې له حقوقي او مدني اړخونو زيات نواقص او تناقضات لرل، د جمهور رئيس لپاره پينځه، قيادي شورا ته د پينځه لس فيصده امتياز يوه خندنۍ ډرامه تمثيل کړه، په کومه سيمه کې چې د اشخاصو په ټاکنه کې مشکلات پېښېږي، د قيادي شورا مشر به له هغه سيمې په خپله خوښه نماينده انتصابوي، پر رشوت سربېره د څوکیو ځمکو، اپارتمانو او نورو... وېش داسې لوبه جوړه کړې چې د بې پښتوانۍ پيسو په

چاپولو يې افغانۍ په صفر کې ضرب کړ.

په کابل کې همدغه خبره گرځي راگرځي، چې فلاني ته يې لس زره مليونه افغانۍ ورکړې او فلاني ته پنځوس زره لکه.

هره ورځ د غونډو او څو فرقو تشکيل منظورېږي او مصارف يې د څو تنو جېبو ته لوېږي، حتی په يوه ولايت کې څو تنو ته د والي په توگه د مقرري فرمانونه او د فرقو تشکيل او لگښتونه ورکړل شوي دي.

استاد رباني د اساسي قانون کميسيون جوړ کړ خو داسې کسان يې پکې راغونډ کړي، چې ځينې يې د قانون ليکنې اسلوب او ميتود پرېږده د قانون په معنا او تعبير هم سم نه پوهېدل. کابل کې هم د حکومت د واک دايره تر ارگ صدارت او وزارتونو تر ودانيو پورې راټوله ده، پر زاره ښار، شوربازار، شاه شهيد، لاهوري دروازه، ميوند واټ د دوستم، جمال مېنه، کلاي شاده، پل سوخته، درېيمه کارته تردشت برچي د حزب وحدت امپراتوري غزېدلې، کمپنۍ، پغمان، ارغندي د استاد سياف د پادشاهي قلمرو گرځېدلې.

پر چهار اسيا ب سید نور محمد شاه مېنې هوتخېلو بگراميو د حزب سلطنت ټينگ دی، پر ختيز استقامت کله چې کوم قوماندان وغواړي نو په کابل کې يې په واکمنو توره شپه راوستلې او په اونیو اونیو يې بریښنا قطع کړې وي، د راديو د لېرې څپو يوه دستگاه داسې ده چې کله هم پر چا د راديو کومه خبره بده ولگېږي، نو د يوه پېچ په تاوولو د حکومت په خوله لاس کېږدي.

په ولاياتو کې د مرکزي حکومت له خبرتيا پرته بهرنۍ قونسلگري پرانيستل شوې، خارجي هېوادو سره اړيکې ټينگېږي، او له مرکزي حکومت پرته سفرونه تړونونه ترسره کېږي.

د کابل روغتونونه ډېری د اقتدار جگړو کې نږدېلي او زیانمن شوي او یو دوه چې فعال دي د برېښنا، درملو او تسخین له وسایلو بې برخې دي چې د دغسې یو اوږدې او خونړۍ جگړې د تپیانو او قربانیانو لاسرسی ورته نه شي کېدی.

د افغانستان په تاریخ کې د لومړي ځل لپاره په پلخستي جومات کې د اوداسه لپاره د اوبو پلور او پېر رامنځته شو، د ښار په جوماتونو کې د هر لمانځه پر وخت د اوداسه اوبو خرڅولو بازار لگېږي.

د کابل صنعتي سیمې د ماشینونو او خامو موادو له چور تالان پرته د جنگلک فابریکه چې د هېواد په کچه لویه صنعتي فابریکه وه، د جگړو او لوټ تالان له امله کنډواله گرځېدلې.

د زیاترو وزارتونو ودانۍ د کرایي کوټو بڼه نیولې چې د وزیر خپلوان کلیوال، ټوپکوال او دوستان یې کاروي، یوه ورځ به دې چې کتل یو تن د جمهور ریس معاون معرفي کېده بله ورځ قاضي القضاات او بله یې والي او بل څه، نن به یو وزیر و سبا به یې پرې بل کودتا کړې وه او بله ورځ به یې وزارت خپل بل ملگري او خپلوان ته پرې اېښی و.

د پوځي افسرانو خو دا حال و چې د ستر جنرالانو او ډگرجنرالانو شمېر له زرگونو هم اوښتی، په ظاهر شاهي حکومت کې د افغانستان په اردو کې یو ستر جنرال او څو جنرالان وو خو اوس دا شمېر له زرگونو اوښتی، د دنیا په عسکري تاریخ کې د نړۍ په هېڅ یوه هېواد کې د جنرالانو دومره شمېر څوک نه شي په گوتو کولی، خو د دغو جنرالانو او پوځي افسرانو بیا دا حال و چې واحد یونیفورم یې نه درلود، چابه په خوليو د کمونستي رژیم نشانونه تومبلي و او چا د شاهي رژیم او ځینو د داود خان جمهوریت.

فرقي، غونډو نه يو پر بل پسې ولايتونو ولسواليو او افرادو ته منظورېږي، خو پوهنتون، ښوونځي او مدرسې تړل شوي...

د ثور له ۵ مې وروسته چې د تحريکي ورونو او په اصطلاح مطرح جهادي قوتونو او موثرو تنظيمو نښتې روانې دي، د کابل په زرگونو بې دفاع ښاريان وژل شوي او تپيان شوي دي، کابل د اقتدار د خونړۍ جگړې د هوس قرباني شو، له وړو جگړو پرته تر اوسه دريو خونړيو جگړو کابل په يوه هيبتناکه کنډواله اړولی دی.

هره جگړه د اسلام او جهاد تر نامه لاندې کېږي، غلا، لوټ، چور، د خلکو پر عزت او مال تېري پر ولس د گوليو ږلۍ او د بمونو باران د اسلام په لار کې د اسلام لپاره توجیه کېږي، د جهادي اهدافو تحقق گڼل کېږي هره ډله د اسلام او جهاد د دفاع کاني پر سينه وهي او هره يوه د حق او خپلو اعمالو د مشروعيت ادعا کوي، له همدې ځايه ده چې خلك يوه دردناک غوراوي ته ولاړ دي.

د کابل جمعې:

د جمعې ورځ د وزير اکبر خان جامع جومات شاوخوا د لوکسو موټرو يو محشر جوړ دی موږ هم د موټرو له دې بيروبار تېر او جومات ته ننوتلو، په جومات کې وزيران او لوړ رتبه افسران لمنځونه کوي د کورنيو چارو وزير انجينر احمدشاه احمدزی، د اطلاعاتو او کلتور وزير صديق چکري د روغتيا... او وزيران له خپلو برېڅو سره پر جومات ورمات دي.

د جمهور رئيس مرستيال مولوي مير حمزه چې د سپين پاچ پگړۍ پر

سر او ورینه چپنه اغوستې نن ځان د جومات د یوه خطیب په څېره جوړ کړی دی.

مولوی میر حمزه پر منبر ودرېد لومړی یې کابل له دې زیات عذاب مستحق وگاڼه او بیا یې د مجاهدینو د همت او قربانۍ په ستاینه پیل وکړ چې دوی ته یې په وینو لړلی او سړیخوره تاج او تخت گټلی، ده یوازې د مجاهدینو په تېرو قربانیو او افتخاراتو شخوند وهلی شوی، چې له فتحې وروسته خو ده هم د اسلامي حکومت لاسته راوړنې له عذاب سره اندول گټلې.

مولوی میر حمزه د وزیر اکبر خان مینې جومات او منبر له ټوپکیانو د دفاع د سنگر په توګه داسې استعمال کړ لکه په جومات کې نه بلکې د گلخانې ماڼۍ په کومه سیاسي غونډه کې وینا کوي، له جومات نه د راوتلو پر وخت سوالګرو یو بل قیامت راکوز کړی و، تور سرې، ماشومان او بوداگان به په هر هغه چا ورتول وو، چې په څېره کې یې د اسلامي حکومت او واکمنۍ غوړې نښې لیدلې، خو مولوی میر حمزه، انجینر احمدشاه، چکري او نور داسې ترې خپلو لنډ کروزرو ته وختل چې هغوی ورته خپل شلېدلي ګرېوانونه او سپېره مخونه هم ښکاره نه شوی کړی.

مولوي جلال الدين حقاني خپلو باديگاردانو ته یو یو بندل روپی ورکړې چې په سوالګرو یې ووبشي هغوی هم هر یوه ته ۱۰۰۰۰/۱۰۰۰۰ افغانۍ ورکړې.

تر استاد سیاف پورې د کابل جوماتونو دورانولو او قبلو سمولو خبره هم کېږي، د ده په وینا د بتخانې پر ځای هله د سمو قبلو جوماتونه جوړېدی شي چې بتخانې له بېخه ونړول شي...

د کابل د سوځېدا او نړېدا دغسې خوب جنرال اختر عبدالرحمن هم لیدلی و خو دی خپله د الوتکې غورځېدا کې لولپه شو...

د کابل دار:

دوه ځله کابل کې نامعلوم کسان په دار وځړول شول، خلکو د قاتلانو او وطن خرڅوونکیو... د محاکمې انتظار کاوه، خو د دوی پر ځای څو ناپېژندل شوي کسان بې له دې چې ولس یې د جرم له نوعیت او محاکمې له جریان یې خبر شي غرغړې ته راوستل شول.

په دې هکله د یو دردمند شاعر شعر چې دعوت جریدې په ۲۳-۲۴ گڼه کې خپور شوی، رانقلوم:

سرکار په قار شو دار تیار شو څوک په دار شول چا ونه پېژندل
په پټو سترگو مېلمانه د زرنگار شول چا ونه پېژندل
نه کوم قاضي محاکمه کړل نه تپوس نه ترې پوښتنه وشوه
په پټو خولو په پټو سترگو را احضار شول چا ونه پېژندل
محاکمه وي علني نورو ملکوکې دار یې پټ غونډې وي
خو دوی پټ محاکمه په دار اظهار شول چا ونه پېژندل
د عمري عدل په نوم د ستم دار گیر کړل ویې نیول
د ریاکارو د لفظي عدالت ښکار شول چا ونه پېژندل

خپلمنځي غوسه او د استاد سیاف «نه»:

له پلخستي جومات کوز د مرادخانیو پر لور د گلم جم ملیشو ډله ولاړه ده، د خلکو له سرو پکولونه اخلي، لومړی یې تر پښو لاندې کړي،

بيا بولې پرې وکړي او سيند ته يې غورځوي.

پر دې ورځ کابل سيند پکولونو په سر اخیستی له دې وروسته د پکول بازار سور شو.

سیاف چې یو وخت یې ټینگار کاوه چې د مجاهدینو په لاس د یوه سوچه حکومت له ټینگښت پرته به په هېڅ طرحه او نظام قناعت ونه کړي، د صدارت په هیله او تلوسه له ټولو نرمه او ټیټه غاړه وړي.

ده چې د اواړي هر وړاندیز په ((نه)) رداوه، د نه منلو پر دریځ دومره ټینگ و، چې یوه لیکنه کې یې خپل ((نه)) د اسلام په تله داسې تللی... «د افغانستان د قضیې په ارتباط وینا کې مطرح وړاندیزونه او طرحې چې موږ ورته ((نه)) ویلي دادي:

۱- کمونستانو سره د ناستې ولارې یا د افغانانو د داخلي خبرو اترو له لارې د افغانستان د قضیې حل.

۲- مختلط او گډ حکومت جوړول.

۳- بې طرفه حکومت جوړول.

۴- برادېپس یا د پراخ بنسټه حکومت جوړول.

۵- روسانو سره د افغانستان د راتلونکي په باب خبرې کول.

موږ د غو ټولو ته ((نه)) ویلي، ((نه)) ورته وایو، چې دا د اسلام حکم

دی...»

د ملگرو ملتونو استازي بنين سیوان او د پاکستان جمهور رئیس غلام اسحق خان گډه اعلامیه کې خپله حل لاره له اورگاډي سره تشبیه کړې وه، چې د افغان ربړې د حل اورگاډي روان دی چاته نشي درېدی، که څوک پاتې شول پاتې به وي. سیاف صاحب وویل دا گاډی به هغه وخت کابل ته رسېږي چې زما په ککړۍ تېر شي. په حقیقت کې اورگاډی

تبدیل شو، ټولو په کې ځانونه کابل ته ورسول، یواځې بینن سیوان بېچاره چې میاشتي میاشتي یې کچکول پر غاړه د یوه او بل دروازه ټکوله په ستیشن کې پاتې، شو د سیاف صاحب له همدې موقف فکر کېده، دی به پخپلو اصولو سوداګري ونه کړي، خورا ماهر سوداګر وخوت.

انجینر احمدشاه احمدزي په یوه مرکه کې وایي:

از وزارت دفاع خواستم تا قوماندانهایش رابه وزارت داخله معرفي وبفرستد، از قبیل فرقه ۸۰ مربوط سید منصور نادری، لوای ۷۰ مربوط جنرال مومن فرقه ۵۳ مربوط محترم جنرال عبدالرشید دوستم، به انها ابلاغ کردم که شما از همین ملت و مجاهدین هستید... خو په همدې مرکه کې د کابل جګړو په رابطه وایي: ((څرنګه چې نامريي لاسونه په حرکت کې دي او کمونستان فعال دي، په دغو جګړو کې ډېر رول لري ځکه کمونستان ډېر منظم او فعال دي))

بیا نامريي لاسونه د چا او هغه کمونستان څوک دي چې منظم، فعال او په دغو جګړو کې نقش او رول لري....؟

له دې سره جوخت انجینر صاحب دا هم په ډاګه کړه: کاملاً واضح است که امروز در دولت پرچمی ها هستند خصوصاً در وزارت دفاع جنرال های پرچمی به همان قوت خود باقی اند.

عجیبه او حیرانوونکې خبره د حل او عقد شورا پر سر ده، مولوی خالص، پیر گیلاني او مجددي سره له دې چې د حل او عقد له ناقص تدویر سره یې بایکات اعلان کړی، شورا او حکومت یې له قانوني او ملي صبغې او پښتوانۍ بې برخې ګاڼه، خو په همدغه غیر قانوني حکومت کې یې وزیران برخه وال دي.

مزې د دوستم دي چې لومړی یې مجددي مسعود او رباني د وکیل

مدافع په توگه استعمال کړل او له دوی یې د خپل اسلامیت قوالې واخیستې، له مجددې یې د ستر جنرالۍ له رتبې سربېره د خالد بن ولید لقب هم ترلاسه کړ.

پاکستان- ایران سعودي، ترکیې او نورو بهرنیو قوتونو تبلیغاتي ډگر کې د دوستم د پوځي او سیاسي ځواک په پیاوړتیا کې خورا مرسته وکړه، هغه وه چې حکمتیار هم دغې مسابقې ته ودانگل... که نه د دوستم نظامي ځواک په خوست کې ښه پته ولگېده چې څنگه یې زرگونه ملیشې د مجاهدینو پر وړاندې له شرمېدلې ماتې سره مخامخ شوې.

د پرون زندان- د نن امان:

کابل کې د جگړې له امله په سلگونو کورنیو د څرخي پله زندان کې پناه اخیستې، څرخي پله زندان ته نن د تحریکي ورونو او موثرو مطرح جهادي قوتونو له اخ او ډب او خونړیو جگړو د ژغورنې په اسره سلگونو کورنیو پناه وړې او په دغه خاموشو دهلیزونو کې یې د ژوندي پاتې کېدو د نعمت ورکه لټوله.

ډېرو داسې کسانو هم دلته د ژوند په اسره پناه اخیستې، چې پرون دلته د مرگ او وحشت په منگولو کې ایسار وو خو نن چې هغه وحشت د کابل کوڅه کوڅه جاده جاده او کور کور نیولی، د څرخي پله زندان کې د ژوند په ورکه پسې راغونډ دی...

دا به د وحشت انتها وي چې وگړي یې زندانو ته پنا یوسي.

په ارگ کې د اقتدار يو بل څپرکی:

ډگروال صاحب... له استاد رباني سره د ملاقات وخت اخیستی،
۱۳۷۱/۴/۲۰ نېټه له غرمې مخکې ۱۰ بجې دې، جنرال رحمت الله
ساپی هم پر دې ورځ راغلی، د روانېدو پر وخت وردگو کې د جمعیت
عمومي قوماندان مولوی محمد شیرین شجاعت او قوماندان محمد
صادق خان هم چهلستون ته راغلل.

حاجي خليل الرحمن د استاد رباني د ملاقات خبره وکړه دوی ویل
مور به هم درسره ملگري شو.

د موټرو نسبتاً یو وړوکی کاروان له چهلستون حرکت وکړ د مولوی
محمد شیرین شجاعت او قوماندان محمد صادق خان پر موټرو د
جمعیت شنو بیرغونو د پړق خندا جوړه کړې وه.

لس نیمې بجې وې چې د ارگ مخې ته ورسېدو، له یوې لنډې
پوښتنې او څو خبرو وروسته یې د تلو اجازه راکړه.

مور یې لومړی هغه ځای ته بوتلو چې دوی ورته قصر نمبر (یک)
وايه، په سالون کې یو ډبرین گرد مېز ایښی چې لاجورد په کې حکاکي
شوي او پرې کښل شوي:

از طرف وکلای دوره سومین لویه جرگه ۱۶ سنبله ۱۳۰۷.

خو له نورو مېزو د لاجوردو گلان او انځورونه توپل شوي، تر
جمعیت پورې مربوط یو پوځي افسر مور ته د دغې ودانۍ په رابطه د
معلوماتو په ورکولو پیل وکړ خو د ده ټول توضیحات د حبیب الله
کلکاني په واکمنۍ مربوط و، چې په دغه ځای کې داسې وشول او داسې
یې وکړل.

نیم ساعت مو دلته په انتظار تېر کړ، خو له استاد رباني سره د ملاقات له نعمته یې برخې وو، له نیم ساعت وروسته احوال راغی چې استاد د گلاخانۍ مانۍ کې دی تاسې به هلته مهرباني وکړئ.

لس پینځلس دقیقې تر گلاخانې تگ ونيولې، د گلاخانې مانۍ په لاندیني پور کې یو اوږد مېز ته گڼې چوکۍ پرتې وې مور شاوخوا کېناستو، مخامخ چوکۍ د استاد لپاره وه، د هغه یوې خوا ته جنرال ساپی او بلې ته حاجي خليل کېناستل په څلورمه چوکۍ زه کېناستم څو دقیقې وروسته استاد رباني تشریف راوړ، ټول ودرېدو، ده چې له جنرال ساپی او حاجي خليل سره روغېر وکړ، پر څوکۍ کېناست او له نورو سره یې د لاس په اشاره ستړي مشي پیل کړل، ماته چې وار راوړسېد په خدا شو ویې ویل له تاسره خو روغېر کوم، له ځایه ولاړ شو ما هم اتومات ځان ورورساوه روغېر مو وکړ.

مولوی محمد شیرین ورته ویل: په ده خو ډېر زیات تکلیف تېر شوی، استاد وویل: خبر یم بیا یې مخ راواړاوه پوښتنه یې وکړه اوس څنگه یې؟ ما ویل ښه یم...

خو په دې پوه نشوم چې استاد په ما تېر شوی تکلیف کومه ناروغي گڼله چې د جوړ ناجوړ پوښتنه یې کوله او یا هم په کیسه خبر و؟ جنرال ساپی د حقاني صاحب په نمایندګۍ خبرې شروع کړې: تاسې په نامساعدو شرایطو کې له مسئولیته ډکه وظیفه پر غاړه واخیستله واقعاً دا ډېر حساس او نازک شرایط دي خلك ډېر ځورېدلي او ټول د سولې او امنیت لېوال دي، هیله ده تاسې دا عهده په خلوص نیت اشغال کړی، خدای دې د امنیت او سولې راوستلو په لار کې موفق او سرخویه لره.

موږ ستاسې خط مشي واورېده که څه هم له هغې مطمئن شو خو تېرو تجربو موږ ډېر شکمن کړي يو، الله تعالى دې تاسې ته توفيق درکړي چې دين وطن او خلکو ته د واقعي خدمت مصدر وگرځي.

له دې وروسته استاد رباني خبرې پيل کړې: زما وروڼو د محترم مولوي حقاني د جبهاتو مجاهدينو محترم خليل جان، جنرال ساپي صاحب، شهرت ننگيال، السلام عليكم.

لکه تاسې اشاره وکړ دا ډېر ستر مسووليت او درون امانت شو، موږ په ډېر عاجزۍ دا خواست کوو، چې الله تعالى موږ ته توفيق ورکړي.

له موږ سره ستاسې تائيد ضروري دی، موږ ډېر مشکلات او پرابلمونه لرو ځکه تر اوسه لا مرکزي اداره وجود نه شته، مرکزي حکومت ختم دی په بېلا بېلو سيمو کې بېلا بېلې ادارې منځ ته راغلې او ډېر لوی بدبختي روان دی، مفسد کسان او خارجي هېوادونه لاسوهنه کوي، ځينې هېوادونه بې له دې چې ديپلوماتيکي اصول مراعات وکړي لاسوهنې کوي، ځينې د دې لپاره چې سياسي پوزيشن لاس ته راوړي بې نظامي رامنځ ته کوي.

استاد وويل: په دې چوکۍ او موقف کې له رنج او تکليف پرته بل څه نشته، بې له بدنایۍ او کنځلو بل څه نشته.

ده وويل: د حقاني صاحب په هکله دا وایم چې د ده د جبهې يو ستر امتياز دا دی چې همېشه د سولې ټينگښت او اختلافاتو د ختمېدو لپاره پيش قدم شوی او په دې لار کې يې ډېر تاوانونه زغملې او د مرگ له خطر سره مخامخ شوی خو دا لوی افتخار او عزت دی چې دوی همېشه د مسلمانانو په منځ کې د اتحاد راوستلو کوښښ کړی چې دا د مومن خصلت دی.

استاد رباني له دغو لنډو خبرو وروسته پاڅېده خو د تلو په وخت کې يې وويل تاسې به ډوډۍ همدلته خورئ، بيا يې چاته په دې باره کې خبره وکړه او له سالون ووت، موږ څه وخت انتظار وکړ که د ارگ ډوډۍ مو نصيب شي، خو څه درک معلوم نه شو، څرنگه چې د لمانځه وخت و، د اوداسه تکل مو وکړ خو د اوبو درک نه و، کابو يو ساعت مو ډوډۍ ته انتظار وکړ په دې کې جنرال ساپي د ظاهر شاه وخت کې د ارگ د نظم او نسق په رابطه خبرې کولې، ده وويل ارگ هغه وخت ارگ و، چې ظاهرشاه پادشاه و، مولوي شيرين ته چا وويل ته خو دې خلکو ته نژدې يې له خپل اثر او رسوخ کار نشې اخيستی؟ هغه مجبور شو له ځايه پاڅېده دلته دوه تنه زموږ د وطن ځوانان په برگو دريشيو کې غوړ غوړ گرځېدل دواړه د جمعيت له نظامي مستعجل کورس فارغ شوي، خو دا يې له خپل شان سره مناسب نه گڼله چې له موږ سره پوښتنه او ستړي مشي وکړي، مولوي شيرين دوی ته غږ کړ چې دا خلک مو له کاره وايستل که ډوډۍ نه وي، چې څو، دوی ويل غوړی نه شته صبر وکړئ.

يوه نيمه بجه ډوډۍ راوړسېده د وريجو يو يو غوړی يې (۴) نفرو ته کېښود د پاسه پرې تور بانجان پراته و، خو د وچې ډوډۍ درک نه و، له ماسره غوري ته عبدالعزيز او يو بل سړی ناست و، څلور پنځه مړۍ به مو نه وې کړې چې د غوري له منځه کاکروچو جسدونه رابرسېره شول عبدالعزيز ته مې وويل وخوره د پادشاهانو ډوډۍ.

هغه چې وکتل ډوډۍ يې بس کړه، د لاسونو پاکولو ته اړ شوو يو پر بل له موبښلو او ږيرو تېرولو له شاهي ارگ نه ووځو.

جنرال ساپي وايي پخوا هم د ارگ مينيو کې بانجان پلو و، خو داسې

نه...

د سولې ښوونځي کې د علماوو غونډې:

په مکروريان کې له دولتي مطبعې لږ کوز د سولې په نامه د يوه ښوونځي ودانۍ ده، د دولتي مطبعې هغه برخه چې د لينو ټايب او چاپ ماشينونه په کې وو، د راکټونو له امله نړېدلي او سوځېدلي ده.

د سولې ښوونځی له دې مخکې له روسيې د نويو راوړل شويو افسرانو مېلمستون و، په وروستيو کې يې ځانگړی ښوونځي گرځولی، دلته له هرې کوټې سره يو عصري تشناب او دهلېز موجود دی، ملايانو د عصري تشنابو کار ورکړی... مانا کمودونه يې نړولي، لوتې، تېرې، يې په کې غورځولې دي...

د دغې پينځه پوړيزه ودانۍ په لاندیني پور کې يو اوږد سالون دی، چې نقشه يې د کنسرت او کنفرانسونو د سالون داسې ده.

دلته د اتحاد علمای افغانستان په نامه د ملايانو سل کسيزه ډله دېره ده، مولانا عبدالله ځاکري چې د کندهار يو ستر عالم او اور ژبی مقرر دی، د دوی مشري کوي، که څه هم ده ځان د اتحاد علما مشر نه گانه، خو په حقيقت کې په اصلي معنا د اتحاد علما مشر دی.

حقاني صاحب او نور مخور قوماندانان له دوی سره گډې جلسې لري او د موجوده بحران د حل په رابطه په تفاهم او فعاليت بوخت دي.

د عقرب ۸ مه حقاني صاحب د اتحاد علما او قوماندانانو سره غونډه لرله، ځکه خو سهار د سولې مکتب ته ولاړو، په غونډه کې حقاني صاحب او ځاکري صاحب ويناوې وکړې، له يوې اوونۍ دا غونډې روانې دي، د حکومت په قانوني او شرعي حيثيت سخت انتقادونه کېږي، په دې کې د حل او عقد شورا لپاره د غړو د ټاکنې لپاره د

حکومتي کمیسیون له خوا په جوړه شوې لایحه او طرز العمل هم نیوکې وشوې، د عقرب ۱۰مه حقاني صاحب د علماوو د یوه هیئت په مشرۍ له رباني صاحب سره ملاقات وکړ.

بیا هم په ارگ کې:

ملاقات د گلخانې مانی کې دی، رباني صاحب دا ځل د هغه ستر سالون په ځای د تشریفاتو ریاست یوه واړه دفتر کې ناست دی، د تشریفاتو او سکرتریت چارې د امان الله په نامه یوه تخاري ځوان پر غاړه لرلی، ښه سره بلد یو، خو دلته یې په تشو ستړي مشوهم ځان نه زهیراوه.

کله چې هیئت د رباني صاحب دفتر ته ننوت، زه له ټولو وروستی وم، د ستړې مشي پر وخت یې راته ویل، ته له ملایانو سره څه کوې، ته باید له روشنفکرانو سره اوسې، روغېر مو وکړ، په کوټه کې زموږ په شمېر ۱۲ څوکۍ ایښودل شوې، چې په وار سره هر یو په یوه یوه څوکۍ کېناستو.

حقاني صاحب وویل: د ولایاتو پر اوضاع له حکومتي واکمنو، قوماندانان مخور او علما ښه پوهېږي، په کومه طریقه چې کمیسیون لایحه جوړه کړي، په دې طریقه د کامیابۍ صورت زموږ په نظر داسې معلومېږي، چې امکانات یې ډېر لږ دي، دا داسې ترمیم او جوړېدې شي، چې له هیئت سره د هر ولایت یو یو قوماندان، مخور او عالم مل شي، ترڅو حقیقتاً اهل حل او عقد انتخاب کړي شي، د موجوده لایحې له مخې ضرور جنجالونه او کړکېچونه پیدا کېږي.

رباني صاحب وويل: زه به له ورونو سره خبرې وکړم، که امکان ولري له هر ولايت نه يو يو قوماندان او عالم له دوی سره همکاري وکړي، خو حقاني صاحب ورته په ډاگه کړه، چې علماء او قوماندانان نه غواړي، په هيئت کې طفيلي ولاړ شي، د دوی گډون بايد رسمي بڼه ولري او رسمي حق ورکړی شي.

استاد رباني ويل: موږ به ورونو ته پېشنهاد وکړو، اميد دی چې عملي شي.

د حقاني صاحب په وينا د شورا غړي بايد په واقعي توگه انتخاب شي، داسې چې سبا د اعتراضونو، انتقادونو او مخالفتونو له لارې د شورا حقوقي او قانوني حيثيت جريحه دار نه شي.

د خدای پامانی پر وخت ما د خپلې زړې اشنایۍ او کشرتوب په خاطر بايد تر ټولو وروستی رخصت اخیستی وی، خو د حقاني صاحب له وتلو ځینو ملایانو دا هڅه کوله، ځان وروسته او په غوږ غوږ کې له رباني صاحب سره د خپل اخلاص اظهار وکړي.

يو دوو د رباني صاحب غوږو ته خپلې خولې دومره نژدې کړې، لکه مچې سره اخلي، دوی بڼه سره وپسېدل، څو تنو له دوی د زیاتو خصوصي خبرو لپاره ځانونه نور هم شاته کړل، هر عالم چې د سولې مکتب په غونډو کې به یې پر حکومت د نیوکو له امله په انتقادونو ځمکه لړزوله او د سالون له چټ گردونه خېژول، دلته یې اوازونه داسې غلي او ټیټ شول، چې رباني صاحب هم په مشکله اورېدی شوی، ماته دلته د دوی د هغو ټولو قلقو او دریځونو ماهیت بڼه څرگند شو، په تېره مولوي صدیق الله اخوندزاده او د علماوو اتحاد منشي مولوي سعیدالرحمن خوله رباني صاحب سره داسې د راز او نیاز سلسله

وغځوله، چې سړي ته به شک پیدا شو، چې دا گنې هغه نه دي، چې د سولې مکتب کې یې په دې هرڅه د ناروا تاپې لگولې.

ځکه خو ما د دې لپاره چې د دغو پټو معاملو په مخه کې خنډ نه شم د خدای پاماني لاسونه اوږده کړل، رباني صاحب پر هماغه پخواني انداز له یوې سپکې غاړې تازه کولو وروسته وویل، چېرته یې څه کوي؟ ده غوښتل نور څه هم ووايي، خو علماوو په زړه او سترگو کې ووېرولم، ځکه خو مې په دومره خبره ځان خلاص کړ، هماغه زور ملا، زړې تراوې، خدای پاماني مو وکړه او دوی مو خپلو پټو خبرو او پسپسکو ته پرېښودل.

داسې معلومېدل مولوي صدیق الله اخوندزاده، مولوي سعیدالرحمن او یو دوو نورو د څه خاصو رازونو سپرل غوښتل، رباني صاحب مولوي صدیق الله ته وویل، هغه زموږ خبره خو بیا همداسې پاتې شوه، خو مولوي صاحب نه غوښتل دا خبره په دغه محضر کې وسپړل شي، ځکه خو یې ځان نور هم وروستی کړ.

غوښتل مې له ډاکري صاحب سره مرکه وکړم، ده په مجلو کې د تصویرو په چاپولو وترتلم او د دوزخیانو کتار کې یې ودرولم، خو د مرکې په اړه یې وویل، چې لیکلي پوښتنې پرېږده او موږ به یې په حوصله سره ځوابونه ولیکو.

ما خپلې پوښتنې د دوی منشي مولوي سعیدالرحمن ته ورکړې او هغه دوې ورځې وروسته وعده راکړه، خو د یوې هفتې په تېرېدو یې بیا هم په خپله وعده وفا ونه کړه.

مولوي سعیدالرحمن ویل، په دې کې داسې سوال شوی، چې د هغې ځواب د فتوی حیثیت لري، ما پوښتنه کړې وه:

په تېرو شپږو میاشتو کې په کابل کې د مجاهدینو په نامه د مینځته راغلي حکومت شرعي، حقوقي او قانوني حیثیت تاسې څنگه گڼئ؟
ده وویل که ووايو چې دغه حکومت له شرعي حیثیت بې برخې دی،
دا خپله د جهاد اعلان دی او که وایو چې د شرعي حیثیت لرونکی دی،
خونه دی.

له همدې ځایه وه، چې ايله دوې هفتې وروسته یې لیکلي ځوابونه
راوسپارل او په دې اړه یې کښلي و: په افغانستان کې اسلامي حکومت
اعلان شوی، خو اجرات یې شرعي نه دي، ځکه خو پوره اسلامي
حکومت نه شو ورته ویلی.

د علماوو ستره غوښتنه حجاب دی، چې تر بلې هرې موضوع په
اهمیت او لومړیتوب ورته قایل او ډېر جدي دي، دا چې ښځې له
دفترونو گوښه شي، په داسې حال کې چې په هېواد کې له سره نظام
موجود نه دی، د قانون او نظم نښې د دولت په دستګاه او د خلکو او
ټولنې په مینځ کې نه لیدل کېږي، مرکزي حکومت نه شته چې د خپل
قوت او مشروعیت له مخې له دې او هغه کار څوک منع او یا ورته امر
وکړي، تر هغې چې یو نظام او قانون رامینځته نه شي، دا ډول ټینګار بې
ځایه دی.

دوی باید د نظام مشروعیت او د حکومت قانونیت پامور گڼلی وای،
له بد بخته چې لومړیتوبونه یې نه شوی درک کولای د فرعي مسایلو په
شاربلو یې وخت اړاوه...

مانا که مخلوط تعلیم یې بند کړ د ښځمنو په کار یې بندیز ولگاوه
تصویرونه چاپ نه شول، بیا دا حکومت اسلامي او شرعي دی، لوټ
تالان، غلا ډاکې یې د زغم دي...؟

ماته ډاکري صاحب مجله کې د عکسونو په خپراوي د الهي عذاب يادونه داسې ټکو کې وکړه، چې د واره مې ځان د دوزخ لمبو کې لیده، ځکه خو مې دوه گڼې له عکسونو پرته چاپ کړې.

رفيع صاحب راته د کاغذي پيسو د چاپ کيسه کړې وه، کله چې پادشاه پر کاغذي نوټو خپل عکسونه چاپ کړل، ملايانو د مخالفت غږ پورته کړ، چې دغه پيسې د چا جيب کې وي، لمونځ يې نه کېږي، صدر اعظم محمد هاشم خان غټ غټ ملايان مېلمانې کړل، د قرآنکریم ختم وشو، شاهي ډوډۍ وخورل شوه، يو يو پاکت يې ملايانو ته ونيو، دوی پاکتونه جيب کې کېښودل، اذان وشو او په جمعه د ماسپښين په لمانځه ودرېدل، د ټولو لمونځ وشو.

زه پوهېدم دا وړۍ نه شي شړۍ کېدۍ، ماته په ۱۳۶۱ کال کې د داعيونو علماوو هغه حرکت ياد و، چې ظاهراً د اتحاد سبب وگرځېد او په اشرفيه جومات کې په قرآنکریم، بخاري شريف او بيا بيت الله کې د مشرانو په لوړه منتج شو، خو په رياستونو، څوکیو او مادي امتيازاتو د داعيانو ښکېلتيا د تور بازار پلور او پېر رامنځته کړ.

کارتون له فرينټيئر پوسټ نه

ترخه رښتيا

واکمن د ارگ پر پخو دېوالونو سرسري نظر واچاوه، د ارگ ټولو برجونو ته څير شو، د گلخانې او دلکشا نقش او نگار يې په ذهن کې وگرځېد، پورته شين اسمان او شاوخوا شېر دروازې او اسمايي غرونه، لکه له خزانو چارپېر بڼامار داسې ورته معلوم شول.

د مور په سرو او پستو غاليو يې په کرار قدمونه اخیستل، دلکشا او گلخانې د ډېرو پادشاهانو سرونه خوړلي او ډېرو ترې نيمه خوا کېدې کړې، له ملکونو او دريابونو اوښتي دي، چا په کې کلونه د تخت د پاسه تېر کړي، چا مياشتې او ورځې، خو د داسې بې شرمۍ او رسوايۍ پادشاهي د داسې لوټ تالان، مرگونو او وحشتونو واکمني ارگ نه ده ليدلې.

نن چې افغانستان کابل کې رالڼد شوی او کابل ارگ کې، واکمن ورڅخه تېر نه دی، که هرڅه کېږي خو چې د دوی د ارگ واکمني پرځای

وي.

داسې ښکاري واکمن له ارگ د باندې هېڅ نه ويني، نه دا مرگوني لوره او فقر، نه دا ورانه وراني، نه دا لوټ تالان او نه هم دا مرگ او ويني.

ارگ ته نن يوې ډلې د تلو اراده کړې، چې واکمن ته په ډاگه کړي، دا حکومت؛ حکومت نه دی، هلته چې د خلکو مال، عزت او ژوند خوندي نه وي، حکومت او بيا اسلامي حکومت څه مانا...؟ چې يو هېواد او ولس د کافر په واکمني کې سلامت پاتېدای شي د ظالم نه...

نن يو څوک غواړي د افضل الجهاد کلمه الحق عندالسلطان جابر سنت ژوندی کړی، د واکمن پر وړاندې ودرېږي.

وايي د وخت واکمن يو ستانه خپل دربار ته غوښتی و، هغه ورغی د ارگ دننه چې په غاليو تېرېده، پاڅې يې پورته بډ وهلې او چې راووت غږ يې کړ اوبه راوړئ، پښې پرېمينځم د کوم ملنگ له پوښتنې سره يې ويل، دا لارې دا غالی ټولې وينو نيولي.

واکمن ته مخامخ کېناستل هغه ورته د انگورو، منو او مېوو ډک غوري کېښودل، خو دوی مخ واړاوه، کله چې پر افغانستان روسانو تېری وکړ، مرحوم دوست محمد کامل د افغانستان منې ونه خوړلې، د ده په خبره د دغو منو سرخي ورته د هغه شهيد وينه برېښېده چې په غرونو کې د وطن د ازادۍ په سنگرو کې توی شوې او بيا واورو او بارانونو دا ويني ويالو او باغونو ته راوړې او د ونو په څانگو او ريښو کې منو ته رسېدلې دي.

د واکمن تندي تريو شو، په زړه کې يې د زور، زر او تزوير ټولې حيلې او حربې وگرځېدې، د خپل شان او شوکت سپکاوی يې وگانه خو د

احتياط واگي بيا هم راتينگ کړې.

هغوی داسې ناست دي، لکه د مدرسې په انگر کې طالبانو ته تدریس کوي، نه یې د گلخانې کش او فش ته پام دی او نه د پادشاهۍ نورو نورو او مظاهرو ته.

واکمن هر یوه ته گوري، د دوی دا بې نیازی او استغنا نه شي زغملی، خپل تحقیر یې گني.

واکمن فکر کوي، اوس به د پیسو، ځمکو، څوکیو او منصبونو تمه دا هرڅه زما په لمن کې وغورځوي، گومان کوي، چې د منصبونو او پیسو وعدې به دلته د هغوی د ملگرتیا او ملاتړ پوخ تیرون رامینځته کړي.

له دوی یوه پر ږیره له لاس کښلو، ویل: دا څه مو راخیستي اسلامي حکومت او نظام داسې وي، ستاسې له لاسه ټول ملت د جاهلیت په ژوند کې د تباهی خواته روان دی...

واکمن شاوخوا په کتلو، په پسته څوکی کې وخوځېد، گردچاپېره ولاړ وسله وال یې له نظره تېر کړل، وایي، تاسې ولې د حکومت پر مخالفانو د بغاوت فتوی نه لگوئ.

هغه یې خبره پرې کړه، د هیلې خلاف ورته وایي، ستا حکومت اسلامي نه دی، نو پر مخالف یې څنگه د باغي حکم وکړو، ته حکومت اسلامي کړه، موږ به ستا مخالف هم باغي اعلان کړو، واکمن له دې خبرې سره ټکان وخوړ، د ده غوږو له مودو داسې خبرې نه وې اورېدلې، بې اختیاره داسې نه، لکه د یوه هېواد واکمن داسې لکه پېښور کې د تنظیم دارالانشاء کې ناست وي، وایي ته په خپله خبره مین یې...

هغه یې خبره پرې کړه؛ هو!

زه به په خپله خبره مين وم، زما به دا يوه مينه وي، خو ستا عشقونه ډېر دي، ته پر چوکۍ عاشق يې، ته پر قدرت مين يې او ته پر... ته د قدرت وړې يې...

واکمن وايي، زه ټانکونه لرم، الوتکې، عسکر، زور لرم، هرڅه کولی شم، خو هغه ورته په سره سينه او اطمینان وايي، ستا د دريو ورځو بادشاهي ده، دا هم څوک نه درسره مني، له تا مخکې دلته يو بل چا هم داسې خبرې کولې او په زور او طاقت نازېده، خو الله تعالى څنگه کړل، کلونه مخکې بل چا هم دا خبره کړې وه.

موږ د اسلام په خاطر ستا ترڅنگ درېږو، تاته د بيعت لاس درکوو، که نه ټول پوهېږو دا څوکۍ د پښتانه ده، خو موږ د اسلام لپاره ستا حکومت ته غاړه ږدو، منو يې خو د خدای خاطر وکړه، ته خپل حکومت سم او پر اسلام او شريعت برابر کړه...

واکمن پر چوکۍ وغورځېد، داسې لکه واوړه لمر ته ونيسي، لکه هرڅه يې همدا اوس د هغوی په مخ کې بایللي وي، خو هغوی له هر څه بې نيازه، له تمې او دنياوي گټو بې پروا، لکه واکمن ورته د لوست لپاره گونډه وهلې، لکه مدرسه کې شاگرد د استاد پر وړاندې.

RABBANI LAUNCHES ANTI-TALIBAN
FORCE — (NEWS ITEM)

د علماوو اتحاد

د شپېتو برېڅو ورځ په ورځ کمی دی:

کشاف صاحب د علماوو اتحاد مشاور دی، له ده سره مو، د وضعې په رابطه خبرې وکړې، له حالاتو څوړېده، ما ترې پوښتنه وکړه، سیاف صاحب څه وایي، ویل له هغه هم لار ورکه ده.

ما ورته کړه، پر موږ یې لار ورکه ده....؟

ده وویل د دې درک ته لگوه، توپیر یې ته راباسه، ما ویل لار کړه، گامونه کاواکه منزل ورک... له چا لار ورکه وي، چا لار ورکړه کړې وي، څوک په ورکو لارو ډغرې خوري، څوک د کږو لارو لالهاند اوسي... څوک له نورو لارې ورکولو ته اړم وي.

۱۳۵۹ لمریز کال د میزان میاشت وه... اشرفیه جومات کې جماعت

اسلامي جهاد کانفرانس رابللی... قاضي حسين احمد د جماعت

اسلامي سكرتر جنرال و... استاد سياف چې ۱۳۵۴ كال له اخواني مخكښانو سره بندي شوی و، د جدې له شپږمې وروسته په ژوندي راوتو... پېښور کې د مجاهدينو د مشرتابه پر ستيج ولاړ و... د ده وينا د تكبير په نارو او تودو احساساتو بدرگه كېده... د زنده باد شعارونو ځمكه لړزوله، د استاد د وينا له هر ټكي قاضي صاحب من من غوښې اخيستې...

جماعتیان په جامو کې نه ځاييدل... استاد سياف په داسې فصاحت وينا كوله چې ټولو د ده په خبره کې سترگې ښخې كړې وې... استاد سياف ويل: موږ د خاورې د آزادۍ لپاره جهاد نه کوو، که افغانستان کې اسلامي حکومت او شريعت نشي ټينگېدی، خدای دې له سره آزاد نه کړي... موږ له اسلامي نظام او حکومت پرته د افغانستان آزادي نه غواړو... خو اوس له استاد په خپل اسلامي حکومت او شريعت کې لار ورکه ده...؟

استاد سياف لار، منزل او ځان هرڅه ورك كړي، په وركو لارو پسې لگېدلی، هرڅه يې دغه قمار ته نيولی... د كوندې نه دين شو نه له كشاف صاحب مې د مركې هيله وكړه، ويل يې مرکه څه كوې، نور مې زړه دی كړښه هم ونه ليكم.

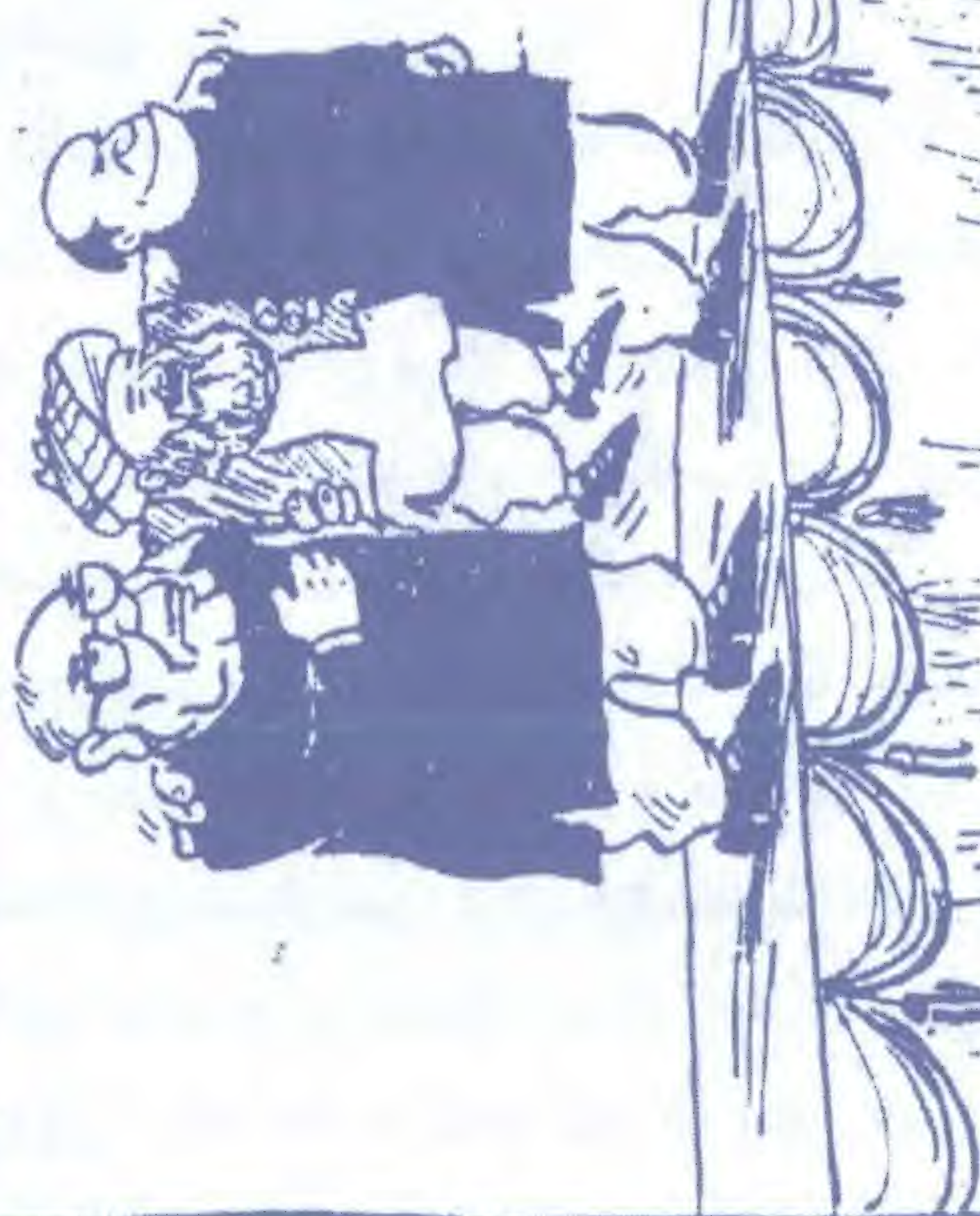
د علماوو په اتحاد کې نور دوستان لکه مولوي احمد گل چې له دوی سره مې لڼه کې الفتوی مجلې د لومړي چلوونکي په توگه کار کړی، قاضي ميرزا خان دليلې او نورو سره ملاقاتونه وشول، د علماوو له اتحاد سره مولوي محمد مير، مولوي فضل هادي شينواری، مولوي عبدالحي زعفراني او نورو ملايانو چې زياترو د داعيانو د وخت تجربې لرلې برخوال دي، مولوي سعيد الرحمن د اتحاد علما منشي دی، ټول

اسناد، پرېکړې او پېشنهادونه له ده سره وي.

عجيبه خو دا وه، چې مولوي نصر الله منصور هم د علماوو د اتحاد غونډو کې برخه اخيسته، مولوي ارسلا هم په مخکنيو غونډو کې گډون کاوه، خو اوس يې د وزارت خواړه په دا ډول چارو نه بې خونده کول. له همدې ځايه وه چې د دغه حرکت په اړه له هماغه لومړۍ ورځې شکمن يم.

د اتحاد علما د گوتو په شمېر مشرانو په اخلاص او ريښتينولي شک نشوی کېدی خو ډېر يې د مقام او مادياتو په تمه په پټو ښکاره معاملو بوخت وو، په جیبونو کې يې بېلا بېلې عريضې گرځولې، سياسي پاسپورټونه، سياسي نمايندگيو کې يې د خپلو نازولو مقرري غوښتې، هر يوه سويه غلې ساتله، په ظاهر د اسلامي نظام او شريعت غوښتنه د پردې شانه د مادياتو مينه او تلوسه...

۲/۲۸ SEP 1992

ZAKOOR

د استاد رباني غوښتنه

رباني صاحب د اتحاد علما په نامه يو ليک رالېږلی، که ملايان حکمتيار ته ورشي، چې لار خلاصه کړي، د کابل مظلومو خلکو ته چې د ژمي او لوږې تر مرگونې تهديد لاندې دي، غذايي او د سونگ مواد ورسول شي.

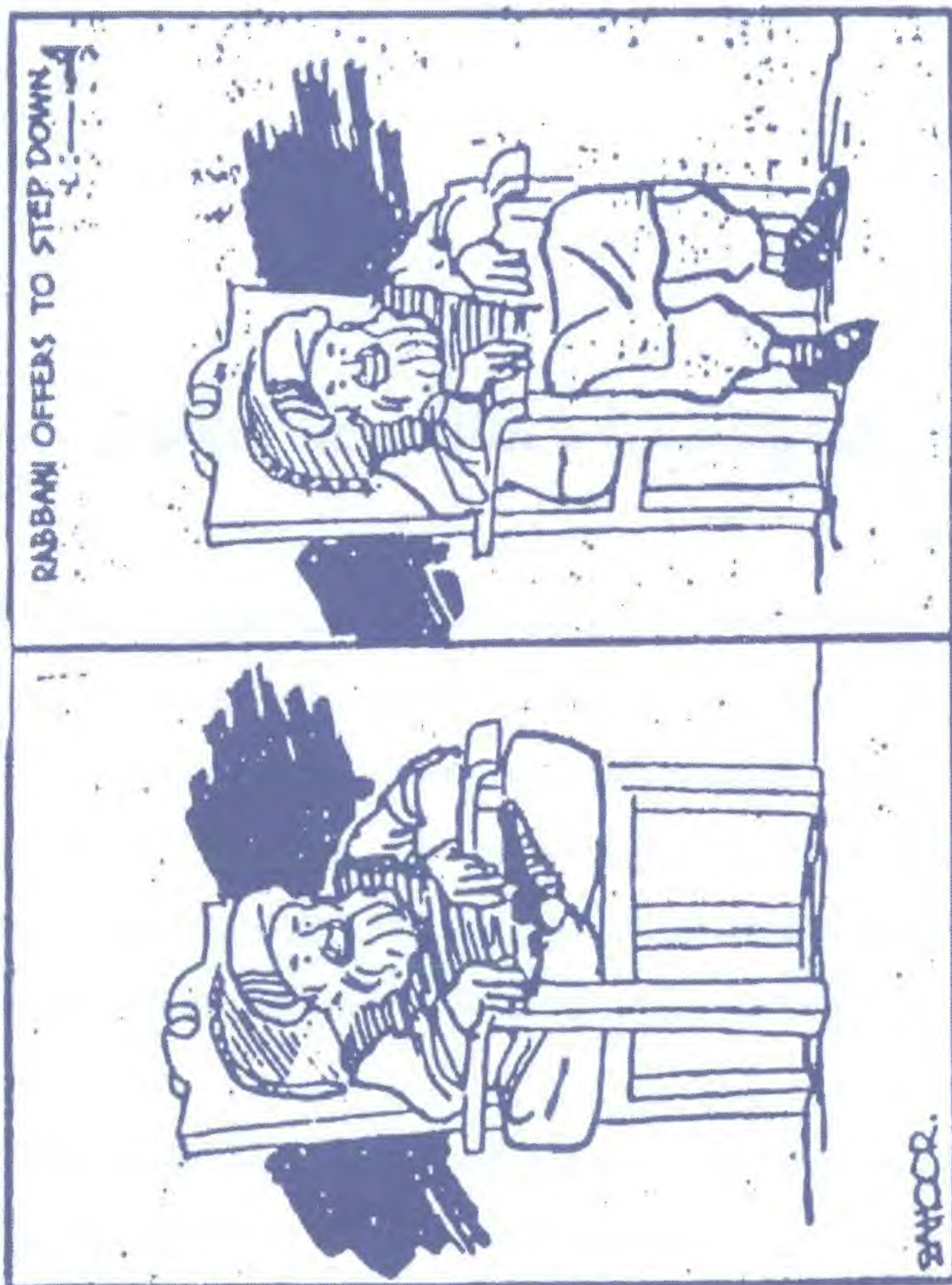
خو له دې مخکې رباني صاحب د حکمتيار د محاکمه کولو اعلان کړی و او مسعود دا غوره کړې وه، چې دا ځل به د حکمتيار قوتونه دومره په شا وتمبول، شي چې توغندي يې کابل ته راونه رسېږي، مسعود ويل حکمتيار ته يې قفس جوړ کړی، په سر چوک کې به يې راځوړند کړي...

د رباني صاحب د غوښتنې له امله حقاني او ډاکري صاحب له حکمتيار سره په دې هکله خبرې وکړې، خو د حکمتيار موقف دا و، چې له دې موادو په نظامي برخه کې استفاده کېږي، په پوځي برخو کې لگول کېږي، ملېشو ته رسېږي، خو داسې وخت هم راغی، چې ده خپله بالاحصار کې د ملېشو مرکز ته غذايي مواد ورسول.

له ډېر بحث وروسته حکمتيار موافقه وکړه، چې د علماوو اتحاد يوه هيئت تر نظارت لاندې پر ښاريانو د دغو موادو د وېش له تضمين وروسته لار پرانيستل شي، د لارو تړل يوه سوداگري رامینځته کړې، دا چې ځينو کسانو به له حکمتيار امرونه اخيستل او ډکې لارې به يې کابل ته لېږدولې، دغه مواد په دومره لوړه بيه پلورل کېدل چې هره لارې کې

مليونه افغانۍ پاتې کېدې.

نور نو چا د کابل له دروازو له يوه من زيات اوږه او يو کيلو زيات غوري نه شوی لېږدولی، کړۍ ورځ په کتارونو کې تېرېده، چې له پاتک د تېرېدو مخه ومومي... وحيد الله سباوون، فيض محمد او د حزب يو شمېر قومندانانو او مخورو په دغه سوداگرۍ کې چاغه ونډه لرله... حکمتيار صاحب هم ځينې خاصان په دغه امتياز نازول...

د ډاکټر نجيب الله د ليدو تلوسه

د ملگرو ملتونو ودانۍ سره جوخت چې ډاکټر نجيب الله پکې پنا اخیستې د مرحوم سردار نعيم خان کور دی، چې عزيز نعيم پر قوماندان عبدالحق پلورلی... حاجي دين محمد، مولوی خالص کله ناکله دلته دربار لگولی وي، ملا خېل صاحب هم دلته وي، د مولوی خالص د سکرتریت چارې پر مخ وړي، حامد کرزی هم دغه مانی کې مېشت دی... دغه مانی د ملگرو ملتو له هغې دفتر سره ديوال شریکه ده...

د ډاکټر نجيب الله د ليدو هیله ووايم که هوس زما خوب گرځېدلی، کله چې لومړی پلا دغه مانی ته ننوتم له ډاکټر سره مې د ليدو هیله

رژېدلې وگڼله... ذهن کې مې پر دېوال د ور اوښتو نخچه جوړه کړه، د دېوال ارتفاع مې سنجوله، پلچرخي کې مې پر دغه کچه دېوال د ور اوښتو توان وازمويه... په دې لټه کې يم چې کله پر دېوال ورمونده کړم... سيد نعيم پاچا ته مې ياده کړه راته وايي يو دا کار درڅخه پاتې و...؟

له ملاخېل صاحب سره مې راز شريک کړ... د ده په خبره اورېدلي يې دي ډاکټر تومانيچ ورسره ساتي ستا په ور اوښتو کېدای شي د خطر احساس وکړي... فلهاذا دا کار پرېږده...

بيا بله لار رابښه...

د ملگرو ملتو دفتر کې زما يو ترکي ملگري کار کوي، له هغه سره به خبره وکړو... دوې اوونۍ دمخه کابل کې و، که څه هم ډېرې بهرني کارکوونکي لېږدېدلې... خو دا راته وايه پر ډاکټر نجيب څه کوې...؟

- که د څو خبرو مخه ومومم

- ډېر دې خوښ دی...؟

- خوا خوږي ورسره لرم

- همدا خوښه ده

- له ډاکټر سره خیانت شوی

خپله د دغه خیانت پر دی... خپلو ملگرو ورسره خیانت کړی... اوس

يې ملگري ملتونه پرې دي...

ملگري يې په خیانت پرې دي... موږ يې په ناسم قضاوت او درک

ملامت... يو وخت به ټول پښېمانه اوسو، لکه د داود خان په اړه چې

عمومي حسرت موجود دی...

ترکانو د خپل يو صدراعظم عدنان مندریس په اعدام (۱۹۶۱) تر

اوسه د پښېماني کفاره پوره نگرای شوه... د پاکستان پر وجود د
 ذولفقار علي بوټو له اعدام لگېدلي زخمونه ناسور گرځېدلي...
 ايران کې يې د شاهنشاه له سقوط وروسته صدر اعظم امير عباس
 هويدا محاکمه کړ... اخوندانو په استهزا هويدا ته وويل له لسو کالو
 زيات د صدر اعظم په مقام له پاتې کېدو که ايران ته خپل کوم خدمت
 په گوتو کړي...؟

هويدا له جيب خودکار قلم راويوست... ويل ديارلس کاله وړاندې
 زما د صدارت پر لومړۍ ورځ چې د دغه قلم کومه بيه وه اوس هم په
 هماغه قيمت ولاړ دی...

ټولو په کرس وځنډل... دا هم کوم خدمت دی...؟
 هويدا يې اعدام کړ... د هويدا د دغه خدمت وزن ډېر ژر خلکو ته
 څرگند شو... هغوی چې د محاکمې پر مهال يې د هويدا په دغه خبره
 کټ، کټ ځنډلي وو، د حسرت لاس مروړي...

ډاکټر نجيب چانه دی اعدام کړی...

هېڅ گړنتي نشته، دلته هرڅه شوني دي... ناممکنات نشته...

مازيگر به ډاکټر دروېښم...

هغه څنگه...

پخپله به يې وگورې

لور مازيگر دی، ډاکټر نجيب الله د حوېلي انگر کې والي بال کوي...

هماغسې پند، بشاش... زه به د خپلې دېرې په څېر...

زه حيران ولاړ يم... له لاس پېښو مې دمه ختلې... نه پر دېوال د

اوښتو توان وينم... نه مې له خولې غږ ختی شي...

د ملگرو ملتو ودانۍ دروازه کې د نظار شورا وسله وال ولاړ دي، له

دنده څوک دي، څنگه دي، پوره معلومات نه شته... يوه خبره کره ده، چې د ملگرو ملتو بهرنیو کارکوونکو له کابل ښار سترگې پرې کړي... د بنين سيوان او ټوله کې د ملل متحد بې مخۍ ته گوره. مولوی خالص له شوروي اتحاد د داود خان، تره کي او امين پور غوښت، که مې ولید دا خبره يې ور په زړه کوم، چې د ډاکتر نجيب الله د بندي کېدو پور ولې نه غواړي، دی مو د چا قصاصي ته پرېښي...؟

حاجي نسيم ته مې ويل که کومه لار برابرولی شې. دی له جمعيت او نظار شورا سره ښې اړیکې لري... بله ورځ يې راته کره يو څوک يې پيدا کړی، ستا نوم به ډاکتر ته ورکړي، که يې ومنله کار کېږي... ما خپل نوم او مدعا پر يوه پاڼه ليکله... خو حاجي نسيم بې درکه دی... وایي وظيفه يې پرېښي...

سل زروڼه مې يو کرل... حقاني صاحب ښه موډ کې دی... ورته وایم له ډاکتر نجيب الله سره به څه کېږي...؟
- وایي څه ورسره کوې... رئيس جمهور کوې يې...؟
- په جمهوري ریاست خپلو کې نه جوړېږو...؟
- دوی هم يو بل سره په خپرې لگولو ستړي وو...
- پر پادشاهی څوک جوړ شوي...؟

- له ډاکتر نجيب سره يوه ځواني په کار ده... تاريخي ځواني... چې له دغه اسارت خلاص شي...

- ډاکتر نجيب پخپله خوښه ملگرو ملتو ته پنا وړی... وتلو ته به زړه ښه نه کړي... د غسې هڅه اختطاف ده...
- ملگري ملتونه چېرې...؟ د نظار شورا بنديخانه... که د ملگرو ملتو په نامه څه وای د نجيب الله او مملکت به دا حال نه و؟

- هرڅه چې دي د ملگرو ملتو نوم ورپورې دی... دی خپله ورغلی...
 - شونې وه ډاکټر نجيب الله د سردار نعيم خان حوډلی ته په اوښتو
 خوندي ایستل شوی وی...

- خو دا کار اسانه نه دی...

- د دغسې باور رامنځ ته کول گران دي...

- بله دا چې ډاکټر نجيب الله دې ته چمتو کېدی شوی...؟

د حقاني صاحب له خبرو د سړي زړه ته لوېده د مجلس اخر کې به
 دې له خپلې هوکړې خبر کړي...

هېڅوک زموږ خبرو کې را ونه لوېدل... یوازې مولوی محمود راته
 کړه... له دې تور به دې حاجي صاحب هم سپین نه کړای شي...

زه غلی بلکې خولې شوم، لکه نور د تورو نو تر بار لاندې سانه شم
 اخیستی، خوله مې جینګه پاتې ده... ايله مې راتوله کړه...

زما ټول عمر له دغسې تورو بلکې پېغورو سره اغړلی... له کابله مې
 دغه دروند بار پخپلو اوږو پېښور ته لېږدولی- هلته مې ژوند د چارو،
 چاکوگانو له تېرولو سره تېر کړی، سهار به چې دفتر ته ننوتم ملگري به
 تېرو دوولسو ساعتو کې د لگېدلیو تورو نو، پېغورو نو په شخوند راتول
 ...وو

هغسې تورو نه چې اروا مې پرې شکه نه وه، بس د نه کړې گناه د
 عذاب اور راباندې بل و...

زه زهیر ناست یم، ناستو کسانو یو بل سره پېسکې پیل کړی-
 نیازی رانیژدې شو... ولې هغه ځای گروې چې بخار نه کوي...؟
 زه پښېمانه او شرمنده یم... وایم که خدای وکړي څوک بله خبره
 راواچوي، چې زه له کوټې د وتو مخه ومومم...

د حقاني صاحب لکه زړه راباندې سوځېدلی وي - ويل يې... د ډاکتر
نجيب د محاکمې ظرفيت نه شته، ټول خلاص گرځي... دی ولې بندي
دی...؟

د مکې فتحه کې ابو سفیان دومره دروند وتلل شو، چې مېنه او کور
يې د نورو لپاره د مصونيت مرکز وگرځېد...

که ملگري ملتونه وغواړي نجيب ايستلی شي... خو د نورو لپاره
دغې معاملې ته لاس اوږدول معقول نه دي...

پوښتنه دا ده، چې د ډاکتر نجيب ملگري، جنرالان څه شول، نه چا
مظاهره وکړه، نه يې پر ځان اور پورې کړ، د ده خپله خبره ده چې له يو
لک زيات حزبي ملگري يې لرل، تاته خیر...؟

د دغې پرمختيا نوره کيسه بل وخت

اوس گوزاره د زړه په وينه کـــوو

حالات چې ښه شي بيا به مينه کوو

د مولانا منصور نیول:

د لیندۍ ۱۹مه د مولانا منصور یو ساتونکی سر وهلی بر وهلی د سولې مکتب ته راغی، له دې مخکې یو بل تن هم په وارخطایۍ راغلی و، خو څه یې نه وو ویلي، دویم هغه د منصور صاحب مربوط په دولت کې د مهاجريتو ستنېدو وزیر و احديار دی. د مولانا منصور یو بل ساتونکی چې کوماندويي تنگه اوبنۍ دریشي یې په دغه ساره کې اغوستې، کله به یې د ډگرمن او کله د جنرالي نښانونه پر اوږو تومبلي وو، ډاکري صاحب او حقاني صاحب ته څه وویل، بیا یې ساتونکي ته کړه، ودرېره کیسه وکړه، هغه خوارکی ودرېد، کیسه یې شروع کړه... په چهار اسیاب کې حزبیانو پر موږ حمله وکړه، منصور صاحب او ملگري یې ونيول، ايله ما وکولی شوای په تېښته بریالی شم، ده د مرگ ژوبلې په رابطه غوڅه خبره ونه کړه، خو داسې معلومېده، لکه څو تنه مړه زخمیان شوي وي. ټولو خپله خواشیني وښوده، یو څو څو دا د ټولو علماوو توهین وگانه، حقاني صاحب چهار اسیاب ته د ټلو خبره وکړه، که څه هم ملگرو د حقاني صاحب له ټلو سره مخالفت وکړ، هسې نه دې کې هم لکه د مخه کومه توطئه نغښتې وي، خو حقاني صاحب پتېيلي، چې خپله د داغې زېږې د حل اقدام وکړي، ځکه څو یې هغوی ته چې د نه ټلو خبره کوله ویل تاسې مه راسره ځئ. کابل د خپل سیاست او پالیسۍ له مخې غوښتل په هغو سیمو کې کورني کرکېچونه او جنجالونه پیدا کړي، چې په حال او مستقبل کې یې د ځواک د تمرکز او ایجاد اندېښنه ترې لرله، له همدې ځایه وه چې په

داسې سيمو کې يې د بېلا بېلو اړخونو د تمويل او تطميع له لارې د رېږو پيدا کولو هڅه کوله، د پکتيا والي په توگه د مولوي نصر الله منصور ټاکنه له دغو هڅو گڼل کېږي.

مولوي منصور د مالي امکاناتو له مخې پکتيا کې د يوې پاىگاه هڅه کوله گردېز کې يې له ځينو قوماندانانو د دولتي ودانيو په اخيستلو سره هلته د دولتي تاسيساتو د خرڅولو طريقه او تجارت ايجاد کړ، ځکه خو گردېز ته د ده هر وارې تگ پر پيسو د ډکو بوجيو په بدرگه ترسره کېده. چهار اسيا ته د تلو لپاره د بت خاک لار غوره کړې شوه، ځکه خو مو بېرته د پلچرخي په استقامت حرکت وکړ، غرمه وه چې پلچرخي ته ورسېدو، ډوډۍ ته د ټولو اشتها برابره وه، خو حقاني صاحب بېله دې چې مرکز ته وگرځي، سیده د بت خاک لار ونيوله موږ هم وږي تېري پسې روان شو.

د بگراميو ورکشاپ کې د حزب اسلامي له يو قوماندان سيد الرحمن سره لیده کاته وشول، چې حکمتيار ته په دې هکله خبر ورکړي، موږ د احوال تر رسېدو د ابوحنيفه مدرسي دننه جومات ته ولاړو.

د جومات د اوداسه پاڅه ځايونه له خاورو سره برابر و، د مدرسي د دروازې دننه د تيليفون کوټې هم ښکې دي، جومات ځای ځای رالوېدلې کنډ او کپړ و، چې په دې وروستيو کې يې د بېرته جوړولو لپاره ځای ځای بې ډوله سمټکاري شوې وه، د فرش درک نه و.

د روسانو له تيري سره دلته شوروي لښکرو اړولي وو- مدرسه يې د کابل کومې بلې ودانۍ ته لېږدولې وه...

ماته څوارلس کاله دمخه د لمونځونو لړۍ را په زړه شوه، د ماسپښين په جمع لمنځونه چې په لومړي صف کې به شل پنځه ويشت

استادان له سپينو لنگوتو سره ولاړ وو.

د جمعې پر ورځ به د شهيد مولوي عبدالرب احدي وردگ خطابت او د محصلينو متفاوتې څېرې او کريکټرونه را په زړه شول، خو دا ټول لکه خوب داسې و، د هغې آرامۍ او سوکالۍ ځای اوس د مرگ وېرې او وحشت پاتې شونو نيولې، چې د ليدونکو د اعصابو او احساساتو مراندې يې پرېکولې.

ابو حنيفه مدرسه د اخوانيانو مرکز پېژندل کېده، له استاد رباني تر سياف ډېرې د دغې مدرسې فارغان دي، اخوانيزم د دغې مدرسې موډ او فيشن گرځېدلی و، زموږ يو استاد به چې په غوسه شو، له ځان سره به يې ويل: مدرسه امام ابوحنيفه است... ؟ اگر امام ابوحنيفه زنده ميبود مدرسه خوده در ميداد...

له لمانځه وروسته مو حرکت وکړ، د کمريو د کلي مينځ کې له غځېدلي خام سړک تېر او د کابل لوگر سړک ته د شېوکيو له اړخه ورگډ شو، لږ مخکې د موټرو وړوکې قافله مخې ته راغله، دا قافله د بڼاغلي مجددي وه، چې د حکمتيار صاحب له ملاقات راگرځېدلې وه.

د حکمتيار او مجددي زړه بداوی چې په سخته دښمنۍ اوښتې و، د روغې جوړې امکانات يې نه ليدل کېدل، ده حکمتيار د خپل رياست په وخت کې د پاکستان له سفره څخه د راستنېدو پر وخت د خپلې الوتکې پر راکتي حمله تورن کړی و، دوی يو د بل پر ضد تبليغاتي کمپاين غځولی و، له بهرنيو راډيوگانو سره له مرکو پرته د حزب اسلامي شهادت له مسعود او رباني زيات د مجددي پر خلاف موضع نيولې وه، وروسته بيا بڼاغلي مجددي د الوتکې حمله پر احمد شاه مسعود واړوله، حکمتيار صاحب به ويل د حضرت صاحب جبهه يې جيب کې

ځانپري، مجددي به په احساساتي ښېرا او بدو ردو خوله خلاصه کړه.

خو په را وروسته کې د واک پر سر له مسعود او رباني سره جنجالو

حضرت صاحب له دوی زړه توري او حکمتيار ته نژدې کړ، مجددي ويل:

حکمتيار سره خو څه پدېر کشتي نه درلود...

مجددي او حقاني صاحب د سرک پر غاړه لنډې خبرې وکړې،

معلومه شوه مجددي له حکمتيار سره د نوې يارانې سره سره په دې نه

و توانېدلي مولانا منصور د حکمتيار له بنده خلاص کړي، مجددي

وويل: حکمتيار وعده ورکړ، چې منصور به خوشې وکړي...

مازيگر د چهار اسباب تعليمي غونډ کې د حکمتيار مقر ته ورسېدو،

دلته د منصور صاحب نوي لندکروزر ولاړ و، چې دوی ورځې دمخه ورته

حاجي داود شاه ځدران له پاکستان راوستلی، د موټر هيندارې ماتې، او

ځای ځای داغمنې وې.

دېره سخته څارنه کېده، د حزبيانو يوه يوه ټولي تر تعقيب لاندې

وښوو.

حکمتيار په لومړي سر کې خورا جدي و، په هېڅ توگه يې د منصور

خلاصون ته غاړه نه ايښوده.

په دې رابطه د حکمتيار نقطه نظر دا و، چې د منصور کسانو په

گردېز کې د حزب اسلامي څو تنه مجاهدين شهيدان کړي، نن چې

منصور گردېز ته روان و، د هغو شهيدانو وارثانو ورته لار نيولې وه، د

دې لپاره چې موږ هغوی قانع کړي وی، چې لاره خوشې کړي، منصور

صاحب ته مو احوال ولېږه چې زموږ په قرارگاه کې چې د سرک پر غاړه

ده معطل شي، خو دوی زموږ پر مجاهدينو بريد وکړ، څو تنه شهيدان

او زخميان شول، د هغوی دوستان اوس نه درېږي او د منصور محاکمه

او قصاص غواري، ځکه خو د محاکمې تر دایرېدو مخکې د منصور خلاصون امکان نه لري.

په وژل شویو کسانو کې د هلمند مجاهدینو دوه تنه هم شامل وو، چې د منصور ملګرو د جبار مېشه بلل، خو ډاکري صاحب د هلمند مجاهدین بنوول.

حکمتیار ډاډه معلومېده، ده ويل: منصور په کومه پښتوانه او قوت
د پکتيا ولايت کوي او سپين سترگي دا چې د واکمنو په دفاع کې يې
داسې موقف نيولی، چې د علم حشيت او عظمت يې له خاورو سره
برابر کړی دی.

له پینځه ساعته پر له پسې خبرو او بحث وروسته حکمتیار د حقاني په ټینگار او احترام دې ته چمتو شو، چې د یوه هیئت له ټاکلو او په دې رابطه د تحقیقاتو او پلټنې له تضمین وروسته مولانا منصور، حقاني صاحب ته وسپاري. له همدې ځایه د قضیې د تحقیق لپاره د علماوو یو هیئت وټاکل شو، چې په دې رابطه تحقیق او پلټنه وکړي او هرڅوک چې پر وڅېړني، د شرعي اصولو له مخې ورسره چلند وشي.

د هیئت غړي لاندې علماء دي: زوجهامه پېر، میرزا گلدا عیسا، لعل
محترم مولوي نظام الدین حقاني، محترم مولوي عبدالرحیم
اخوندزاده، محترم مولوي محمد میرزا، ۱۶ مه ۱۳۱۷ ل.
پر سند محترم ذاکري او حقاني صاحب د تضمین کوونکو او
شاهدانو په توګه لاسلیکونه وکړل او حکمتیار له دې شرط سره لاسلیک
کړی و، چې د هیئت له تحقیق وروسته باید مجرم ته شرعي جزا ورکړی
شي.

تېر ماخوستن و چې حقاني صاحب د مولوي منصور د خلاصون توافق ترلاسه کړ، مولوي منصور له سړک سره نژدې د حزب يوه بله قرارگاه کې بندي و، دی په داسې حال کې د حقاني صاحب له خوا راويستل شو، چې يو زور پکول يې پر سر او همېشني چپنه په تن نه وه، يو خیرن خادر يې له ځانه تاو کړی و، د عينکو درک يې نه و، د باندې د حزب له يوه مجاهد سره يو جوړه عينکې وې، په ډېر غرور او افتخار يې ويل، دا د منصور عينکې دي.

حقاني صاحب مولوي منصور له ځان سره په موټر کې کېناوه او پلچرخي ته يې خپل استوگنځای ته راوړساره.

د منصور صاحب د نورې ډلې د خلاصون په هکله حکمتيار موافقه ونه کړه، ظاهراً يې دا ويل چې کېدی شي د وژل شويو حزيبانو دوستان په يوه سخت انتقامي عمل لاس پورې کړي، ځکه خو بايد د هغوی د اطمینان او احساساتو د کنټرول لپاره پاتې شي او که حالات مساعد و، سبا به يې خوشې کړو، حقاني صاحب منصور خپلې کوټې ته له ځان سره بوتی، د چای ډوډۍ له خوړلو وروسته يې د ده د اصرار له مخې د محافظينو يوه قافله کې په درناوي رخصت کړ.

کابل راډيو اعلان کړه، چې مولوي نصر الله منصور د څلورو لکو ډالرو معادل افغاني له ځان سره لېږدولې، چې حزب ترې نيولي دي.

پر سبا د عقرب ۲۰ مه د سولې مکتب کې بيا د علماوو او قوماندانانو غونډه وه، مولوي منصور هم ورته ځان راوړساره، خو دا ځل د کوم وزير بنز موټر کې راغی، ځکه چې موټر، عمله او باډيگارد يې لا د حکمتيار له بنده نه وو ازاد شوي.

حقاني صاحب، مولوي عبدالرحيم اخوندزاده او مولوي شیرين

شجاعت حکمتیار ته ولېږل، چې د وعدې له مخې د منصور ملگري له ځان سره راولي، خو هغوی تش لاس راوړسېدل.

حکمتیار د هیئت له تحقیق او فیصلې مخکې د دوی خلاصون ناممکن ګانه او دا یې ویلي وو، چې که بیا په دې رابطه څوک راغلل، که مجاهدینو هر ډول عکس العمل وښود مسوولیت به یې زموږ پر غاړه نه وي.

مولوي منصور لکه د پخوا په څېر لنگوټی تړلی و، خو لا چپنه یې نه وه پیدا کړې او پر واسکت یې د پاسه له ځانه سپین خادر تاو کړی و، دی په تالار کې ودرېد او حاضرینو ته یې د پروڼې واقعې په هکله معلومات او توضیحات ورکړل:

...کله چې موږ چهار اسیاب ته ورسېدو، د حزب افرادو زموږ مخه نیولې وه، ما خپل مجاهدین له مقاومت منع کړل، خو دوی چې زما د موټر دروازه خلاصه کړه، شعارونه یې ورکول چې دوستم مو نیولی، گلم جم مو ونیو او داسې نور شعارونه یې ورکول، له تشدد یې کار واخیست، زموږ پل ملگرو یې حمله او ډزې وکړې، کله چې کشمیر خان راغی، هغه له لارڅخه بېخبري ښکاره کړه، ویې ویل تاسې به له ما سره تر هغې قرار ګاه ولاړ شئ...

خو اوس دا وایم، که تر مازیګره زما ملگري خوشي نه شول، په ټول افغانستان کې به د حزب په خلاف سرتاسري جګړه پیل شي، همدا اوس موږ ته له مختلفو ولایتونو مخابرې راغلې، چې د حملې تیاری نیسي.

مازیګر بیا حقاني صاحب چهار اسیاب ته ولاړ او تېر ماخوستن و، چې د منصور ډله چې د ده زوی هم په کې و، له ځان سره پلچرخي ته راوستل او پر سبا یې په څو موټرو کې د پخواني رژیم د مرکزي کمېټې

دفتر ته ورسول، چې له ارگ او وزارت دفاع سره جوخت او د حرکت انقلاب اسلامي لپاره خوشې شوي وو.

د جمعيت نشراتي ارگان مجاهد د ۱۳۷۱ کال ۱۸ مه گڼه کې په غټو تورو يوازې دومره ليکلي: قضيه مولوی نصر الله منصور بکجا رسيد؟ تر دغه عنوان لاندې په وړو تورو راغلي. در شماره آینده بخوانيد، (خو دا موضوع واکمنو ته دومره بې ارزښته وه، چې په بله گڼه کې يې څه پرې ونه ليکل.

د حکمتيار ليک:

محترم مولوی صاحب ذاکري او مولوی صاحب حقاني!

السلام عليكم ورحمة الله و برکاته!

په الهی امان کې اوسئ او په خپلو ټولو ایماني دندو کې بريالي اوسئ.

غوارم د لړم د میاشتي د ۱۹ مې نېټې د حادثې او د هغې د پس منظر په باب تاسې په جریان کې واچوم.

په داسې حال کې چې موږ د جناب مولوی نصرالله منصور سره

هېڅ دښمني نه لرو او د هغه په مراتبو مخالفتونه له نظره غورځوو، خو

هغه موږ او زموږ مجاهدینو ته د لار وهونکو خطاب وکړ، هغه د حزب

تر ولکې لاندې سیمه کې تگ راتگ درلود، خو چا ورته مزاحمت نه

جوړاوه، له کمونستانو او ملېشو سره یې زموږ د جگړې پر وخت بې

دلیلې اعلان وکړ، چې له شانه به د حزب پر ځواکونو برید وکړي، او په

دې توگه یې ځان له حزب اسلامي سره د جگړې د لوري په توگه مطرح

او د ملیشو د یرغل نه یې دفاع وکړه، خو موږ یې پر وړاندې هېڅ نوعه عکس العمل ونه ښود، په داسې حال کې چې ټولو ته څرگنده ده چې د حزب اسلامي د مؤمنو ځواکونو پر وړاندې څومره وزن او موقعیت لري، ځان یې د سولې هیئت غړی وګاڼه او زموږ له موافقې پرته یې اعلان وکړ، چې باید حزب اسلامي د مرزبان له غونډې د ملیشو له وتلو سره جوخت خپل ځواکونه له چهار اسیاب او ښي حصار څخه وباسي، چې نه د سولې هیئت داسې پرېکړه کړې وه، او نه دي موږ د سولې د هیئت په توګه پېژندلی و، او نه د سولې غړی و، خو له دې سره سره موږ د هغه د دې جنګ افروزانه څرګندونو پر وړاندې هېڅ عکس العمل ونه ښود، په پکتیا ولایت کې یې په یوه طرفه اقداماتو لاس پورې کړ، په گردیز کې یې د کمونستانو او ملیشو حکومت اعلان کړ، په ولسوالیو کې یې مسئولین وټاکل، په دغه ټاکنو کې یې د حزب یو تن هم ونه نیو، همدا راز یې د نظامي قطعاتو د جوړېدو، اقدام وکړ، او له ایتلافي ادارې یې د دغه منظور لپاره کافي امکانات تر لاسه کړل، او ویې غوښتل چې له دې امکاناتو څخه پر گردیز او نورو سیمو باندې د خپل تسلط پیدا کولو لپاره استفاده وکړي، موږ بیا هم خاموش وو، او په هېڅ عکس العمل مو لاس پورې نه کړ. په راتلونکو مهالو کې به د هغه شهید قوماندان کوچی زموږ له څلورو نورو مجاهدینو سره د ده د افرادو په لاسونو د گردیز ښار کې تر برید لاندې ونیول شول او شهیدان کړی شول، زموږ مجاهدینو غوښتل خپل غچ واخلي، او شدید عکس العمل وښيي خو موږ د هغوی مخه ونیوله. له ملیشو سره د جګړې پر وخت د حزب اسلامي یو قوماندان د خپلو مجاهدینو سره د صدیق الله د کسانو له خوا پلچرخي کې ونیول شو،

خو د حرکت له مسوولينو سره د هغه د خوشي کولو په باب زموږ د وار وار تماسونو باوجود هغه خوشي نه کړی شو. خو موږ د عکس العمل پر ځای صبر او زغم ته ترجيح ورکړه، نه يوازې موږ له ټولو مخالفونو سترگې پټې کړې، بلکې ومو غوښتل د حرکت انقلاب اسلامي مشر د انتقالي دورې جمهور رئيس په توگه انتخاب کړو او موږ دا طرح يعنې د انتقالي دورې د مشر په توگه د حرکت د مشر ټاکنه پخپله له ده سره مطرح او له نورو مشرانو سره مو تفاهم وکړ، خو د حرکت ځينې غړي چې د نورو په وسيله تقويه شوي وو، که زموږ د لارې خنډ نه وی شوي، او مولوی صاحب محمدنبي يې د کابل پر پرېښودو او پېښور ته په تلو نه وی محبور کړی، نو اوس به هغه د انتقالي دورې جمهور رئيس وی.

خو موږ په دې برخه کې او هم په دې باب چې حرکت انقلاب اسلامي يو لوی تنظيم گڼو او د هغه له قيادت او افرادو سره د نیکو اړیکو غوښتونکي يو، ډېر سندونه او شواهد وړاندې کولای شو، د لړم د ۱۹ نېټې د حادثې هم مولوي منصور عامل و او د هغې مقدمې يې برابرې کړې وې، کسانو يې په وحشيانه عمل لاس پورې کړ، د يوولسو مجاهدينو د تپې کېدو او شهادت سبب شو، موږ له نهايي صبر او زغم نه کار واخيست او ومو غوښتل چې هغوی ته تاوان ونه رسېږي، زموږ مجاهدينو دی د حادثې له صحنې ويوست، او په داسې حال کې چې د هغه د اوسېدو ځای د شهيدانو او ټپيانو د ورته وو لخوا محاصره شوی و، او له هغه نه د غچ اخيستو او شرعي محاکمې غوښتونکي وو، موږ منصور صاحب د هغوی له منځه راويوست او تاسو ته مو وسپاره، په سبا د ده نور کسان موږ په دې شرط خوشې کړل چې د محاکمې او شرعي پرېکړې لپاره به هيئت ټاکل کېږي، ما د ده د وسايلو او اجناسو د

راتولولو او استراد احكام صادر كړل، تاسې زموږ د صلح جويانه اقداماتو پر وړاندې تضمين وكړ، چې د سولې هيئت به د دې فيصلې په برخه كې شرعي پرېكړه صادره كړي او د خودسرانه اقدام او عكس العمل، غچ اخيستنو او ماجراجو يانه حركتونو د تر سره كولو مخه به نيسي خو متاسفانه مولوی منصور د ائتلافي رژيم د خبري وسايلو له لارې داسې څرگندونې وكړې چې موږ هغه د حزب اسلامي پر وړاندې د ده د جگړې له اعلان سره مترادفې گڼو، په پېښور او گردیز كې يې غونډې جوړې كړې، او له ټولو اخلاقي موازينو څخه د مخالفو شعارونو په وركولو يې لاس پورې كړ.

او ويې غوښتل چې د دې فتنې د اور لمن نورو سيمو ته پراخه كړي، كاشكې هغه او د هغه ملگرو په كابل كې د مسلمانانو د زنداني كولو، تلاشي، يرغلونو او خونړيو پېښو د وقوع په باب چې هره ورځ كابل كې تکرارېږي، عكس العمل ښوولای وي، كاشكې هغه او د هغه پلويانو د كابل ښار د خلكو په عزتونو، سر او مالونو باندې د هرې ورځې كېدونكو تجاوزونو په مقابل كې رد عمل ښودلای وای او په كابل ښار كې يې د ملي شتمنيو چور او چپاول، د مجاهدينو او قوماندانانو سره دكړو وړو لكه چې مولوی حقاني سره وشول مخه نيولې وي او عكس العمل يې څرگند كړی وای.

عجيبه ده چې دوی دا ټولې پېښې عادي بولي او پر وړاندې يې هېڅ عكس العمل نه ښيي، كه په كابل كې هره ورځ په سلگونه كسان وژل كېږي، او په لسگونو كورونو باندې تېرى كېږي، كمونستان پر اوضاع مسلط كېږي، مهم او اساسي پوستونه تر لاسه كوي، استراتيژيك او حاكم نقاط اشغالوي او په زياتېدونكي ډول د خپلو سياسي او پوځي

پايگاوو په استحکام لاس پورې کوي، دا ټول زموږ دوستانو ته عادي او غير مهم دي، هغه څه چې دوی ته اهميت لري د حزب اسلامي افغانستان پر مجاهدينو باندې د تاخت و تاز په بدله کې د يو موټي پيسو لاس ته راوړل دي او غواړي په دې توگه د اسلامي ادارې مسولين او کمونست جنرالان راضي او ايتلافي ادارو کې خپل موجوديت تضمين کړي.

هيله کوو چې تاسو د قضيې د شرعي څېړنې او مقابل جانب د خپلسريو، عکس العملونو او ماجراجويانه څرگندونو د مخنيوي په باب په کړې ژمنه عمل وکړي، مقابل لوري خپلو اشتباهاتو ته متوجه کړئ، او د سولې هيئت وهڅوئ چې خپله ورورستۍ پرېکړه زر تر زره صادره کړي.

همدا رنگه لازمه ده چې تاسو خپلې کړې مخکنۍ وعدې سره سم حقايق ټول ملت ته اعلان کړئ چې په دې توگه د ماجراجو او فرصت طلبو عناصرو د درواغجنو او زهر لړلو تبليغاتو مخه ونیول شي. کریم خدای^(ج) مو یار او مرستندوی.

ستاسو ورور حکمتیار

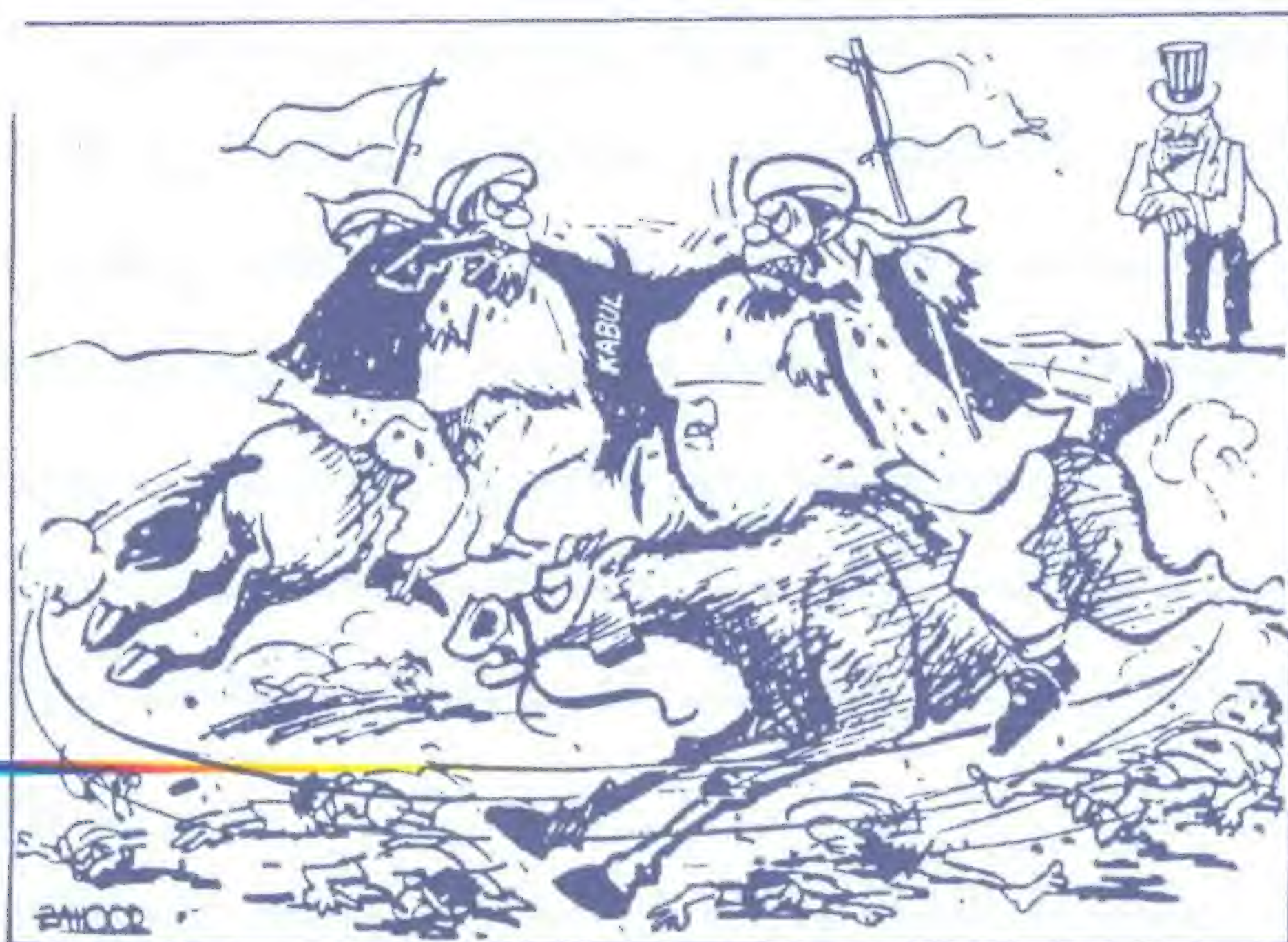
۱۳۷۱ هـ ش د لړم میاشتې ۲۵مه نېټه

د سولې پر ښوونځي برید:

د علماوو اتحاد پلچرخي ته راولېږدېد، د حزب وحدت او نظار شورا د جگړې پر وخت د دوستم ملېشې هم له شورای نظار سره نښتي او د ښار د ځینو برخو له نیولو سره یې د سولې پر مکتب هم برید کړی.

د ښوونځي ځينې برخې د راکټونو له لگېدلو زيانمنې شوې دوه موټر چې يو په کې د يوه کندهاري قوماندان او بل د حقاني صاحب د تنظيم فلاينگ کوچ دی ويجاړ شوي دي، له همدې ځايه وه چې علماوو هم د سولې په مکتب کې د سولې فعاليتونو ته دوام ورنه کړی شوی، کډې يې بار او پلچرخي ته راوړلېږدېدل.

پلچرخي کې خورا بېر او بار او گڼه گوڼه شوه، چې وار له مخه له حقاني صاحب سره هم زيات قوماندانان او قومي مخور راغلي دي. سونگ او خوراكي مواد ټول د حقاني صاحب له خوا برابرېږي، لرگي له پکتيا هرې دوې ورځې وروسته را رسېږي، غوړي، اوړه، وريجې، دال له ميرانشاه... البته غوښه کچالو او پياز له بازار تر لاسه کېدی شوی.

د واک وزلوبه

کرایي جنگیالی

د شوروي اتحاد په نړېدو، ارمېنيا د اذربايجان ناگورنا کرباخ او ځينې سيمې لاندې کړې. ايران د ارمېنيا ننگه وکړه، سره له دې چې اذربايجان شعيه مذهبي دی، بيا هم ايران د ارمېنيا ملاتړی شو، چې د اذربايجان په غېښتلتيا يې د ايراني اذربايجان د پيوستون انديښنه را ولاړولی شوی...

آذربايجان له ارمېنيا سره د مقابلي توان نه درلود... څه خبر له کومې لارې د چا په منځگړيتوب يې له حزب سره غوټه کړه، حزب اذربايجان ته د جنگياليو د لېږد لړۍ پيل کړه.

د سرچينو په وينا د اذربايجان کورنيو چارو وزير ښاغلي جوادوف جلال اباد کې له ښاغلي حکمتيار سره مخامخ ملاقات کې د جنگياليو د کرايې شفاهي موافقه وکړه، د وحيد الله سباوون په مشرۍ دغه پروژه وغځېده، سباوون د دغو جنگياليو د قوماندان په توگه له لومړۍ ډلې جنگياليو سره اذربايجان کې دېره او هورې دفتر پرانيست.

دلته د حزب منصبدار ظفرالدين د جنگياليو د غوراوي رسميات پر مخ وړي، د جلال اباد له هوايي ډگر ډکې الوتکې جنگيالي اذربايجان ته لېږدي...

آوازي دي، واسطې، سپارښتنې، لکه يو کاروبار گرځېدلی، چې د جنگيالي سر درې سوه ډالر معاش يې ورتاکلی... معلومه نه ده له اذربايجان سره د دغه لښکر د معاش او لگښت بيه په څومره کمشن، څووم لاس په کومه کچه ټاکل شوې...؟

چې گورې دوه درې تنه درته ولاړ وي، په جينگه خوله به وايي که حزب کې څوک پېژنې چې واسطه يې شي که د اذربايجان کړايي لښکر کې يې ونيسي...

زما له دوی زياته خوله جينگه شي، چې يو خو حزب کې زما پېژندوی د کومې ښې نه دي، بله دا چې د جهادونو تیکه داري د سرونو کرغېړنه سوداگري ښکاري...

مسلم انگريزي ورځپاڼې په خبر توپولف (۵۴: ۱) الوتکه هره ورځ د جلال اباد له هوايي ډگر دغه جنگيالي اذربايجان ته لېږدوي... ورځپاڼې د افغان پيلوټ حبيب الرحمن او انجنير امان الله هغه ليک هم خپرو کړی چې خپلو کورنيو ته يې لېږلي دي... د دوی په خبره له آزي حکومت د سړي سر ۱۰۰۰ ډالرو ايله ۴۰۰ دوی ته ورکول کېږي...

(مسلم ۱۸ نومبر ۱۹۹۳)

اذربايجان بيا هم ناگورنو کرباخ خپل نه شوی کړی، خو ځينې سيمې يې بېرته ونيولی، د ارمنيا د تېرې مخه ډب شوه.

ويل کېږي اذري حکومت له افغان جنگياليو ښه زړه نه درلود، چې نه يې تور کتل نه سپين، ډزولو ويجاړولو ته يې کار وایه، چې اذريانو نشوای زغملی...

د دغه لښکر ځينو ته اذربايجان خپل تابعيت ورکړ، هورې يې ودونه وکړل، د وژل شويو يې يوه وړه هديره ده...

۱۰۹۲-۱۹۹۳ کې دغه جگړه د ملگرو ملتو لخوا په ۱۹۹۴ کې ودرېده، خو ناگورنو کرباخ هماغسې د ارمنيا منگول کې پاتې شو.

د ايران، عراق جگړه کې هم د ايران لخوا افغان کډوال د جگړې لیکو ته استول کېدل....

ډېری پاکستاني مقاماتو هم د خپلو ساتونکو په توگه تنظيمي جنگيالي ټاکلي... نواز شريف، جنرال فضل حق، قاضي حسين احمد او... له افغان مجاهدينو خپل باديگاردان نيولي... قاضي حسين احمد خپلو افغان ساتونکو ته ډوډۍ هم نه ورکوله... ما هماغه وخت افغان مجاهد ته په دې اړه رپوټ برابر کړی و...

له دې وړاندې ٢٠٠٠ مجاهدين پر کويټ د عراق له ورختو سعودي عربستان ته لېږل شوي وو. د مجاهدينو عبوري حکومت مشر مجدي په هوايي ډگر کې ورته مخه ښه وويله...

محاذ، حزب او مولوي حقاني د خپلو مجاهدينو له لېږلو سره موافقه ونه کړه، استاد سياف د خليج جگړه کې له امريکايي مخالف دريځ سره د خپلو مجاهدينو ونډه چاغه وتلله.

د تاجکستان اسلامي نهضت هم د ډاکتر نجيب الله رژيم له سقوط افغانستان ته شپوه شو، حکمتيار او سياف يې پر ننگه او مرسته ودرېدل، تر هغې چې استاد رباني او احمدشاه مسعود د تاجکستان اسلامي نهضت مشر عبدالله نوري له تاجکي ولسمشر علي رحمانوف سره په جوړجاړي اړ کړ.

وايي پر يو شمېر عرب اورپکو د کورنيو چارو وزير احمدشاه احمدزي افغان پاسپورټونه وېشلي او دوی ته يې کابل کې کورونه ماني رانيولي. هغوی چې افغانستان کې پاتې دي، له حکومتي مرستې او سرپرستۍ برخمن دي.

د دغو اورپکو انجام د زړې لوبې دوام گرځېدی شي، که د نوې ډرامې پيلامه- موږ ته د واړه گواښ راولاړولی شي...

پر خره سپرېدل يو شرم کوزېدل بل

حل او عقد شورا د پينځو جهادي تنظيمونو له خوا، تحریم شوې،
ځينې ولايتو لکه ننگرهار، کونړ او لغمان هم شورا بايکات کړې، نور
ولايتونه هم شکايتونه لري، ټول د شورا لپاره د غړو په غوراوي کې پر
حکومت د تګۍ جعل او رشوت تورونه لګوي.

په دې لړ کې لومړۍ فيصله دا وشوه، چې رباني صاحب بايد د
تمديد شوې مودې له پای ته رسېدو د چارو واګي خپل لومړي معاون
مولوي محمد نبي محمدي ته وسپاري او د هغه تر ادارې لاندې د شورا
د تزکيې، اصلاح او تکميل چارې بشپړې شي.

له دغې طرحې سره مولوي خالص او حکمتيار بشپړ توافق څرګند
کړ، گيلاني او مجددي هم ورسره موافق وو، غوښتل يې رباني واک
قيادي شورا ته وسپاري او هغه بيا مولوي محمد نبي يا بل چاته قدرت
ورکړي، په دې توګه د شورا د اصلاح چارې بشپړې کړې، چې واقعاً د
ملت د نمايندګۍ او د دولت د مشر ټاکنې صلاحيت پيدا کړی شي.

خو مولوي نبي پاکستان ته پښې سپکې کړې وې، ده پېښور ته د تلو
پر لاره جلال اباد کې رسنيو ته ويلي و، چې د افغانستان هوا پرې بده
لګېږي حساسيت لري...

د سياف موقف څرګند نه و، استاد رباني د واک پرېښودو ته نه شوی
چمتو کېدی، ده مولوي خالص ته ويل: څر سوار شدن یک شرم و پايين
شدن ديگه...

دغه اوازې وار له مخه خپرې وې، چې د حکمتیار او دوستم ترمینځ د جوړجاړي لپاره فعالیتونه روان دي، له همدې ځایه وه، چې د جمعیت مرکزي خپرنیز ارگان مجاهد د ۱۳۷۱ کال په ۱۹ مه گڼه کې لیکلي: ((د حزب اسلامي مرکزي شورا غړي استاد ذره او د حکمتیار زوم غیرت بهیر تاشکند او مزار کې د دوستم ملاتړ د لاس ته راوړلو لپاره هلې ځلې کوي)) مجاهد جریدې په همدې گڼه کې لیکي: جنرال دوستم له یوه شل کسيزه هیئت سره لومړی پاکستان او بیا سعودي ته سفر کړی، مجاهد جریدې دغه سفر د سعودي استخباراتو مشر ترکی الفیصل په بلنه بنوولی، چې غوښتل یې د دوستم او حکمتیار ترمینځ اړیکې ټینګ کړي...

له دې مخکې د قوس له ۱۴ مې تر ۱۸ مې د حکومت او حزب وحدت جگړې چې د دوستم او دولت د ځواکونو ترمینځ یې هم د جگړې لمبې بلې کړې، سو تفاهم وگڼل شو، خو د دغه سو تفاهم د وضاحت لپاره (جمعیت) یوه پاڼه خپره او دا جگړه یې د ببرک کارمل طرحه او د دوستم، حزب وحدت پیر گیلاني او مجددي د ائتلاف کودتا وښوده، که څه هم دغه پاڼه خپله سرچینه نه څرگندوي، خو لکه شپانه ته د وزې خبره: که زه ونه وایم گوډه پښه مې وایي، پاڼه خپله پر جمعیت گواهي ورکوي... ځکه خو یې متن کټ مټ له لاندې تبصرې سره را اخلو، پاڼه د افغانستان بانک ترمخ په گڼ شمېر توزیع کېده، چې ما هم تر لاسه کړه، دا هم ویل کېدل چې په ځینو ځایونو کې له الوتکو هم دغه پاڼې شیندل شوې.

11/19/23

تفسیری از کلامه : سوء تفاهم .

۱- در هر یک از این موارد، ابتدا باید مشخص کرد که آیا این مورد در قانون اساسی و قوانین جاری کشور، مورد تأیید است یا نه. اگر نه، باید به مراجع ذیصلاح مراجعه کرد تا در این مورد تصمیم گیری شود.

[illegible]

۱- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۲- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۳- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۴- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۵- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۶- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۷- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۸- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۹- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان
 ۱۰- در مورد حقوق و تعهدات کارکنان

[illegible]

1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (probability of getting two heads)
 2. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (probability of getting two tails)
 3. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (probability of getting one head and one tail)
 4. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (probability of getting one tail and one head)

[illegible][illegible][illegible][illegible]

1. $\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \frac{1}{2} m \frac{dv^2}{dt}$
 $= \frac{1}{2} m \cdot 2v \frac{dv}{dt} = mv \frac{dv}{dt}$
 $= \int_0^t F(v) dv$
 $= \int_0^t F(v) \frac{dx}{dt} dt = \int_{x_0}^{x_t} F(x) dx$
 $= \Delta W$
 $= \Delta E_k$

۱. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۲. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۳. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۴. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۵. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۶. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۷. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۸. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۹. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.
 ۱۰. در این مورد، باید توجه داشت که این سند، صرفاً یک سند داخلی است و نباید در خارج از سازمان توزیع شود.

[illegible]

1. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (Probability of getting two heads)
 2. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (Probability of getting two tails)
 3. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (Probability of getting one head and one tail)
 4. $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$ (Probability of getting one tail and one head)

1. The first of these is the fact that the present
 2. 1. The first of these is the fact that the present
 3. 1. The first of these is the fact that the present
 4. 1. The first of these is the fact that the present
 5. 1. The first of these is the fact that the present
 6. 1. The first of these is the fact that the present
 7. 1. The first of these is the fact that the present
 8. 1. The first of these is the fact that the present
 9. 1. The first of these is the fact that the present
 10. 1. The first of these is the fact that the present

1. The first part of the paper discusses the importance of the
 2. second part of the paper discusses the importance of the
 3. third part of the paper discusses the importance of the
 4. fourth part of the paper discusses the importance of the
 5. fifth part of the paper discusses the importance of the
 6. sixth part of the paper discusses the importance of the
 7. seventh part of the paper discusses the importance of the
 8. eighth part of the paper discusses the importance of the
 9. ninth part of the paper discusses the importance of the
 10. tenth part of the paper discusses the importance of the

[illegible]

بسمه تعالی

تفسیر از کلمه (سوء تفاهم)

کشمکش خونین هفته قبل میان یک جبهه ائتلافی و قوت‌های تحت فرماندهی وزارت دفاع و همزمان با ان تبلیغات غلط رسانه های خبری جهان تحول عمیق و تازه ای بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در افغانستان بود، که می تواند اثرات دور رسی بر جریانات سیاسی افغانستان وارد دارد؟

جبهه ائتلافی مشتمل بود بر محاذ ملی (پیر گیلانی) جبهه نجات ملی (حضرت مجددی) حزب وحدت به سرکردگی (عبدالعلی مزاری) قوت‌های لشکر ۵۳ و ۸۰ به فرماندهی جنرال دوستم و سید جعفر نادری و در خفا دسته پرچمیان کارملی، که از حمایت دولت ایران برخوردار بودند.

این جنگ یک هفته ای با حرکت ناموفق نیروهای مربوط به ملیشای دوستم در کابل به اوج خود رسید و سر انجام دو طرف با اعلان اینکه سوء تفاهم رخ داده، دست ازماشه گرفتند، و درین جریان از شمال کابل هزاران مجاهد مسلح از ولایت پروان، کاپیسا به پشتیبانی از دولت اسلامی به کابل شتافتند.

در کابل پرچمیان و افراد وابسته به گروه‌های متذکره، پیروزی شان را به یکدیگر تبریک می گفتند، و همزمان رادیوهای جهان از بمباردمان

ریاست دولت و وزارت دفاع و اسارت احمد شاه مسعود سخن میراندند، که درین استقامت رادیوی ایران گوی سبقت را ربود.

اکنون سوال اینجاست که برنده این کشمکش کیست؟ و نتایج این تحولات چه خواهد بود؟

درست دولت کنونی افغانستان با سرکوبی دشمنانش بیشتر از پیش مستحکم خواهد شد، زیرا اگر رابطه دولت با عده ای سست گردید، با جمعی دیگر محکمتر شد، که ما اعلامیه تنظیم جهادی حرکت انقلاب اسلامی، اتحاد اسلامی و حزب اسلامی (خالص) را در پشتیبانی از دولت نشانه خوبی درین مورد شمرده می توانیم، همچنان شتافتن نیروهای کمکی از پروان، کاپیسا که در گذشته چندان رابطه گرمی با دولت نداشت، خود یک دستاورد خوب برای رهبران فعلی دولت اسلامی بوده می تواند.

برخی از کشورها نیروهای جنرال دوستم را در افغانستان سرنوشت ساز می انگاشتند، و نقش اساسی را در سقوط رژیم کمونست کابل به ان میدادند، در حالیکه این تحول قضیه را بصورت واضح تری بازگو نمود، و فهماند که این مجاهدین اند که زمام امور را در دست دارند و ملیشای دوستم چیزی بیشتر از نیروهای تبلیغاتی نیستند.

علاوه بر ان پاکستان و سعودی که توانمندی جنرال دوستم را بیش از حد محاسبه کرده بودند و با دعوت و پذیرایی ان خواستند به فرد آینده ساز افغانستان در ارتباط بوده باشند حرکت اخیر ایشان را وادار به تجدید نظر در سیاست شان خواهد کرد.

دلچسپ تر انکه پاکستان بخاطر همکاری حزب حکمتیار در مخالفت با دولت اسلامی به اعتبار خویش نزد مجاهدین و مردم

افغانستان لطمه زده بود، اما متأسفانه اینبار جمهوری اسلامی ایران اشتباه پاکستان را تکرار کرد، زیرا چه از نظر مذهبی و چه از حیث سابقه که نزد احزاب جهادی آن کشور دارد، جبران آن برای ایران مشکلات زیادی را در پی خواهد داشت.

بهمگان روشن است، جمعیت اسلامی افغانستان که در حال حاضر پست های مهم ریاست دولت و دفاع را در اختیار دارد، در طول جهاد و بخصوص بعد از پیروزی انقلاب اسلامی چی مشکلاتی نبوده که به خاطر دفاع از حقوق اقلیت های مربوط حزب وحدت و نیروهای دوستم... متحمل نشده و بدلیل حمایت از آنها اتهامات گوناگونی امثال ائتلاف با کمونستان، دوستی با شیعه (از جانب خالص) متهم نگردید، و بحیث یک حامی نیرومندی ایشان را در طی این مدت یاری رسانیده، ولی این پیشامد پشت پا زدن به تمام دلسوزی ها و همکاری های جمعیت بود و خود را محروم داشتن از یک متحد نیرومند و معقول، که ناگزیر در آینده نه چندان دور بهای آنرا خواهند پرداخت، زیرا در افغانستان پشتون ها از اول با آنها چندان روش خوبی نداشتند و اکنون اعلام دشمنی با تاجکها بود و یگانه راه حل در پیشروی آنها اینست تا در صدد جبران اقدام شان برآیند.

بسیاری بر طرز فکر و عملکرد رهبران حزب وحدت می خندند، زیرا با افراطی گری و مواقف دیکته شده از سوی ایران چنان فضای را برخورد ایجاد کرده اند که راه موفقیت در آن سراغ نمی شود، چه حزب وحدت اسلامی نه تنها بخش کوچکی از هزاره هاست، بلکه از حیث مذهب (شیعه) در انزوا قرار داشته و موقعیت هزاره جات در ساحه کم اهمیت تر نواحی مرکزی افغانستان ایشان را بصورت طبیعی محاصره کرده

است.

بقول مسعود؛ این حرکت از سوی نیروهای به راه افتاده که از اراده مردم افغانستان مبنی بر انتخاب رهبر آینده کشور خوف داشتند، بلی جنگ در استانه تدویر شورای حل و عقد شروع شد، تا بتواند بر گذاری انرا به تعویق اندازد در حالیکه قبلاً دلایلی برای به تعویق انداختن آن از سوی بعضی از سازمان ها عنوان می شد و دولت سرسختانه در جهت تشکیل شورا گام بر میداشت.

بدین ترتیب شرکت پیر گیلانی در این حرکت اولاً علاقمندی آنرا نسبت به این شورا زیر سوال میبرد، ثانیاً ائتلاف با نیروهای دوستم رابطه وی را با متحد سابقه دارش حرکت انقلاب اسلامی قطع می نماید.

تحریک نیروهای دوستم از سوی کارمل، برای انجام چنین امر خطرناکی بمثابه بخت آزمایی گروه پرچم نیز بوده، که دوستم و نیروهای تحت فرمانش فدای این هدف گردید، زیرا دوستم هم از نظر سیاسی میان قوت های مجاهدین بیگانه و تنهاست و هم از حیث مواضعش در شمال کشور بسیار آسیب پذیر میباشد، از ان گذشته اگر شمولیت دوستم درین ائتلاف بر علیه دولت اسلامی به کلیه افرادش ثابت شود، بسیاری از آنها را برخواهد انگیخت که منجر به تجزیه و تضعیف فوق العاده دوستم خواهد شد.

شاید عده ای این رویداد را به نفع حکمتیار به حساب آرند، اما در واقع اینطور نخواهد بود، چون میان دولت و تعدادی از احزاب جهادی تجدید دوستی صورت یافته، از سوی دیگر دولت توانست نظر مساعد قوماندانان سر شناس حکمتیار را در پروان، کاپیسا امثال استاد فرید

استاد فتح و کریم بخود جلب دارد و یک پشتوانه خوب که رنگ قومی نیز دارد بخود کسب نماید. اگر در پی دلایل این کودتا باشیم، مهمتر از همه اینست که جمعیت اسلامی بیش از حد در سیاست از اخلاق استفاده میبرد و این امر به بقایای رژیم کمونست قبلی و احزاب ضعیف فرصت داده تا از وضع موجوده استفاده سوء نماید.

همچنان دلچسپی کشورهای همسایه برای ایجاد یک تحول دیگر در افغانستان است، که به حیث سوال بغرنج مطرح شده است، زیرا سران دولت کنونی افغانستان متحیر اند، بخصوص ایران و پاکستان، از افغانستان چه توقع دارند که ما از عهده ان بر آمده نمیتوانیم، و ان نظام چه خواهد بود و ان افراد که؟

شاید درک این نکته برای مردم افغانستان دشوار نباشد، مخالفت بیگانگان دال بر حقانیت، استقلال و عدم وابستگی دولت اسلامی افغانستان است، ازین رو پیشبینی می شود که پیوند مردم با دولت پیوسته انکشاف خواهد یافت.

بهر صورت این اقدام دسته بندی جدیدی میان نیروهای سیاسی در افغانستان بوجود آورده، در یکطرف احزاب جهادی و مردم افغانستان در جانب دیگر بقایای رژیم کابل و چهره های ضعیف و وابسته به اجانب که بدین ترتیب در آینده میتواند برای عملکرد های ایشان پاسخگو باشد و اینست معنی سوء تفاهم که هنوز تفسیرش چندان روشن نیست.

نگرشی کوتاه بر متن ورق پاره ای تحت عنوان (تفسیری از کلمه سوء تفاهم):

تبصره: منبع الجهاد خلورم کال ۱۳۷۱ درېمه گنه مرغومی - سلواغه.

بتاریخ ۱۳۷۱ / ۹ / ۲۳ در شهر کابل اوراقی نشر و توزیع گردید، که موقف دولت را در رابطه با وقایع اخیر ناشی از اختلاف شدید در گروهبندی اداره کابل منعکس می نماید.

متن برگه، قوای رشید دوستم و حزب وحدت را با همکاری پیر گیلانی و حضرت مجددی به سر نگرانی دولت از طریق یک حرکت ناموفق کودتایی که گروه پرچم ببرک کارمل نیز در خفای آن نقش داشت متهم نموده، واز یک جبهه ائتلافی قوت های مزبور نام میبرند.

جالب اینست که تا ایندم دولت، قوای دوستم و نادری را جز قوت های وزارت دفاع میدانستند و ارتباط دوستم، حزب وحدت و ببرک را مبنی بر ائتلاف آنها اعتراف نمی نمودند ولی اینک علاوه بر اعتراف ائتلاف در کودتای ناکام نقش کارمل نیز یاد آور شده است.

ورق پاره از مداخله مستقیم دولت ایران نیز نام میبرد و از روش پاکستان و سعودی نیز مبنی بر (بیش از حد محاسبه کردن قوت های دوستم) شکایت می نماید.

همچنان جعفر نادری، دوستم و حزب وحدت را در برابر اینکه جمعیت بخاطر حمایت از آنها و به اصطلاح پشتیبانی از حقوق اقلیت ها اتهامات گوناگون و مشکلات زیادی متحمل گردیده، ایشانرا به پشت پا زدن به این همه دلسوزی های جمعیت ملامت قرار داده، این عملکرد

انها را از دست دادن یک متحد نیرومند (جمعیت) تلقی نموده است. نقطه جالب دیگر اینست که ایشان به خاطر جلب حمایت مجدد ائتلافیون مسله پشتون و تاجک را مطرح نموده گو اینکه پشتون ها از اول با آنها روابط خوب نداشت، ازینرو نمی بایست با تاجکها که جمعیت خود را نماینده و وارث آنها دانسته، چنین روش خصمانه ای از خود نشان میداد، در حالیکه مسئله این قوم و ان قوم در میان نبوده و نیست و دامنه زدن به این آتش به نفع هیچ کسی تصور نمی شود، درین ضمن دولت باز هم چشم امید بسوی آنها دوخته تمنا می نماید که آنها در صدد جبران این عمل شان اقدام نمایند.

از سوی دیگر دولت با وصف این باز هم هیچگونه اقدامی در مقابل سران و متهمین کودتا از خود نشان نداده، گواينکه از هر نوع اقدام متقابل عاجز بوده در صدد کسب حمایت آنها می باشد.

نتیجه ای که ازین مطالب بدست می آید، اشتباه رهبران دولت است که بخاطر کسب و دوام اقتدار جناح هائیکه قطعاً در جهاد نقش نداشته و بر ضد آن فعالیت نموده محور قوت و حمایت خود میدانستند، از همینرو حوادث ناگوار و دلخراش، جنگ های تباه کن، چور چپاول و عدم استقرار توسعه یافته، صلح، امنیت و وحدت ملی را در کشور همچنان تهدید می نماید، اعتراف دولت بر این که دوستم و نیروهایش از نظر سیاسی میان قوت های مجاهدین تنها بوده و هم از جهت مواضعش در شمال آسیب پذیر می باشد خود بیانگر این حقیقت است، که ائتلاف و حمایت بیدریغ دولت از آنها خود در تشهیر سیاسی و تبلیغاتی قوای دوستم قیمت گزافی بود، که دولت در پرداخت ان به انزوای سیاسی و مردمی مواجه است، پذیرفتن و بازگو نمودن این

مسئله که دوستم و ملیشای ان چیزی بیش تر از نیروهای تبلیغاتی نیست دولت را در راه حصول دوباره موقف و اهداف سیاسی اش کمک چندانی نخواهد کرد. درین برگه بالهجه شکایت امیز از روش ایران و پاکستان نیز شکایت صورت گرفته متذکر میگردم که کشورهای ایران و پاکستان از رهبران کنونی دولت چی توقع دارد که از عهد ان بر آمده نمی تواند، ان نظام چی و ان افراد که؟

مطلب فوق مبین این واقعیت است که گویا رهبران کنونی حاضر اند، همه سیاست ها و مقاصد سیاسی و ... ایران و پاکستان را تامین و پیاده نماید، پس ضرور و لازم نیست که انها در جستجو، ترجیح و استخدام گروهها و پشتیبانی اشخاص و نیروهای دیگری باشد، که نباید چنین می بود، در اخیر دولت این همه وقایع و جریانات را بنفع خود حساب نموده انرا در ایجاد پشتیبانی وسیع دولت تلقی نموده ولی حیف اینکه باز هم این پشتیبانی را صبغه قومی دانسته، انرا پیروزی بزرگ خود میدانند.

ورق پاره مبین دسته بندی اتهامات است که علیه یکدیگر بکار میبرد... اتهام کودتاه، ائتلاف با پرچم، خلیقاها، دوستم و... اتهامات هم رنگ و مشابه که هر جناح مسئولیت آنرا بدوش داشته، چندین بار به ارتکاب آن دست بازیده...

این همه مسایل در مجموع قابل تامل بوده که از حیث عواقب وخیم ان از تکرارش جلوگیری صورت گیرد.

ما ازین بیشتر نمی خواهیم بر مطالب این ورقه بحث و تبصره نمایم، تنها بحیث یک سند و ارائه معلومات بیشتر در رابطه با وقایع و جریانات اخیر کشور متن کامل انرا نشر نمودیم.

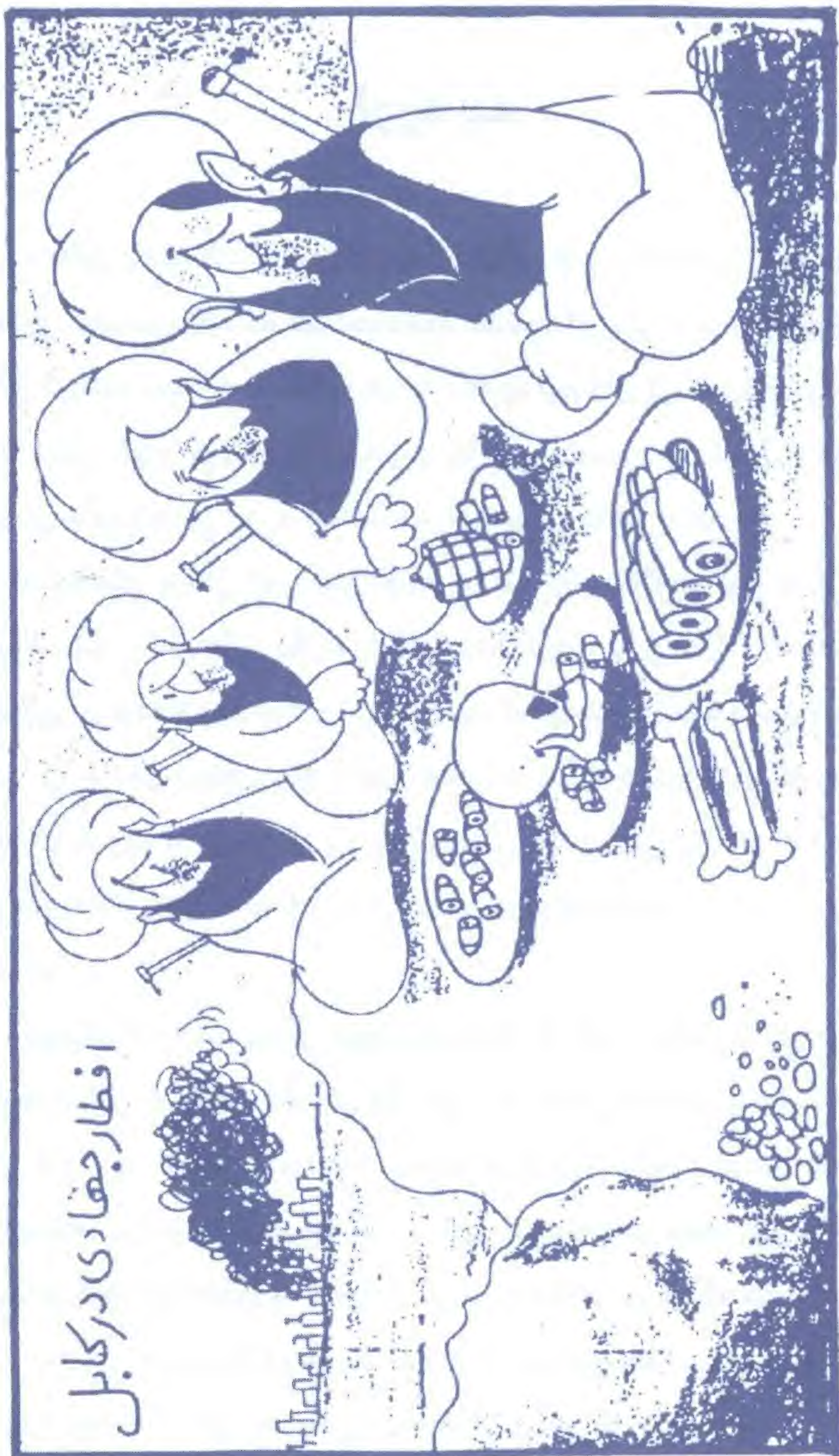
د ايديالوژيو اغېز:

جمعيت ايديالوژي ته شاګړه، له سيد قطب، حسن البناء او مودودي په مخ اړولو يې په قومي او ژبني کچه بېلا بېل عناصر پر ځان راټول کړل.

د ژبې، قوم او سمت بيرغ په پورته کولو يې انگېزې غوړولو ته مخه کړه، خو حزب بيا له خپلې ايديالوژيکي او سياسي کلابندي ونشوی وتلی ځکه خو يې د ملي مقاومت موقعيت خپل نه شوی کړی، د ايديالوژۍ د کوډو اغېز مات نشو، نوې داعيه، شعار او انگېزه ايجاد نه کړی شوه. د روناڼدو يو پلاوی تېر تريخ ماضي ته په شا اړولو د دغسې يوې هيلې د غوړېدا په نيت له حکمتيار سره چهار اسيا کې کېناست خو بڼه خاطره او پايله يې ترلاسه نه کړی شو.

وايي(.....) د حزب پر مالي سر چينو د خپلې اچولو ترڅنګ په تصميم نيولو کې د خپل سياسي نفوذ او اغېز په برخه کې د حکمتيار له کورنۍ سره د خپلې په مټ د دغه فرصت مخه ډب کړه، دلته وه چې حزب د يوه پراخ او سرتاسري ملي قوت د جوړېدا چانس بايلود.

ځکه خو نه د ملي قيام خپه راپورته شوه او نه د ملي سياست د سټېج هنگامه.

لوره بیه

د ډاکټر نجیب الله له سقوط وروسته بنایي کابل ته د جنرال دوستم لومړی سفر دی، که څه هم احمدشاه مسعود او رباني د ده په توره د کابل لږزانده تخت ته رسېدلي، خو په دغه یو نیم کال کې دوستم خپله بیه دومره لوړه کړه، چې مسعود، رباني یې نیستی ته کېنول، خو نیستی پاکه پاچاهي ده، د آمر صاحب او استاد پاچاهی په کار ده.

د دوستم هرکلی په داسې کچه او بڼه وشو لکه د کوم بهرني هېوادمشر... له هوایي ډگر تر ارګه د واک دواړو غاړو ته د دولت او جنبش بیرغونه ځوړند او د رباني، مسعود او دوستم سلگونه تصویرونه لګېدلي، د دوی ترمنځ یارانه د تورې هغه ګرځېدلې، د تورې یاري که هر څو خوږه وي، پر سرخوږي یې سترګې نشي پټېدې، چې دوستم له دې وړاندې ډاکټر نجیب الله ته دغسې سرخوږی ګرځېدلی و...
هو!

دوستم لکه د یوه بهرني هېوادمشر کابل ته راغی، ښاغلي رباني یې خپله هرکلي ته هوایي ډگر کې ولاړ دي، له الوتکې په راکوزېدو استاد څو گامه وړ وړاندې شو، له دوستم سره یې د تاوده روغېر غېر پرانیسته، پر تندي یې ښکل کړ، د گارډ د تشریفاتو قطعه یې ورته وړاندې کړه، او د موټرو په لوی کتار کې یې د ارګ پر لور بدرګه کړ. حکومتی خپرونې د دوستم د سفر په اړه هغسې مطالب خپروي لکه د کوم هېوادمشر چې په رسمي سفر پلازمېنې ته رابلل شوی وي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرمان ریس دولت اسلامی افغانستان

تاریخ

شماره ۱۴۹۴
۱۳۷۱/۱۱/۸

درباره نفور ستر جنرال عبدالرشید (دو قسم) بحیث
معاون وزارت دفاع ملی جمهوري دولت اسلامی افغانستان

نفور محترم ستر جنرال عبدالرشید (دو قسم)
بحیث معاون وزارت دفاع ملی جمهوري دولت اسلامی
افغانستان از تاریخ صدور فرمان منظور است.

(پروفیسور برهان الدین ربانی)
رئیس جمهور دولت اسلامی افغانستان

دوستم د ستر جنرال، د ملي اسلامي جنبش قهرمان دانشمند او مفکر لارښود. او دومره القابو يادېږي، چې د تره کي هغه نشوی پسې رسېدای، کابل راډيو تلویزیون، د شپې د اتو بجو خبرونه د دوستم سفر، ملاقاتونو او د شخصیت ستاینو نیولي...

جنرال دوستم به د ډاکتر نجیب واکمني کې هم ارگ ته ورغلی وي، خو د ملبشې یوه قوماندان په توگه چې نجیب الله ته یې د خپل مزد او اجرت د زیاتوالي لمن غوړوله، خو دا وخت یې ارگ کې د یوه اتل مېلمه په توگه درناوی کېده، چې پر وړاندې یې د اسلامي حکومت او عمري خلافت مدعیان له خپلو ږیرو او عبا قبا سره ډېر حقیر درېدلی وو، ټول شعارونه او ادعاگانې یې د دوستم پښو ته ورغوړخولې وې...

د تحریک، ناب او انقلابي اسلام ټیکه دارانو د دوستم دیدن ته اوږده کتارونه لگولي...

بالاخره دوستم ارگ کې د مجاهد ملت او سر لوړو شهیدانو پر اوږو او هډونو وخېژول شو، استاد رباني ترکیب ته د خپل سفر پر مهال د جمهوري ریاست د سرپرست په توگه خپل ځای ناستی پرېښود...

هله حکمتیار ته هم د دوستم په مینه کې د هجران او بېلتانه سختی نور د زغملو نه وې، همایون جریر چې وار دمخه یې د دوستم په خپلولو پسې لگولی و، دا واټن رالڼد کړ...

دوستم اعلان کړه چې له حکمتیار سره د صدراعظم په توگه نه، بلکې د حزب اسلامي د مشر په حیث گوري، حکمتیار په دې اند و، چې مڼه دې وي د ولې دې وي، ځکه خو یې د دوستم دا خبره خپل تحقیر نه شوی گڼلای چې له وړاندې یې د خپل مزاج په بلو سکروټو یخې اوبه تویې کړې وې.

د دیدن نېټه راوړسېده، حکمتیار دوستم یو بل ته د مینې غیر خلاصه کړه، د یو بل لاسونه یې ټینگ کړل، یو بل ته په موسکا شول، او د دوی ترمنځ په جگړو کې د وژل شویو زرگونو افغانانو ارواوې آسمانو کې وتنېدې...

خومره ازبکو، پښتنو او تاجکو په دغو جگړو کې سرونه خورلي، چاته یې پټه او درک شته...؟

د پخواني کمونیست رژیم د بقایاوو او وحشي ملېشو پر ضد د جگړې جواز او فتوا د دوستم حکمتیار د خوږو او پستو خنداگانو په کټ کټ کې سملاسي ونځېنټل شوه...

د دغو دوو تنو د خندا خپو د مرگونو، لوټماریو په ټوله فاجعه خاورې واړولې.

داسې ښکاري لکه دغه جگړو کې د زرگونو وژل شویو هېوادوالو ککړۍ د دوستم پر اوږو د قهرمانۍ د مډالونو او نښو په بڼه لگول شوې وي، او حکمتیار د دوستم هرکلي ته هر پل د دغو بدنامو ملېشو پر ضد جگړو کې د وژل شویو افغانانو پر ککړیو ږدي...

تضاد هغسې چې د منافقت کچې ته رسېدلی... له ډاکټر نجیب الله سره جوړه او پوهاوی له جهاد سره خیانت، خو له دوستم او... سره ایتلاف د مجاهدینو او اسلام بری...؟

ددغه مارکیت رایج الوقت سکه د افغان مظلوم ملت وینه او عزت دی چې د سرونو د سوداګرۍ بیې ټاکلی او لوړولی شي...

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ریاست دولت اسلامی افغانستان

یادداشت

نارنج

فرمان

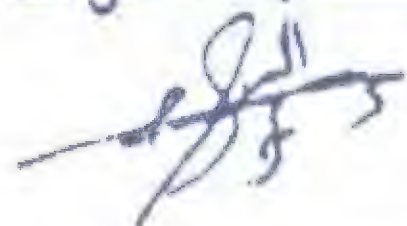
محترم مترجنرال عبدالرشید دوستم

با رعایت و تطبیق مواد یک طریقه افغانستانه جداالانسه

روی آن اتفاق شده و جنبش ملی اسلامی را بعنوان یکی از

نهاد های و نهادهای مطرح در خدمت به اسلام

و مردم مقدمین افغانستان به رسمیت می شناسم

پروفسور برهان الدین ربانی

رئیس جمهور افغانستان

پاکستان ته د جنرال دوستم بيول

کابل کې د پاکستان شارژ دافير بناغلی فدا یونس پخپلو یادښتونو کې کښلي... جنرال دوستم غوښتل له پاکستان سره نژدې اړیکې ولري، کابل کې جنرال عالم رزم او ضياء دغه اړیکې تر ډېره غځولې وې... جنرال عالم رزم د هوایي ځواکونو افسر و، چې څه موده یې هند کې د افغان سفارت پوځي اتشې په توگه دنده ترسره کړې وه. ضیا د افغان استخباراتو څړی و، چې شوروي اتحاد کې تریننگ شوی و، ده هند کې د افغان سفارت دویم سکرتر په توگه هم دنده ترسره کړې وه.

له فارسي، پښتو سربېره یې پر اردو، انگریزي، روسي هم خبرې کولای شوی.

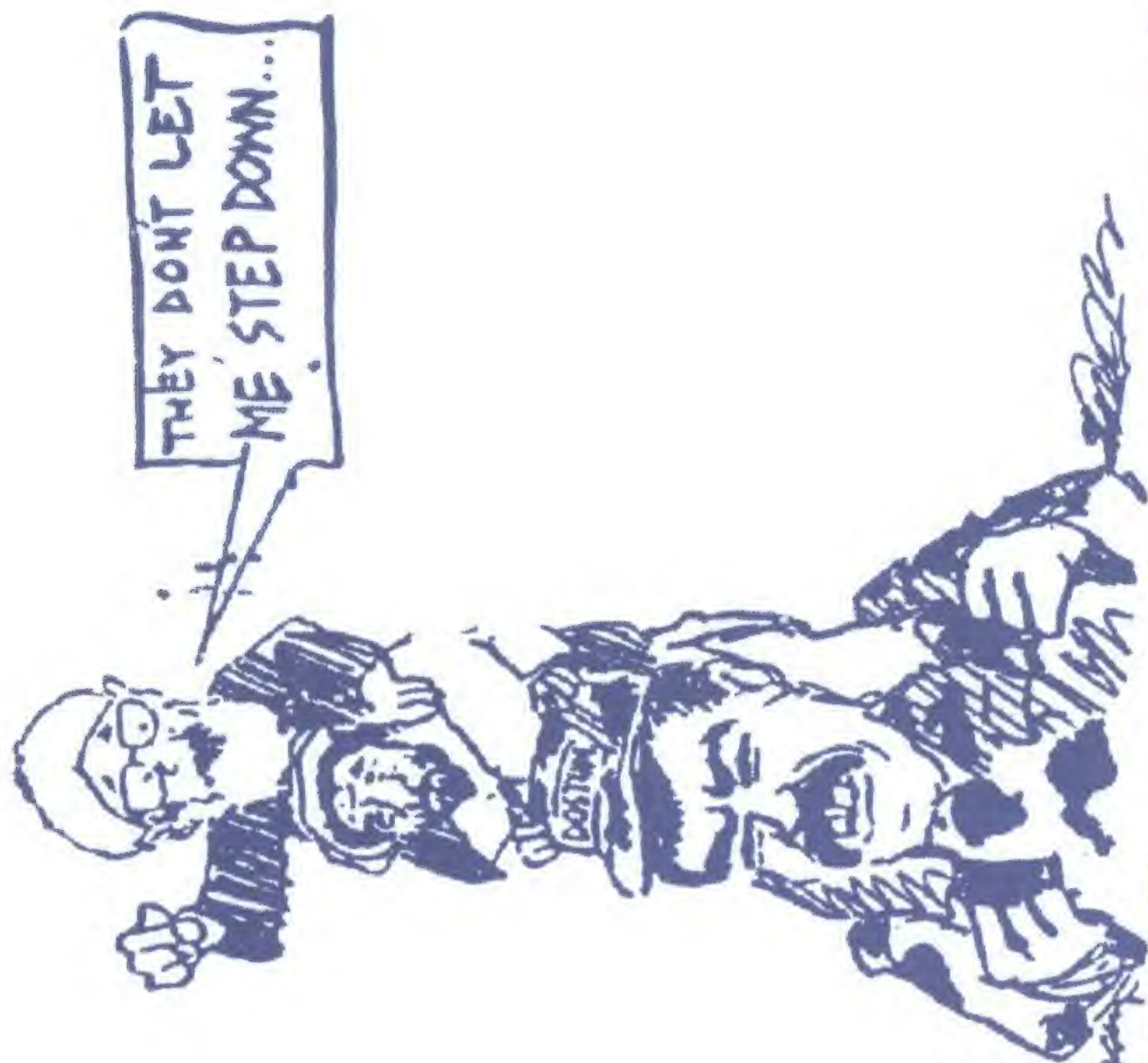
کابل کې د پاکستان سفارت لومړی سکرتر بناغلي محفوظ له ضياء سره په اړیکو ټینګولو توانېدلي و، د ده په خوله مو دوستم ته د پاکستان بلنه ورکړه...

د ۱۹۹۲ زېږديز د دسمبر پر ۲۲مه دوستم له خپلو ملگرو سره د پاکستان هوايي ځواک اير بيس کامره هوايي ډگر کې له الوتکې کوز شو، هرکلي ته يې زه "فدايونس" د آی ايس آی ډگروال اشرف او د بهرنيو چارو وزارت د افغان څانگې مشر قاضي همايون او بناغلی اکرم ذکي ولاړ وو، له لنډ څنډ وروسته مو جنرال دوستم راولپنډۍ ته راوړ، پر سبا يې له صدر اعظم نواز شريف سره وليدل، بله ورځ يې د پوځ له سر لښکر او ولسمشر سره وکتل.

يوه ناسته کې جنرال دوستم وويل: احمدشاه مسعود يې له پاکستان سره د اړيکو مخالف دی، د مسعود په خبره، پاکستان خپل ملگري په نيمه کې پرېږدي، کله يې هم له چاسره تر پايه نه ده پاللي خو دی له پاکستان سره په اړيکو وياري.

جنرال دوستم کومه ناروغي لرله C.M.H پوځي روغتون کې ډاکترانو معاینه او درمل ورکړل، خو د ناروغۍ يې څه پته ونه لگېده.

جنرال دوستم مزارشريف کې د پاکستاني قونسلگرۍ په پرانيستو خوښي وښوده، او د مرستې ژمنه يې وکړه. کابل کې د ضياء او محفوظ اړيکې نورې هم پراخه شوې، د ۱۹۹۳ د نومبر پر اتمه د شپې ۸ بجې د سفارت د اړيکو څانگې مشر ډگرمن سليم خبر راکړ چې محفوظ کومه سيمه کې مېشت دی، خلک د ده او ضيا له کړو وړو پارېدلي، سفير امير عثمان ډگرمن سليم ته د ربړې په اواړي کې د جديب خبره وکړه ډگرمن سليم وکړی شول پخپل حکمت ستونزه اواره کړي.

P-1

٢٧ JUN ١٩٩٤
بېنچر ماسک

د خبرو بل پړاو:

اصلاحي شورا

کابل د جگړو دوزخ کې سوځي، حقاني صاحب وايي کابل ته ځم که سوله راشي له بېلا بيلو کسانو سره گوري دا شل ورځې کېږي، له ميرانشاه راغلی، کری ورځ خلک ځي راځي، مخور، قوماندانان، ټول په سوله ټينگار کوي، غواړي جدي گام واخيستل شي.

انجينر احمد شاه احمدزی هم پرون راغلی و، مزمل صاحب او ملگري يې هم راځي، وايي څو پر دواړو غاړو ننوتې گرځو، که په ننوتې نشوه، زور ورسره کوو...

د تفاهم او ملي يووالي شورا خپلې غونډې لري، زه غواړم له حقاني صاحب سره ناست وای، که د يو بل مخ او استر شوي وی يو څه به جوړ وي.

استاد حکيم تڼيوال لپاره مې له حقاني صاحب وخت واخيست ٧٢/١١/٥ نېټه له ماښام وروسته مې طبق وعده تڼيوال صاحب حيات اباد ته راووست، له دې وړاندې هم تڼيوال او غروال صاحب له حقاني صاحب سره کتلی او دده په مالي مرسته يې د يوه کلتوري دفتر د پرانستو هوکړه تر لاسه کړې وه... درې نيم ساعته خبرې وغځېدې، د پکتياوالو په لهجه يې زړونه ښه تش کړل، د دوی خبرو کې د اختلاف

کوم ټکی راپورته نه شو، تفاهم، تفاهم و، وپټېل شوه، له تفاهم شورا سره گډ کار وکړي د سولې گډې هڅې، پلان او پروگرام رامینځ ته کړي، په ستنېدو کې ټنیوال صاحب راته کړه، له حقاني صاحب هسې لیرې پاتې وو...

۲۷/۱۱/۷

لیکوالو ټولنې ته ولاړم، هېوادممل صاحب په ځانگړي مینه سړي ته ښه راغلاست وایي.

تود روغېر او د کتابونو ډالۍ یې همېشني عادت دی، خو دا ځل یې له ما ځانگړې مینه وکړه، چې حقاني صاحب سره مو د اړیکو مخه وړپرانېستله.

حقاني صاحب ته وایم دا ځل ښایي په یوه رسمي چوکاټ کې د سولې فعالیتونه وغځول شي، لومړی دا چې دې ته یو نوم غوره او لایحه ورته جوړه کړي شي.

راته وایي حزب خوبه نه جوړوې...؟

حیات اباد حویلی ته ډلې ډلې خلک راځي، کړۍ ورځ په ناستو غونډو تېرېږي، زه غونډو کې نه یم، یا به راباندې بې باروه وي، یا به مې دغسې غونډو کې د گډون له اهلیت بې برخې گڼي، کېدی شي د ځینو نه خوښېږم د دغسې ناخوښۍ اثار زه په خپرو کې له ورايه لیدلی شم، بلکې له مودو یې گورم، زه هم غلی له حویلي وځم له خپلو ادبي او مطبوعاتي ملگرو سره په خوږو بندارونو ورځ واړوم.

جمعیت مجاهد جریده پېښورته رالېږدولې، گل حاجي پلازا کې یې دفتر پرانیستی، چې خپرنیز ارگان ته کابل کې د خپراوي مخه نه شي موندای، د نظام او حکومت د ادعا سپین سترگۍ ته به سړی څه ووايي،

تېرى دا چې مجاهد جريده له پېښوره كابل كې د حكومت چلولو تېر
وهي:

د مموزي هغه سنگر ته سلام
چې له المان نه په ميدان ډزې كا

زما له پېغورو تنگ دى چې ورشم ټول غونج شي.
قانع صاحب هم دغه دفتر كې... لكه شپږمه گوته، د دفتر والو د
سترگو اغزى... د پېښورو خبره كباب كې هډوكى... دى هم هره خبره
كې اړه ورته نيسى... شمس پر مېز لوى لوى كتابونه ايښي... قانع په
مسخرو وايي... شمس نن سبا د فرهنگ حميديه په مطالعه بوخت
دى... سر يې نه پورته كېږي...

ډاكتر فاروق اعظم د لايحې جوړېداكې خورا زيار ويوست، نوم يې
اصلاحي شورا ورته خوښ كړ، له حكمتيار سره حقاني صاحب په
ستلايت خبرې وكړې، له مسعود سره مخابره كې رابطه ټينگه شوه.
مسعود د اصلاحي شورا د غړو او برخوالو پوښتنه كوله، د ډاكتر
اعظم د نامه په اورېدو يې لكه خوابده كړې وي... پر ده يې د حزبى تور
پورې كړ...

د سلواغې پر ٢٥مه كابل ته په تلو سلا شوو له چاى وروسته حركت
حتمى و، خو تر هغې چې اودسونه تازه كېدل او د نفلو لړۍ پاى ته
رسېده غرمه وه، ډوډۍ ته لږ نور هم وځنډېدو د ماسپښين لمانځه ته
بيا اودسونه... ايله پر دريو بجو لومړنى موټر له حويلۍ ووت، ورپسې د
موټرو كتار وخوځېد، تورخم ته په رسېدو پر كرښه له كوم جنجال پرته
واوښتو يو نيم ساعته وروسته جلال اباد كې يوو، چې لار بيخي كنډ و

کپر ده، موټران په هسکو ټیټو کې ځمبېدل.

لور مازیگر جلال اباد کې کوز شو، د یوې عربي مرستندویه ادارې دفتر یې زموږ د مشتېدنې لپاره چمتو کړی، چې ايله په کې ځائیدی شوی، خو شپه تېرول گران دي، چې ملایانو، حاجیانو او شیخانو له لاسه د سړي سترگې نه شوای سره ورتلی.

په کومه کوټه کې چې زه وم، د شپې یوه برخه په خوړېدا او نوره په نفلو رڼه تېرېده، خوړېدا داسې چې بېلا بېل ډاروونکي غبرونه، آوازونه ختل، هغسې چې کوڅه ډب سپي یې مقابلې ته راغونډېدل، پر سبایې د ماسختن له لمانځه وروسته سپین غر هوټل ته ولاړم، دلته مو ښه د خوند شپه تېرولی شوای.

جلال اباد کې مو یوه نیمه اوونۍ واړوله، د ننگرهار شورا سره هم اوږدې خبرې وشوې، زه بیا هم پکې نه يم... حاجي قدیر چې له خپلو ملگرو سره راغی له دروازې د باندې له موټره کوز شو، موټران تش خوږلی ته ننوتل، حاجي صاحب پلی له دروازې ننوت د ده دغه ادا پر ما خوږه ولگېده، حاجي قدیر کې د مشرتابه صلاحیتونه څرگند دي، د لیدرشیپ خپل کمال او ځانگړنې دي چې ډگري او شهادتنامې یې نشي راټولولی... ماته تر ډېره فطري او طبیعي ښکاري- سمه ده، لوړې زده کړې یې ځلولی او غوړولی شي خو په یواځې سر ډگري لیدرشیپ نه شي کېدای... (د حاجي قدیر په اړه ځانگړې لیکنه)) ماښام... هوټل کې حاجي صاحب دین محمد مېلمانه کړو نژدې یو نیم سل کسانو دغه مېلمستیا کې برخه لرله.

چرگان، پلوونه، کبابونه، غوښې، مېوې باد شوې... د کابل له جگړو، د اسلامي حکومت له غضب را شپوه شوې کېدې په دښتو،

واتونو، پارکونو او لاندې سړک پر غاړه په وچ ډاگ بې اسرې پرته وې...
 زړه کې مې له هرې مړې سره دا خبره گرځېده چې راشه چيغه کړه او د
 عمري عدالت شعار او انصاف ژمنې يې مخ کې پيغور کړه... لکه د خپلې
 بې همتۍ پر وم... يواځې په ځان مې زور بر و، درېيمه مړې مې له
 ستوني تېره نشوه...

جلال اباد د کابل جگړو له رالېږدېدليو ډک دی، ډېرې کورنۍ، پارکو
 آن د لارو پر سر اړولي، پنډغالو کې ځای نشته.

د ملگرو ملتونو استازی پټنر ناز د جلال اباد سرشاهي کمپ کې
 وويل: نړيوال نور افغانانو ته له غور نيولو ستړي شوي دي.

د سره صليب استازي جان کرک په خبره د ورځې ٣٥ کورنۍ جلال
 اباد ته د لېږد مخه موندلې شي... سرشاهي کمپ کې ٣٢ تنه له گرمي
 جل وهلي او مړه شوي دي... يوه مياشت د مخه چې دلته کوم قبر نه
 ليدل کېده وس د بېلا بېلو ناروغيو لکه ملاريا، وچکۍ، اسهال له امله د
 مړيو هديره غځېدلې...

د کب په څلورمه له غرمې وروسته کابل ته وخوځېدو، څرنگه چې
 کابل ته غځېدلې لارې، د خوراكي توکيو د لېږد پر وړاندې تړلي نرخونه
 خورا لوړ ختلي، حقاني صاحب په بېلا بېلو توکيو بار يوه لارۍ ورسره
 کړه، سروبې کې د قوماندان زرداد پاتک ودرولو، ويل يې دا لارۍ
 درڅخه گرځوو.

حقاني صاحب خپله ورکوز شو چې ورته ووايي د خپلې اړتيا لپاره يې
 خوراكي مواد بار کړي خو چا خبره نه اورېده، خپله قوماندان زرداد نه
 و، يا يې ځان پټ کړ. د افرادو چلند يې ستوغ و، وضعه ترينگلې شوه،
 روژه ماتې همدلته راباندې راغی. جومات يې جوړو خو د لمانځه درک په

کې نه لگېده، موږ سره د روژه ماتي څه نه و، اذان مو وکړ پر يوه کجور
دوو کسانو روژه ماته کړه، په جمعه لمونځ وشو، بالاخره مو لارې ورته
پرېښوه، ترې روان شوو.

د کب پنځمه:

د حقاني صاحب له اړخه مخابره کې له حکمتيار

سره اړيکه:

حکمتيار صاحب وويل زرداد ته يې ويلي چې د موادو لارې خوشي
کړي.

د کب شپږمه:

لارې راوړسېده خو مواد سم نيمايي غارت و...

د کب اوومه:

قوماندانان او مخور راځي په لايحه تقريباً توافق شوی، اوس نو بايد
مشرانو ته ورشي، زه غونډو کې نه يم چې نه مې ورغواړي، کله کله له
ډاکتر اعظم او کشاف صاحب سره د بنډار مخ مومم، د جنرال ټني
دواړه ياوران، ډگرمن احسان الله او احمد شاه کوټه کې راسره دي،
مشکوک، خو معلومات ورسره شته، رښتيا درواغ درته بادوي، خذ ما
صفا دع ماکدر...

د کب نهمه:

د زکام له امله مې سخته تبه ده، دارو درک نه لري، خواړه شخي
وريځې دي چې سينه يې نوره هم راتخته کړې ده.

لکه نیستی گډه ده، حقاني صاحب له بتوې څو زړه افغانۍ راویستی، ما ورته کړه حاجي صاحب اوس مې زړه ته د نیستی خبره ولوېده، ویل هغه څنگه؟

ما وې لومړی وار دی چې له بتوې پیسې راباسې... ویل نیستی پاکه پادشاهي ده.

د مامور هاشم د واسکت غاړه غورو خپرو لاندې کړې ان تر اوږو تور خیري پرې راغلي، علي اباد ورته په ټوکه وایي، مامور صاحب هسې هم نیستی راغلي قیمتي ده غور نه پیدا کېږي، د حاجي صاحب هم لاس تش دی.

ددې واسکت غاړه دې چې دېگ ته په گرمو اوبو ورمینځي له غورو پیاز او مسالې خلاص یوو، یوه میاشت بڼه کار ورکوي... په ولا چې له نباتي غوړیو خوندوره زیميله راوباسي...

دا واري نوې پرېکړه:

حقاني صاحب له امریکا غږ سره مرکه کې وویل:

له متخاصمو اړخو مو وغوښتل چې موږ ته د منځگړیتوب رسمي بلنه او د فیصلې منلو تضمین راکړي، ځکه چې له دې وړاندې یې زموږ د سولې پرېکړه له تعهداتو سره نه ده منلې.

اوس د لارې په خلاصولو او دایمي اوربند د دواړو غاړو توافق راغلی، دغسې د درنو وسلو په ډیپو کولو هم توافق شوی، دغه وسلې به د کابل ٦٠ کیلو مترۍ پوځي تاسیساتو کې زېرمه کېږي.

د سیاسي نظام لپاره باصلاحیته لویه جرگه یا شورا ضروري ده چې

تر اوسه موجوده نه ده، د دې لپاره هم تفاهم شوی، د قناعت وړ مواد لاس ته راغلي، امید دی چې د حل داسې لار راووځي چې ټولو ته د منلو وړ وي.

فیصله ځکه وځنډېده، چې له اعلان ورورسته له نقض او نه منلو سره مخامخ نه شي.

پوښتنه: عمده ستونزې څه دي؟

ځواب: د دوی منځ کې تربگنۍ ډېره زړه ده، زړه بدې سخته ده، بهرنۍ مداخلې هم شته خارجي خلك یې استعمالوي، د دوی ترمنځ چې کومې جوړې شوې هغه ماتې شوې، له یوه اړخ سره د استاد سیاف اتحاد او محسنی صاحب درېدلی، بل سره مجددي او حزب وحدت، ویل کېږي، د محمدي صاحب حرکت هم له رباني سره غاړه وړي، مسئله ډېره عمیقه ده، ډېر حقوق تلف شوي، خو چې فیصله وشي او عملي نه شي، ماته شی هېڅ گټه نلري.

پوښتنه: تاسې د خپلې پرېکړې د عملي کېدو تضمین ترلاسه کړی؟

ځواب: دا ډېر گران کار دی، یوه خبره ده چې جنگ ټول غندي د کابل اهالي او قوماندانان ټول له جگړې برکنار پاتې دي، وایي نور دا جنگ نشي تحمل کولای، بې تفاوته نه شي پاتې کېدی، ولسي مخالفت د مظاهرو تر حده راڅرگند شوی دی.

ښکېلو اړخونو سره هم خپل ټول کسان جگړو کې برخه نه لري، جنگ کې یوازې د تنظیمو مفسد عناصر برخه اخلي، چې د لوټماری او غلا موقع ترلاسه کړي.

امکان لري ملل متحد دوی جنگي مجرمین وگرځوي او له حکومت بالکل وایستل شي.

ملت چې کله د سولې غږ اورېدلی هرکلی یې کړی، ملاتړ ته یې درېدلي، ځکه خو موږ هیله من یو دغه فیصله ومني، موږ له دوی کلک تعهدات اخیستي، الله تعالی مو پرې گواه گرځولی، ولس مو پرې شاهد نیولی.

پوښتنه: هر لوری پر خپل دریځ د درېدو خبره کوي...؟

ځواب: ډېره د شرم خبره ده، دا د مرگ ژوبلې او کرکې باعث دی، دا هجرتونه د اقتصاد تباه کېدل گوره، ملت د دوی د غرضونو قرباني شو، نه روغتونونه فعال دي نه خلکو ته د خدمت فکر شته، ظالمانو له دې حالته دا فرصت ترلاسه کړی چې پاتکونه واچوي، په خلکو یې څو نیزې اسمان راتیت دی، د دې پړه ټوله د دوی پر غاړه ده.

پوښتنه: د سولې لپاره ځینې نور شخصیتونه هم فعال دي؟

ځواب: د سولې حرکت چې له هرځای وي د تقدیر وړ دی، ملاتړ یې کوو، غواړو خپل فعالیتونه او هلې ځلې گډې کړی شو.

د سیاسي نظام له جوړولو وړاندې باید جگړه ختمه شي، جنگ چې برقرار وي، که سیاسي نظام جوړ هم شي له دغو جنگي ډلو هېڅ نظام په امن نشي پاتې کېدی، دا به بې معنا وي، ښه دا ده چې طرحه یوه وي، د سولې هیثونه او سیمینارونه ټول په داخل کې وشي، جنگ قطع شي، دایمي اوربند وشي، لارې خلاصې شي، کابل غیر نظامي شي، متحارب قوتونه ووځي، متخصصې ډلې لېرې شي.

له دې وړاندې د نظام جوړولو کار زما په نظر عبث دی.

پوښتنه: د ملگرو ملتو له هیئت سره ستاسې ملاقات څومره گټور

دی؟

ځواب: دوی مشخصه طرحه نه لري، یوازې سروې او بررسي کوي،

نظرونه جمع کوي، بېلا بېلې طرحې به وړي، غور به پرې کوي، بيا به يوه طرحه تعقيبوي، دا طرحه ورسره نه شته چې عاجل اوربند وکړي، چې لارې خلاصې شي، ځکه خو دوی زموږ د طرحې استقبال وکړ، چې دا طرحه په هغه موادو مشتمله ده چې ضروري دي، عملي جنبه يې جوته ده.

مطبوعاتې کنفرانس کې د مولوي حقاني د وينا غټ ټکي:

له کومې ورځې چې مجاهدينو حکومت نيولی، له هماغه وخته جنگونه قتل او قتال روان دی، کله چې د حل او عقد شورا له لارې د يوه قانوني حکومت د جوړېدا پروسه پيل شوه، خلک هيله من شول او په دې انتظار کې وو، چې له دې لارې به يو منل شوی قانوني حکومت رامینځته شي، امن او استقرار به ټينگ او د خلکو حقوق به خوندي شي، ولايتونه تر مرکز پورې وتړل شي، خانه جنگي او د لارو بندول به ختم شي، خو متاسفانه دغې شورا دغسې استعداد او قانونيت نه دی پيدا کړی، چې داسې يوه حکومت جوړېدو ته مخه پرانيزي، چې د جگړو او دښمنيو مخه ونيسي او موجوده بحران او مشکل حل کړي، دغه شورا بايد تزکيه او تکميل شي او د اهلېت او استحقاق له مخې ورته نمايندگان غوره شي، استاد رباني زموږ پېشنهاد ونه مانه، پېشنهاد داسې و، چې يو عالم يو قوماندان او قومي مخور کمېسيون کې راشي، چې د نمايندگانو د انتخاب څارنه وکړي، چې غير مستحق کسان او د حزبيت او قوميت له مخې د نمايندگانو د ټاکلو مخه ونیول شي، د پيسو

او رشوت مخنيوی وکړي.

اوس چې يو شمېر نماينده گان کابل ته راغلي، په اړه يې ډېر انتقادونه او اعتراضونه موجود دي، پينځو تنظيمو (مولوي صاحب خالص، حضرت صاحب، حکمتيار صاحب، گيلاني صاحب، محمدي صاحب) دا شورا تحریم کړي، نو د دې کشالي د حل لپاره زموږ پېشنهاد دا دی، چې شورا تصفيه او تزکيه شي، مستحق کسان چې پاتې دي راوغوښتل شي، کومو ولايتو لکه ننگرهار، کونړ او لغمان چې شورا تحریم کړي، د دوی قناعت حاصل شي، په دې هکله بايد د ټولو اړخو شکايتونه واورېدل شي او رفع يې کړي.

له بلې خوا حکومت د فشارونو له لارې د ځينو له خوا ناقانونه امتيازو ته اړ شوی، د دوی نماينده گان يې فوق العاده شورا کې منلي، ځکه خو دغې شورا قانوني او حقوقي بڼه او حيثيت نه دی پيدا کړی.

که شورا په همدغه ناقص شکل دايره شي، نه دا چې موجوده مشکلات به حل نه کړی شي، بلکې د نورو مشکلاتو د رامینځته کېدو باعث به هم وگرځي.

موږ له هغو خواوو سره چې د جنگ په صحنه کې ولاړ دي، لکه حکمتيار صاحب څو واره ليدلي، دا مو ورته واضح کړې، چې له جگړې لاس ونيسي، معضله په خبرو حل کېږي، بايد له جگړو ډډه وشي، د دغو جگړو نوي فېصده زيان بېوزلو خلکو ته رسېږي.

له حکمتيار صاحب زموږ دويمه غوښتنه دا وه، چې که حکومت د شورا په هکله ستاسې ملاحظې رفع او شورا قانوني بڼه غوره کړه، خپل نمايندگان شورا ته ولېږي.

د ده يو اعتراض دا و چې استاد رباني له ځان سره واک غير قانوني

ساتلی، ځکه د ده تمديد شوې موده هم پای ته رسېدلې، موږ وويل دا يوازې ستا نه بلکې د ټولو اعتراض دی، استاد رباني بايد واک خپل مرستيال مولوي محمد نبي ته وسپاري او شورا د ده تر ادارې لاندې دایره شي.

د حکمتيار صاحب بل اعتراض دا و، چې دولت کې کمونست عناصر فعال دي، شورا ته يې هم مخه کړې، موږ ورته وويل، موږ ټول د دې مخالف يو، که داسې وي بيا به د حل او عقد شورا نه اوسي.

موږ حکمتيار صاحب ته وويل: داسې معلومات مو ترلاسه کړي، چې تاسې له دوستم سره د ايتلاف او جوړجاړي خبرې پيل کړې، که داسې وي دا به ډېر ستر شرم او پېغور وي، تر اوسه تاسې ادعا کوله، چې حکومت ايتلافي بڼه لري، ځکه خو ورسره جنگېرم.

موږ ټولو ته په ډاگه کړې، چې که شورا د استاد رباني تر ناکانونه قدرت لاندې دایرېږي، دا به د شورا قانوني حيثيت جريحه دار او شورا به سانسور شوی شکل ولري.

موږ پېشنهاد وکړ، چې له کميسيون سره يو بل هيئت مل شي، چې د خلکو پر شکايتونو غور وکړي، شورا له تصفيې، تزکيې او اصلاح دمخه دایره نه شي، خو تر اوسه يې موږ ته اطمینان نه دی راکړی، که د ولس اعتماد حاصل نه شو، نمايشي صحنې او سياسي ډرامې مشکلات او بحران نه شي حل کولای، بلکې نور يې هم پراخوي، زموږ هيله او دعا ده، چې واکمنو او د قدرت خاوندانو ته هدايت ور په برخه کړي، په خپل هېواد او خلکو زړه وسوځي، چې دا ملت له جگړو او بدمرغيو وژغورل شي.

و اخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

همغري شورا كي د حكمتيار، دوستم او مجددي ائتلاف:

د عقرب پر ٢٨مه كابل كي د دوستم حزب وحدت او حكمتيار د ائتلاف اوازې يو خبر وگرځېد، پر كابل د دغو ځواكونو د گډ يرغل اټكل د ټولو پر وړاندې و، په دې ټكو چې د حكمتيار ځواكونو په بالاحصار او مرزجان غونډې كي د دوستم له ځواكونو سره د گډې حملې تياري نيسي.

له دې وړاندې دوستم په پټه پاكستان ته بېول شوي، چې د همغري شورا لپاره د زميني په برابرېدو، د دوي ترمنځ غځېدلي كنگالونه ويلي كړي، له مسعود او رباني، خوابدي مجددي هم په دغه شورا ورگډ كړي شو البته حزب وحدت ورسره ونه شوای پاللي...

د مسعود گټه په دې كي وه، چې نه جگړه وي او نه سوله، د چنگاښ په ٢٠ مه (١٣٧٢) دوستم له حكمتيار سره كلاچه كي كتلي وو...

دوستم حكمتيار ته وويل: ... زما تاسې نه گيله ده، چې ما پسې تبليغات وشول، چې دا كمونست دي، د نجيب رژيم له بقاياوو دي، په داسې حال كي چې تاسې څو وارې ويلي، چې د دولت داخل كي خپل كسان لرئ، زه دې هم بايد له هغو كسانو گڼلای وي، موږ چې كله شمال كي حركت پيلووه، له ما سره وېره وه چې د دې اقدام له امله به تر ملامتي او فشار لاندې راشو، ما مولوي عبادي ته وويل: د بينين سيوان طرحه روانه ده، داسې ونه شي چې هغه او بين الملل ووايي چې دوي زموږ تلاش تخريب كړ؟ مولوي عبادي ځواب راكړ، كه موږ قوت

ولرو، بيا به څوک زموږ خلاف تبليغ نه کوي...

ده له حکمتيار د دوه په دوه خبرو غوښتنه وکړه.

دوستم سره څو تنه ملايان هم وو، يوه ملا ته يې مخ واپراوه چې قران کريم تلاوت کړي، خو حکمتيار اوږده موعظه ورکړه.

په پلچرخي کې يوه ورځ مزمل صاحب په خبرو کې وويل: زما يو دوست دی هغه بله ورځ يې راته ويل: په دې جاينماز مې د مجاهدينو د بري دعاگانې کړې خو د مجاهدينو بري په داسې بيه موږ ته تمام شو، چې نه په مرگونو پوره کېږي، نه په دې ورانه وړانۍ، هغوی چې په دعاگانو مو غوښتل اوس مو ځان، عزت، مال، وطن او ولس ته بلا وگرځېدل، خپل جاينماز ته شرمنده يم.

مزمل صاحب يوه بله جالبه خبره وکړه، چې د دغو مشرانو او رهبرانو ژوند او طبيعت ټولو د جنگ جگړې او تشدد رنگ اخيستی دا د سولې او سياست خلک نه دي، د جنگ او تشدد خلک دي، بهتره دا ده چې دوی کشمير يا بل کوم ځای ته لېږل شوي وي او هلته يې د جگړو هنگامه توده کړې وي.

٢٦ - د لو - ١٣٧٢ م

ښاغلي ورور مولوي جلال الدين حقاني صاحب !

السلام عليكم ورحمت الله وبركاته

پدې وخت كې چې د كابل ښار كښه او سيدونكي د جگړې په اور كې سووې د سولې د پاره ستاسو صادقانه هلې ځلې د خداي تعاليٰ رح، او دهغه د ^{مخلكو} رضامندي وپېژندلې.

د سولې اوږدې وسلې كولو غيږ جانبدار سازمان چې د سياسي واكمنۍ د پاره فعاليت نه كوي پدې عالي خدمت كې ستاسو كاميابي غواړي. هيله من يو پر داسې ميكانيزم موافقو ته ورسيدل چې د تل د پاره د جگړې ، زور زياتي ، كورنۍ ، قدرت غصبولو تجاوز او ظلم امكان - ضرورت - او - جبريت له منځه ولاړ شي . د سولې اوږدې وسلې كولو غيږ جانبدار سازمان " او پي پي " چې د هره وخت د شر او مطايق وپېژندونكې كړيدې يو څه بيا نظر څرگندوي .

يو مملكت د هغه د ټولو او سيدونكو شريك كور دی . پدې كور كې حقوق او - مكلفيتونه لري . د دې كور د او سيدونكو حق دی چې پخپله خوښه خدمتگاران وټاكي يا ئې معذره كوي . مخه غزل او تقرري كې د اكثريت رايه متبديه ده

او دا رايه پدې سې انتخاباتو څرگنديدل چې د هغه ډول جعل ، دوكي ، فريب تهديد او ويك دروازې تېلې وې . كه پدې د ټولو انتخاباتو ته لاره هواره شي او عملي شي د بې باوري ، بهانه تلاش ، ماجراجويي كې اعتبار ، افتخار او كچه همكارۍ او رغاني ورورول نېسي . موږ د دې وخت د مالانو مطابق حاضر يو چې له تاسو سره د يو داسې مصلحت او اساس ميكانيزم په جوړولو او عملي كولو كې مرسته وپېژ چې د ټولو د نانو په كچه خود پيژ انسان

په ضرب نه وي . په اقتدار - اميد بهلول ^{عبدال} د سولې اوږدې وسلې كولو سازمان رئيس

شرمېدلي ملگرتيا؛ وحشتناکه دښمني

١٩٩٦ کال پر لومړۍ ورځ همغږۍ شورا جگړه پيل کړه... رباني، د دوستم، مجددي او حکمتيار پر ضد د جهاد اعلان وکړ، له دوستم د ټولو دولتي القابو امتيازونه واخيستل شول، سرکاري تلوېزيون د دوستم د عياشۍ او فحاشۍ د محفلونو فلمونه نښي، دوستم شل مياشتې مسلمان و، رباني يې د مسلمانۍ او تقوا ټټر واهه، اوس کافر شو...؟ حکومتی لويانو د ډکو سمخو، کې اړولي، د ارگ له گلخانې د پغمان تر فيل خانو او جبل السراج په منډو، لالهانده دي، بنديخانې يې هم جبل السراج ته لېږدولې، جمعه اټک اسدالله سروري هملته ولچک دي... له چريکي جگړو مو اورېدلي و، چريکي حکومت پخپلو سترگو گورو...

د پخواني رژيم مډالونه، نښانونه کيلو په ٣٠٠٠ افغانۍ پلورل کېږي. له مرگ وروسته دسرحدونو وزير فيض محمد د مېړانې مډال مایه پنځه سوه افغانیو رانیو...

کله جنگ د دې لپاره پيل شي، چې سيمه چور کړي، لوټ ته لار ومومي.

حکمتيار جلال آباد کې د امريکا له سفير جان مينجو د مداخلې غوښتنه وکړه، خو مخکې يې د امريکا مداخله او اغېز غانده، له دې وړاندې يې له رونالد ريگن سره امريکا کې له ليدو نته کړي وه، بېين تفاوت را از کجا تا به کجا؟

رباني يوه غونډه کې دا لنډۍ ويله:

که په ميوند کې شهيد نه شوې

چې پرې مين وم ترې چارپېر مې کړل لاسونه

کابل د ټوپکوالو ترمينځ وېشل شوی، کوڅه واکي يې رامینځته کړې، دولتي موسسات هم په دغه بڼه وېشل شوي، ان چې پر روغتونو يې هم د خپلو ډلو جنډې درولې، د سترگو "نور" روغتون، سناتوريم علي آباد د ملاريا يا لشماني روغتون، پوځي اډې گرځېدلې، د ځينو لوحې په نورو برخو کې لگېدلې.

د حزب وحدت د امپراتورۍ سيمه د خميني تصويرونو او ايراني جنډو نيولې مزارې يې ملت غرب کابل گڼي.

وزير په خپل غيابت کې خپل ځای ناستی له خپلې کورنۍ او ډلې ټاکي... دوستانو ملگرو يې د شپې وزارتونو کې دېرې لگولې وي، لکه د ميوند واټ د اپارتمانو کوټې، کليوالو خپلوانو يې په کې اړولي.

حکمتيار ليکوالو ته وويل: موږ تاريخ جوړوو، تاسې يې ليکئ...

محمود فاراني وار له مخه قلب آسيا جريده کې کښلي و: ((... په

تاريخ کې ريځ وهل)

پېښور کې پر افغان قونسلگرۍ د سرمعلم محمد ظاهر او موسی خان اکبرزاده احمدزي ترمينځ ناندري پورته دی سرمعلم ظاهر چې له محاذ ملي سره پېيلی او له کمشنري سره يې رابط دنده لرله، دا چوکۍ نوي قونسل موسی خان ته نه ايله کوي، په رسمي مکتبو کې افغان قونسل سرمعلم محمد ظاهر کاري، مدير غفار چې د ترانسپورت وزير شو، ځان يې د ترانسپورت وزير مدير عبد الغفار معرفي کاوه.

بسم الله الرحمن الرحيم

Gulbuddin Hekmatyar

AMIR OF
HEZB ISLAMI AFGHANISTAN

DATE:

گلبدین حکمتیار

امير حزب اسلامي افغانستان

تاریخ:

شورای محترم اتحاد علمای افغانستان

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

در راه نجات کشور از وضع دردناک فعلی و در راه خاتمه جنگ و اعاده صلح پایدار و اقامه نظام اسلامی از بارگاه الهی موفقیت های مزید برای تان مسئلت می جویم
باهیت اعزامی تان مفصلاً تفاهم نمودم و از همکاری صادقانه حزب اسلامی بامساعی علمای گرام اطمینان داده و اقتراحات متعدد خود را در رابطه با حل بحران کشور با ایشان در میان گذاشتیم که اینک مکرراً و باختصار و تحریری به مطالعه شما تقدیم می کنم .
۱- حکومت فعلی که مسئول همه حوادث خونین گذشته و بی امنی ها، جنگ و خونریزی ها در کشور است باید به یک حکومت موقت قابل قبول برای همه تفویض گردد .

۲- درعوض رئیس دولت فعلی یا کس دیگری از جمله رهبران توسط شورای علماء و قوماندانان تعیین شود و یافردي غير از رهبران در نتیجه توافق میان رهبران انتخاب گردد ، ترجیح میدهم که حکومت موقت مشتمل بر شخصیت های صالح مجاهد غیر متنازع فیها بوده رهبر در آن عضویت نداشته باشد ، باسر پرستی مولوی محمد نبی محمدی نیز موافقم مشروط به آنکه در کابینه حکومت فعلی تغییراتی به توافق رهبران و یابه اساس فیصله شورا اتحادیه علماء بوجود آید .

۳- درشش ماه آینده باید برای انتخاب رئیس دولت و تشکیل شورای ممثل همه اقشار ملت انتخاباتی برگزار گردد - که در مورد مواصفات رای دهنده و رای گیرنده شورای اتحاد علماء فیصله نماید .

۴- متصل انتقال قدرت به حکومت موقت باید کمسیون باصلاحیتی برای اجرای انتخابات تشکیل گردد حکومت حق هیچنوع تشبث و مداخله در امور انتخابات را نداشته باشد .

۵- ترجیح میدهم که اعضای حکومت موقت و کمسیون برگزاری انتخابات در حکومت منتخب و شورای منتخب شرکت نکند .

۶- عملیه تشکیل شورای اهل حل و عقد باید تصحیح گردد و نمایندگان ولسوالی ها طبق لایحه مربوطه از طریق شورا های متفق علیه ولسوالی ها معرفی گردد و صلاحیت نظارت بر اعمال حکومت موقت ،

تصویب لوایح ، وضع خط مشي ، تصرف در سرمایه های ملي وتصویب بودجه حکومت به این شورا تفویض گردد .

٧- باید تدابیری اتخاذ شود که امکانات دولت به نفع يك گروه علیه دیگری مورد سواستفاده قرار نگیرد ، پول اسلحه وسائر امکانات مربوط به دولت که در چند ماه گذشته توسط مسئولین دولت حیف ومیل شده است باید توسط يك هیئت باصلاحیت بررسی گردیده در زمینه استرداد وجبران ان اجرات اصولی وجدی صورت گیرد ، تا احدي در آینده به اینوع اعمال ناجایز متوسل نشود .

٨- اگر شرایطی در کشور فراهم شود که احدي نتواند از طریق سازش کودتاها ، مداخلات خارجی واعمال قوه به قدرت برسد واستفتاز ملت وبیعت معن وغیره مکره مردم شرط اساسی برای جواز امارت وزعامت امیر وزعیم شمرده شود وبدیسترتیب جلوتکرار تجارب تلخ وخونین گذشته گرفته شود ماهیچ امتیازی دیگری را نمیخواهیم .

باید مطابق به نص صریح قرانی این سنت را احیا کنم که امانت خلافت توسط امت به اهل ان سپرده شود وزعیم وامیر تنها زمانی زمام امور را بدست گیرد که مردم او را برای اینکار انتخاب کند واهلیت واستعداد اینکار را دراو مشاهده نماید ، باید تلاش ناجائز برای رسیدن به قدرت وابقای زعامت خودرا حرام بشمارد وبه امیری که از طریق استفتاز مردم ودر نتیجه بیعت معن وغیره مکره انتخاب می شود باید صلاحیت های کامل شرعی تفویض شود انتخاب وزراء ، والیان سفرا وسایر پرسونل دولتی از صلاحیت های او باشد واز توزیع وزارت ها بر احزاب وتشکیل حکومت مخلوط خوداری شود

١٠- رئیس دولت باید مکلف به مشوره بانمایندگان مردم باشد ، از خود سري وخود کامگی اجتناب ورزد .

١١- به مرجعی که حق نصب امیر داده شده است حق عزل ان نیز داده شود .

١٢- حکومت موقت مکلف به تشکیل اردوی اسلامی براساس دوره مکفیت گردد وهمه افسران مؤمن مخصوصاً آنانیکه درجهاد اشتراک ورزیده اند در اردوی اسلامی تنظیم شود واسلحه ثقیل جمعاً به اردو مسترد شود .

١٣- اگر همه رهبران به این حل توافق کند مابهرنوع تعاون صادقانه ومخلصانه حاضریم درغیر ان ما مجبور خواهیم بود راهای را برای حل بحران کشور جستجوکنید که برای مامیستر باشد اگر توافق باهمه مستعرباشد ناچار باعهده محدودی توافق خواهیم کرد وبه اقداماتی که انرا به نفع اسلام می شماریم متوسل خواهیم شد . (انشالله العظیم)

« حکمتیار » ١٣٧١/١٠/٢

د کفر بله فتوا

د پغمان او چهار اسيا کتنې:

د فبرورۍ پر ٢٦ مه د استاد رباني، سياف او احمد شاه مسعود د ليدو په نيت وخوځېدو، له حربي پوهنتون سره چې اوس کنډواله گرځېدلې پر تره خېلو او خانه سازۍ تېر شو، له گمرک سره بني لاس ته واوښتو، هوتخېلو کي له ويجاريو پرته څه نه شوی تر سترگو کېدی، د هوایي ډگر ترڅنگ تېر او پر خیرخانه مېنه ورگډ شوو، دلته د جگړې نښې هومره جوتې نه شوی لیدل کېدی، یوه هدیره کې یې لس نوي قبرونه کیندلي، لا یې ورته مړي نه وو راوړي، دلته یو شمېر نوي قبرونه په یوه لیکه کتار ښکارېدل، پر یوه قبر څو ماشومان اوتور سرې غونډ وو.

خیر خانه کې بېدرکه بیرو بار دی، خو څېرې سپېرې او شونډې کسکړدي، یوه تور سرې چې غېږ کې یې له ماشوم سره یوه لویه پنډه نیولې، په منډو ده، لکه د ښار له شره د خیر په تمه خیرخانې ته رالېښلی وې.

چېرې به چې موټر له بیرو بار بریک ونيو، خلکو به موږ کې سترگې ښخې کړې، د نفرت دغسې احساس ما بل ځای د چا کتو کې نه دی لیدلی، ما خپل جرم او گنا جوت لیدلی شوی، لکه زما کتابونه، لیکنې زما پر تور او گناه گواهي ورکوي، لکه هغوی ماته د تور او پېغور گوټې لکې کړې وي...

دې ټولو زما د جرم په دوسيه کې پټه خوله شاهدي ورکوله، لکه محاکمې او غرغړې ته مې بيایي...

له خيرخانې پر کارته پروان واوښتو، پر باغ بالا چې ورختو، يو پک اپ له موږ مخکې شو، بل د کتار پای ونيو، پر خوشال خان مېنه وروگرځېدو، خوشال مېنه جگړې او له جگړې زياته لوټ تالان نيولې، د کورونو کړکۍ، د چتونو لرگي يې وړل شوي، ان چې پخې خښتې يې هم ترې خپلو محلونو ته لېږدولې دي،

خومره جونگرو ته دې اور ورته کړ

چې خپل محفل ته دې رڼا راوسته

خوشال مېنه د ويجارو کورونو هديره گرځېدلې، يوازې پېريان او شيشکې په کې مېشتېدې شوي، پر نيازبېک ورتېر او له کمپنۍ واوښتو، د پغمان سرک مو ونيو، د پغمان زرغونه غونډۍ سپېرې اوښتې، د شير علم او قوماندان عبدالله مانيو د ژوند نغمه غږوله، د سياف او انجينر احمد شاه ماني او د ورونو ورېرونو بنگلې د يو نوي ښار هنگامه توده ساتله.

فيل خانو کې لږ تم شو، د پغمان د لوړې غونډۍ پر لور وخوځېدو، د دغې غونډۍ پر سرشاهي ماني کې چې جگړو يې ښکلا او رنگيني الوزولې سياف مېشت دی.

د باغ بالا ماني يې هم ولکه کې ده، رباني او مسعود هم هورې دي، ما تر اوسه په دغسې ذلت او حقارت نه وو ليدلی، تر هغې چې زه مجلس کې وم د رباني خوله چوله نه شوه، پټه خوله يې تسبې اړولې، له خبرې يې د دلکشا سرخي الوتې وه، سپېرې خاورې يې دورولې، ځکه

چې کندز جنرال دوستم لاندې کړی، تا به وې د گور مړي گورم، احمد شاه مسعود هم غلی و.

استاد رباني یو موټی ښکارېده، لکه د وچکي ناروغي یې تېره کړې وي، حقاني صاحب ورته کړه: د ښې شپې سپین ږیری درنه جوړ شوی...

د استاد سیاف خېره غوړېدلې، په زړه او خوله یې گورې ماتولې، د زېږې ډبلې خمتا جامې او لوی عسکري جمپر یې اغوستی دی.

د پیچک پر غونډۍ د استاد سیاف مانی درېدلې، ظاهر شاه خلوېښتو کالو کې یو کارېز میر جوړ کړ، دوی څو میاشتو کې د ښار د ویجاړۍ په بیه ځانونه څو کاریز میرونه ورغول...

د دوی غوښتنه د دوستم پر خلاف د اعلان کړي جهاد ملاتړ و، په دې ټکو چې حکمتیار سره خبرې کېدې شي، خو دوستم باید مرتد اعلان شي.

ددغسې اعلان او حکم واک څنگه څوک لاس کې اخیستی شي... د کفر او ارتداد فتوا د خولې څو ټکو کې نشي راټولېدای، اسلام عقیده او عمل دی دا د بنده له واک که په هر موقف او موقعیت کې وي لوړ دی...

شپه مو د استاد سیاف مانی کې چې لا بشپړه شوې نه وه تېر کړه، سهار استاد رباني او سیاف راغلل، رباني، پټه خوله تسبې اړولې، پرتوگ یې په خټ اغوستی و.

د تسبو اړولو په اړه چې اوس یې د فېشن بڼه خپله کړې، یوه خبره را یاد شوه، ښنظیر بوټو همېشه تسبې اړوي، د لومړي حکومت پر مهال یوه خبريال ترې پوښتلي و، چې پر تسبوکوم ذکر کوي؟

دې ورته کړه: آیت کړسي.

بله ورځ د بېنظير ورور مرتضى خپل بيان كې په دې اړه ياده كړه، چې آيت كرسى اوږد آيت دي، چې د تسبو يوې دانې له اړولو سره نه شي لوستل كېدى، داسې ښكاري بېنظير يوازې كرسى، كرسى يادوي. يوازې د استاد سياف خوله چلېده، لكه جمهور ريس رباني نه، سياف وي، د تېلو بخارۍ كې د نويو تېلو په اچولو كوټه لوگي پر سر واخيسته، د خداى كارو ته گوره، چې د لمبې په پورته كېدو خوږپ ټول لوگي پر استاد رباني وغورځېد، خو ده دا وخت له ځانه مچان هم نه شوى شړلى، ايله يې سپېرې وچې شونډې د موسكا د ناكامۍ هڅې په دود بېرته شوې.

حقاني صاحب ورته وويل: حالات ورځ تر بلې خرابېږي، كه ته له زړه وغواړې اوارى رامېنځته كېدى شي، يو چل وكړه. ده ورته كړه، هر چل چې تا زده وې تا وكړ، نور غلى شو.

سياف په هماغسې فصاحت لگيا دى، هغسې خبرې چې په اوارى نه شوای راگرځېدى، البته د تايم پاس كولو مسكن دارو گڼل كېدى شوى، داسې چې د ده هغه مهارت يې د سړي مخې ته ايښود چې تېرى يې سيند ته بيولای او تېرى راستنولای شوى.

دا چې حكمتيار دې له دوستم راوگرځي چې په گډه د دوستم پر ضد جهاد وكړى شي او د تل لپاره د ملېشو او رژيم د پاتې شونو له غضب او عذاب دا هېواد او خلك وژغورل شي...؟

دې ته يې نه كتل چې تر پرون د دوستم ځواكونه د دولت هغه گڼل كېدل او استاد رباني په ارجمندم عبدالرشيد دوستم نازاوه.

كله چې د دين په نامه ټيکه داري رامنځ ته شي، پخپل زړه درته د كفر، اسلام ټاپې راباسي، د جنت، دوزخ، حورو، غلمانو قوالې ويشي،

فتوا حربه وگرځي له دين او عقيدې چاره جوړه کړي، خپله پرې خټکي خوري د نورو يې گېډو کې ننباسي... د قامونو په برمه کولو د نوې فتنې اور ته لمن وهي...

له پغمان، څرخي پله او له غرمې وروسته د بگراميو، شپوکيو له لارې چهار اسيا ب ته وخوځېدو، حکمتيار ويل: زه اوس څه مجبوريتونه لرم، وړاندې مې چې ډاډ درکاوه هغه وخت خبره يوازې زما وه، اوس بايد له نورو سره په سلا يو دريځ غوره کړم.

د واټونو غاړو ته ولاړې شنې ونې پرې کېدې او د ټوپکيانو بخارۍ او نغري يې تودول، دغه بخارۍ او نغري له دې وړاندې کتابونو او خپرونو تاوده ساتل...

يو سړی چې د صابون کلچې يې څادر کې غوټه کړې وې، ملېشو په دې گومان چې د پيسو بندلونه دي ويشتلې و، د کابل کنډوالو کې يوازې سپي ځغلي، د مرو اندامونه او بوټي ورسره کشوي، ځينې وزارتونه او يو شمېر ادارې خيرخانې ته لېږدېدلي او پر کورونو د وزارتونو او سرکاري ادارو لوحې لگېدلي دي...

د ارگ بله ننداره:

د عقرب پر ٢٩مه حقاني صاحب او ډاکري صاحب له يو شمېر قوماندانانو، مخورو او علماوو سره د استاد رباني ليدو ته ارگ ته ځي، که استاد رباني دې ته راوگرځوي، چې د شورا د تکميل لپاره د يوه هيئت د ټاکلو ترڅنگ مولوي محمد نبي ته واک وسپاري، چې د حل او عقد شورا او راتلونکي مشر د ټاکلو په رابطه د ټولو توافق حاصل او د

دلبنديو او جگړو مخه ونيول شي، له غرمې مخکې په لسو بجو ارگ ته ورسېدو، دا ځل د ملاقات ځای نه دلکشا او نه هم گلخاني ماني ده، بلکې د ارگ ختيځ اړخ يو ودانۍ وه، چا ويل قصر نمبر يک دی د ظاهر شاه د مشر زوی احمد شاه استوگنځی و، دلته له مخکې د رباني دويم مرستيال مولوي مير حمزه موجود و، ده ډېره ډولي پوستينچه اغوستې، چې غاړه يې سرو ورينمينو گلانو نيولې او د گيدرې د لکۍ نرۍ پته پرې غځېدلې ده.

مولوي مير حمزه چې مخکې ما د وزير اکبر خان مېنې جومات کې د خطيب په بڼه ليدلی و، دلته بېخي بل وړ معلومېده، له ټولو سره يې تود روغېر وکړ، ډېر خوښ بشاش له پخوا صحتمند ښکارېده، زما په زړه کې وگرځېدل خدای دې خير کړي، واکمنو دگيدرې پوستکي اغوستي...

په همدې وخت کې استاد رباني راغی، ده ورين اوږد بالاپوښ اغوستی، چې کابل کې په دې موسم کې د بل چا په تن نه ليدل کېدله، يوازې په مسکو او سايبيريا کې د دغه ډول ستر کوټ د اغوستلو بېلگې ليدل کېدی شوی.

پر استاد رباني بالاپوښ داسې معلومېده، لکه کوم خلایي مخلوق چې د ځمکې د بنيادمانو په مينځ کې ولاړ وي، له روغېر وروسته استاد رباني د يوه مېر شا ته کېناست، مولوي عبدالقدوس ته يې په برېتو کې وخنډل، ويې ويل: کجا استی... مولوی صاحب فيرهایت شنیده نمی شود...؟

مولوي عبدالقدوس وويل: چی کنم، فيرهای ما بجای نمیرسد، مولوي مير حمزه په خدا کې وويل، باروتش کم است.

استاد رباني مولوي عبدالقدوس مخاطب کړ: اوس فتوی وېاسه چې حکمتیار له دوستم سره ائتلاف وکړ، اوس څنگه چوپ یې، مخکې خو دې بڼه انتقادونه کول.

حقاني صاحب ویل: موږ مخکې هم دا کار تقبیح کاوه او اوس یې هم تقبیح کوو، خبره دا ده چې دا کار خو مخکې هم شوی هغه هم ردوو او دا هم.

رباني صاحب وویل: خبر متواتر دی، چې د حکمتیار ځواکونو له دوستم سره شریک سنگرونه نیولي، موږ د دوستم پر قواوو غذایی مواد قطع کړل، خو حکمتیار ورته له چار اسیاب ډک موټر راوړسول او اوس دوی یوځای په سماوارونو کې چایونه نوش جان کوي.

مولوي عبدالقدوس ورته وویل: زموږ حب او بغض د الله تعالی لپاره دی، ما خو به کومه عریضه تر اوسه نه وي درکړې، موږ چې څه کوو د خدای (ج) او حق لپاره یې کوو.

د استاد رباني خبرو سړي ته دا شک پیدا کاوه، لکه په ارگ کې نه، د شور بازار کوم سماوار کې ناست وي، له همدې ځایه وه چې حقاني صاحب وویل: مجلس به لږ خاص کړو، رباني صاحب ویل، نور ملگري به ووځي، خو حقاني صاحب جدي شو، ویل: ولې دوی وېاسې، آخر ارگ دی، پادشاهي ده، څه دښته خو نه ده، موږ به ترې بلې کوټې ته ولاړ شو، مولوي میر حمزه وویل: سمه ده، چاته یې غږ وکړ او په دې توگه دوی له څو نورو علماوو سره بلې کوټې ته ننوتل.

موږ هم ځینې له کوټې ووتلو، معلومه شوه حالات بڼه نه دي، دارگ وضعه عادي نه معلومېده، ډگروال صاحب د استاد رباني یو ډرېور چې ده ورسره څه اشنایي لرله پیدا کړ، د حالاتو په رابطه یې پوښتنه وکړه،

ډرېور اصلاً د ننگرهار و، خو له ډېره وخته يې په غوربند کې استوگنه لرله او د صار ملحا د اصطلاح له مخې يې سر او صورت کې د ننگرهار کومه نښه نه ليدل کېده.

ده د کودتا په هکله وويل: دوستم، حزب وحدت، مجدي او گيلاني غوښتل کودتا وکړي، خو خدای وشرمول، امر صاحب خو گيلاني نظر بند کړی و، غوښتل يې ولچک او زولانه يې کړي، خو استاد ترې خلاص کړ، جنرال رحيم وردگ هم نظر بند دی، څرنگه چې په خبرو کې يې د مطلب ټکي نه و، ځکه خو ما ډگروال صاحب ورسره پرېښود او له ودانۍ د باندې ووتلم، د ټولو په خبرو د جگړې وېرې او وحشت خوله لگولې...

پر ارگ که له يوې خوا د وېرې او جگړې سيوري غوړېدلې، له بلې خوا يې پررونقونو او رنگينيو سپېرې خاورې پرتې دي، د ونو گلانو په منځ کې د تېرېدو لار نه کېده، چې تر هره ونه بوټي لاندې د قضای حاجت انبارونه پراته وو، د څراغونو او قمقمو درک نه و، غالي لوت او په ميزونو حکاکي شوي لاجورد ايستل شوي، تابلوگانې، قيمتي منظرې او عکسونه غلا شوي، لکه ارگ پر زينتي شتمنۍ اور لگېدلې وي.

د لوت تالان اوږدو لاسونو د هرې ښکلا او ښايست پر مړۍ منگولې ښخې کړې، په سالون او دهليزونو کې د نساوارو بېلا بېلې نقشې او انځور و ليدل کېدل، له يوه او بل گوټ او کونج د چرسو لوگي ختل....

سر معلم عبدالجليل ته مې پام شو، چې يوه گوښه کې په الوتې پيکه څېره ناست دی، را ولاړ شو، تر لاس يې ونيوم، يوه گوښه کې يې راته کړه:

قره بيک د تشریفاتو دفتر ته په راتلو په ډېرکبر پر ناستو کسانو غږ

کړ:

در بين تان خو کدام جور پخير نيست، بس په سترگو مې توره شپه ده، سره راباندې گرځي... سر معلم صاحب ټول ژوند د جمعيت فرهنگي کمېټه کې تېر کړی، په بدل کې يې دا دی پر سترگو تياره ده سر پرې گرځي...

دوه دوه نيم ساعته وروسته يو ليکل شوی کاغذ د باندې راوايستل شو، چې ملايان يې لاسليک کړي، د کاغذ مطلب هماغه پخواني ټکي وو، چې شورا تزکيه او تکميل شي او قدرت بايد اهل ته وسپارل شي، خو عبارت او جملې يې نرمې او محافظه کارانه دي.

معلومه شوه، استاد رباني ظاهراً له حقاني صاحب سره د دوی غوښتنې منلې او مير حمزه يې ورسره کېنولی و، چې په دې رابطه يو داسې مطلب وليکي، چې د استاد رباني د شاهانه حيثيت هتک ونه شي. کاغذ ټولو لاسليک کړ او موږ بېرته د پلچرخي په خوا حرکت وکړ.

د گوليو لېونی خندا:

لکه پر ښار د جگړې سيوری پروت وي، په تېره د پلچرخي په استقامت وضعه بېخي بدله ده، مازيگرسيمه سختو ډزو ولړزوله، د ښار پر لور لار تړل شوې، له گمرک سره د حزب اسلامي او حکومت تر مينځ خونړی جنگ روان دی، د دولت له خوا قوتونه د جنرال بابه جان تر قوماندې لاندې د حزب له ځواکونو سره نښتي، گمرک چې يو ځل وړاندې ښار ته د مجاهدينو له ننوتو سره لوټ شو، دغه جگړه کې يې هرڅه تالا ترغه شول.

د عقرب ٢٠مه: جگړه په خپل ټول زور روانه ده، له دې سره دا اوازې هم خپرې شوې، چې د حزب ځواکونه مرنجان غونډۍ او بالاحصار ته رسېدلي او د دوستم د ځواکونو په ملتيا يې د ميوند واټ پر لور پرمختگ کړی، د عيدگاه په جومات کې يې قرارگاه جوړه کړې.

حقيقت دا چې د حزب ځواکونه بالاحصار ته راغلي وو، خو د نامعلومه علتونو له مخې يې بېرته په شا کړي، جگړه يوازې د گمرک په سيمه کې د حزب او دولت د ځواکونو ترمينځ روانه ده.

د حزب او دوستم د ځواکونو ترمينځ پخواني تاوتريخوالي بشپړ باور ايجاد نه شوی کړی.

د سيد نور محمد شاه مېنې په استقامت چې د سولې په نامه د ختيځ کوم ځواکونه پراته وو، له سيمې وتلي، د دوی ځايونه د حزب اسلامي ځواکونو نيولي، د بگراميو نساجۍ فابريکه له يوې مخې لوټ او سوځېدلې او په دغه استقامت تر يک لنځه کوتله د حزب ځواکونو مورچې نيولې، د (سيد نور محمد شاه مېنې) کورونه زياتره کنډواله دي، کوم چې روغ دي، په هغو کې د اوسېدو څوک نه شته، ببر سرو، د کورونو دروازې کړکۍ په بې دردی ايستلې، يو نيم کور چې روغ پاتې دی، د کړکيو دروازو او لرگيو لپاره نيول شوې دي.

د عقرب ٣٠ مه: د گمرک په ساحه کې سخته جگړه روانه ده، د ننگرهار کابل د موټرو اډه پلچرخي ته لېږدېدلې، ماښام له هوايي ډزو داسې معلومېده، لکه اور لوبه يې جوړه کړې وي او يا هم د خوبنۍ هوايي ډزې وې، همغږې شورا کې حکمتيار صاحب د دوستم څنگ نيولی، مجددي يې هم په دغه ډنډ کې ورسره گډ کړ، جنگ جنگ تا ختم گلم جم، شعار خپل سر وخور او د دوستم ملېشو په واک کې

الوتکو ته د لوگر سړک د نوې کرښې (رنوې) په توگه ورکړای شو.
پر همدې شپه کابل راډيو د کورنيو چارو وزارت کې د حل او عقد
شورا د مقدماتي غونډې خبر خپور کړ.

د حل و عقد شورا له مقدماتي تدوير وروسته څرنگه چې برېښنا
قطع وه، نماينده گانو د انټرکانټيننټال او اريانا هوټلونو په سړو کوټو کې
په داسې حال کې چې اوبه هم نه وې، شپه تېره کړه، د هوټل يوه
کارکوونکي دوې ورځې وروسته وويل، په دغه شپه څرنگه چې په
تشنابونو کې اوبه نه وې، د هوټلونو انگر او دهلېزونه د نمايندگانو
معذرتونو په سر اخيستي وو، ځکه خو د دغې ورځې پر سبا گڼو
نمايندگانو پلچرخي ته مخه کړه.

د دولت نطق عزيز مراد له بي - بي - سي سره مرکه کې د ښاغلي
مصداق د دې پوښتنې په ځواب کې چې د دوستم او حکمتيار ترمينځ د
ائتلاف خبره غوټه شوې، ايله دومره وويل، داسې څه خبره نه شته، خو
رباني صاحب په ډېر ټينگار دا خبره کوله، کابل راډيو وويل، يوې ډلې
شر اچوونکو د دې لپاره چې حل او عقد شورا سېوتاژ کړي، د ښار پر
استوگنو د توغنديو ډزې کړې دي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اتحاد علمای افغانستان ۱۳۷۱/۹/۲۴

د افغانستان د جهاد محترمو رهبرانو السلام عليكم !
د اتحاد علمای افغانستان غړو او د هیواد دبیلابیلو
برخو جهادي قوماندانانو او قومي مخورو دروان کال
د قوس میاشتي په (۲۴) نیټه لاندې پریکړه وکړه :

څرنګه چې د محترم استاد برهان الدین رباني
دریاست موده له پنځه څلویښت ورځني تمديد سره
پاي ته رسیدلي او د ځينو مشکلاتو او ملاحظاتو له
مخې اهل الحل والعقد شورا په اساسي او منل
شوي طريقه راغونډه نشوه ، له همدې حایه ده چې
د علماوو اتحاد ، جهادي قوماندانانو او قومي مخورو
دیوي گډې جلسې په نتیجه کي پریکړه وکړه چې
استاد رباني دي دخپل ریاست د معیاد له پاي ته
رسیدو سره سم دریاست چاري د جمهوري ریاست
مرستیال محترم مولوي محمد نبي محمدي ته وسپاري
او ددوي تر ریاست لاندې دي اهل الحل والعقد شورا

د تکمیل تر کيې او تدویر په لارو چارو غور او اقدام
وشي خو په شرعي طریقه دامیرد انتخاب پروسه
عملي کړي شي .

لدي پرته داوسنیو شرایطو له مخې بله هره یوه
فیصله چې یوه اړخیزه بڼه ولري اوله اتفاقي شکل
تخه بي برخي وي نه یواځي داچي موجوده مشکلات
نشي حل کولي بلکي دلایاتو گډوډیو او جنجالونو
سبب گرځي ، له همدې امله به هغه دمنلو وړ نه وي .

* د علماوو او قوماندانانو لاسلیکونه *

حل و عقد که پول نقد؟

د مولوي حقاني دريځ:

استاد سياف د لويې جرگې تر ټولو ستر مخالف و، د ده په وينا لويې جرگې ته اړدال هم مخه موندای شي، خو حل او عقد ته چې ده عقد او حل بلله، يوازې سوچه مسلمان لار لرلی شي.

سوچه او مکتبي اسلام يوه انقلابي اصطلاح گرځېدلې، لکه مطرح جهادي قوتونه چې ځانونه يې د جهاد، اسلام او تقوا ټيکه داران پېژندل. حل و عقد، د استاد سياف په وينا عقد و حل شورا يا په بله وينا د شريفانو دغه ټولې د بدو او رشوت داسې ريكارډ ټينگ كړ، چې كابلانو ورته د پول نقد شورا نوم وركړ.

حقاني صاحب د اصلاحي شورا په مشرۍ د شورا د موثريت او مشروعيت لپاره په هلو ځلو بوخت دی، په دې اړه يې له جهاد هينداره بي - بي - سي پښتو، دري څانگو سره مرکه کې وويل:

جهاد هينداره: هيله ده؛ كابل کې د خپلو بوختياوو او فعاليتونو په اړه ووايست؟

حقاني: نحمده و نصلى على رسوله الكريم، اما بعد!

حقيقت دا دی، چې د خلکو په خوښه په شرعي طريقه حکومت نه دی جوړ شوی، داسې ښکاري لکه حکومت موجود نه وي او خلا د قدرت وي، چون افغانستان بالکل ړنگ او د زندگۍ اسباب له مينځه تللی، دغه ړنگ افغانستان ته د مهاجرو راگرځېدل په داسې حال کې چې خلک مسلح دي او څوارلس کاله هر قوماندان د يوه حکومت په شکل کار کړی نو امنيت بالکل خراب دی، د دې لپاره يو مستقر او

مرکزي حکومت ضروري دی، د وطن د تعمیر لپاره هم قوي حکومت په کار دی، د تعلیم، صحت لپاره د یو مستقر او مرکزي حکومت ضرورت دی، چې متاسفانه جوړ نه شو.

د دې علت دا دی، چې د تنظیمو تعدد، جگړو او عدم اعتماد بدبختی موجودې دي، بیا هم متاسفانه چې په ابتداء کې له کابل رژیم په سالمه طریقه د واک انتقال ونه شو، د ائتلاف په شکل تر سره شو، هغه دی چې سالمې ادارې جوړې نه شوې، که یې کوم گام اخیستی د سازش پر لار یې اخیستی، اهلیت یې پام کې نه دی نیولی.

حاکمانو یوه غلطه طریقه غوره کړې، هغه دا چې د خپلو پلویانو د پیدا کولو لپاره یې د سازش لار خپله کړې، له بیت المال یې نا جایزه گټه پورته کړه، موږ کونښن کوو چې یوه منلې شورا جوړه شي، چې یو سم حکومت رامینځته کړي او کار اهل ته وسپارل شي، داسې چې پر سازش او رشوت نه وي ولاړ...

که سازش ونه شي او خلک د اهلیت پر بنا راوغوښتل شي، د علماوو، قومي مشرانو، قوماندانانو دغو دریو قشرو استازي په کې وي، له دې سره به همکاري کوو، که په سازش سره دا کار وکړي، په دسیسو، نژاد، سمت او حزب دا کار بنا کړي، نو بیا د علماوو، قوماندانانو او قوم تصمیم دا دی، چې د سازش حکومت مخه به نیسي، دا اوس د شورا لپاره د سازش په طریقه او د حزب او نژاد پر بنا کار شوی، دې ته باید خاتمه ورکړو او په هغه طریقه چې ما وویل، د شریعت طریقه ده او درې قشره خلک علما، قومي مخور او قوماندانان د دوی په اتفاق یا اکثریت یو موقت حکومت جوړ شي.

جهاد هینداره: تاسې د جگړې دواړو غاړو (رباني - حکمتیار) له

ژمنو خومره ډاډه ياست؟

حقاني: د ملاقاتونو او مصالحي په هکله بايد ووايم، چې حکومت په کړيو تعهداتو وفا او عمل نه دی کړی، جانب مقابل هم خپل قوتونه پوره نه دي په شا کړي، تر اوسه د مصالحي لپاره پوره اطمینان نه ښکاري.

له حکمتیار سره موږ وکتل، چې جگړه د واقعي شورا لپاره مانع گرځي، بايد جنگ ونه شي، خبرو او مذاکراتو ته وخت ورکړای شي.

B.B.C پښتو: له حکمتیار سره ستاسې لیده څه نتایج لري، د لارې د پرانیستو پر سر موافقې ته ورسېدې، که څنگه؟

حقاني: دا وخت د علماوو او قوماندانانو شورا په گډه کار کوي، پرون حکمتیار صاحب ته ورغلو، په دریو مسائلو مو ورسره خبرې وکړې:

۱. څرنگه چې د لارو تړل د افغانستان عامه خلکو ته تکلیف رسوي، په تېره دا وخت چې خوراکي مواد، درمل، برق، لرگي او تېل نه شته، نو که لارې بندې وي، خلک به له هلاکت سره مخامخ شي.

له حکومت سره ستونزې د لارو په بندولو نه اوارېږي، که خوراکي مواد عادلانه نه وېشل کېږي، یا پوځي استفاده ترې کېږي، د دې کار مخه به ونیسو.

۲. کوم هیئت چې حکمتیار صاحب د نگران په توگه د مصالحي له هیئت سره منلی و، څرنگه چې حکومت ډېره بې قولي وکړه، د حکمتیار صاحب نگران هیئت مایوس شو، ویل یې نور هیئت نه درلېږم، موږ ترې وغوښتل هیئت راولېږي...

۳. درېیمه خبره د اوربند ده، په دې کې حکومت خپلې وعدې نه دي

ترسره کړي، حکمتیار هم وویل چې نور زما اوربند نه شته، موږ ورته وویل، حکومت اوس حاضر دی، ته باید جنگ ونه کړي.

ده ته دې خدای خیر ورکړي، درې واړه خبرې یې ومنلې.

B.B.C پښتو: د ملي وحدت لپاره مو چې کومه شورا راغوښتې وه،

ترکومه ورسېده؟

حقاني: د علماوو، قومي مخور او قوماندانانو شورا موخه دا ده چې

جنگ ختم او سوله راشي، هغه دی چې ملي وحدت هم ټینګېدای شي.

موږ د کوم تنظیم لپاره کار نه کوو، هغوی چې د ملت لپاره کار

کوي، سوله او امنیت غواړي، اسلامي نظام غواړي، د دوی ترمینځ

تفاهم شته، د دې لپاره له ټولو اړخونو سره ارتباطات شته...

B.B.C پښتو: که د حل او عقد شورا بن بست ته ورسېږي،

راتلونکی څه وړ گوري؟

حقاني: ما مخکې هم دا خبره کړې، کومې بدبختۍ چې راغلي، د

تنظیمي تفرقې له امله مینځته راغلي، زه وایم دا تنظیمونه باید محوه

شي، له سره گوندونه جوړ شي، تنظیمي مقرري باید لغو شي، یو منلی

حکومت رامینځته شي.

B.B.C پښتو: که بیا هم تنظیمي بڼه ادامه ولري، د دې باعث نه

گرځي، چې مجاهدین خپل سیاسي تشخص له لاسه ورکړي؟

حقاني: زه خو د افغانستان مسلمان ملت دې ته دعوت کوم، چې

لفظي مناقشات لکه د لویې جرګې، حل و عقد، اهل الراي قيادي شورا

تر عنوان لاندې لفظي جګړې شاته کړي، دا هم ورته وایم چې

افغانستان کې د غربيانو طریقې د چلېدو نه دي، اسلامي مملکت دی،

اسلامي طریقه پټه پنا نه ده، اهل الراي، اهل فکر، لویه جرګه، حل او

عقد یوه خبره ده.

B.B.C پښتو: که دغه ستونزې اوارې نه شي، پړه به یې د چا پر غاړه وي؟

حقاني: په دې کې ټول راځي، زه هم یوه تنظیم کې راغلی یم، یوه سمت او نژاد سره پېیلی یم، موږ ټول پړه یو، ځکه خو زه خپله غاړه خلاصوم او د تنظیمي، سمې او ژبنيو اختلافاتو پر ضد غږ پورته کوم.

B.B.C دري: مولوی صاحب شما روز قبل با آقای حکمتیار صحبتی داشتید، چه توافقی به دست آورده اید؟

حقاني: از آغای حکمتیار خواهش کردم، که مسدود نمودن راه برای عامه مردم بسیار تکلیف است، ملت مظلوم ما از ناحیه سوخت و مواد غذایی دچار تکلیف است، راه لوگر، پکتیا، جلال آباد و راه شمالی باید جمعاً خلاص شود، اگر راه مسدود باشد مردم به هلاکت مواجه خواهد شد.

حکمتیار صاحب وعده نمود که راه را باز خواهد کرد، صرف یک خواهش کرد که مواد غذایی و سوخت باید عادلانه تقسیم شود و در گدام حکومت ذخیره در راه نظامی مصرف نشود، ما گفتم که کوشش ما دراین مورد جریان دارد، که یک هیئت بی طرف تعیین شود، تحت مراقبت این هیئت مواد سوخت و غذایی تقسیم شود.

B.B.C دري: شما نقش اساسی و برجسته در جهاد داشتید، در اوایل بحیث وزیر عدلیه مقرر شدید، ولی وظیفه را اشغال نکردید در این باره توضیحاتی ارائه فرمائید؟

حقاني: ما از حکومت در ابتدا بسیار مطالبه کردم، که متأسفانه تا حال به مطالبات ما جواب نگفته، از همینرو از همان اول پست وزارت را

قبول نكردم، چون حكومت شكل ائتلافي داشت و صبغه اسلامي و ملي آن مشكوك بود و است، از همينرو براي خود مناسب ندانستم در كابينه باشم.

بجاي اينكه امن بياوريم و براي مردم خدمت نماييم، جنگ و بي امني را رفع نمايم، خود درگير جنگ باشم، فلذا صحيح نبود وزير باشم و مردم در مصيبت بم و توپ مبتلا باشد.

B.B.C پښتو: داسې فيصله شوې، چې حل او عقد شورا پر خپل ټاکلي وخت جوړه شي، استاد رباني هم له واک لاس نه دی اخیستی، تاسې په دې اړه کوم تجویز ترلاس لاندې لرئ؟

حقاني: د رباني صاحب موده پينځه څلوېښت ورځې د دې لپاره تمديد شوه، چې شورا جوړه شي او په رسمي توگه د دولت مشر وټاکي، دلته له يوې خوا موسم مساعد نه و، له بلې خوا د شورا لپاره د غړو په ټاکنه هم انتقادونه کېدل، موږ غواړو شورا ته غړي په سمه طريقه معرفي شي، چې يو منلی حکومت رامینځته کړای شي، چې اطاعت ورته وشي، امن راولي، ولايتونه له مرکز سره وتړي، ځکه مو غوښتنه وکړه، چې يو متفق پلاوی د شورا غړي تزکيه کړي، د ټاکنې بهير يې وڅاري، چې ځينې کسان په پيسو او رشوت اخيستل شوي، د قوميت او حزبيت له مخې راغوښتل شوي، هغوی چې شورا تحریم کړې اعتراضونه يې رفع کړي شي، د شورا کار بايد سطحي ونه گڼل شي، ډېره پاملرنه او دقت ورته وشي، داسې کسان راونه غوښتل شي، چې د خپلې سيمې د نمايندگۍ صلاحيت او کفايت نه لري، استاد رباني اوس له کوم قانوني جواز پرته واک له ځان سره ساتلی، چې د تشنج او جگړو باعث گرځېدلی، ځکه خو موږ يوه پرېکړه وکړه، چې مولوي محمد نبي

محمدي ته چې د دولت رئيس مرستيال دی، واگې وسپارل شي، هغه د قانون له مخې د دې مستحق دی، چې په دغه موده کې د ده تر مشرۍ لاندې شورا دايره شي.

B.B.C پښتو: استاد رباني په دې هکله څه نظر لري؟

حقاني: استاد رباني زموږ هيئت ته ويلي او موږ ته يې يو ليک هم رالېږلی، په دې تګو چې بېګا خپل ملګري راغواړي، دا خبرې به ورسره مطرح کوي، بيا به رسماً موږ ته خپل ځواب راکوي...

ما رباني صاحب ته وويل: د خدای خاطر وکړه، په خپل ملت زړه وسوځه، ستا مرستيال کولای شي، قانوناً په داسې مواردو کې کار وکړي، هيله ده واک خپل مرستيال مولوي محمدي ته وسپاري.

B.B.C پښتو: د مجاهدينو نورو مشرانو ستاسې له پرېکړې سره

موافقه لري؟

حقاني: محترم مولوي خالص موږ ته کتباً ډاډ راکړی، حضرت

صاحب، گيلاني صاحب هم توافق لري.

که داسې ونه شول، حکومتي دستګا به همداسې فلج پاتې وي، په روغتيايي، تعليمي او نورو شاخو کې به خلک له سختو ستونزو سره مخامخ وي، همدا د حل لاره ده.

له سده وتلي

١٣٧٤ - ٩ - ٨

د اتحاد علماء غونډه ده... زه د باندې له ډگروال صاحب سره گپه کوم... درانه ماشينونه چې د ډبرو غټ گټونه او کمر د تورلو، اړه کولو لپاره لېږدوي، داسې ښکاري لکه د غرغړې دار يې لگولی...

ډگروال صاحب وايي... داسې ورځ به راشي چې دا يو نيم درجن مې دلته درته ځړولي وي... ما خبره نه وه کړې، چې غږ شو... ور ولاړشوم... وايي دننه دې غواړي...

چې دړه مې بېرته کړه، کوټه له ملايانو ډکه وه... په يوه بڼه، يوه خبره... لکه ټولو په يوه وار سترگې راپورته کړې وي، له بېرو وروځو لاندې يې له رنجو ډکو سترگو گاتي داسې ښکارېدل لکه سنگسارېدو ته يې ډبرې را اخیستې وي...

وېرې واخیستم، لکه گڼي نيولی وم... نه دننه تللی شم، نه بېرته گرځېدای...

د حقاني صاحب لکه زما وارخطايي ته پام شو، څنگ ته يې ور وبللم، په ملايمت يې پوښتنه وکړه... لکه ملايانو ته په ما او ليک مې تېم ورکوي... چې داسې دانه مې ساتلې...

ډاکري صاحب هماغسې د عذاب په ویش لگيا دی... وايي سياف ته وليکه: "په بنده سا مې قلم را واخیست..."

"لنډيز"

جناب محترم استاد سیاف صاحب! السلام علیکم:

".... موږ په روغه جوړه او دا چې منلی شورا جوړه شي خپل وس وکړ... خوله بده بخته گټه یې ونه کړه... اوس تاسې ته خبر درکوو، چې مقابله مو نه کوو، که چېرې اسلامي حکومت جوړ شو، الله جل شانہ دې جوړ کړي، همکاري به درسره کوو، خو که ستاسې له شورا او پرېکړو تکر او فتنه رامنځ ته شوه، مسوولیت به یې د استاد رباني او ستا پر غاړه وي..."

په داسې حال کې چې مشرانو شورا تحریم او د مقابلي اعلان کړی، شورا او پرېکړې یې له فتنې پرته څه نه شي راختی.

تاسې موږ ته لیکلي چې د مولوی صاحب خالص نظر زما نظر دی، اوس خالص صاحب له شورا سره مخالفت وکړ، خو تاسې ورسره ولاړ یاست... د دغه تضاد معنا څه کېدی شي...؟

که تاسې له زړه غواړئ موږ به کوښښ وکړو مشران واقعي شورا کې په گډون راضي کړو، د دې لپاره باید له هر ولایت درې تنه یوه پلاوي کې رسماً وټاکل شي، چې د شورا د تزکیې او مشرانو رابللو چاره پر مخ بوځي... په دغه صورت کې امید شته یو اواری ترلاسه شي، که داسې ونه شول بیا ته پوه شه او ستا شورا..."

ما پخپلو ټکو مسوده ولیکله... خو ځینې ټکي یې راباندې واړول چې اسانه شي، هغه دی، چې لوړ متن ترې رامنځ ته شو...

ذاکري صاحب راته کړه: ته خپله ورسره ولاړشه... وایي یو سړي چاته ویل که خط ور ولیکي... هغه ورته کړه پښه مې خوږېږي... ویل خط په لاس کاږي، پر پښه څه کوې...؟ ویل مجبور یم د خپل خط د لوستو لپاره ورسره ولاړ شم چې بل څوک یې نه شي لوستلی،

عبدالرحيم اخوندزاده، قاضي ميرزاخان دليلي او زه رهي شوو... د پولادي امير ماني كې هماغه اوسپنيزه خبره... په ورته هيت او صلابت ډډه لگولې... استاد باغ بالا ماني كې ډېره دى، اخوندزاده او قاضي يې وروبلا زه يې دباندې ايسار كړم... په يو څه ځنډ يې وروغوښتم... راته وايي دا ملايان لكه ته د سده باسې...؟ ما ويل زه يې په لېونتوب اړولى يم... اخوندزاده صاحب ورته كړه، ټول له سده وتلي يوو، دوى چاى چنبلى و... ماته يې د شين چاى گيلاس كېښود... سور و، ډك مې پرېښود... استاد يو ليك وكېښ:

محترمو وروڼو علمای کرام حفظه الله تعالى!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته وبعد...

ما په استاد يو خط وليكه او د يو هيت په ذريعه امرصاحب حكمتيار ته واستاوه شه او يو هيت ستاسو خواته در واستاوه شه، چې په گډه مولوى خالص سره خبرې وكړي، او په دې ښه پوه اوسي، چې خداى ناخواسته كه ټول خلك ايتلافي نظام ومني، د اتحاد تنظيم ته يې منل د امكان څخه ډېر ليرې ښكاري، چې د گلم جمو يو نفر هم په دې مجلس كې ناست وي، زه به په كې نه يم، زما د ننيو خبرو فيته در وغواړئ تاسو ته به پته ولږي چې موږ څه غواړو، هيله ده دوروڼو په قناعت كې تاسې هم مرسته وكړئ.

والسلام عليكم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اتحاد علمای افغانستان

تاریخ: / ۱۳۷۳ هـ ش

برادر محترم حکمتیار صدر اعظم دولت اسلامی افغانستان

منشور تحلیل و بررسی وضع اسامان فعلی کشور و جریان جنگ های دردناک و ویرانی خانقاه سرور و بدنام کننده برای مسلمانان و دولت اسلامی که ثمرات پر بار پانزده ساله جهاد را خفته به خفته به نابوده می برد، اجتماعی مسئولانه از علما و قوماندانان و اهل خبره و سران و بزرگان اقواء یوم در شنبه ۱۷ عقرب ۱۳۷۲ در شهر جلال آباد دایر گردید.

در حالیکه در برابر وضع جاری انزجار کامل مردم مظلوم افغانستان و مراتب تأثر و تألم همه امت اسلامی که انصار جهاد بوده اند و در رابطه با پامال شدن حرمت و مصالح ملت مسلمان و آبروی بیزی رای همه داعیون اسلام و نهضت های اسلامی و خطرات مداخلات شوم دشمنان و آینده تاریک را به دوش پانزده ساله جهاد و قربانی بی مثال امت اسلامی به شما انتقال می دهد برای آنکه این سقوط قهرانی از حد موجوده آن نیز جبران ناپذیر نشده باشد مواد مندرج آتی را از جناب شما خواستار است. الف: آتش بس عاجل و فوری جنگ جاری را اعلان نمائید و قوت های محارب در موقعیت های موجوده شان متوقف گردند.

ب: همه راه های مواصلاتی در مسیر کابل و ولایات بدون قند و شرط باز گذاشته شود. ج: برای حل مسائل متنازع فیها به هیاتی مشتمل از کبار علما و مصلحین اختیار کامل تفویض گردد تا در چوکات شریعت منور اسلام و مصالح ملت مسلمان و آرمانهای امت مسلمة به حل و فصل آن بپردازند.

امیر المومنین
عبدالله
مادر و خان

دغه مکتوب په همدغه متن احمد شاه مسعود ته هم لېږل شوی...

دولت اسلامی افغانستان
مقام صدراات عظمی

د افغانستان اسلامي دولت
د صدراات عظمی مقام
شوری محترم اتحاد علماء افغانستان!

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!

در رابطه با مطالب مندرجه مکتوب مورخ ۱۳۷۲/۸/۱۷ تان با احترام عرض می کنم:
الف: با اعطای صلاحیت عام و تام حل و فصل همه قضایای متنازع فیها مطابق شریعت اسلامی به هیأت حکم صدر در صدمواقتیم و اطمینان می دهیم که نسبت به فیصله های هیئت التزام خواهیم ورزید.
ب: با توقف جنگ و اعلان اور بند موافقم، با باز شدن همه راه های مواصلاتی توافق داریم.
از خداوند کریم برای خود و شما توفیق خدمت صادقانه در راه نجات کشور ازین وضع دردناک، اقامه صلح و تشکیل نظام صد در صد اسلامی مسئلت می جویم.
با احترام

برادر تان « حکمتیار »

فضیلت مآب ذاکری صاحب و علمای نهایت محترم

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!

صحت و موفقیت شما را در وظیفه ای که در پیش گرفته اید از رب العزت خواهیم.
فرستادگان شما تشریف آوردند و روی مسائل با ایشان صحبت نمودم که ان شاء الله شما را در جریان قرار خواهند داد.

امیدوارم معضله موجود به لطف الهی و تلاش شما حل گردد.

احمد شاه مسعود

زور حقيقت نه دی

څه کېدی شي، څه کولی شو...؟

وضعۀ دردوونکې، پرمختیاوې لړزوونکې دي، حال بورنوونکې، مستقبل تیاره دي، زه داسې گنم نه باور شته، نه اطمینان، یوازې هیلو کې سا چلېږي، ژوند په امید تکیه دی، نیم ژواندې اسرې د ژوند ارابو ته دیکه ورکوي، نور د ژوند لپاره نه وخت شته، نه حالات مساعد دي.

وخت د مرگ پر خوا دی، حالاتو له ژوندانه لاس اخیستی د مرگ په انتظار ولاړ دي، هرڅه د مرگ په چوپړ کې دي.

د جگړې غاړې، تنظیمونه د خپلو خلکو پر ځای بهرنیو ته گوري، لکه خپله پرېکړه تصمیم یې نه شته، د ملت اراده یې تر پښو لاندې ده، پر توطئو، معاملو یې ایمان راوړی، په مخفي کارۍ بوخت دي، اقتدار یې قبله گرځولې، واک ته په سجده پراته دي...

اقتدار که په هره بیه وي، هر قیمت ته چمتو دي، په هرڅه بولۍ لگېږي، هرڅه لیلام دي.

حقاني صاحب په ليدو کتو بوخت دی، يوه ته ورځه، بل ته کينه، زه د هغوی په خوله يوه پر زړه بله له ورايه گورم، نه پوهېږم حقاني صاحب څرنگه ورسره د خير، نېکگنې هيلې پيلی شي...؟

زه د خپل زړه خبرو ته وخت نشم موندای، که کوم ماښام له حقاني صاحب سره د يوازې کېناستو فرصت مومم تر ډېره دواړه چوپ وو، لکه د ويلو څه نه لرو، لکه زه د ده پر زړه پوهېږم، دی زما پر مدعا... داسې چې غواړو څه ووايو، خو نه يې وايو، نه يې شو ويلی... چې خبرې د نهيليو بربوکیو کې نغښتې... له ويلو پټه خوله ښه ده... شيخ فريده پټه خوله دې بهتري ده...

زه د خجالت احساس کوم، چې نه مې شوی کړی د زړه خبرې راپورته کړم، ځان په يو ډول منافقت پر راته ښکاري... پوښتنه دا ده، چې دغه مشران په جرگه، نرخ او کاني معتقد کېدی شوی...؟

د حقاني صاحب سترگو کې يو ژور درد گورم، يو دوک او نهيلي مومم، څه خبر زما سترگو کې د بغاوت سکروټې ليدی شي...؟

زه چې ورته په نيوکو شکايتونو خوله پرانيزم... راته وايي: موږ نور څه کولی شو...؟ نه له يوې غاړې سره درېدی شو، نه له بلې سره، زور کشاله نه شي اوارولی، بې له دې چې د جوړې او سولې خبره وکړو، بل حل نه شته... دا زموږ مکلفيت او مجبوريت دی... که نه ته ووايه څه وکړو، څه کولای شو...؟

زه غلی شم دی هم چوپ شي، څه شېبه دواړو ځانونه دغسې چوپتيا ته سپارلي وي، چې ورته گورم پر څېره يې د څرگندي نا خوښۍ ښې گورم، له وضعې، حالاتو، که زما له نيوکو او احساساتو...؟

لکه حقاني صاحب له خپل مزاج مجبور دی، د جرگې، نرخ او کاني

مجبور ، مرکې او سولې ته ژمنتيا... چې پکتيا د جرگو وطن دی... دلته هر قومي مخور په دغسې ژمنتيا ځان اړ کني، چې دلته د حکومتونو په پرتله د جرگو سیستم غښتلی راوتلی... چې حکومتونو هم جرگو ته کتلي، جرگې ته په مخ اړولو یې گام اخیستی دی.

دغه ولسونه چې څومره جنگیالي پېژندل کېږي، دومره نرخ، کاني قومي کودونو، جرگې او سولې ته ژمن او معتقد ختلي...

دا خو مو هر چاته دا خپل زرگوټی سپین ساتلی

چې مو د وخت په داره مارو هم یقین ساتلی

(...)

د مولانا فهمیم بنډار:

له مودو پس مې حاجي نسیم وموند ورسره کش یې کړم چې له فهمیم سره گورو، د بهرنیو چارو وزارت وایي ته د صدارت راختلې دروازه نظار شورا تړلې د توره بازخان څلور لاري دروازه خاصو مراجعینو ته له پوښتنو، پلټنو وروسته پرانیستل کېدی شي.

حاجي صاحب له وسله والو سره غوږونه وجنگول، زه یې پر اشاره وروغوښتم، کلک یې تالاشي کړم، حاجي نسیم خندل، زړه راته وایي بېرته وگرځه، خو د وسله وال له ډاره مې دا کار نه شوی کړی.

د صدارت بڼه نه دا چې اوښتې بلکې بیخي الوتې، فضا ترینګلې او مرموزه ده، صدارت لکه پوځي قرارگا داسې ښکاري، وسله وال یوه بله خوا ځغلي، یوه لوی سالون ته په تلو حاجي نسیم یوې کوټې ته ننوت، زه سالون کې ولاړ یم، د استاد رباني او مسعود لوی عکسونه پر مخامخ

دېوال لگېدلي، وسله وال له سر تر پښو راته گوري، يو نيم له چا سره
څه وايي، خو پوښتنه نه کوي، حاجي نسيم راووت، ورته وایم په څه بلا
دې واړولو، دی څه نه وايي، خاندی...

پر پوريو وختو، حاجي بيا يوې کوټې ته ننوت، زه ولاړ يم، يو عسکر
وروغوښتم له ساره ستړي مشي سره يې پر يوه چوکۍ د کيناستو وويل:
حاجي نسيم بله کوټه کې دي، چې راووت زه يې لاس نيولی ورسره
ننويستم، يو ژنی پټه خوله ناست دی، موږ هم غلي کيناستو، لکه په
خبرو بنديز لگېدلی، لس دقيقې وروسته يو وسله وال له مخامخ کوټې
راووت، موږ يې وروغوښتو چې ننوتو کوټه کې نه ميز و، نه چوکۍ، پر
سره غالی نوې توشکې پرته دي، پستې غټې تکیې ديوال ته ايښې... يو
پند پرېر سړی ناست دی، يا الله دا مولانا فهميم دی؟ دا قنډار له سړي
داسې بلا جوړوي...؟

ماته د جمعيت نظامي کمېټې يو مامور سترگو ته ودرید، چې پر
موټرسیکل به گرځېده، خوش باش خوش پوښ... دا په څه غضب
اوښتی.

ستړې مشې مو وکړل، معلومه شوه، دا د مولانا صاحب رسمي
دفتر نه دی، دی چې له چا پټېږي نو پر دغه کوټه ننوځي، يا به آن کار
دیگر بوخت اوسي...

مولانا صاحب چې اوس جنرال دی، له واره حقاني صاحب د نیوکو
تر غشو لاندې ونيو، نه ښه نه بد، د حکمتیار پر ملاتړ يې پر کړ، تر دې
چې حزب ته يې د وسلو مهماتو په ورکولو تورن کړ، وايي موثق اطلاعات
ورسره دي...

ما ورته کړه! حکمتیار له حقاني صاحب ستاسې پر ننگه گيله من

دی...

مولانا پر پاکستان خوله ورخلاصه کړه، چې کابل یې له خپلو جاسوسانو ډک دی...

ما ورته کړه تاسې د پاکستان مینه کې دومره ډوب وئ چې موږ مو پر پاکستان د نیوکو په تور دوزخیان بللو...

ده وویل: جنرال رحیم وردگ او حامد کرزی د پاکستان اجنتان دي... اوس یې زما پر رحیم وردگ او حامد کرزي څه...؟
که نه جنرال زما وطندار دی...

حامد کرزی خوارکی یې دومره ډانډاس کړ، چې د ده په خبره سرش زیر بالش خات شد...

جنرالی مولانا فهمیم ته دا زیان اړولی چې ډېری یې د خاد پخوانی جنرال گني، خادست یې بولي، که هرڅو وایي مجاهد دی، نه یې شي پرې منلی...

ډاکتر نجیب الله هم د خاد له تور او غضب ځان نه شوای خلاصولی، وایې ډاکتر د خاد پر ریاست همېشه د پښېمانۍ او افسوس اسویلي ایستل او خپلو ملگرو ته یې د ده پر غاړه د دغې دندې غورځول د کارمل توطیټه گڼله.

له پیسو خالي بانکونه:

په یوه بڼه د څو کرنسیو چلښت:

افغانستان بانک ترمخ داسې بیروبار وي، چې سړي ته د دموکراسۍ د دورې مظاهرې ور په زړه کوي، زما یوه ملگري په ټوکه کې وویل، د

رباني صاحب سخاوت ته گوره، د پيسو خومره حوالې يې خلكو ته ورکړی...

معلومه شوه، چې د حل او عقد شورا د رشوتونو له امله د بانکونو خزانې تشې پرتې دي، درشونو په احکامو سربېره د بانکونو په مخه کې ولاړ سوداگر دا يوه مياشت د پيسو د نشتوالي له امله هره ورځ حواله په لاس د لته بېگانه کوي.

يوه ورځ مو د پښتني تجارتي بانک له خزانه دار سره ملاقات وشو، د خزانه دار نوم رانه هېر دی، خو په قوم ځدران و، ده د حل او عقد شورا لپاره، د داسې رشوتونو کيسې وکړې، چې د نړۍ په تاريخ کې به د رشوت او اختلاس دغسې رسوايي نه وې شوې.

دا وخت افغانستان کې په يوه بڼه څو کرنسۍ چلېږي، د پنځو او لسو زرو بانک نوټونه نوي راوتلي، دوستم او رباني ته روسيه کې جلا جلا بانکنوټونه چاپېږي، پر دغو نوټونو روسي قاچاقبران پېښور کې ډالر رانيسي، حکمتيار چې له وړاندې دغه پيسې چلېنچ کړې وې، يو ځل بيا د لسو پنځه زرو نوي چاپ شوي نوټونه ناچله اعلان کړل، ځکه خو افغانۍ خپل ارزښت له يوې مخې بایللی، ډېرې راکړه ورکړه په کلدارو ده، حکمتيار هم د پيسو چاپ لپاره مدرن ماشينونه موندلي، د پيسو د چاپ کاغذ يې پاکستاني کستم ضبط کړ...

که څه هم حکمتيار پخپلو اعلاميو کې د دغسې بې پېشتوانې افغانو د چلښت مخه ونشوی نيولی، خو سياسي بې ثباتۍ د افغاني کرنسۍ ارزښت دومره وغورځېد چې د حکومت لخوا له رشوت او بډو پرته مارکيت کې نه شوی چلېدی...

بسم الله الرحمن الرحيم

اعلاميه رياست مالي حزب اسلامي افغانستان

غرض رفع مشکل بانک نوت هاي جعلی افغاني به همه افغانها اعلان مي گردد که :

۱- از نگهداري بانک نوت هاي افغاني و خريداري آن خودداري کنند.

۲- عجالتاً بانک نوت هاي چون ريال سعودي و ايراني، کلدان پاکستاني و دالر بحیث اسعار مورد استفاده در تبادل هابکار گرفته شود.

۳- بانک نوت هاي افغاني اکثراً جعلی و بی پشتوانه بوده، هر حکومت آینده مجبور خواهد بود تا همه را لغو قرارداد و بانک نوت جدید عرضه کند، که در آن صورت همه آنانکه بانک نوت هاي جعلی را نزد خود نگهداشته اند زیانمند خواهند شد.

۴- در عوض حفظ بانک نوت هاي افغاني، باید اسعار خارجی دربانگ ها و بایطور شخصی نگهداري شود.

ناکامه تجربه:

د جمعیت فرهنگي انجمن کې له زرو یارانو سره د ملاقات فرصت گوتو ته راغی، فاضل صاحب د برکې اوږده چپنه اغوستې، د مدرسې له وختونو تازه او تاند ښکاري... اجرالدین ویاړ هم له پخوا زیات غښتلی معلومېده، چې د هېواد ورځپاڼې رئیس ټاکل شوی، خو د هېواد وضعه لکه د ټول هېواد خرابه ده، اجرالدین ویاړ له ما د همکارۍ غوښتنه وکړه، ما ورته وویل، اوس مې دا دوکان تړلی، د حرفونو سوداګري مې پرېښې.

ویاړ وویل: تحقیقي مضامین راته لیکه، ما ورته ویل، په څه تحقیق، په دې چې کتابخانې داسې چور او وسوځول شوې، موزیم لوټ شو، بانکونه او ملي شتمنۍ هغسې تالا شوې...؟

فاضل د ژواک صاحب خبره وکړه، خو ما ورته ویل زه ستاسې له لاسه له ژواک سره د مخامخېدو سترګې نه لرم، اجرالدین بیا د قلمي همکارۍ او ډبلې حق الزحمې خبره وکړه، ما په لنډه ور پرې کړه: د ړندو ښار کې مې د هېندارو د پلور ستوماني نه ده ختلې... د دولت پر خزانو چور ګډ دی او چې څه پاتې وو، د حل او عقد شورا له سره څار شول، د بانکونو ترمینځ سوداګر هره ورځ له سهاره تر مازیګر حوالې په لاس د پیسو لپاره د توغندیو له خطر سره ولاړ دي، د ډبلې حق الزحمې درک به له کومې لګوي؟

فاضل د اطلاعاتو او کلتور وزارت د نشراتو ریاست خبره وکړه، خو ما ورته وویل: زه د وچې خاني کوم، که د استاد رباني پاچاهي ومنلی شم، نو د اطلاعاتو او کلتور وزیرحیثیت خو والله که راباندې ومنی.

په خبرو خبرو کې اجرالدين له ملايانو سر وټکاوه، ويې ويل: ترڅو چې ملايان وي، ښه ورځ به ونه وينو، ما ويل: اخوانيان لکه مرفوع القلم گورې، د اخوانيانو په دفاع کې لگيا شو، خو فاضل خبره وړلنډه کړه: دا هم يوه ناکامه تجربه وه.

بسم الله الرحمن الرحيم

اتحاد علمای افغانستان

تاریخ: ۱۳۷۱/۷/۲۱

الحمد لله رب العلمين والصلاة والسلام على رسوله الكريم وعلى آله وصحبه اجمعين اما بعد :

اتحاد علماء افغانستان او جهادي مهم قوماندانانو د ۱۳۷۱ هـ ش د ميزان په ۲۶ مه نيټه په کامل اتفاق سره فيصله وکړه چې متخصصي ډلې لکه حزب اسلامي افغانستان او جمعيت اسلامي افغانستان ، همدارنگه اتحاد اسلامي افغانستان او حزب وحدت (اهل تشيع) او نور دې خپلې شخړې د فيصلې له پاره اکه چې دالله (ج) فرمان دي (فان تنازعتم في شئ فردوه الي الله والرسول ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر فلا وربك لا يؤمنون حتي يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في انفسهم حرجاً مما قضيت ويسلموا تسليماً) دالله (ج) کتاب او در رسول الله صلي الله عليه وسلم سنت ته محول کړي ، او علماء به د کتاب او سنت سره سم فيصله کوي ، له دغه تاريخ نه وروسته به هيڅ يو لوري پر خپل متخصص لوري باندې حمله نه کوي او که له دې فيصلې نه سرغړوي نو هغه په واقع کې متمر داو مسؤل بلل کيږي بلکې زموږ د جهاد په دې حساسه مرحله کې غواړي د جهاد ثمره ضايع کړي البته د مصلح هينټ معلومات او نظريات هم راغوبستل کيږي او د موضوع د تحقيق له پاره به د اتحاد علماء افغانستان تر کلکې څارنې لاندې نيول کيږي .

د اسلامي اتحاد په نامه

د اسلامي اتحاد په نامه

د اسلامي اتحاد په نامه

د اسلامي اتحاد په نامه

د اسلامي اتحاد په نامه

د اسلامي اتحاد په نامه

د اسلامي اتحاد په نامه

د حکمتيار ملاقات

د کابل ناپوځي کېدو وړانديز

حکمتيار صاحب مخې ته راووت، وايي دا خو د سولې هيئت نه دی د سولې لښکر دی په کوټه کې څلورو ديوالو ته په بېلا بېلو بڼو او ډيزاين کوچونه ايښي، ايله شل تنه هغه هم په تکليف کوټه کې ځائيدی شوی، نور دباندې پاتې شول.

حقاني صاحب خپلو خبرو کې وويل د کابل امنيت امانت دی، دکابل قوماندانانو شورا ته دې وسپارل شي، دا ستاسې (حکمتيار) غوښتنه هم وه، موږ غواړو په صداقت دا کار ترسره شي، له پلمو بهانو ډډه وشي، فيصله بشپړه شوې، اعلان يې پاتې دی، مولوي صاحب خالص، پير صاحب، مولوي محمدي د فيصلې ملاتړ کړی، دلته به د انتخاباتو او منتخبې شورا لپاره زمينه مساعدېږي، داسې حکومت به جوړ کړی شي چې په تحزب متهم نه وي.

موږ غواړو د فيصلې د اعلان اجازه راکړئ استاد رباني هم د همکارۍ وعده کړې، ان شاء الله تقصير به نه کوي.

د قوماندانانو اطمینان ستاسې له طرفه او زموږ اطمینان د قوماندانانو له طرفه ضرور دی، موږ ستاسې ملاحظات پام کې نيولي د فيصلې مهم اړخ دا دی چې کابل بايد غير نظامي شي، او بېطرفه

حکومت راشي، دواړه غاړې به د خپلو بنديانو لست راکړي، چې د فيصلې له اعلان يوه ورځ وړاندې خوشي شي.

ډاکتر فاروق اعظم: مذاکرات اخير ته رسېدلي نور بايد اعلان شي، ستاسې نکات او ملاحظات په نظر کې نيول شوي، تاسې مطمئن اوسئ دا خلک چې راټول دي پر ځان يې هم شاهد نيسو او پرتاسې هم...

دا واقعيت دی چې جنگ د حل لار نه ده، يو تنظيم حکومت نه شي کولی، په داسې گډوډۍ کې ملک دوام نه شي کولی، ملک ته يو ثابت نظام په کار دی.

ولایتونو تعهد کړی چې د اصلاحي شورا د پرېکړې تر شا به ولاړ وي، مذاکرات ښه روان دي، هيله ده په تطبيق کې يې تاسې همکاري وکړئ، ځکه ستاسې ډېر څه په هغې کې مراعات شوي دي، تاسې د دغې فيصلې په تطبيق کې ډېر څه کولی شي.

مولوي غلام رباني: حکمتيار صاحب هغه گناه چې دا دوه کاله استاد رباني کوله اوس يې ته کوې...

مولوی صديق الله: زموږ فيصلې مخکې چا ونه منلې، يو ځل يې موږ د مقابلي لار غوره کړه، بيا پيغامونه راغلل موږ معطل شوو، اوس هم د کابل قوماندانان دې ته آماده دي چې په گډه به يې مقابله او مقاطعه کوو.

مولوي نظام الدين حقاني: په کابل کې د شورويانو سره جنگ کې دومره بې عزتي او بې ديني نه وه، راغلې، لکه اوس چې راغلې، موږ د خوست، گرديز پکتیکا خلکو پرېکړه کړې چې د دغه جنگ مخه به نيسو د جنگي ډلو پر وړاندې به درېږو...

ته به خپل وس نه دريغوي اعلانيه به يې کوې، پتې معاملې خو

زموږ د مشرانو بڼې زده دي، خو موږ هرڅه ښکاره غواړو...

لکه مخکې چې حقاني صاحب وويل تاسې له موږ سره د فيصلو په تطبيق کې همکاري کړې، حکومت که په زور کېدې شورويانو به کړی وی، که په پيسو ټينگېدې رباني به دا کار کړی و، حکومت په تفاهم چلېږي.

حقاني: د دې خکلو له آزار او ښېراوو بايد وډار شو، که فيصله نه شي منلې په ډاگه راته ووايه چې ودې منله، بيا پلمې بهانې نه غواړو. له يوې بلې خوا له حکمتيار سره د دوستم د همغږۍ په غندنه خبرې وشوې.

حکمتيار: پير صاحب گيلاني هم د تره کي د ديني امورو مشاور و، (۹) مياشتې يې دا دنده ترسره کړې، که داسې وي بيا دا هم وغندئ... پر قوماندان شېرخان کوچي دا خبره بده ولگېده، حکمتيار صاحب وويل ټوکه مې کوله.

عبدالقيوم خان! مخکې به موږ کمونستان پرچميان په حزب ډارول، خو اوس حزب خپل څنگ پورې ونيول.

حکمتيار: داسې ښکاري چې هيئت دا گڼلې چې که فيصله اعلان کړي، مخالفت به يې وشي، خو داسې نه ده، موږ د فيصلې د تطبيق وعده درکوو، د اوربند، مسلحو قوتونو وتل، د کابل امنيت د کابل قوماندانانو ته سپارل، موقت حکومت، شورا اوله حساسو پوستونو د کمونستانو ليرې کول، دا ټول درسره منو له مخالف سره به يې مخالفت کوو، موږ مخکې هم ټولې فيصلې منلې خو متاسفانه، مقابل طرف ترې سرغړونه کړې.

موږ له دې وړاندې منځگړيو ته بشپړ واک ورکړی، خو دا ځل

متاسفانه داسې واک نه شو ورکولی، خپل عذر او شرایط لرو، دا د هم آهنگۍ شورا شرایط دي که مراعات شول ومو ويل مرسته به کوو.

موقت حکومت باید دوو هفتو کې جوړ شي، دايمي اوربند او د جگړې ختمول د موقت حکومت مسوولیت دی، په کار نه ده اول شورا جوړه شي بیا حکومت...

که اول شورا جوړوو، بیا حکومت دا ډېر وخت غواړي، د شورا تر جوړېدو باید د حکومت جوړول ونه ځنډول شي، تاسې لنډه لار انتخاب کړئ، موږ چې څه وایو په هغې ولاړیو، تاسې وویل فیصله به هله اعلانوو چې دواړه خواوې پرې توافق وکړي، په دې صورت کې مسئله حل ده، دا ښه صورت دی.

زموږ د معلوماتو له مخې هېڅ طرف توی وړی واک نه دی ورکړی، دواړو خپل شرایط وړاندې کړي، فیصله دې دواړو ته واورول شي، بهتره دا ده چې له هم آهنگۍ شورا سره وگوري، د دې لپاره چې بیا څوک مخالفت ونه کړي، که هغوی دا وگني چې له مخ یې کرکه کېږي، لیدو ته یې څوک حاضر نه دي، هغوی به څنگه ستاسې فیصله ومني؟

حقاني: دا اوس چې د هم آهنگۍ شورا سره د لیدو خبره کوې، اول به دې ویلي وو، مشترک ملاقات به شوی و، موږ به فیصله نه کوله، موږ داسې گڼله دوستم ستا نمایندګي منلې ده؟

حکمتیار: مانه دي ویلي دا ونیسئ هغه مه نیسئ، تاسې چې هر څوک درسره نیسئ زه کوم اعتراض نه لرم، خوښ یم، موږ چې هم آهنگۍ شورا جوړه کړې داکار مو سنجیده کړی، جنجال یې نه گڼو، چاره نه وه، ځکه ملک خطرناک حالت طرف ته روان و.

استاد رباني او مسعود دغه جنگ کې استعمال شوي، موږ دوی

سره جگړه نه درلوده، که دلاور ته بمونه نه وی ایښودل شوي، نن به هم لوی درستیز و، پښتانه به له شماله وتل.

۲۲ میاشتي پر ما جنگ و، زه ورته یوازې ولاړ وم... د خالص او محمدي دروازې مې وټکولې هغوی زه په حقه گنلم، خو د ملاتړ جرأت یې نه شوای کړی، دې طرف ته یو کمونیست چا نشوی رابښودی، خو هلته لوی درستیز دلاور، جنرال بابۀ جان، گارنیزون، خاد، او دفاع وزارت او قطعات ترې ډک، دي...

حکمتیار دوه درې ځلې د توضیح غوښتنه وکړه... ده د فیصلې له مجهولیت سر وټکاوه.

یوه هفته کې یې د کابل تخلیه او دوو کې د رباني استعفا غوښته.

حقاني: بیا وایم چې جگړه حل نشي راوستی، له دې عذاب په خبرو او تفاهم وتلی شو.

حکمتیار: مجامله نه کوم، موږ په دواړو لارو کار کوو، خو دې ته ترجیح ورکوو، چې جگړه ونه شي.

حقاني: بیا هم وایم کابل باید غیر نظامي شي، انتخابات وشي، ملي اردو جوړ شي.

حکمتیار: مسعود راډیو تلویزیون کې ناروا تبلیغات کوي، د گلبدین دوستم بدنامې ملبشې یادوي.

عبدالرحیم اخوندزاده: د بدنامو نوم خو تاپرې ایښی و.

حکمتیار: حقاني صاحب! تابه زه هم پیژندلی وم، مسعود هم، مسعود خو هغه سړی دی چې له تا تښتېدلی و.

حقاني: له مانه، له مولوی منصور او قاضي امین وقاد...

حکمتیار: موږ نن شپه د عملیاتو وخت ټاکلی، خو که سوله وشي،

موږ تعهد کوو.

حقاني: تاسې بايد د جنگ حل د خبرو په حل مقدم نه کړی.

حکمتيار: داسې ښکاري تاسې خپله فيصله ځنډوئ؟

حقاني: فيصله ليرې نه ده، ستاسې جنگ نژدې راته ښکاري.

حکمتيار: فيصله بايد ډېر ژر اعلان شي.

حقاني: موږ غواړو لکه تاچې څنگه مطمئن کولای شو هغوی هم

داسې مطمئن کړو، دا لږ وخت غواړي، د هغوی اطمینان له تا یو څه

گران دی.

رَبِّهِ لِّلرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

با باز شدن راه لکامه مدافع برده حاضریم همزمان
با افواج نیروهای مسلح از شهر کابل و تاجیکان
شهر و مراکز دولتی آن توسط شورشی جهاد و ولایت
کابل همه راه لکامه مواضعی به شهر کابل را باز نیم
در دوران آتش پس موقت چهار روزه

به خاطر استقبال از پیشنهاد هیأتی قوم صلح و
رفع شکایات اهالی بصیرت زده کابل مارکیت کوی
بصیرت عاجل در حاکم مکرر بیان اول ، چار و دو
در هر یک و افکار اهدا شده شود

در صدر هیأتی که مدتی آتش پس کار
هیأت در راسته ها حل مشکل و مذاکره امداد
شده ما مدافعانه باشد در رابطه با زبان و تمدن
آتش پس هیچ فراهم گرفت

با
ارام

د تېښتې حقيقت

د حکمتيار صاحب دغې خبرې چې مسعود هغه سړی دی چې له تا
تښتېدلی و، زما سودا کړه پر سبا مې له حقاني صاحب پوښتنه وکړه؟
ده وويل:

۱۳۵۵ لمريز کال میزان مياشت وه له ميرانشا پېښور ته تللی وم،
گورنر هاوس احاطه کې يو دفتر دی کچري يې بولي د توپانچې لينس
مې نوی کاوه که څه کار مې و، که گورم قاضي امين وقاد، مولوی
نصرالله منصور او احمدشاه مسعود هم ناست دي، روغبر مو سره
وکر، مسعود ځان څادر کې پېچلی و، تر څادر لاندې يې لاس راکړ، زما
پام نه شو چې د ده لاسونه يې تړلي دي، موږ له جوړ پخیر نه و خلاص،
چې ده تشناب ته د تلو خبره وکړه، تشناب ته چې ولاړ ځنډ يې وکر چې
کتل مو د تشناب له کړکۍ يې ځان غورځولی و...

دی يې کابل حکومت ته د جاسوسۍ په تور نيولی و، له دې ورځې
بيا وړک شو، تر هغې چې کمونيستانو کودتا وکړه...

بسم الله الرحمن الرحيم

Gulbuddin Hekmatyar

گلبدین حکمتیار

AMIR OF
HEZB ISLAMI AFGHANISTAN

امیر حزب اسلامی افغانستان

جواب مکتوب حکمتیار صاحب
تاریخ: ۳ رجبی ۱۴۰۱
در باره مکتوب تاریخ ۱۲/۱/۱۴۰۱

DATE:

①

• علما و دانشمندی قری شریف:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در پیشگاه شانه نه تا سوره دهم و الا انی دندو

آیه سوره کور کی نزد توفیق غوردم. ستار

یک می دلت به خورب کی غرض قوم:

۱- در فغانستان اکثریت خلک اهل سنت و جماعه

دی طبعی ده می دکتور عام قوانین:

در دی دهرت مطابق وی غور به افراد

طاریکی به حو طایه دصل دهرت در اعلا

حق حاصل وی - مؤثر دامام ابو حنیفه (ع)

برھب بدے خاطر منلی ہے ہے اعتباری قصہ، دو
 کی مو روہ پستیا لہ قرآن اور سنہ نہ ترل
 ہرط رقیق موندی

۲۔ آہ ہندی حکمت کی بادیہ قیدار رقیق ہستی
 پاکتہ اور اہل کائنات یہ درس کی وی او گرنے
 بلکہ ارفکہ عناصر آہ ہندی حکمت کی دیکھون
 اور یہ ویں د پستیا او کالمی حق نری

۴۔ مونہ لدری سوری سرہ ہی دوس دہی مانگی
 او مٹیل وکلائی سی، مستقام دوس رہوا
 انتہا سی او یا دھوک دسوالی دسٹل سوری
 او متفق علیہ سوری لہوا کی غمھی سورھی سی
 کاملہ سو اوق وکود ہی د راتلونی حکمت

بسم الله الرحمن الرحيم

Gulbuddin Hekmatyar

AMIR OF
HEZB ISLAMI AFGHANISTAN

DATE:

گلبدین حکمتیار

امیر حزب اسلامی افغانستان

تاریخ: ۲/حجری/۱۴۰۱

په هکړه نیته د کورنیو خو درگی کورنیو هی د عمل کاري
اور ستونز لاری د پهل پهل دغه په نامه جوړه
کړي شوي دي -
۴- که ماته یوه بل کورنیو، پوقت حکومت
د پاری کړي او یا د تصویب کورنیو د پاری
کړي د کورنیو د جوړیدو او د پاری د پاری
کار په پاری کړي له اور نه کړه پاری یو
کړه کړه هی د پاری کړه کی به د پاری د
پاری او د پاری د پاری له پاری د پاری
پاری نه پاری یو

۵۔ د سٹو لہارہ دالی ہکا نو سٹاق دھی جے دراعا
 سٹری وھیہ رہ او ہکدی دولت سکف دی
 ہی رعائی۔ جلدی فاد او دسٹو او بارہو
 دھندل مٹو کے دیکھ

آ سٹو ادا مختلف لہر باید دیکھ ہی ہونہ
 توند یہ تہو رہوونہ کی داندی تریعہ تعلق
 عوامو کہ را آ عارہ س کے کی دے ادا کہ
 راضی عارو کی۔ کہ یہ انوار کی توند کی دے او
 کہ یہ عیائی سٹو کی۔ دھندل او صلی م حالہ کی
 دستان سرہ م دسٹو کی او لہ کافر سرہ م دسٹو
 کی او داسیر م ہتھاب ادا دے دسٹو م اریوہ
 اوہ ہرہ کی باید دیکھ ہی لہر نوونہ سٹاق عمل
 وشت ادا لہ ہفہ نہ ہی ہکدم کی عارہ مٹو

اد مانتے کی کوئی باید آ انوار کی ادا صائی
 لہور لہ ہفہ نہ ہرہ وستی

آ ہرہ

آ ہرہ

د استاد رباني ملاقات

د استاد رباني خبره غورېدلې، مزمل د خبرو وار ورومبې کړ، استاد خوشاله ښکاري، هيله ده زموږ خبرې ومني...

استاد په موسکا کندز سمنگان کې پخپلو فتحو غږېده له يوې لنډې يادونې سره يې بيانې ته ځان جوړ کړ.

له حمد وټنا وروسته: له ټولو مصلحينو په سر کې حقاني صاحب مننه کوم، حقاني صاحب په ډېر اخلاص جهاد کړی، ډېر برکتې مجاهد دی همېشه يې مشکلاتو کې په صبر او ايماندارۍ استقامت ښوولی.

اوس هم په سختو شرايطو کې چې جنگ دی، د سولې لپاره بوخت دی، زه ورته د توفيق دعا کوم، چې د اسلام او مظلوم افغانستان لپاره هلې ځلې کوي، له چاسره چې د اصلاح نيت وي حتماً يې الله تعالی بريالی کوي.

حوادث ډېر دردناک دي خدای تاسې ته توفيق ورکړ، چې دا حالت ته خاتمه ونيسئ خو تر اوسه زما د تجربې او برداشت له مخې دا ټول حوادث چې راغلي زموږ له خوا څه خطاگانې وشو خو نورې توطيې هم وشو، له خارجه وشو، اصلي هدف دا و چې مسلمانان او مجاهدين بدنام وکړي، او د اميد دا ځای ختم وشي، چې د نورو لپاره مثال او اسوه حسنه ونه گرځي، چې بيا څوک د جهاد نوم وانخلي داسې که هر چا جهاد وکړ له همداسې سرنوشت سره به مخامخ کېږي، دا ډېره خطرناکه دسيسه ده.

ازبکستان وايي مداخله نه کوي... بياوايي دا ناممکنه ده چې بې تفاوته پاتې وشي... وايي د بنيادگرۍ په مقابل کې چوپ نه شي پاتې

کېدای، ډېرو ملکونو په بېلا بېلو طريقو د مداخلې هڅه کړې، حقاني صاحب او نورو ورونو ته توفيق غواړم چې په دغه نیک کار کې بريالي شي.

او په دې زيات کوبنسې وشي، د دې پر ځای چې د کابل لپاره د ملل متحد د غذايي موادو مخنيوی وشي، بيا يې د بطروس غالي په امر پرېږدي، خو د خدای او مسلمانانو په غوښتنه يې نه پرېږدي، چې پر خلکو د اوراگانو د ډزو مخه ونیول شي، دا ستاسو خپل کار دی زه نور څه نه وایم واقولي قولې هذا...

حقاني: له حمد وټنا وروسته:

عزتمندو!

له استاد سره زموږ تعلق پخوانی دی، د ۱۳۵۴ لمریز له روژې وړاندې د شعبان میاشت کې موږ هجرت وکړ، له دې وړاندې مو هم ارتباط و، خو دغه وخت کې استاد او نورو دوستانو چې ځینې غایب او شهیدان شوي دي، زموږ مخامخ لیده وشول، او یو تعلق ټینګ شو، که څه هم یو ډول تحزب او تفرقه موجوده وه، خو هدف یو و، څوک په یوه نقشه، څوک په بله نقشه...

کوم مشکلات او اختلاف چې موجود و، الله تعالی د هغې نه تسامح او عفو کوله او د هغه ستر او عظیم هدف لپاره چې د مسلمانانو لاس تش او دښمن مجهز و، خو د مجاهدینو تکیه پر خدای وه نو الله تعالی نصرت ورپه برخه کړ، منځنۍ اسیا او شرقي اروپا له شوروي استعمار آزاد شول.

ورونو!

موږ خدای او خپلو خلکو ته مسوول یو، یو صحابي ته روژه ماتی راغی ده ته پخوانی حالت ورپه یاد شو چې شپږ ملگري وو، امر ورته ویلي وه یوه کجوره به پشمنی بله مابنام خورئ، بیا نیمه کجوره شوه وروسته یې یوازې دا زړي زبېښل، بیا ماهي اوبو راپورته کړی و، امر اجازه ورکړه چې پوخ یې کړی ویې خوري، دا د الله تعالی له طرفه یو رزق و، صحابي^{رضی} وایي هغه شپږ نفره اوس په بېلا بېلو سیمو کې والیان دي، وړاندې یې د یوې کجورې وس نه درلود، اوس دومره عزت وسایل؟ په دې یې وژړل چې هسې نه آخرت مو خراب شي، الله تعالی ټول اجر په دې دنیا نه وي راکړی؟

موږ ته هم الله تعالی له هغې بېوسې وروسته داسې عزت راپه برخه کړ، خو اوس چې گورو د خپلو خلکو منځ کې له نفرت او بې عزتۍ سره مخامخ شوي یوو.

د دښمنانو له پیغور سره مخامخ یوو، چې داسې جهاد لکه د افغانستان داسې اسلام لکه د افغانستان، باید د کابل د خلکو غم وخورو، د دې لپاره چې خپل ایمان مو ساتلی وي، دا کار وکړو.
ورونو!

سوله فتح مبین ده، لکه د حدیبې سوله، د سولې لپاره ملسمانانو ډېر د تکلیف شرطونه منلي، باید سولې ته غاړه کېږدو.
عزتمندو!

موږ باید یو لار او چاره ولټوو، افغانان یو کړو، له تحزب او سمتیت راوگرځو، دا فتنه ورکه کړو، تفرقه ختمه کړو.
ددې لپاره له استاد درې غوښتنې لرو.

دا چې موږ د خپلې فيصلې په اعلان تشجیع کړي، او له اعلان سره یې تائید کړي، او په تطبیق کې هکماري وکړي.

تر ټولو دمخه لارې خلاصې شي، مسلح قوتونه کابل پرېږدي، کابل غیر نظامي شي، دايمي اوربند اعلان شي، که استاد په دغو برخو کې موږ ته ډاډ رانه کړي، موږ دا دروند پېټي نه شو پورته کولای.

قوماندان انور ډنگر:

موږ حقاني صاحب ته اطمینان ورکوو، د خلکو او اسلام لپاره هرې قربانۍ ته حاضر یوو، موږ د اصلاحي شورا له طرحې او فيصلې ملاتړ کوو، مخکنۍ فیصلې دواړو غاړو ماتې کړې... دا فیصله باید ماته نه شي...

مولوی صدیق الله:

د کابل قوماندانانو چې دا دوه کاله کومې بدبختۍ کابل کې لیدلي دا موږ ته مالومې دي او خدای ته... اوس موږ او تاسې یو ځای ولاړ یوو، کابل د ټول افغانستان مرکز دی، موږ له دې طرحې او فیصلې ملاتړ کوو، نه منونکي ته یې یو لاس یوو.

مولوی غلام رباني:

استاد باید د حقاني صاحب له کاروان سره مل شي.

مولوی نظام الدین حقاني:

عذاب عام دی چې خاص ظالم ته نه رسېږي، استاد چې راغی له مجددې نه دوه چنده شو چې ده څه کړي په ده مسلط شول...

موږ سوال هم کوو، زاری هم کوو، خدای روی هم وړاندې کوو، زموږ فیصله او طرحه کې نه خارجي لاس شته او نه یکطرفه فیصله ده،

که نه عذاب خپرېدونکی دی...

حاجي مالي خان گربز:

په حقاني صاحب مور ټوله پکتيا ولاړ يوو، په فيصله ټينگ يوو،
تنظيمونه مو پرېښي، تنظيمو پسې نه ځو...

ډاکتر فاروق اعظم:

استاده!

دا خلك د دې لپاره راغلي چې ستاسې پر تعهد شاهدان اوسي.

حقاني:

له کابل به مسلح قوتونه وځي دا به د معين تقسيم الاوقات له
مخې بې وسلې وځي.

وسله به په معينو ځايو کې ډيپو شي، شورا به د قوماندانانو،
مخورو، پوهانو په گډون جوړه شي او په معينه موده کې به موقته اداره
او حکومت قايم شي...

استاد رباني:

زه فقط يوه توضيح ورکوم حقاني صاحب چې له مور کوم توقعات
کړي، د هغې د همکارۍ وعده ورکوو، پخپله موافقه ولاړ يوو، که چا
خنډونه واچول بيا به هم ان شاءالله دا کار کېږي.

استاد رباني له مولوي نظام الدين گيله وکړه چې حکمتيار ته څه نه
وايي پر مور خوله راخلاصه کا...

حقاني صاحب وويل حکمتيار صاحب ته يې هم سختې خبرې
وکړې...

استاد رباني: بالکل يقين لرم.

چهار اسيا ته تگ

۱۳۷۴/۱/۱۷ د کب ۱۷:

بيا هم د حکمتيار ليدو ته ځو، له څرخي پله پر بگراميو وروگرځېدو،
د وزلوبې چمن کې لسگونه ملي بس سر پر سر پراته دي، خو يوازې
اسکلبټ، پرزې يې ايستل شوې.

د بگراميو نساجي فابريکې ماشينونه د مخه لوت شوي ودانۍ
کنډواله پرته ده...

د سيد نور محمد شا مېنې کورونو، چټونه نړېدلې، کړکۍ، ورونه يې
ايستل شوي، له دغو کنډوالو يو ببر سر له ايستل شوي کړکۍ لکه د
وحشت سمبول راڅرگند شي...

چهار اسيا ته نژدې پاتک کې خورا گڼه گونه ده، خلکو لاسي
کڅوړو، څادر کې من نيم اوږه او پلاستيکي هغو کې غوړي را اخيستي،
زنځير کې ايسار دي.

زموږ په ورسېدو چيغې شوې، په لوږه مو په تدريجي مرگ مه وژني، له دې مو په مرميو وولئ، چې پاتک يې پرانيست، دوی هم منډه کړه، خو ډېری يې بېرته راوگرځول...

کابليانو بلا کوله له مرگ سره يې ډغره وهله، د ژوند په منډه کې لا ستومانه نه برېښدل، ژوند يې غوښت، له مرگ سره په جگړه بوخت وو. کابل جان در گرفت دودش برآمد، ساربان څو ورځې وړاندې پېښور کې سا ورکړه، مشک تازه ميارد، ابر بهمن کابل. د کابل اسمان اوس اور، بارود او د گوليو ږلۍ اورولې، ساربان څرنګه ژوندی پاتېدی شوای.

ساربان په مهاجرت کې د پېښور سپينه وړۍ کې مېشت و، زه يې د زوی وړوکې هتۍ ته ورغلم، د ساربان د ليدو هيله مې وکړه، ويل سبا پر درې بجو راشه، چې ورغلم، ساربان ناست و، خبرې يې نه شوی کولای، گونګ و، ما ورته خپل ارادت ياد کړ، د ده له سترگو د اوښکو سېلاب پر سينه ږيره رامات شو...

پر يو نيم کور کې بيا هم ژوند ډيوه بله برېښېده، پر کړکيو يې پلاستیک نيولی، چې ټوپکيانو ته وښيي د ژوند له دښمنۍ لاس واخلي. له حکمتيار سره د خبرو پته ماته ونه لگېده، چې خونې ته مې د ننوتو مخه ونه مونده...

جوابه برهان الدین «ربانی» تاریخ ۱۳۷۱/۱۰/۱ اکابر علمای قم و سمنان
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ریاست دولت اسلامی فقاهت سمنان

یادداشت

تاریخ ۱۳۷۱/۱۰/۲۵

علمای محترم حفظکم الله و رعایکم

السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته و بعد!

به ارتباط اجراء احکام شریعت غرای محرمی در همه
ساحت زندگی متذکر می شوم

همایه خاطر و حکمت الله و تنفیذ شریعت اسلامی در این
بین بردن تسلط کفر الحاد بتمام نمودیم، و جز تطبیق

شریعت هدف و آرمانی در زندگی نداریم، تطبیق حقایق
شرعی و حقیقت دولت اسلامی بوده امیدوارم ان شاء الله

بکمال علمای محترم ~~عفو~~ شریعت اسلامی در همه ادارات

دولت نافذ و احراز همه عناوین و مسکنان

مقدور است که تسلط گردد

بسم الله الرحمن الرحیم

امضاء برهان الدین «ربانی»

لیک؛ زما کمزوري

کاريزمير کې د پخواني پاچا بن دی، د ونو څانگې يې داسې سره
اوبدلې، چې لغړو بڼاخو د يوې عجيبه او بڼکلې منظرې بڼه خپله کړې،
چې څرنګه يې زړه غوښتي څانگې، بڼاخونه يې سره تاو کړي، مثلث،
مستطيل، بېلا بېلې زاويې او مخروطي شکلوڼه يې ترې جوړ کړي، ته به
وايې د ونو څانګو، بڼاخو پټه خوله شاعري پيل کړې...

که څه هم جگړو يې پر حسن گردونه غورځولي، خو د وړو لاندې يې
پټ بڼايست لا هم څرګند دی.

د حقاني صاحب لخوا بڼاغلي مسعود ته ډالۍ زغره وال لنډکروزر د
ګڼو ګاډو په سر کې ولاړ دی...

د بن د برسر په دوه پوړيزه ماڼۍ کې احمدشاه مسعود پر سرو غاليو

ایبني یوه صوفه کې غږېدلې، مسعود په همدغه یوه بڼه تر سترگو کيږي چې یوه بڼه خو خبرې یې هنر گرځېدلې.

جنگیالیو مانی پر پوسته او پوځي قرارگاه اړولې، د سلطنتي مانی حیثیت او ښکلا یې لوټلې ده، مسعود خو گامه د حقاني صاحب بڼه راغلاست ته راوړاندې شو، کوټه د سترگو رپ کې ډکه شوه، څوک ننوتل، ځینې د باندې پاتې شول، څوک زور وهي چې ننوځي. ما کوټې ته د تلو مخه ونه مونده، چې یو لاس مې په مخه کې خنډ شو، ډډه پورې شوه، دلته داسې کسانو هم پر کوټه هجوم ورووړ چې زموږ ملگري نشوی پېژندل کېدای.

بن ته راوگرځېدم، که گورم له وسله والو ډک دی، ټولو برگې کوماندوي دریشي اغوستې، ته به وایې د جگړې په میدان کې ولاړ دي...

یو گوښه ځای مې وموند، شېبه شاوخوا گورم، د فقیر بوټي بوی مې دماغ وتخناوه، له جیب مې قلم کاغذ راویست، څو کرښې مې نه دي لیکلې، چې دوه تنه راته ودرېدل:

کی هستی چه نوشته داری...؟

د حقاني صاحب له ملگرو یم شعر لیکم، لاس یې راتاو کړ کاغذ یې واخیست لوستی یې نشوای... کاغذ یې یووړ یو تن یې راباندې پېره کړ، بېرته چې راوگرځېدل تحقیقات پیل شول... نوم، د پلار نوم، د کوم ځای... څه کار... په دې بیا څه کوې، چاته یې ورکوې... تلاشي یې واخیسته قلم یې واړاوه، راواړاوه... وایي دلته لیکل منع دي... پنځه کسان نور راغلل هغوی هم پوښتنې وکړې، زه یې کلابند کړم، تر مازیگر د دوی ولکه کې یم، قلم او کاغذ ضبط شول، لکه د ژوبن ځناور نندارې

ته ډلې ډلې وسله وال راځي، گوري، پوښتنې کوي، خپلو کې يې شاربي او بېرته ځي.

چا به د بندي کېدو حکم ورکاوه، چا به نور تورنه تاپې لگولې، چې دښمن، د نفوذ مخه مومي، معلومات ټولوي کړوکې اخلي، نخچې وړي او بلا نورې خبرې... ښه و قاضي بسم الله راپيدا شو، نه دا چې خبره يې سره کړه، بلکې پر يوه پياله ساره چای يې هم ونازولم... له قاضي بسم الله سره مې د مدرسې له وختونو پېژندگلوي ده... د ښاغلي مسعود باوري باډيگارد، د زړو سترگو يارۍ ته ژمن... ورته وایم که کلاشنکوف، تومانچه، راکټ، چرس هر څه راسره ليدل شوي وای، چا به سترگې نه وای را پورته کړې، خو قلم او ليک نژدې په ستر شر اړولی وم...

وايي: هر نکته جايی داره و هر سخن مقامی...

د فاضل صاحب خبره را ياده شوه: څرنگه چې جهاد کې د قوماندانانو څنگ کې د لغړ زنيو شتون موږ گرځېدلی و له آمر صاحب سره د تخار سفر کې له رنگه سره سپين بسم الله ملتيا له ځينو سره دغسې شک پيدا کړی و، ځکه خو يو چا د خپل څنگ ملگری ته ويلي وو: از... کده آمر صاحب مقبول است.

تلاش شدید برای صلح در افغانستان

د یوې اوونۍ یرغل

د مني د پیل چیچلې ورځ ده، د لمر وړانګې تټې لګي، د ونو پانې مخ په رږېدو دي، ته به وایې خزان وار له مخه لګېدلی، سپېره بادونه سړي ته پر مخ کلکې خپېرې ورکوي، دورې سترګې له خاورو ډکې کړي، د وسله والو جیپان، د قوماندانانو لنډکروزر او پک اپ لکه وږي لیوان خالي او نږدلیو، واټونو کې یوه بله خوا انګولي، د عامه کتابتون لوحې ته تم شوم، خومره کتابونه به سوځېدلي وي...؟ گورم قانع لکه باز راباندې غوټه کړه، نه سات نه مسلات، نبغ یې آریانا هوټل ته ورسولم، پر لاره یې له کنځلو بله خبره نه ده کړې، جهاد، مجاهد ټول یې ډانډس کړل، هوټل ته په رسېدو څرګنده شوه، قانع د وچي خاني چلوي...

د جمعیت او نظار شورا ډېری لویان او مقربین دغه هوټل کې ډېره دي، زموږ یوه همصنفي نورخان عرف شمس الرحمن د بغلان قوماندان هم دلته اړولې، ده هم د مقربینو لست کې ځای موندلی، ځکه خو یې له ماسره توده ونشوای پاللی... البته قانع مغضوبینو ته رالوېدلې، دا وخت یې د تورې یاري ته لاس غزولی پر بدماشي یې خوري...

ده دوه نغري کوټه غصب کړې، یو کټ خالي دی، زه یې پر خالي کټ وروغورځولم، راته وایې دا ستا شو...

ورته وایم زه په دې خلکو ښه نه لگېږم... وایي د دوی هغسې دغسې...

قانع داسې چلند راسره اخیستی، لکه دده یرغمل یم، ډوډۍ د هوټل رستورانټ کې په یوه وخت وېشل کيږي، له ما چا پوښتنه نه ده کړې، قانع صاحب مې لاس نیولی بیایي، لاس نیولی مې راوړي.

سید حبیب شاه هم دلې دی، پر لومړني ماښام درنو ډزو د ویرې وارخطايي لری خپرې کړې، دا داسې وخت دی چې موږ ډوډۍ ته ناست یو، په دریم ډز مندې شوې قانع د کنځلو بار چلوي، رستوران کې موږ دوه پاتې یوو، دی لگیا دی هماغسې گولې غورځوي، زه له ده بېلېدای نشم که نه له زړه مې خدای خبر دی، مری مې مری کې نښلي، د قانع هېڅ خیال نه دی.

لږ وروسته لاندې کوز شوو، سیدحبیب شاه، په پروټۍ ډوډۍ نغاړي، قانع پر پښه پورې واهه، خو د هغه غوږونه ډزو کاڼه کړي، خوله یې له ډوډۍ ډکه ده.

سبا قانع لاس نیولی ورسره رهي کړم، یو کریت انګور یې رانیول، ما وې د کریت په راوړو کې د جوالي کار رانه اخلې، خو کور یې ودان په

دوو گوتو يې هوټل ته راوړساوه.

غوري کې يې كيلو نيم پرمينځل پر مېز يې کېښول، امر يې وکړ خوره!...

نور يې يخچال کې ځای پر ځای کړل، وايي د پوهنتون استادان راځي په گډه يې خورو...

قانع چې له کوتې وځي د يخچال دروازه پرانيزي يو وړی ماته ونيسي، يو پخپله خوله ننباسي چې راوگرځي بيا دغه عمليه تکرار کړي. مازيگر ته لا وخت دی چې پاتې انګور يې له يخچال راوايستل، پر مېز يې له ايښودو سره خپل حکم ابلاغ کړ: خوره! د پوهنتون د استادانو هغسې دغسې...

زه د قانع برمه یم، پر دويمه ورځ يې پر دغه وعده په قسم او قرآن د تلو اجازه راکړه چې غرمې ته به هرو مرو ورگرځم، تر هوټل راسره ووت، پر هغه لنډه لار چې ارګ ته وروتلې او څوک يې نه پرېښودل ور برابر کړم، پر بدخشاني وسله وال يې غږ کړ، هغه نه نوکړه خودی پرې وغورمېد، وسله وال غلی شو...

قانع وايي بنگلديش کې يې سفير ټاکلی، خو دده خوښه نه ده، دا د قانع د گېډې خبرې دي، د زړه هغه يې پر څلورمه ورځ په سند او لاسوند راسره شريکه کړه، د استاد رباني يو امر يې راوښود چې بهرنيو چارو وزارت ته يې د کوتې کونسلګرۍ کې د ټاکنې په اړه کښلي، امر قاطع دی، خو وزير لفرایي، چې پاکستانې مطبوعاتو نصراني ليکه نه نو پکې را ايسته، قانع يې مقرر نکړ...

کابل کې عصمت قانع پښتو ليکوالو ته غنیمت دی، چې دا وخت هغوی نه پر ځمکه سيوری لري نه پر آسمان ستوری پرده يو څه ډاډه

دي...

محمد اسمعيل يون او خالق رشيد راغلل، خو انگور پاتې نه وو،
دوى سره مې دا لومړني لیده کاته دي، په زړه خواږه لگېدل... خدای
دې وساتي... څه به کيږي څه وشول...؟ له خولې زیات سترگو کې ښې
خبرې کېدی شوای.

ماته په سترگو کې حال وایه
لارې کوڅې د غمازانو ډکې دینه

له عصمت قانع سره په غضب اوښتی یم، کله وایي بمونه تړم، ارگ
کې ځان الوزوم، چې پر یوه ځای یې خمېره کړم... دغسې خبرې ان له
پېښوره دده عادت دی...

پر کټ اوږد غزېدلی وي، راپاڅي وایي زموږ مبارزه ددې لپاره وه، دا
لوږې محرومیتونه مو د دغه ورځې لپاره گالل، اسلام او جهاد داسې
وي؟ پاچا خان رښتیا ویل: جگړه د روس او امریکا وه، دل پکې پښتانه
شول...

لگیا دی ته به وایې داټول زما له لاسه، همدا خبره چې ما درته ویل
داسې کوو هغسې کوو... تانه پرېښودم... اوس ما څنگه دا ورسره
منلی شوای چې وتړه ځان پورې بمونه والوزوه دا مشران...
پر مصلحت گرایی او محافظه کاری پر یم، چې دده د انقلابي هڅو
او گامو مخه مې نیولې وه...

داسې گڼم لکه عصمت قانع ټوله پړه پر ما غورځوي...

قرلق د انیس ورځپانې رئیس هم دغه هوټل کې دېره دی، یو ماښام
د ډوډۍ پر مېز قرق له ما هیله وکړه که د مرستیال په توگه ورسره

همکاري وکړم.

دا خبره نه وه لکه پر قانع يې د ټوپک گوزار وکړ، غرب شو مېز يې پر
سوک وواهه، قرق ته وايي: ننگيال دومره خوار شو چې ستا معاون
شي...

اوس دې قانع کرار شي، د قرق خوارکي خوله وچه شوه، هيڅ يې
نشوای ویلی، قانع مو په زاريو، عذرونو غلی کړ.
د قانع زړه ډک دی، دده ارادې خطرناکې ښکاري، وايي پر خدای که
يې په داسې اسانۍ راڅخه وخوري...

توريالی ځاځی، عصمت قانع او شهرت ننگيال - پېښور

ولول

له مزارې سره؛ کابل ناپوځي نشو

سهار د یو بل خولې په بویولو ځان اړ کني، چې د پروگرام پته ولگوي، د ځینو له سترگو دغه پته لگولی شي، د چا له شف، شف او حرکاتو درک در معلومېدای شي، بیا هماغه د اودسونو لړۍ پیل شي، دلته خبره یو څه څرگنده شوې وي...

زه د شپږم حس په کارولو اړ اوسم، چې له مودو یې په مټ د درک لگولو پر تمرین بوخت یم، ددې یوه گټه دا چې ځینو پرمختیاوو ته له وخت وړاندې د لاسرسي لوري موندلې شم.

وايي عبدالعلي مزارې ته ورځو، چېرته، کوم ځای...؟ پته نشته...؟
گادي، موټران چالان او کاروان چمتو شو، زه هم خپل گادي ته وختم ډگروال صاحب راسره پر نوبت سلا شوی، یوه ورځ دده پک اپ بله زما جیب...

د ساتونکو دوه گادي ترمخ شول... نور په یوه لیکه پسې وخوځېدل...

د ښار خبره هماغسې ترینګلې او د ژوند سا ډوبه ده، ښار په دوو بڼو کې رالند دی، چې جنگ وي... مرگ کوملې شلولې وي، چې سا کاري ژوندي بنیادمان نغاري، پر ژوند او هستۍ پسې یې را اخیستې وي، په هر گام مرگ په هر پل ژوبله... د ژوند په تېر ټولولو پسې د توپونو،

توغنديو غورمبي خيڙي، د ژوند لو گډ دي.

که کله د توپو، توغنديو خولې پټې وې، ته به وايې پر هديره تېرېږي،
نن بيا له دغسې هديرې تيرېږو، دغه هديره کې هر يو خپله جنازه په
خپلو اوږو گرځوي، چا د خپل ژوند، چا د عزت جنازه را اخيستي وي...
پر نامعلوم لوري ځغلي...

د واک لوړه له هَلْ مِنْ مَزِيد نه راگرځي... په مرگو نه مريږي، په
وينو توښدو يې تنده د ماتېدو نه ده...

نو آباد ته په رسېدو يو ځل بيا د ويجاريو په لړۍ ور برابر شوو...
دغه وراني د جنگ په پرتله د لوټمار ښکاري... د غره لمن کې د خالي
کورو له ايستل شويو کرکيو وسله والو ببر سرونه را ايستلې د خپل
وحشت نندارې ته ولاړ دي، د خپلې قهرمانۍ مزې اخلي...

دهمزنګ کې جگړې اور لگولې، څلور لارې کې توپکيانو له شگو،
خاورو ډکې بوجۍ کتار کړې، ټانکونه يې درولي، مورچې يې نيولې...
چاته د چا پر وړاندې...؟

څلورلاري کې د ترافيکو پر مديريت دومره گولۍ موبښتې لکه چيچک
څپلې خبره...

پر کين لاس وگرځېدو، د خوشالخان خټک لېسې پخوانۍ ودانۍ چې
د پوهنتون د لومړيو ټولگيو ليليه وه، له بېخه نرېدلې، پر شوروي
سفارت حبيبي لېسه د گوليو چيچک خوله لگولې...

نن يو بل سلطنت او قلمرو ته ننوځو... کابل د واک پر متعددو
مرکزو وېشل شوی، جلا سلطنتونه، د هر سلطنت خپل قلمرو، پولې او
سرحدونه، که پښه ډې ورواړوله د ژوند ډېوه گل ده، لکه ډيورنډ د کابل
پر ټټر يې چارې ښخې دي.

د درېيمې کارتې «پوش سيمې» يوې مانۍ ته تم شوو، ښکلا يې لوت ده...

راياد شول... د ماضي د ښايستونو دره مې پرمخ بېرته شوه، د کابل د ښکلا او امن پرون ته ننوتم... د ژمي رخصتي مې د درېيمې کارتې يوې مانۍ د ساتونکي په توگه اړوله... زه د خپلو يادونو پر قبر ولاړيم... په نړېدلي بې شناختې بې ډبرليک قبر...

د غټانو له دغو مانيو ښايي ځينې کوم شرکت د بهرنيو اتباعو (کورنيو) د مشتېدو لپاره پر کرايه نيولې، مياشت دوې، زيات و کم به دلته ميشت وو، نور به يوه پيره دار پکې اړولي و.

مانۍ زموږ د يوه عزيز وه، "واحي" چې د خپل وخت لويه علمي تکنوکرات کورنۍ ده...

د ژمي تر پای مې د هغه مانۍ د ساتونکي په توگه (۲۴۰۰) افغانۍ گټلې وې، ځکه خو مې هغه کال مدرسه کې ښه غور تېر کړ، خو اوس د هغه مانۍ درک نشوای رالگېدلی، نه مې شوی پېژندای...

عبدالعلي مزاری د قاري محمد امان نوایي مانۍ کې دېره لگولې، عسکري قشله گرځېدلې...

سالون لکه تالار دومره لوی دی، يوه بل سرکې لويې ديوالي بخارۍ د ماضي يادونو ته واړې خولې نيولې، چې دا وخت د دوو نورو بخاريو... تورو نلو ته مرمرين دېوال دوه ځايه بې ډوله سوري شوې دي...

داسې ښکاري لکه دوو نومرو کې د قاري صاحب مانۍ رغېدلې... شا ته يې يو بل لوی پخلنځی دی، چې افغان لوی پلورنځی رستوران ته له دې پخلنځي پاڅه خواړه په ځانگړو مناسبتو کې وړل کېدل...

قاري امان نوایي، د وخت لوی سوداگر و، دربار ته نژدې گڼل کېده،

نادرپښتون وات کې يې د بهرنيو لوکسو توکيو لويه مغازه وه، افغان لوی پلورنځی يې هم ملکیت گڼل کېده، چې له لومړي پور ته له درېشي پرته د ختو اجازه نه وه...

(شوځک) پسې کښلی و... قاري صاحب دې مهرباني وکړي د افغان پلورنځي نوم دې واړوي، افغانان چې خپلو ملي جامو کې دغه پلورنځي ته د ننوتو مخه نلري څرنگه کېدای شي، افغان لوی پلورنځی ونومول شي...؟

په سالون کې ښاغلي مزاری په شاهانه انداز پر صوفه ناست دی، بله هغه لومړني مېلمه لپاره ده، ترمنځ یو وړوکی مېز... خو صوفي د مشرانو مېلمنو لپاره دي، نور چوکۍ لکه د ټولگي پرتې دي...

دهلیز کې د خمیني تصویرونه څرېدلي، سالون کې د پخوانیو لگېدلیو تصویرونو ځای خالي او د یوې ټابلو هېنداره ماته ده...

حقاني صاحب د لومړني مېلمه پر صوفه کېناست، د مزاری بل اړخ ته ډاکتر فاروق اعظم، مزاری صاحب بلا خوله ور ویاند دی، په ډاډ بلکې غرور شمېرلې خبرې کوي، د مذهب پر ځای د قوم له دریځه لگیا دی، مانا د شعیه پر ځای يې پر هزاره منگول گلولې...

لکه د مذهب هغه يې محسني ته پریښی، چې دی نه اخوند دی، نه آیت الله.

ډېری بلکې ټولو ټوپکیانو، جگړه مارو د خلکو په دغسې ملکیتونو کې اړولي، له همدغه غصب شویو ملکیتونو درته له شریعت، انصاف او عدالت پر لگیا وي.

پر احادیثو او قرآني آیتونو حواله ورکوي... له خولو يې ځگونه بادیري.

د بېگناه ولسي وگړو کورونه، جونگرې يې د توغنديو تر اور لاندې نيولې وې، خو په غونډو ناستو کې له ملت مظلوم ومردم يې دفاع درته لگيا وي... له عمري خلافت درته گډ وي... مانا حضرت ابوبکر يې پر زړه برابر نه دی...

۱۳مه روژه ده، د چای ډوډۍ تکليف نشته، د جوړ پخیر له لنډې پوښتنې وروسته ډاکتر فاروق اعظم وينا پيل کړه، پر سالون د مزارې رعب غوړېدلې...

ډاکتر فاروق اعظم:... ما ميخواهم جناب شما لشکر صلح را تأييد و رهنمايي داريد، با لشکر صلح يکجا جهت تامين صلح اين جريان راتقويت بخشيد... خلاصه اينکه از چند نفر اهل نظر، علما، مو سفيدان و قوماندانان يک شوراي موقت بيطرف ساخته شود که يک اداره بيطرف مؤقت بميان آورده، که در گير جنگ نباشد، مصالح مملکت را عليا از منافع تنظيم پندارد.

شوراي ممثل تحت يک اداره بيطرف نمايندگان واقعي ملت را جمع نمايد، از اين جهت دوره موقت بيطرف را براي تدوير يک شوراي واقعي حکومت منتخب ضروري ميدانيم.

وقت تمديد شده استاد رباني به پايان رسيده، جانب مقابل اصرار به استعفای استاد رباني دارد، ما بايد با همکاري هم استاد رباني را قانع سازيم که دوام اين اداره به نفع مملکت و خود ايشان نيست...

حقاني صاحب له حمد او ثنا وروسته درې خبرې پيل کړې...

...ظلم او وحشت به اندازه رسیده، غارت اموال و ناموس مسلمانان به پيمانه يی شده که اگر ما ازین بيشتتر غفلت کنيم، جلو انرا نگریم،

معنا این است که خود درین گناه شامل هستم، منع جنگ بطریقه حکمت بر ما واجب است...

ما گردن خود را به این خلاص کرده نمیتوانم که در جنگ شرکت نکردیم چوکی نمی خواهم، مال مردم را غصب نکردیم... لکن نهی از منکر هم نکردیم، اگر ما از جنگ و کشتار منع نکنیم، سکوت اختیار کنیم، گوشه بگیریم، این خود گناه کبیره است.

روز ده بیست نفر بیگناه کشته می شود، راهها بند است اطفال معصوم، بکدام گناه به این ظلم و وحشت مبتلا است...؟

ما از شما تقدیر و دعا میکنم که درجنگ های اخیر شرکت نکرده، میخواهم دیگران نیز به شما اقتداء کند...

مسایل و مشکلات باید از طریق سیاست و مفاهمت حل نمایم، از طریق جنگ مشکلات حل شده نمیتواند، جنگ موجب غضب خداوند^(ج) و ملت است.

ما که می آمدیم دیدیم در این مناطق جنگ جهنم دنیا بوجود آورده... ما برای شما سعادت دارین میخواهم، امید است درچند چیز با ما همکاری لطف فرماید...

قطع جنگ، خلاص شدن راهها و اینکه کابل غیر نظامی شود، سلاح ثقیل بجا های مناسب دور از شهر منتقل و دیپو شود...

امنیت کابل به شورای قوماندانان کابل سپرده شود... یک حکومت بیطرف موقت برای همین وقت حاضر جور شود، شورای ممثل موقت زمینه سازی بکند، که شورای منتخب جور شود و در وقت مساعد حکومت انتخابی بمیان آید...

شما با ما موقف عدم جنگ بگیرید، با ما مثل برادر کلان کارکنید که

قناعت ربانی و حکمتیار حاصل شود، به ما مشوره بدهید، از اعلان فیصله ما تأیید نمایید و در تطبیق آن همکاری و مساعدت نمایید، ما نیاز به مشوره و حضور نماینده شمار داریم که در تصویب طرح و تطبیق فیصله کار شود...

مزاری صاحب! له بسم الله وروسته...

ار برادران تشکر که در ماه رمضان علماء و قوماندانان قدمی خیر در رابطه صلح و آتش بس حل مساله برداشته، لطف کرده، اینجا تشریف آورده و بما افتخار بخشیده، مخصوصاً مولوی صاحب حقانی که ایشانرا احترام خاص قایل هستم که جهاد کرد و در وضع اسفبار کابل شرکت نکرد، در کابینه مقامی بوی قایل شده و نپذیرفت که مطلوب نبود که برای شخص خودش جهاد نکرد، ورنه چوکی وزارت کافی است... ولی ایشان نپذیرفت، کوشش های صلح جویانه خود را مقدم دانست...

ما هم جنگ را راه حل نمیدانیم، تفاهم و پذیرش را راه حل میپنداریم.

ما باید مشکلات خود را خود حل نمایم...

جنگ سر ما تحمیل شده... دوازده جنگ... در جنگ اخیر که موقع خوبی بود که انتقام بگیریم، شرکت نکردیم...

ربانی همه تعهدات را نقض نمود، پشاور... اسلام آباد و... ما گفتیم که جنبش نیست، مساله حل نمیشود، باز هم امضا نمودیم، کمیسیون های اداره پنج وزارت را ربانی پذیرفت ولی عملی نکرد، دو صد هزار نفر مسلح از وزارت دفاع اعاشه می شود، معاش میگرد، همه از یک

منطقه و تنظيم...

اين كه مليشه است و آن مليشه است بهانه است، بابه جان كيست، دلاور كيست...؟ ما مانع ايجاد نميكنيم، از راولپنډي ما را حذف نمود، ميتوانيستم در باميان دولت اعلان كنيم، كارمل و نجيب مسلسل پشنهاد ميكرد كه هزاره جات را خود مختاري ميدهيم ولي ما نكرديم، ميتوانيستم جلو حضرت صاحب رابگيريم ولي نكرديم.

خدمت حقاني صاحب احترامی كه داريم ملاحظات خود را تقديم ميداريم.

طرح قوماندانان كابل عملي نيست... مساله كابل، مساله يك ولايت نيست، سرنوشت در خوست و جلال آباد تعيين نميشود در كابل تعيين مي شود...

بايد حكومت قابل قبول و قانع كننده ائتلافي بميان آيد، اردوي ملي اسلامي تشكيل شود، دولت موقت بيطرف توطئه است... ما در موضوع سياسي رعايت نداريم، سياسي بايد ريشه يي حل شود... بايد دولت ائتلافي تشكيل شود، انحصار طلبي نباشد، حكومت بيطرف بمعنای حكومت غربيها است، اگر حكومت غربيها راقبول كنيم ابروي جهاد ميرود...

رباني (۱۲۰۰) مليارډ افغاني بدون پشتوانه در روسيه چاپ كرده،... حكمتيار و رباني كه طرح قوماندانان كابل رامپيډيرد، اهداف سياسي خود دارد ولي عملي نيست، شعار سياسي از شعار اعتقادي فرق ميكند.

ډاكتر اعظم: معنای حكومت بيطرف اين كه درجنگ درگير نباشد، نه اينكه از غربيها... شوراي غير تنظيمي ممثل ملت.

د ماسپښين لمانځه وخت شو، د ځينو سترگو کې پوښتنې گرځېدې، چې بې ځوابه پاتې شوې، خادر وغورېدل، صفونه ودرېدل، ښاغلي مزارې حقاني صاحب ته د امامت وويل، شاعر ملايي وړاندې کړ، څوک لاس په نامه، د چا څرېدلې، ټول يوه صف يوه ليکه کې.

له لمانځه وروسته له سره خبرې پيل شوې چې د مخکنيو هغو په تفصيل او تشرېح گرځېدې... د حقاني صاحب له اړخه د بيطرفه موقت حکومت ممثلي شورا، د کابل د ناپوځي کېدو، امنيت د کابل قوماندانانو ته د سپارل کېدو، دايمي اوربند دلارو خلاصېدو او مناسب او مساعد وخت کې د منتخبې شورا او حکومت پر جوړېدو او د مزارې صاحب لخوا د قابل قبول، ائتلافي حکومت او ملي اسلامي اردو رامنځ ته کېدو...

د ژمي مازيگر خورا لنډ را رسېږي... يو ځل بيا د لمانځه تابيا ونيول شوه، خادر وغورېدل، صفونه ودرېدل، حقاني صاحب څنگ ته ولاړ يو شعبه ملا وړاندې کړ...

له وروستي او غوڅې پايلې پرته د تلو پرېکړه وشوه. مزارې صاحب روژه ماتي ته ټينگ شو، د مخه ښي لاسونه وغزېدل... ما در خدمت هستيم... مسأله حل نظامی ندارد... ټکو رخصت شوو.

ملي اردو به څوک جوړوي، ائتلافي حکومت کې واک په کوم معيار ویشل کېدای شي چې قابل قبول ښه رامنځ ته کړای شي؟ حقيقت کې د جگړو شر ائتلافونو رامنځ ته کړی، ډلبنديو عذاب غوړولی.

چې ائتلافونه په سياسي کچه نه د ژبې، مذهب، سيمې په بنياد

غزېدلی، خورا خطرناک...

سوله او جوړه څرنگه رامنځ ته کېدای شي...؟

په زور سوله نه کېږي، لکه په زور چې کلي نه کېږي، دلته د زور هوس سرته ختلی، د سولې مخه یې ډب ده.

ځکه خو حقاني صاحب د جرگې کچکول تش گرځوي، چې دا خلک په نرخ او کاني نه شي پوهېدای، پر جرگو معتقد نه دي، پر وطن او ملي گټو یې ایمان وار له مخه زیانېدلی.

سوله په زور نه کېږي، خو په زاریو هم نشي ترلاسه کېدای، جرگه له ښکیلو غاړو یو اهلیت غواړي، چې ما دلته ونشوی لیدای، کوم چې زموږ د کلیو ولسونو عام او نالوستي یې ښوولی شي، او هغه پر بدیو د پوهېدو هغه دی، چې لکه آرت دولسي دیپلوماسي منطق گرځېدلی، څوک چې له دغه هنر بې برخې شي، پر سترگو یې د جاهلیت پردې وغوړېږي، د لوستو جاهلانو د لښکر جنگیالي ترې جوړ کړي.

رښتیا دا چې ماته ددغه وړیو د شری کولو خوب بې تعبیره ښکاري...

لکه ډېر تنگ شوی یم...

د خبرو ترجمه

له حکمتيار صاحب سره چار اسيا کې په يوه اوږده کوټه کې په کوچونو ناست يوو، مولوي عبدالرحيم اخوندزاده، مولوی نظام الدين حقاني او حاجي مالي خان گربز هم له حقاني صاحب سره ملگري دي...

حکمتيار صاحب د کابل راډيو، ټلويزيون تبليغاتو او پروپاگند ته گوته ونيوه، چې د حزب مجاهدين د گلبدين او دوستم د ملېشو په نامه يادوي، په ده او حزب پسې ناروا تبليغات کوي، سپورې ستوغې وايي: دده په وينا له دغسې تبليغاتو سره څرنگه کېدی شي سوله ټينگه کړی شي...

په خبرو خبرو کې حکمتيار د صلاح الدين نوم واخيست، عبدالرحيم اخوندزاده د صلاح الدين پوښتنه وکړه، حکمتيار صاحب ويل زما زوی چې سعودي کې لوست وايي...

عبدالرحيم اخوندزاده ورته کړه: شه ستا هم صلاح الدين دی-د استاد رباني مشر زوی هم صلاح الدين نومېږي)

حاجي مالي خان گربز حکمتيار صاحب ته پخپله لهجه لگيا دی: میږ وې ته دولته ته نوست يې، هلته اشخه نوسته ده، (مطلب يې دا و چې دلته ته صدر اعظم وې، پاکستان کې بينظير بوتو...) وشه خبره دو ده چې میږ غوشتل هغې شخې ته کم رو نشو، میږ خو په پوله ايسو- پوکستون ته کيز نشو کتی...

حاجي مالي خان پر حکمتيار صاحب پرله پسې نيوکې وکړې، په هغو
ټکو چې نه رباني مسعود او نه دی د افغانستان د واکمنۍ او مجاهدينو
د قيادت ظرفيت لرلی شي... د مالي خان خبرو کې ولسي منطق د
خپلې برلاسی جنده رپوله، حکمتيار صاحب پټه خوله وه، د مالي خان د
خبر په ځواب کې يې وويل: د حاجي صاحب خبرې به ماته څوک ترجمه
کړي؟- زه خو د ده په خبرو پوه نه شوم، چې ده څه وويل؟ زما په زړه
کې وگرځېده، د خپل ولس په ژبه نه پوهېدل عيب دی، که جرم او
کمزوري....؟ خو ما کې دومره جرأت له کومه شو....؟

الساکت عن الحق شیطان اخرس...

جنرال دوستم ته نوی وړاندیز:

حل او عقد چا نشوای منلی، تر دې چې دوستم او مزاری هم ورسره
غاره نه شوی وړی.

رباني په دوستم پسې موسی توانا (دی وروسته دوستم سره یوځای
شو) ورولېږه، د ده په خوله يې دوستم ته پیغام ورکړ، چې صلاح الدین
ورته ښکاري، د افغانستان تاریخ کې د لومړي ځل لپاره موقع لاس ته
راغلي، چې د شمال لږکیو ته زرین چانس گرځېدی شي، باید دا موقع
ضایع نه کړو، اوس چې د شمال تاجکو، ازبکو د نجیب رژیم نسکور کړ،
یو ویار يې په برخه شو، ځینې غواړي د جنوب پښتانه بیا واکمن شي،
چې دا ویار برباد کړي، دا ذهنیت رامینځته کړي، چې گنې مور د قيادت
او واکمنۍ وړتیا نه لرو، بېرته مو پخواني محکومیت ته ورتهل وهي، له
ما چې کوم امتیاز غواړئ، زه چمتو یم، دغسې یوه خبره استاد رباني
صدر اعظم فرید ته هم کړې وه:

((...گوره الله تعالى يو چانس موږ ته برابر کړی، ته صدر اعظم یې،
زه جمهور رییس او مسعود دفاع وزیر، ټول واک له تاجکو سره دی، د
حکمتیار لار د جگړو او ماجراوو لار ده، ته د یوه مستقل شخصیت په
توگه عمل وکړه، تر هغې چې موږ یو، ته به صدر اعظم وې...))

بسم الله الرحمن الرحيم

مترجم ستر جزال عبدالرشید دستم

اسلام عليكم درگهته الله در کاته د ليد

د عاړه ميکنم با عموم برادران صحت درسته با شيد
سأيد حرفه يامي زيادي را به سارسانده با شيد اما
نعمن دارم قريب دسيرت در کترده سید من
هرز سار از بهلوی خو دغی خوا هم برای تکلفه
دوره بنفتم ، حرفه يامي که جزال مؤمن دصالح من
گفته اند کاته تا شيد ميکنم ، ددر مجلسکه سار برادر
مسعود حضور من من شيد هم سائل را فېصله ميکنم

بطمن با شيد
خدايکرم

۷۴/۱۴/۲۶

دوستم او کيان حل او عقد ته خپل استازي ولېږل، خو حزب وحدت له نظار شورا سره د افشار، چنداول، او جمال مېنې جگړو له حل او عقد ليرې وساته.

مزاری دوستم ته مخابره کې له عليک سليک وروسته وويل:

مزاری: خبر شوم حل او عقد شورا کې برخه اخلي، موږ خو د يو بل متحدین وو، نظار شورا زموږ پر ضد په هېڅ وحشت درېغه ونه کړه...
دوستم: سپين ږيري «استاد رباني» يو پلاوی رالېږلی، زموږ ټولې غوښتنې يې منلې، بيا مو نسيم مهدي کابل ته ولېږه، دی به تاسې سره هم وگوري.

مزاری: له مهدي سره به خبرې وکړو، خو تاسې حل او عقد ته د خپل استازي لېږل وځنډوئ، د دې پر ځای دې له حکمتيار سره د خبرو مخه پرانيستل شي.

دوستم: سمه ده مهدي سره به خبرې وکړئ، خو چې داسې ونه شي، چې نجيب زموږ تاسې محرومو ملیتونو رانسکور کړ، دا وياړ مو له لاسه ووځي، بيا دا خبره را پورته شي، چې يوازې يو مخصوص قام حکومت کولای شي او موږ د حکومت کفايت نه لرو.

مزاری: ستاسې نظر سم دی، خو د شمال او جنوب په وېش خبره نه اوارېږي، بايد يوه معقوله تجربه رامينځته کړو.

د تخريبي هڅو مرگونې بېلگه:

لکه وړاندې ياده شوه دواړه غاړې د يو بل مشرانو له منځه وړو لپاره پيسې ښندي، د جنگي کړښو د اکمال لپاره لکونه ډالر بادوي د يوې بلې

غارې قوماندانانو ته يې د پيسو ورخونه ورمات کړي.

د جگړې کړنې ډېری قوماندانان له بلې غارې پيسې اخلي، حکمتيار، د مسعود او مسعود د حکمتيار د مينځه وړلو لپاره د پټو عملياتو او جاسوسۍ لپاره پيسې لگوي.

محمد يونس قانوني دغسې فعاليتونو له امله يوه چاودنه کې تپي شو. د دغو پيسو ډېری برخه په چل او دوکه وهل کېږي، د ښکېلو غاړو د مشرانو له منځه وړو ته خيالي پلانونه او نقشي وړاندې کوي، په دې توگه له حکمتيار او مسعود بې دريغه پيسې ځي.

خرخي پله کې مې ډگروال سيد نعيم په نوي خبره کې موند، حالات بدل ښکارېدل، له پاچا صاحب سره سترې مشې کې مې پر زړه وخوړه چې کومې لړزوونکې پرمختيا خپل سيوري رارسولی.

پاچا صاحب کيسه د توکو په بڼه پيل کړه: د ده په وينا پر دې خواشینی نه دی چې چاودنې به وژلي وو، بلکې پر دې خپه دی چې ستا پښه به ننگرهار او زما لاس وردگو ته وړل شوی و...

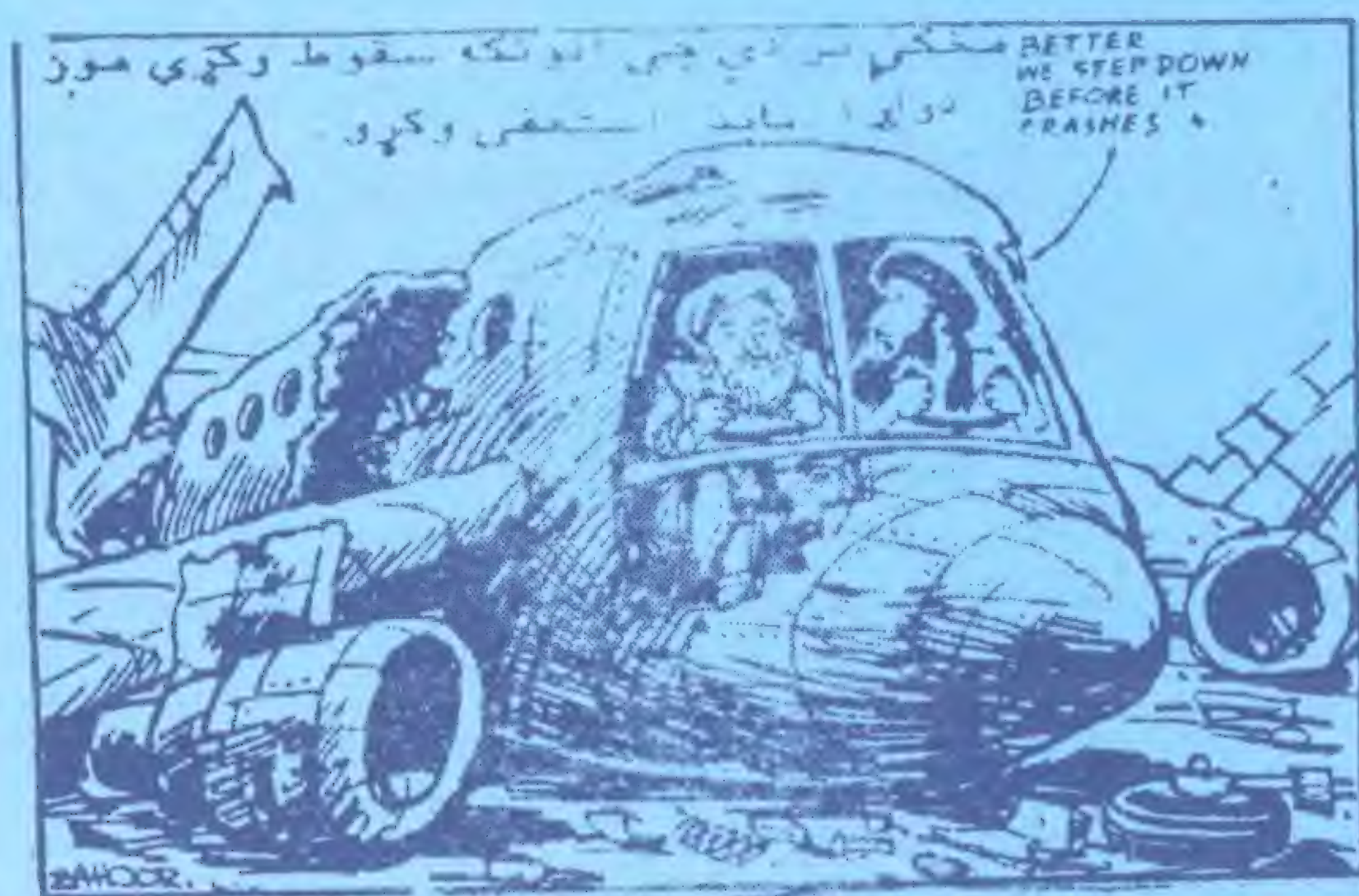
د جنرال (.....) دوه ياوران (.....) او (.....) له ښاغلي مسعود سره نژدې اړیکې لرلې له دوی يې يو (.....) د سيمه ييز تړاو له امله له حقاني صاحب سره هم راشه درشه لرله، په را وروسته کې د مسعود او حقاني ترمنځ اړیکې د دوی په مټ ټينگېدې....

څرنگه چې حقاني صاحب د سولې په هڅو کې د موټرو له کتار سره چهار اسباب ته ځي راځي، که د دغه کاروان کوم موټر کې چاودونکي توکي او بمونه ځای پر ځای او چهار اسباب کې له حکمتيار سره د ملاقات پر وخت وچول شي... په يوه غشي دوه ښکاره ويشتلی او دواړو له شره خلاصېدای شي.

دوی یو ځل له ما د کوم ناروغ په پلمه موټر وغوښت، بیا یې له ضابط عمرخان د هغه موټر غوښتی و، تر هغې چې د یوه موټر په ترلاسه کولو توانېدلي وو، موټر کې یې پنځه ویشټ کیلو گرامه چاودونکي توکي او بارود په خورا مهارت ځای پر ځای کړي وو، تصادف ته گوره چې موټر حقاني صاحب تر جلال اباد له ملایانو سره ولېږه، په سروبي کې د قوماندان زرداد زړه په موټر ورغی، خو چې کتل یې موټر له بارودو او چاودونکو توکیو ډک دی، په دې توگه دغه توطئه شنډه کړی شوه، که نه شونې وه حکمتیار، حقاني له گڼو کسانو سره له منځه تللی وی...

ښکېلو غاړو د یو بل پرضد دغسې پټو ښکاره هڅو کې نه د بېگنا کسانو مرگ ژوبلې ته کتل نه انساني ضایعاتو او عواطفو ته، دا چونگ له خرواره د یوې پېښې یادونه وه، دغسې لسگونه هڅې د جگړې اړخونو د یو بل پرضد ترسره کړې، په ملیونونو ډالر یې لگولي او ځینو مکارو دېره مارو ترې په بډه وهلي دي...

له سختو جگړو وروسته دواړو غاړو د دریو ورځو لپاره اوربند اعلان کړ، چې بهرني اتباع له کابل ووتلی شي، خو د کابل بې دفاع اوسېدونکي په ډېره بې دردی د دغې جگړې قربانیان گرځېدل، د دوی لپاره چا د اوربند اړتیا نه شوی لیدی.

فطرت

په حديث شريف كې راغلي: ماشوم د اسلام له فطرت سره نړۍ ته راځي، دا مور او پلار دى چې له هغه يهودي، نصراني، مجوسي... جوړوي. هېڅوك له موره مجرم نه دى زېږېدلى، دا حالات، چاپېريال او نظامونه دي چې د غل، ډاكو، قاتل او بدماش نوم ورپورې كړي، مجرم يې ورگرځوي، گلم جم، توپكي يې كړي، د خلكو په سرو كې ميخونه ټك وهي، په ژوندوني يې سترگې باسي، پوزه غوږونه يې پرې كوي، كورونه يې لوټي، پر عزت، مال او ناموس يې بلوسي...

هو! هر زوكړى د رښتيا له فطرت سره نړۍ ته راځي، داسې چې نه غل وي، نه ډاكو، نه قاتل او بدماش... خو وخت او حالات ترې قاتل، ډاكو او بدماش جوړ كړي، بيا خپل ورور وژني، د خپل كليوال پر سينه د كلاشينكوف ججوره تشوي، خپل خلك او هېواد فتحه كوي...

د روسانو له تېري وړاندې دوستم د تفحصاتو يو خاموش كارگر و، اسدالله سروري او... ښايي په چا كله لاس هم نه وي، پورته كړى، خو اوس نه په جگړو مړېږي، نه يې په وينو تويولو او لوټماريو هوسونه خړوبېدل...

هغه چې د قوماندان او ملېشه په نامه يې وېره ترهه په زړونو غوړولې، له دې وړاندې يې زموږ منځ كې د ژوند گډه منډه وهله، نه توپير و نه برتري...

ايدېالوژى، د واک سيالي او سياستونه دي چې خلك له يو بل ليرې كوي، دوستان په دښمنانو اړوي، د يو بل پر وړاندې يې وسلې پورته

کولو ته دروي، د دين، ژبې، مذهب او ... په نامه يې ديوالونه ترمنځ دروي.

د ثور له کودتا وړاندې زموږ يو کليوال علي مرجان له ټولو نیک خويه، منلي او خواخوږي ځوان يادېده، خو له کودتا د يوې اوونۍ په تېرېدو مرجان پر ځان بل پوست وغواړاوه، بيا هغه مينه ناک مرجان چا ونه ليد، مرجان د ډار او وېرې نوم وگرځېده...

مرجان اوس چېرې دی...؟ مږ به وي که ژوندی، يو وار بيا به مرجان خپلو منځو کې هماغسې خوږ او زړو ته نژدې ووينو...
چې هېڅوک له ځايه ظالم او سخت زړی نه وي، زوکړی.

تريخ حقيقت:

رېږه د يوه بل اړخ په حذف او نفې نشي اورېدای... کمونستانو له ځان او خپلې ايډيالوژۍ پرته پر هر څه چلپيا تېروله...
تنظيمو خپله منگول کې د واک انحصار غوښت، د ځان لپاره د اقتدار هرې بېې ته چمتو وو... د هر چا خپله جگړه، خپله سوله، خپل اوارۍ، خپله روا ناروا وه... هغه وه چې ټول پر نولسو گونډه شول... د دښمنۍ بيه او د دوستۍ قيمت بنايي دومره لوړ نه اوسي چې سړی دېواليه او د پولۍ ټک ته کېنوي...

د رژيم له پاتې شونو او جنرال دوستم سره دومره مخالفت پلمه ده که واقعيت...؟ پلمه ځکه چې هرې غاړې خپل څنگ کې د رژيم ولاړ افراد پاک او د بلې غاړې ناولي بلل...

ډاکټر حنيف ته وایم بڼه نه وه دوستم يو حقيقت پېژندل شوی

وای... تریخ حقیقت...؟ چې شدید اوړوند مخالفت ټپنې ته مخه
پرانیزي... راته وایي، ته هر درې کاله پس یو حقیقت راباسې... افغان
ملت هم ستا حقیقت و... ظاهر شاه هم ستا حقیقت و، څه شول...؟
تاته د خپلو حقیقتونو لالهاندي در پېښه ده... زه غلی یم، ځواب نه
لرم که جرئت...؟

MESTIRI IS BACK

د محمود ميستري او حقاني ملاقات

د محمود ميستري، لومړني لیده له حقاني صاحب سره انټرکانټیننټال هوټل کې پلان شوی دی.

له ښه بخته د ميستري لیدو ته په وخت ورسېدو، دوه درې واړه بیا هم حقاني صاحب او د علماوو شورا ځينو غړيو سره ميستري وکتل، د ميستري لیدو ته په روانېدو به ملايان اودسونو پسې ولگېدل، د ملا ايسته تېرېدل، اودس وچېدل او بيا اودسونه د اوبښ غوو دي...

تر هوټل تگ اسان نه دی، که څه هم په دغو شپو ورځو کې اوربند دی، خو لاره خطرناکه او حالات ترينگلي دي.

تر هغې چې ملايانو نصور اچول، يوه بله خوا ايسته تېرېدل، بيا يې په ولاړه او ځانگړو حرکتو اودس وچاوه او بيا له سره اودسو تازه کولو د ملاقات پر وخت گېنټه نيمه اړوله.

لار د نظار شورا وسله والو نيولې، څلور لارو او واټونو کې له نورو ورځو زيات ټانکونه او وسله وال تر سترگو کېږي، چې د سگريټيو په ډکولو او فقير بوټي په دودولو بوخت دي، تنکي ژني چې لا يې شونډې نه دي توري وسلې په لاس ولاړ دي، دوی لويې عسکري دريشۍ اغوستې، گنې د ميستري هرکلي ته يې منظم پوځ درولی، خو په دغسې يونيفورم کې له پخوا زيات مسخره ښکارېدل، داسې معلومېده، د څو هېوادو پوځيان راغونډ دي.

مزمّل صاحب ته مې کړه: د استاد زباني پوځ ته گوره، په خونې ټينگ

دسپلين يې د ميستري هرکلي ته درولي دي...؟

مزمل راته کړه، مستريان هم خيرن خچن وي...

(انتر کانتينينټال) لکه د کابل سرايونو کرايي کوټو داسې بڼه لرله، له دويم پور يې د تشنابو اوبه څاڅي، د سرويس او خدمتونو درک نه شته، کوټو کې قوماندان، بادېگارېدان او خپلوان دېره دي.

نيم ساعت موږ لابي کې بې پوښتنې ناست يو، حقاني صاحب د چای وويل، د ارمونيې تورو چای جوشو کې يې چای کېښود، گيلاسونه خيرن وو، بل يې د دوو نيمو لکو افغانيو راوور، محمود ميستري هم راوړسېد. حقاني صاحب د سولې په اړه خپل پلان وړاندې کړ او په دې اړه يې د خپلو فعاليتونو، ستونزو او گواښونو يادونه وکړه، حقاني صاحب لومړی په عربي د ميستري هرکلی وکړ، نوره وينا يې پښتو وکړه، چې ډاکټر فاروق اعظم پر انگرېزي ژباړله.

حقاني صاحب وويل: که څه هم دغه حکومت د ناقصې او نيمگړې طرحې له مخې جوړ شوی، خو که اوس راتلونکې شورا په ازاده او خپلواکه کچه جوړه شي، اواړی رامینځته کېدای شي، ځکه خو د راتلونکي حکومت د ټاکنې لپاره جوړېدونکې شورا کې بايد د زور او زرو د نفوذ مخه نيول شوې وي، خلک بايد د خپلو استازو د غوراوي پوره حق ولري.

حقاني صاحب له محمود ميستري مننه وکړه، چې د مسلمانانو ترمنځ د سولې لپاره راغلی، او د اصلاحي شورا د فعاليتونو او لاس ته راوړنو په هکله يې هم معلومات ورکړل.

ميسټري د حقاني صاحب د وينا او هلو ځلو ستاينه وکړه، د ده طرحه يې تاييد او خپله وبلله، ده وويل له نورو اړخونو سره له کتلو به

په گډه د وروستي حل پر پلان کار وکړي، چې افغانستان د جگړو او ويجاړيو له خونړيو منگولو وژغورل شي.

محمود ميستري له ښاغلي حقاني مننه وکړه، چې په واضحه عربي يې خبرې وکړې، ده وويل د حقاني صاحب وينا ماته خوند راکړ، تاسې ښه ملگري راټول کړي، چې ستاسې وينا يې په انگليسي وژباړله، څرنگه چې زما ملگري په عربي نه پوهېږي، زه به په انگليسي خبرې وکړم، تشکر کوم چې ماته د خبرو موقع راکوئ، تاسې او ستاسې ملگري چې په دغو سختو شرايطو کې غواړئ د هېواد د نجات لپاره لار پيدا کړي، د قدر وړ دي، لکه تاسې چې وويل موږ رښتيا هم د سولې لپاره راغلي يو، تاسې ډېر تلاش کړی چې سوله راشي، امنيت ټينگ شي، زه د ملگرو ملتو د امنيت شورا له خوا مؤظف شوی يم، ستاسې خبرې واورم افراد، ډلې او تنظيمونه وگورم، خوشاله شوم چې ستاسې خبرې مې واورېدې، زموږ هيله ده دا اوربند اوږد او دايمي شي. نن سهار موږ ښاغلي رباني وليد، د اوربند په اړه د هغه ځواب مثبت و.

د سولې په اړه چې تاسې خپل پلان تشرېح کړ، پر هغې خوشاله شوو، چې ډېر مثبت اړخونه لري، ستاسې نظريات عملي او موږ ته نژدې ښکاري، موږ يې خپل نظر کې نيسو او پخپل رپوټ کې به ځای ورکړو.

افغانان مغرور او سرشاره قام دي، چې خپل نظريات ژر نه شي بدلولی، خو تاسې د يوه افغان په توگه په دې برخه کې اغېزمن رول لرلی شئ، بايد د افغانانو په ذريعه دا کار ترسره شي، موږ بيا راځو او بيا به تاسې سره وگورو، پوښتنې به وکړو، چې له موږ سره څومره مرسته کولی شئ، زه يو ځل بيا د ملگرو ملتو او خپلې خوا ستاسې او ستاسې له ملگرو مننه کوم.

د کابل قومندانانو په استازيتوب قوماندان ارسلا وويل: غواړو د افغانستان کښاله د سولې او خبرو له لارې حل شي، افغانان له جنگ ستري دي، د دغه جنگ قربانيان د کابل خلک دي، دوی د کابل له قوماندانانو غواړي امنيت يې وساتي، چې دوی يې وروڼه زامن دي.

د کابل قومندانانو شورا کې د تنظيمو قومندانان شته خو تنظيمي گټې يې شاته کړې، د امنيت يوازينی لاره دا ده چې کابل غير نظامي شي، وسله وال ځواکونه له کابله ووځي.

حقاني: د کابل قوماندانانو جگړو کې برخه نه ده اخيستې، د سولې له پروسې سره يې همکاري کړې، دا زموږ غوښتنه ده چې جنگي ډلې له کابل ووځي، کابل غير نظامي شي...

ميسټري: يو ځل بيا تشکر کوم، تاسې د وطن لپاره وجنگېدې، خو کورنيو جگړو کې مو برخه نه ده اخيستې، دا لار چې تاسې تعقيب کړې، غوره لاره ده، مننه، خدای په امان.

د ميسټري په راتلو د اوربند، له امله د هوتخيلو، قابل باي او نورو برخو لېږدېدلي خلک د خپلو مېنو، کورو ليدو ته ورغلي، خو مېشو دغو کورو کې ماینونه ايښي، چې يو شمېر بېگناه هېوادوال په کې والوتل.

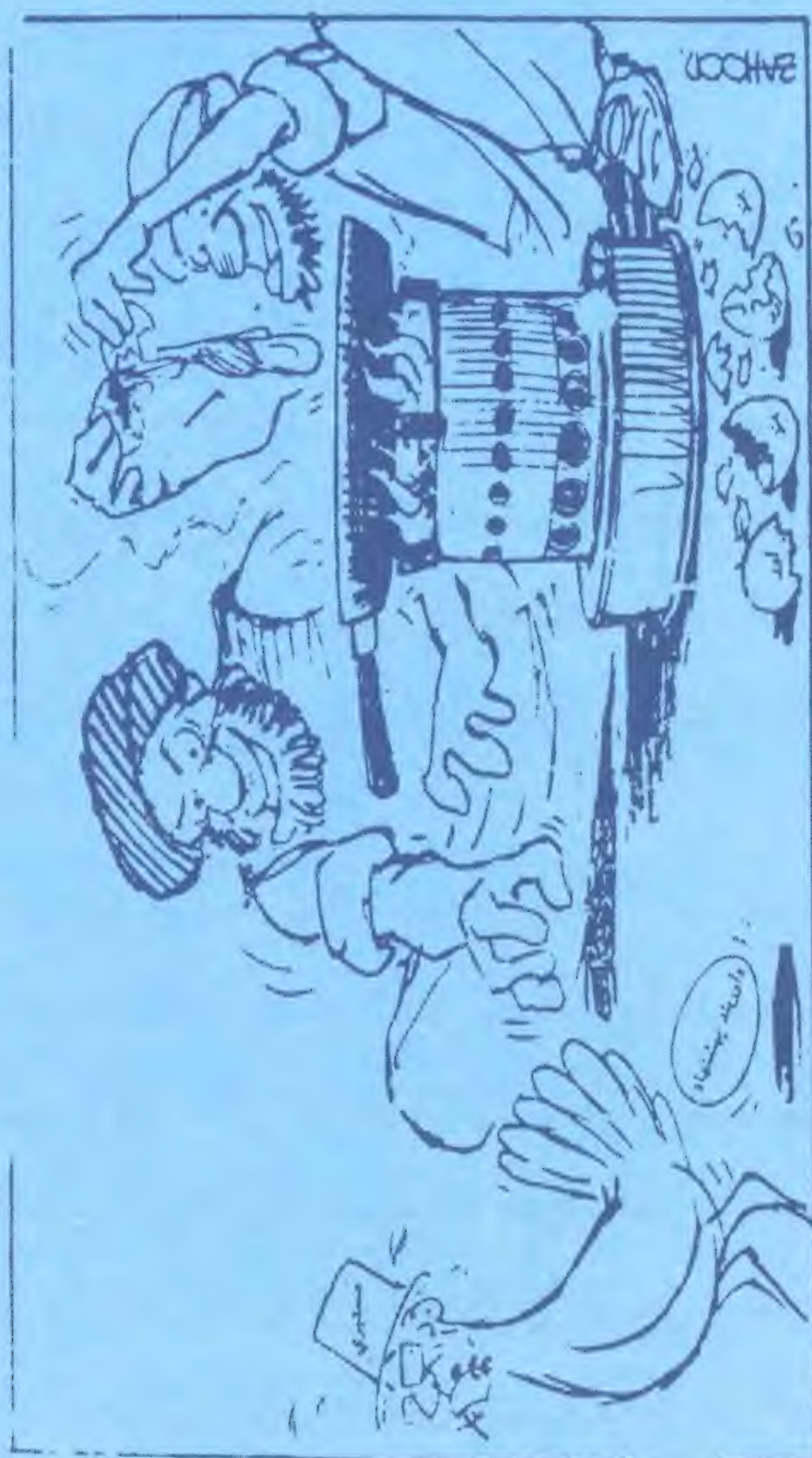
پر سبا يې قوماندان انور ډنگر شکر دره کې مېلمانہ کړو، دی له خپلو جنگياليو سره څرخي پله ته راغلی و، له جنگياليو سره يې چلند د ملگرتيا وو، د تلو په وخت کې يې ورته کړه: ميندې مو وغيم، لږ د سړي زامن شئ، په داسې ځايو کې لږ سړيتوب کوئ، قدر مې کړی...

له انور ډنگر د ډاکټر نجيب زړه تک شين و، چې د شمالي لار به يې تړله- ډاکټر به د شمالي خلکو ته ويل چې د ډنگر له لاسه ستاسې د

انگورو حاصلات په وخت مارکیت ته نه شي رسېدی، دی سم کړی چې لار بنده نکړي، بیا یې یو بل سرک وغځاوه، خو انور ډنگر به هغه ته هم ځان رساوه.

ده شکر دره کې یوه ښایسته مانی رغولې، کړکیو ته یې رنگینې پردې نیولې، قیمتي کوچونه یې ایښي دا ښ به د چا ملکیت و، غصب کړی به یې و، که یې رانیولی، ماته داسې ښکارېده، د پخواني پاچا د کورنۍ ملکیت وي، ښایي پر ده یې پلورلی وي، یا یې په زور لاندې کړی وي.

(والله اعلم)

د حل او عقد ډرامې تمثيل

د ليندۍ پر ۸ مه حل او عقد شورا له ټاکلې نېټې لس ورځې وروسته دایره او پر دويمه ورځ يې يوازینی کاندید برهان الدين رباني د جمهور رئیس په توگه اعلان کړ.

د حل او عقد شورا په اړه د تعبیرونو له اړخه له اوله اختلاف موجود و، ځینو حل او عقد او لویه جرگه په یوه مفهوم او معنا استعمالوله، ځینو به بېلا بېلې معناگانې او مفاهیم ورته کارول، خو دا ښکاره خبره ده، چې دې ټکي د خپل ثقلت له مخې ډېرو ته د ویلو پر وخت مشکلات پیدا کړي وو، د یو څو رهبرانو او د هغوی مرستیالانو خو له رادیوگانو سره مرکو کې په دې ټکي ژبې کلکې نښتې، انجینر احمد شاه یوه مصاحبه کې د حل او عقد په ځای حل او عقد کلمه وویل، د عین او ح - ق او دال ټکي یې گډوډ او ژوول، سیاف صاحب خو بیا عقد او حل تلفظ کاوه، چې اول غوټه ده او بیا یې پرانیستل، خو دا غوټه همداسې غوټه پاتې شوه چا خلاصه نه کړه.

۱۳۶۹ لمريز کې د مجدي او سیاف په مشرتابه د مجاهدينو عبوري حکومت سترې محکمې لویه جرگه منتخب اسلامي حل "و عقد افغانستان" په نامه یو معجون مرکب جوړښت په اعلان ۴۴ مادو کې یو قانون رامنځ ته کړ... د دغه قانون لومړي فصل کې چې د مجاهد، مهاجر، قوماندان، عالم، موسفید لپاره ځانگړی تعریف وړاندې شوی د اهل حل او عقد په پېژندنه کې کارې: اهل حل وعقد عبارت از اشخاص

نيكو، صاحب رای هستند که مرجع حل و فصل قضایای مردم باشد، از منکرات و گناه پاک و منزه پنداشته شود...

در جهاد مقدس سهم گرفته باشد، اقارب نزدیکش (پدر پسر، برادر) در مقامات بلند پایه دولت ملحد، ریاست یا بالا تر از آن یا دستگا خاد مصروف کار نباشد، فهم مناسب دینی داشته به امانت، تقوی و عدل متصف بوده به فسق و فساد مشهور نباشد و شعائر اسلامي را رعایت داشته باشد، منسوب به گروهی منحرف سیاسي نباشد، علیه جهاد مقدس موقف نگرفته باشد، اشخاصیکه بعد از اخراج قشون سرخ از وطن از صف دولت ملحد خارج شده اند منتخب شده نمیتواند...

سیاف صاحب د لویی جرگی پر مخالفت له پخوا ولاړ و، د ده په اند لویه جرگه کې ارذال هم راتلی شي، خو حل او عقد ته بیا تزکیه شوی او یوازې پاک کسان مخه موندای شي.

خو دلته یې له خپل تصویب کړي قانون په انحراف لویه جرگه منتخب حذف او د حل او عقد پرځای د پول نقد ډرامه پروډیوس کړه... حل او عقد شورا بې له دې چې اتفاقي بڼه غوره او د جمهور رئیس د ټاکنې ظرفیت او صلاحیت ولرلی شي، په ناقصه توگه دایره شوه.

د شورا په مقدماتي غونډه کې سید نور الله عماد اعلان وکړ، چې رهبران په دې موافق دي، چې شورا کې برخه واخلي، هغوی را روان دي، ممکن سبا راورسېږي، خو داسې نه وه، له سیاف پرته ټولو ورسره مقاطعه اعلان کړې وه، د کندهار، ارزگان، هلمند او زابل نمایندگان د دې لپاره چې سیاف صاحب د شورا له ترکیب، جوړښت او طرز العمل سره د هغوی له مخالفت خبر وو، د خپل ملاقات په پلمه پغمان ته په

بللو نظر بند کړل، د هغوی غیاب کې یې په هماغه ناقصه توگه شورا دایره کړه، له بلې خوا یو شمېر نور نمایندگان هم له شورا څخه په دغه ورځ د باندې پاتې شول او د هغوی په ځای خپله د دولت وزیران او نور کارمندان د شورا تالار کې کښول شول او بې له دې چې د دولت ریاست ته د کاندیدانو نومونه د هغوی له پروگرامونو او برنامه سره خلکو ته ورسېږي او ولس په دې رابطه خپلې سپارښتنې او مشورې نمایندگانو ته ورکړي، په داسې حال کې چې موجودو نمایندگانو ته هم د خپلو نظریاتو، پیشنهادونو او غوښتنو وړاندې کولو حق او وخت نه و، د انتخاباتو په رابطه د ټولو ملي، بین المللي او شرعي نورمونو پر خلاف له یوه ډرامايي حرکت سره په تالار کې یواځینی کاندید د هېواد جمهور رئیس په توگه اعلان کړای شو، کله چې ځینو نمایندگانو اعتراض وکړ، چې له رای گیری مخکې باید نمایندگانو ته د خپلو نظریاتو د اظهار او وینا حق ورکړی شي، سید نورالله عماد وویل، لومړی به رای گیری کېږي، بیا به نمایندگانو ته د خبرو حق ورکول کېږي، په دې معنا چې لومړی به رباني جمهور رئیس ټاکي، هله د نظر د اظهار او خبرو حق او وخت پیدا کولی شي.

د حل او عقد شورا دایره شوه، د علماوو اتحاد له منشي مولوي سعید الرحمن نه راواخله تر مولوي محمد میر، مولوي فضل هادي شینواري او گڼو نورو علماوو د شورا د تالار ښکلا گرځېدلي وو، بېچاره ذاکري صاحب او څو نور ملایان یې په ځای پرېښې وو، پته به هله ورته ولگي چې فتواگانې انتقادي پیشنهادونه وینا وې یې ټولې له نومونو لاسلیکونو سره مجله کې خپرې کړم.

په تالار کې خورا یخنی وه، نه د برېښنا درک و او نه هم د تسخین د

کومې بلې وسیلې، کله چې نمایندگان تالار ته ننوتل، دروازې وتړل شوې او نژدې دوه ساعته په تالار کې محبوس وساتل شول.

انجینر احمد شاه احمدزی د سټېج په مخ کې ودرېد وېي ویل: مشران را روان دي، لږ انتظار به نور وکړو، له ما سره د اذکارو ډېر ښه کتاب دی، زه به یې لولم، تاسې یې راسره تکراروئ، ډېر ثواب لري.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دولت اسلامی افغانستان

علماء و قوماندانهای محترم

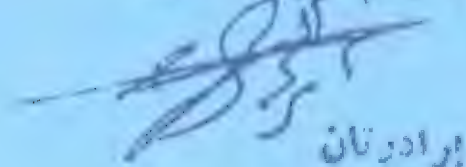
السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

چنانچه اطلاع دارید درشرايط کنونی کشور عزیز ما وارد مرحله حساس و فیصله کن گردیده است، باید در کشور عزیز ما دولت مستقر و مستحکم پدید آید. کشته‌کشهای خونین بدامنی‌ها خاتمه یابد، همه مردم مطابق به احکام الهی در زندای صلح و اخوت بسربرند، افغانستان ویران بعد از آزادی با ید آباد گردد، راه‌ها امن و مشکلات ملت محروم و زجر کشیده ما حل گردد قانون اساسی کشور که بر اساس قرآن و سنت تدوین می‌گردد برای تصویب آماده گردد حقوق و وجایب همه روشن گردد، ظلم و بیعدالتی و محرومیت‌ها بر چیده شود برای رسیدن به این آرمان والا باید بر مبنای هدایت رب العالمین که می‌فرماید: «و امرهم شوری بینهم» علماء قوماندانان دانشمندان و اهل‌الرأی از سرتاسر کشور در چوکات شورای اهل انحل و العقد که در اصطلاح هروف لویه جرگه یادمی‌شود همه در مرکز افغانستان شهر کابل جمع شوند تا در مورد زعامت آینده کشور تصمیم بگیرند.

و از آنجا که تشکیل دولت اسلامی و تعیین زعامت برای کشور با فریضه دینی است، و تعیین زعامت بدون تشکیل شوری صورت نمی‌گیرد پس مطابق به قاعده اصولی تشکیل شوری «مالایتم الواجب الا به فهو واجب» یک وجیبه دینی است، و در عین حال نص صریح قرآن کریم که می‌فرماید: «و امرهم شوری بینهم» ایشمه میرساند که باید به هر صورت ممکن مردم مادر تشکیل ایمن شوری اقدام عاجل بعمل آورده اجازه ندهند دستهای تخریب‌ها را از ادای ایمن فریضه دینی باز دارد.

یقین دارم ملت متدین ما با هوشیاری درشرايط حساس کنونی مانع هر دسیسه خواهند شد، و شورای بزرگ و سرنوشت ساز خویش را در موعد مقرر تشکیل خواهند داد و خود را از انجام این امر دینی محروم نخواهند ساخت. خداوند حافظ و نگهدار همه باد.

والسلام عليكم ورحمة الله

برادران

برهان الدین ربانی

رئیس شورای رهبری و رئیس دولت اسلامی افغانستان

د تالار دننه او بهر وسله وال گوته په ماشه ولاړ وو، داسې معلومېده لکه د جاسوسی یوه خطرناکه شبکه د څار او تعقیب لپاره په سختو پولیسي فعالیتونو بوخته وي، هر نماینده له دوو زیاتو څارونکو له خوا تعقیب کېده، د ببرک او نجیب لویې جرگې به هم دومره سانسور او پولیسي نظام تر کنترول لاندې نه وي دایرې شوې.

وضع نه یوازې دا چې له اختناق ډکه وه، بلکې د نمایندگانو د تحقیر او سپکاوي ښکارندوی هم وه، له دوو ساعتو زیات نمایندگان تر تړل شویو دروازو دننه قید وو.

بندیز او گرځېندیز دومره کلک و، چې چاته د قضای حاجت اجازه هم نه ورکول کېده، تشنابو ته څوک نشوای وتلی، چې له امله د ځینو سپین ږیرو او بوداگانو پرتوگونه لاندې شول...

مولوي نظام الدین حقاني د رایې ورکولو په طرز العمل اعتراض وکړ، خو د واکمنو بریڅو له یوې او بلې خوا چغې کړې او د (ملای اخلالگر) په چغو یې داسې یوه هنگامه جوړه کړه، چې د مولوي نظام الدین حقاني اعتراض چا نه شوی اورېدای.

له همدې ځایه وه، چې مولوي نظام الدین حقاني او یو شمېر نمایندگانو له تالار د احتجاج په عنوان د وتلو هڅه وکړه، که څه هم د دوی مخه ونیول شوه او وسله وال کسان د تالار په دروازو کې گوته په ماشه ودرېدل، خو له مولوي نظام الدین حقاني سره یو شمېر نمایندگانو د شرم دا داغ له خپلو ځانو لېرې او له تالاره په وتو پریالي شول، په تالار کې دوه صندوقه کېښودل شول، چې په یوه د رباني صاحب رنگین تصویر لگېدلی، په داسې حال کې چې په تالار کې د کابینې غړي د کمیسیون هیئت او ډېری هغه افراد، چې واکمنو له

دولتي ادارو او خپلو متعهدينو راتول کړي وو، د رباني صندوق ډک او بل چې کاندید يې معلوم نه و، کومه پاڼه راونه وته، په دې توگه د حل او عقد ډرامه د رباني صاحب د انتخاب په اعلان پای ته ورسېده.

د قوس په ۱۱ مه کابل راډيو د شپې ۸ بجو خبرو کې وويل: د حل او عقد شورا په نننۍ غونډه کې د رايو په اتفاق د استاد سياف پر پېشنهاد پرېکړه وشوه، چې له دې وروسته غير اسلامي ډلې تېلې او افراد په هېڅ نوم او عنوان د نشاط او د فعاليت اجازه نه لري او د پخواني رژيم هېڅ يو لوړ رتبه او حزبي کارمند نه شي کولی د اسلامي دولت په کوم ارگان کې کار وکړي او نور به د پخواني محلد رژيم ټول پاتې شوني له دولتي ادارو ايستل کېږي، د خبر په پای کې استاد سياف پخپل غږ وويل: دغو عناصرو نژدې وه زموږ د څوارلس سوه کلن ملت نوم او نښان ورک کړي.

ده د افغانستان تاريخ له څوارلس سوه کالو د يادولو وړگانه، له دې وړاندې يې د جهالت او کفر زمانه پېژنده، د جهالت او کفر پر ضد مبارزه ده د خپلې ځانگړې فلسفې له مخې غزوله، دا سې چې اول به بېل او کولنگ را اخلي د جهالت، شرک او بدعت نښې نښانې به ړنگوي، بلدوزر به پرې تېروي چې د بت خانې پر سر د مسجد گومبزه نه شي جوړېدې.

په داسې حال کې چې د ملتونو تاريخ له اديانو لرغونی وي... تاريخ او نېټه توپير لري... تاريخ دين نه دی...

د قوس ۱۲ مه د سهار له لمانځه وروسته ډاکري صاحب د سياف صاحب په اړه چې دا ټوله ډرامه دده پر پروديوسرۍ تمثيل شوه، د زړه له ځوښه ښېرا وکړه، چې ټولو لمونځ کوونکو ورسره امين کړه.

حقيقت دا و چې که سیاف، رباني، مسعود پر شا نه وای ټپولي، کېدای شوی د شورا له تکميل، توافق او تزکيې وروسته يو منلی اتفاقي حکومت جوړ شوی وای، حکمتيار د رباني له جمهوري ریاست سره قسما توافق درلود، يواځیني شرط یې د کابینې په تېره دفاع وزیر تبدیلول و، له بده بخته سیاف د صدارت پر سر د سیاسي سوداګرۍ داسې یوې معاملې ته غاړه کېښوه، چې د صدارت په شمول یې د ډېر څه په بایللو د یوه بل خونړي جنگ اور بل کړ، خو رباني د خپل مرموز طبیعت له مخې د صدارت چوکۍ په داوطلبۍ له ځینو سره په سودا اچولې، چې تر اوسه یې ددغه چوکۍ په تمه د ډېرو خولې چوپ کړي دي، رباني صاحب په یوه ډز دوې مرغې په نښه کولې، له یوې خوا یې د صدارت لپاره ډېر کسان په تمه کړي او د هغوی له مخالفت ځان بېغمه کړی او له بلې خوا یې د صدر اعظم له احتمالي شر نه هم ځان ژغورلی دی.

احمد شاه مسعود الوطن عربي مجلې سره مرکه کې ويلي: د پير گیلاني له صدارت سره موافق دی، د مسعود په وینا د ډاکټر نجيب الله په اړه به مشران پرېکړه کوي. پوښتنه دا ده چې د بیرک کارمل په اړه چا پرېکړه وکړه؟

خيرخانه کې د یوې پوځي فرقې په چوڼۍ کې مولوی خالص خپل لنډ او ساده فارمول استاد رباني ته وړاندې کړ، په دې ټکو: یو خواته ستا ملګري دي، دا مو پتېيلې حکومت او واک باید تاسې سره وي، بل اړخ ته ټول ملت دی...

دا سمه نه ده چې هم مو د حکومت پر مشرتابه خېټه اچولې وي، هم په ټول واک...

اوس دوي خبرې دي... دا چې يا مقتدر وزارتونه تاسې واخلې، مشري ملت ته پرېږدئ، داسې څوك مشر وټاكو چې ټول ملت ته منلې وي... يا جمهوري رياست ته واخله.. نور وزارتونه به ملت ته وركړو... استاد كما في السابق وويل له ملگرو سره به له سلا وروسته ځواب دركړو...

د مولوي مير حمزه په خوله يې احوال دا و چې كه مولوي خالص غواړي صدر اعظم شي، موږ ورسره موافق يوو...

مولوي خالص وويل: كه دوى دا ډول فكر كوي ستونزې به نورې هم زياتې شي... په دې مانورو رېږه نه شي اوارېداى... مولوي خالص د افندي صاحب په اړه ويلي و، چې پير گيلاني د افغانستان اصلي اوسېدونكى نه دى... د ده پلار له عراق څخه راغلى، د افغانستان مشرتابه ته نشي كانديدای... خو پير صاحب د استاد رباني له خوا د صدارت په تمه تر مودو خپته خيسته گرځوله...

استاد سياف او حضرت صاحب هم له دغسې شاليد مستثنا نه دي... استاد ځان سيد بولي او مجدي له سرهند سره پېيلی.

بي - بي - سي له كابل د خپلو خبريالانو د رپوټونو په اساس يوه پروگرام كې د مسلط وضعيت او جگړې په رابطه د خلكو غبرگون داسې څرگند كړ... خو تنو په ژرغوني اواز د ملگرو ملتو پر ضد شعارونه وركول، چې ولې د افغانستان جگړې او رېږې په اړه له خپل اثر او نفوذ كار نه اخلي، يوه تن په خپل لړزېدلي اواز له ملگرو ملتو غوښتنه وكړه: مسلمان نه غواړو كافر راولېږئ كافر... ځكه چې د مسلمانانو مسلمانې ليدلې.

PEACE NEGOTIATIONS
IN PROGRESS — FOREIGN CAFE

SAHOD
C

د مولوي حقاني دريځ

د مولوي حقاني دريځ

۱۳۷۱ / ۱۰ / ۱۰

له امريکا غږ سره مرکه:

امريکا غږ: ستاسې په مشرۍ د افغانستان علماوو، قوماندانانو او مخورو استاد رباني ته پېشنهاد کړی و، چې قدرت خپل مرستيال ته وسپاري، خو داسې ونه شول او استاد رباني د دوو کالو لپاره د هماغه شورا له خوا انتخاب شو، ستاسې نظر په دې هکله څه دی؟

حقاني: څرنگه چې د استاد تمديد شوې موده هم پای ته رسېدلې وه د شورا د تدوير په هکله له مشرانو سره ملاحظې او انتقادونه موجود وو، موږ غوښتل شورا په واقعي توگه تکميل او دايره شي او ټول اړخونه شورا کې برخه واخلي، خو استاد رباني دغه پېشنهاد ته چې واک خپل مرستيال ته وسپاري، مثبت ځواب ور نه کړ، هماغه و چې شورا په ناقصه بڼه دايره شوه او پينځو جهادي تنظيمو تحریم کړه.

امريکا غږ: ستاسې نظر د استاد رباني د ټاکنې په هکله څه دی؟

حقاني: زما شخصي نظر دا دی، چې کوم مشکل موجود و، هغه پرځای پاتې دی، امن، استقرار او د قوي منلي حکومت جوړېدل لاس ته رانغلل، که چېرې په واقعي توگه شورا لکه موږ چې پېشنهاد کړې وه دایره شوې وای، د جگړې مصیبتونه او د عدم استقرار ستونزې به له مینځه تللې وې.

امريکا غږ: ځينې مشران له واکه د استاد رباني گوښه کېدل غواړي، خپله رباني غواړي په قدرت کې پاتې وي، تاسې څه فکر کوئ، کابل کې به څه پېښ شي؟

حقاني: دواړه جانبې د زور له لارې دا کار تر سره کول غواړي، چې د حل لاره نه ده، باید د خبرو له لارې د حل منځنۍ لار وموندل شي، داسې چې د مظلوم ملت دغه ستره ارزو سرته ورسېږي او دا جگړې او وینې تویېدل ختم شي، دغه دواړه لارې چې یو په زور په قدرت کې پاتې کېدل او بل په زور د هغه لېرې کول غواړي، معقولې لارې نه دي، دا په حقیقت کې د کابل بهدفاع ښاريانو او ټول ملت سره زیات ظلم او جفاده...

امريکا غږ: د قوماندانانو، مخورو او علماوو نظر څه دی؟

حقاني: وړاندې موږ دې ټکي ته اشاره وکړه، چې د خبرو او مفاهمې له لارې دا مشکل حل شي، خو دا هم باید ووايم، چې د لارو بندولو باید ډډه وشي.

ټول اړخونه له شخصي، تنظيمي گټو، ملي گټې غوره وگڼي، په تفاهم د یوې سالمې ادارې په جوړېدو هېواد له دې بحران وژغوري، دا په جعلي، تقلبي او فرمایشي حرکتونو نه شي ترلاسه کېدای.

امريکا غږ: تاسې له دې بحران د وتلو کومه لار پېشنهاد وي؟

حقاني: د مشکل حل ته بايد د خبرو يو مناسب جهت وموندل شي، له همدغه جهت اواړي موندل کېدای شي.

امريکا غږ: د استاد رباني په قدرت کې پاتې کېدو سره به د کابل محاصره دوام ومومي، د ولايتونو اړيکې به له مرکز سره لېرې پاتې شي که څنگه؟

حقاني: طبعاً که مشکل حل نه شي، کابل به له سختې محاصرې سره مخامخ وي او ولايات به همدغسې له مرکز لېرې پاتې وي، څرنگه چې شورا ناقصه وه، اصلي مشکل په خپل ځای پاتې دی.

امريکا غږ: د ربړې د حل لپاره ستاسې غوښتنه څه ده؟

حقاني: د خلکو واقعي نمايندگانو، بې طرفه قوماندانانو، علماوو او مخورو کمیسیون بايد رسمي شي، چې د حل په يوه لار توافق تر لاسه کړي، متخصصې ډلې بايد له جگړې، محاصرې او لارو بندولو ډډه وکړي، مسئله به طبعاً داسې حل کېږي، چې د ملت لپاره د منلو وړ وي.

څرنگه چې شورا په سمه توگه جوړه نه شوه، هغوی چې شورا تحریم کړې، رانه وستل شول، د شورا د تکميل، تزکيې او تصفيې لپاره زموږ غوښتنې ونه منل شوې، ځکه خو اصلي مشکل پرځای پاتې دی، زه بيا هم دا خبره تکراروم چې له جگړې، راکټي بريدو او لارو بندولو ډډه وشي.

امريکا غږ: ايا تاسې اوس هم د سولې په هلو ځلو بوخت ياست؟

حقاني: دا زموږ مسووليت دی، موږ د الله تعالی بندگان يو، د بنده بندگان له ځانه نه جوړوو، جنگ د مرض علاج نه دی، حل په جنگ نه کېږي، بلکې په خبرو حل رامینځته کېږي، بايد دواړه جانبه صالحو او

بېطرفو قوماندانانو، علماوو او مخورو ته واک ورکړي او په خپلو وعدو صادقانه عمل وکړي، الله تعالی د مسلمانانو ترمینځ سوله او مصالحه مقررہ کړې، نه جنگ او وینې تویول.

اعلامیه

حقاني صاحب له امریکا غږ سره د مرکې پر سبا زه وروغونښتم، چې له اړخه یې مطبوعاتو ته یوه اعلامیه ورکړم، د اعلامیې غټ ټکي دا دي: که پر ولسي خلکو او سیمو بمباري او راکټي حملې دوام پیدا کړي، موږ به تفاوته نه شو پاتې کېدای...

د افغانستان مجاهد او قهرمان ملت چې له شوروي یرغلګرو سره د جهاد په اوږدو کې د جګړو او هجرت کومې ستونزې او کړاوونه زغملې او په دې لار کې یې څومره قربانۍ ورکړي، په یقین سره چې د بشري تاریخ په حافظه کې د داسې دردوونکو پېښو ساری او ددغسې قهرمان ولس د صبر او زغم مثال نه شي لیدل کېدای.

په کار خو داوه چې د ملت پر ټپونو د ملهم پټي ایښودل شوی او دردونه یې درمل شوي وای، خو له بده بخته تېرو ۱۸ میاشتو کې د اقتدار خپل مینځي جګړو ملت له هغو زیاتو مصیبتونو او کړاوونو سره مخامخ کړ، د اوبو - برېښنا قطع کېدل، د لارو بندول، د سونګ او خوراکي موادو قحطی، نا امنۍ او لوټمار سربېره هوایي بمباریو او توغندويي بریدونو له مرګوني برخلیک سره مخامخ کړ.

موږ د افغانستان قوماندانانو، علماوو، مخورو او هغو ټولو اړخونو

په استازیوب چې جگړو کې ملوث نه دي، له متخاصمو ډلو په کلکه غوښتنه کوو، چې پر ولسي خلکو او سیمو له هوایي بمبار او راکټي حملو ډډه وکړي، د برېښنا له قطع کولو، لارو تړلو، اوبو بندولو او د عام المنفعه تاسیساتو لکه پلونو، فابریکو له نړولو لاس ونیسي.

موږ په داسې حال کې چې له خپل مجاهد او مظلوم ولس سره د جگړې له امله رسېدلو ځاني او مالي زیانو په درد او دوک کې ځانونه شریک گڼو، په ډاگه اعلانوو، چې که بیا هم پر ولسي وگړو او سیمو هوایي بمبار او توغندويي بریدونه دوام لري موږ به یې تفاوته نه شو پاتې کېدای.

موږ یو ځل بیا په تاکید سره وایو، که دغه ناوړه عمل دوام ومومي، موږ به مجبور وو، په لازم اقدام لاس پورې کړو، په دې صورت کې به د عواقبو مسوولیت د متخاصمو ډلو په غاړه وي.

والسلام علی من التبع الهدای

جلال الدین حقاني

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د افغانستان ملي اسلامي جومات

NATIONAL ISLAMIC FRONT OF AFGHANISTAN

برادر گرامي حاصل محرم استاد برهان الدين رباني!

د اېن لخطات حساس تاريخي روځون عزيز ما دراسته يک ټول سرنوشت ساز
قوال او وظيفه ديني، ملي دود او خوښ ميدانم که بيا ښه وسيله لکات چنډ را څو ټوټه پري را اخلې شه
پر مقام .

عاشق شکت نيست که جهاد قوما را بگفت مسلمان افغانستان در عين حال که وطن را از پيښال
لفظ و الحاد را نيد ، مسئوليت اس عظيم بريري ته لوده آينده انساني و اسلامي افغانستان را بدو تسليم
پسران و عظيم ملي جهادون را است .

درکت پيښ سات تاريخي موجب آن بود که تخليم ملي جهاد ملي نظام دهم ، شيدن ترين کابل ،
درکت شرايط آن وقت ، دوي يک سلسله مباردي برآي تأسيس دولت اسلامي افغانستان ترافق
لرزه مراعاتي ، تعيين لرونه در ستور او شيد ، ملت بخيځنده مسلمان مارا به ارمانهاي والاي تامين وحدت
ملي ، حفظ تماميت ارضي ، عظيم صلح و ستقر او تطبيق واقعي حق تعيين سرنوشت برج ترين لکتر سازد .
متناقد از همان اول دين خون شهيدان ، پج اسيب ديگان ، اشکت يتمان و حرمت بيگان
مايده لرونه شده ابيادي قبول شده يا قلف صرحت گرفت و ياد تطبيق آن سهل الهادي بعمل آه بطوریکه شورا
مل صل و عقد بود لکتر در ختم مرحله دوم در موعده معينه آن امکان پذير بود .

شورا ملي اسلامي افغانستان که حلقه موافقت تفاوت و خرق و دښيل رسيدن به هدف با جمعيت اسلامي افغان
را دود او دوايي معجزه را پيښور ، اقتصاد او اقتصاد افغانستان لفظ ترينيت و پياښه دود تهاش ملي دود پيښ
تماميت يادست شاکه لکتر بر يمان موند ، دود شاکه که دود لکتر و تمام عظيم ملي جهاد ملي لکتر شورا ملي اسلامي افغانستان
که لکتر پيښه لرونه لکتر مسلمان افغانستان پيښه پيښه او پيښه .

د افغانستان ملي اسلامي محاذ

NATIONAL ISLAMIC FRONT OF AFGHANISTAN

-۲-

په دغه برته موحد تشکيل شوي اېل صول وخت تر ټولو ښه پېچان اندازه اېهلات ښي برتلف ازلاکې
مړېدو ښه تر ښه شت تانگه وړېت ګار وړلکي اخير اکثریت تنظيم ډي جهادي باديږشدن اين شورا بشکلي ګر
موه نظر جمعيت اسلامي است مخالفت خویش را اعلام داشته اند .

پرتو این شرایط محاذ ملي اسلامي افغانستان باین باور رسيد که دایرشدن چنین شورای بذات خود
عزت درگیری یکت جغت داخلی شدید میگردد که تلفات هفتت جانی ومالی موجود را بیزان قابل ملاحظه افزایش
دیده بشید و اگر با قطع نظر از این قیمت گزاف شورای مذکور بنویسم با اهرار شما دایرگشته و شما را بخت رئیس دولت
انتخاب کند که البته مطمع نظر شماست به شما آن شریعتی را نخواهد داد که بموجب آن بتوانید وحدت ملی
را تا بین و صلح و امنیت را در کشور برقرار داشته . این را برای رفع اقیاجات مردم دایره مردم برابر نمایند چه رسد به
اعلام مجده و پایگذاری اکتشاف اقتصادی و اجتماعی .

بنابر آن محاذ ملی اسلامي افغانستان و شخص خوام با جمعیت اسلامي افغانستان و شخص شما مجلس مقننه
تشکيل داده در آن بشیما کردیم که از یکت ملوکیت کمسیون بازرس تشکيل کرده تا اتهامات و شکایات را بررسی
کرده در صورت لزوم تصمیمات لازم را عمل آورد و باین ترتیب هم زمینه برای اشتراکات تنظیم با ولایات دولتی
ډای ناراضی فراهم آورد و هم اعتبار را باین الهامی شورا افزایش یابد . از طرف دیگر شورای قیدی یعنی مرجع
تا وقت تاسیس ارگان ډای مثل اراده ملت صدیعت تعمیل این اراده را دارد ، تشکيل جلد داده راهی
را برای بیرون رفت از این بن بست جستجو کند .

بالحال تاسف شما بهیچکیت از این خواسته عاجز بخت نداده بدایرشدن شورا بشکل فعلی
و انتخاب شدن خودکیت رئیس دولت توسط آن اصرار ورزیدید .
من بخت یکت فردا که در جاذبه وسعت ملت مسلمان افغانستان آرزوی نداشته و بکلمه اعتمادی که

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د افغانستان ملي اسلامي محاذ

NATIONAL ISLAMIC FRONT OF AFGHANISTAN

-۳-

ملت مجده افغانستان بچین داشته اند خورا مسئول تحقیق آرمانهاشان میدانم شما را یکبار دیگر به جواب
و ضم این اهدا تمام توجه ساخته شده که می توانم که ممکن است آنچه در نتیجه آن حاصل گردد کاملاً متضاد با چیزی
باشد که شما و تنظیم شما ډای افغانستان و مردم مسلمان آن آرزو دارند .

وما علینا الا البلاغ

با اقلیم

بر سید احمدی

بر محمد زکی اسلامی افغانستان

۲۹ فرس ۱۳۷۱

کابل

د جگړو بل پیل

حل او عقد ډرامې کابل کې د خونړۍ جگړې اور ژبغړانده کړ، استاد رباني بنایي په دې پوهیده چې ددغه ډرامې له لارې د ملت سترگې له خاورو نشي ډکولای، خو د واک د دوام لند او تنگ پرتوگ یې گرځولای شي، له دې ناخبره چې ددغه پرتوگ د بسختگ درزونه دټینگېدو نه دي. رباني اعلان کړه: چې د حل او عقد شورا لخوا، د حکومت مشرتابه په ټاکل کېدو د سولې ترنامه لاندې کوم فعالیت ته اړتیا نه لیدل کیږي، منتخب اسلامي حکومت واگي لاس کې اخیستی مخالف یې د باغي حکم لري.

پر دریځمه ورځ یې د حزب پر لیکو او سنگرونو برید وکړ، شینه کې

يې د حزب ډېری سنگرونه ونيول، جنرال بابه جان د نظار شورا د
خواکونو قوماندې پر غاړه وړه، ددغه برید پر مابښام محمد یونس قانوني
له راډیو وویل: غوره دفاع حمله ده، د همدغسې یوه برید له امله موږ د
حزب سنگرونه لاندې کړل... له دې وروسته به د حزب د راکټونو
توغندیو له تهدید کابل خوندي وي...

د خپلو خلکو او ولسونو د فتحه کولو دغه جگړه په همدغسې
کرکجنه بڼه غزېدلې، خپل هېواد کې له خپلو خلکو سره جگړه او د خپل
ولس او هېواد د فتحه کولو هوس هرې غاړې په بر بر رسنیو ته اعلاناوه،
دغه هوس داسې یوه نشه او جنون رامنځ ته کړ چې په وینو تویولو او
وینو څښلو نشوی ماتېدی.

پر سبا یې حزب په سهیل او ختیز استقامت درانه بریدونه وکړل، په
ختیز لوري یې د خپلو سنگرونو په بېرته نیولو د څرخي پله تر زندان
سیمه لاندې کړه، سهیل اړخ ته یې تر جنگلک پرمختګ وکړ، جنگلک
فابریکه چې وار له مخه لوټ شوې وه، دغه جگړه کې د اور خوراک
شوه.

کابل کې خونړی جنگ نښتی، حکومت چې د بشپړ بري په هیله یې
بریدونه پیل کړي و، پرله پسې ناکامیو بېرته په غار ننویست، ځکه خو
یې له سره د سولې او اوربند اشته غزونې وکړې یو ځل بیا یې د
پاکستان سفیر ته ځولی وغوړوله، جنرال حمید گل او قاضي حسین
احمد ته یې چې د خوب او تیز رگونه معلوم وو، رامنډه کړه، نواز
شریف سوتی یې پسې راواخیست، اسلام اباد کې یې د سولې تړون ته
راغونډ کړل.

دوستم له هرې غاړې سره د خپلې بیې لوړولو په چنو لگیا دی، د

حزب لخوا جرير په دوستم پسې لگېدلی، رباني پرله پسې دوستم ته د مینې لیکونه لېږل.

احمدشاه مسعود همایون جریر بندي کړ، نواز شریف اسلام اباد کې کله له یوه سره کینې کله بل وروغواړي یوه ورځ دوه درې سره یو ځای کړي، بله ورځ پنځه شپږ سره کېنوي...

د دوستم استازی یې هم راوغوښت مولوی خالص له دغو خبرو سره شلون اعلان کړ، چې گنې د اسلام اباد له تړون د وینې بوی راځي...

د اسلام آباد تړون کې د قاضي حسین احمد او جنرال حمیدگل رول:

استاد رباني له پاکستانی سفير امير عثمان غوښتي د سولې لپاره گام پورته کړي، قاضي حسین احمد او جنرال حمیدگل یو ځل بیا کابل کې په کتنو بوخت دي.

حمید گل له مسعود پوښتنه وکړه چې حکمتیار د واکمن صدر اعظم په توگه منلی شي؟. مسعود هو ځواب ورکړ، قاضي حسین احمد پاکستان ته ولاړ، خو حمید گل کابل کې دی.

د اسلام آباد معاهدې زمینه د خورا ستومانوونکو ناندريو په پایله کې رامنځ ته شو.

مشران اسلام آباد ته وغوښتل شول، استخباراتو لوبه توده کړه، په لومړیو کې خبرې ناکامې گڼل کېدې، نواز شریف د خبرو په وروستی شپه وویل ددې لپاره چې د ختې پوزه جوړه شي، یوه اعلامیه خپره کړي چې خبرې گټورې وې، او راتلونکي کې د غزېدا په ژمنه پای ته ورسېدې،

دلته یو ځل بیا د یوې طرحې زنگ ووهل شو، چې مشرانو اتومات لاسلیک کړه.

د مولوي خالص دریځ له پيله څرگند و، دده په خبره له اسلام آباد تړون د وینو بوی څي... ده له کابل د گلم ملېشو وتل نه بلکې بې وسلې کول غوښتل، ده حکمتیار ته هماغه وخت په ډاگه کړه چې له کابل د ملېشو په ایستلو به دغه ملیشي د هېواد بله سیمه کې د شر او فساد مخه مومي، ځکه خو له کابل د ملېشو د اېستو پر ځای باید د ملېشو د بې وسلې کولو غوښتنه وړاندې کړای شي.

مولوی خالص ویل امریکا او لویديز د افغانستان په اړه رښتیني نه دي، غواړي پر افغانستان لکه د سومالي حالات راوړي چې نړیوالې لاسوهنې ته مخه پرانیستل شي، دده په خبره افغانستان کې باید له سره موقت حکومت جوړ شي، چې تنظیمونه او ملیشي بې وسلې او ازادو ټاکنو ته زمینه برابره کړي.

(فرنټیر پوسټ ۱۶ اگست ۱۹۹۳)

استاد رباني یوه کوټه او حکمتیار بله کې ناست دی، غلام اسحق خان حکمتیار تر مخ کړ.

نواز شریف پسې دی د رباني کوټې ته راغلل، رباني سپک له ځایه پاڅېده، حکمتیار وروړاندې شو، اسحق خان ترمنځ یو بل ته په نری موسکا وکتل، غاښونه یې د کمرو د فلش له بریښناوو سره وپرقېدل، یو بل ته یې لاسونه ورکړل.

خو ددغو موسکا تر شا د هغو زرگونو بیگنا او بې دفاع هیوادوالو د مرگ ژوبلې ناوړین نشوی پټېدای، ددغه لاس ورکولو بیه د کابل ویجاړي

لوټ تالان او د ژوبلو مرگونو غميزې همدا پوښتنه راپورته کوله: بای
دنب قتل. دا ټوله بربادي د همدغه یوې موسکا بیه وگرځېده؟

د اسلام آباد پر تړون لاسلیکونه وشول د قدرت حرص د وینو د
سوداګرۍ پانګه تر ګوندو کړه، تړون سعودي پاکستا او ایران د تضمین
کوونکو په توګه توشیح کړ.

یو ځل بیا خبره بیت الله کې د لوړې تازه کولو ته ورسېده...
پاکستان د حکمتیار د دغه غوښتنې له امله چې له رباني سره
د جمهور رئیس په توګه نه، د جمعیت د مشر په توګه خبرې کوي د
استاد رباني رسمي استقبال ونکړ.

اسلام آباد تړون لکه د پېښور هغه په ګونګ او مبهم متن کښل
شوی، داسې چې هر اړخ ته د خپلو ګټو د خونديتوب، تعبیر او تفسیر
ګنجایش لرلی شي.

د دفاع وزارت رېره په ځای پاتې ده، حکمتیار د دفاع وزارت تغیرات
د کابینې چوکاټ کې خپل صلاحیت ګاڼه خو د رباني ویندویانو د دفاع
وزارت کې تغیرات ناشوني او مردود اعلان کړل.

تړون حکمتیار صدر اعظم و مانه چې له یوې اوونۍ وروسته له
مشرانو سره په سلا مشوره کابینه وټاکي په دې اړه حکمتیار جلال آباد
کې د مشرانو غونډه وبلله خو رباني پکې برخه وانخیسته، د حکومت
ویاند وویل دتړون له مخې اړینه نه ده له مشرانو یو ځایي مشوره
واخیستل شي، په انفرادي توګه هم دغه نظر اخیستل کېدای شي.

له دې وروسته حکمتیار چهار اسيا کې د دغسې غونډې رابللو اعلان
وکړ، خبرتیا کې په دې ټینګار شوی که کوم مشر غونډه کې ګډون ونکړ
د شکایت حق نلري، دغسې غونډه کې یواځې د تنظیمو مشرانو برخه

اخيستی شوای نه استازو، مرستیالانو...

صدر اعظم ته بنيایي هر تنظيم د لسو تنو نومونه ورکړي وای، چې له دې څخه یې دوه تنه کابینه کې نیولی وای.

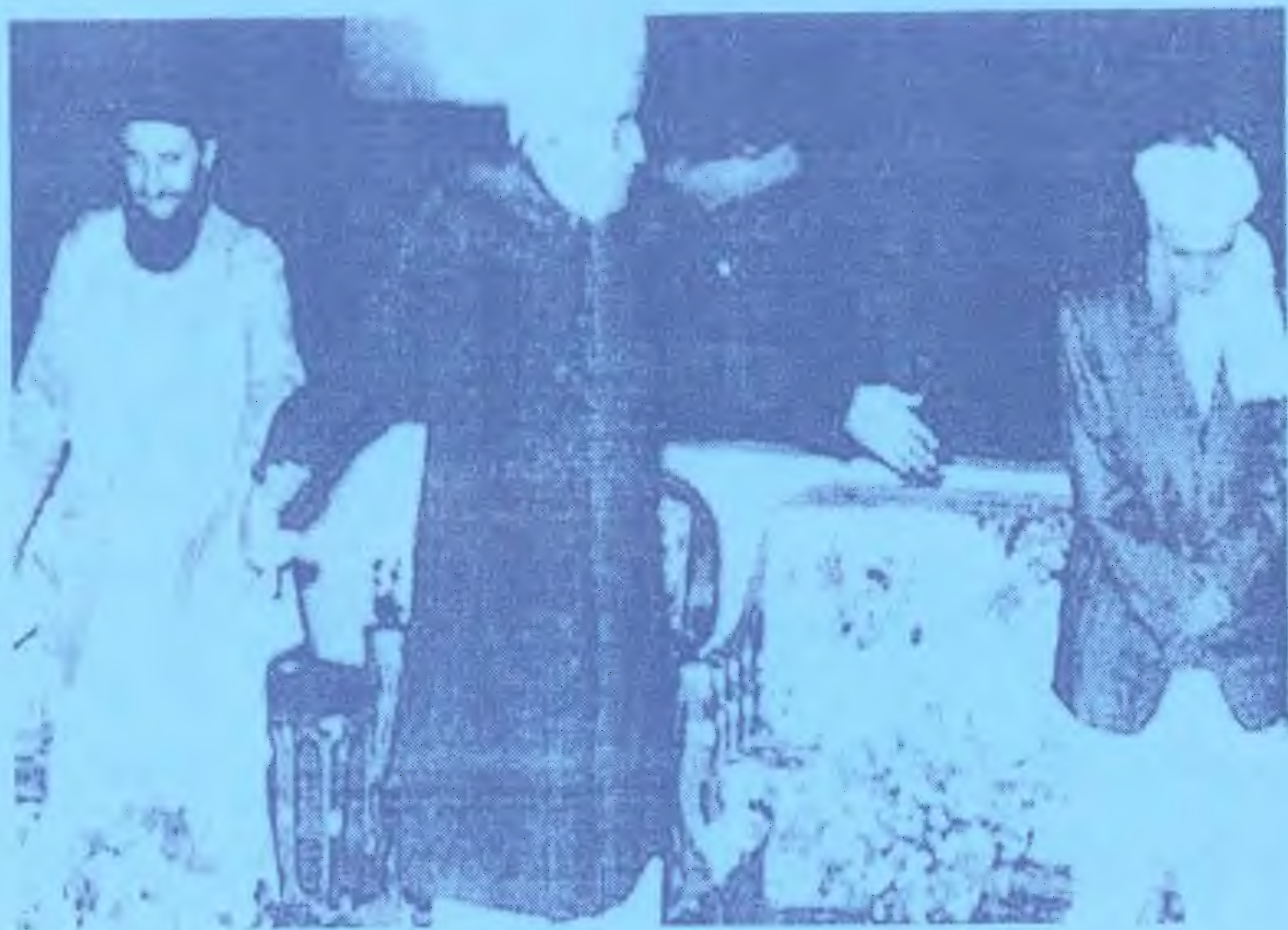
د چهار اسيا غونډې نصاب بشپړ نشو صدر اعظم جمهور رئیس ته دکابینې نوی لست په لېرلو پخوانۍ هغه منحل کړه، خو رباني دپخوانۍ کابینې د کار د دوام فرمان ورکړ.

صدر اعظم کابل ښار او ارگ ته نشي ورتلی او جمهور رئیس چهار اسيا ته...

رباني د خپلو ویندویانو په خوله دا نیوکه ډنډوره کړه چې د کابینې پر لست مشران اعتراض لري، حکمتیار ویل هر تنظیم ته دوه وزارتونه یو مهم او بل غیر مهم رسېدلی...

دوه وزارتونه دوستم ته پام کې نیول شوي، هغه چې حکمتیار داته میاشتنۍ جگړې جوازگانه په دې ټکو چې گویا حزب له دولت سره نه، بلکې له ملېشو سره په جگړه بوخت دی.

د اسلام آباد تړون لکه د پېښور گندمک او... په څېر د تاریخ توره پاڼه او شرمېدلې فصل واراوه...

Abdurahim
F. HEZAR

08 MAR 1902

YOU TWO, SEEM STRICTLY
TRADITIONAL. PREFER CANNONS
INSTEAD OF REVOLVERS, FOR
SELF-DEFENSE ! ?

اسلام اباد تړون

۱- تشکیل حکومت برای مدت ۱۸ ماه که در ان پروفیسور برهان الدین رباني به صفت رئیس جمهور و مهندس حکمتیار ویا نماینده اش بحیث صدر اعظم ایفا وظیفه خواهند کرد.

۲- کابینه در ظرف دو هفته بعد از امضای موافقتنامه به مشوره رئیس جمهور و رهبر ان تنظیم های جهادی تشکیل می گردد.

۳- بر پروسه انتخاباتی که بیش از ۱۸ ماه را در برخواهد گرفت توافق شده که اعتبار به آغاز این مدت از ۲۹ دسمبر ۱۹۹۲ میباشد.

الف: تشکیل عاجل يك کمیسیون انتخاباتی مستقل و باصلاحیت کامل مشتمل بر نمایندگان همه احزاب.

ب: کمیسیون انتخابات مکلف است در ظرف ۶ الی ۸ ماه متصل امضای این موافقت نامه انتخابات برای تشکیل يك شورای بزرگ قانونساز برگزار کند.

ج: قانون اساسی کشور توسط همین شورا منتخب قانون ساز تصویب میگردد که در روشنایی ان انتخابات عام برای انتخاب رئیس جمهور و پارلمان در خلال همین ۱۸ ماه برگزار شود.

ح: يك شورای دفاعی مشتمل بر دو دو نماینده از هر تنظیم برای امورات آتی تشکیل میشود.

الف: يك اردوی ملی را تحقق بخشد.

ب: اسلحه ثقلیه را از همه احزاب و منابع تسلیم شود و در صورت لوزم انرا از شهر کابل وسایر شهرها بیرون برده و در نقاطی خارج شهر؟ جای بجا سازد و به این ترتیب امنیت شهر ها تامین گردد.

ج: تضمین گشایش همه راه های تدارکاتی غرض استفاده عام.

د: تضمین عدم استفاده از بودجه دولت برای اكمال قطعات شخصی و باندهای مسلح.

و: باید همه زندانیانی که توسط حکومت و احزاب در جریان خصومت های مسلحانه دستگیر شده اند فوراً وبدون قید شرط رها شوند.

۶- همه اپارتمانهای و املاك شخصی دولتی و مناطق مسکونی که در جریان خصومت توسط گروه ها غصب و اشغال گردیده باید به صاحبان اصلی ان مسترد گردد.

اقدامات مؤثر صورت میگرد تا برگشت افراد اواره به خانه و مناطق مربوط شان میسر گردد.

۷- يك کمیته متشکل از نمایندگان همه احزاب تشکیل میگردد، تا اجرا ات مالی و سیستم پولی کشور را تحت کنترول و نظارت قرار داده و جریان پول بانکی، را مطابق قوانین موجود مالی نگهدارد.

۸- کمیته مشتمل بر نمایندگان همه احزاب غرض نظارت بر توزیع مواد غذایی، مواد سوخت وسایر مواد ضروری تشکیل میگردد.

۹- غرض نظارت بر آتش بس و قطع مخاصمت يك کمیسیون مشترکي از نمایندگان همه احزاب تشکیل میگردد.

وظايف و صلاحيت ها؟

رئيس جمهور دولت اسلامي افغانستان سمبول وحدت و يك پارچگی کشور بوده، بايد امور دولت را به مقتضای شريعت و اصول قران و سنت اداره و رهبری کند.

به مشوره رئيس جمهور، صدر اعظم کابينه را تشكيل داده، سپس انرا به رئيس جمهور تقديم نمايد تا رسماً انرا اعلان نموده و مراسم تحليف را بجا آورد.

۱- کابينه بايد بحيث يك تشكيل متحد تحت قيادت صدر اعظم عمل نموده بر اساس اصل مسوليت دسته جمعی فعاليت کند.

۲- صدر اعظم و کابينه بايد درهمه قضایای مهم به شکل منظم در تفاهم نزديك با رئيس جمهور عمل کند.

۳- رئيس جمهور و صدر اعظم بايد در تفاهم با همدیگر عمل نموده و اگر اختلافی تبارز می کند، از طريق مناقشه با همدیگر حل نمايد.

در صورتیکه قضیه لاینحل باقی ماند به مجلس مشترك رئيس جمهور و صدر اعظم مفوض گردد.

۴- همه تصاویب مهم مربوط به پالیسی در مجلس کابينه که تحت ریاست صدراعظم دائر میگردد اتخاذ میشود وزرا، معاونین ووزرای دولت برای امور کشور بصورت انفرادی و دسته جمعی در مورد تصامیم حکومت مسولیت دارند.

۵- تقرر رسمي قوماندانان قوای مسلح مطابق تعامل موجود پس از تفاهم ذات البینی بايد صورت گیرد.

صلاحیت های رئیس جمهور:

۶- رئیس جمهور دارای صلاحیت های و وظایف آتی میباشد.

الف: تقرر معاون رئیس جمهور دولت اسلامی افغانستان

ب: نصب و عزل قضات ستره محکمه و قاضی القضاات به مشوره صدر اعظم مطابق حکم قانون.

ج: فرماندهی اعلائی قوای مسلح کشور در روشنای اهداف و موازین قوای مسلح افغانستان.

د: اعلان جنگ و صلح مطابق به مشوره کابینه و پارلمان.

ه: انعقاد و خاتمه جلسات پارلمان مطابق مقررات.

و: استحکام وحدت ملی، حفظ استقلال، تمثیل بی طرفی و تشخص اسلامی افغانستان به نفع همه اتباع آن.

د: تنفیذ یا لغو فیصله های محاکم مطابق به شریعت در حدود مقررات.

ج: توظیف روسای هیئت های دپلوماتیک افغانستان به کشور های خارجی و تقرر نمایندگان دایمی افغانستان در سازمان های بین المللی مطابق معمول دپلوماتیک، پذیرش همه اعتبارنامه های همه روسای هیئت های دپلوماتیک خارجی.

ط: تصحیح قوانین ومقررات وا عطای اعتبار به فیصله نامه ها و امضای معاهدات بین المللی مطابق به قانون.

ی: رئیس جمهور میتواند مطابق به صوابدید خود برخی از اختیاراتش به معاون رئیس جمهور و یا صدر اعظم انتقال دهد.

ک: در صورت وفات ویا استعفای رئیس جمهور، امور ریاست

جمهوری مباشرةً به معاون رئیس مفوض میگردد، که اوتازمان انتخاب رئیس جمهور جدید مطابق قانون اساسی از امور نیابت میکند،

ل: اعطای اجازه رسمی به طبع بانکنوت.

نوت: رئیس جمهور میتواند جلسه فوق العاده کابینه در امور حیاتی و مهم ملی که در چوکات اجرا آت روزمره عادی کشور نمی گنجد دائر کند.

صلاحیت های صدر اعظم:

۷: صدر اعظم وکابینه دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل میباشد.

الف: وضع و تنفیذ سیاست داخلی و خارجی کشور مطابق به نص و روح این موافقتنامه در حدود قانون.

ب: اداره و سرپرستی از امور وزرات خانه ها و سایر موسسات و ارگانهای اجتماعی و اداری و ایجاد هم آهنگی میان آنها.

ج: اتخاذ تصامیم اجرایی و اداری مطابق به مقررات و سرپرستی از امور و تنفیذ آن.

د: تسوید قوانین، تهیه لوایح ومقررات.

ه: تنظیم و کنترل بودجه دولت و اتخاذ تدابیر غرض بکار انداختن منابع بخاطر اعمار مجدد اقتصاد کشور و بنیان گذاری سیستم ارزشمند پولی وبانکی کشور.

و: تهیه ونظارت بر تنفیذ پروگرام های اقتصادی اجتماعی و تعلیمی کشور وتاسیس يك مملکت اسلامی متکی بخود.

ز: تحفظ و ارتقای اهداف و مقاصد افغانستان در جوامع بین المللی

و بحث و مناقشه درباره تعهدات خارجی، پروتوکول ها معاهدات بین المللی و تدابیر اقتصادی.

ج: اتخاذ تدابیر غرض تامین صلح و امنیت، تعمیم اخلاق اسلامی و تحکیم انصاف در ادارات توسط ارگان عدلی مستقل و بیطرف.

۷ مارچ ۱۹۹۳

اینجینر گلبدین حکمتیار حزب اسلامی افغانستان

صبغت الله مجددی رهبر جبهه نجات ملی

انجینر احمدشاه احمدزی اتحاد اسلامی

آیت الله فاضل وحدت اسلامی

پروفسور برهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی و رئیس جمهور

جمهوری اسلامی افغانستان

مولوی محمد نبی محمدی رهبر حرکت انقلاب اسلامی

پیر سید احمد گیلانی محاذ ملی

شیخ آصف محسنی حرکت اسلامی

یادون:

اسلام آباد تړون کې پر نورو سربېره دوه ټکي زما له حافظې سره

نښتي:

... د استاد سیاف په مشرۍ اوه گوني اتحاد کې، رسمیاتو او ورځنیو

چارو د هجري لمريزې نېټې کارول ناروا وگرځېدل... ځکه خو دفتري

چارې هجري قمري نېټو او کليز ته واړول شوې... پاکستان کې میلادي

کليز دود و، موږ په هجري لمريز روږدي وو...

د نېټو او کليز دغه بدلون بېشمېره دفتري ستونزې رامنځته کړې

وې...

اسلام آباد تړون له يوې مخې پر ميلادي نېټو راگرځي...

دويم ټکی د دولت وزيرانو دی چې افغانستان کې يې کومه مخبېنه

نه ليدل کېږي... د پاکستان د حکومتي او سياسي چوکاټ کاپي ده...

مصلحينو شورا

د قصر نظر بندي

د استاد سياف خاورې اېستل

تېليو اجنداو کې د تنظيمو ښکېلتيا، د گاونډيو، سيمې او نړيوالو د گټو او موخو سيالي رامنځ ته کړه... مهاجرت کې د ملي جوړښتو او ارزښتونو اډانه وزيانېده، پردې پالنه دود او موډ شوه، د شوروي تيري پر وړاندې د افغانانو د آزادۍ غوښتنې جگړه د بهرنيو اړخونو استازيتوب ته پاتې شوه... مهاجرت کې له کرښې خوا پښتنو ملتپالو له افغان کډوالو په څنگ نيولو د پنجاب ايډيالوژي ته مخه پرانيسته...

افغانستان کې د افغانانو په وینه پردۍ جگړه توده او د افغانانو سربښندنې هايي جیک شوې...

ځکه خو د شوروي عسکرو په وتلو سوله رامنځ ته نشوه... جگړې دوام وموند، جهاد د پرديو موخو تحقق ته استخدام شو... جگړه يواځې د جنگياليو د وينې او سرونو د قربانۍ تر بريده افغاني ده... د جگړې اهداف، پايلې او برخليک د افغانانو له واکه وتلې...

دلته وه، چې پر بهرنيو اړخونو تکیه ټاکونکې شوه... گاونډيو او باندنيو بايد د افغانانو د سربښندنو پايلې او پای ټاکلی وای...

تنظيمونه د گاونډيو او بهرنيانو په مينه کې دومره ډوب شول، چې د خپلولۍ پر ځای پرديتوب ته په ورماتېدو يې د پردې پالنې مسابقه رامنځ ته کړه، د کنفدریشن غږ پورته او د ځانگړي بلاک غوښتنه رامنځ ته شوه... کابل کې تنظيمي جگړې له همدې روحيې وغزېدې، چې د پرېکړو نيت، حقيقت او صلاحيت افغاني نه و....

ځکه خو چهلستون کې د افغاني جرگې اواړي پاموړ ونه بلل شو... د چند تانک غورازه نوم يې ورکړ خو د ترکي الفیصل، اعجاز الحق او جنرال حمید گل پر وړاندې په گوندو شول بگراميو کې يې پرې له خپل اړخه د سولې ناکام تړون لاسلیک کړ...

مولوي محمدشاه فضلي د حرکت لخوا د سترې محکمې لاس کتوی رئیس د برهان الدین رباني د واک موده وغزوله... یوه بله خندنۍ ډرامه یو بل کامیډین ډېره پیکه تمثیل کړه... خو دغه کومیدي داسې تراژیدي رامنځ ته کړه، چې د غميزو په نه ختمېدونکي لړۍ منتج شوه...

یو بل کاواکه گام د حل او عقد په نوم پورته شو... داسې یوه رسوایي چې مجاهدین یې د اسلام آباد په رسوایو وارول... رسوایي په رسوایي... ترهغې چې جلال آباد کې یو ځل بیا د افغاني جرگې تخر و غورول شو...

د استاد رباني له دې دریځ سره چې د حل او عقد لخوا دده پر ټاکنه، نور د سولې او منځگړیتوب اړتیا او جواز نشي لیدل کېدای، مولوی حقاني کابل پرېښود.

میرانشا ته په رسېدو حقاني صاحب B.B.C ته وویل... ماله پيله "کابینه" کې برخه نه ده اخیستې، په دې هڅو او انتظار چې دا حکومت یو افغان حکومت شي، ملي اسلامي حکومت شي، له تنظیمي او سمې

حلقې راووځي، او له خپل ترلي ائتلاف ځان خلاص کړي...

ده زیاته کړه... له بده بخته دا یو ائتلافي حکومت دی، دا د یوه تنظیم مانا جمعیت حکومت دی، دا یو سمې حکومت دی، ځکه خو مې دغه حکومت کې برخه نه ده اخیستې... ترهغې چې یو نماینده حکومت نه وي جوړ شو دغسې حکومت کې برخه نشم اخیستی...

د نماینده حکومت په اړه د پوښتنې ځواب کې حقاني صاحب وویل: تېر کال ددې چانس برابر شو چې د گیلاني صاحب او مولوی خالص تر څارنې لاندې انتخابات وشي، خو رباني او مسعود مخالفت وکړ... اوس هم که رښتینی آزاد انتخابات وشي یو چانس شته خو که د پیسو شورا جوړه شي لکه حل او عقد، بیا زه په داسې حکومت کې نه یم...

څه موده وروسته ډاکتر فاروق اعظم د مصلحینو شورا په نامه د روغې جوړې درېدلي فعالیتونه وغزول، ډاکتر اعظم ۳۱/۱۳۷۲/۱ تنظیمي مشران یو مناسب ځای کې گډې غونډې ته په بللو، جگړه کې ښکېلو غاړو د اوربند غوښتنه وکړه، تر ۳۱/۲/۱۳۷۲ ټولو مشرانو د مصلحینو شورا د بلنلیک منلو ډاډ ورکړ... هغه و چې ۱۳۷۲/۲/۱۰ نېټه یې د ننگرهار شورا په مټ مشران جلال اباد کې راټول کړل... له دې وړاندې ننگرهار شورا د سولې یو بل جدي گام پورته کړی و... شورا جگړه کې ښکېلو غاړو ته گواښ وکړ که هرې غاړې د دوی اوربند و نه مانه پرضد به یې له بلې غاړې سره ودرېږي، لومړی حکمتیار او بیا رباني خپله موافقه اعلان کړه، په دې توگه د ننگرهار شورا ځواکونه په ختیځ استقامت د دوی ترمنځ ځای پر ځای او یوه موده اوربند ټینګ و...

حاجي عبدالقدیر د جلال آباد قصر پرانیست... لومړی غونډه کې یې ورته په ډاگه کړه، چې پر حکومت او نظام له توافق پرته له قصر

نشي وتلی... دا په حقیقت کې د حاجي قدیر لخوا د دوی د نظربندی اعلان و...

حاجي قدیر وویل: د طرحې او جوړ جاري پر څرنگوالي موږ پر تاسې زور او فشار نه راوړو... په دې اړه زموږ کوم شرط نشته، کوم ځانگړی ماډل او فورمول نه لرو... خو له توافق پرته مو نه پرېږدو... په ډاگه یې وایم چې له دې ځای څخه نشي وتلی... دا که بنديتوب گڼي که نظربندي ستاسې خوبښه، خو تاسې زموږ درانه مشران یاست، موږ ستاسې عزت کوو...

له قصر د باندې د مشرانو اړیکې قطع کړای شوې... یواځې یوه بادیگارد اجازه لرله له دوی سره قصر کې واوسي...

شیخ آصف محسني پر پنځمه ورځ له قصره په وتو، توانېدلی و، خو پر دویم زنځیر یې راوگرځاوه...

د جوړ جاري په مخه کې یو ستر خنډ دفاع وزارت پر چوکۍ د احمدشاه مسعود پاتېدل و، چې د اسلام آباد تړون د پلې کېدا مخه یې ډب کړې وه...

ډاکتر اعظم خپل معیوبان راتول کړل، قصر یې کلابند دی... وایي له توافق پرته مشران له قصره نشي وتلی...

استاد رباني وارخطا او تلولی دی... په گرانه د قصر بڼ ته راوځي... غونډو ناستو کې ډېری پټه خوله وي... له دې پرته یې ځان خپله گوته کې بندي کړی... یوه اوونۍ ووته، څه پرمختگ ونشو...

استاد سیاف پخپل مهارت ډاکتر اعظم، حاجي قدیر... قانع کړل، چې رباني د کومې پرېکړې واک او زړه نشي لرلی، ددې لپاره چې وخت له لاسه نه وي وتلی ښه به وي مسعود خپله غونډې ته راولو او یا یې

ليکلي توافق تر لاسه کړو... که ده ته د تلو اجازه ورکړل شي، مسعود به جلال آباد ته له ځان سره راولي...

استاد سياف کابل ته د تلو مخه ومونده، ډاکتر اعظم هم ورسره روان شو، د لارې مجلس دوستانه و... استاد سياف د زړه خبره خولې ته نه ده راپورته کړې... د باغ بالا ماڼۍ ته په گرځېدو د نيت نښې په خبره را دبره شوې...

د خبرو تون او لهجه واوښته ټکي زېږه، ستغ او لوار شول... ماڼۍ ته په ننوتو د امير عبدالرحمن خان روح غزونې وکړې... استاد پر ځان راخپور پوست ووت... د تمسخر او برتری په گډ انداز يې ډاکتر اعظم ته خپله پرېکړه اعلان کړه، ډاکتره! ته پوهېږې چې حاجي قدیر، عبدالحق، دين محمد د انگليس په مټ د رهبرانو د وژلو توطئه جوړه کړې، دوی له پلرونو، نیکونو د انگليس اجنټان دي، د ډاکتر برايډن له وختو يې له انگليس سره مراوده وه، چې روغ يې جلال آباد ته رسولی و...

زما مکلفيت دی دا توطئه شنډه کړم... ځکه خو جلال آباد ته نه ځم...

استاد سياف، احمدشاه مسعود ته هم کابل کې د پښو ټينگولو پيغام ولېږه... ډاکتر اعظم هک پک ودرېد... ده پخپل رنگ کې کوټ خوړلی و... صد لغمانی یک پغمانی... عذر، ننواټې گټه ونکړه، په ډېر عجز يې له سياف غونډې ته د خپل استازي لېرلو غوښتنه وکړه، استاد سياف ورته کړه... دا ځواني درسره کوم... بېنوا دې نه پرېږدم، حاجي دوران يې د خپلې ځوانۍ په توگه ورمعرفي کړ...

کابل کې د استاد سياف له پاتې کېدو د قصر کلابندي وزيانېده، حاجي قدیر او ډاکتر اعظم د خټې د پوزې په جوړولو اړ شول.

جلال آباد تړون د تورو، تګو په بڼه ترتيب او پر لاسليکونو منظور شو رباني جوړه شوې غونډه کې هغه تاريخي کارنامه وبلله، شاعرانه خبرې يې کتار کړې، عاطفي او زړه سواند اکتونه يې اجرا کړل...

حکمتيار تړون ته د تاريخي موافقتنامې نوم ورکړ، خلکو ته يې په خطاب کې وويل: تاسې پر دغه توافق شاهد او گواه اوسئ... خو نه تنظيمي مشران د خپلو ژمنو او لوړو پاس وساتي او نه يې د خلکو گواهي پامور وبلله، د جمهور رئيس او صدر اعظم ترمنځ ناباوري، د جنگ لمبې هماغسې ژبغړانده ساتي.

د تړون له مخې ظاهراً رباني د ۱۸ مياشتو لپاره جمهور رئيس او حکمتيار صدر اعظم شو. صدر اعظم کابينه اعلان کړه، خو ده نشوای کولای د صدارت مانی کې کار پيل کړي، ځکه خو يې چهار اسيا کې د صدارت موقت دفتر اعلان کړ، حکمتيار يو ځل پرېکړه وکړه دارالامان مانی د صدارت دفتر لپاره چې حزب وحدت له جنرال مؤمن نيولي ورغوي، خو دا کار يې نيمگړی پرېښود، قطب الدين هلال د صدر اعظم د مرستيال په توگه د صدارت عنعنوي مانی کې خپل دفتر پرانيست، خو دده لاسليک د نظار شورا د مزاج مخالف مکتوب کې نشوی چلېدای، صدر اعظم به چې کوم امر او حکم ورکړ، جمهور رئيس به په جلا فرمان ویتو کړ، د راډيو تلویزون رئيس چې صدر اعظم له دندې گوښه کړ، جمهور رئيس د وظيفې د دوام فرمان ورکړ...

احمدشاه مسعود هماغسې ځواکمن پوځي واکمن دی، چې پر دفاع وزارت او جنگي ماشین بشپړ کنترول لري، دفاع وزارت يې جبل السراج ته ولېږد او، که زړه يې شو حکمتيار به له جبل السراج همداسې ډزوي لکه دی يې چې ډزاوه، مسعود لگيا دی فرقې، غونډونه

منظور وي، پوځي چارواکي افسران ټاکي دده له خوبښې پرته دفاع وزارت کې پانه هم باد نشوای بشورولی، یواځې دفاع وزارت نه ټوله ملکي او پوځي اداره او بودجه دده واک کې ده، د دفاع وزارت له چوکۍ دده په ظاهري ليرې کېدو او کميسيون په رامنځ ته کېدا دده واکمني چا نشوای ننگولی...

د صدر اعظم ټلويزيون او چاپي خپرونو جمهور رئيس پسي او د جمهور رئيس مطبوعاتو د صدر اعظم پر ضد د تبليغاتو او پرو پاگند بارونه چلوي شهادت يوه گڼه کې په غټو تورو کښلي: د اسلامي حکومت صدر اعظم ورور حکمتيار او د ائتلافي دولت مشر برهان الدين رباني... لکه د دولت صدارت اسلامي، خو جمهوري رياست ائتلافي يا غير اسلامي دی.

کله چې حکمتيار پاکستان سعودي او ايران ته د صدر اعظم په توگه د کابينې ځينې غړو سره سفر وکړ د جمعيت مجاهد جريدې هغه د حکمتيار شخصي سفر وباله. د مجاهد دغه ټکي حکمتيار دومره عصبي کړ، چې يوه غونډه کې يې وويل: نه پوهېږو د سفر لپاره له مجاهد جريدې اجازه واخيستل شي يا له نظار شورا...؟

د حکمتيار د سفر پرمهال پاکستان کې د هرکلي مراسمو کې يوه ستونزه د ملي سرود وه.

دا خبره راپورته شوه، چې ملي سرود دې په کومه ژبه وي، غږ شو، دري. د مهاجرينو ستنېدونکو وزير فاروق اعظم له غبرگون سره د حزب مهاجر زاد وړانديز وکړ په عربي... له دې سره ډاکتر اعظم: وويل په روسي، خو چې پښتو نه وي... جمعيت يوه اوږده جهادي ترانه، چې د ملي سرود وزن آهنگ، محتوی او مفهوم نشي وړاندې کولای، ملي

سرود گانه... بیرغ او ملي سرود د کودتاگانو او حکومتونو په اوښتو
نشي بدلېدای، ملي سرود او بیرغ ثابت ملي سمبولونه دي، درې رنگه
ملي بیرغ هغه چې د لومړي ټولگي کتاب کې لوستې ترانه یې تر اوسه
حافظو کې ده...

تور او سور یې هم زرغون
ډېر یې گران پر هر پښتون
ستا محراب منبر نښان
لور دې وي پر ټول جهان
تابه ساتو په ښه شان
اې بیرغه د افغان

ملي سرود

څو چې دا ځمکه اسمان وي
څو چې دا جهان ودان وي
څو چې ژوند په دې جهان وي
څو چې پاتې یو افغان وي
تل به دا افغانستان وي
تل دې وي افغان ملت
تل دې وي جمهوریت
تل دې وي ملي وحدت
تل دې وي افغان ملت جمهوریت
ملي وحدت، ملي وحدت

جلال اباد تړون

جلال اباد تړون په حقيقت کې د اسلام آباد تړون د پلې کېدا يو ډول توثيق او ټينگتيا ده، څرنگه چې اسلام آباد تړون بشپړ تطبيق نشو، جگړو دوام وموند ځکه خو جلال آباد کې د مصلحينو شورا په نوبت د ننگرهار شورا په مت جهادي مشران راغونډ او يوه بل تړون ته مجبور کړای شول.

ددغه تړون له مخې که څه هم دفاع او کورنيو چارو وزارتونو چارې بايد کميسيون ته سپارل شوې وای، خو مسعود هماغسي په جنگي او دفاعي اړخ واکمن دی، له همدې ځايه دغه تړون هم د جگړو مخه ډب نشوی کړای، ددغه تړون غټ ټکی په لاندې توگه ښوول کېدای شي.

پرېکړه:

- افغانستان کې د اسلامي نظام ټينګول
- د جهادي رهبرانو قوماندانانو او پوهو کسانو په شمول عالي شورا جوړېدل

- ټول هېواد کې د جنگ بندول او د لارو خلاصول
- د دفاع، داخله، خارجه ماليه او اطلاعاتو کلتور وزارتونو د کميسيونو فعالول

- ټول هېواد کې د يوه ملي اسلامي اردو جوړول
- د ملي امنيت په تشکيل او وظيفو تجديد نظر کول
- د مشرانو تر منځ د ۱۹۹۳ ميلادي کال د مارچ ۷مې فيصلي د هغو موادو تطبيق کوم، چې په اوسني تړون کې شامل دي.

ددغه تړون څخه د نظارت په منظور دوه دوه تنه جهادي قوماندانان راتولول، ددغه کار د سرته رسولو لپاره يو کمېسيون وټاکل شو په کوم کې چې له هر تنظيم څخه يو يو نماينده او دوه تنه مصلحين برخه لري، نوموړی کمېسيون به د خپل کار لايحه ترتيب او تر خپل اشراف لاندې هغه تطبيق کوي، که چېرې کمېسيون ونکړای شي، په ټاکل شويو دوو مياشتو کې ورسپارل شوی کار سرته ورسوي موضوع عالي شورا ته محول کيږي.

د پورته دوو مياشتو په موده کې ددفاع وزارت سرپرستي محترم جمهوررئيس او د کورنيو چارو د وزارت سرپرستي محترم صدر اعظم کوي.

دواړه د دفاع او کورنيو چارو وزارتونه د احزابو له نمايندگانو څخه

جوړ شوی باصلاحیته کمېسیونونه لري.

د انتخاباتو کمېسیون د اسلام آباد تړون مطابق ژر په کار پیل کوي.

۸- د جهادي مشرانو د اکثریت په خوښه او د جمهور رئیس په منظوری، د نولس غړو کابینې جوړول... چې اعلان به یې وروسته وشي، نور غړي به یې پخپل وخت تعین او اعلانيزي، عجالتاً معینان د کارو سرپرستي کوي...

پر تړون د مصلحینو شورا مشر ډاکتر فاروق اعظم د ناظر په توګه او کریم خلیلي، حاجي دوران، انجنیر حکمتیار، حاجي دین محمد، شیخ اصف محسنی، پیر سیداحمد گیلاني، لاسلیکونه کړي البته استاد رباني خپل لاسلیک سره کښلي: در خلال دو ماه انتخاب دو دو نفر قوماندانان از ولایات بصورت حتمي بعمل آید...

له فرنگي پوست شخه

حکمتیار او یانې کیدای شی اتحاد وکړی؟!

درس که فرش...؟

داسې نظام او حکومت چا لیدلی چې صدر اعظم او جمهور رئیس یې د یو بل پر ضد توده جگړه بوخت وي...؟

د یو بل تر واک لاندې سیمې بمباروي، په توغندیو یې ولي، توپونه یې ورته چوکړي وي، د یو بل سیمو ته یې د ننوتو لارې پرمخ تړلې وې...؟

ددغه نظام صدر اعظم چهار اسيا کې دی، جمهور رئیس ارگ کې، دواړه د اسلامي نظام د ټینګښت پر ژمنو لگيا دي، دواړه د اسلامي حکومت غوښتونکي او مدعیان دي... دواړه د یو بل پر ضد جگړه لگيا دي... هر یو خپل وژل شوی شهید گڼي... د بل هغه مردار...؟

د جمهور رئیس او صدر اعظم ترمنځ د موږک او پیشو غزېدلې لوبه پر اسلام اباد او جلال اباد سربېره کلاي حیدر کې هم توده کړای شوه، خپلو امپراتوریو ته نه وو رسېدلي، چې د یو بل پر ضد یې توپونه وغورمبول یو ځل بیا د صدر اعظم او جمهور رئیس ترمنځ جگړه کې ځوانې خاورې شوې، کورونه ونړېدل، چور گډ شو، عفتونه لوټ شول... سره له دې چې د پردیو په ګټه د واک غزېدلې جگړه ژبې قوم او مذهب ته ورواړول شوه، خو له ښه بخته له کابل و نه وتله، د قوم، ژبې او مذهب جگړه یې ونشوای گرځولی... دغه کوټه سیکه و نه چلېده.

یوازې قوم لیدر نشي رامنځ ته کولای، لیدر څه چې حکومت به هم ټینګ نکړای شي، دې ته د خان، ملک، بای، کلانتر او خوجه ټین په کچه

کتل کېدای شي...

ليډر له ملت سره پييلی وي... د قوم له احساساتو سره په لوبېدو د ليډري او حکومت خوب ته تعبير نشي موندل کېدای، ملت ته په سپکه کې د قوم قوت نشي پاتېدای... قومونه په واحد ملت کې درانه اوسېدای شي... د ملي مشرتابه له ظرفيت په بې برخې کېدو د قوم، ژبې او مذهب په نامه د فتنو رامنځ ته کولو انگېزه يواځې د واک جگړه غبرولی شي... قوم او ډلو کله هم د ملت پر ضد جگړه نه ده کتلې...

چا چې افغانستان کې د قومو د حقونو په پلمه جگړو ته مخه ورکړې، هغوی قومونه د خپلو ځاني موخو ترلاسه کولو ته استخدام کړي، د خپلو گټو لپاره يې د خپلو قومونو وينې تلې کړې.

د پېښور مهاجرت، بې وطنۍ او درېدري کې استاد رباني ته د ليډر او متفکر په سترگه کتل کېدل، چې د قوم پر ځای يې د ملت خبره پر خوله وه... د هېواد آزادۍ ته يې ځان ژمن باله...

خو دا وخت هېواد کې، واک او ارگ کې سړي ته خوار، ذليل او حقير بريښي... چې ملت يې ځان سره ونشوای درولی، پر خلکو يې بله جگړه وتپله، د لوی ملت پر ځای يې د قوم څنگ ونيو... جمعيت اسلامي، د نظار شورا د جنگياليو وړه ډله شوه...

دلته ولسمشر له خپل صدر اعظم په وېره کې اوسي... ملي اشتراک خپل واک او ځواک ته گواښ گڼي... د دولت او حکومت له اړيکو مسخره جوړه شي.

د کابينې غونډې چهار اسيا کې جوړيږي، خو تر چهار اسيا د وزيرانو رسېدل آسانه نه دی.

د نظار شورا له پاتکونو روغ تېرېدل د نصیبونو خبره ده...

د کابینې او صدر اعظم د غونډو پرېکړو، خبر د نظار شورا تر ولکې
لاندې مطبوعات نه خپروي.

د پرېکړو د پلې کېدا مخه یې ډب ده چې احمدشاه مسعود پخپل
ځانگړي حکم د واره ویتو کړې وي.

د صدر اعظم امر له چهار اسيا نه وي وتلی چې د بطلان حکم یې
ابلاغ شوی وي.

کابل کې حزبیان در په در گرځي... د حکمتیار امرونه احکام په
ادارو گرځوي څوک یې کیسه کې نه دي.

هغه حزبیان چې له بریتو یې وینې خڅېدې سرکاري هوټلونو کې
لوبیا، دالو ته ناست دي... پلوونه چرگان یواځې د نظار شورا د مینیو
لړلیک کې موندل کېدای شي... یوه هوټل کې دوې مینیوگانې، دوه ډوله
ډوډۍ...

دلته پلوونه دي، هلته سوکړکان زموږ

دا پښتونستان زموږ دا پښتونستان زموږ

یوه ستومانه حزبي په مات زړه ویل... دا هر څه د انجنیر صاحب له
لاسه، ده په دغسې ذلت او رسوایي اړولي یوو...؟

د چهار شنبې ورځ چهار اسيا کې د کابینې غونډه ده... د وزیرانو
وروکې قافله تلو ته چمتو شوه...

قافله د صدارت دویم مرستیال او حج او قافو وزیر مولوی ارسلا
رحماني په مشرۍ وخوځېده... شاته یې په وسلو سمبال بادېگارډانو له
سترگو د غضب لمبې خټې...

دویم لندکروز د قاضي وقاد دی... ساتونکي یې له ډېر زوره شپېدل

ورپسې حاجي دين محمداو ...

پای کې د ډاکتر فاروق اعظم له باديگاردانو تش خیرن سوزوکی،
مولوی ارسلا له وړاندې د ډاکتر صاحب د سوزوکی وروسته کېدو اشاره
ورکړې، چې دغسې زور غورازه موټر يې د لنډکروزرو د کاروان رنګ بدې
گانه...

چهار اسيا ته تگ داسې دی لکه د تورخم دروازې په تړل کېدو چې
ډېره موده وزیران د خرو، کچرو، اوبنانو په لارو له کرښې خپلو کورو ته
اوبنډل... له دې هم گران او کړاو جن...

پر همدغسې سختو، اوږدو او کړو وړو لارو دغه سفر لنډېدی
شوای...

د وزیرانو کاروان له کابل، پلچرخي له هغې بگراميو، کمريو، بني
حصار، چهار اسيا ته اوبنډی شوای...

پلچرخي ته په نژدې کېدو له حربي پوهنتون سره د نظار شورا
جنگياليو وزير صاحبان دريش کړل...

باديگاردانو چې تر دې دمه يې سترگو کې اور گرځاوه، د واره خپلې
وسلې کېښوې، وزیران له موټرو د کوزېدو په قوماندې سمدستي بېله
کومې خبرې او پوښتنې کېښته شول...

باديگاردانو دواړه لاسونه پورته نيولي...

وزیران يې د حربي پوهنتون يوه نږدې ټولگي کې لکه لوست ته کتار
کړل.

نیم ساعت وروسته د نظار شورا برگه دريشي کې د اتلسو، شلو کالو
ژنی راغی د وزیرانو پر وړاندې لکه فاتح سپه سالار ودرېد... لکه د
دښمن اسيرانو ته چې ولاړ وي...

وايي... تاسې محترم شخصيتونه ياست که چا درنه ساعتونه پيسې
اخيستي يا بل تکليف و، ماته وايي...

دباندي شور او غالمغال دي د نظار شورا دوه تنه خپلو ملگرو را
ايسار کړي... وايي بايد برايشان درس داده شود... له مخابرې يو نړۍ
غږ پورته شو درس... نه فرش...؟

لاسلیکونه - انځورونه...

د کب ۱۷ مه یوه بله سړه او چیچلې ورځ، له سړې سیلۍ سره تودې
گولۍ... بې ځنډ او دمې غورمبۍ...

جگړه د چا پر ضد...؟ د خپلو خلکو د خپلو جنگ، د خپل هېواد د
فتحه کولو هوس... د یو بل وژلو مسابقه...؟

مخابرې بوختې، اړیکې جر دي... له ډېرو چیغو د عبدالعزیز غږ
ناست دی.

برڅېر مهال له عبدالعزیز سره یوه شېبه کېناستم درک یې نشوای
لگولی... دا چې جگړه پر کوم استقامت د چا لخوا غزېدلې، څوک
وړاندې تللي، چا په اصطلاح تاکتیکي په شاتګ کړی...؟ څومره زیانونه
رامنځ ته شوي...؟

په نه زړه راته وایي درک نه لگېږي... خبرو ته یې زړه نه دی... را
ولاړشوم لکه ټول د ځان پر ضد جگړه کې بوخت دي، ځانونه وژني،
ځکه خو د چا د پرمختګ او په شا تګ، ماتې او سوبې پته نشوی
لگېدای... رښتیا دغسې جگړې څوک نشي گټلای... روسانو بایله...
مجاهدینو ونه گټله دلته یې دواړه بایلي... بل گټونکی راوځي...

وايي هره غاړه د خپلو کرښو د اکمال لپاره (۲۴) ساعتو کې له یو نیم
لک زیات ډالر ښندي.

دومره لگښت له کومې راځي... د پرديو جگړو یو تریخ حقیقت...؟
لکه د حقاني صاحب زړه ته هم نهیلی لارې موندلې... ښه شوه که د

دغو وړيو له شړۍ کېدو لاس واخلي...

لاندې د سيند په نمجنه لمن کې د شگو غونډۍ کې لمر ته کېناستم
لکه د کلي پيتاو خوږ لگي... اوبو ته گورم په نه زړه په نړيو کېو وړو لارو
پښه نيولی پل اخلي...

کاغذونه مې راوايستل... ځينې يادښتونه مې په هغسې بېړه کېښلي
چې اوس يې خپله نشم لوستی... د ځينو ټکو نښې کودونه رانه گډ وډ
دي، که داسې ده بيا د يادښتونو څه گټه...؟

د ځينو په لوستو چې وتوانېدم، په سمو او څرگندو تورو مې
وکښل...

تر ډېره مې سره راغونډ کړل...

يخ ونيوم... گوټې مې کرغچ شوې...

چې کوټې ته راغلم، د غرمې ډوډۍ يې وړه، پير صاحب کوټې ته له
دوو کاسو سره ځغلبده... په زړه کې وایم يوه هماغه و چې شخې
وريځې، سپور اوبلن دال...

چې د کوټې په دره يې پښه کېښوه، خوله يې له خوشالۍ جينگه
پاتې وه...

کاسې يې کېښوې... يوه کې تور بانجان... بله وريځې...

ډگروال صاحب د واره د بانجانو کاسه پر وريجو واړوله... ما لاس
مینځلي وو...

ژر مې له بانجانو څو مړۍ پورته کړې... ډگروال صاحب سره ولړل...
وايي داسې نه کېږي...

د ماسپښين لمانځه کې مې حاجي توره باز څنگ ته ودرېد، د کاغذو
غوټه يې تر مخ کېښوه، حاجي تورباز جهاد کې درنه قرباني ورکړې... د

مجددي له تنظيم سره پيلې، خو د تنظيم كيسه کې نه دی... له استاد
سیاف سره یې اشنایي ده... دهمزنگ بنديخانه کې یې هره اوونۍ د
شمالي په خوږو انگورو نازاوه...

پېښور کې یې تنظيم په تنظيم د یووالي څولۍ گرځوله... لومړیو کې
ښه و، دفترونو، مشرانو ته یې ورپرېښود، وروستیو کې یې له دروازي
وراندې مخه نشوی موندای.

استاد سیاف چې د جلا تنظيم هوس واخیست، یو استدلال یې دا و
چې اتحاد په زاریو نشي رامنځ ته کېدای... له ځان حاجي توره باز نه
جوړوم چې اوس یې څوک دروازو کې هم نه پریردي...

دریغه استاد سیاف، حاجي توره باز پاتې وای، د خدای پر وړاندې به
د حاجي توره باز مقام لوړوي که د استاد سیاف... هله به خبر شي چې
تالو ژبې له ورشي...

حاجي توره باز د یووالي او اتحاد په اړه د قرآنکریم او نبوي احادیثو
په استناد مطالبو راغونډولو بوخت وو، هغه به یې فوتوکاپي او پر
کډوالو او تنظیمو وېشل، حقاني صاحب راته ویلې، حاجي توره باز چې
خومره غواړي پانې یې ورکاپي کوه...

له حاجي صاحب سره زما پخوانۍ اشنایي وه، چې ده به سل پانې
غوښتې ما به یونیم سل ورکاپي کړې.

دا وخت حاجي توره باز له حاجي محمد خان سره کابل کې یوه بله
بوختیا هم غوره کړې، د جگړو له امله نږدلیو جوماتو کورو گرځي، د
قرآنکریم پانې او سوځېدلې نسخې راټولوي، په گوليو لگېدلې،
سوځېدلې پانې نسخې دلته حقاني صاحب ته راوړي، چې یو څه
راغونډې شي، موټر ورسره کړي، غره کې یې ښخې کړي...

د محمد خان او حاجي توره باز له پېښوره ملگرتيا ده، ډېری وخت يې تبليغيانو سره اړاوه، حاجي محمد خان، وروستيو کې له ډاکتر نجيب الله سره کابل کې کتلي و، تر غوندي پېښور ته راستون شو، د خدرانو خبره پته پنا يې نه ويله...

زه خوشال کمزوری نه يم چې به ډار کړم
په ښکاره نارې وهم چې خوله يې راکړه

ماترې له ډاکتر نجيب الله سره د ليدو پوښتنه وکړه: ټوله کيسه او ماجرايې له دې قسم سره راته بيان کړه، چې دده ژوند کې به يې لکه يو راز خپله سينه کې پټ ساتم...

چې کله يې وگورم ورته وايم... کله به دې له مرگه اورم چې د سينې کولپ پرانيزم... راته وايي ستا وار ورومبی دی...

د فوتو کاپي خبره راغله... څه د حاجي توره باز پانې او ډېرې د اتحاد علما او جرگو غونډو پرېکړې... هغه وچې حقاني صاحب د فوتو کاپي ماشين راوغوښت... څرنگه چې ماشين د نوي ماډل و، په فعالېدو يې زما سر نشوی خلاصېدای...

په انجينر پسې گرځېدو، نه مو شوی موندای... چا د يوه فوتوکاپي والا ادرس راکړ، پيدا مو کړ، خو پلچرخي ته يې د تلو زړه نشوای ټينگولی.

چې اجوره مو ورزياته کړه، له ناز نخرو يې هو کړه، د پک اپ په لېدو لکه بېرته پښېمانه شو، پښه يې ونيوه، خو چاره يې نه وه...

قضا مازيگر مو پلچرخي ته راوړساره... کتلاک ته گوري پر ماشين گوټې وهي سر يې نه خلاصېږي، ايله يې د شپې پر يوه نيمه بجه درک

ويونست...

د پرېکړو پانې يې فوتوکاپي او زه هم تريننگ کړم.

کت کټ خاندې... وايي د ملا صاحبانو امضا گانو ته دې کتلي...؟
هغه څنگه...؟

له خدا شين دى... چا له امضا مرغابى جوړه کړې، چا ليوه،
گيدړه، لارى موټر، توپک او...

چې کتل مې په رښتيا هره امضا يوه انځور ته ورته ده، بېلا بېل
انځورونه يې ذهن کې راپورته کول، د چرگ، آس، ټانک، الوتکې...
سهار مو چې رخصتاوه، اجوره مو نوره هم ورغوره کړه... خوشاله
مو ټکسي کې ولېږه.

قضا ماسپښين ډزې کرار شوې، د مازيگر له لمانځه وروسته سړک
ته راووتم، چې فلاينگ کوچ مې له څنگه ودرېد...

يو څر پر بت مې مخې ته ولاړ دى، له خولې يې شخ وينستان راوتلي
د سر وېښتو او ږيرې فرق يې نه کيږي... د مخ کاسه کې يې يواځې
سترگې ځليږي، تکې شنې وړانگې ښندي، فلاينگ کوچ حرکت وکړ، د
سړي څېره کې کوم بدلون نشوى ترسترگو کېدای، شونډې يې بېرته دي،
خوله يې د خدا نه ښکاري، غوښتل مې مخ پر وړاندې گام واخلم چې
له خولې يې د پوچې کنځا ټکي ووتل... مخ مې ور واړاوه، سيد عبدالله
پاچا دى چې دويمه پلا يې په دغسې ښکته بنگه څېره گورم.

په ۱۳۶۵ لمريز کې چې موږ دواړه د حج په سرکاري سفر وتلي وو،
له جدې يې سيده عزيزيه کې د جمعيت دفتر ته يووړو.

دى ټينگ دى چې عمره کوو... که هرڅو مې ورته ويل لږ ساره
خوره، نن به دمه جوړه کړو، خو دى په غوسه دى، چې حج ته راغلى

يې، عبادت کوي که استراحت...؟

له ناکامه ورسره ولاړم، حرم ته په ننوتو مو بیروبار کې یو بل ورک کړ... له صفا مروا په راوتو دروازو کې دوه درې ژني ولاړ دي، قیچي گړنگوي، چې لږ سست دې وگوري د واره یې قیچي په وېښتو درېښخه کړې وي.

یو ماته هم راوړاندې شو خو مایې لاس ونیو لږ مخکې مې د نایانو درې، څلور دوکانونه وموندل، هورې یې سر را ماشین کړ.

تېر ماسختن چې دفتر ته ولاړم، د پاچا صاحب درک نه و، سهار یې بیا هم پته ونه لگېده، غرمه شوه خو پاچا صاحب ورک دی، له غرمې وروسته یې پر تېلفانه د پاچا صاحب پته راکړه...

زه او استاد واصل نور ورغلو... که گورو د یوه دفتر پر کانکریت احرام کې غزېدلی، څنگ ته یې شپږ اووه لیمو د اوبو جک او گیلان ایښي، خوله وچه، رنگ زیر، ته وایې وچکي نیولی، د سر وېښتو کې یې هغسې لارې جوړې دي، لکه کلیو کې چې د میرو، پسو، د وړیو له پریکولو لیدل کیږي، پوه شوم چې د هماغو چټاقو په لاس ورغلی.

پاچا صاحب مو پر همدغسې بده ورځ دفتر ته ورساوه د فاضل صاحب ورور ته مې چې معرفي کړ، ویل دریغه په دغه بڼه یې نه وای لیدلی...

دادی نن پاچا صاحب له هغې په ځپلې څېره گورم... ورته وایم څه درباندي شوي، دلته څه بلا غواړې، ژر ژر یې پر وچو شونډو ژبه تېره کړه... وایي دده (.....) هغسې دغسې زما په نامه یې له استاد رباني پیسې اخیستې، په بډه یې وهلې...

چا ویل...؟

شمس...

درواغ وايي، ټوکه به يې کړې وي...

قدردان ويل د ډېرو نورو په نامه يې هم پيسې وړې... گرېوان يې شلوم، ولا چې مخ ته يې ورتوکره، پرتوگ يې باسم... په غورو درېو لگيا دی... پر خوله يې ځگونه ولاړ دي، شنې سترگې يې داسې خطرناکه شعاوې بڼدي چې د سړي له زړه خيژي...

کوټې ته مې په راوستو سملاسي چای ور پوخ کړ، چې دمه يې جوړه شوه، غوسه يې هم نوکې سره شوه...

پر پاچا صاحب مې ټينگار وکړ، چې حقاني صاحب ته يې ياده نکړي... وايي ولي يې ياده نکړم...؟

ورته وایم شرم دې، د لیکوالو رنگ بدی دی... وايي په خدای چې په دغه رنگ بدی دې واړوم...

د مابښام له لمانځه وروسته له حقاني صاحب سره ولاړو، ډوډۍ مو هورې وخوړه، پاچا صاحب له خپلې نارامۍ دوه درې واړه د ویلو اشاره وکړه، خو ما به خوله جينگه کړه...

کور يې اباد څه يې ونه ويل.

د ارگ شپه

پاچا صاحب غوښتل پر کابل يې وگرځوم، د سهار له چای وروسته ورسره رهي شوو، چې ټکسي کې مې د تلو ورته وويل شونډې يې وڅرېدې، خوايې بده کړه...

ما ورته کړه: مار خوړلی له پري ويريزي، له کتار پرته کابل کې موټر سړي ته د سر خطر ولاړولی شي، يو څه قانع شو، خو لکه زړه ته يې پوره نه وي، لوېدلې...

کابل کې ځينو سيمو ته ننوتل منع دي... څېره، قوم، ژبه، تنظيم... درته بلا گرځېدای شي، کومو برخو ته چې د تلو شونتيا وه، څه ټکسي او څه پلې په منډه راتاو شوو...

پاچا صاحب د اباد او سمسور کابل په تېرو يادونو او خاطرو پسې سترگې غړولې، له خاورو ډکې يې موندلې... پر زړه سخت او له کاني کلک سيد عبدالله د کابل په ليدو ټوله ورځ لکه ماشوم په سلگو تېره کړه(.....) ترې هېر دي، له ده سره د پيسو پر سر خپرې لگول يې له ياده وتلي...

ډاکتر صاحب فاروق اعظم د کډوالو وزير د ارگ دويم نمبر قصر کې دېره دی، دی يې د کوم تنظيم له سھيمې پرته کابينه کې نيولی چې په هڅو يې د جلال اباد تړون رامنځ ته شوی او يوه توافق گوټي ته يې مخه پرانيستې ده...

پاچا صاحب ته وایم راځه شپه پر ډاکتر صاحب واړوو، څه يې ونه

ویل... خو ارگ ته به ننوځو څنگه...؟

چې ارگ ته ننوتل خورا گران دی... موږ د ارگ شمالي دروازي ته څېرمه یوو، خو له هغې ورځې چې سقاو له ارگ پر دغه دروازه وتلی، بیا نه ده پرانیستل شوې... په کار خو داوه، چې ارگ ته یې د سقاو د ننوتو دروازه تړلې وای، که گورو دروازه پرانیستې، گویا هغه دود مات دی...

له غرمې وروسته دوې نیمې بجې دي، چې پر شمالي دروازه وربرابر شو، څلور پنځه بدخشاني زلمي برگو پوځي دریشیو کې له وسلو سره ولاړ دي... زه ترمخ پاچا صاحب راپسې...

له ډاکتر صاحب سره مو د لیدو ورته وویل... له سره تر پښو راته بیا بیا گوري...

له خولې یې سون نه خيژي، پټه خوله راوړاندې شو، پر دواړو یې د تلاشي په دود لاسونه تېر کړل، بې له دې چې څه ووایي د تلو مخه راکړه، موږ لا لومړی گام نه و پورته کړی، چې له غرمې یو پند جنگیالی راووت، په ترڅه غږ یې ودرولو... راوگرځي... مخې ته یې تیاری ودرېدو... تحقیقات پیل شول...

څوک یاست... د کوم ځای، څه کار کوئ، څه کار لرئ، کارت درسره شته، نور څوک پېژنئ...؟

زموږ ځوابونه به یې زړه ته لوېدلي وي، که نه، خو ظاهراً یې ځان ډاډه او قانع ښوده...

شونډې یې دومره وخوځېدې، چې موږ یې غږ نشوی اورېدای، البته د سر اشاره یې د پوهېدا وړ وه، چې موږ ته د تلو اجازه پکې نغښتې وه...

لومړی شمېره مانی ته په لنډو وروگرځېدو، قاضي صاحب ميرزاخان دليلي مخې ته راغی له روغې سره يې نېغ د ډاکتر صاحب کوټې ته بوتلو.

له جوړ پخیر نه وو خلاص چې چای يې راوور، ډاکتر صاحب لکه له رسمياتو مجبور وي، ځينې خبرې په لفافه کې، ځينې سترگو کې، ځينې په اشارو کنايو...

هسې هم خبره په پرده کې ښه وي، چې د استاد الفت په وينا نه يواځې خبره بلکې وينا، خطابه ټولو کې د تانيث ښې دي ځکه خوچې څومره پرده کې وي، هومره درنې، پخې او خوږې راخيږي...

ډاکتر صاحب په رسمي چارو بوخت دی... موږ ارگ کې د چکر په خبره ترې راووتو...

له سړک پښه نشې اړولې، ونو، بوټو او شنيليو ته نشوی ورگرځېدای، چې تر هره ونه، بوټي لاندې د قضايي حاجت انباورنه پراته دي.

پارکونه ټول له دغسې ماينو ډک دي، پل نشې اخيستې، د گرځېدا امکان نشته...

د جنگياليو شور زور ګډ دی، يوه بله خوا ځغلي، جيبان، پک اپ، لنډکروزر انگولي چې درڅخه تېرېږي، د دوږو او خڅلو لړې لوخړې پورته شي، سترګې له خاورو در ډکې کړي، سړی له مخ پټولو پرته نشي پاتېدای.

د ارگ خپله دنيا ده، دا نوره ورته لکه دنياګی داسې ده، دغه دنيا خپلې رنگينې لري، خوله بدرنگينو هم خپله لمن ډکه ساتي، ځکه خو خپله غېږ کې کرکې، نفرتونه، جګړې او دښمنۍ هم پالي... لږ وړاندې له

جنگياليو په جلا خبرو پنځه شپږ تنه ترهېدلي خو په کرار را روان دي.
 ترمنځ يې يوه عمر خوړلی بودا له ځانه لويه دريشي اغوستې، زړه
 قرقلي يې تر غوړونو را رسېدلې د نکتايي په نامه يې يوه خړه ريتاره له
 غاړې څړېږي، د بودا ملگری هم لکه دده همزولي داسې ښکاري... له
 خپل سن درې برابره زاړه...

دوی ټولو دغسې لويې او له موده لوېدلې دريشي او د نيکتايو
 ريتارې څړولې، بودا لکه دوی ته په ليکچر لگيا وي، او دوی لکه د ټولگي
 نارامه زده کوونکي په بيزار سترگو ورته گوري.

بودا د خپل ليکچر له اغېزې بې توپيره يوه بله خوا لاسونه غورځوي.

د پاچا صاحب لکه شرارت ته زړه شوی وايي کارتونونه گوره...

ما ورته کړه د خپل وخت لوکسې دريشي دی...

- نو له ځانو يې لويې څرنگه نيولې...؟

- لويې يې نه دي نيولې، پرې لويې شوې، خوار ځواکي ځپلي...

- خوار ځواکي يې سرو ته هم ختلي...؟

- خپل وختونه دې لکه له ياده وتلي...

پوه شوو چې د ارگ کارکوونکي دي، چې اوس هم په هماغه شوق او

مسووليت خپلو دندو ته راځي... خو لکه نه پوهيږي له کومې يې پيل

کړي، څرنگه يې شروع کړي...؟

زموږ خواته په رسېدو عمر خوړلی بودا را وړاندې شو، پته خوله يې

د روغېر غږ پرانيسته پوښتنه کې راته وايي، آغايت خوب است...

دا څوک دی، د اسماعيل شاهد خبره لکه مغزو يې کار پريښی که

څه بلا...؟ ټولو د سترې مشې غېږې پرانيستی... پر له پسې د خيرو

خيرت تودې پوښتنې پاچا صاحب ته وايي... آغا صاحب خوب است...

دا سړی لکه پاچا صاحب سره بلد دی...؟

پاچا صاحب هم داسې توده ورسره نیولې لکه له پلار نیکه سره بلد وي...

عمر خورلي بودا خپل ملگری د چارو په سپارښتنه رخصت کړل...
نه ښه نه بد د ارگ په اړه لگیا شو... از پدر، پدر خدمتگار بودیم...
او گنبد نغاره خانه است... بالا کوتی باغچه... کوتی باغچه می ذهن
کې له موده نقش ده... چې دلته یې سردار عبدالولي بندي ساتئ.
قوماندان گل حسن یې د ساتونکې ډلې مشر و... ده کیسه کوله
چې سردار صاحب به کله کله د کوتې باغچې وړه کوټه کې د جنرالي
دریشي واغوسته، په هماغه کش وفش به یې کوټه کې قدم واهه، له
خان سره به په خبرو و...

کله د امر او حکم په موډ کې کله لکه لمده پيشو کونج کې غلی...
په سردار صاحب پسې مشهوره ده، چې ویل یې... خو کاله یې
یواځې خولۍ هم پر افغانستان حکومت چلولی شي، داود خان پسې یې
ویلي و مغزش پوده است، د چنگاښ شپږویشتمې کودتا کې یې چې
بندي ورته ودراره، ورته وویل: مغز من پوده است یا ازتو...؟

اورنگزیب چې خپل پلار شاهجهان بندي کړ، څه موده پس یې څوک
ور واستول چې حال یې واخلي... که څه غواړي وربرابر یې کړي...
شاهجهان وویل: هرڅه شته، د آرام او استراحت ټول وسایل
موجود دي، که څو ماشومان راتلی لوست به مې ورته وایه...

اورنگزیب د خپل پلار ددغه خبرې په اورېدو وویل: لایې د پاچاهي
هوا له سره نه ده وتلې...؟

ماشومان ځکه غواړي چې خپل حکم امر پرې وچلوي... پاڅه کېنه

ووايه... زده كړه... ولې... څنگه...؟

كوټې باغچه کې يې نورمحمد تره كي بندي ساتي، همدلته يې پر خوله د بالښت په اېښودو وژلي و...

عمر خوړلي بوډا د كوټې باغچې پر تعمير راته غږيري... نقشق وډيزاين كوتي باغچه غربي است كه توسط اوستاكران و بناهاى افغان تعمير گرديده.

البته كوتى لندنى ساخته دست انجينراى انگليس است... كه از انگلستان سردار نصرالله خان با خود آورده بود...

ان طرف حرمسراى است... چې كتل مو د پخو پلنو دېوالو دننه بله مانۍ ده... پهلويش قصر شب جمعه... زير اداره غلام بچه رحيم جان پنجشيري... مجالس شبانه مخصوص...

طرف شمال غرب گلخانه است كه در وقت اعليحضرت تعمير گرديده، دلکشا درزمان امير شهيد...

داود خان همراه خانواده اش در آن به شهادت رسيد...

منار ساعت (....) متر طول داره ساخت کمپني انگليس كه در كودتاى ثور فير اول توپ منار ساعته چپه كد... سلامخانه پيشروى ارگ يك منزله اس لويه جرگه و مراسم عيد و ميلاد...

کتابخانه ارگ خيلى كتاب داشت... چاپى و قلمى و البوم هاى عكسا و مينا توري رنگه وسياه، سفيد... ظاهرشاه خودش كشيده بود...

ارگ مسجد مجلل دارد از زمان امير عبدالرحمن خان پنج وقت آذان و نماز ادا ميشه...

ده كاسه برجای ارگ بنديارامى انداختند... اطاق جرثقىل بالای دروازه عمومى اس بنديا خطرناك داشت...

رمضان پارسال سلاکوتا درگرفت... نزدیک بود ارگ خاکستر شود...
دده په وینا له ارگ تر ځمکه لاندې لار (تونل) افغانستان بانک ته
ختلی د ارگ د خزانو کیلی څلور ټوټې ده، یوه ټوټه پادشاه بله خزانه دار
بله.... چې سره پتلیز به نشوې کولپ نشوی بېرته کېدای...

خزانه محفوظ است، شو روز می پاله نمی یافه می پاله نیم یافه...
یافته نمی تانه... یافتنی نیست... قصر نمبر دو بعد از کودتای ثور
جورشده، نمبر یک نشیمن احمدشاه جان بود دو منزله د شمال غرب
ارگ...

پشت گلخانه، د کودتای تنی بمبار شد ویران است... کارش بند
اس.

عقب دلکشا و گلخانه تاکوی کنده... خندق... راکتا که میایه...
میدوه، تونل کنده رفت و آمد داره...

در اوایل امی مجاهدین ارگ تقسیم بود، ارگ دربدر و غارت شد...
نفرای دوستم بسیار خرابی کد یکطرف عکس و بیرغ دوستم بود طرف
دیگه عکس استاد بیرغ سبز وسفید...

په پای کې څرگنده شوه چې عمر خوړلی بوډا نه له ماسره پېژندل نه
پاچا صاحب سره...

ارگ په رښتیا بلنداژو، نیولی، مورچې یې کیندلې، له شگو ډکې
بوجی یې پکې کتار کړې...

جنگیالی د ونو په پرې کولو لگیا دي... لکه پوځي فرقه او چاونی...
قضا مازیگر بېرته دویم نمبر مانی ته راوگرځېدو، نه برېښنا شته نه
اوبه...

په ارگ کې ټینگه بې آبی ده...

اوداسه ته مو له يوه خیرن بیلر کوزې ډکې کړې چې همدا اوس یې
ټانکر کې ورته راوړې وې...

د قصر مخې ته مو اودسونه وکړل...

مانښام دی ارگ تیاره دی، د ارگ رنگینی لوت دي...

چېرې شمع بلیزي چېرې لمپه، الیکین او یو نیم ځای گیس...

د جنراتور غږ هم خیري...

ډاکتر صاحب ته ډوډۍ د ارگ له اشپزخانې راځي، د پنځه ویشتو

دېرشو کسانو ډوډۍ حواله ده... پلو، غورمه، سابه، کوک، پیپسي، له

تازه مېوې کیلي، مني...

د دسترخوان یو او بل سر کې الیکینونه ایښي... رڼا ته یې د ناستو

ولاړو سیوري عجیبه منظرې جوړې کړې، د ډوډۍ اېښودو پر وخت دغه

منظرې نورې بوختوونکې ختلې... د شخوند پر وخت پر دېوال د ږیرو

ښورېدا ماته د کلي ماشومتوب را یاد کړ، تته رڼا کې د سیورو هغه

پټپټوني چې موږ به ورته ټوله ورځ په انتظار تېره کړې وه...

نن ارگ پخپل تاریخ کې زموږ له کلي ډېر تیاره دی. هغه ارگ چې اويا

کاله وړاندې یې رڼاگانو ته زموږ پر ځمکه برېښناکوټ رغولی و، خو تر

ډیوه لاندې تیاره وه...

له ډاکتر صاحب سره مو لنډې خبرې وکړې... بنډار نشوی تودېدای

رسمیاتو پرې خپل سیوري غورځولی...

له چای وروسته قاضي صاحب یوې کوټې ته بوتلو، چې یو کس پکې

د مخه خوبولی و...

دوې توشکې خالي وې، پر یوه زه بله پاچا صاحب وغږېدو...

پاچا صاحب بېرته راکېناست ویل راځه یو ځل دباندې ووځو، هسې

نه د شپې په وتو او گرځېدو بندیز لگېدلی وي...

کين لاس ته له ړنگيو ونو بوټو تېر شوو... پاچا صاحب ته وایم
وراندې مه څه ماینونه دي...

وايي: بیا به درڅخه ښه خلاص شم...

په راگرځېدو مې پاچا صاحب یوځل بیا په هغسې ښه وموند، چې نه
دي د ویلو هغه څه چې ما لیدلي دي...
په منډه مې له بیلره کوزه راډکه کړه... خو پر یوه کوزه څه کېدای
شوای...؟

درې څلور کوزې مې ورته راوځغلولې... وایم اوس به ښه ځان
خلاص کړې...

لوند خيشت بستره کې ولويد...

د سهار له جماعت، ذکر او وظیفو وروسته چای ته راغونډ شوو،
(شیدې) شین چای او بېګانې ډوډۍ...

ډاکتر صاحب لکه خپل دفتر هم ارګ کې لګولی، چې د وزارت دفتر
د ملېشو واک کې دی.

له مخه ښې ورورسته پر هماغه دروازه ووتو، چې امیر حبیب الله
کلکاني، پرې له ارګه وتلی و...

پر پاچا صاحب بیا د لېونتوب خپه راغله... له ځمکې، ځمکې
لګيزي...

نه یې پرېږدم... داسې کوم... هغسې به وکړم...

دی مې د زښتک طلای مخه کې د جمعیت دارالانشاء ته ورخوشي
کړ...

ما پر پلچرخي ورمندې کړه...

د کابل محشر

مسلمان زړه؛ پښتون تفکر

۱۷ فبروري ۱۹۹۴ پنجشنبه

راډيو به دې غور ته نيولې وي... چې دلته د شخړو منځ کې هم
سړی د جگړو خبرونه له B.B.C اوري... ميرويس جليل بلاکوي له خندا
شنه خوله درسره مخامخ شي... دده سترگې، غوږونه، لاس، پښې ټول
په خبر پسې لالهانده مومي... ناست تا سره وي لته يې د خبر پيل کړې
وي...

ورته وایم: موږ يې له مرگ ژوبلو خورو، چې روزي مو خبر پورې تړلې
او خبر... دلته يواځې د مرگ، ژوبلو وړانيو ويجاړيو موندل کېدای
شي...

دی وایي خبر، خبر دی، ښه بد نلري...

د میرویس کمال دی که نه افغانستان کې ژورنالیزم یواځې د جگړې هغه نه دی، چې په پام احتیاط ځان وژغوري... ژورنالیزم دی... دلته د هر زورور، زور له خبریال خوارکي خيژي، پر لیکوال یې راباندې کړي وي، مطبوعاتو کې یې سره مالوموي... مهاجرت کې چې گوري د ترور منگولې له ټولو زیاتې د لیکوالو پر مړۍ ښخې وې... چې دلته جنگیالي خدای مني، د خدای نه مني...

میرویس وایي د جگړو خبرونه سخت نه دي، د جگړه مارو گران دي...

له څو لنډو خبرو پس د ستوکنډو یادونو ته وروگرځو، هغه مهال چې میرویس د ژباړونکي په توگه له بهرنیو خبریالانو سره غټ بکس په شا د غرونو دښتو لالهاند و...

وایي ښه وخت هماغه و، لږ تر لږ د راتلونکي ډاډ خو له سړي سره مل و...

موږهمېشه د تېر ارمانجن اوسو ځکه خو له تېرو یادونو خوند اخلو... ظاهرشاه غندو، جمهوریت غواړو، خو چې داودخان راشي، د ظاهرشا ارمان کوو، د ثور کودتا وروسته د داودخان ارمانجن شو، د مجاهدینو له لاسه د ډاکتر نجیب الله...

پاکستان کې مې ډېر د پیرنگي په ارمان لیدلي... هسې نه موږ هم یو وخت د شوروي ارمان وکړو... چې وړاندې هم یې، ویل: خدایه د روس یې کړې...؟

د راډیو ستن د بي بي سي په نښه ولاړه ده، ساعت ته په کتو مې ټک تنۍ کېکارله... دا لندن دی... د بېگبین د غږي په غږېدا...

لومړی خبر د غزل بابا اميرحمزه خان شينواری وفات دی... لکه له لاسو پښو مې دمه ختله، آه مې کړه، لکه پر ځيگر مې توده مردکې موبښتې وي.

پير صاحب ځای کې راکېناست... څه خبره ده...؟
دلته به بل څه خبره وي... حمزه بابا په حق ورسېد... ده هم اوف کړ... پر څېره يې د خواشینی نښې خپرې شوې... غلی شو... وړاندې يې د وړوکې کړکۍ خیرنه هينداره کې سترگې ښخې کړې...
د جنراتور غره‌ار خوت، راډيو جر شوه... گل مې کړه او زه د حمزه بابا د يادونو او غزلبن د سوز او خوند نړۍ کې په سفر ووتم... نه ستړيا نه ستوماني... له غزونې "تريون" بهير" پرې وونی" نوې چپې" نوی پښتون" او... هاچې د بابا د هنر عرش ته په تکیه کېدو دمه شوم، لکه د ټول عمر ستوماني مې وخته...

د پېښور ډېگري کې د بابا مېنې ته تلو... کله رفيع صاحب سره کله صميم صاحب او غيرت صاحب سره... يوه ورځ داسې نه ده پېښه شوې، چې راته ويل شوي بابا نشته، ويده دی، ناروغ دی، ستومانه دی، چاسره نه گوري...؟

موږ به يې د لاندیني پور يوه دنگ بېټک کې کېښولو- پر کتو به مو تکیه نه وه کړې، چې بابا به راوړسېد... په صورت زهير او کمزوری، خو څېره کې يې د ناخوښي هېڅ نښه نشوای ليدل کېدی... له سترې مشې به خلاص نه وو، چې قهوه به راوړسېده... زموږ لپاره ترخه... بوره جلا پيالی کې.. موږ به پيالی ډکې کړې او بابا ته به مو خپلې پوښتنې کتار کړې...

له آل انډيا راډيو، له پښتو فلم، پښتو ډرامې، خدایي خدمتگار

باچا خان، د بابري پېښې، كيسه خوانۍ... پښتونستان... دده پر ژوند،
لکه تحقیقات لکه پلټنې...

پوښتنې به کله گستاخي ته واوښتې... ستومانوونکي به ختې...
داسې به مو گڼله لکه د دائرة المعارف پانې اروو، المنجد گورو، د
هرې پوښتنې ځواب نغد و... لکه د ادبياتو تذکره مو پرانیستې وي...
د مولانا عبدالقادر، سمندر خان سمندر، صنوبر حسین کاکاجي،
راحت زاخيلي، عبدالخالق خلیق، دوست محمد کامل، قلندر مومند،
اجمل خټک او... په اړه به مو پوښتنې کولې... چې کله به لکه د
ماشومانو داسې شوې... رباب کې مو کومه نغمه خوښه ده.. ده به کره
تېراوال څاڅني...

خشک و تر و خشک چوب و خشک پوست

از کجا می آید این آواز دوست

له رفيق شینواري به مو غږاوه، له پښتو قوالي...
د عبدالستار شاه پاچا په اړه به مو پوښت، اسلامیه کالجیت
پرېښودو خبرې به مو ترې غوښتې، له پښتو لومړني فلم به مو غږاوه...
له جعفر خان اڅکزي سره د یوې اوږدې لیکنۍ مباحثې په اړه به مو
پوښتنې کولې...

دا ډېر په زړه پورې بحث دی، چې څومره یې لولې تنده دې زیاتېږي،
یو لیک دې چې تنده ماته کړي، بل دې تر هغې زیاته تنده واړوي...
جعفر خان اڅکزي یوه لیک کې کاري... زه د خدای د وجود څخه
منکر نه یم، د خدای څخه انکار د خپل ځان انکار گڼم، البته د اقرار
صورتونه مختلف دي، تاسې چې څومره ځان د هغه محتاج گڼي، زه

هغومره دی هم دځان محتاج گنم.

که موږ نه وای، خدای به نه وای، د خدای د عظمت صحیح تفسیر پخپله انسان دی، د خدای ۹۹ نومونه دي سلم یې انسان دی... له دغسې منطق، تفکر او استدلال سره یې گزوه... جعفرخان په پوښتنه پسې پوښتنه راپورته کوي، حمزه بابا په سره سینه ورته ځوابونه کاري چې انسان د الله تعالی مخلوق دی لکه نور مخلوقات خو پر عقل او شعور له هغو غوره...

د جعفرخان اڅکزي له دغه ډول پوښتنو او نظرياتو سره حمزه بابا فتوا نه ده لگولې، عصبي شوی نه دی، کوم تور او پېغور یې نه دی راپورته کړی، گناهگار یې نه دی پېژندلی...

علم کلام، فلسفې آن ساینس ته یې مخه کړې، په استدلال اوجدل یې بحث غزولی دی.

هغه مهال یې هم زموږ د پوښتنو ځواب کې جعفرخان په درنښت یاداوه، دده په وینا دغسې حالت په سړي راځي زه هم یو وخت له دغسې کیفیت سره مخامخ وم... دلته سړی د تضاداتو څپو په مخه کړی وي، د یقین واگي یې له لاسه لوېدلي وي...

د صابر صاحب په وینا حمزه پخپله خدای ته رسېدلی، جعفرخان ته خدای ور رسېدلی... منزل یو، لارې جلا...

ما په سیاسي او علمي بنډارو او مباحثو کې د زغم دغسې لوړ مثال نه دی لیدلی... د حمزه بابا نظريات په علم او استدلال ولاړ دي، د جعفرخان منطق د سیاست او بېلا بېلو ایډيالوژیو تر اغېزې لاندې غزېدلی... د یوه فیلسوف په وینا که عالم خبره کوله منه یې، عمل پرې کوه، خو که د سیاستوال وه، ورته گوره چې د چا خبره ده، جغرافیه یې

کسه، څه وخت، کوم حالت کې يې دا خبره کړې...

د پرې وونی خطاطي اباسين صاحب رضاکارانه په غاړه اخيستی وه، د خپل زړه خپلې سليقې خطاطي، له خپلو نځرو او ناراميو ډکه خطاطي... خو حمزه بابا پرې خوا درنه نکره، دوه ټکي يادونه يې ورسره مل کړه «...کتابت اباسين کړی، چې د اکثرو لوستونکو لپاره به نوی او تر يوه حده گران ښکاره شي، خو ورو، ورور به ورسره اشنا شي... چې څه خاص فرق يې نشته...»

له ټولو زياته گستاخي زما هغه وه، چې پخپله ماته گوډه شاعري مې له حمزه بابا تقريظ غوښت، ناپوهي وه، ناداني وه... په خدای چې په یاد يې اوس هم له شرمه خولې، خولې شم... زما شاعري همزولو ليکوالو دخپلو تقريظونو وړ نشوای پېژندلی... خو حمزه بابا په مينه او لورپينه مسوده واخيسته، خپل تقريظ کې يې زما شاعري د مولانا حالي مسدس ته ورته بللی...

که څه هم د حمزه بابا تقريظ زما ټکي په ټکي یاد دی، خو له خپلې حافظې نه له اصل يې را اخلم... که ژوند و...

دريغه زه انځورگر وای، کاشکې مجسمي مې کارلی شوای...

حمزه بابا د پښتو غزل د تشخص فني غورځنگ او هنري انقلاب رامنځ ته کړ، ده غزل کې د ملي احساس د ځايولو لار تېره او له ژوند سره مل کړ، په دې توگه يې د پښتو غزل د فني ښايستونو ټول عناصر پښتنې کړل...

حمزه بابا خپله شاعري کې د افغان ناسيوناليزم جامع تعريف او روښانه تصوير را اخيستی، د افغان ناسيوناليزم اساسات، نخچه او اډانه چې ده څومره څرگنده ساده اورڼه وړاندې کړې، هغه افغان

ناسیونالیزم د ملي ایدیالوژي په بڼه له وارداتي هغې ډېر بڼه بېلولی شي... ده د افغان ناسیونالیزم ځانگړنې په طبیعي بڼه په داسې سیاسي چوکاټ کې راټولې کړې، چې د افغانیت روح او دیني اعتقادات یې د ملي سیاست او ولسواکي فلسفه گرځولې... ځکه خو موږ بنایي افغان ناسیونالیزم د حمزه بابا له فني تجلیاتو استنباط اور او باسو... که موږ اصیل افغان ناسیونالیزم غواړو له ټولو څرگند یې دحمزه بابا فکر او فن کې موندلی شو:

حمزه بابا مسلمان زړه او پښتون تفکر د افغان ناسیونالیزم سرچینه گڼي...

چې بې تا چاته ټیټ نه شي ننگیالی، زما ژوندون کړه
زړه زما دې مسلمان وي، تفکر مې د پښتون کړه

ما حمزه ته یثربي باده خاونده
په ښاغلي پیمانه کې د افغان را
ته اسلام او پښتو دوه گڼه زه وایم
خدای هم که انسان وای نو پښتون به و
حمزه سفر که د حجاز وي نو هم
زه د پښتون له قافلو سره ځم
وایي اغیار چې د دوزخ ژبه ده
زه به جنت ته له پښتو سره ځم

اجمل خټک وايي: پښتونولي (خوشال خان خټک) مې وينه، سوسيالېزم
مغزو او قرآن کریم مې زړه کې دی...

زیات یې مه گڼه له خدای او له رسوله

نوره نشته د وطن د مینې پوله

(ساقی)

حمزه بابا، استاد رفیع، توریالی ځاځی، عرفان خټک، همېش خلیل او شهرت ننگیال

جهاد هغسې فساد دغسې:

د گلم جم د چور تالان، میکروب ډېر ژر د کابل تورخم - کابل
کندهار او د هېواد نورو لویو او وړو لارو مجاهدینو ته خپور شو، دغه
مکروب له مجاهدینو ټوپکیان جوړ کړل، یو پر بل پسې یې د پاتکونو
زنځیرونو په بڼه د لوټ تالان نوي او مترقي لړۍ رامخې ته کړه، په دې

توگه چور او لوټمار د حکومت او امنیت مسوولینو او د حق لارې مجاهدینو هویت وگرځېد.

پر لویو لارو دغو پاتکو د سوداگرو په مالونو او د مساپرو پر غوتو د محصول او ټکس په پلمه د لوټ تالان محشر جوړ کړي، هر پاتک د یوه جلا حکومت په توگه ځانگړی خو نامعین او نامشخص قواعد لري، د پاتکونو د دغه تور بازار عایداتو د مجاهدینو په نوم د هر ببر سري اشتها پارولې، ځکه خو هره ورځ د دغو پاتکونو شمېر لوړېږي، که گوري د لارې پر سر نوې خېمې دروي، چې خپلو پاتکونو ته په اصطلاح قانوني حیثیت ورکړي، ځینې لا پکې داسې هم دي، چې له خېمې او کوټنۍ بې نیازه سهار راځي او تر ماښام د موټرو له سپرلیو او ډرېورانو خپل قلنگ ټولوي، تر دې چې د عادي مسافرو پر وړو وړو غوتو هم د محصول لگولو په پلمه خپله شوکه کوي.

یوه تن چې دوه پکولونه ورسره راوړل، د سرکنډو بابا زیارت پاتک د غوتې تالاشۍ کې یو پکول پر سر او موټر ته د تلو قومانده ورکړه، کله چې د غوتې خاوند ډرېور ته وویل، موټر ودروله، چې خپل پکول واخلم، ډرېور ورته وویل: شکر باسه چې په پکول ترې خلاص شو، ورته درېږم ځکه نه چې اول خو ډېر امکان لري، ډز راباندې وکړي او که داسې ونه کړي، نو وهل ټکول، ښکښل او بې عزتي خو حتمي ده، مهمه دا چې زما خو په دې لار تگ راتگ مجبوري ده، زه بیا له دې ځایه سلامت نه شم تېرېدی، پرېږده یې، د پکول تاوان به زه درکړم.

جگړه مار په خلکو په زور سنگرونه، تونلونه باسي، له مهماتو، وسلو ډکې لارې پرې تشوي پوځي توکي تر خپلو مرکزونو، سنگرونو پرې لېږدوي، ددې کار لپاره یې ورسره په ورځو ورځو برمه ساتي.

د ټوپکيانو وحشت او لوټ تالان، د بربريت نوي ريکارډ ټينگ کړ، تازه ميوو کې د زهرو له پيچکاريو گڼ کسان وژل شوي دي...

ورو ټوپکيانو له يوې سيمې ولايت بل ته پيسې تابوتونو کې لېږدولې، دغسې د غونډو فرقو په نامه قوماندانانو ته ورکړل شوې پيسې هم تابوتو کې د ځمکې او هوا له لارې لېږدول کېدې.

د بگرام جلال اباد له هوايي ډگره د وسلو ډکې الوتکې سوډان ته الوځي، دغه وسلې او پوځي مهمات چاته رسېږي، بيه يې څوک ترلاسه کوي...؟

د وسلو دغسې بربنډ قاچاق سوډان حکومت ترلاسه کوي، سړي څه نشي ويلی؟ بگرام هوايي ډگر د احمد شاه مسعود د نظار شورا واک کې دی، له جلال اباد د چا په سلا د قاچاق دغه لړۍ غزېدلې....؟

له سوډان ننگرهار ته اسامه بن لادن د لېږد له راز احمد زيدان پرده پورته کړه، زيدان يو عرب ژورناليست دی، چې نواز شريف ورته د پاکستان تابعيت ورکړ.

په رښتيا هم د مجاهدينو د پرون پيمانه چې له وياړونو ډکه ده، څنگه ممکنه ده، له هغه رسوا او شرمېدلي نن سره پيوندکړاي شي، چې مجاهد او جهاد شرم او پېغور گرځېدلی، له دې څخه دې نتيجې ته رسېږو، چې ووايو جنگ کمال نه دی، جگړه وړانول دي او وړانول ډېر اسانه دي، خو سياست او حکومتداري هغه کره کاني دي، چې له ټولو وروستۍ ازمويڼه اخلي، کانکور ازمويڼه، دغې ازمويڼې تنظيمي مشران د کانکور څپليو هغو په توگه د حشر پر ميدان بربنډ ودرول.

له همدې ځايه ده چې د جهاد وياړمن پرون د نن په بدغوني فساد بدل شو، ځکه خو ويلی شو، جهاد هغسې او فساد دغسې...

محکوم، مجبور او اسیر کابل:

کابل د دېوانو، پېریانو ښار گرځېدلی، هره شېبه جنگ لکه گڼ سړی افسانوي ښامار په واټونو کوڅو گرځي، له خولې یې لمبې راوځي، انسانان په کې نغاري، ودان کورونه په هدیرو اړوي، د دغه ښامار له زهرو ډکه گېډه مړښت نه پېژني، ښاریان مرگ په خپلو سترگو ويني، خو څه وکړي، چېرې لار شي، کوم ځای ځانونه وژغوري.

کابلیان ژاري، خو د توپونو، توغندیو خولې له کرغېړنې او زهرجنې خندا ډکې دي، هغسې د کرس کرس خندا چې نه یې د شپې خولې ټولېږي نه د ورځې...

کابل د جگړو لمبو کې سوځي، کله د اوربند په نامه او کله د اوربل، چې یوه سیمه کې د لوټ تالان لپاره څه پاتې نه شي او جگړه مار یوه ناحیه کې ستړي شي، د نوې سیمې او یو څه دمې او استراحت لپاره اوربند رامنځته کړي، بله سیمه کې جگړې او لوټمار ته لاس غځوي.

کابل د جگړو او وحشت لمبو کې سوځي، پر دولتي او عامه ملکیتو د غصب قیامت را ټیټ دی، د زور آباد، مجبور آباد په خولو غږېږي... د ټوپکیانو قوماندانانو په ځان عجیبه نومونه ایښي، پر دغو نومونو ویاري، شفیع دیوانه، رسول بېخدا، اختر لوچک، مجید گړک، ملا قصاب، مشتاق نافکش منیر شیشه خور، اسد مار خور نصیر مکروب، اکرم دمبه او...

ویرونکو جامو کې یې ځانونه نغښتي، پر یوه پښه کلوشه په بله موزه، یوه پایڅه لنډه، بله اوږده، د سر په کلونښتو ویښتو کې یې گړنت ځړولي.

د علي اباد " نادرشاه " روغتون کې زموږ يو کليوال بستر و، وحدتيانو ترې سترگې ايستې وې، زماډ لومړنی ښوونځي هم صنفی نظر محمد يې په ډېره بهرحمۍ د سترگو ايستلو وروسته وژلی و...

د دولتي بودجې د منظوري درک نه لگېږي، چوت انداز پيسې چاپېږي او وېشل کېږي، شتمن او سوداگر له هېواده وتلي، چې د يوه قوماندان له خوا له اختطاف وروسته پر بل قوماندان پلورل کېدل، دا سوداگري دومره وغورږېده، چې تنبتول شوی په څو قوماندانانو لاس په لاس خرڅېده، پخوا مو د سپينو چکو اورېدلي و، ژوندي چکونه مو اوس وليدل.

کابل کې هر يو له مرگ مندې وهي، له جگړې تنبتي، خو نه پوهېږي چېرې تنبتي، کابل زخمي دی، حسن يې شهيد او موسکا يې ټپي ده، افغانستان کې پرونې او بورقې دواړه تار تار دي، دستارونه له سرونو ولوېدل، د حوا د لور ستر مات او عفت لوت دی، د افغانستان ملالی سرتوره ولاړه ده.

کابل کې يوه ټکسي والا پر موږ د پاکستانيانو گومان وکړ، راته کړه يې، ښه غله او لوټمار مو راته راولېږل...

مسعود بينظير بوتو ته د مبارکۍ او نېکو هيلو پيغام ولېږه... په دې ټکو کې چې د پاکستان ټاکنو کې د بنيادگرايانو، اوپرچونستانو ماته د افغانستان د دولت بری دی...؟ هله به خبر شي، چې تالو ژبې له ورشي...

د بينظير بوتو په بري د محمد يونس قانوني په مشرۍ د نېکو هيلو يو پلاوی اسلام آباد ته ولاړ، د پاکستان ولسمشر فاروق احمدخان لغاري سره کتنه کې چې ښاغلی لغاري په پښتو د غږېدو وويل: قانوني نه کړه

ويل په انگريزي... لکه قانوني ابو حنيفه مدرسه کې د عربي پر ځای
انگريزي لوستې...

د کابل دار المجانين کې له لوړې لېونیان هله مړه شول، چې دوی
پسې يې دروازې تړلي او ساتونکي تېنېدلي وو.

په مرنجان غونډۍ تل دې وي استقلال توري پرمخې لوېدلي...
رباني، مسعود دومره فرقې منظورې کړې، چې ولسواليو، علاقداریو
ته هم غځېدلې دي.

د ملگرو ملتو استازي ارماکورا راپور ښيي چې کابل کې ٣٦٠٠٠
کورونه ړنگ شوي، ٣٠٠٠٠ ته زیان اووښتی... (يو نیم لک کورنۍ
داخلي جنگو کې بېځایه شوي دي.)

رباني د سرکاري هوټلو د کوټو احکام هم لیکي، بانک ته د پیسو او
فرقو د منظورۍ کتابچې ورسره دي درزا درز امرونه ورکوي.

افغانستان در بازی های المپیک
شوریه میبایند - ما -

غله مخونه، د کاني زړونه

غوښتل مې د مشرانو خبرې ولولم، چې د زړونو مالک الله تعالى دی...

خبرې مې ولوستې، ځينې په گرانه، ځينې په اسانه... د ځينو کړنې نسخ د ځينو نستعليق...

يوه کې مې هم د دغو مرگونو او مرگانو پښو په اړه د خواشيني، پښېماني او معذرت کومه کړنه او ټکي ونشوای لوستي...

البتہ د ځينو خبرو کې د ډار، منافقت، ټگي او ذلت داغونه هومره ژور ليدل کيږي، چې پلاستيکي جراحي هم نشوای پتولي... ځکه خو يې د خبرو کړنو، د خولو له خبرو سره اړخ نشوای لگولي... ته به وايې ډار، منافقت او ټگي يې پر خبره اتن گډ کړي...

له عواطفو او جذباتو تشې او کرختې خبرې پر يو ناکام لتون دومره ستومانه چې ژبې، ټکي، توري او وينا نشي ورسره پاللي...

له خولې يو ټکی راوځي، خبره بله خبره کوي... لکه د دوی خپلې خبرې مدعا نه وي، هر ټکی يې له بل په پور اخیستی...

انسان کے بکھرے ہوئے اعضاء بدن دیکھ

تن اور بے، من اور بے دل اور بے زبان اور

خومره چې د نورو غولولو پسې لگېدلی ځانونه يې د دوکې عميقو ځاگانو ته غورځولي... چا کن خودش د چا است.

پر ځان ناباوره پخپلو شکمن، پر ملگرو بدگومانه، ځکه خو یې له خولو خو ژبې راختلې، خو خبرې، نقابونه او ماسکونه یې پر ځان غورولي... هېچا یې اصلي خبره ونشوی لیدای... تر نقاب لاندې نقاب، نن یوه خبره سبا بله....؟

نه له جنگ باوري، نه له سولې ډاډمن... جنگ تو صلح، صلح تو جنگ است، من بقربانت این چه نیرنگ است...

نه ملت ته رښتینی، نه جهاد ته مخلص، نه پر اصولو گروهمن، نه پر ارزښتونو اعتقاد، نه له روغې جرگې پوهه، نه له نرخ کاني خبر... غول په غول سودا...

زما د وطن خلک یې تمیز کولی نه شي

د ځینو رهبرانو او د غلو مخونه یو دي

ستړی وجود ستړی همت په مخه ستړی سفر
زرگی یې چوي چې له تا کړي کوم وگړی سفر
(...)

خدای پامان

د سهار له لمانځه په راگرځېدو گورم ډرږوران په موټرانو بوخت دي،
څوک د مبلینو گيچ ته څیر دي... څوک د تېلو اوبو په برابرولو لگيا دي،
څوک ټایرونه گوري، ځینې سامانونه غوټې تړي... بادېگاردان یوه بله
خوا ځغلي، ځینې بېر ولاړ دي...

بېله دې چې څوک وپوښتم خپل کاغذونه مې راټول کړل... پیر
صاحب ته مې ویل: لږمه کوچ! که گورم لږم د مخه لکۍ پر سر اړولې...
حقاني صاحب ته مې سر وربښکاره کړ، وظیفه کوي... بېرته
وگرځېدم...

لکه د کوچیانو کډې باریږي، هماغسې منظره ده، په دې توپیر چې د
اوسنانو ځای گاډو موټرو نیولی...

کوټه مې له سره وکته، کاغذونه مې لاسي بکس کې ځای پر ځای
کړل، د جامو غوټه مې برابر کړه...

چې راووتم یوه بله خوا له چای جوشو گیلادسو سره ځغلي، څوک
کوټو کې، څوک د باندې یو بل ځای چای ته راغونډ دي...

زما زړه زور نه اخلي، له دیوال سره ولاړ یم راتلونکی ورکه، حال

نشته...

د نامعلوم سفر چمتووالی سړی په همدغسې حیراني او بېحالي
اروي...

ایله مې د لمر وړانگو تودوخه احساس کړه، چې غوړمب شو... گر
گر گولی وچلېدې...

د پیر صاحب خپره غوړېدلې... خو زما پر زړه لکه دروند بار پروت
دی... چې له هرځای په لېږد له ما د زړه یوه ټوټه پاتې وي...

ایک دل کا توکړے هزار هويس

کویی اُدھر گرا کوئی ادھر گرا

بېلتون خورا گران دی، له یارانو دوستانو او خپلوانو چې جدایي
خوړم خوروونکې ده، دغسې لېږد هم زمولونکی خيژي، ځکه خو مخه
ښه کې خپل احساسات په سختي کنټرولولی شم.

پیر صاحب د چای وویل... ما ورته کړه پرېږده یې لاره کې به گورو...
په حیراني راته گوري...

له خپلو سوچونو او احساساتو سره بوخت یم چې غوړمب شو، د
ډزو دندو کار...

بیا به یې دچاد ځوانۍ گلان ریښولي وی...؟

کابل کې ژوند په همدغسې ډزو کې ساه اخلي، کابلیان د لمبو په
سیوري کې د ژوند هیلې پالي، د مرگ په کومي کې په ماتو او زخمي
گوتو د ژوند د نغمې شلېدلې تارونه ترنگوي.

حقاني صاحب وظیفه خلاصه کړې... له سلام سره لږ په ډډه

کېناستم...

خورا ستړی مې موند... تر اوسه مې دغسې ستومانه، نه ولیدلې...

ورته کړه مې: حاجي صاحب زه په تورخم درخه ځم...

لنډه یې راپرې کړه ستا خوښه...

زه چوپ شوم.

دی هم نور څه نه وایي.

زه منتظر یم که ووایي... څه وکړه... څه کوو، څنگه یې وکړو...

خو ده هېڅ نه ویل.

زه هم غلی ناست یم.

له ماسره د ویلو ډېرې خبرې وې... خو زړه مې نشوا کړی، ما خپل

جرات بایللې...

ما حقاني صاحب د جگړې لومړیو کړښو، بمباریو او سختو شپږو کې

لیدلې، په جرگو مرکو کې ورسره ناست یم له مشرانو، لیډرانو سره مې

په تودو او جدي بحثونو لیدلې، د ژورنالستانو سختو پوښتنو سره

مخامخ شوی، خو چېرې مې هم دغسې ستومانه او بې حوصلې نه دی

موندلې...

پر خونه درنه چوپتیا خپره ده، د علي جان حاجي هم شونډې

گنډلې، خپره یې نیولې او ترینګلې ده...

زه ژر ژر خپل ساعت ته گورم...

حقاني صاحب وویل: ملګري درسره شته..

ورته وایم داسې څوک نه...

وايي په خیر ولاړ شئ.

زه هم راوړل شوم... خدای پامان...

مخه ښه...

نه د خرڅ درک ولگېد نه د لارې لگښت... حاجي صاحب کله هم
 څوک دغسې تش تور نه دي رخصت کړي...
 مخه ښه کې به يې د ملگرو له احوال او وضعيت ځان ډاډه او خبر
 ساتي، چې راووتم مولوي شيرين او عبدالرحيم اخوندزاده هم پر
 تورخم د تلو تابيا لرله، سره ملگري شو...
 علي جان حاجي- پير صاحب تر لاس نيولی، پير صاحب خټ خټ ته
 کيږي، چې ما ورته د پېښور خبره نه ده کړې...
 دواړه زما خواته راغلل... علي جان وايي حاجي صاحب ويل دا خرڅ
 ورکړه... د عبدالرحيم اخوندزاده گاډی ترمخ د مولوی شيرين او زموږ
 هغه ورپسې... مخ په پېښور...

چې پکې ښکلي ياران شته
 پېښور تر هر ديار ښه

غبرگون:

مطبوعات نشته رسنيو ته د لاسرسي مخه نه ليدل کيږي، خلکو د
 اعتراض ځانگړې لار خپله کړې، له ځان سره له جگړو د نفرت اظهار...
 د تنظيمو، تنظيمي جگړو او ټوله کې مجاهدينو پر خلاف د کرکې
 څرگندولو دا يواځينۍ لار ده، چې د چستانو، ټوکو او سندرو په جولي
 کې پرې خپل غم غلطوي او د انتقام درد ټکوروي، کله يې خپل احتجاج
 پر دېوال کښلی وي، کله پر کومه پاڼه چې بيا خوله په خوله گرځي...
 پکول گو ګرد، ريش شېش، لونگي...
 هفت خر تان ببريد، يک گاؤ ما را پس دهيد.

يو لاس کښلی پوسټر باندې بې "خر مگس" کښلی، شرحه يې د هر
تنظيمي مشر له نامه يا تخلص سره پيلي... د ماشومانو د ساتيري
کيسو کې يې خپل دردونه او احساسات ځای کړي...

اکو بکو سرسیندکو

روسان لال په تریکو

چې لایق و، د کوتکو

اکو بکو سرسیندکو

نجیب بند شو په ولچکو

پنجابیان شول په چکچکو

دا بې شرمه بې تېلکو

شیخان ټول شول په غومبکو

چې چور گډ شو د چپلکو

بیا حضرت شو صدراعظم

یو دوه میاشتي زیات و کم

ده ویل ځان به کړم محکم

سپور به شم په گلن جم

خو په عقل کې و کم

څکه سپک شولو په سپکو

اکو بکو سرسیندکو

رباني ونيوو وار

ده کولو دا اقرار

د اسلام یم خدمتگار

د اسلام دې ټيکه دار
د غدارو دې غدار
حل و عقد په نوم شورا
جوړه کړه په ناروا
ملت نه و پرې رضا
خو ده وکړه دا گنا
خوار ملت سره جفا
گلبدین شو خبردار
چې څه وکړل دې مکار
ځان يې جنگ ته کړو تيار
بريد يې گډ کړ د ټوپکو
اکو بکو سرسیندکو

پنجابی شو خبردار
ورته راغی په تلوار
دا مضر او فریبکار
ټول يې کینول کتار
ورته ناست و لکه پلار
ورته يې وکړ نصیحت
چې تقسیم به کړم قدرت
د رباني دی ریاست
د گلبدین هم صدارت
د هر چا دی خپل قسمت

خپل کوي عيش او عشرت
بيا جنگ مه کوی بچکو
اکو بکو سرسیندکو

په پښتو کې دا متل دی
چې په تول ښه مکمل دی
دا چې غله دي درې رقمه
دا کیسه ده ډېره سمه
دا یوه ته وایي غل
خزانې ته جوړ کړي چل
دا دویم یې دی غل د توس
خر به پټ کړي دا دووس
دا دریم یې دی پیر کوسی
وباسي د سترگو کسي.
زه چې گورم دا مشران
دا زموږ ټول لیډران
دا ټول غله دي د چاینکو
اکو بکو سرسیند کو

ډېر گرم نه دي حکیم جان
یې خبر په دې بیان
بیا یې مکې ته کړل روان
د اووه واړه مشران

ورته کېښوده قرآن
د خدای کور کې دا فرمان
ويې کړو عهد او پیمان
چې پر يوه لار يوو روان
نه آزار کړو افغانان
نه خوريزي يتيمان
خو قسم يې کړلو مات
دې خاينو نالايکو
اکو بکو سرسيندکو...

کابلانو عجيبه خبرې جوړې کړې، واقعيتو ته يې د ټوکواو طنز ژبه
ورکړي، وايي: ملگرو ملتو ډاکتر نجيب ته وويل که کومه غوښتنه لري
دوی به يې د کابل پر واکمنو ومني...

ډاکتر ورته کړه که راډيو تلویزیون کې د نیم ساعت خبرو وخت
راکړي، ملگرو ملتو دده غوښتنه احمدشاه مسعود او رباني ته وړاندې
کړه.

ځواب منفي دی، ډاکتر ورته کړه، شل دقيقې، دا هم نشوی کېدای،
پنځلس، پنځه... دوی یوه دقیقه هر غوښتنه رد کړی شوای.

ډاکتر د یوې ثانيې غوښتنه وکړه، ملگرو ملتو وپوښت په یوه ثانيه
څه کېدای شي...؟

ډاکتر ورته وويل ډېر څه گوته به ورته لکه کړم چې تړت...

د ورېښمين تنگي پر يوه کمر يې کښلي:

قرض ورکړه سياف ته

ضامن ترې گلبدين واخله

راشه بيا مې (.....) واخله

قو قو برگ چنار

رهبرا ششته قطار

ميزنه چرس و قمار

کت دالر وکلدار

کاشکي سياف ميبودم

زير لحاف ميبودم

هفت امير پارينه

پگا خورددند خاگينه

ساخته از خون مردم

قصرهای شاهانه

قوقو برگ چنار

اميرا ششته قطار

ميکنه پيسه شمار

ميزند لاف بيسيار

(بشپړ نه دی)

دغه شعرونه د شبنامو په بڼه ویشل شوي:

ای رهبران! ای رهنان اه من و جان شما

ای خاینان فتنه جو خونم بدامان شما

من ملت وامانده ام، افتاده ام در بندتان
 خونین بود اعضای من از جنگ و پیمان شما
 هستی من برباد رفت از غارت و دزدی تان
 اولاده ام آورده گشت از طرح پنهان شما
 در بند پول و حرص جاه سودا نمود خاک وطن
 بهر عرب، بهر عجم اینست وجدان شما
 ای ظالمان ای قاتلان خون میچکد از جنگ تان
 ای دلکشان بیگانه اینست دوران شما

چرا ظالم وطن را با فلاکت مبتلا کردی
 ز میهن لاف سر دادی چه میگفتی چیه کردی
 تو میگفتی که روزی این وطن را گلستان سازم
 نهادی پا به میهن صد شر و فتنه بپا کردی
 به ساز اجنبی بر پا نمودی رقص کشتن را
 بخون بیگناهان سرخ، دستت را حنا کردی
 نه تاراج و یغما بردی همه هست و بود ملت
 به خوف از ملت مظلوم و نه ترس از خدا کردی
 دلت پر از نفاق و کینه در سر شور بربادی
 علم بر کف شعار و اعتصموا ادعا کردی
 ز اعمال رذیلت فرعون و شداد حیا نمود
 خاین به ملت و مردم خیانت با خدا کردی

مردم کابل زمین
صحنه بچشمت ببین
دشمن تو در کمین
کن نگه واپسین
سوی تو توپان رسید
مردم نادان رسید
قوم مجاهد چه شد؟
رهبر و مرشد چه شد
مردم زاهد چه شد؟
محراب و مسجد چه شد؟
قاتل و دزدان رسید
دشمن افغان رسید
نیست وفادار تو
رهبر ریا کار تو
هست همه خار تو
جمله شده مار تو
پیرو شیطان رسید
گوی پاکستان رسید
چوچه انگریز و هند
صاحب کچکول و کند
نوکر ارباب سند
روز ملنگ و شب رند

صد را میران رسید

(.....) جان رسید

لعل و زمرد چو خاک

تورمل و بیروج پاک

لاجورد با دل چاک

مال (.....) حاک

نوکر ایران رسید

خواجه ئین (...) رسید

تاجر تر پاک و چرس

پودر ان زود رس

نیست به سود این کشور

بسته به باد هوس

دشمن انسان رسید

(....) خان رسید

لیدر وهابیت

نوکر اعرابیت

پیرو شدادیت

خون و رگش مادیت

سرخیل دزدان رسید

(....) بی ایمان رسید

تاجر توپ و تفنگ

خفته بجان چون گرنگ

نوکر ملا شرنگ
شایق گیلادس و بنگ
غر غر و نالان رسید
ملا (...) جان رسید
(...) ریا کار ببین
مسجد و زناار ببین
روبای مکار ببین
دیده خمار ببین
به سر جوشان رسید
پیرک (....) رسید
وحدت مملو زکین
دار خمینی ببین
گشته بیرون از کمین
دشمن روی زمین
ننگ شیعیان رسید
دل رفسنجان رسید
شیرک برقی کجاست
قلزم ژرفی کجاست
موج سرآبی کجاست
دیو نقابی کجاست
ناکس دوران رسید
(...) پریان رسید
پیرو پرچم شده

عضو گلم جم شده
نوکر دوستم شده
ننگ دو عالم شده
خار مغیلان رسید
شرم جوانان رسید
دزد جواهر رسید
کاذب و ساحر رسید
شعله جا سر رسید
ظالم و جابر رسید
بجان افغان رسید
جنرال (...) جان رسید
وهابی کرد قیل و قال
حق ملت شد پایمال
تاکه او ناید بحال
در حدود یکصد سال
رقاص (...) رسید
بدبختی افغان رسید

ځینې برخې د لیکلو نه وې، ځینې مې نشوای لیکلی، ځینې مې چې
په بیره کښلي په بیا لیکلو کې نشوای لوستی - ځکه خو بشپړ نه دي.
پنج بنای جهادي: سلاح، ریش، پکول، قتل و غارت، چوکی مقام
پر یوه دیوال کښلي :
مجاهدین امدند

خاين دين امدند
با موټر پک اپ
پشت قالين امدند
تشنه خودن مردم
روی زمين امدند

بل ځای په سکرو لیکل شوي:
کابل برباد کابل
دشمن ناشاد کابل
رهزنان خود فروخته
میکنند بیداد کابل

د میوند وات پر نړېدلي اپارتمان:

ای شرارت پیشه تا کی این شرارت میکنی
شهر را یکسر دچار ترس و وحشت میکنی
مردم ما را چرا غرق مصیبت میکنی
افرینت ای مجاهد خوب خدمت میکنی
کار این وطن را به یغما و غارت میکنی
ای خدا ناترس با اسلام تجارت میکنی

د دهمزنگ د ترافیکو پر مدیریت:

امیران غیر پرست
بخاطر تاج و تخت
میریزد خون ناحق

میکند ظلم و وحشت

ذوق زده امارت

رهبران بی غیرت

مرگ آور دون صفت

خاین به ملک و ملت

مرده باد! مرده باد!

د میرویس میدان پر ویجاره سینما:

چراغ گل دلت سرد است کابل

رقیبت سخت نا مرد است کابل

میمیرم من بجان نا توانست

که هر جای زخم و درد است کابل

د شا شهید پر یو بنوونځي:

دا مجاهد مجاهد ټول کړئ

تنور پرې سور کړئ چې وطن په کرار شینه

پر یوه بله نړېدلې ودانۍ:

دوستم بیازار آمد

گلو به کشتار آمد

از بخت بد مردم

سیاف مکار آمد

این خوجه ټین رباني

این شیطانک ثانی
هر تار ریشش دام است
این جمبور اخوانی
به نام دین خدا
کشتار و جنگ و بلوا
میکند به مردمان
چور و چپاول روا
صد لعنت هزار نفرین
بر مسعود و گلبدین
دوستم ستم گرا
مردود دنیا و دین
مرده باد هر ستمگر
هر خاین باد در بدر

(بشپړ نه دی لیکل شوی)

(...) شد سخت رسوا
بی ایزار و بی کالا
روشن تاریخ شور بازار است
ماما جان بخت تو بیدار است
نوبت رسید به (...)
در هشت روز دو هزار قربانی
خوجه ټین باز سر خر سوار است
ماما جان بخت تو بیدار است

زمرد شد بمثل گاه

لاجورد شد بيع زده بازارها

بيروج و لعل ميخ پيزار است

ماما جان بخت تو بيدار است

(بشپړ نه دی ليکل شوی)

(...) از راکت کولکسیون میسازه

(...) در شمال کون فدراسیون میسازه

خوجه ټین برای خود اساسی قانون میسازه

(...) از هزارا کلچه صابون میسازه

دل بوبوجان خوش که دشمنه سرنگون میسازه

(...) خو از اول غلام غلام بود

(...) از قدیم مبتلای نشه مدام بود

(...) از زرنگی در فکر ذخیره گدام بود

(...) از روی حرص بتلاش حرام بود

دل بوبوجانش خوش که بچه ها بدماش بی لگلام بود

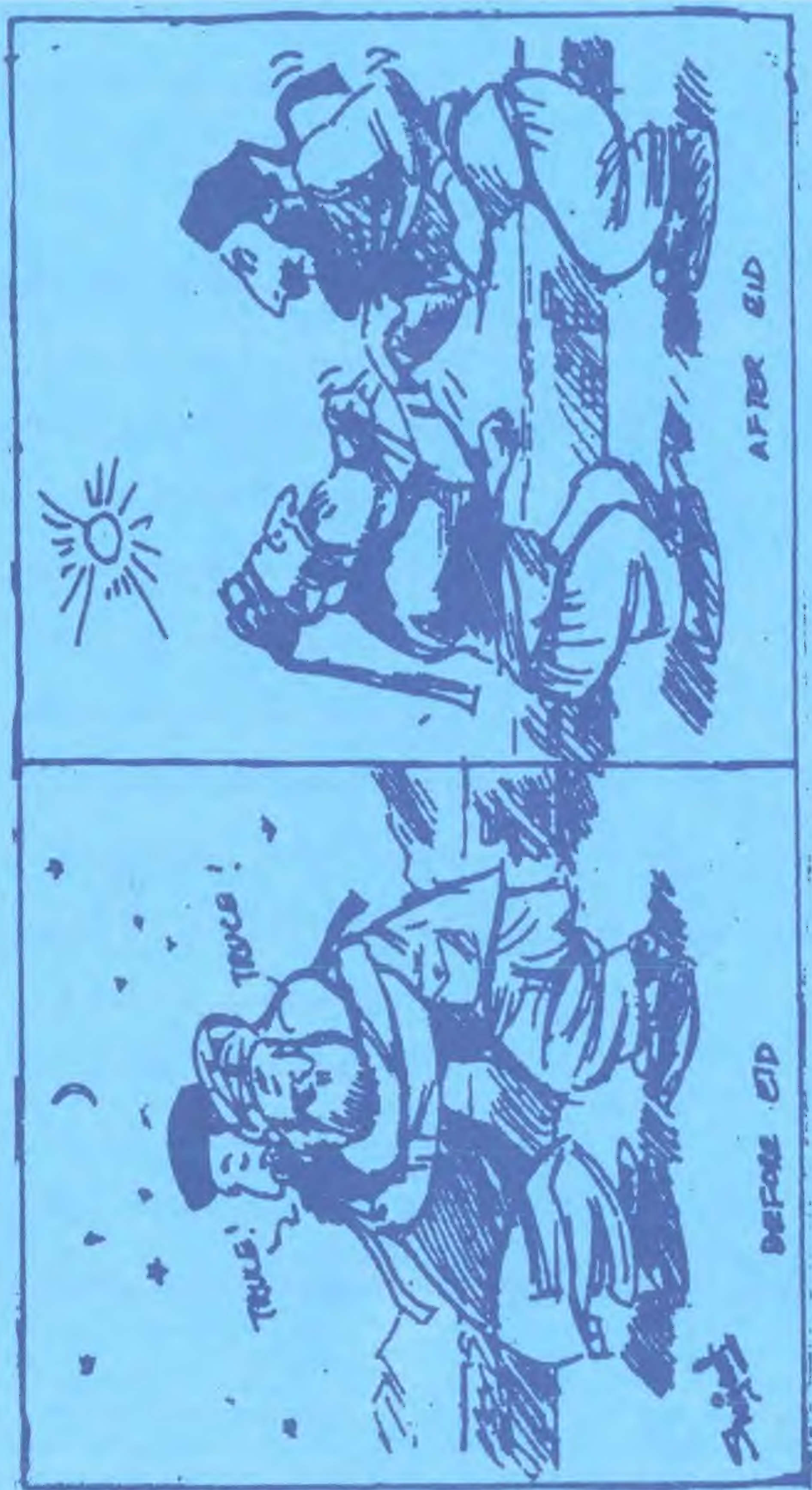
(...) را رفسنجانی لمسوت کرده بود

(...) راوها بیان دخلوت کرده بود

(...) خپکی زیر فالیز انجروت کرده بود

(...) از (...) پرسان قی قروت کرده بود

دل بوبویش خوش که شوق ریش و بروت کرده بود

جرگې د جگړې اور گل کړ

د ١٣٧٢ لمريز د ليندۍ مياشت ده، د پېښور هوا لکه د پسرلي لگيري حقاني صاحب په يوه بله روغه جوړه بوخت دی، د هېواد بېلا بېلو سيمو خوله ور مرکچيان او جرگه مار يې راټول دي، پلاوونه، چرگان، غوښې باديزي... زموږ هم بېدۍ مېړه ده.

د جرگو مرکو يو خوند په همدې غورو غوروپو کې دی، خو کله کله سړی د گېدې په آزار هم واړوي، کړی ورځ په نهره هغه هم سفر او تودو بحثونو کې درباندي تېره کړي، لا چې واک غواړي هغه هم توی وړی، چې له امله يې په لوبني لاس نيولو ته اړشي، خوندور خوراکونه درته ايښي وي، گوټې به نشي وروړی...

چې د دواړو غاړو قناعت هم څه اسانه خبره نه ده چې که توی وړی واک دې اخيستی و، بيا د جرگې له پرېکړې څوک غاړه نشي غړولی. يو ځل يوې غاړې ته ورځه، بيا بلې ته، خپله ورته وايه، د هغه اوږه، دلته نو د نرخ او کاني خبره شي، چې بلا حوصله غواړي د دغسې جرگو اوبحثونو منطق نه د سياست او ديپلوماسۍ په ښويو، لشمو اصطلاحاتو کې موندل کېدای شي، نه د يوناني فلسفيانو په صغراي کبري کې... دغسې منطق او اغيز يواځې پښتانه مرکچيان او جرگه مار ښوولای شي، چې پخپل جادوگر منطق په لږ وخت کې د بديو، دښمنيو د مودو کنگال شوې چاپېريال ويلې کولای او د جگړو په لمبو سړی اوبه تويولای شي.

حقاني صاحب د همدغسې جرگې په مټ وکړای شول، دښمنې غاړې روغې ته چمتو او د جرگې پر تغر راټول کړي.

د عقرب میاشتي له پيله له پېښوره، جلال اباد، سروبي ته څو، د ربړې په بېلا بېلو اړخو خبرې کېږي، احمدشاه مسعود چې څه له خدایه پر اسمان غوښتل پر ځمکه یې موندلي وو، ده له پيله غوښتل جگړه له کابل په اطراف ته ولیږدي.

د گډ شورايي سیستم د ایجاد له امله ننگرهار ښه اداره رامنځ ته کړې، ټول اړخونه یې خپل څنگ پورې نیولي، مانا د حزب او جمعیت سیمه ییز ځواکونه یې هم یوه میز ته راغونډ کړي، امنیت ښه دی، د کابل کډوالو ته هم د پنډغالو او خیمو اسانتیا شته، د جلال اباد تړون ددغه ادارې بل بری گڼل کېده، خو احمدشاه مسعود او نظار شورا د ننگرهار له ادارې او شورا ښه زړه نلري، د حزب پر ملاتړ یې تورنوي، غواړي د حزب د تجرید او مخالفت دریځ ته یې اړ کړي.

حاجي قدیر خپل ناپېیلی موقف ټینگ ساتي، له بده بخته د حاجي شمالي خان په وژلو ننگرهار کې رامنځ ته شوی تاوتریخوالي د جگړې ترینګلتیا او اندېښنې رامنځ ته کړې وې، نژدې د پښتنو قومو ترمنځ د یوې خونړۍ جگړې اور بل وای...

کابل ننگرهار شورا ته د پوځي مرستو پیغامونه لېږل، د هوايي ځواک ټبر یې واهه چې که وکړای شي، د حزب قوماندان زردادخان چې سروبي کې په یوه مانا د احمدزیو د پوځي قوت سمبول گرځېدلی وځي، او د پښتنو تر منځ د جگړې اور بل کړای شي، له یوه غیشي دوه ښکاره ترلاسه کړي.

د کابل تورخم لار تړلې، مسافر په لارو کې بې اسرې بند پاتې دي،

کابل کې د خوراکي موادو نرخونه اسمان ته ختلي، دواړو غاړو د يو بل پر ضد مورچې نيولې درنې وسلې يې ځای پر ځای کړي.

مولوی حقاني د سولې لپاره يوه جرگه جوړه کړه.

ورور يې حاجي محمد ابراهيم د ميزان مياشت کې پر دواړو غاړو وگرځېد او د جرگې لپاره يې رامات کړل.

حقاني صاحب مطبوعاتو ته وويل: د ننگرهار شورا او احمدزيو ترمنځ د جگړې اورلگېدلی و، د جگړې مخکنی اسباب او عوامل چې هرڅه وو او دا چې څه ډول دغه جگړه پېښه شوه، چا د جگړې دغه اور ته د لمن وهلو هڅه وکړه، د چا لاس پکې و او له دې لارې يې د خپلو سياسي اغراضو د ترلاسه کولو هڅه کوله زه دلته په هغې بحث مناسب نه گڼم، چې لږ و ډېر ټولو ته څرگنده ده...

البته ظاهري منشاء د حاجي شمالي خان او دده ورور ناصر خان وژل او د دوی د غوندو مرکزونو او شتمنيو لوټل و، دې کار د احمدزيو پر قام بد تاثير وکړ، که څه هم په دې هکله ډېرې توصيې وشوې خو کوم ځای يې ونه نیو، احمدزي پورته شول او دا يې عنوانوله چې انتقام نه اخلي، د شمالي خان د شخصي شتمنيو، غونډو او وظيفي غوښتنه يې کوله چې دا هر څه بېرته دوی ته وسپارل شي.

ننگرهار شورا ويل د شمالي خان له امله زموږ نظم وړاندې هم مختل و، امنيت خراب و او نور ډېر داسې مشکلات موجود و، اوس که يو ځل بيا دده خاصو کسانو ته په داسې صورت کې چې روغه نه وي شوې، او مړي يې پر ځای پاتې وي، دده کسان شورا ته راشي دا به د جنگ او فتنې سبب وگرځي.

دوی دا هم ويل چې شورا د تنظيمو په سطحه جوړه شوې اوس بايد

د هغه په عوض د محاذ له تنظيم يو بل نفر ونيول شي، په دې شورا کې د قوم په لحاظ کوم تشکيلات وجود نلري، چې شورا کې د قوم په حساب برخه ورکړل شي، دغسې غونډونه او مرکزونه هم شخصي ملکيت نه دي، دا ټول د ننگرهار شورا واک کې دي چې د ننگرهار فرقې مربوط دي او د کوم قوم ونډه نشي گرځېدای.

دوی دا هم ويل چې دغه مربوطاتو کې که څوک ټاکل کيږي هغه بايد د ننگرهار مربوط وي، موږ په غور او تعمق د دواړو خواوو اظهارات واورېدل او د خپلو معلوماتو بشپړولو هڅه مو وکړه دغسې مو ننگرهار کې د شمالي خان د وسلو شتمنيو معلومات راټول کړل، په حصارک، سروبي، تيزين او ملا عمر کې منځ ته راغلی وضعیت او موجود او پخوانی حالت معلومات مو ترلاسه کړل، موږ لومړی دا کوښښ وکړ چې لار خلاصه شي، ځکه په جلال اباد کې سلگونه مساپر د لارې بندېدو له امله چې زنانه، بوداگان او اطفال پکې شامل دي، له څو ورځو بند پاتې وو، چې نه هوټلو کې ځای و، او نه هغوی کوم بل ځای پيدا کولای شوای، ددې له امله کابل کې هم د خوراکي موادو نرخونه ډېر لوړ تللي وو، او د غذايي موادو قحطي يې رامنځ ته کړې وه، او ټول هېواد يې اغېزمن کړی و، موږ لومړی لار خلاصه کړه، نژدې يوه مياشت مو په دې هلو ځلو تېره کړه، څو واړه تر جلال آباد سروبي پورې ولاړ و، له ټولو اړخونو سره مو تفصيلي خبرې وکړې، د هغوی قناعت مو حاصل کړ، زموږ د هلو ځلو په نتيجه کې ننگرهار شورا توافق وکړ، چې که جوړه کيږي بايد بيخپوره جوړه وشي، ځکه خو يې شورا کې د شمالي خان د ورور حاجي مونجي په شموليت هم توافق وکړ، غونډونه او قطعيات به داسې کسانو ته چې د ننگرهار او د محاذ تنظيم مربوط وي

وسپارل شي، ټول لوازم او شتمني به يې ورته تسليم شي. استثناد
ډاكي غونډ، دا غونډ فعلاً پير صاحب ته حواله شو، ا. ب. به دا
غونډ داسې چا ته سپاري چې دواړه غاړې پرې توافقي شي. خكه دغه
غونډه جنرال رحيم وردگ تاسيس كړي.

فيصله كې دا هم راغلي چې د لارې په اوږدو كې بايد دواړه غاړې
پاتكونه وانه چوي، غير قانوني محصول او پيسې له چا وانخلي كه هر
چا سرغړونه وكړه، دواړه خواوې به ورته يو لاس وي، له سرغړوونكي به
هېڅ ډول قومي، تنظيمي ملاتړ نه كوي، له دواړو خواوو پنځوس،
پنځوس لكه كلدارې برمه او ضمانت اخيستل شوې، كه هر طرف له
فيصلي سرغړونه وكړه دا به په طريقه د تعزير بالمال د دوى جریمه
وي، چې د سولې هيئت ته به ورغلى وي.

د مړيو په باره كې تر يو كال تېره كېښودل شوه، په دې موده كې به
د مړيو پور نه غوښتل كيږي.

ترڅو حالات مساعد شي، چې شوې فيصله عملي كړاى شي، دا هم
بايد ووايم چې هر طرف له دې فيصلي سرغړونه وكړي، برمه به يې
ځي، دا د فيصلي يوه كاپي ده درسره وايي خلى...

جرگه د حقاني صاحب په مشرۍ له لاندې مركچيانو جوړه وه.

د جرگې مشر مولوى جلال الدين حقاني

حاجي محمد ابراهيم عمري

حاجي مادو خان

وكيل وزير محمد

حاجي عبدالرحمن خان

حاجي خانگل

خدران

خدران

خدران

خدران

خدران

منگل	خان صاحب محمد وزير
منگل	حاجي حبيب الله
گربز	حاجي نظام الدين
گربز	ملك حسين
گربز	حاجي شاه خان
گربز	حاجي ولي
تنی	حاجي ماه خان
خوستوال	حاجي ميرباز خان
کابل	قوماندان ولسوال محمد حکيم
کابل	تورن خان محمد
کابل	قوماندان عجب گل
وردگ	قوماندان موسی خان
وردگ	قوماندان میاسید اغا
زرمټ	خان صاحب انور خان
کتواز	وکیل سرور خان سلیمان خېل
کتواز	حاجي آدم خان جلال خېل
کونړ	شاه محمود ساپی
وردگ	ملا بخت مير

د سولې پرېکړه ١٣٧٢/٨/١١ د لنډي خبر يوه لويه غونډه کې اعلان شوه.

غونډې ته د ننگرهار شورا رئيس حاجي عبدالقدير خپله لنډه وينا کې وويل: جنگ، جگړې که د هر چا لخوا وي، د افغانانو په تاوان دي،

موږ د جنگ جگړو بډيو دښمنو مخه په جرگو، مرکو بندولای شو، چې دغسې يوې جرگې زموږ له منځ دښمني لېرې کړه، حقاني صاحب زموږ ترمنځ د جرگې له لارې سوله راوسته او يوه بډي او دښمني يې په ورورۍ بدله کړه، موږ له ده مننه کوو، او د جرگې د پرېکړې د منلو ډاډ ورکوو.

په ده پسې د احمدزيو مشر حاجي نعيم کوچي خپلو خبرو کې وويل: زموږ او ننگرهار شورا ترمنځ يو لوی جنجال رامنځ ته شوی و، حکمتيار صاحب او حضرت صاحب ددغه جنجال د لېرې کولو هڅې وکړې، خو بدبختانه دا جنجال حل نشو او تر سړوبي ورسېد.

The Afghanistan Islamic Republic
 Dr. M. S. Khan

د افغانستان اسلامي دولت

د خوست ولايت

4

حُشْنُهُ - رَأَى الرَّجُلُ الرَّجُلَ

جسد و نفس خدای (سویکه کریم و بعدا)
الله پاک مسلمانانو ته همیشه په صبر ، مستحبه ،
غفور او په احسان باندی اودیدی جواب په نیکی ارشاد کړی دی نو کله چی ددو عالم مسلمانانو په صبح
که جنگ شروع شو یی طرفه مسلمانانو ته خدای پاک ددوی داصلاح امر او ارشاد کړی لکه چی الله
پاک فرمایلی دی : «و ان طائفتان من المؤمنین فاضلحو بينهما فان بخت احدهما على الآخر
فانقلوا اليه حتى تاتي اليه امر الله فان فات فاضلحو بينهما بالعدل و اقساوا ان الله يحب
المتقین»

مع سورة الحجرات

نو کله چه موده مخکې د سگرهار او سروبي او احمد زير مسلمانانو په منځ کې لاندې پښه شوه او عام قتل او قتل شروع شو دوی لاندې دحل دپاره موږ دحلې هېت جالبينو ته دحلې خواست وکړ موږ دوی موږ ته عام و تمام و انت او اختار راځي دحلې هېت موږ ته تحقيق حجه وروسته لاندې مسلمانانو دحلې کړي او دحلې حجه پي اوه مسلمانو کلداني نقد ضمانت واخيست.

۱- هفت خنک چه به دواړو جانبو کی مړه شوی دی دهغه په باره کی د ځینو ملحوظاتو په خاطر دصلحې هیئت برکال کانی کيسود او ددغه ذکر شوی وخت په تیریدو بامخکی دوی لاکلی وخت څخه به دصلحې هیئت په ذکر شوی برسته دغه معامله انشاء الله فاصله کوی یعنی دسرو خنکو فیصله دوی هیئت په غاړه ده. جانبیس به دسرو په معامله کی یو په بل کار نلری، دسرو خنکو دواړتیاو حقوق کاملاً دصلحې دهیئت په لاس کی دی، دوی دواړو جانبو دخلاف په صورت کی په ذکر شوی برسته نامه به بند کړی. هغه نې دجای په فرآن نامه به بند کړی.

۲. شخصی مالکونه به جانبین بویل نه وایس و کبری او دواړه ځانیه به خدای (ج) حاضر او ناظر بولئ. حقه حقونه دمسئلهقبو نه ور کړئ او که سا هم دگوه ځانیه قناعت حاصل نشي نو دمسئله هیئت فیصله به ددوی به حقه کی آخری فیصله وي.

۳- دشمنان خان به عوض به شوراگی دده دگروپ یو مصالح سپری چه دشمگهار مزبوت وی مقور شو
لاکن چه دده دگورنی به استثنای وی.

۴. دواکی غوښه چه سابق دپير صاحب مربوط ز هغه دپير صاحب زوی محمد آغا ته ورکې شو لاکښ شرط به داوی چې پير صاحب به داغند داسې شخص ته حواله کړی چې دجانیښو دقناعت وړ وي.

ج- همه مرکزونه او قرار گاهي چه احمدزير دمقابل لوري څخه ددی موجوده شخصي په سر نيولي دي هغه ځينو مربوطه قوماندانوته چه په سروبي اوزبين، تيزين، حصارک او ملاعصر پایا کې موجوديت لري سره دلوړستیکي او نظامي موادو په مکمله توگه حواله شوه.

۵- دانشگاهار اداره باید سابق به شان چلو شوراگانو او وظایفته ادامه ور کری او سابقه تعامل له مخی دقومایدانانو سره چار چلند وکړی چه دچا قانونی شکایت پورته نشی او کوم قطععات او حزنانونه امنیت یانظامی چه دانشگاهار د اداري له لاری اکمال کیری هغه دې اداري دحکم پیرو او چلو وظایفته د اداري دحکم سره سم دوام ور کری .

٦ دكامل صفحه تر طور ختم پوری باید هیج نوع پاكه غیر اصولی او غیر قانونی دمعصول او جرمی په بهانه وجود و نه لری او كوم كسان چه ددغه مادی خلاف ورزی كوی ددغو كسانو مقابله او مخ نیوی به جانبین په مشترك دول كوی هیج نوع تنظیمی یا قومی ملاتړ به جانبین نكوی .

۷- دبستی و اعلان ختم وروسته باید په دوو ورځو کې جانیې شوراګانې لیکونه او سنگرونه د بیل په مقابل کې په کلې ډول ختم کړي او خپل عادي ژوند ته دوام ورکړي.

۸- همه فرماندهان چه دشمنی خان دمرگ خفه درسته دشورا او وظیفو خفه تلی دی باید خپلو ، خپلو وظیفو ته چه شورا ورته سپارلی دی حاضر شی

۹- دبصلی د اعلان ختمه وروسته سمدستی باید دسلحې هڅت او جانیېن منځخې شوي هڅتونه په مشترک ډول دبصلی دموادو په تطبیق کې اقدام وکړي.

ومن الله الشوق، والله اعلم والله على ما نقول وكيل

ماں کا دُور سوا

ادم جلاله

د فقهه مشر

11/11/11

[illegible]

3. صحیح و غلطی مشور

والکرم

128.

الحاج، مامون بن عبد الله

14

1

زمونږ مشر مولوي جلال الدين حقاني جرگه وکړه له دواړو خوا و يې واک واخيست، مونږ عام او تام اختيار ورکړ او درنه مچلغه مو ورته کښېښوه، په پښتنو او احمدزيو کې چې يو ځل چاته څوک واک ورکړي بيا هغه فيصله څوک نشي ماتولای. کومه فيصله چې حقاني صاحب کړې، مونږ يې په بشپړه توگه منو او زمونږ قوم ترې ملاتړ کوي.

په پای کې مولوی حقاني پخپلو لنډو خبرو کې وويل، مونږ ډېر خوشاله يو، چې د دښمنۍ او جگړې مخه مو ونيوله، مونږ سره دواړو غاړو په پوره صميمت همکاري وکړه، دا د جرگې برکت و، چې د ورورۍ فضا يې رامنځ ته کړه چې الله الحمد يو دايمي اوربند وشو او د لارې په دايمي خلاصون موافقه وشوه، دواړه غاړې له پرېکړې راضي دي، داسې څوک مونه دي ليدلي چې فيصله يې پخپل تاوان بللی وي، زه له دواړو غاړو او خپلو ملگرو مننه کوم اجر او خير ورته غواړم.

دغه بريالی جرگې ثابته کړه چې د جرگو اصل ته په پاملرنه مونږ خپلې ربړې او کشالې په ښه توگه اوارولې شو، چې جرگه د افغاني ولسواکې په تن کې د روح حثيت لري د افغاني ولسواکي دغسې موفقيت که ډېر خوشال او ډاډمن کړل، پر ځينو يې د وېرې او اندېښنو دورې وغورځولې... دغه جوړې په ډاگه کړه چې جرگې زمونږ په ملي هويت او تاريخ کې د تل لپاره د ربړو په اواړي کې کارنده رول لرلی دی.

که څه هم مونږ د اخبار مجلو چاپ ځنډولی خو په دې اړه مې فوق العاده گڼه چاپ کړه... هاشمي صاحب چې له قاضي نجي الله سره دائرةالمعارف کې کار کاوه، پر دغه گڼه دده له تبصرې راته وويل... ننگيال ته خدای ورکړه... اوس به مو په جرگه جرگه لېوني کړي... دی د جرگې مرکې له دغه ورځه پر لويه جرگه د اوبو وړ اړولو مخ گوري...

سوځنده سيوری:

دوه جلا پيغامونه

حقاني صاحب له متحده عربي اماراتو خوست کې د پوهنتون په جوړېدا کې د مرستې ژمنه ترلاسه کړې، شاوخوا پر گرځېدو او لتون يې له مټه چينې سره سرک ته نژدې سيمه خوښه کړه، نخچه بشپړه او پخې خښتې را رسېدلې، انجينران لگيا دي، د دېوال گرځولو چارې بشپړې شوې دي.

زه نه پوهېږم... دلته ماته کومه اړتيا شته...؟

چې نور ځان راته سولېدلې او بېکاره پرزه بريښي، چې د کوم ماشين د گرځولو نه بلکې د پښ لخوا د لور او خټک لپاره کارېدای شي... ورځ تر وڼو لاندې په خپلو سوچونو او ډگروال صاحب سره په ټوکو، کيسو تېره شي... ماښام د پيرانو حجرې ته ځان وربرابر کړو، چې يو څه غوره را رسېږي... شپه په آرام تېره شي...

خو د ډگروال له لاسه دا ځان راباندې ودرېد... چې به ناخبرۍ يې د يوه پير په رټلو ترټلو خوله خلاصه کړه، وايي دلته يو څوک دی شيرين جمال نومي که گل جمال ځمکې يې لاندې کړې، چې په تخته بېک کې يې ونه ځروم، نه يې پرېږدم...

له دې ناخبره چې دغه ښاغلی پيرانو خپل مشر منلی... که څه هم پيرانو خبره په خدا تېره کړه، خو ما يې له بېر کتلو او پارېدلو پر زړه

وخوره...

ډگروال ته وایم د پیرانو حجره خو دې راباندې ودروله... د شپې
ځای په تا شو...

مانښام له څه بې درکۍ وروسته خوشاله را روان دی... وایي راځه! د
مستري سردار د ورکشاپ مخه کې دوه چپرکته ایښي، پر یوه یې خپل
څادر وغورځاوه، د بل یې ماته اشاره وکړه د خوست ماشې په نامه دی
چې منگس یې بولي لکه برچې یې اېستلې... سترگې مو پټې نه شوې...
سهار مو د خوب په اسره تر ونو لاندې څادر وغورول، خپلو خیالونو
کې ډوب وم، چې ډگروال صاحب راغږ کړ: څه چې حاجي صاحب ته
ورشو... ورته وایم پرېږده چې لږ د کرار سا واخلو حاجي صاحب ته څه
وایي...؟

د خپلې خبرې ترمیم ته راوگرځېد... د نورڅه لپاره نه، ددې لپاره که
راته ووايې تر اوسه دلته گرځئ... ځئ ورک شئ... خپله مخه وهئ،
مانښام چې حقاني صاحب وروغوښتم ډگروال صاحب ته مې کړه، لکه
چې کار وشو...

کوټه کې څوک نه شته، کاغذونه یې گډ وډ مخې ته پراته دي، لکه یو
راز راسره شریکوي، وایي: زما له خوا احمدشاه مسعود او استاد رباني
ته پیغام یوسه...؟

جلا پیغامونه... د احمدشاه مسعود په نامه پیغام، حقیقت کې
ورانديز یا غوښتنه ده، دا چې بوسنیا کې مسلمانان د سربیانو د ظلم او
تېري، بټۍ کې سوځي، ښه به وي زه او ته د افغانستان له جگړو په
لیرې کېدو د بوسنیایي مسلمانو مرستې ته ځانونه ورسوو...

ما پوښتنه وکړه، بوسنیا ته تگ شوني دی؟ امریکا او ملگري ملتونه

ښايي هلته خپل پلان ولري، حقاني صاحب وايي دا ورورستی خبرې دي، چې د مسعود له خوښې وروسته پرې خبرې کېدی شي...

څرنگه چې حقاني صاحب له دې وړاندې هندي کشمير کې د امريکايي ژورنالستانو په خوشې کولو کې خپل رول لوبولی و، هغه ته په کتو ما د خپلې پوښتنې د بشپړ ځواب په نه تر لاسه کولو، څه ونه ويل:

د استاد رباني په اړه پيغام بيا هم پر يوه وړانديز يا غوښتنه راگرځېده، دا چې استاد د خوست پوهنتون په جوړېدا کې مرسته وکړي، او له کورنيو جگړو په مخ اړولو د خوست پوهنتون رياست پر غاړه واخلي، د لويې پکتيا د مشرۍ پټکي د ده دي.

که څه هم ماته دغه وړانديزونه عملي نه ښکارېدل، خو څرنگه چې خوست کې بيخي تنگ يم، له نه، نو او خو پرته مې هو کړه... ما يو ځل بيا خپل منافقت پټ کړی شو... خو حقاني صاحب څومره سپين زړی دی... چې دغسې هيلې پالي...

ما د ده لخوا د استاد رباني او مسعود په نامه جلا ليکونه وليکل چې ده لاسليک کړل، په ليکنو کې راغلي:

شهرت ننگيال زما له خوا تاسې سره پر يوه موضوع د خبرو لپاره درځي، هيله ده، ستاسې توافق تر لاسه کړی شي.

استاد رباني مې په اسانۍ وموندای شو، راسره يوه اړخ ته شو، په لنډه يې را پرې کړه: حقاني صاحب ته ووايه: "بوسه به پيغام نمی شه" خپله راشه چې خبرې وکړو...

له احمدشاه مسعود سره ليدو نژدې دوې اوونۍ وخت ونيو، کارته پروان کې د غلام بچه کور کې ډاکتر عبدالرحمن ورسره مخامخ کړم،

دغه ساحه کې د غلام بچه کور ماته له پخوا به زړه پورې و، چې دا یو وخت زما د تلو راتلو لار وه... د یوه غټ گټ او کمر پر سر ددغه سیمې له ټولو مانیو په جلا بڼه او رغښت چې د هر لیدونکي پام یې ځانته اړاوه... دا به چاته نه وي څرگنده چې غلام بچه یو وخت لنډه موده د ضبط حوالاتو (غالباً لومړنۍ) رییس پاتې شوی...

موږ ژوبن ته تللي وو، هلته ابه له یوه په ونه دنگ بوډا سره چې د مرز لکۍ فیشني بریره یې لرله او د پتلون پایڅې لکه د محمد هاشم خان صدر اعظم پر تورو موزو را پرته وې لنډ روغېر وکړ... موږ ته یې کړه: دا غلام بچه رحیم پنجشیری و، هغه نوم چې ټول تاریخ او جغرافیه یې پکې راغونډه ده، له شرحې پرته څرگند و...

د مانی له لویې دروازې سره یوې ورې درې ته له دواړو غاړو پخه پورې ختلې... په کومه کچه چې زینه غځېدلې، دغه برخه د کور اړخ ته ورننوتلې، مانا د پليو لاره یې نه ده نیولې، له ټول اثر او رسوخ سره یې قانون دروند گڼلی... د مانی دننه سړی د وړوکي ارگ په مزه او منظره اوږي... چې دا وخت نوي واکمن پکې د واک لوبه توده ساتي... ظاهراً له ډاکټر عبدالرحمن سره ده خو کله کله امر صاحب هم پېښه کوي.

زما د دوه په دوه لیدو غوښتنې ته یې په بې توپیرۍ وکتل له دریو گینټو انتظار وروسته یې په ولاړه یو لنډ لیکچر راکړ: دا چې افغانستان د ټولو اسلامي مبارزو لپاره پاموړ مرکزي حیثیت لرلی شي.

موږ هغه وخت د نړۍ له مسلمانانو سره مرسته کولای شو، چې دغه مرکز مو ټینگ کړی وي...

ماترې د یو لیک وغوښتل، خو ده وویل: باوري یم چې زما له خوا هم ښه استازیتوب کولای شي...

زه له كابلې كلي ته ولاړم، او بيا پېښور ته، مياشت وروسته مې له حقاني صاحب سره وکتل، معلومه شوه د خوست پوهنتون د پروژې يو انجینر چې د لوگر اوسېدونکی و، چا وژلی... د پوهنتون د جوړېدا چارې درېدلې...

د بوسنیا جگړه د اورتودوکس مسیحي سربانو او بوسني مسلمانانو او کاتو لیک کرواتانو تر منځ ۱۹۹۲ کې پیل او د ۱۹۹۵ کال دسمبر کې د امریکا په مداخله د ډیتون تړون په لاسلیکېدو پای ته ورسېده، چې د ریچارډ هالبروک کارنامه بلل کېږي.

دغه جگړه کې سربیان ځواکمن و، ځکه د پخوانۍ یوگوسلاویا میراث تر ډېره دوی سره و، مانا پوځ او ځواک دوی ته رسېدلی و، د سربانو مشر رادو وان کارادیچ او پوځي مشر جنرال راتکو میلایچ په منظم ډول مسلمانان وژل... د دغه جگړې خبرونه په اسلامي هېوادو کې انگازې خپرې کړې، د مسلمانانو ټولوژنې او د سربانو لخوا پر مسلمانو بښځې د جنسي تېري خبرونه اسلامي نړۍ کې لکه د ځنگل اور خپاره شول افغانستان کې غځېدلی کړکیچ کورنۍ جگړه رامنځ ته کړې، د افغانستان جهاد کې برخه وال ډېری عربان بوسنیا ته په لېږدېدو د بوسني مسلمانانو په پلوۍ جنگېدل، امریکا د بوسنيایي مسلمانانو په پلوۍ مداخله وکړه، مسلمانان تکیه او بوسنیا جلا هېواد وگرځېد... د جگړې له پای ته رسېدو یو شمېر جنگیالي عربان بېرته خپلو هېوادو ته ستانه شول، پاتې هغو ته د بوسنیا ولسمشر عالیا عزت بگوینچ د قانوني مشتبېدنې شرایط برابر او د دغه هېواد تابعیت ورکړ، ټولنه کې جذب شول ځینو هلته ودونه وکړل، د کار روزگار زمینه یې ورته برابره کړه، ځکه خو اورپکي پاتې نه شول...

پر جگړه برلاسي جرگه

د يوه کال تيره

خورا په زړه پورې ... چې نه مې تر اوسه کتابونو کې لوستي، نه مې فلمو کې ليدلي، نه مې کله د خيال په وزرو پر دغسې پېښو او صحنو د الوت مخه موندلې ده ...

زه د خپل ژوند له نوې تجربې سره مخامېدم، نوي څه مې موندل، پر نويو حقيقتونو اوښتم ...

د خوست چې گرمي څومره ژمولوونکې ده، ژمی يې هغسې تود نه وي ... مانا د جلال اباد او پېښور که گرمي سخته ده، ژمی يې تود دی، خو د خوست دوبي گرم او ژمی سور ... ځکه خو يې نه د ژمي خوند شته، نه د اوړي، د گرمۍ منگس (ماشې) لا پرې د پاسه بل غضب ...

بياهم خوست کې د پراپرټي نرخ له پېښور او اسلام اباد لوړ دی ... افغانستان کې دېرې پرمختياوې د مود او فېشن په کچه غوړيږي، کاروبار او سوداګرۍ کې هم د سيالۍ ان تربګنۍ اړخ جوت خيژي ...

زړمت کې چې د تراکتور مود خپور شو، که د چا ځمکه وه که نه تراکتور يې بايد د کلا مخ کې درېدلی وای.

وردگو کې بيا د موټر سيالي سر راپورته کړ، ځمکه پټی به يې په ګرو ورکړ، غورازه موټر به يې دروازه کې ولاړ و، غم نداري بز بخر ...

خوست کې د پراپرټي سيالي غزېدلې، که د تره زوی ځمکه، کومه

نومره يا كلا رغولې، هرو مرو بايد ځان ورسره برابر کړي، که نه له سيالۍ پاتې د پېغور دی ...

ځکه خو دا وخت پر ډاگو، غرو، څرخايو، د قومونو تر منځ جنجالونه او کشالې ښې په درز چليږي، په هر ډاگ، غره دښته د دوو قومو او قوم د ننه دعوگانې غزیدلي ... له بده بخته دغو دعوگانو کې د سند، شاهد، دليل په پرتله پر زرو تکیه ټاکونکې څیږي ... وايي د ډېرو به ډېر مري د لږو لږ ... ټوپک ته لاس کړه، ماشیندار، دهشکه راواخله، توپ چو کړه، ماشه کش کړه، د ځوانیو غوتۍ، گلان رېږوه ...

د شپې هوا یو څه ښه وي، خو ماشو نیشونه څه سمې برچې ایستلي، خوب چېرې دی ...؟

په حال کې بېحاله، راتلونکې تیاره، نه د برخلیک پته، نه د سرنوشت درک ... له یوې تیارې وڅه پر بله ننوځه ((له ماښامه تر ماښامه))

پر ما لکه خپل سر دروند دی ... هسې نه لکه وايي سرت بوی قورمه میده، بلکې له خوب او ذهني ستومانۍ را پېښه ده ... چې زه له خدایه دومره نه ډارېږم لکه له مرگه ... له مرگه ځکه چې د خدای په حضور کې به درېږې او هورې درېدو کې زما سر ټیټ او لاسونه تش دي ...

وايي پر کوم غره که ډاگ د دوو قومونو شخړه ده، توپې دهشکې ختلي، سنگرونه تاو دي، د امریکا، شوروي د وسلو او صدام د توپو غورمبې څیږي ... اوازې گرمې اوفواهاات خپاره دي، شایعات چليږي ... د مرو زخمیانو د شمېر، د ورانۍ بربادۍ د کچې ...

ډېرې خولې ډېرې خبرې ...

قضا ماسپښین د حرکت غږ شو ... موټران په راگرځېدو پر یوه لیکه برابر ودرېدل، له بادېگارډانو ځینو پر موټر ورمنډه کړه، ځینې برگ بیر

ولار دي ... مشهور جرگه مار او مرکچيان، د تسرو له غټو دستارو او
پروسمو تورو سرو ږېرو سره راووتل ... حاجي عبدالرحمن، حاجی مدو
خان، عبدالقيوم خان...

دېرش پنځه دېرش موټرو حرکت وکړ ... داسې دورې خټې تا ويل بم
غورځېدلی ... چېرې پر سرک، چېرې شگلن خور کې ... لور مازیگر پر
کلي وربرابر شو ... لوی ډاگ يې په سرو غاليو، پستو اسفنجي توشکو او
عربي تکیو فرش کړی ...

ستړي مشي پيل شول ... توبه توبه د پښتنو روغېر او بيا پوښتنې:
... پخپل صورت، خېلخوڼه ښه دو، واړه زړه، ... بچيان دي ... چې ربغ
مې ولېدې، برابر يې ...

کندهاريان خو يوه شېبه پس بيا درغېر کړي: ... آ ستړی مسې، شه يې ...
لږ وروسته له سره ... آ ستړی مسې، شه يې ...

روغېر دومره اوږد شو، نژدې يې د مازیگر لمونځ قضا کړی و ...
له لمانځه وروسته له حقاني صاحب، د کلي خلک راغونډ شول ...
خبرې مې ته اورېدې چې زه لېرې پنځم صف کې ناست وم ... داسې
برېښېده پر اوربند او جوړه خبرې دي ... کله به غبرونه لور او څېرې
ترېنگلي شوې ... وروسته به بېرته ټيټ شول ... دوه درې واړه حقاني
صاحب له څو تنو سره گوښه کېناست - له لږ څنډه به بېرته لوی مجلس
ته ستانه شول ...

قوماندان گل حسن ته وایم ... دا څه دي ...؟

- حاجي صاحب واک غواړي ... نه يې ورکوي

- په زور دې اخلي ... قومانده دې ورکړي د سيدرحمن لالا خبره

چپه يې دې کړي ...

دلته زور نه چلیږي ... مرکې، جوړې په زور نه کیږي ... دا د زور کار
نه دی

څه خبره ده واک دې ورکړي

دا خپله طریقه لري

څه طریقه

د نرخ، کاني طریقه، دلته له کلي وتلی شې خو له نرخ نه ...

د ماښام تر لمانځه کله په لور، کله ټیټ غږ خبرو دوام درلود ...

داسې ښکارېده څه پایله نه وي راوتلې ...

حقاني صاحب نېولې ستومانه خبره ولاړ شو، لمونځ وشو، نفلونه،

دعاگانې خلاصې شوې ... گیسونه بل شول، رڼاگانې وغوړېدې، هسک

له ستوریو ډک دی ... لاندې د گیسو زېره رڼا، آسمان کې د ستوریو

سپینه څلا ...

کوزه چلمچي راغلل، لاسونه پرېمېنځل شول، دسترخوانونه

وغوړېدل ... د خوړو بېلابېل لوبښي یې کتار کړل ... چرگان، پلوونه،

کبابونه او د خوست مشهور ډنډکی ... وږم یې زړونه تخنول ...

زما زړه و پر چرگ ور غوټه کړم، چې قوماندان گل حسن مې لاس

ونیو ... پام !

څه دي ...؟

حاجي صاحب په خوړو لاس ونيو

لاس یې څرنگه ونيو ...؟

توی وړي واک ته ...

له خوړو نه خوړو سره یې څه ...؟

دا د واک اخیستو طریقه بلکې آخري حربه ده ...

خواره ايښي مور ورته گورو ... دغه اذيت د څرخي پله زندان له
شکنجو پر سري سخت لگېده، ښه وه د وږم په څکلو بنديز نه و ... ژر
ژر مو په پوزه اوږدې ساگانې راکښلې ...

اته، نه، لس بجې شوې، خواره ايښي مور په حسرت ورته کسو ...
زما پښې وچې شوې، زنگنو مې درد کاوه ... کرار وغږېدم ...
قوماندان گل حسن ته وایم: دا د چرگ لنگې به پټ راکش او تر څادر
لاندې په کرار خولې ته کړم ...

پام چې داسې ونکړې ... ټول کار به خراب کړې ...
يوولس بجې شوې ... حقاني صاحب ويل لمونځ کوو ... په جمع
لمونځ وشو ... بېرته هر يو پخپل ځای پټه خوله کېناست ...
ډوډۍ ته گورو، خولې څه چې سترگې مو هم اوبه اوبه دي ...
د حقاني صاحب ډېرې قوماندانان، سرگروپان ښکته پورته کيږي ...
په سرو اورو يې په ورختو کې د حقاني صاحب له قوماندې مخ نشوای
اړولی ... خو دلته د جوړې لپاره له واک ورکولو رت منکر دي ...
حقاني صاحب عاجز ناست دی، له جنگياليو، وسلو سره زهير
زموښدلی ښکاري ...

هغوی چې ده ته به يې د پيسو، وسلو او موټرو سوال کاوه، نن ده
ورته د سوال لمن غوړولې وه ...

لکه دلته، جنگيالي وسلې ځواک نه وي ... دا بيا کوم ځواک دی چې
د حقاني په څېر لوی قوماندان چې له شورويانو سره په جگړه او دغرو
مشهور دی عاجز حيران ناست دی ...؟ ماته قوماندان اسماعيل حاجي
را ياد شو چې پر يوه پوسته يې له تعرض سره دروند غږ پورته شو ...
جلال الدين دې وايي پرې ورځه او ته ...

د جلال الدين پرې ورځه هغه وروستی پرېکړه وه چې سرو اوړو او گوليو کې چا ترې مخ نشوای اړولی او نن ده خپله د سوال لپه نېولې ...؟
دا کوم قرارداد او ټولنیز تړون دی چې تر مخ یې دغسې زور او ځواک په گوندو دی ...

پروفیسور پریشان خټک ښه وایي: پښتونولي هغه قانون دی چې د پښتنو مخورو مرکچیانو د زړه په تخته لیک دی ... له قاضي، پولیس پرته د ټولو سرونه ورته ټیټ دي ...

حقاني صاحب علي جان ته وویل: موټر کې ورته د استراحت ځای برابر کړي ...

علي جان بروس موټر ته ورغی ... حقاني صاحب له ځایه پاڅېد، موږ هم ودرېدو ...

گنگوسی شو ... گنگوسی ورو ورو خپور شو ... واک یې ورکړ، توی وری واک، هاهایا ...

څېرې وغوړېدې، پر شونډو موسکا خپره شوه، ستوماني وخته ... بېرته پخپلو ځایو کېناستو ... له سره توده ډوډۍ راغله ... پر سبا له مقابل لوري واک واخیستل شو ...

د څو ټکو لنډه پرېکړه اعلان شوه ... د یو کال تیږه ...

یو کال وروسته به د غوسې په سپړېدو، بېخپوره اواري ته زمینه برابره شوې وي .

د جگړو اتلان څرنگه د سولې په دفاع کې درانه او برېمن راوځي ...؟
ځکه چې د ولسي منطق کاني او جرگې ټولمنلې دپلوماسۍ د قوم او نرخ په تله کې همېشه پر زور او جگړو درنه ختلې، چې پښتونولي او اسلام کې اصل جرگه او سوله ده، نه جنگ ...

يو ليک خو وړاندیزونه

جنرال رحمت الله خان ساپی له لندن یوه ليک کې حقاني صاحب ته له پخواني پاچا سره د کتلو وړاندیز کړی، او د رېږې د اواړي په اړه یې خپل نظريات او غوښتنې وړاندې کړي دي.

د جنرال ليک په زړه پورې او غوښتنې جدي دي، چې په ټاکلي زمانې مقطع کې د وخت او حالاتو په ارزونه او د سياست پر نبض د گوټې ایښودو څرگندې نښې او اشارې لري.

حقاني صاحب د جنرال ليک ماته راکړ، چې ویې لولم، له ده سره پرې وغږېږم، او ځواب یې وکارم.

ما ليک دوه درې واړه ولوست حساس او پاموړ ټکي مې پکې وموندل، خو حقاني صاحب یې له دې چې له ما وپوښتي، د ځواب په اړه پخپل قلم یو یادښت راکړ، چې له مخې یې جنرال صاحب ته ليک بشپړ کړم.

ما د ليک مفصل ځواب وکړ، حقاني صاحب ته مې ولوست خوښ یې شو، مننه یې وکړه، دعا یې راکړه.

د جنرال ليك

لطفاً دغه ليك دوه ځله ولوله، او په ښه فضا کې جواب راولېږه

ډېر محترم الحاج حقاني صاحب:

السلام عليكم ورحمت الله وبركاته

د قادر او لوی خدای نه ستاسو او د نورو ورونو روغتیا او سلامتیا غواړم. زما یو ځل د زړه اپریشن وشو، او تر اوسه ښه وم، په دې ورځو کې بیا درد پیدا شو دا ځل مې بیا رگونه پاک کړل، د چپه غوړ سره په تکلیف یم چې سبا ډاکټر سره وعده لرم، په هر حال د افغانستان په هکله مطالب ډېر دي خو زه به تاسو ته په لنډه توګه تشریح درکړم.

۱- د افغانستان د مسایلو ښه حل د بینان سیوان پروګرام وو چې موږ او تاسو پرې کار وکړه خو له بده بخته د شمال د خوا کار وران شو او جناب حضرت صاحب هم څه نا څه اشتباه وکړه، او قوماندانانو هم لویه غلطی وکړه.

۲- په خارج کې د ټولو خارجیانو سترګې جناب احمدشاه مسعود په لور وې او موږ او تاسو هم ورسره مرسته وکړه، خو د مملکت دپاره د یو مسلمان او مجاهد په صفت مفید واقع شي، خو د بده مرغه څه ونشو، اوس خارجیان د هغه په هکله په پخواني شوق کې ندي پاتې...

۳- ستا په خصوص کې ټول حیران دي، د یوې خوا دوی فکر کوي چې د افغانستان د قضایاوو په حل کې پښتانه ډېر اهمیت لري، د بلې

خوا تاته د يو ملي شخصيت په سترگه گوري او د بلې خوا شك بر شي، دوى چې سياست د ژوند اساس بولي وايي چې حقاني صاحب د سياست سره علاقه نلري.

په هر حال موږ او تاسو د خلقي او پرچمي سره تماس درلودل گنا بلله خو حالات داسې راغلل چې نن سبا اكثر ملگري د خلقي او پرچمي په ملگرتيا افتخار کوي، په خارج کې د مجاهد نوم اخيستل يو گران کار بلل کيږي.

وروره! پخوا زموږ او ستاسو يواځې يو ارمان وو، چې هغه اسلامي نظام وو خو اوس يو بل ارمان هم زيات شو چې هغه د افغانستان ارضي سلامت او مرکزي حکومت دي.

همدا اوس په افغانستان کې ملوک طوائفي روانه ده، د ولايت نوم بدل، د والي نوم بدل، ټول امارت او اميران دي حتی د دولت په کاغذونو کې واضح نوشته شويدي، د افغانستان کشالي مخصوصاً د پښتنو دپاره د مرگ او ژوند سوال دی، نور اقوام مشران لري خو پښتانه په خپل منځ کې اخته دي، جناب حکمتيار زما ورور دی، او الله پاک شاهد دی چې ماته د حکمتيار سپی هم د کارمل او دوستم نه ارزش لري خو ټوله نړۍ د حکمتيار پر ضد لگيا ده.

وروره زما يواځې د شمالي ولاياتو سفر ستا په خوښه تاته د ملگرتيا ثبوت دی ما موقع ورنکړه چې ته د قوماندانانو تر مخ خجالت شي، ما تاسره ډېر کلونه په جهاد کې تېر کړل معنی دا چې زه يو عياش او يا ډارن سړی نه يم، زه پوه وم چې د يوې خوا ما ته عزت او ابرو پاته نه وه، او د بل خوا ته په خپله نه غواړې چې ستا نه د افغانستان دپاره يو قوت جوړ شي.

په افغانستان کې مخصوصاً په کابل کې زما ژوند ته ډېر خطر پيدا شو او د خدمت دپاره لارې محدودې وې، زه پوه شوم او ثابته شوه چې خارج کې ډېر کار کيږي نو ځکه خارج ته راغلم، دلته مې تر اوسه خپل علاج هم وکه خو په خدای^ع باور وکړه چې خپل د صحت او ژوند چندان پروا نلرم، خو ما د افغانستان دپاره الله پاک شاهد دی چې ډېر کار وکه او لگیا يم.

وروره تاته معلومه ده چې ما پنځلس کسان د پلار په شمول شهيدان ورکړيدي، زه الحمد لله پوخ او پخوانی مسلمان يم، خو عرض دادی چې د مملکت کار په تنگ نظري نه کيږي.

١- زما هدف او مقصد دادی چې افغانستان تجزيه نشي او ملوک الطوايفي ختمه شي او ژر تر ژره مرکزي حکومت قائم شي.

٢- دنيا ته اوس اسلامي نظام په بل رنگ او څېره معرفي شوی دی، نوددې دپاره دوی ډېر تشویش کوي، او زموږ وطن راخرابوي، دې دپاره چې حکومت قائم شي، بیا د معتبرو او نامتو علماء شورای جوړه شي، (جمعیت العلماء) او ټول اسلامي احکام د هغې ځای نه صادر شي ځکه چې همدا اوس په هر تنظیم کې سل قسم اسلامي نظریات دي او دا کار د وطن او اسلام دپاره ضرر دی ځکه چې اوس هرڅوک ځانته عالم وایي او نظریات ورکوي.

٣- هزاره، ازبک تاجک زموږ ټول وروڼه دي، خو بدبختانه هغه نظر چې موږ دوی ته لرو هغوی پر بل شان دي نو د پښتنو حقوق ساتل هم ضروري دي، او په دې هکله د پښتنو پوهېدل ضروري کار دی.

د خدای پاک په لطف سره زه کولای شم چې:

١- افغانان مخصوصاً د پښتنو قومونه او قبایل پوه او متحد کړم او

لا اقل کوشش وکړم.

۲- د هزاره او تاجکو او ازبکو ورونو سره نژدې تماس او روابط وساتم، چې ضروري دي.

۳- د تنظيمونو مشران قانع کړم چې پر دوی باندې افغانستان نور هم خرابېږي او خراب شو، که ته غواړې چې د يو ملي شخصيت په حيث کار وکړې نو بايد.

۱- څو قوماندانان قوي مشران او علماء چې جمعاً پنځه يا شپږ کسان وي، روم ته تشریف راوړی، او اعليحضرت وگورۍ، ترڅو ټول افغان اولس پوه شي چې تاسو د ملي زعامت په حيث ډېر وېش او پراخ نظر لری، او که ستاسو د سياست ايجاب نوي نو بيا هم:

۲- د مريضې په بهانه خارج ته تشریف راوړئ او په اروپا او امريکا کې افغانان او خارجي مقامات وگورئ، مخصوصاً ملل متحد او د امريکې خارجه وزارت وگورئ حتی د امريکې رئيس جمهور وگورۍ تر څو چې افغانان او خارجيان ستا په نظر پوه شي، په دې کار هيواد ته ډېره گټه ده او هېڅ تاوان نشته او شاهان د دنيا ټول دار کار کوي، او بې ددې نه چې هغوی دښمني وکړي له دوستم نه پاچا جوړ وي، او اسلام ته تاوان رسوي.

۳- ما ته د يو ملگري او ورور په صفت واضح وليکه چې د ملي زعامت او فراخ بيني، طاقت او حوصله لري او که نه، زه د خدای پاک فضل دی په خپل ځان کې څه ناڅه توان گورم خو زما او ستا د مفکورې ملگرتيا ته ضرورت دی.

په شخصي لحاظ الله پاک شاهد دی چې ستاسو احترام او عزت پر ما ډیر دی او حتمي دی خو د مفکورې او سياسي ملگرتيا نژدې والی د

افغانستان او اسلام په گټه دی.

په افغانستان کې ټول مشکلات، د سیاست خلا ده چې زما او ستا یو ځای والی او سیاسي اتحاد خارجي او داخلي خلا وې ډکه وي. وروره: باور وکړه چې زما شخصي مفاد په اعلیحضرت کې نشته زه گورم چې افغانستان د لاسه تللی دی او څي د همدې دپاره زه هغوی ته زحمت ورکوم، زما شخصي عزت او احترام په ټولو مجاهدو مشرانو کې ډېر زیات دی، خو افغانستان پر موږ او تاسو د هرچانه ډېر حق لري. ته وگوره چې ټول مناطق ارام دي خو د پښتنو په منطقو کې قندهار خراب پکتیا خراب او ننگرهار خراب شو نور به خپل کارونه کوي او پښتانه به د خدای په قهر اخته وي.

په هر حال لطفاً زما دغه لیک په قراره وگوره او ماته مفصل ولیکه: که چېرې فکر کوې چې زه به هلته ډېر مفید او سم ولیکه چې درشم او که پوهېږې چې هلته د وخت ضیاع ده او تاریخي ناحقه مسئولیت دی، نو هم ولیکه چې دلته بعضې کارونه وکړم او دوام ورکړم. لطفاً په پای کې زما سلامونه ټولو ملگرو او ارجمند ننگیال صاحب ته ووايه.

په درنښت

۱۱-۱۱-۱۳۹۳

د حقاني صاحب ځواب:

محترم او قدرمن ورور جنرال رحمت الله خان ساپی!

السلام عليكم و رحمة الله و بركاته

ستاسې ليك راوړسېد، د ډېرو ارزښتناكو او ضروري تكو يادونه مو كړې، زموږ د كړېدلي ولس د نجات لپاره اوس يوه ملي حركت ته له بل هر وخت زياته اړتيا ليدل كيږي، طبعي ده چې ملي حركت د ولس له ننگې او ملاتړ پرته نشي رامنځ ته كېدای.

پخوا چې څه شوي او چا كومې تېروتنې كړې، پر هغو به تېره كېږدو، البته يادول يې دومره ضروري دي چې د تکرار مخه يې ونیول شي، او عبرت ترې واخيستل شي، خو په دې بايد اعتراف وكړو چې موږ ټولو لږ و ډېر تېروتنې كړې بيا هم وايم چې له خپلو اشتباهاتو زده كړو او د تکرار مخه يې ونيسو.

قدرمنه!

ستاسې په اخلاص او صداقت زما باور دی، خوشاله يم چې تاسې د وطن د نجات لپاره له ځينو شخصيتونو او حلقو سره په تماس كې ياست او په دې لار كې په هلو ځلو بوخت اوسئ، د افغانستان بې ثباتي سيمې او نړۍ ته گواښ گرځېدلې، ځكه خو معقول اواری نړيوال ملاتړ هم تر لاسه كولاى شي.

خو دا هم ښايي ياده كړم چې تر دغه نامه لاندې بايد د خپلو سياسي مقاصدو او اجنداوو لار تېره نكړو، چې د واقعي ملي حركت په زيان تماميږي، او د باورونو بحران رامنځ ته كوي.

دغسې يو حرکت بايد د ملت د واقعي خوا خوږو او داسې اشخاصو لخوا رامنځ ته شي چې ملت خپله پایگاه او پښتوانه گڼي، ملت يې خپل وېوالي پردي ورته ونه بریښي.

تر کومه چې ستاسې تر دغه پوښتنې اړه لري چې د پراخ بيني حوصله لرم که څنگه؟ دا خبره بايد له تا سره حل وای، چې زه عملاً د ملت تر څنگ ولاړ يم نه يواځې دا چې د ملت ارادې ته احترام لرم بلکې د معضلې په حل کې په اساسي حيثيت ورته قابل يم، ځکه خو ما په تنظيمي او ائتلافي حکومت کې برخه وانخيسته، وزارت ته مې شا کړه د سولې په هلو ځلو بوخت يم، د کشالي د حل په جهت کې ددغسې يوه ملي حرکت د رامنځ ته کېدا په لټه کې اوسم.

راغلو د حوصلې خبرې ته، هغه دا چې زما لپاره ملي حرکت بايد له بهرني مداخلې خوندي وي، چې بهرنيو لاسوهنو زموږ ستونزې لاپسې غزولې، له دې پرته بله مخه نشته چې له هر ډول بهرني فشار پرته ملت تصميم ونيسي، او د حل په لار کې د خپلو ديني او ملي ارزښتونو له مخې گام پورته کړي.

رابه شو ددغه حرکت عملي اړخ ته، هغه که د واقعي لويې جرگې له لارې ممکن، وې، هغسې لويه جرگه چې د ملت واقعي نمايندگان پکې راغونډ وي او که تر کوم بل عنوان لاندې جرگې يا شورا له لارې زه ورسره موافق يم، ستاسې بله غوښتنه روم ته زما د سفر او له پخواني پاچا سره ملاقات او دغه ډول نورې ليدنې، کتنې دي، چې د کشالي د حل په لار کې پخپل ځای مؤثر کار دی، خو وړاندې له دې چې د لويې جرگې يا شورا له لارې د ملت اراده څرگنده شي د زعامت لپاره د اشخاصو انتخاب له وخت مخکې خبره ده.

پخواني پاچا د يوه سپين ږيري په توگه بايد له وړاندې فعال اوسېدلی وای، ددې پر ځای چې نور ور وغواړي، دی خپله خلکو ته ورغلی او خلك يې راتول او يوه حرکت ته مخه پرانيستي وای.

زه دده په نقش سترگې نشم پټولی خو دې ته هم د خلکو پام راگرځوم چې د زعامتونو تصوراتي انتخاب ستونزه نشي اوارولی.

د سفر په هکله به ووايم چې دا کومه گرانه خبره نه ده... ما په خطرناکو شېبو کې د سولې په لار کې د سفر سختې گاللې همدا اوس د ننگرهار شورا او احمدزيو ترمنځ جرگې او روغې جوړې راگرځېدلی يم، خارجي سفرونه خو آسانه دي خو دغسې سفرونه دقيق پلان او پروگرام غواړي چې د وخت او فرصت په ترلاسه کولو بڼايي له پامه ونه ايستل شي.

پخواني پاچا به دغسې حرکتونو کې خپل ځای او وزن لري، خو په چا تپل کېدای نشي. دغسې چوکاټي او کليشه يې دريځونه او متفرق او کمزوري سياستونه، پراخ، ملي حرکت ته زيان اړوي.

ته زما ورور يې زما نمايندگي کولای شې چې ته بهرنۍ نړۍ بڼه پېژنې او سياستونه يې له نژدې څارې، ستا نظر په دې برخو کې دقيق دی، ځکه خو به خپلو کې اړیکې ساتو که خدای کول دا وطن له روانې غميزې وژغورل شي.

په پای کې يوځل بيا د وطن د نجات لار کې تاسې ته د توفيق دعا کوم، موفقيت او سلامتيا مو غواړم

جلال الدين حقاني

۱۳۹۳/۱۱/۲۹

يادون:

د جنرال ساپي دا خبره پامور ده چې افغانستان کې له ملي او اسلامي اردو تېر شوو... دده په اند ملي اردو اوسنيو شرايطو کې نشي جوړېدای، چې تنظيمي لښکر، مجاهدين او مليشې د ملي اردو په روحیه نشي راټولېدای، دا به بيا هم تنظيمي، جهادي او ملېشه يي موخې، اړيکې او تمايلات ولري...

دی لکه د سويس سياسي نظام او اداره غواړي چې د امنيت لپاره يې پوليسو ته اړتيا ده...

دده په خبره ملي اردو، ملي حکومتونه جوړولی شي، چې ملي حکومت جوړ نشي ملي اردو نشي جوړېدای...

دا خبره د جنرال صاحب د فکر محصول ده، ځکه مې دده په نامه نوت کړه.

MASOOD WILL BE ACCOMMODATED
— HEKMATYAR

ZAHoor.

د پېښور صرافان؛ د کابل خبرونه

حيات اباد حويلۍ سره، سپېره ده- ددغه لويې حويلۍ لسگونو لويو وړوکو ټوکي موږ شپږ اووه تنه مېشت يوو- نه هغه د خدراڼو خبره جمې بندارونه، نه د جرگو مرکو شور زوږ...
اېرکنډېشنونه چې شپه ورځ لکه ښامار پښېدل گل دي. مېلمنو به برستني اغوستي وي، اېرکنډېشنونه به چالان وو... ژمي به بخاري بلېدي، برستني او چادرونه به يې غورځولي وو.
يو وخت دلته د ورځي پينځه مڼه غوښه، يو نيم من دال پخېده، له شپږ سوه زياتي ډوډۍ له نانوايو راچلېدې... لکه لنگر شپه ورځ چالان... د ټولو پر مخ دره پرانيستي وه... نه د تنظيم پوښتنه... نه د کارت... نه پيره، نه تلاشي... ان چې شاوخوا بوخت کېدوال مزدورانو هم غرمه دلته اړولي شوای. د جرگې مرکو، جنگ، سولې... هر څه پته لگېدای شوای... اوس نه هغه د غټو تسرو دستارونو درک شته... نه د

قوماندانانو، سرگروپانو د فتحو غورې درې اورېدل کېدای شي... نه د جرگه مارو، مرکچیانو د نرخ، کاني کیسې...

لکه غمجنه چوپتیا، سره سنا د حویلي تقدیر گرځېدلی... زړه نشوای منلی چې دا د هغه حوېلي وي چې د ژوند سندره یې چېرې له شونډو نشوای لېرې کېدای، ۲۴ ساعته یې سترگو کې د ژوند رنگونه خوندي وو... د ماښام له سنتو په سلام گرځولو طوطي ملا په پیکه سترگو له دروازې راگوري... سترگو کې یې د طنز او شوخی همېشني ځلا تته ده... طوطي ملا له عادي خبرو سره د ټوکو او طنز داسې مرچ مساله گډوله چې تر ټولو ترینګلې خبرې یې هم غوړولی شوای.

طوطي ملا په سره لهجه په لنډو وايي ولمه (میلمه) دی... دا لومړی ځل دی چې د مېلمه په راتلو دلته د چا خبره نیولې ښکاري... نه د میلمه په اړه کومه شوخه تبصره، نه یې د خبرې د خدوخال کومه کچه پیمانه... د... نړیوالې راډیو خبریال تلولی ولاړ دی... د جوړ پخیر متحد المال او تکراري ټکي لا پاتې وو چې په کرکيچو او نښتې ژبه د خبر لټون ته ور وگرځېد... په هغسې لالهاندۍ لکه په گرانه یې خپلې مدعا ته تورې ټکي موندلې شوای. ما ورته د دمې وویل، خو ده په وار وار لاسي ګرۍ ته په کتو همدا یوه خبره کوله:.... پروگرام ته نیم ساعت وخت پاتې دی... نیم ساعت....

کابل کې څه خبر دی...؟ د جګړې د....

کوم نوی خبر لکه نه وي.... د مخابرې مسوول ته وروختو... هغه څه له غره او څه له سمې ورته باد او یاد کړل...

لکه ډاډه نه اوسي... غواړي له ما واوري، ساعت ته گوري، په تلو تلو کې ژر ژر پوښتنې کوي... زه ورپسې یم د ډوډۍ ورته وایم، خو دی

هماغه پروگرام، پروگرام يادوي.

د مخه بڼې لپاره ورسره وځم، دی همدلته خدای پامانی ته ټینگ دی... خو زه خپل مېلمه ته له کوټې مخه بڼه نشم ویلی...

زموږ کش و گیر دی. دی مې راگرځوي، زه وړاندې زور وهم، په همدې کې تر دروازې ورسېدو، د پېښور یو صراف له خپل لنډکروز سره ولاړ دی، خبريال ورسره گاډي ته وخوت....

کابل کې جگړه ده... د ځوانیو لږ گډ دی، د مرگ ژوبلو، ویجاړیو قیامتونه راتیټ دي. پېښور کې د کلدارو بازار تود دی. څومره چې کابل کې جگړه خونړۍ شي، هومره پېښور کې د کلدارو سوداګري توده خېژي... چوک یادگار کې له بیروبار څوک پل نشي اخیستی...

چې سړی گورې لاس کې یې د افغانیو، کلدارو بندل نیولی وي... هر کډوال صراف په مخ درځي، پر چوک یادگار سربېره د دېورډ نهر غاړه د گرځنده صرافانو مارکېټ گرځېدلی... د هر کمپ مهاجر بازار دغسې صرافانو په سر اخیستی....

زموږ یو ملګري چې کله به مو جمعیت کې په لوړه چوکۍ ناست موند، کله به یې رستوران پرانیستی و، د نهر پر غاړه یو مېز ته له کلدارو افغانیو سره ناست وي، ټک ټک پر ماشین حساب لگوي...

ورځ تر بلې، بلکې ګړۍ په ګړۍ د کلدارو افغانیو نرخ غورځي او لوړیږي. جگړه کابل کې، نرخ د کلدارو پېښور کې ښکته پورته ځغلي... نپوهېږم د کومې غاړې له پرمختګ د کلدارو او د کومي له په شاتګ سره د افغانیو بیه لوړه یا لوړیږي....؟

ډېری دغسې تجارت کې ډوپه شول، سودا یې وختل... وایي دغسې یوه ډوپه شوې، جومات کې پر اوداسه د بل پښه مینځلو لپاره رانیولې

کابل کې د جگړو یو خبر د وینو څو کرښې، د مرګ څو ټکي پېښور
کې د کلدارو افغانیو بیه غورځولی یا لوړولی شي...
یواځې خبریالان، ژورنالستان خبر پسې نه گرځېدل، صرافان او د
پیسو سوداګر هم په خبر پسې لالھاند دي...
صرافان خبریالانو ته اړ دي چې خبر یې د اسعارو بازار تود ساتلی
شوای... خبر، خبر دی، اصلي وي که جعلی، رینستیا وي که درواغ د
کلدارو بیه یې لوړولی غورځولی شوای...
هغه ماښام زما میلمه ژورنالست او د باندې ولاړ صراف لکه د
همدغه بازار پټ او ښکاره سوداګر...
جگړه خبریال ته د خبر لپاره، جگړه صراف ته د کلدارو افغانیو د
غورځېدا لوړېدا لپاره، جگړه ته د لپاره...؟

مرده به دست زنده

له زړه ستري ځان ستړی بڼه دی، خو اوس مې د اسد دانش توره پر سر څړېږي ... د ده تر تیغ لاندې سا اخلم. تر ښکیلاک او زیښاک لاندې یې ځان اړ گورم ... ځکه خو د زړه او ځان دواړو ستوماني را پېښه ده ...

خو کتابو یوه کمپیوټر ته یې کینولی یم نور مې وزر تړلی او ښکې را ایستلي دي ... زما کتابتون د ده میلمستون او پخلنځی دی ... لس نیمې بجې مې نغارم ، دیگ کاسه راواخلم... ايله غرمۍ چمتو کړم ...

دی په اسانۍ د څپلو، رامولو نخچې، نسخې او حربي موندلي، ازمويلي او پلې کولی شي ... در ترا میگم، دیوار تو بشنو ... د یوه په وهلو بل پاروي ... تفرقه بینداز حکومت کن ...

په دې برخه کې د ده تاکتیکونه او ستراتیژي په زړه پورې او خطرناکه دي... که وغواړي څوک ملگری کړي، له ملگرتیا یې بله لار نلري ... که دښمني ته یې زړه شي، پر دښمنۍ یې ځان اړ کني ... لکه زبرځواک او نړیوال استکبار ...

یواځې زه نه يم د ډېرو سترو ستو، گرگو لکۍ یې تر پښه لاندې ده ... لکه د پېښور په ټیټو یې کښلي ... دلته د ډېرو غټو غټو ... وځي ...
اسد، پر یوه وخت سړی د دوستي او دښمني د تجربو په تکرار اړوي ... د امنیت شورا دغه دایمي غړی چې کله وغواړي د ویتو حق کارولی شي ... له ده سره په دوستۍ دښمنۍ دواړو کې احتیاط اړین او حیاتي دی ... دوستي او دښمني دواړه دده په خوښه... د زورور تر مخ مه تیرېږه د اس تر شا ... لکه هغه مافیایي باندست چې دوستي یې گرانه او دښمني خطرناکه وي ...

دی پر زخمو له مالګې دورولو خوند اخلي ... کله مې چې پر کوم شاقه کار لکه د کاغذ ریمونه پر اوږه پر ځغاسته گوري ... په لوړ غږ دغه فلمي سندره را غبرګه کړي ... ښه ده چې پوکۍ وهي ستا نازکې شونډې نن ...

زه چې په مات زړه ور وگورم، وایي سځې سروم ... ډېر په نځرو به خیبر بازار کې له موټره کوز او پر یونیورسیتی بک ایجنسی ورننوتې ...
داسې ښکاري د اسد مینه لورینه د نفرت لپاره ده، دی که یو څوک پر اوږو او سر خپروي د دې لپاره چې بله ورځ یې له غورځولو خوند واخلي ...

ته به نه وي خیر اسد به یو څوک تور لیست ته غورځولی وي ... د ده محاکمه او پرېکړه صحرایي ده چې له ده پرته یې نه څوک ماتولی او نه بدلولی شي ...

که ده د چا د ښو پرېکړه وکړه هغه له پرښتې پاک دی او که یې د چا د بدو حکم صادر کړ، تا به لکه په جمره کې د شیطان څلی د وخته ډبرې پسې اخیستي وي ... د بل پر اوږه ټوپک اېښودو کې یې ښه کله

خطا شوې نه ده ...

محمد داوود وفا د ډاډيښې لپاره د خوشال بابا يو شعر را ته پر
ديوال لگولی:

په منصب پورې خوشال خټک نوکر و
چې منصب ورځنې ولاړو اوس پادشاه دی

فاضل صاحب چې د ډېلي له سفارته په رخصتۍ راغلی و دغه شعر
د ماتې اعتراف وباله ...

دی د اغیز فوق العاده ځواک او هنر لري، د جمعې پر ورځ د ده
تسه بڼه محسوسېږي پنجشنبه د ده ټولې نڅرې ناکردې په جینگو دارو
تیروم... که خدای پر سر حاضر کړي جمعه دوکان پرانیزي، خو له
وعدې سره بې درکه وي ...

بیا هم جمعه ده، یواځې يم ... تر غرمې د اسد په انتظار تیره
شوه... د ډکۍ کوڅه کې هر یوه ته څیر څیر گورم، یو ښکلی ځوان د
دوکان تر مخ تیر شو، څیره یې اشنا ده ... بیرته راوگرځید ... ژور راته
گوري، وایي ننگیال یې ... ما د ستړي مشي لاس ورکړ ...

کابل کې د مجاهدینو له واکمنۍ وروسته اطلاعاتو کلتور وزارت کې
د فرهنگ مجلې چلوونکې، خو کیسه کې یې نه و، خندنې، سرشار،
بشاش ځوان ... قانع صاحب ویل د احمدشاه مسعود د تره زوی دی
... والله اعلم...

له لنډې پوښتنې سره وایې د مسعود او ر باني حکومت هغسې
دغسې... چې ننگیال ځان پر کتابفروشي اړ کني ... د داسې حکومت ...

زېره کودتا

له عصمت قانع سره په غضب اوښتی یم، گټه یې خپله وي، زیان زما غاړې ته غورځوي... کیسه خواني کې لکه یرغه آس کښته پورته ځغلي... نه کار نه کتار... دا کوم، هغسې به وکړم...

اسد یې کونه کې نور پر ورکیردي، بیا دې قانع څوک تکیه کړي...؟
قاضي صاحب کامه وال "کاف لام" ته وایي دلته پېښور کې مساپر پروت یم... ولا که مې یوه ورځ چا پر لاسو اوبه را اچولې وي، که تاسې کوټې ته راغلي وای ما به هوټلانو ته پرېښي وای...؟

قاضي صاحب په بې توپیري ورته وایي: څه درباندي خبر ووکه نه پر... خو به مو اوبه در اچولې وې.... حمیدجان راته وایي یوه ورځ به ددې سړي له لاسه په بلا اوښتی وي... خو له قانع خلاصی نشته... وایی له هغې بلا چې خلاصون نه لرې دوه ځله ورته خنده... ما هم قانع ته خوله جینګه نیولې وي... دده امر زما اطاعت... چې یاد یې کړې ډگ درته ولاړ وي، حمیدجان وایی خرسه یاد کو، چوبه بیګي...

له یوې مودې یې څېره نیولې او وضعیت ترینګلی دی... نه د دوري لوګري سندرې شته نه د خولې طبله...؟

لکه د تش لاس په دښمني اوښتی... غوسه یې سرته ختلې... په ټولو پسې لگیاوي، هر یو پر بولي، گناهگار ورته ښکاري، غواړي د خپل محرومیت او ناکامۍ انتقام واخلي....

خو نن یې خبره غورېدلې، نوې کورنۍ یې رانیولې، ورته وایم کمت بچه افضل...؟ وایي: خه کمت، لنډا بازار کې مې رانیولې... دده چې جیب غور شي بیا یې کیسه کې نه وي پر سر یې بادوي. له حفیظ الله یې په ډډه راته کړه: غواړې د جمعیت دفتر لاندې کړي، د جمعیت مشرتابه اعلان کړي...

وایم که ټوکه کوې... یوه اوونۍ ورک دی، چې راغی ټیوټا جیب ورسره دی... وایي سپینې شگې ته تللی وم...

سهار له موږ مخکې د دوکان درې ته ولاړ دی... وایي بېگا حمله ده... خو چې لغمانی درنه خبر نه شي... موږ دوکان پرانیست... یو ساعت پس قانع راغی... وایي هرڅه برابر دي، مطبوعاتو او مقاماتو سره مې خبره شوې...

یوولس بجې چې راغی بر بر لگیا شو، ټول راز یې لغمانی ته پخپله برسېره کړ...

راته وایي مصروف یم، ستړی یم، ماغزه مې کار نه کوي... اعلامیه راولیکه...

ځغله...

خو قانع جدي دی، په وتو کې یې بیا راته کړه.. یو ساعت وروسته راگرځم چې اعلامیه دې لیکلې وي...

داسې نه کیږي...

څنگه نه کیږي، د ملگرو ملتو پلان پر تخریب کابل کې کودتا کېدای

شي... دلته نشي کېدای...؟

يو ساعت وروسته چې راوړسېد... وايي اعلاميه دې څه کړه...؟

د څه شي اعلاميه...؟

د (.....) اعلاميه... نه مې و درته ويلي...

دا سړی لکه رښتيا کوي...

هله ژر کوه ليکه...

قلم يې راويوست، پر حفيظ الله يې د کاغذ غبر کړ.

...يوه خبره دده بل ټکی زما...

قانع اعلاميه واخيسته، پخپل قلم يې سرليک ورته وکيښ...

وايي بخشش دې وي، څه پته لگي برخورد وشي... که ولگېدم، مړی

مې کلي ته يوسه... که وس دې رسېده د ورېرو پوښتنه دې کوه، کوته

کې يې د تليفون شمېره راکړه: ۴۴۲۵۶۸ يو لنډکی وصيت يې وکړ، لکه

شعر وايي، په دې ټکو: تور عصمت قانع له طاغوت خپل بغاوت

اعلانوي... نور يې ستونی ډک شو... په جذباتي خبره له ځايه ولاړ شو...

يو بل ته مو غبر ورکړه...

د پلان له مخې قانع ښايي د مابښام په خړه ځمکنيو کې د جمعيت

پر دفترونو او ملکتيونو بريد کې د جمعيت نوی مشرتابه اعلان کړی

وای...

سهار چې پاڅېدو اخبارو په غټو تورو د قانع د کودتا خبر چاپ

کړی... د ځوان قيادت په اعلان به جمعيت له ستمې، ژبنۍ کړنلارې،

سکتارستي خاصيت او کورنۍ جگړې راوگرځي...

اسد د اخبارونو گېډۍ لاس کې نيولې... وايي د کافر بچي خو رښتيا

کړه...

د جمعیت اعلامیه کې د نوي

مشرتابه اعلان

د افغانستان اسلامي جمعیت د یوه مؤثر جهادي ځواک په توګه د هېواد د آزادۍ په لار کې په پوځي او سیاسي ډګرونو کې فعال نقش درلود.

د جمعیت کدرونو په فرهنګي، پوځي او سیاسي برخوکې د مناسب موقف او موقعیت له مخې د هېواد د نجات او بیارغونې په لار کې هر ډول خدمت او قربانۍ ته ژمن او د ملت د پرګنو له ملاتړ برخمن وو.

له بده بخته چې په جمعیت کې د نظار شورا په نوم یو سکتارستي فرکسیون د خپلو توطئو له مخې وتوانید د جمعیت، هېوادنیو ګټو، ځمکنۍ تمامیت او ملي وحدت پر ضد داسې سازشونه رامنځ ته کړي، چې د جمعیت مبارزاتي قدامت او اصالت یې له سوال سره مخامخ کړی و، داسې معلومېده چې ګڼې جمعیت هغه دی، چې په کابل کې د نظار شورا په وجود کې د وطن او خلکو پر ضد په کرکجنو او دښمنانه اعمالو بوخت دی، له همدې ځایه ده، چې د جمعیت اسلامي فعالین د ملت او نړیوالو په وړاندې اعلانوي:

څرنگه چې استاد رباني د نظار شورا له خوا په کابل کې برمه شوی اجرائیه شورا له منځه تللې او درې تنه غړي د دغه سکتارستي فرکسیون له خوا ترور شوی د جمعیت فعالین به په نژدې راتلونکي کې د ولایتي شوراګانو د تدویر له لارې له دغه دردوونکي حالت د وتلو اساسي لار په ګوتو کړي، ځکه خو ټول هېوادوال او نړیوال باید په دې خبر وي، چې په کابل کې د قدرت د تمثیل مدعیان د جمعیت له حقوقي او سیاسي

اعتبار نه بې برخې دي، جمعیت به ډېر ژر د الله تعالی په مرسته او د ملت په ملاتړ او ډاډ روانې فاجعې ته د پای ټکي په پیدا کولو کې د ټولو اسلامي او ملي اړخونو د فعال گډون او همکارۍ له مخې په جدي اقداماتو لاس پورې کړی.

و من الله التوفيق

د پان پر ژۍ:

واقعي يې لا پاتې دي....؟

د جهاد له پيله سترگې پخواني پاچا ته اوښتې، خو د کډوالو ترمنځ دده سم استازيتوب نه و، نه شته، د ولسمل افغان مجاهد او مجاهد ولس دغه ډگر کې يواځينی ستيج پېژندل کېده، په نورو ټکو ولسمل صاحب د روم سياست پېښور کې ژوندی ساتي، پير صاحب، حضرت، محمدي حساسو او ټاکونکو شېبو کې د پاچا مخالفت ته ورگرځېدل په خوله يوه په زړه بله...

دوی حقيقت کې پخوانی پاچا د خپلې ننگې لپاره کاراوه، چې د سخت دريځو پر وړاندې يې يوه تکیه موندلې وي.

د پخواني پاچا هيئتونو د اخوانيانو له وېرې د پير، حضرت او مولوی نبي له دفترونو او ميلمستياوو نوره مخه نشوی موندای.

له امید او انتظار پرته پاچا بل گام پورته نکړی شوای ځکه خو بهر کې کومه پراخه سیاسي جبهه رامنځته نشوه، آن چې د خپلو صدراعزمانو، وزیرانو، سفیرانو، جنرالانو او... همغږي یې هم رامنځ ته نکړای شوه، پاچا د ډاکتر نجیب الله له وړاندیز مخ واراوه، گویا یو طلايي چانس یې له لاسه ورکړ، په حقیقت کې پاچا د یوې پراخه سیاسي جبهې جوړېدو مخه ډب ساتله، چې دده په شتون کې چا ددې زړه نشوای کړی، یا یې اړتیا او شونتیا نه لیدله.

ډاکتر صاحب صمد حامد وايي د ظاهرشاه په شتون کې د کوم حرکت مخه نه ویني.

پروفیسر رسول امین وايي: پخواني پاچا د راتلو زړه پښتورگي نلري، موږ اخوانیان پرې ډاروو...

پاچا ډېرې چانسونه، فرصتونه بایلل لکه په تیاره یې غواړي، مضر احتیاط زولنې ور اچولې، یواځې اعلامیو، پیغامو ته یې کار ویلی، سم استازي او استازیتوب یې رامنځ ته نکړای شو.

جنرال ساپی ویل: روم کې یې کوم پیغام که اعلامیه کښله، له سهار تر مازیگره لگياوو، په تورو، ټکو، جملو یې سلا نه راتله، دومره کاغذونه یې خپرې کړل، چې کاغذ داني یې دوه واره ډکه کړه.

خپلو کې په فرانسوي گډ شول، خو د اعلامیې په ټکو نشوی سلا کېدای... چې روس ونه پارېږي، چې امریکایي بده ونه گڼي، چې سعودي خوا بده نکړي، چې د پاکستان انديښنه رامنځ ته نکړي، چې ایران غبرگون ونه ښيي، چې د اخوانیانو غوسه و نه پاروي چې...

دغه امید او انتظار د سیاسي قیادت د زرغونېدا مخه ډب او خطرناک انتخاب ته مخه پرانیستې، چې ولس د تنظیمو او جگړمارو د

غضب او عذاب زغم له لاسه ورکړي.

که پخوانی پاچا راوړاندې نشو چې زما په اند نه شي را مخ ته کېدای، د خطرناک انتخاب مخه څوک نشي نیولی، تنظیمي جگړه په غرغندو ده، د کرارېدو نه ښکاري د خپلو په لستونو کې بهرني لاسونه ډېر اوږده غزېدلي...

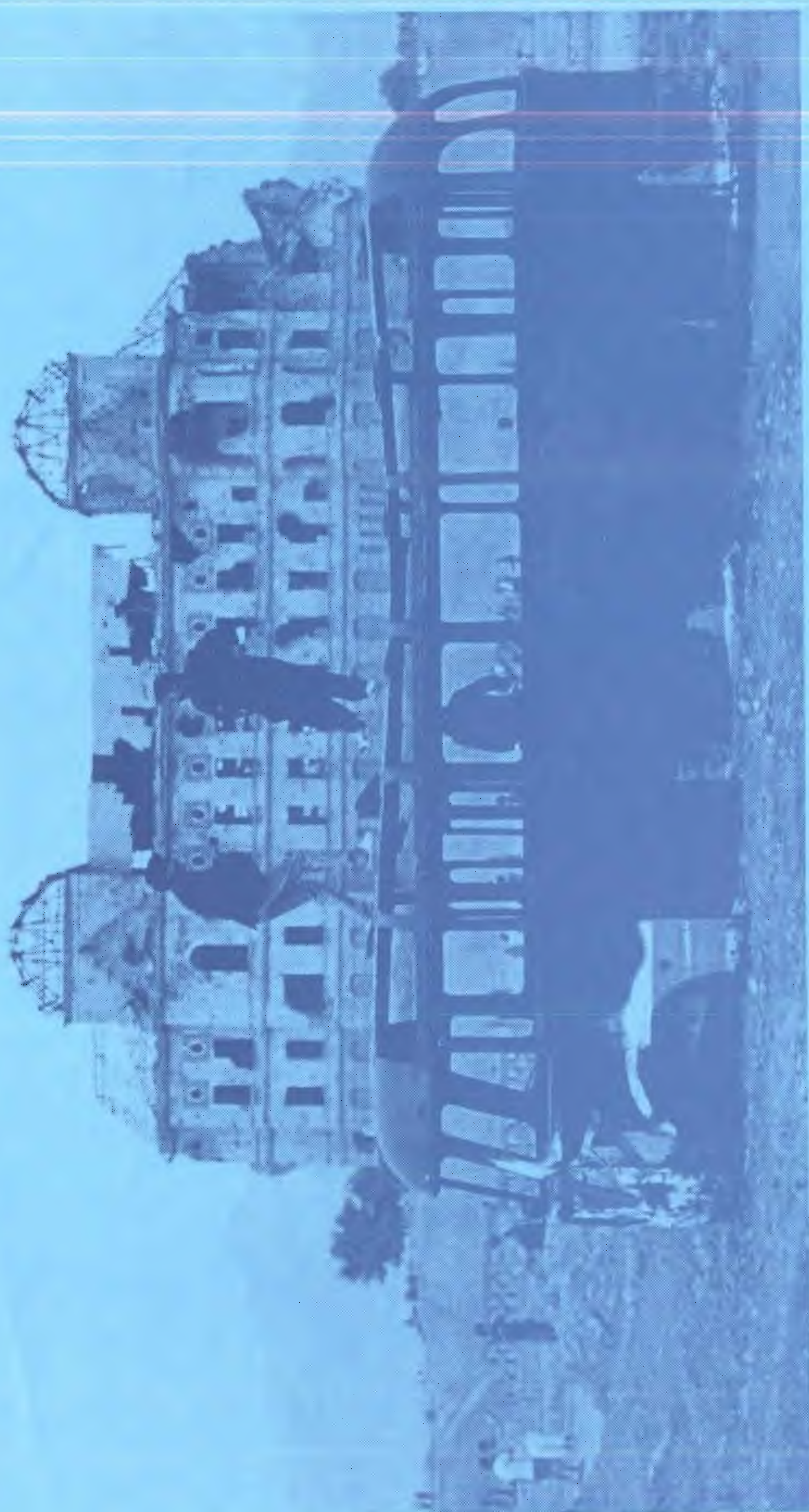
تنظیمونه او جگړه مارو په زور او توطئو ایمان خپل کړی پر خلکو او ملت یې باور زیانېدلی...

د جگړو پر بل کړي اور چا د لېتې پخېدو متې نغښتې، چا د کیچري پخولو بډې وهلې، څوک حلوا پخولو ته له ژبو ټکونه باسي، گوره گوره وایه خوله به دې خوږه وي.

کونډه د لېوره په تمه له واده ووتله... ژر ده ظالم تربوران پرې وروغوړځي...

یوه بندار کې له دې پوښتنې سره چې حالات به کله سم شي...؟
یو په بر بر لگیا شو، هله چې واک واقعي مجاهدین ترلاسه کړي...
یوه کندهاري ملگري پخپل ځانگړي اکت وویل: شه واقعي یې لا پاتې دي...؟

دا واقعي؟ څوک کېدای شي، څومره واقعي پاتې دي...؟
ملگري ملتونه له پيله افغان ربړه کې ښویېدلې، کور دودیز، بنین سیوان او میستري هر یو د ترکستان په لار ځانونه ستړي کړل... امریکا غول په متيازو وینځي... که څه هم میستري لومړیو کې ښه روان و، کوم تور پرې ونه لگېد، خو د سیاسي گنګپانو او جهادي کیسه بورانو له لاسه پنچر شو... تر هغې چې د کوټې سرینا هوټل کې قاضي وقاد، مولوی تره خېل خصي کړ.

پېښلیک

۱۹۹۴ جنوري لومړۍ:

کابل درنې جگړې لړزوي، جگړه د جنرال دوستم او جمهور رييس د ځواکونو ترمنځ غځېدلې، حزب هم په جگړو کې برخه لري، د حزب وياند دغه جگړې ملي اسلامي قيام وباله، مجدي هم د همغږۍ شورا خواره برخه گرځېدلې، د حزب وياند وويل، جگړه له ارگ سره روانه ده، رباني د دوستم پر ضد جهاد اعلان کړ، جنبش يې د کمونسټو پرچميانو برخه وبلله، استاد رباني لکه اوبښ خپلو متيازو کې ښويېدلې.

حضرت صاحب په وينا د هر هغه حرکت ننگه کوي، چې د رباني ناقانونه حکومت پر خلاف مقاومت پيل کړي، مزارو فارياب کې هم جگړه غځېدلې.

جنرال همايون فوزي دغه جگړه د رباني ناقانونه حکومت پر خلاف ملي قيام وگاڼه، حرکت د رباني ملاتړ اعلان کړ، سياف د رباني په ننگه ودرېد، مولوي خالص د ملېشو او کمونسټانو د مخالفت له امله د رباني پلوي وکړه، حزب د کابل، گارنېزيون او هوايي ډگر د نيولو ادعا وکړه.

جمعيت اعلان کړه، چې ياغي ياغي ځواکونه يې پر شا تمبولي، ان چې د غازي سټديوم د نيولو خبر يې ورکړ، د دولت په وينا جگړه د

بالاحصار شاوخوا روانه ده، جنرال همايون فوزي وويل: د حزب وحدت جنگيالي د دوی ترڅنگ دي، د رباني مسعود ځواکو ته يې درانه زيانونه اړولي دي.

د دوستم ځواکونه د شپې تياره کې د پخواني رژيم پر مرکزي کمېټه چې له حرکت انقلاب اسلامي سره ده وروختل، د ملایانو څنې، ږيرې يې باد او د سترې محکمې رييس مولوي محمد شاه فضلي، پوهنې وزير مولوي جليل الله مولوي زاده يې چاپې، جېبونه او بکسونه ورتش کړل. د احمد شاه مسعود ځواکونو مقاومت وکړ، مېشه يې په شا وتمبول، وزير اکبر خان مېنه کې يې د دوستم فرهنگي دفتر لاندې کړ، د دوستم ځواکونه بالاحصار او مرنجان غونډۍ ته راټول او وزير اکبر خان مېنه او هوايي ډگر بمبار کړ، د هوايي ډگر يوې ډيپو اور واخيست.

د دوستم نيول شوي افراد ژوندي اور ته وغورځول شول، د دوستم مېشې چې مرکزي کمېټې ته رسېدلې وې، د زغروالو ځواکونو د ځنډ له امله له تلفاتو وروسته په شا شول. ددغه جگړې ۸۰۰ زخميان د سره صليب روغتون ته وړل شوي، يوه کندهاري ملا وويل: د رباني حکومت د الله تعالی پر حکم مسخرې جوړې کړې، کله حکمتيار د دوستم پر خلاف د جهاد اعلان کوي، او رباني يې د مسلمانۍ تېکه اخلي، بله ورځ يې رباني پر ضد د جهاد فتوا ورکوي، حکمتيار څنگ پورې نيولی وي.

دا شل مياشتې د دوستم پر ضد جهاد فرض نه و، اوس فرض شو، د حزب استازی حاجي فريد رسنيو ته وويل: پر چهار آسياب د نظار شورا د بريد مخه د دوستم ځواکونو د بالاحصار په برخه کې ونيوله، هغه و چې جگړه پيل شوه.

د جنوري ۲:

جگړه روانه ده، د جنرال دوستم وياند د رباني مسعود حکومت په دې پر وباله، چې يوازې د تاجکو لپاره کار کوي، له همدې امله دوی جگړه کې برخه واخيسته، چې سياسي نظام ته تغير ورکړي، چې لږکيو ته د منلو وړ وگرځي، اسلام آباد کې کابل سفارت خپله اعلاميه کې د دوستم او حکمتيار ائتلاف ناولی وباله، دوستم يې خلکو، هېواد او دين ته په خيانت تورن کړ.

همغږې شورا يوه اعلاميه کې له رباني د فوري استعفا او جهادي مشرانو په توافق د مؤقت حکومت جوړېدو غوښتنه وکړه.

ملي اسلامي محاذ روانه جگړه د واک جنگ وباله او سملاسي اوربند يې وغوښت، خالص له دې امله چې جنرال دوستم له کمونست رژيم سره پېيلی او په لوټ تالان پر دی د رباني ملاتړ تکرار کړ.

د حزب وياند رسنيو ته وويل: جگړه نظار شورا د خپلو کمونستو انډيوالانو په ملتيا د حزب پر ضد پيل کړې، د همغږۍ شورا پرمختگ يې د جهاد په بري کې ستر گام وباله.

محمد يونس قانوني وايي: د گلبدین، دوستم او کمونستانو مثلث د اسلامي دولت پر ضد توطيه او کودتا وکړه، چې له شرمېدلي ماتې سره مخامخ شوه، ده د جنرال دوستم ځواکونه بدنامه ملبشې وبللې، چې ټول ملت يې وار له مخه پر ضد درېدلي.

انجينر مهدي وويل: برهان الدين رباني د ترکيې سفر پر مهال جنرال دوستم خپل ځای ناستی ټاکلی و، اوس په کومو سترگو دده پر ضد د جهاد خبره کوي.

جنوري ۳:

جگره په وحشت روانه ده، دواړه غاړې د پرمختګ دعوا کوي، بي - بي - سي د ميرويس جليل له خولې د حکومتي ځواکونو د برلاسي رپوټ ورکړ، په واټونو، کوڅو کې ځای ځای مري پراته دي، د مړو جسدونه، هملته تر خاورو لاندې کېږي، روغتونونه تر دهلیزونو له زخمیانو ډک دي، په چپرکتونو دوه، درې تپیان اچول شوي، په غولي هم زخمیان پراته دي، درمل نشته.

رباني له ارګه وتلی، د ډکو سمڅو کې یې اړولي.

جنوري ۴:

جگره نوره هم سخته شوه، تر دې چې روغتونو ته زخمیان نه شي رسول کېدای، یوازې د سره صلیب کار کوونکي په دغو هڅو لگيا دي، سره میاشت د دولت پر ګټه په جگره بوخته ده، خپلو امبولانسونو کې د تپیانو پرځای دولتي چارواکي، وسلې او مهمات لېږدوي...

جنوري ۵:

ميرويس جليل رپوټ ورکړ، چې د خواجه رواش هوايي ډګر په بشپړه توګه دولتي ځواکونو لاندې کړ، په رپوټ کې د جګړې سیمه بالاحصار، مرنجان غونډۍ، قابل بای، زاره مکروریان بنودل کېږي، سیاف د رباني مسعود په پلوۍ جگره کې برخه لري...

ډګر جنرال عبدالمومن چې د دوستم پوځي مرستیال و، د الوتکې چاودنه کې ووژل شو، پره یې پر دوستم غورځېدلې، د دوستم هوايي

ځواکونو وزیر اکبر خان مېنه بمبار کړه.

نسیم مهدي د خواجه رواش هوايي ډگر نیول رد کړل، دده په وینا ختیز اړخ کې یې دوی پوستې بېخایه شوې، د حزب ویاند قریب الرحمن سعید وایي بری د دوی دی، ده د بي - بي - سي له خبریالانو گيله وکړه، چې گنې د حکومت د فشار له امله د حکومت په خوښه او گټه خبرونه ورکوي.

نسیم مهدي په ارگ د بمبارۍ خبر ورکړ، همغږي شورا خبرداری ورکړ، چې رباني باید ۴۸ ساعتو کې استعفا ورکړي.

همغږي شورا د حکومتي ځواکونو له خوا د خواجه رواش نیول ومنل، چې د اکمالاتو مخه یې تړل شوې وه، خو بالاحصار کې له لوگر او چهار آسیاب د حزب له خوا د اکمالاتو مخه پرانیستې ده.

جنوري ۶:

د حزب ویاند قریب الرحمن سعید: الحمد لله، جگړه په شدت سره روانه ده! د دولت الوتکې د حزب او د دوستم پر ځواکونو او سیمو بمونه غورځوي، دوستم د لوگر پوخ سړک د رنوي کرښه گرځولې، موټرانو جلا خامه لیکه اېستلې. سید اسحق گیلاني وایي روغتونونه فلج دي، یوازې څلور سوه ییز روغتون نوکی فعال دي، خلک کلا بند دي، د جگړو له سیمې نه شي وتلی، چې لارې تړلي، نقلیه وسایط نشته، د جگړې له ساحې د وتلو مخه ډب ده.

هره دقیقه یو راکټ او توغندی لگېږي، ډېری په ملکي او مېشتدني سیمو غورځي، جنرال همایون فوزي له کابلیانو وغوښتل، کورونه تخلیه

او له سیمې ووځي، چې په راتلونکو ورځو کې د نویو بریدو پلان لري... حزب وحدت جگړه کې ناپېیلی دریځ اعلان کړ، یوه اعلامیه کې یې یوازې یوه ورځ د سوء تفاهم له امله جگړه کې ځان ښکېل وباله.

جنوري ۷:

کابل کې د ورپځې او واورینې هوا له امله نسبي ارامي ده، که څه هم د درنو وسلو ډزې اورېدل کېږي، خو د گوليو د ږلۍ لمن ټوله ده. د جگړې غاړو د سهار له ۶ بجو ۲۴ ساعته اوربند اعلان کړ، چې بهرني ديپلوماتان له کابل څخه ووتلی شي، د حزب وياند ورسره د زخمیانو د درملنې، ښخولو او خوندي سیمو ته د خلکو د لېږد خبره هم مل کړه. خلک لږ و ډېر بازار ته راوتلي، چې د خپلوانو عزیزانو خبر واخلي، د نادر شاه مېنې (زړو مکرويانو) نوي سلنه وگړي ووتل، په کورونو کې ټوپکیانو اړولي، څه یې چې موندلي هغه یې لوټلي دي.

جنوري ۸:

دولت یو ځل بیا تبلیغاتي خپه راپورته کړې، په یوه اعلامیه کې دولت څرگنده کړې، چې غیر دیني ډلې به منحل کړای شي، د اعلامیې له مخې جنبش د خلق دموکراتیک گوند سره پېیلی، په اعلامیه کې راغلي، جهاد د حزب اسلامي پر ضد نه، د ملېشو پر ضد اعلان شوی.

جنوري ۸:

په ۲۴ ساعته اوربند کې بهرني ديپلوماتان له کابل ووتل، دواړو غاړو

يوه بله له اوربند په سرغرونه پړه وبلله، ديپلوماتان د تورخم له کړنې واوښتل، ملکي وگړو هم د دوی په کاروان کې له کابله د خوندي وتو مخه ومونده، ډاکتران د (۴۰۰) تنو د وژنې خبره کوي، ميرويس جليل له بي - بي - سي رپوت ورکړ، چې د ښار له لوېديځ او جنوب لوېديځ سلگونه کورنۍ خيرخانې او نورو برخو ته لېږدېدلې.

دغو کورنيو غوښتنه کړې، چې د ملگرو ملتو قواوې دې راشي او هېواد دې له دغو بهرحمو لوټمارانو وژغوري، کډي پلي ځغلي، ښځې پندې، گندې او د کور سامان په خپلو اوږو لېږدوي، ځينې لاسي کراچۍ کاروي، دوی چيغې وهي چې نه ډوډۍ غواړي، نه کور خو دغو جگړمارو ته چې په هرڅه عقیده لري د هغه روی وړاندې کوو، چې نور خلک لوټ او بې عفته نه کړي.

د بهرنيو چارو وزارت مرستيال حامد کرزی د ملي امنيت لخوا ونيول شو.

جنوري ۹:

د توغنديو او راکټونو خال خال ډزې اورېدل کېږي، عزيز مراد وويل، له دوستم سره خبرې نه شي کېدای، خو له حکمتيار سره خبرو ته چمتو دي. نرخونه څلور برابره لوړ ختلي.

نژدې ۵۰۰۰ کورنۍ جلال آباد ته په لېږدېدو بېلا بېلو دښتو کې اړولي، ځينې په موټرو او سروېسو کې مېشت دي، دولت د جنرال دوستم پر ضد د کفر او بېدينۍ ټاپې لگوي، جنايتکار يې گڼي، چې کلونه يې د روسانو غلامي کړي، خيانت او جنايت يې تر سره کړی، پر

کندهاريانو د جنايتکارو ملېشو د ظلمونو يادونه کوي، دغسې يې نورو ولايتو کې هم د ملېشو جنايات رابرسېره کوي، دده د فحشا او عياشۍ فلمونه بښي، دولت وايي دوستم بايد څو واره په اعدام محکوم شي، له کابل راډيو تلويزيون په وار وار دغسې مطالب خپرېږي، دوستم لوتمار او ملحد يادېږي، د سرکاري تبليغاتو له مخې دولت دده له گنا تېر شو، خو دی د لستوني مار وخوت، د دغو تبليغاتو له مخې دوستم د خلق ملحد گوند د جنبش تر نامه لاندې فعال ساتي، د دوستم، پرچم او گلبدین مثلث غندي.

جنوري ۱۰:

کابل کې درنې جگړې روانې دي، ملگرو ملتو سرمنشي له ټولو ډلو وغوښتل خپل استازي اسلام آباد ته ور ولېږي، چې اوربند ټينگ او د سياسي اوازي پر لارو چارو غور وکړي، ده پر ټولو اړخونو غږ وکړ، په خپل ملت رحم وکړي، ملگرو ملتو له افغان آزادو شخصيتو غونډه کې دگډون غوښتنه وکړه، د نيوز ورځپاڼې خبريال وويل: کابل کې يې پر واټونو د مرو جسدونه او پر وينو لژند جامې ليدلي، ان د موټرو تيرونه هم په وينو سره وو.

د تورخم پر کرښه د کډوالو (۹۰۰) کورنۍ غونډې دي، د پلخستي جومات هم پر توغنديو لگېدلی، پر منار يې گڼې گولۍ نښتي، غالی يې وار له مخه لوت شوی.

جنوري ۱۱:

کابل راډيو د گلبدين، دوستم او کارمل د مثلث په اړه تبليغات لري، بالاحصار، مرنجان غونډۍ، بمبار کړای شول، همغږې شورا اعلان کړه، تر هغې چې رباني استعفا نه وي ورکړې، د اوربند په اړه خبرې نه شي کېدای، کابل راډيو حکمتيار منافق او دوستم ملحد او کمونست ونومول.

د بگرام هوايي ډگر باندې بمباري وشوه، پاکستان له جگړې د تېنېدلو کډوالو لپاره د تورخم دره پرانيسته، د نويو کډوالو لپاره د نويو پانو يا کارت اعلان وشو، چې له پخوانيو هغو سره يې توپير وکړای شي، د بي بي سي ويليم ري او ميرويس جليل له کابله ووتل، دوی د کډوالو په کاروان کې جلال آباد ته ورسېدل، کډوالو شپه د سراج العماره بڼ او ثمرخېلو ډاگ کې تېره کړه، ميرويس جليل وايي د احمد شاه مسعود پلويان پرې تور لگوي چې له حکمتياره يې ډالر اخيستي، د حکمتيار ډله يې له مسعود د پيسو په اخيستو تورنوي.

اسلامي کنفرانس د سولې هڅې پيل کړي، صديق چکري د جمعيت او حاجي فريد د حزب استازيتوب کوي، ابراهيم بکر او حامد الغامد تر مشرۍ لاندې د خبرو لومړۍ پړاو پاکستان کې تېر شو، جمعيت څرگنده کړه، چې له دوستم سره خبرې نشي کېدای، خو له حزب سره په دې شرط چې له مېلېشو راوگرځي خبرې کېدای شي، د رباني حکومت د دورې په پای ته رسېدو د ملگرو ملتو او اسلامي کنفرانس تر نظارت لاندې ټاکنې وشي.

حزب په ډاگه کړه چې د ټولو کډوالو منشا رباني دی، بايد سملاسي

استعفا ورکړي، چې د سولې پخوانۍ هڅې هم دده له امله ناکامې شوي دي.

جنوري ۱۲:

کابل کې ځمکنی او هوایي جگړه روانه ده، د جنرال دوستم الوتکو پر حکومتي سیمو بمباري وکړه، دولت ادعا وکړه چې د دوستم دوې الوتکې یې نسکورې کړي دي، د حکومتي ادعا له مخې یې تر اوسه دوولس الوتکې غورځولي، یا بگرام کې کوزې شوي دي، پاکستان د تورخم دروازه د افغان کډوالو پرمخ بېرته وتړله، د دوستم الوتکو د لوگر د سقاوې دښتې پوخ سرک د رنوی کرښه گرځولې، ځمکنی ترافیک پر دښته کې خامه سرک کاروي.

جنوري ۱۳:

کابل کې جگړه روانه ده، د پاکستان جمهور رییس او صدر اعظم په جگړه کې ښکېلو غاړو، د اور بند غوښتنه کړې، حزب بیا هم د رباني د استعفا شرط ایښی، دولت څرگنده کړې چې له ملېشو سره خبرې نه شي کېدای، البته له حزب سره خبرې په دې شرط مني، چې له ملېشو راوگرځي...

دروازه تړلې، تورخم کډو نیولی، د صرافي شهزاده مارکېټ، لوت او سوځول شوی...

سرکاري راډیو د وحشي دوستم، ياغي گلبدین، ملحد کارمل د مثلث په غندلو لگیا ده.

جنوري ۱۴:

کابل راډيو وويل: د اسلامي دولت اتلو ځواکونو مرنجان غونډۍ او بالاحصار کې د دوستم گلبدين پر قرارگاڼو وژونکي گوزارونه وکړل. په کابل د ويجاروونکې جگړې لمبې بلې دي، تورخم دروازه تړلې، د رحيم الله يوسفزي په وينا د جلال اباد پنډغالي کې خلک پر تش ډاگ پراته دي، نه خپمې شته نه د خوړو درک.

زرگونه کورنۍ جلال اباد ته لېږدېدلې، حکمتيار له بي - بي - سي سره مرکه کې د رباني پر استعفا ټينگار وکړ، ده وويل چې د بنين سيوان طرحې ته ورته موقت حکومت دې رامېنځته کړای شي، دده په وينا له دوستم سره يې وار له مخه ائتلاف نه و کړی، پر يوه وخت پر دواړو د جگړې تپل دوی گډ مقاومت ته راکاږل.

جنوري ۱۵:

سرکاري راډيو پر له پسې خبر ورکوي چې د اسلامي دولت هوايي او توپچي ځواکونو د گلبدين، دوستم د تجمع مرکزونه په مرنجان غونډۍ او بالاحصار کې تر سختو گوزارونو لاندې نيولي، د دې په مقابل کې د گلبدين دوستم ملېشو له خوا د ښار د استوگنې په سيمو راکټي او توپچي حملې او بهرحمه بمباري وشوه.

انجينر احمد شاه احمدزي د برهان الدين رباني پيغام د پاکستان جمهور ريس ته يووړ، پيغام کې له پاکستان د اوربند په ټينگښت کې د مرستې غوښتنه شوې.

جنوري ۱۶:

ولي خان مطبوعاتي کنفرانس کې غوښتنه وکړه، چې د افغان کډوالو پرمخ د تورخم دروازه پرانیستل شي، ده وویل: پاکستان کلونه افغان مهاجرو ته پنا ورکړې، د کابل له جگړو مهاجر هم افغانان دي. د سعودی بن باز د حکمتیار د بغاوت فتوا ورکړه.

ورځ نسبتاً آرامه وه، د تلوېزيون غونډې بمبار کړای شوه، د حکمتیار یوه استازي پېښور کې وویل: یو شمېر مشهورو قوماندانانو لکه مولوي صديق الله، محمد انور او نورو د مسعود پیغام چهار آسیاب ته وړی، په پیغام کې راغلي د حزب اسلامي، مولوي خالص، حرکت، جمعیت، محاذ دوه دوه استازي په یوه پلاوي کې راتول او د اوربند لپاره یوه طرحه او پرېکړه اعلان کړي.

همغېزې شورا اعلان کړه، چې خبرو ته چمتو دی، خو په دې شرط چې رباني خپله استعفا اعلان کړي.

ننگرهار کې له کابل لېږدېدلي کډوال په وچ ډاگ پراته دي، ايله نن د ملگرو ملتو مرستندويه کاروان له پاکستان (۲۰۰۰) څېمې پر دوی ووبشلي...

حامد کرزی د ملي امنیت له بنديځانې وتښتېد، ده هغه وخت د تېښتې مخه ومونده چې د یوه راکټ په لگېدو د ودانۍ یوه برخه ونړېده.

جنوري ۱۷:

د وريځې او واورو له امله جگړه سخته نه ده، بمباري ونه شوه، قوماندانانو د حقاني په مشرۍ له استاد رباني سره وکتل، استاد رباني

نوي خبره نه درلوده، په اوبو کې يې د لوتي ايشودو او پل اخيستو لوبه کوله.

د جنبش فرهنگي مسوول وويل: همغږۍ شورا کې له حزب، جنبش، نجات جبهې سربېره د حرکت او محاذ قوماندانان هم مله دي. پير گيلاني د کابل جگړو کې د خپلو قوماندانانو گډون رد کړ، ده د ملگرو ملتو او اسلامي کنفرانس تر چتر لاندې د ربړې د اوارې په اړه د نويو گامو غوښتنه وکړه، پير گيلاني وويل: گاونډي هېوادونه اواړي نه شي راوستي.

د ايران استازي طاهريان اسلام آباد کې د افغانستان په اړه له خبرو وروسته تهران ته ستون شو.

اسلام آباد کې د کابل سفارت اعلاميه کې د حامد کرزي نيول تېروتنه وبلل شوه.

حامد کرزي پر سياسي نمايندگيو نيوکه وکړه، چې د جمعيت په پلوي تبليغات کوي، دده په وينا سياسي نمايندگۍ بنيادي د ملت استازيتوب وکړي.

جنوري ۱۸:

جگړه يو ځل بيا سخته شوه، محمدي، سياف او خالص د دوستم پر خلاف د اعلان کړي جهاد ننگه وکړه، د سولې لپاره د قوماندانانو شورا توافق ته ورسېده، چې په جگړه کې ښکېل اړخونه دې خپل ځواکونه شاته کړي، يوه عبوري اداره دې جوړه کړای شي.

پخواني پاچا د ملگرو ملتو تر څارنې لاندې د لويې جرگې غوښتنه

وکره، د پخواني پاچا وياند وزيري وويل: د حضور اعليحضرت اعلاميه جدي ده، ملل متحد بايد چمتو اوسي، خو قواوې يې ښايي مداخله ونه کړي، چې صوماليا او کمبوديا کې يې ښه پايلې ونه شوای لرلي.

دده په وينا ملگري ملتونه دنده لري، دا يې منشور دی، چې د ربړې اواړي ته وړاندې شي، حضور اعليحضرت خدمت ته حاضر دی، دی د ملت ارادې ته احترام لري، د لويې جرگې خبره د ملت ارادې ته دده د احترام څرگندوی ده.

حضور اعليحضرت ويلي: بهرني هېوادونه د افغانستان اور ته لمن وهي...

د شمالي ولايتونو واليانو د همغږۍ شورا له اعلاميو ملاتړ وکړ...

جنوري ۱۹:

له واورو او سړې هوا سره جگړه غځېدلې، حکمتيار د کابل قوماندانانو د سولې پلان د رباني داستعفا پر شرط ومانه.

د رباني استازي محمد صديق چکري د دوستم پرضد جهاد پرتداوم ټينگار وکړ، د کابل قوماندانانو وويل، که هر لوري د دوی پلان ونه مانه، پر ضد يې درېږي.

د همغږۍ شورا يو پلاوی پاکستان ته تللی، د رباني حکومت له پاکستان غوښتي د همغږۍ شورا پلاوي ته د پاکستان د ننوتو اجازه ورته کړي.

قوماندانانو پرېکړه وکړه، چې اته تنه علما او د هر تنظيم دوه دوه استازي د عبوري حکومت پروسه کې برخه واخلي، د کابل قوماندانانو

شورا خان د تصميم نيولو عالي مرجع گڼي، خو د دوی له خوا اعلان شوی اوربند ټينگ شوی نه دی.

جنوري ۲۰:

مازيگر سخت جنگ ونښت، ارگ بمبار کړی شو، د قوماندانانو له خوا اعلان شوی اوربند مات شو، د رباني حکومت الوتکو چهار اسيا او د همغږۍ شورا مرکزونه بمبار کړل.

جنوري ۲۱:

له غرمې وروسته جگړه سخته شوه، د همغږۍ الوتکو ارگ، وزير اکبر خان مېنه او خيرخانه بمبار کړه، د رباني حکومت الوتکو پر مرنجان غونډۍ، بالاحصار او چهار آسياب بمونه وغورځول، د پښتونخوا والي له يوه مرستندوی کاروان سره ننگرهار ته تللی... چې د کابل له جگړو لېښليو کډوالو سره هېواد کې دننه مرسته وکړي، حاجي عبدالقدير يې هرکلی وکړ، تورخم د کډوالو پرمخ تړلې.

همغږۍ شورا ټولو الوتکو ته خبردارۍ ورکړ، چې د افغانستان حدودو ته له ننوتو ډډه وکړي.

جنوري ۲۲:

د رباني مسعود ځواکونو د (نادر شاه مېنې) د نيولو ادعا وکړه، همغږۍ اعلان کړه، چې د رباني مسعود ځواکونه يې په شا تمبولي دي. ايمنستي انټرنيشنل له پاکستان وغوښتل، د کابل له جگړو د لېښليو

پرمخ د تورخم دروازه پرانيږي، ريډکراس ويلي وروستيو جگړو کې له (۶۰۰۰) زيات ولسي وگړي وژل شوي، او له ۱۸۰۰۰ زيات تپيان شوي دي.

کابل کې د اوږو بيه خلور او د تېلو درې برابره لوړه ختلې. قاضي محمد امين وقاد وويل: جگړه گلم جمو پيل کړې، رباني بايد د شپږ مياشتو په تېرېدو حکومت پرېښي واي، له دوستم سره د حزب ملتيا د حزب د مرکزي شورا له پرېکړې پرته حکمتيار په خپل سر کړې. همغږۍ شورا يوه اعلاميه کې ددې له امله چې بهرنيو هېوادو کې سياسي نمايندگۍ اعتبار نه لري، له هېواد بهره پانگې د کنگال کېدو غوښتنه وکړه.

جنوري ۲۳:

همغږۍ شورا يوه اعلاميه کې د مولوي حقاني د سولې هلو ځلو هرکلی وکړ.

کابل کې سخت جنگ دی، د دوستم الوتکو ارگ، دفاع وزارت تاسيسات، وزير اکبر خان مېنه او تلوېزيون غونډۍ بمبار کړه، د رباني هوايي ځواکونو پر مرنجان غونډۍ، بالاحصار بمونه وغورځول.

د شهزاده سراي صرافانو رسنيو ته وويل: دکانونه يې د نظار شورا وسله والو لوت، او سوځولي دي، رباني اعلان وکړ چې د ملگرو ملتو او اسلامي کنفرانس گډه طرحه منل کېدای شي.

په ماښام رباني وويل: قانوني جمهور رييس دی، استعفا به ورته کړي.

جنوري ۲۴:

حزب اسلامي ادعا وکړه، چې دولتي مطبعه او مسلخ يې ونيول، مولوي خالص وويل: له يوې غاړې هم ډاډه نه دی، د خالص په خبره له يوه اړخ سره دوستم دی، له بل سره بابو جان، دواړه لوري بايد دغسې کسان له خپل څنگ وشړي.

حکمتيار له پاکستان وغوښتل د تورخم دروازه پرانيزي، ده وويل په داسې حال کې چې مزدک، کارمل او نور پرچميان د رباني حکومت برخوال دي، د ډاکټر نجيب الله د بندي کېدو جواز نشته، ننګرهار کې د سعودي سفير له حقاني او حاجي عبدالقدير سره وکتل. رباني وويل: استعفا ته چمتو دی، خو د چا لپاره...؟

جنوري ۲۵:

جگړه روانه ده، له مرنجان غونډې پر بي بي مهرو، خيرخانه او چمتلې دښته توغندويي بريد وشو، دغسې بالاحصار مرنجان غونډې تر اور لاندې وه.

جنوري ۲۶:

د واورې وريځې له امله د جگړې څپې ناستې دي، نن طبيعت د جگړې مخه ونيوه، امنيت شورا د فوري اوربند غږ وکړ او سيمې ته يې د يوه پلاوي لېږل اعلان کړل.

رباني، ډاکټر نجيب الله لفرابي د بهرنيو چارو وزير ايران ته ولېږه، همغږۍ شورا د ايکو غونډه کې د لفرابي گډون ناقانونه وباله، اعلاميه

کابل حکومت سره هر ډول تړونونه بې اعتباره گڼي، د پاکستان کورنیو چارو وزیر سردار اصف احمد علي وویل: د جلال آباد هوایي ډگر پرانیستی، هغه هېوادونه چې د تورخم پرانیستو خبره کوي، خپلو الوتکو کې دې کډوال له هغه ځای واخلي او خپلو هېوادو کې دې پنا ورکړي.

د کابل روغتونو د ۸۰۰۰ ټپیانو د درملنې خبر ورکړ، چهار آسیاب کې د حزب د راډیو تلوېزیون تاسیسات بمبار شول، خو خپرونې یې قطع شوي نه دي.

د حزب تلوېزیون د سرکاري هغه په پرتله معیاري خپرونې لري، د سرکاري تلوېزیون خپرونې په وچ پروپاګند راګرځي هغه هم په سپورو ستوغو ټکو خو د حزب تلوېزیون د تبلیغاتو ترڅنګ معیار پامور گڼلې، د بشارت رول په دغه معیار کې جوت دی...

د ملګرو ملتو امنیت شورا د افغانستان په اړه بهرنۍ غونډه وکړه، راتلونکې اوونۍ کې د بلې غونډې پرېکړه لري.

جنوري ۲۷:

د بریځر تر لسو بجو ارامي وه، لس نیمې بجې د همغږۍ شورا ځواکونو تعرض وکړ، پغمان، خیر خانه، د بابه جان مرکزونه بمبار کړای شول.

د دولت الوتکو په مزار او شبرغان کې د دوستم ځواکونه بمبار کړل، دولت وایي هوتخېلو کې یې د ملېشو برید پر شا تمبولی.

جنوري ۲۸:

جگړه روانه ده، سعودي، پاکستان له اسلامي کنفرانس وغوښتل د سولې کنفرانس راوبولي، همغږۍ شورا وويل: الوتکو يې ارگ، چمتله دښته، پل اړتل او پغمان کې د رباني قرارگاوي بمبار کړې. دغسې د حکمتيار او همغږۍ شورا مرکزونه حکومتي الوتکو بمبار کړل، همغږۍ شورا ادعا وکړه، چې ملي بس او مسلخ يې نيولي دي. دولت وايي: د دښمن بريدونه يې په شا تمبولي، جگړه مرنجان غونډۍ او بالاحصار ته راټوله ده.

جنوري ۲۹:

کابل کې د راکتونو خال خال ډزې دي، خو له بغلان، جوزجان او فارياب د سختو جگړو خبرونه ورکړل شول، سياف وويل جگړو کې بهرنی لاس دی، ده د ازبکستان نوم واخيست، دده په وينا له ازبکستان الوتکې الوزي بمباري کوي...

دپاکستان اپوزيسيون مشر نواز شريف پارلمان کې د کډوالو پر مخ دروازه تړل وغندل، د بلوچستان پارلمان کې بلوڅانو له خپل ايالت د افغان کډوالو د ايستو غوښتنه وکړه، پښتنو استازو يې مخالفت وکړ، په دې سلا شوه چې افغان کډوال به هغه وخت استول کېږي، چې د افغانستان ريره اواره شي...

حقاني د اصلاحي شورا له پلاوي سره جلال آباد کې دی.

جنوري ۳۰:

همغري ځواکونو آرتل پل، جمال مېنه او دهمزنگ بمبار کړل، فارياب، جوزجان او بغلان کې هم جگړې شوې، خلک له جگړې په مندو دي، هر لوري ته ځغلي، په دوی پسې توغندي، تويي غورمېږي، لکه خروړي سپي مندې پسې وهي، کابل پر توکمي، سياسي او مذهبي ډلو وېشل شوي.

له کابل سل زره وگړي کليوالو سيمو، شپېته زره جلال آباد ته لېږدېدلي دي، ۸۰۰۰ زخميان او ۱۰۰۰ تنه وژل شوي دي...

جنوري ۳۱:

جگړه سخته ده، همغري شورا د بابر بن او گذرگا د نيولو ادعا وکړه، دولت مرنجان غونډې، بالاحصار او چهار آسياب بمبار کړ، شمال کې هم جگړه غځېدلې، جنرال فوزي د سمنگان نيولو ادعا وکړه. ډاکټر موسی توانا له جمعيت سره خپل شلون اعلان او جنبش کې شامل شو، ده پر رباني او مسعود نيوکې وکړې، دغسې يې د دوستم پر ضد د رباني اعلان شوی جهاد باطل وباله. توانا په وروستيو کې د جمعيت د مرستيال په توگه کار کاوه او د توکمي فرکيسيون مشر گنل کېده.

ډاکټر موسی توانا په ډاگه کړه، چې رباني دوستم ته د ننواټې لپاره ولېږه، خو رباني په تگۍ کې و... دده په وينا احمد شاه مسعود هم له دوستم سره د اړيکو او روغې په هڅو کې رېښتيني نه شوي گنل کېدای. ستوريس مسوريش د ملگرو ملتو استازي بېړنی اوربند وغوښت،

دده په وينا د طرحو کمی نشته، خو پر افغان مظلوم ولس زړه سوی نشته، ده وویل لومړی باید اوربند ټینګ شي، لویې جرګې ته مخه ورکړل شي... همغږی شورا د ملګرو ملتو له هلو ځلو سره موافقه اعلان کړه.

پېښور کې افغان قونسل وايي: جنګ حکمتیار پیل کړی، د ننګرهار شورا وايي که رباني له دوستم او مېلېشو سره په جنګ لګيا وي، موږ ورسره ولاړ يو، خو که له حزب سره جګړه کوي، موږ فریق نه جوړېږو.

فبروري ۱:

دواړو غاړو د حقاني په مشرۍ اصلاحي شورا ته واک ورکړ، چې د سولې لپاره خپلې هڅې وغځوي، دوی اصلاحي شورا ته بلنه ورکړه، چې کابل ته ورشي.

ایراني چارواکو مشهد کې د سنيانو یو جومات پر بلدوزرو ونړواوه...
مولوي حقاني جلال آباد د امن ښار ونوماوه...

فبروري ۲:

جګړه روانه ده، د حقاني په مشرۍ اصلاحي شورا کابل کې ده، د کابل له قوماندانانو او جهادي شورا له پلاوو سره یې ولیدل، له رباني حکمتیار سره یې خبرې وشوې.

حزب اسلامي د ملګرو ملتو (مسورش) د وړاندیز هرکلی وکړ او د څلور ورځني اوربند لپاره یې خپل چمتو والی اعلان کړ.

د جنرال دوستم استازي روس ته اخطار ورکړ، چې که د رباني لپاره

يې د پيسو له چاپولو لاس وانه خيست، مزار کې به د روس قونسلگري وټري.

فبروري ۳:

کابل کې ټينگه وربځ ده، واوره اورېدلې، د جگړې څپې ناستې دي، تېرو درېيو مياشتو کې لومړی پلا د سره صليب د خوراكي توکيو يو کاروان کابل ته ورسيد، د تورخم دروازه د پخوانيو کډوالو پر مخ چې د افغان کمشنري شناختي پاسونه لرل پرانيستل شوه، خو له څو ساعتو وروسته بېرته وتړل شوه.

فبروري ۴:

د واورې له برکته نسبي کراري ده، په شمالي ولايتو کې جگړه ده، د اصلاحي شورا پلاوي د حقاني په مشرۍ له رباني، سياف او مسعود سره وکتل.

د ننگرهار، لغمان، کونړ شوراگانو حاجي عبدالقدير خپل مشر وټاکي.

مازيگر درنو دزو د يو ځل بيا وېره گډه کړه.

استاد رباني ازبکستان د دولت له مخالفانو سره په مرسته تورن کړ.

فبروري ۵:

جگړه روانه ده، د سره صليب پر روغتون توغندی ولگېد، دولت پر بالاحصار مرزجان غونډۍ او چهار آسياب بمباري وکړه.

فبروري ۶:

د اصلاحي شورا پلاوی دويمه پلا له استاد رباني او سياف سره وکتل، رباني په خپل دې دريځ ولاړ دی، چې حل او عقد شورا ولسمشر منلی. د ملگرو ملتو ځانگړي استازي (مسوريش) ننگرهار کې له حاجي عبدالقدير سره وکتل، ازبکستان د کابل حکومت د ورومبي ورځې تور رد کړ.

فبروري ۷:

د کابل جگړو کې تر اوسه سل زره کورنۍ بېځايه شوي او له ۱۵۰۰۰ زيات ولسي وگړي وژل شوي دي، دغسې له دېرش زره زيات زخميان دي.

احمد شاه مسعود پر ازبکستان تور پورې کړ، چې د دوی مخالفانو (دوستم) ته T30 ټانکونه ورکړي.

دده په وينا، بېنظير بوتو هم ورسره په خپلو ژمنو وفا ونه کړه، تر اوسه مخالفان (حکمتيار) پالي.

همغږۍ شورا د اصلاحي شورا طرحې ته ورته طرحه وړاندې کړه، چې رباني او حکمتيار دواړه استعفا وکړي، د کابل امنيت د کابل قوماندانانو ته وسپارل شي، له هرې ناحيې به دوه دوه تنه د خلکو د استازو په توگه په دغه شورا کې برخه ولري، د دوی له استعفا به پينځلسو ورځو کې د شپږو مياشتو لپاره له ناپېيلو او منليو کسانو مؤقت حکومت جوړ کړای شي، د حکومت جوړونې پروسه به د ملگرو ملتو او اسلامي کنفرانس تر څارنې لاندې بشپړه شي...

فبروري ۸:

اروپايي ټولنې د افغانستان پر جگړو خواشيني وښوده، حقاني چهار اسيا ب کې له حکمتيار سره وکتل، خو غوڅه پايله يې ترلاسه نه کړای شوه.

رباني يو ځل بيا پر ازبکستان له دوستم سره د مرستې تور پورې کړ.

فبروري ۹:

د دولت دوې چورلکې لغمان کې حزب اسلامي ته تسليم شوې، دغو چورلکو چې شمشاد کې يې د استاد سياف له غونډ کابل ته پوځي توکي لېږدول، د حزب قوماندان ناصر خان ته تسليم شوې.

د اسلامي کنفرانس مشر حامد الغامد افغانستان کې د جگړې له ټولو غاړو روژه کې د اوربند غوښتنه وکړه، پېښور کې يې د حزب او جمعيت له استازو سره وکتل.

فبروري ۱۰:

کابل کې جگړه سخته شوه، د همغږۍ شورا ځواکونو د تلوېزيون غونډۍ بمبار کړه، دولت هم د مخالفانو سيمې تر اور لاندې نيولي...
حقاني له حکمتيار سره وکتل، د دولت او حزب وحدت ترمينځ د اړيکو خبر ورکړل شو.

فبروري ۱۱:

د روژې لومړۍ ورځ ده، ځکه خو تر اوسه کراري ده، انگلستان خپلو اتباعو ته خبرداری ورکړ، چې افغانستان ته سفر ونه کړي. دهمزنگ کې د حزب وحدت او نظار شورا ترمینځ لنډه نښته وشوه. د شهزاده سرای له لوت تالان وروسته چې صرافان پر سالنگ وات د مېوې زړې منډيې مخامخ مارکیت ته رالېږدېدلي وو، د شپې چور او لوت شول.

فبروري ۱۳:

جگړه په یو څه ځنډ روانه ده، نظار شورا افشار بېرته حزب وحدت ته وسپاره.

فبروري ۱۴:

د حقاني په مشرۍ اصلاحي شورا د سهار له پینځو بجو موقت اوربند رامينځته کړ، اوربند بې قيد و شرطه دی، د حقاني په وينا کابل ته غځېدلې لارې به پرانيستي وي، دده په وينا له دغو لارو پوځي اکمالات نه شي کېدای، همغږۍ شورا د اوربند منل اعلان کړل، اوربند څلور ورځنی دی، چې د دايمي اوربند پيلامه گرځېدای شي. قریب الرحمن سعید وویل، اوربند یې منلی، په څلورو ورځو کې به د رباني د استعفا، او نوې حکومت طرحه چې ترمخ به یې کابل ناپوځي شي بشپړه شي.

فبروري ۱۵:

اوربند د توغنديو درنو ډزو مات کړ، حقاني پغمان کې له احمد شاه مسعود او استاد سیاف سره وکتل، دولت وایي توغندي د دوستم ځواکونو ویشتلې، خو دوی به یې ځواب ورنه کړي، خلک د اوربند پر دوام باوري نه دي، ځکه خو له فرصت په گټه اخیستو له زرو مکرویانو او جگړې له سیمې پښې باسي...

د ننگرهار د سرشاهي پند غالي کډوال وایي: له مجاهدینو کرکه لري، دا قاتلان دي، کډوال په وچ ډاگ پراته دي، پند غالي د ماینو تر گواښ لاندې دي.

فبروري ۱۷:

مزاری وویل: زموږ دریځ د همغږۍ شورا دریځ دی. د کابل کډوالو ۲۵ سلنه د سرشاهي پند غالي کې مېشت دي، نور په سرکونو، پارکونو، واټونو پر غاړو پراته دي، په یوه بس کې یوه کورنۍ مېشت ده. اوربند ايله درې ورځې دوام وکړ، خلکو وکړای شول د جگړې له سیمې ووځي، حکمتیار له کابله ننگرهار ته تللی، حقاني په ده پسي ننگرهار ته ولاړ.

فبروري ۱۸:

د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر سردار آصف احمد علي جلال آباد کې له حکمتیار او حقاني سره وکتل، حقاني وویل: کابل ته غځېدلې لارې ښايي پرانیستي وي، خواره او غلې باید د جگړې وسله ونه گرځي.

له نادر شاه مېنې (زړو مکرويانو) وروستي استوگن ووتل، سیاف وویل: د اصلاحي شورا پلاوی باید د جنگ منشا له مینځه یوسي، دده په وینا ملېشې او کمونستان د جگړې مسبب دي.

ده وویل: د ملگرو ملتو مرسته به دا وي، چې د بهرنۍ مداخلې مخه ونیسي.

د رباني حکومت د کابینې غړي او لوړ پوړیو چارواکو کورنۍ تر اوسه پاکستان کې دي، خپله د احمد شاه مسعود کورنۍ اسلام آباد کې مېشت ده، دوی له تورخم د اوبسانو او خرو په لار له کرښې اوري، مسعود اسلام آباد کې د خپل پلار جنازه کې چې ترافیکي پیښه کې ومړ برخه وانه خيسته.

حکمتیار او رباني پاکستان کې د خپلو زامنو له ورا بې برخې پاتې شول.

فبروري ۱۹:

د ملگرو ملتو د بشري حقونو د څانگې مشر ارماکورا د مجاهدینو پر مشرانو نیوکې وکړې، دوی یې د خپلو خلکو قاتلان وبلل. د ثمرخېلو او سرشاهي پنډغالو کې د کابل له جگړو د کډه شویو کورنیو خېمې درېدلې، خو ډېری کورنۍ په وچ ډاگ راغونډې دي، کېږدی نه لري، که څه هم ځای ځای د بهرنیو مرستندویه موسسو لوحې لگېدلې، لارې هماغسې تړلي دي، حقاني له حکمتیار سره د لارو د پرانیستو پر سر خبرې وکړې.

فبروري ۲۰:

پېښور کې درېيو وسله والو د ښوونځي يو بس اسلام آباد ته وتښتاوه، تښتوونکو غوښتل افغانستان ته د خوراكي توکيو د رسېدو مخه پرانيستل شي، بس اسلام آباد کې د افغانستان سفارت ترمخ د پوليسو محاصره کې دی.

جنرال نصير الله بابر له تښتوونکو سره خپله خبرې ان توکي وکړې. له دوی يې تومانچه وغوښته، ور يې کړه، ده وکتله بېرته يې تښتوونکو ته وسپارله، محمد علي جاويد د يو بل پلاوي په مشرۍ اعلان کړه، چې د رباني لپاره د ټاکلې مودې په پای ته رسېدو لويه جرگه چې سل تنه ديني علما، قوماندانان او سياسيون په کې وي، نوی حکومت جوړ کړي، ده اعلان کړه چې خپلې هڅې به د حقاني له هڅو سره همغږې کړي.

حزب د حقاني پر ټينگار پر يو بل څلور ورځني اوربند هوکړه وکړه.

فبروري ۲۱:

له کابل جلال آباد ته د کډوالو بهير روان دی، د دويمې ورځې لپاره هم د پېښور ماډل سکول تښتولی بس افغانستان سفارت کې ولاړ دی، دوی پينځه مليونه کلدارې، د پولې او لارو پرانيستل او يوه چورلکه غواړي، چې خوندي ځای ته يې ولېږدوي.

حقاني له سوريس مسوريش او حکمتيار سره جلال آباد کې جلا جلا خبرې وکړې.

فبروري ۲۲:

د ښوونځي بس درې واړه تښتوونکي د پاکستان د پوځي کومانډويي ځواکونو له خوا د شلو دقيقو په لنډ وخت کې ووژل شول، ويل کېږي دوی د پروان اوسېدونکي د احمد شاه مسعود مربوط وو.

په ژوره ماتې تښتوونکي په شربت کې دنشه يې موادو په گډېدو بېهوښه، او بيا په ډزو ووژل شول، له بېهوښۍ وروسته ددوی وژنې گڼ سوالونه راولاړ کړي.

حقاني اعلان کړه، چې د اور بند پر تمديد موافقه شوې، حکمتيار وويل، د اصلاحي شورا اوربند يې ځکه ومانه، چې د ربړې اوارۍ رامینځته کړای شي.

حقاني له حکمتيار او خالص سره وکتل.

حقاني د بس تښتونې په اړه وويل: دا غلط عمل و، له بده بخته پاکستان هم مناسب کار ونه کړ، تښتوونکي بايد ژوندي نيول شوي وای، چې د واقعيت پته لگېدلی وای.

فبروري ۲۳:

سردار آصف احمد علي له ننگرهار د ځمکې له لارې کابل ته راغی، کابل کې له غرمې وروسته خال خال ډزې اورېدل کېږي، آصف احمد علي به له مسعود او رباني سره گوري.

کابل پر ازبکستان د دوستم د ملاتړ تور لگوي، سیاف وايي دا مداخله نه شو منلی، کابل کې د پاکستان پر ضد مظاهره وشوه، مظاهره کوونکي پر سفارت وروختل، اسلام آباد کې د ښوونځي د بس د

درېو تښتوونکو د وژنې په غندنه کابل کې حکومتي مظاهره وشوه.
دا په داسې حال کې چې کابل کې هره ورځ د سيالو ډلو ترمنځ
لسگونه بېگناه افغانان وژل کېږي.

فبروري ۲۴:

سردار آصف احمد علي کابل کې خپل ترلی سفارت وکوت، له ده
سره رباني او مسعود ملگري وو، آصف احمد علي له عبدالعلي مزاری
سره هم ولیدل.

فبروري ۲۵:

کابل راډیو چې د پښتونستان پروگرام وار له مخه ایسته کړی، د
بلوچي پروگرام پر ځای ازبکي هغه خپور کړ.
له جلال اباد تر کابل (۱۷۰) پوستې پرتې دي، له موټرو او مساپرو
باج اخلي.

فبروري ۲۶:

کابل کې د پاکستان پر ضد دویمه مظاهره وشوه، حقاني له
مسعود، رباني او سیاف سره پغمان کې وکتل، د سولې لپاره یې ظاهراً
ده ته له واک ورکولو سره موافقه وکړه، خو ماته د زړه هغه نه برېښي.

فبروري ۲۷:

حقاني صاحب يو ځل بيا له استاد رباني او سياف سره وليدل، په خوله خواږه په زړه کاره.

حکمتيار سره هم وليدل شول، ده هم په خوله واک ورکړ...؟

فبروري ۲۸:

کندز د همغږۍ شورا له خوا ونيول شو، قريب الرحمن سعيد وويل، د کندز ټولې ولسوالۍ يې نيولي، خو دوستم وويل د کندز مهمې سيمې يې تر واک لاندې دي.

کابل کې هم د جگړې غاړو د يو بل مرکزونه تر اور لاندې ونيول، حقاني د کابل له قوماندانانو سره د امنيت سپارلو په اړه خبرې وکړي، پلچرخي کې د کابل قوماندانانو خپله غونډه لرله، د دوی او باديگاردانو له خبرو د ډار او وحشت لمبې خټې، دغسې خبرې او کريکټرونه څرنگه کړای شي کراري راولي، او امنيت ټينگ کړي.

زه حيران شوم چې حقاني صاحب له دغو قوماندانانو د امنيت د ټينگښت هيلې پالي، حقاني صاحب دوی ته وايي: د سولې په لار کې زما ټول امکانات ستاسې په خدمت کې دي، ما حقاني صاحب ته له خپلې اندېښنې وويل، په عميق تاثر يې راته کړه: څنگه يې کوې؟

مارچ ۱:

په خوراكي توکيو بار د ملگرو ملتو شپږ لارۍ د حکمتيار له موافقې وروسته کابل ته راغلې، حکمتيار په دې شرط کابل ته د ننوتو مخه

ورکړه، چې د همغږۍ شورا د وېش له پروگرام سره سم خوراكي مواد وويشل شي، دا چې درې لارۍ به د حکمتيار او درې د رباني تر کنترول لاندې سيمو کې وېشل کېږي.

مارچ ۲:

پېښور کې د پير گيلاني تر مشرۍ لاندې يوې غونډې د لويې جرگې په جوړېدو ټينگار وکړ، د کابل پر بېلا بېلو برخو راکټونه ولگېدل. د جلال آباد سرشاهي پند غالي د نورو کډوالو د مېشتېدو ظرفيت نه لري، عزيز مراد د همغږۍ شورا د ځواکونو له خوا د کندز نيول درواغ وبلل، ده وويل د کندز د دفاع جگړه روانه ده، د دوستم گلبدین ملبشو ته د سر او مال درانه زيانونه اوښتي.

مارچ ۳:

کابلين د ملگرو ملتو د شپږو لاريو لار څاري. بېنظير بوټو ناصر باغ کې د نويو کډوالو پندغالي ته ولاړه، د تورخم دروازې پرانيستو ژمنه يې وکړه. اصلاحي شورا د دېدلي اوربند د څارنې پلاوی اعلان کړ، چې له اوربند سرغړوونکي اړخ په گوتو کړي...

مارچ ۴:

د حزب قوماندانانو د ملگرو ملتو د شپږو لاريو مخه ډب کړه، کابل کې کراري ده، اوربند نه دی مات شوی، د اصلاحي شورا د څار پلاوی له

اوربند سرغړوونکي په ګوتو کړل، دا يې قواله په چا يې منې...؟
د اصلاحي شورا يو بل پلاوی له دواړو غاړو د بنديانو د خلاصون په
موخه خپل کار پيل کړ.

مارچ ۵:

حقاني د اصلاحي شورا په مشرۍ له حکمتيار سره وليدل، حقاني
تينگار کاوه چې لارې خلاصې او تعرض ونه شي، خو حکمتيار خپل واک
مشروط وباله، چې له همغږۍ شورا سره هم وکتل شي.
بطروس غالي د حکمتيار په نامه يوه پيغام کې د ملګرو ملتو شپږو
لاريو ته د مخه ورکولو غوښتنه وکړه.

مارچ ۶:

کابل کې نسبي آرامي ده، حکمتيار د ملګرو ملتو لاريو ته اجازه
ورکړه، چې کابل ته ننوځي، درې لارې د رباني او درې د حزب تر واک
لاندې سيمو کې، خوراکي توکي ووېشي.

مارچ ۷:

د ملګرو ملتو لارې د کابل ښاريانو له خوا چور کړای شوې، دغه
وخت د جګړې دواړو غاړو د يو بل تر واک لاندې هغو سيمو توغندو يي
بريد وکړ، چې د دغو لاريو توکي پکې وېشل کېدل، د خلکو د چور له
امله د موادو وېش ودرېد، خيرخانه کې د يونيسف يو افغان مامور
خلکو برمه کړ، د خيرخاني يوه جومات کې د موادو د وېش لړۍ روانه

وه، چې توغندي ولگېدل، شپږ تنه مړه او ۳۰ زخميان شول.

د ملگرو ملتونو لخوا، درې لارې اوږه د يوه لوی ښار کلابندو اوسېدونکو ته له مسخرې پرته بل څه نشي گڼل کېدای، چې د شپږو میاشتو کلابند ښاريانو هر یوه ځان لومړی درجه مستحق گانه، چې باید خپل حق او برخه ترلاسه کړي، درې لارې ښايي د څرخي پله زندان کې د زرگونو میشتو کډوالو لپاره د یوې ورځې یوه گوله مړۍ برابره کړي وای، خو د یوه لوی ښار د کلابندو اوسېدونکو سره دغسې مرسته د ملگرو ملتونو یوه بله بې توپیري او ټوکه رامنځ ته کړه...

مارچ ۸:

د کابل بېلا بېلې سیمې د دواړو غاړو له خوا تر توغندويي برید لاندې دي، حقاني له حکمتیار سره وکتل.

مارچ ۹:

کندز د رباني ځواکونو له خوا بېرته ونیول شو، حقاني د باغ بالا هوتل کې له استاد رباني، سیاف سره وکتل، له کابل د کډوالو د وتلو بهیر له پخوا زیات غځېدلي، ښار کې شبنامې غورځېدلي، چې د اختر تر څلورمې له ښاره ووځي.

مارچ ۱۰:

جگړه روانه ده، د جگړې غاړې یوه پر بله توغندويي بریدونه کوي، I.R.C روغتون ته. ۲۳ ملکي ټپیان راوړل شوي.

مارچ ۱۱:

کابل راډیو د حکمتیار ځواکونو د دوو تعرضونو د په شا تمبولو خبر ورکړ، پخوانی پاچا د وړوکي اختر په مناسبت خپل پیغام کې د روانو جگړو له امله خواخوږي وښوده، پیغام کې د هېواد او هېوادوالو خدمت ته چمتووالی څرگند شوی دی. څه خبر خدمت ته چمتو حضور اعلیٰحضرت به کله د دغه خدمت مخه مومي...؟

مارچ ۱۲:

د بلوچستان حقوقپوهانو یوه قطعنامه کې د ډاکټر نجیب الله د خوشې کېدو غوښتنه کړې، کابل کې خال خال ډزې اورېدل کېږي، لارې هماغسې تړلې دي.

مارچ ۱۳:

استاد رباني د خیرخاني جامع جومات کې د اختر په لمانځه کې خپل حکومت دده په وینا مدینه الرسول کې لومړنی اسلامي حکومت وباله.

ده د خپل حکومت ستونزې د پیغمبر صلی الله علیه وسلم او صحابه وو ستونزې وبللې، ده په اشاره اشاره حکمتیار منافق ونوماوه، هرات کې اسماعیل خان د سولې او اوربند طرحه وړاندې کړه، چې حکمتیار له خپلو متعهدینو سره تر مشورې مشروط کړه، خو رباني ورسره موافقه وښوده.

مارچ ۱۶:

د کابل پلچرخي کې خلکو مظاهره وکړه، د جگړې غاړې يې وغندلي،
قريب الرحمن سعيد د هرات د سولې پلان د حقاني د سولې د هڅو
سبوتاژ وباله.

مارچ ۱۵:

اسلام اباد کې د کابل سفير سردار محمد روشن رباني حکومت له
خوا تبديل کړای شو، له ده سره د حکومت کشاله د هغه چک پر سر
وه، چې نواز شريف مجدي ته د پاکستان له اړخه د مرستې لپاره
ورکړی و.

مجددي دا له ځان سره مرسته بلله، له دې... دوه مليوه ډالر رباني
ادارې ايستلی او نورې د سردار روشن لخوا کنگال کړای شوې، چې د
يوې نماينده او قانوني حکومت تر وخت يې څوک ونشي ايستلی.

مارچ ۱۸:

د مارچ ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷ په کرار تېرې شوې، خو نن توغندويي
بريد کابل يو ځل بيا ولرزاوه.

د رباني حکومت وياند وويل، که همغږۍ شورا له بمبار او توغندويي
بريدونو لاس وانه خلي، دوی به د ملېشو پلوه افسرانو کورونه بمبار کړي.
څو توغندي د وزير محمد اکبر خان مېنې، شاو خوا ولگېدل،
ځمکنۍ جگړې، ملي بس، زرو مکرويانو او ميوند وات کې غځېدلې،
خلکو له جگړې جوماتونو ته پنا وړې.

مارچ ۱۹:

مولانا کوثر نیازی د مغزي سکتې له امله پاکستان کې ومړ. ده خپل سیاست له جماعت اسلامي پیل کړی و، مولانا مودودي ته دومره نژدې و چې زوی یې باله، بیا یې له جماعت سره پرې کړه، چې جماعت اسلامي له یوې مخې سیاست او اقتدار ته استخدام کړای شو، گویا له روحانیت او اصلاح یې پر مخ اړولو تورن کړ... "اور لاین کټ، اور جنهیس مے نے دیکھا" دده مشهور کتابونه دی، چې لومړی یې د بوټو زوال او جنرال ضياء الحق د کودتا په اړه کښل شوی.

له جماعت اسلامي په وتو مولانا پیلز گوند ته ورغی، د بوټو حکومت کې لومړی د اطلاعاتو خپرونو او بیا د حج او اوقافو وزیر و.

مارچ ۲۰:

د جگړې غاړو د یو بل پر سیمو درنې بمبارۍ وکړې، حکومتی الوتکو د سقاوې دښته کې د همغږۍ شورا د الوتکو رنوی کرښه (سرک) بمبار کړ، له غرمې وروسته یوه بجه د همغږۍ الوتکو وزیر اکبر خان مینه او خیرخانه بمبار کړی.

مارچ ۲۱:

د نوي لمريز کال په لومړي ورځ د جمال مېنې غونډۍ دوه توغندي ولگېدل.

برهان الدين رباني د لسو ورځو ورځو یو اړخیز اوربند اعلان کړ.

مارچ ۲۲:

استاد رباني له شپږو مياشتو وروسته مطبوعاتي کنفرانس ته وينا وکړه، ده په ډاگه کړه، چې استعفا به ورنه کړي، رباني په دې اړه يوې پوښتنې ځواب کې وويل، چې د استعفا يې هډو سوال نه پيدا کېږي. ده تکرار کړه، چې له حکمتيار سره مذاکرات شوني دي، خو له دوستم سره خبرې نه شي کېدای، رباني يو ځل بيا پر ازبکستان د پوځي مداخلې تور پورې کړ.

مارچ ۲۳:

سره صليب خپل پيغام کې د جگړو په اړخو غږ وکړ، چې له روغتونو سره له مورچو نيولو ډډه وکړي، امنيت شورا يو ځل بيا افغانستان کې د جگړو د پای هيله وکړه.

مارچ ۲۴:

اروپايي ټولنې افغانستان ته د خوراکي توکيو د رسولو غوښتنه وکړه. حزب اسلامي د وزيرانو شورا د سولې کمېسون طرحه رد کړه، حزب د رباني پر استعفا ټينگار او دوو اوونيو کې د موقت حکومت جوړښت غواړي، جگړه د خال خال ډزو په بڼه روانه ده.

مارچ ۲۵:

پخواني پاچا له امريکا غږ سره مرکه کې يو ځل بيا د لويې جرگې پر

جوړېدو زور ورکړ، ده په اوسنيو شرايطو کې ټولټاکنې ناشونې وبللې، د ده په وينا روان کړکيچ د بېړنيو پرېکړو غوښتنه کوي، د ملت اراده بايد پامور وبلل شي.

ده په ډاگه کړه، چې له ملگرو ملتو سره يې اړيکې دي، له امريکا او نورو اړخونو سره يې هم خبرې روانې دي، ده يو ځل بيا تکرار کړه، چې د وطن لپاره هر خدمت ته چمتو دي.

خو د خدمت پر څرنگوالي يې لا څه نه شوای ويلی...، ملت عمل غواړي، په تش چمتو والي څه نه کيږي...

مارچ ٢٦:

د توغنديو باران دی، په تېره يوه مياشت کې د ميشتېدنې پر سيمو تر ټولو زيات توغندي لگېدلي، د جگړې دواړو غاړو د يو بل سيمې د توغنديو تر بريد لاندې نيولي دي.

پر ارگ، ده افغانان، وزير اکبر خان مېنه، بالاحصار، مرنجان غونډۍ توغندي لگېدلي، شاوخوا سيمې هم توغنديو زيانمنې کړې. (١٦٠٠) مړه سلگونه زخميان دي.

له پل محمود خان سره هم توغندي لگېدلي. اته تنه هغه وخت پر توغندي ولگېدل، چې په جگړه کې د يو وژل شوي ماشوم په ښخولو بوخت وو.

حکومتي الوتکو چهار اسيا بېمار کړ. محمود ميستري اسلام اباد کې دی، دده په وينا له افغانانو سره تر ليدو کتو وروسته خپل پلان وړاندې کولای شي.

مارچ ۲۷:

خال خال ډزې اورېدل کېږي، محمود ميستري له پاکستانه خپل کار پيل کړ، گويا ابتدا بيا هم په سکون شوه...؟
حکمتيار د ميستري د هلو ځلو هرکلی وکړ.
ده وويل غوره دا ده چې اصلاحي شورا او د کابل قوماندانانو طرحه چې ډېره موده يې د سولې لپاره کار کړی، پلي کړی شوی وای.

مارچ ۲۸:

له ماسپښين وروسته سختو نښتو پر کابل د وېر او ډار تيارې وغورولې، حزب وايي حکومت محمد آغه کې د دوی سنگرونه بمبار کړل.
جلال آباد کې د سولې سيمينار پرانيستل شو، حاجي عبدالقدير له جلال آباد د حج پروازونه اعلان کړل، سعودي هم د خپل سفارت د وېزې څانگه جلال آباد ته لېږدولې.

مارچ ۲۹:

جگړه په نادرشاه مېنه (زرو مکروړيانو) عيدگاه جومات، ميوند وات کې غځېدلې، اسماعيل خان هرات کې د سولې لپاره د يوه کنفرانس غړ وکړ.
داسې چې يوه دېرش کسيزه شورا به واگی ترلاسه کړي، قاري بابا له اسماعيل خان سره مخالفت وکړ، دده په وينا قوماندانان ښايي سياسي مشران انتخاب نه کړي، دغو مشرانو هېواد ويجاړ کړی دی...

مارچ ٣٠:

محمود ميستري له پاکستان په الوتکه کې ننگرهار ته راغی، د سرشاهي پند غالی يې وکوت.
حقاني له رباني سره وکتل، په دغه کتنه کې رباني خپله استعفا ناشونې وبلله، د دوی ترمينځ خبرې ترخې شوې، حقاني رباني له ملت سره په دښمنۍ تورن کړ.

مارچ ٣١:

کابل کې جگړه روانه ده، همغږۍ شورا د ملي بس او پل محمود خان په استقامت پرمختگ وکړ او له کابل سيند يې ځواکونه واوښتل...
اصلاحي شورا چار اسيا ب او باغ بالا کې له رباني او حکمتيار سره وکتل...

اپريل ١:

ميستري کابل ته راغی، له حقاني، سياف او رباني سره يې وکتل، کابل کې کراري ده.
له غرمې وروسته ميستري له مزارې سره وليدل.
حقاني کارېز مير کې له مسعود سره وکتل.

اپريل ٢:

محمود ميستري کابل ښاريانو او حکمتيار سره وکتل، کابل ښاريانو

له میستري د ملگرو ملتو د دندو او مکلفیتونو پوښتنه وکړه، بناریان پر ملگرو ملتو په غوسه دي، پر ملگرو ملتو یې ټینګې نیوکې وکړې.

اپریل ۳:

میستري د ناروغۍ له امله لیدنې کتنې وځنډولې. پاکستان اسلام آباد کې د کابل سفیر بهرنیو چارو وزارت ته وغوښت، چې د ملا راکتي له خوا د نیول شوو چینایانو خوشې کول باوري کړي، ملا راکتي د سیاف قوماندان دی، چې کوټه کې پخپل کور یوه چا په کې د پاکستاني پوځیانو د ستینگرو نیولو په بدل کې یې چینایي انجنیران تښتولي وو، ویل کېږي سیاف د پاکستان او ملا راکتي جوړ جاري ته مخه پرانیستی.

استاد سیاف او پاکستان په ګډه دده تاوان پرې کړ. مابنام میستري له مسعود سره دوه ساعته خبرې وکړې.

اپریل ۴:

که څه هم د میستري د سفر وروستی ورځ وه، خو د خراب موسم له امله یې ستنېدل وځنډېدل.

کابل کې مظاهري وشوې، تنظیمي حکومتونه یې وغندل، د ملگرو ملتو د پلاوي له استوګنځای سره نژدې ښځینه وو مظاهره وکړه.

حقاني د پاکستان له سفیر سره پلچرخي کې وکتل، حقاني وویل د افغانستان ربره کورنۍ او بهرنۍ اړخونه لري، پرمختیاوې او اړیکې باید څرګندې او له خلکو پټې ونه ساتل شي.

اپريل ۵:

محمود ميستري پاکستان ته ستون شو، له دې وړاندې يې د دويم ځل لپاره له حقاني سره وکتل، ميستري په دغه کتنه کې وويل، چې دواړو غاړو د اصلاحي شورا له طرحې سره يو ډول توافق څرگند کړی، ميستري د حقاني د سولې هلې ځلې وستاييلې، دی به دوې اوونۍ وروسته بېرته افغانستان ته راشي.

اپريل ۶:

تگاب کې د حزب او جمعيت جگړې زور اخیستی.

اپريل ۷:

محمود ميستري پاکستان کې د خپل ماموريت دويم پړاو اعلان کړ، دی به مزار او هرات ته هم سفر وکړي. د کعبې امام احمد بن سهيل د اسلامي هيوادو علماوو د يوه پلاوي په مشرۍ افغانستان کې د سولې هلو ځلو لپاره پېښور ته ورسېد.

اپريل ۸:

محمود ميستري پېښور کې له تفاهم شورا او ليکوالو ټولنې له غړو سره وليدل.

کابل کې سختې جگړې روانې دي.

اپريل ۹:

جگړه هماغسې په درز کې روانه ده، د همغږۍ الوتکو حکومتي تاسيسات بمبار کړل.

د اسلامي هېوادو يو پلاوي د کعبې امام په مشرۍ پاکستان کې دی، له امام پرته نور پلاوي د مولوي خالص په ملتيا جلال آباد ته راغی، دوی سره د عربي هېوادو ديني پوهان او د پاکستان مولانا حسن جان، مولانا رحمت هادي، مولانا چترالي او نور ملگري دي، پلاوي د سولې لپاره خپل اغېز او نفوذ کاروي.

اپريل ۱۰:

جگړه په هماغه شدت روانه ده، حکومتي الوتکو د حزب پر سنگرونو بمباري وکړه، دواړو غاړو د يو بل بريدونو په شا تمبولو ادعا وکړه.

پېښور کې د تفاهم شورا په نوښت د ملگرو ملتو دفتر پر وړاندې مظاهره وشوه، مظاهره ته محمود مستري وينا وکړه او له افغانانو سره يې د ملگرو ملتو پيوستون څرگند کړ.

د غونډې پرېکړه لیک کې د ملگرو ملتو تر څارنې لاندې د لويې جرگې جوړېدو غوښتنه وشوه، دغسې د رباني حکمتيار پر استعفا هم ټينگار وشو.

د اسلامي هېواد د علماوو پلاوي پلچرخي کې له حقاني سره وکتل.

اپريل ۱۱:

اسلامي هېوادو د علماوو پلاوي د حقاني په ملتيا انټرکانټيننټال

هوټل کې له رباني، سیاف سره وکتل، استاد سیاف په فصیحه عربي هغسې سوگندونه خورل، ما وې چې ټک ونه چوي...

اپریل ۱۲:

له چهار آسیاب د علماوو پلاوي په راستنېدو د توغندیو تر برید لاندې راغی، که څه هم په دغه ورځ ښار کې کراري وه، خو دغه توغندیوي برید یو وار بیا وېره خپره کړه.

د علماوو پلاوي دواړه غاړې پرې وبللې، حکمتیار د رباني حکومت په شتون کې د ۲۵ کالو جنگ ټټر وواځه، محمود میستري وویل رباني تش په نوم جمهور رییس دی، دغسې یې حکمتیار هم ناقانونه صدر اعظم یاد کړ، د جمهور رییس او صدر اعظم ترمینځ جگړې کابل وران او هېواد په ستره غمیزه اړولی دی.

د میستري په وینا افغانان له ملگرو ملتو د مداخلې غوښتنه کړې، خو ملگري ملتونه پوځي مداخله نه شي کړای، ده د لویې جرگې او پخواني پاچا درول خبره ورکړه د مجاهدینو مشران یې، د جنگي بانډو مشران وبلل، چې له سیاسي بصیرت او د ملت له استازیتوب بې برخي دي.

اپریل ۱۳:

د علماوو پر پلاوي د توغندیوي برید له امله مدیر غفار او صدیق چکري بښنې غوښتو ته پلچرخي ته راغلل.

کری ورځ جگړه روانه ده، پلاوي کوم اغېز ونه شوی بښدلای.

اپريل ۱۴:

زرداد د بېرته ستنېدو پر لار سړوبي کې د پلاوی افغان غړي (مولوي خالص، حاجي دين محمد) يو ساعت ايسار کړل، وايي له حاجي دين محمد سره يې حساب دی... لکه اراده يې خطرناکه وه... خو د حاجي ابراهيم په التماس يې مخه ورکړه، د علماوو پلاوی ناکام پاکستان ته ستون شو، هوايي ډگر کې ورسره رباني مخه ښه وکړه. د سره صليب په روغتون راکتونه ولگېدل، محمود ميستري مزار ته ولاړ، چې له دوستم سره وگوري. نجيب لفرابي د ميستري دا خبره چې رباني د وسله وال باندې مشر دی وغندله.

اپريل ۱۵:

محمود مستري رباني او حکمتيار د اقتدار وړي وبلل. ميستري بې حوصلې شو، د رباني په غندنه يې خوله پرانيسته، چې په خپلو ژمنو نه دی ولاړ، د ده په وينا رباني مسعود دواړه د سولې په لار کې خنډونه رامینځته کوي، دوی د ملگرو ملتو د سولې پلان ناکام کړ، حکومت يې له قانوني تکیې بې برخې وباله.

اپريل ۱۶:

حقاني جلال اباد کې د حکومت داسې طرحه اعلان کړه، چې جنگي ډلې پکې برخه نشي لرلې.

د اپریل ۱۷:

کابل حکومت (رباني مسعود) اعلان کړه، چې له دوستم سره یې خبرو کې پرمختګ شوی، ډاکټر عبدالرحمن له ازبکستان نه په راگرځېدو کابل کې اعلامیه خپره کړه، مجددي له مسکو په راگرځېدو وویل، رباني د هند او روس په مینځګرتوب له دوستم سره د پخلاينې غوښتنه کړې، کابل راډیو د دوستم پر ضد تبلیغات بند کړل، دغسې یې له مزار شریف د پاسپورتونو له اجرا سره موافقه وکړه، دوستم د لسو، پینځو زرو کرنسي چلند ته وړاندې او کابل ومنل.

ډاکټر عبدالرحمن وویل: د دوستم پر ضد یې جهاد بېرته واخیست، دده په وینا د بنديانو تبادله پیل شوي، په دې توګه د دوستم پر ضد د جهاد نازل شوي ایتونه او نبوي احادیث منسوخ کړای شول...؟

اپریل ۲۴:

استاد سیاف له جنرال حمیدګل سره ننگرهار ته تللی د اتحاد مربوط شمشاد غونډ سمخې یې وکتلې...

اپریل ۳۰:

استاد سیاف دویم وار له جنرال حمیدګل او سوډاني سفير سره شمشاد غونډ ته ولاړل، شمشاد غونډ په لیدو کې د حمیدګل او سوډاني سفير ملتیا پامور ده...

په شان د مړي دې مدام زه پر اوږو ګرځوم
ستړی ژوندونه تا به دا رنگه تر څو ګرځوم

(...)

Shuhrat Nangyal is a journalist, columnist and a political analyst. He has written more than 2000 articles on different political, literary and social aspects of the situation in Afghanistan and the region, as well as published tens of books on various topics and also ran numerous publications. "Weena pa Qalam ke" "Blood in the pen" is the most prominent of his valuable analytical works, which is highly appraised in the course of biographical writing style.

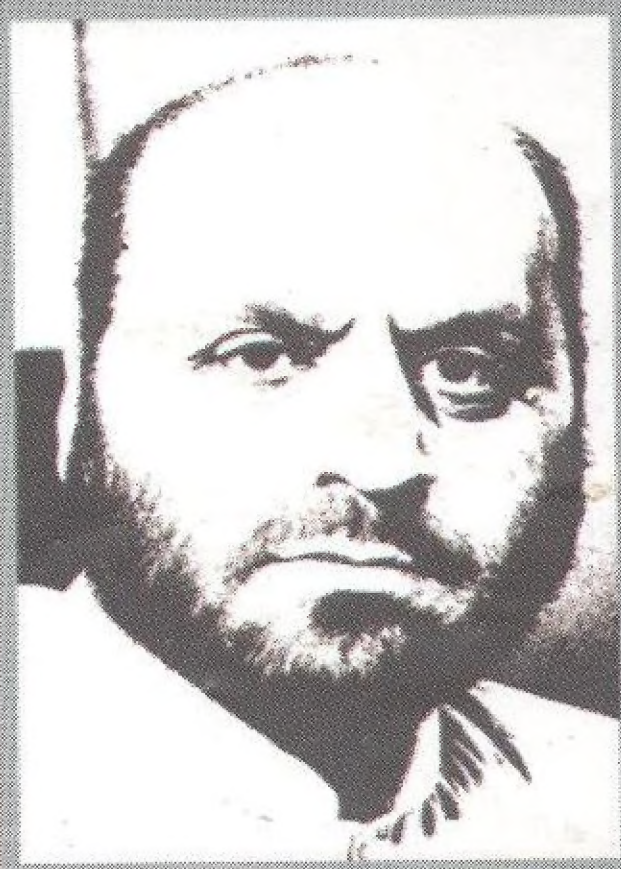
Shuhrat Nangyal pioneered a new method and a unique pattern in writing of memoir or diary and also popularized professional column writing in Afghanistan. With establishing new methods in this regard he has also opened new horizons of innovation in critical and analytic writing.

This book TWELVE GRAMS BRAIN highlights what he witnessed and collected as his memoir during the Afghan civil war. In other words it is a collection of impartial analysis and accurate assessment of incidents with the help of first hand materials, based on the horrific developments which took place in the period of 1979-1999.

It is the depiction and portrayal of the civil war, factionalism, foreign interference, secret deals and the bloodshed which took place in the same period in Afghanistan but did not make its way to the press. In addition to the diary, the memoir and chronicle are strikingly fascinating because the media neither exposed nor featured the incidents of that time with such transparency and lucidity due to hostile tensions, dominant suffocation and the overwhelming oppression.

Since this memoir is written with enjoyable and fluent narration, therefore in addition to the historical aspect it enjoys important literary value as well.

Consequently this book could undoubtedly play a role of credible source for analysts and historians as well as a bright mirror of facts for the readers.

TWELVE GRAMS BRAIN

By: SHUHRAT NANGYAL

